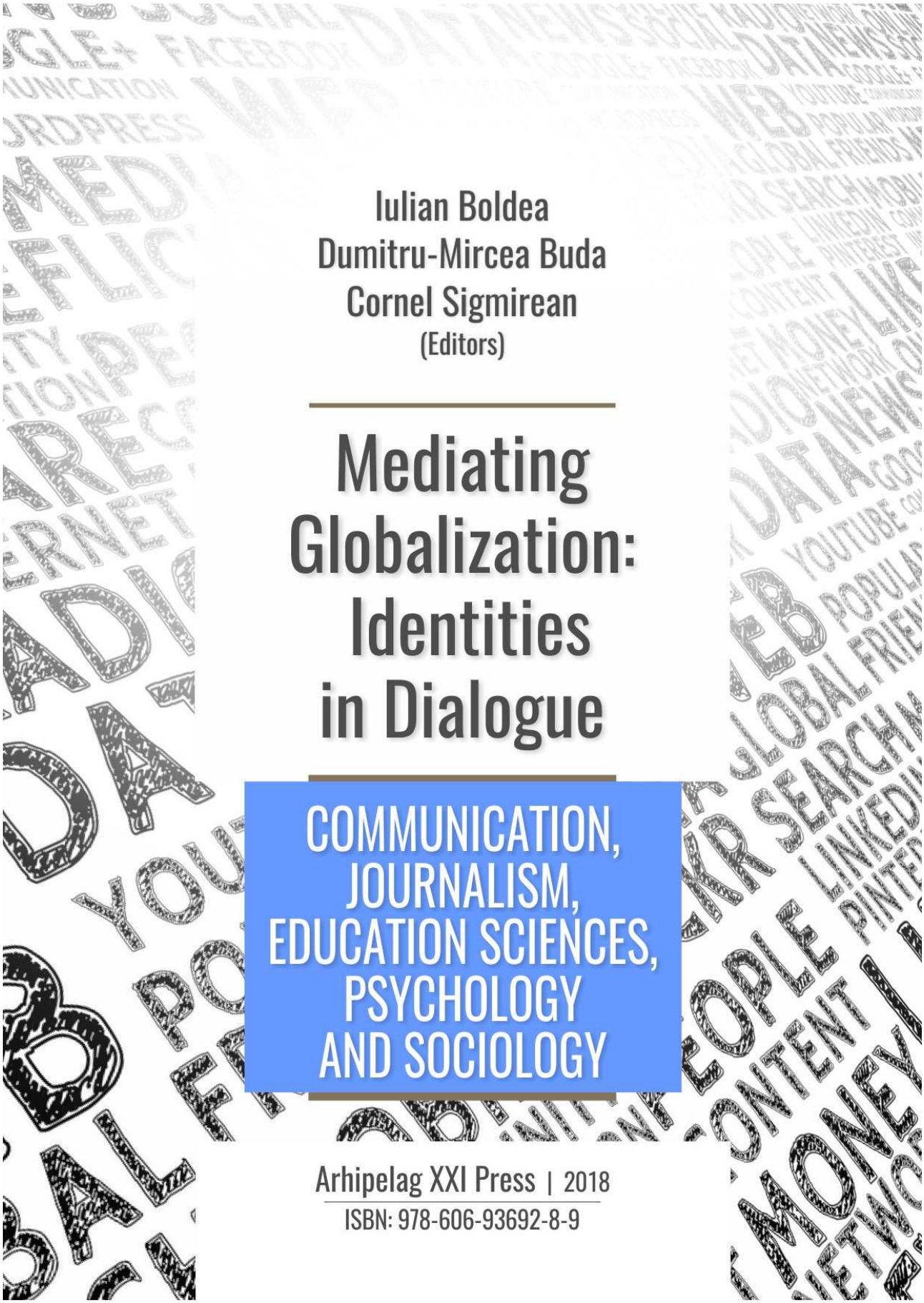

Iulian Boldea
Dumitru-Mircea Buda
Cornel Sigmirean
(Editors)

Mediating Globalization: Identities in Dialogue

COMMUNICATION, JOURNALISM, EDUCATION SCIENCES, PSYCHOLOGY AND SOCIOLOGY

Arhipelag XXI Press | 2018
ISBN: 978-606-93692-8-9

Date:
25-26 May 2018

Location:
„DIMITRIE CANTEMIR" University, Tîrgu Mureş

MEDIATING GLOBALIZATION: IDENTITIES IN DIALOGUE

eISBN: 978-606-93692-8-9

Section: Communication, Journalism, Education Sciences, Psycology and Sociology

All responsibility regarding the contents of the published works belongs to the respective authors

Edited by: The Alpha Institute for Multicultural Studies
Moldovei Street, 8 540522, Tîrgu Mureş, România
Tel./fax: +40-744-511546
Published by: ||Arhipelag XXI|| Press, Tîrgu Mureş, 2017
Tîrgu Mureş, România Email: tehnoredactare.ldmd@gmail.com

Contents

META-REFERENTIAL ASPECTS OF MODERN COMMUNICATION OF SHAKESPEARE'S ARTISTIC MESSAGE

Odette Arhip and Cristian Arhip

Prof., PhD, Ecological University of Bucharest, Assist., PhD, "Gr. T. Popa" University of Medicine and Pharmacy, Iaşi 12

DIGITAL AGE AND COMMUNICATION IN CONTEMPORARY ORGANIZATIONS

Maria-Ana Georgescu

Prof., PhD, "Petru Maior" University of Tîrgu Mureş 16

EMOTIONAL CURRICULUM IN PRE-PRIMARY AND PRIMARY SCHOOLS – AN ANCHOR IN THE HARMONIOUS DEVELOPMENT OF CHILDREN

Mihaela Suditu

Prof., PhD, Petroleum-Gas University of Ploieşti 26

THE LINK BETWEEN THE PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF TEACHERS AND THE PEDAGOGICAL LANGUAGE

Teodor Pătrăuţă

Prof., PhD, "Vasile Goldiş" Western University of Arad 31

THE INFLUENCE OF CHILD ABUSE IN THE FAMILY

Marilena Ticuşan

Assoc. Prof., PhD, Spiru Haret University of Bucharest 38

SELF-IMAGE FORMATION IN THE FAMILIES WITH MORE CHILDREN

Marilena Ticuşan

Assoc. Prof., PhD, Spiru Haret University of Bucharest 43

ASPECTS OF EDUCATION FOR A HEALTHY FOOD WITH PRIMARY STUDENTS

Ramona Vlad and Maria Dorina Paşca

M.A., Assoc. Prof., PhD, University of Medicine and Pharmacy, Tîrgu Mureş 47

A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE OLD AND NEW CURRICULUM FOR ROMANIAN LANGUAGE AND LITERATURE IN SECONDARY SCHOOLS

Mihaela Badea

Assoc. Prof., PhD, Petroleum-Gas University of Ploieşti 54

CRITICAL THINKING IN THE FIGHT AGAINST FAKE NEWS

Ruxandra Buluc

Assoc. Prof., PhD, "Carol I" National Defense University, Bucharest 60

COMPUTER ASSISTED LANGUAGE LEARNING IN TEACHING ENGLISH AS A SECOND LANGUAGE

Alina Ionescu

Assoc. Prof., PhD, "Aurel Vlaicu" University of Arad 71

PROFILUL PSIHO-SOCIO-PROFESIONAL

AL MANAGERULUI ŞCOLAR

Angela Bogluţ

Universitatea de Vest „Vasile Goldiş" din Arad 76

METHODOLOGICAL ASPECTS OF THE INITIAL TRAINING FOR THE TEACHING IN THE IASI AGRARIAN EDUCATION

Carmen Olguţa Brezuleanu, Carmen Luiza Costuleanu, Mihai Stanciu

Assoc. Prof., PhD – University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine, Iaşi 83

STUDY ON THE EVALUATION PROCESS IN THE ROMANIAN SECONDARY EDUCATION

Arina Modrea and Norina Orha

Assoc. Prof., PhD, "Petru Maior" University of Tîrgu Mureş, M.A. Student, "Johann Wolfgang Goethe" University, Frankfurt A.M., Germany 90

OBJECTIVITY, SUBJECTIVITY AND AFFECTIVITY IN THE LANGUAGE OF THE PRESS

Carmen Neamţu

Assoc. Prof., PhD, "Aurel Vlaicu" University of Arad 95

THE TRUTH. PEOPLE'S VOICE. A ROMANIAN NEWSPAPER SUPPORTING THE UNIFICATION OF ALL ROMANIANS

Cristian Măduţă

Assoc. Prof., PhD, "Vasile Goldiş" Western University of Arad 106

DOING FIELD RESEARCH IN JOURNALISM AND ETHNOGRAPHY. RELATIONSHIP WITH SOURCES OF DOCUMENTATION

Ionuţ Suciu

Assoc. Prof., PhD, West University of Timişoara 112

COMMUNICATION THROUGH SOCIAL NETWORKS AMONG HEADS OF GOVERNMENT OF THE EUROPEAN UNION

Ionuţ Suciu

Assoc. Prof., PhD, West University of Timişoara 118

THE ROLE OF LANGUAGE COURSES AND TRAINING IN PREPARING DENTAL STUDENTS FOR THE CHALLENGES OF THEIR FUTURE PROFESSION

Laura Ioana Leon

Assoc. Prof., PhD, "Grigore T. Popa" University of Medicine and Pharmacy, Iaşi.....125

THE COHESION OF ORGANISATIONS THROUGH SOCIAL RESPONSIBILITY ACTIVITIES

Luminița Crăciun

Assoc. Prof., PhD, "Carol I" National Defense University, Bucharest.....129

GLOBALIZATION OF THE ROMANIAN PRESS

Maria Magdalena Popescu

Assoc. Prof., PhD, "Carol I" National Defense University.....135

LE PETIT PRINCE, PRECURSEUR DES RELATIONS INTERCULTURELLES

Ruxandra Petrovici

Assoc. Prof., PhD, "Al. Ioan Cuza" University of Iaşi 140

AREAS, ACTIONS AND AGENTS IN SOCIAL ADVERTISING

Mirela Ioniță

Assoc. Prof., PhD, "Carol I" National Defense University, Bucharest.....145

COMIC DISCOURSE IN CINEMATOGRAPHY

Mirela Ioniță

Assoc. Prof., PhD, "Carol I" National Defense University, Bucharest.....151

THE IMPACT OF CONGENITAL HEARING LOSS ON THE PSYCHOLOGICAL AND EMOTIONAL DEVELOPMENT OF THE INFANT

Horia Mocanu and Daniela Nicoleta Dumitrescu

Lecturer, PhD, "Titu Maiorescu" University of Bucharest, Clinician Psychologist, CBT Psychotherapist 164

THE STUDY OF GUILT, BLAME, STIGMA AND UNDERSTANDING OF INHERITENCE IN FAMILIES WITH CONGENITAL DEAF CHILDREN

Horia Mocanu and Daniela Nicoleta Dumitrescu

Lecturer, PhD, "Titu Maiorescu" University of Bucharest, Clinician Psychologist, CBT Psychotherapist 169

PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF GENETIC COUNSELING FOR SENSORINEURAL CONGENITAL HEARING LOSS – DEMYSTIFYING PARENTS' BELIEFS ABOUT THE CAUSE OF THEIR CHILDREN'S DEAFNESS

Horia Mocanu and Daniela Nicoleta Dumitrescu

Lecturer, PhD, "Titu Maiorescu" University of Bucharest, Clinician Psychologist, CBT Psychotherapist 174

INSIGHTS INTO THE NUTS AND BOLTS OF TAKING THE FLOOR

Andreea Iliescu

Lecturer, PhD, University of Craiova 180

EFFECTS OF ANIMAL ASSISTED THERAPY ON ELDERLY

Cristina-Elena Mercea

Lecturer, PhD, "Vasile Goldiş" Western University of Arad 186

IMPORTANCE OF THE NEGOTIATIONS AND COMMUNICATIONS IN INDUSTRIAL MANAGEMENT

Cezarina Adina Tofan

Lecturer, PhD, University of Piteşti 190

DASHBOARD - A MANAGERIAL INSTRUMENT IN SUBSTANTIATION OF DECISIONS

Cezarina Adina Tofan

Lecturer, PhD, University of Piteşti 200

ISSUES IN LEARNER ASSESSMENT BETWEEN TRADITION AND CHANGE

Oana Maria Frantescu

Lecturer, PhD, "Al. Ioan Cuza" University of Iaşi 209

ON ACADEMIC COMMUNICATION IN CONTEMPORARY ROMANIA – A SHORT ANATOMY OF A FAILURE

Adrian Păcurar and Lia Lucia Epure

Lecturer, PhD, Assist. Prof., PhD, "Vasile Goldiş" Western University of Arad.....218

TEACHING DIGITAL NATIVES: MASSIVE OPEN ONLINE COURSES (MOOCS)

Roxana Elena Doncu

Lecturer, PhD, "Carol Davila" University of Medicine and Pharmacy, Bucharest.....227

PERCEPTIONS OF MILLENNIALS AT THE WORKPLACE

Fabiola Popa

Lecturer, PhD, Politehnica Unversity of Bucharest.....233

DEVELOPING INTERCULTURAL AWARENESS THROUGH THE JIGSAW METHOD

Mihaela Pricope

Lecturer, PhD, Politehnica University of Bucharest.....239

DEVELOPING LIFELONG LEARNING COMPETENCES THROUGH LITERACY

Alina Boja

Lecturer, PhD, Technical University of Cluj-Napoca - Baia Mare Northern University Center.....246

INFLUENCE VIA THE RECOURSE TO ALLITERATION

Alina Roşcan

Lecturer, PhD, "Carol I" National Defense University, Bucharest.....251

DYNAMICS OF CULPABILITY IN RELATION TO DESIRE

Diana Chisalita

Lecturer, Phd, "Vasile Goldiş" Western University of Arad.....256

STOLEN IDENTITY

Diana Chisalita

Lecturer, Phd, "Vasile Goldiş" Western University of Arad.....261

LINGUISTIC COMPETENCE AND COMMUNICATION

Doina Asan

Lecturer, PhD, "Carol I" National Defense University, Bucharest.....266

INSTITUTIONALIZED CHILDREN AND THE CONSEQUENCES OF PSYCHOSOCIAL DEPRIVATION

Ecaterina Croitor

Lecturer, PhD, University of Oradea 271

ORGANIZATIONAL COMMUNICATION - A LANDMARK OF GROUP PERFORMANCE

Elena-Veronica Nicola

Lecturer, PhD, University of Craiova 278

APPROACHES, MODELS AND THEORIES USED IN CAREER COUNSELING

Elena Epurescu

Lecturer, PhD, Politehnica University of Bucharest 283

COGNITIVE ROLE OF IMAGINATION

Niadi-Corina Cernica

Assist. Prof. PhD, "Ştefan cel Mare" University of Suceava 291

THE INFLUENCE OF PATIENT DISCOURSE ON THE PSYCHOTHERAPEUTICAL

Gabriel Cosmin Balaci

Lecturer, PhD, "Vasile Goldiş" Western University of Arad 294

BUSINESS COMMUNICATION AND NEGOTIATION

Lavinia Hulea

Lecturer, PhD, University of Petroşani 306

MEDICINE AND ANTHROPOLOGY IN ONE PERSONALITY. ŞTEFAN MILCU

Mirela Radu

Lecturer, PhD, "Titu Maiorescu" University of Bucharest 310

THE NEGOTIATIONS REGARDING THE FAITH OF THE ARDEAL REGION FROM THE PERSPECTIVE OF THE PRESS OF ARAD

Mihaela Ozarchevici and Andrei Ando

Lecturer, PhD, "Vasile Goldiş" Western University of Arad, Assist., PhD, "Aurel Vlaicu" University of Arad 316

THE ADULT WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER – BETWEEN MYTH AND REALITY

Simona Alexandra Marica

Lecturer, PhD, Spiru Haret University of Bucharest 325

THE EFFECTS OF THE MIGRATION OF PARENTS ABROAD FOR WORK ON THE CHILDREN AND TEENAGERS

Andrei-Lucian Marian

Lecturer, PhD, "Al. Ioan Cuza" University of Iaşi 334

HUMOR IN ADVERTISING

Cristina Radu-Golea

Senior Lecturer, PhD, University of Craiova 343

CRITICAL THINKING AND CHARACTER EDUCATION

Maria Sinaci

Assist. Prof., PhD, "Vasile Goldiş" Western University of Arad 347

ELEMENTS OF ACTOR PSYCHOLOGY IN THE VIEW OF STANISLAVSKI

Loredana Bănaru

PhD, "I.L. Caragiale" National University of Theatric and Cinematographic Art, Bucharest 354

THE ROLE OF GLOBALIZATION. FROM ION BY PLATO TO THE PHILOSOPHY OF CONTEMPORARY THEATRICAL ACT

Loredana Bănaru

PhD Student, "I.L. Caragiale" National University of Theatric and Cinematographic Art, Bucharest 360

COMMUNICATION MANAGEMENT IN SCHOOL EDUCATION

Teodor Bivol

PhD Student, "Ion Creangă" Chişinău State University, Moldova 366

PRAGMATIC GESTURES IN TV DEBATE.A MULTIMODAL ANALYSIS OF PRAGMATIC GESTURE IN TV DEBATEFOR PRESIDENTIAL ELECTIONS IN ROMANIA, FROM NOVEMBER 2014

Nicolae-Sorin Drăgan

PhD, National University of Political Sciences and Public Administration, Bucharest 372

PSYCHOANALYSIS AND CONSUMER CULTURE

Alexandru Taşnadi, Iustin Emanuel Alexandru, Gheorghe Ustinescu

PhD., PhD Student, PhD Student, Bucharest University of Economic Studies.....383

SETTING OBJECTIVES IN COMMUNICATION STRATEGIES

Gheorghe Ustinescu

PhD Student, Bucharest University of Economic Studies 390

EXPLORING THE IMPACT OF PARENTING STYLES ON ADOPTION OF ANTI-SOCIAL BEHAVIOR AMOUNG YOUNG PEOPLE

Liviu Marius Gînju

PhD Student, "Al. Ioan Cuza" University of Iaşi 396

THE FORMATION OF SOCIAL AND FINANCIAL ABILITIES IN SCHOOL

Emanoil Remus Cazacu

PhD Student, "Ion Creangă" Chişinău State University, Moldova 403

RESEARCH STUDY ON THE DEVELOPMENT OF PSYCHOMOTRICITY IN CHILDREN WITH DISABILITIES THROUGH GROUP ACTIVITIES INTEGRATED INTO A PSYCHOMOTOR DEVELOPMENT PROGRAM THROUGH 3C THERAPY

Carmen Ana Maria Munteanu

Prof., Psychotherapist, Tîrgu Mureş 409

BUILDING NARRATIVES IN THE COUPLE RELATIONSHIP FOR GIVING UP CRIMINAL LIFE - A CASE STUDY

Constantin Todiriţă

PhD Student, "Al. Ioan Cuza" University of Iaşi 418

THE MUSLIM WOMAN IN CONTEMPORARY SOCIETY

Nicolae Mădălin Ţugui

PhD Student, University of Bucharest.....426

POLITICAL CORRECTENSS IN SOCIAL MEDIA. THEORETICAL ASPECTS

Octavia Cristina Borş

PhD Student, "Babeş-Bolyai" University of Cluj-Napoca 437

FEMALE TYPOLOGIES IN THE MEDIA. BUILDING THE FEMALE MEDIA CHARACTER. EVOLUTION AND METHODS

Oana Andreea Nae

Lecturer, PhD, "Dunărea de Jos" University of Galaţi 445

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

META-REFERENTIAL ASPECTS OF MODERN COMMUNICATION OF SHAKESPEARE'S ARTISTIC MESSAGE

Odette Arhip and Cristian Arhip
Prof., PhD, Ecological University of Bucharest, Assist., PhD, "Gr. T. Popa" University of Medicine and Pharmacy, Iași

Abstract: The British Hogarth project commemorates the 400th anniversary of Shakespeare's death. Famous contemporary writers (Ian McEwan, J. Winterson, M. Attwood, etc.) carry on the Shakespearian message licking into a modern narrative shape. Our contribution points out their apt way to communicate with the readers of the 21st century highlighting and preserving the main patterns, characters, plots of Shakespeare's plays. The former landscape of figures, situations and images is vaguely able to communicate with readers living during 21st century. So, the weel known modern writer, Ian McEwan, finds out an inspirational and challenging way to mirror Skaspeare's play into a novel, revolving meta-referential technique. However he has preserved the basic patterns, this essential core of the way stories are made. In this sense, the real significance of this comprehensive approach is to comment upon the new dealing with Shakespearian themes maintaining the basic components adding meta-referential striking and refreshing connotations. This modern attempt proves that Shakespeare's elemental composition stands for the storytelling impulse of mankind forever. The present contribution focuses on the meta-referential aspects of the modern Hamlet plot in McEwan's perspective.

Keywords: metareference, time-bridge, metalepsis, intertextuality, fictum meta-reference. broken convetion

Metareferențialitatea, auto-referențialitatea, intermedialitatea au devenit constante ale manifestărilor artistice relevându-se programatic ori subtil. Fiind totodată o cale de reabordare a oricărei teme clasice, aceste tehnici incitante au fost aplicate pe texte canonice, inclusiv pe acelea ale celui mai important scriitor al lumii, William Shakespeare. De pildă, unul dintre demersurile de acest tip, proiectul Hogarth, omagiindu-l pe dramaturg, îi provoacă pe cei mai importanți scriitori contemporani să recompună, în contemporaneitate și în normele genului epic, capodoperele clasicului britanic.[1] Shakespeare este Steaua Polară a literaturii și o provocare pentru orice artist. Astfel, și istoria recentă a vieții culturale românești consemnează reușita regizorală a lui Andrei Șerban de a monta prin mijloace specific teatrale îmbinate cu cele ale filmului o variantă modernă surprinzătoare a piesei "Mult zgomot despre nimic", implicațiile metareferențiale fiind evidente.

Revenind la proiectul britanic însă, remarcăm apariția romanului "Coaja de nucă" semnat de prolificul și inspiratul scriitor Ian McEwan. Este un autor de succes care și-a propus celebrarea Marelui Will, dar a reușit mai mult decât atât, creând un roman interesant și prin nuanțele metarefențiale.

Preluând parțial intriga din "Hamlet", McEwan nu propune un Hamlet cu vestimentația și problemele existențiale specifice secolul XXI (așa cum au procedat confrații implicați în proiect care au transpus complotul cu toate personajele în alt timp istoric), ci un Hamlet-personaj și narator insolit: un fetus, erou care ar putea avea orice chip, dar care are deja o voce și o inteligență cultivată, mult peste media oamenilor maturi, dezvoltând, în paginile cărții, un monolog profund despre toate subiectele importante în viața unui cuplu și în viața lumii. Sunt înglobate aici crima și

[1] http://miscareaderezistenta.ro/carte/proiectul-hogarth-shakespeare-humanitas-36313.html accesat pe 7.05.2018

trădarea, esența tematică a tragediei shakespeariene, dar, proeminent, alături se așază toate motivele fierbinți ale lumii în care va intra și pe care o cunoaște deja social, economic, politic, ideologic, adică îndepărtează ramele convenției și există, cunoaște, dezbate exoforic (Mahler, 2009: 123). Este un exemplu tipic de *perplexing narrative situation* analizat de Irina Rajewsky prin prisma calității sale metareferențiale (Rajevsky, 2009: 136).

Personajul extinde universul imaginar marcat metaforic prin *marginile translucide* ale uterului, necesitate similară celei resimțite de artiști din domenii diverse ale artei. Să ne amintim, de pildă, de Parmigianino (cel Mic din Parma) – pictor italian din secolul al XVI-lea care a iniţiat un manierism dezvoltat în timpul Renaşterii - evidențiază faptul că spaţiul pictat nu îi mai este suficient personajului care îşi doreşte trecerea frontierei estetice şi pătrunderea în realitate. Iar șirul de exemple de acest tip este generos. Vezi Figura 1.

Nici tradiționala opoziție timpul nărării vs. impul narațiunii nu mai funcționează pentru că totul se povestește și se analizează din perspectiva unică a unui fetus raportat la un singur și paradoxal reper temporal: viitoarea zi de naștere. În rest există numai un poduri-temporale perioadele de interes a problematizării aspectelor legate de viața familiei în care va pătrunde acest nenăscut și constanta sa dorință de a exprima puncte de vedere față de politica internațională a unei *bătrâne Europe sclerozate, relativ bună la suflet, vulnerabilă în fața agresorilor* (McEwan, 2016: 13). Metalepsa narativă extinde intriga *in nuce* (cea a cuplului Trudy – Claude, corespondentul lui Gertrude – Claudius) și mini-intervalul de timp implicat de narațiune la intervalul temporal al realității, al istoriei consemnate și comentate (atentatul din 7 iulie 2005 de la metroul londonez, tabăra de imigranți de la Calais din timpul crizei refugiaților din 2015, copiii folosiți ca bombe, incidentul din Austria în care a fost descoperit un camion cu imigranți lăsați să se sufoce etc).

Figura 1.

Se constată deopotrivă o metalepsă ontologică și una epistemologică. Personajul narator are o maturitate intelectuală, perceptuală, interpretativă voit discordantă cu vârsta biologic embrionară. El mărturisește aproape liric senzații provocate de culori, mâncăruri, vinuri (*Când aud rostindu-se*

albastru, o chestie pe care nu n-am văzut-o niciodată, îmi imaginez un soi de eveniment mental destul de aproape de verde; aromă de gardenie și paciuli) și meditează livresc asupra constatărilor lui Barthes cu privire la relația dintre plictiseală și plăcere (*Plictiseala nu e departe de plăcere – e desfătarea văzută de pe malurile plăcerii* – McEwan, 2015: 86). Subliniem această extrapolare din care străbate intenția de a transforma fetusul într-un arhetip în sensul consacrat de filosofia lui Platon.

Lexicul utilizat, sfidând intenționat convențiile, este universal-mozaicat – se pot identifica termeni proprii pentru un analist politic (*extremism fervent, naționalism la scară mică, dezastru financiar, corporație multinațională, organizare socială*), comentator sportiv (*sport de contact, jucător, echipă, teren de antrenament*), teoretician literar (*aubadă* – poezie medievală care se recită în zori; *galimatias* – vorbire confuză; *solipsism*, *tetrametru*; citate din diverși autori, predominant fiind James Joyce), sociolog (*sex interrasial, utopie atee*), medic (*diafragmă, modificator genetic, hormoni, tendoane*), arhitect (*frontoane, plăci de ardezie*) etc.

Acest personaj imaginat de McEwan are, în primul rând, înțelepciune, cea mai importantă virtute atinsă de om. Autorul contemporan britanic nu a gândit doar o replică de secolul XXI pentru *Hamletul* shakespearian. El și-a propus o extindere a universului ficțional prin perspective mai largi către toate domeniile umaniste, toate fiind incluse în monologul acestui nenăscut biologic, dar, în același timp, dublu bătrân spiritual, un erou cu mii de chipuri, un Necreat imperisabil. Asemeni fotografilor care încorporează metareferențial în operele lor monumente arhitectonice, secvențe ale vieții cotidiene, picturi din interiorul muzeelor alături de privitori (v. Richard Estes, Thomas Struth în Wolf, 2009: 161-162) ori la fel ca regizorii care mixează ficțiunea cu realitatea (Ingrid Bergman, Woody Allen, Michael Haneke etc.)

Adăugăm la toate observațiile anterioare și intertextualitatea, deși acest element este unul previzibil. Textul este presărat cu numeroase pasaje din piesele shakespeariene imbricate subtil în dialoguri, descrieri și în monolog (*Britania cuprinsă-n apa mării, cu stânci menite a-ntâmpina vrăjmașul* – McEwan, 2015: 108).

Foarte mulți artiști din diverse domenii, dintre care l-aș menționa pe René Magritte, au obișnuit publicul cu înlăturarea convențiilor și privirea unei opere de artă cu un ochi proaspăt care se bucură de inteligente devieri. De pildă, dacă ne reamintim de replica lui Magritte pentru tabloul lui Manet, "Balconul" (Figura 2), devenim și mai liberi să acceptăm că așa cum se invocă motto-ul *Mememto mori* în forme surprinzătoare, se poate impune și reversul: increatul știe deja tot despre viață și lume. Este un fel de *fictum metareference* despre care a scris Werner Wolf exemplificând prin romanul lui John Fowles, *Iubita locotenentului francez* (Wolf, 2009: 41), dar la care putem adăuga măcar foarte recenta încercare asemănătoare a autoarei Vesna, Goldsworthy, *Marele Gorsky* (Goldsworthy, Humanitas: 2017).

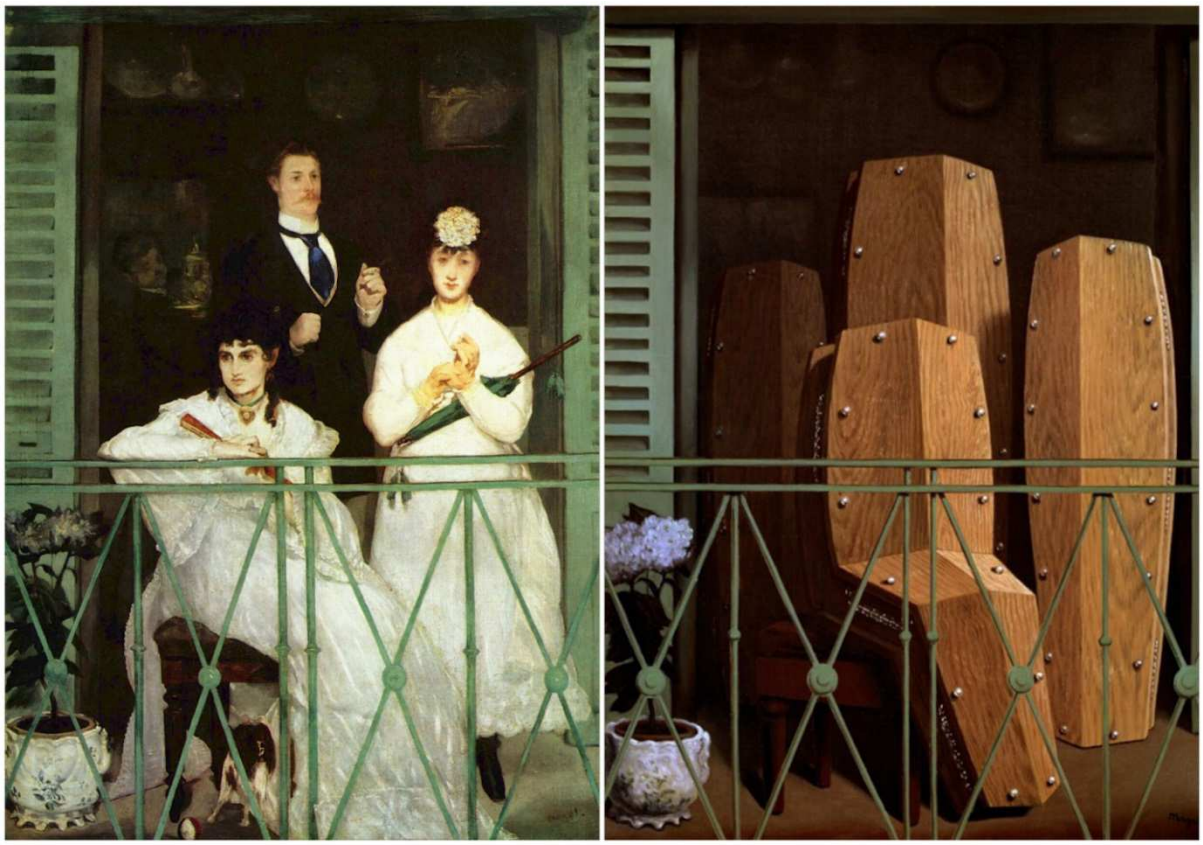

Figura 2.

BIBLIOGRAPHY

Booker, Ch., *The seven basic plots,* London, Bloomsbury, 2016.
Goldsworthy, V., *Marele Gorsky,* București, Humanitas, 2017.
McEwan, I., *Coaja de nucă*, București, Humanitas, 2016.
Toolan, M., *Narațiunea,* Iași, Editura Universității "Al. I. Cuza", 2006.
Wolf, W., *Metareference across Media,* Rodopi, Amsterdam, 2009.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

DIGITAL AGE AND COMMUNICATION IN CONTEMPORARY ORGANIZATIONS

Maria-Ana Georgescu
Prof., PhD, "Petru Maior" University of Tîrgu Mureş

Abstract:In this paper, we achieve an interdisciplinary approach to various aspects of communication in contemporary organizations, based on the relatively recent literature in the field. Among the many aspects we have touched, we have emphasized the new channels and the most important ways of organizational communication at present. As a tribute to the current technology, which facilitates its multiplication, but it causes it to change its rules, communication has acquired positive and negative valences, worthy of thinking, in order to manage it favorably. Although it does not claim an exhaustive approach, the text urges reflection, highlighting the omnipresence of organizations and the changes that have emerged in terms of channels and modalities of communication in the Digital Age.

Keywords: organizational communication, new channels, Digital Age, the electronic man.

1. Societatea organizațiilor și a comunicării

Lumea în care trăim este considerată o *societate a organizațiilor*[1]. În cadrul acestora, comunicarea apare ca un proces decisiv și devine o resursă fundamentală, atâta timp cât importanța informației și a gestionării acesteia a sporit enorm, iar membrii grupurilor sociale și ai organizațiilor își petrec cea mai mare parte a timpului comunicând. Totodată, lumea actuală este considerată o *societate a comunicării*[2], ceea ce nu presupune deloc că oamenii nu au comunicat intens în societățile anterioare. „Este greu de imaginat unde ar fi ajuns colectivitatea umană – dacă ar fi ajuns – fără capacitatea de a comunica."[3] Deosebirea constă în faptul că, în prezent, a sporit gradul de conștientizare legat de însemnătatea procesului de comunicare, de asemenea, s-au multiplicat canalele și mediile de comunicare odată cu generalizarea informatizării și a mijloacelor mass-media, iar în plus - comunicarea a devenit obiect de studiu în cadrul sistemului de învățământ și subiect al numeroaselor lucrări mai mult sau mai puțin științifice.

Semnificația termenului *a comunica* (cu etimologie franceză, de la *communiquer*), este explicată de D. Bougnoux ca fiind aceea de *a avea în comun.*

O sinteză a funcțiilor comunicării, apărută în volumul *Comunicarea eficientă*, autor Ioan-Ovidiu Pânișoară, menționează pe cele de: înțelegere și cunoaștere, relaționări consistente, influență și persuasiune. Autorul adaugă a IV-a funcție, aceea de realizare a competenței de comunicare, anume de a demonstra comunicarea potrivită într-un context dat.[4]

Competența de comunicare deține un rol de netăgăduit în viața indivizilor, a grupurilor și organizațiilor, dar părerea noastră este că această competență reprezintă mai mult decât o funcție, adică se realizează prin intermediul unui proces declanșat la un meta-nivel și necesită mult exercițiu.

Ancorând discuția în interiorul organizațiilor, Philippe Cabin arată cum „comunicarea este cel mai adesea văzută ca fiind în același timp și cauza tuturor relelor, dar și remediul susceptibil de a

[1] Vlăsceanu, M., 2003, p.85
[2] Dortier, J.F., 2010, p.13
[3] Anghel, P., 2007, p.8
[4] Pânișoară, I.O., 2006, pp.40-42

furniza o soluție pentru toate problemele."[5] Făcând o analiză a multiplelor lucrări publicate în domeniul comunicării, el arată că unele abordează procesul în manieră esențial psihologică iar altele, din punctul de vedere al științelor managementului, în timp ce abordarea proprie insistă pe însemnătatea structurii organizaționale. Autorul prezintă câteva iluzii legate de procesul comunicării organizaționale, ce au fost demontate de științele socio-umane, dintre care trei mai frecvente: că forma valabilă de comunicare este prin transmiterea de mesaje; că este ușor să comunici, fapt ce presupune a transmite un mesaj; că acest mesaj este înțeles de către receptor în sensul transmis de emițător.

Este complet depășită concepția conform căreia comunicarea ar fi doar un simplu proces de transmitere, aceasta bazându-se pe interacţiune, constituind întotdeauna o tranzacţie între locutori: emiterea şi receptarea sunt simultane, emiţătorul fiind în acelaşi timp receptor iar receptorul fiind şi emiţător.[6]

În realitate, trebuie luate în considerare o diversitate de tipuri de comunicare în organizații: formală - informală; orizontală - verticală; descendentă – ascendentă; internă – externă, verbală - nonverbală. Există o bogată literatură de specialitate care tratează aceste aspecte în profunzime, deci nu este cazul să le reluăm aici.

Paradigmele relativ recente abordează comunicarea ca „rezultatul unui sistem complex și dinamic de factori, care îmbină competența și strategia comunicațională a actorilor, identitățile și destinele individuale, existența unei culturi și a unor coduri de comunicare comune, a unor suporturi și canale potrivite, a unui context, a unei situații particulare."[7] (De altfel, referințele noastre bibliografice se axează pe lucrări care nu au vechime mai mare de cincisprezece ani, iar marea majoritate sunt apărute în ultimii zece ani.)

În organizații, miza fundamentală a comunicării este construcția sensului comun. În accepțiunea lui Muchielli, *sensul* rezultă din interacțiunea dintre actul de comunicare și o suită de elemente care formează contextul acesteia, începând de la organizarea spațiului, exprimarea identității, calitatea relațiilor, până la poziționarea indivizilor.

Astfel, preocupările legate de comunicare reprezintă factori de bază în adaptarea și transformarea spațiilor de lucru. Evoluția amenajării birourilor permite identificarea modului în care s-au stabilit legături între configurarea spațiului și performanța acestora în raport cu circulația informației și comunicarea.[8] Cele mai răspândite sunt următoarele tipuri de configurări:

- *Modelul biroului deschis*, unde absența pereților despărțitori este interpretată ca o modalitate de facilitare a schimburilor;

- *Modelul birourilor semiînchise*, cu paravane mobile, unde mobilierul și echipamentul de birou sunt considerate instrumente de comunicare. Totuși, angajații manifestă tendința de a-și personaliza spațiul pe care îl ocupă, fiindcă „există o legătură directă între mecanismul luării în posesie a spațiului și satisfacția muncii".[9] Tocmai de aceea nu apreciem foarte mult genul de săli profesorale din instituțiile de învățământ, unde angajații nu au un loc al lor propriu-zis, doar un spațiu comun. Deși reprezintă o modalitate clasică de organizare a spațiului pentru cadrele didactice, ar fi momentul să fie reconfigurat conform unor noi standarde. Probabil, prin preluarea acestui model generalizat în școli, dar și prin îmbunătățirea lui tehnologică, a apărut o variantă foarte nouă a organizării spațiale în firme/organizații.

[5] Cabin, P., 2010, p.148
[6] Silvaș, A., 2013, p.14.
[7] Cabin, P., 2010, p.151
[8] Fischer, G.N., 2010, p.168
[9] Idem, p.167

- *Hot desking*: constă în practica de a nu le asigura acelor angajați care au multă muncă de teren și acelora foarte mobili (în special din vânzări), propriul birou în interiorul oficiului. În schimb, firma/organizația oferă un set de birouri complet echipate care sunt ocupate atunci când cineva are nevoie. Deservirea rapidă este posibilă în cazul în care bazele de date și serviciile de multiplicare, etc. pot fi accesate cu ușurință prin intermediul unor conexiuni wireless sau telefonice.[10] Altfel spus, este un sistem de organizare a birourilor care implică mai mulți angajați care utilizează un singur post fizic de lucru, sau aceeași suprafață, în perioade diferite de timp. Denumirea *hot desking* se referă la un birou care este împărțit de mai mulți lucrători din diferite schimburi, spre deosebire de situația când fiecare membru al personalului are propriul birou[11]. O motivație primordială constă în reducerea costurilor prin economii de spațiu - în unele cazuri până la 30% și implicit, scăderea cheltuielilor de chirie. Astfel, beneficiul principal al variantei *hot desking* este că distribuie resursele disponibile în cel mai eficient mod. Alte beneficii includ încurajarea unor noi relații între colegi, care pot duce la interacțiuni întâmplătoare ce ar putea genera idei semnificative la locul de muncă.

Desigur, nu putem să nu enumerăm și marile dezavantaje ale acestui mod impersonal de organizare a locului de muncă - acestea includ lipsa spațiului permanent, o ierarhie neclară a muncii și, eventual, o comunicare incomodă între membrii unei echipe.[12] La nivel de învățământ superior, lipsa unor birouri proprii pentru a derula activitatea de cercetare, de coordonare de lucrări, de concepere a unor documente, etc. afectează ireversibil calitatea muncii.

Este bine de știut că modul de amenajare a spațiului nu reprezintă o soluție miraculoasă pentru problemele de comunicare, fiindca aceasta „este determinată în mod esențial de factori organizaționali și nu spațiali". [13] Acești factori organizaționali sunt de mai multe tipuri: conceperea și organizarea muncii, structura ierarhică, climatul din interiorul instituției, tipul de tehnologie.

În plus, comunicarea necesită amenajarea de spații cu destinația specifică pentru a sta de vorbă, locuri unde se pot schimba informații, un ambient propice de a servi o cafea/un ceai, de a sta așezat și a discuta diverse probleme.

2. Comunicarea organizațională în Epoca digitală

2.1. Delimitări terminologice

Conceptul de *Epocă Digitală*[14] este vehiculat de Thomas Harris și Mark Nelson și explicitat în volumul *Applied Organizational Communication: Theory and practice in a Global Environment (Comunicare organizaţională aplicată: teorie şi practică într-un mediu global).* Autorii menționați consideră că, datorită creșterii masive a comunicării electronice, s-a produs o revoluție comparabilă cu Revoluția Industrială din vremea anilor 1800. Pe cea prezentă o numesc *Revoluție informațională*. În atare context, organizațiile trec prin schimbări cu o rapiditate nemaiîntâlnită. Întrebarea nu mai constă *dacă organizațiile vor să se schimbe*, ci *cât de rapid poate fi inaugurată schimbarea.*[15] Implicit, apare sintagma „lumea în continuă schimbare a comunicării organizaționale", pe care ne propunem să o analizăm. Este recunoscută dificultatea de a defini riguros noțiunea de *comunicare organizațională*. Vom prezenta câteva accepțiuni ale termenului, pentru ca apoi să insistăm asupra canalelor actuale de comunicare.

[10] Business Dictionary Online
[11] Darroch, D., 2016
[12] Idem
[13] Fischer, G.N., 2010, p.171
[14] Harris, T., Nelson, M., 2008, p.2
[15] Idem, p.4

Agreem definirea comunicării organizaționale ca *proces prin care indivizii generează sensul în mintea altor indivizi prin mijloace verbale sau mesaje nonverbale, în contextul unei organizări formale*.[16]

Comunicarea organizațională este considerată un proces prin care activitățile unei societăți sunt coagulate și coordonate pentru a atinge obiectivele individuale și ale colectivului. Este un subdomeniu al studiilor generale de comunicare și este adesea o componentă a managementului eficient într-un mediu de lucru.[17]

În cazul organizaţiei, comunicarea se defineşte ca proces prin care are loc schimbul de mesaje în vederea realizării obiectivelor individuale şi comune ale membrilor ei.[18]

Banca Mondială operează cu definiția oferită de Eisenberg, Goodall și Trethewey a comunicării organizaționale, ca proces de echilibrare a creativității și a constrângerilor. Aceasta se concentrează asupra modalității în care indivizii utilizează comunicarea pentru a rezolva tensiunea dintre situația de a lucra în cadrul constrângerilor structurilor organizaționale preexistente și promovarea schimbării și creativității.[19]

Toate aceste definiții surprind complexitatea conceptului și privesc comunicarea organizațională ca pe un proces. Totodată, aceasta este considerată primul domeniu care necesită îmbunătățiri pentru atmosfera dinăuntrul organizațiilor.[20] Totuși, în aparență, comunicarea pare simplu de realizat, mai ales în varianta netipărită, deci nu ar necesita o analiza atentă. În fapt, orice comportament comunică ceva în sine și este interpretabil în funcție de context.

2.2. Canalele de comunicare în organizații

Canalele de comunicare reprezintă mijloacele prin care oamenii din cadrul unei organizații comunică. Folosirea unui canal inadecvat pentru o activitate sau interacțiune poate duce la consecințe negative. Dintre cele cinci canale ce urmează a fi menționate, considerăm că primele trei sunt tradiționale, iar următoarele sunt non-tradiționale, dar au devenit foarte utilizate într-un timp extrem de scurt, de un număr extrem de mare de indivizi. Tocmai de aceea se vorbește depre o veritabilă *Revoluție social-media*. „O simplă comparaţie cu mass-media tradiţională este mai puternică decât orice alt argument: radioul a ajuns la 50 de milioane de ascultători în 30 de ani, televiziunea a atins pragul de 50 de milioane de telespectatori în 13 ani, internetul a avut nevoie de patru ani pentru a ajunge la această cifră, în timp ce Facebook a ajuns la 100 de milioane de utilizatori în mai puţin de nouă luni."[21]

Vom prezenta canalele de comunicare organizațională conform celor mai recente tipologii[22], așezând în coada enumerării pe cele mai utilizate în prezent, cărora le acordăm mai multă atenție.

1. Comunicarea față-în-față sau personală ar fi unul dintre canalele cele mai bogate de comunicare care pot fi utilizate în cadrul unei organizații. Prezența fizică, tonul vocii vorbitorului și expresiile faciale îi ajută pe destinatarii unui mesaj să interpreteze mesajul. Acesta este cel mai bun canal de utilizat pentru mesaje complexe sau cu încărcătură emoțională, deoarece permite interacțiunea dintre vorbitor și destinatari și e potrivit spre a clarifica ambiguități. Este simultan o modalitate în care intervine și se poate interpreta și limbajul non-verbal al interlocutorilor. Problema care se ivește este legată de faptul că în cadrul unor întâlniri față în față, tot mai mulți

[16] Richmond, V., **McCroskey**, J., **2005**, p.20
[17] Business Dictionary Online
[18] Niculae, T. et al., 2006, p.22
[19] The World Bank, 2010
[20] Harris, T., Nelson, M., 2008, p.13
[21] Bădău, H.M., 2011, p.11
[22] Williams, O., 2017

oameni, cu deosebire tineri, stau cu ochii în telefonul mobil, nebăgând în seamă prezența celor dimprejur, iar ei înșiși pot să atragă atenția mai degrabă trimițând un mesaj decât adresând o vorbă la modul direct.

2. Comunicarea scrisă este utilizată în organizații atunci când un mesaj ce nu necesită interacțiune trebuie comunicat unui angajat sau unui grup. Scrisorile, notele, instrucțiunile și anunțurile sunt, toate, forme de mesaje care funcționează bine pe acest canal. Destinatarii pot apoi apela la un canal electronic sau față în față, în cazul în care apar întrebări legate de mesajul scris.
3. Comunicarea Media: include televizorul, radioul și difuzoarele. Aceste tipuri de medii ar trebui să fie utilizate atunci când se adresează unui public de masă. Organizațiile care doresc să informeze clienții despre un produs/serviciu nou pot face publicitate sau pot face promoții utilizând un asemenea canal de difuzare.
4. Dispozitivele mobile ar putea să fie utilizate atunci când un mesaj privat sau mai scurt trebuie transmis unui individ sau unui grup mic. Un canal mobil permite schimbul interactiv și oferă beneficiarului avantajul suplimentar de a economisi timpul și efortul necesar pentru a coordona o întâlnire față în față; de exemplu, în cadrul organizațiilor se organizează videoconferințe iar participanții pot comunica pe cale auditivă și vizuală. Dispozitivele mobile avansate au creat deja o dependență la nivelul generațiilor tinere, greu de acceptat.
5. Canalele de comunicare electronică cuprind platforme de e-mail, Internet, intranet și social media. Aceste canale pot fi utilizate pentru comunicare unu-la-unu, de grup sau de masă. Este o metodă de comunicare mai puțin personală, dar foarte eficientă și utilizată masiv în ultimii ani.

Mediile electronice de comunicare le includ pe cele care nu cu mult timp în urmă păreau noi[23], plus cele care au luat naștere odată cu progresul tehnologiei. Astfel, ne referim la e-mail, care deja face parte din cele mai vechi forme de comunicare electronică. Este o modalitate de a elimina costurile de imprimare și de corespondență. În schimb, dispozitivele mobile și rețelele sociale de comunicare, precum Facebook, reprezintă noi frontiere. Deși comunicarea cu dispozitivele mobile poate fi mai puțin formală decât alte modalități de comunicare, oamenii se îndreaptă din ce în ce mai mult către mesajele text (SMS) și către e-mailurile scurte, care utilizează telefoanele mobile și asistenții personali digitali (PDA). Mesajele text, cunoscute ca SMS, care se bazează pe semnalul telefoniei mobile, sunt frecvent folosite deoarece oricine are un telefon mobil are posibilitatea de a le expedia sau recepționa. Mai recent, mesajele în varianta WhatsApp, care au la bază semnalul de internet fără fir (wireless), se pot trimite în grupuri de comunicare rapidă, cu vizualizare de text, imagini sau clipuri.

Organizațiile promovează evenimente, comunică cu clienții, atrag atenția asupra vânzărilor, mobilizează participanți la demonstrații, etc. prin intermediul site-urilor. Acest lucru le asigură un nou mod de a ajunge la oameni, fără nevoia de a apela la secretari și poștași, sau de a munci din greu pentru a obține numere de telefon private. Exemple de platforme social media pentru comunicare sunt: bloguri, podcast-uri, vodcast-uri, forumuri, microbloguri, reţele sociale, grupuri de discuţii, comunicare instant. Ele sunt explicitate în lucrarea *Tehnici de comunicare în social media,* autor Horia Bădău.[24] Aceeași lucrare precizează că „pe lângă giganţi din social media, precum Facebook, hi5 sau Twitter, în lume există şi alte reţele sociale populare, precum Orkut în Brazilia şi India, QQ în China, VKontakte în Rusia sau Maktoob în unele ţări din Orientul Mijlociu. Facebook este liderul autoritar al tuturor tipurilor de platformă *social media.*"[25]

[23] Feigenbaum, E., 2017
[24] Bădău, H.M., 2011, pp.17-22
[25] Idem, p.13

Generația social media consideră e-mailul depășit, pentru că Facebook oferă simultan o mulțime de facilități de comunicare.

Ce se înțelege prin *social media*? „Un grup de aplicaţii online care se bazează pe principiile ideologice şi tehnologice ale Web 2.0 care permit crearea şi schimbul conţinutului produs de utilizatori. Este vorba despre canale de comunicare online, interacţiune socială şi propagare, departajare sau căutare a informaţiilor uşor accesibile, prin care mari comunităţi de participanţi pot colabora prin producerea şi schimbul textelor, fotografiilor, materialelor audio şi video, care sunt redifuzate de la un utilizator la altul, în maniera în care publicul îşi doreşte şi cere potrivit principiului telefonului fără fir”.[26]

2.3. Avatatarurile și avantajele comunicării prin tehnologie

Impresia că în lumea Internetului oamenii manifestă moduri diferite de comportament și de comunicare față de cele din societatea reală, că ei trec prin transformări neprevăzute, fiind protejați de anonimat, sunt confirmate într-o lucrare a jurnalistului Jon Ronson. Intitulată ***So*** *You've Been Publicly Shamed (Deci, ai fost umilit public),* apărută în anul 2015, această carte relevă că, în aparență, internauții par mai curajoși în a-și exprima opiniile, sunt mai virulenți și participă la adevărate „execuții publice”. Autorul compară situația de acum cu aceea din Evul mediu, când se asista la drame ale condamnaților (la biciuire sau moarte prin ghilotinare, tragere pe roată sau ardere pe rug), în prezența a numeroși privitori. Îngrijorător este faptul că aceste pedepse publice, care au încetat în 1837 în Marea Britanie și în 1839 în SUA, revin în forță[27] pe calea comunicării prin tehnologie. Reacțiile față de greșelile unor indivizi sunt exagerat amplificate pe Internet iar „judecata” din partea comunității virtuale devine nemiloasă, astfel încât ei sunt puternic umiliți online. Am adăuga noi, că este un fel de lapidare publică justițiară prin intermediul cuvintelor extrem de dure, oamenii fiind făcuți de rușine fără rezerve și desființați ca persoane (vezi cazul preotului Pomohaci), le este complet distrusă reputația și cariera.

Mergând înspre dezvoltarea ideilor anterioare, am găsit sintetizate trăsături ale procesului comunicării prin intermediul tehnologiei în volumul publicat de V. Șelaru și C. Coman, *Comunicarea între informare și manipulare*. „Nevoia de persiflare a lumii înconjurătoare fără asumarea identității, nevoia de comunicare unde tu să fii cel ascultat, iar atunci când nu îți convine, să poți reprima conversația și interlocutorul, fără nici o consecință, fără să fi identificat în mod real și să nu te afecteze sub nici o formă reacțiile celuilalt”[28] sunt caracteristici ale utilizatorilor de Internet și chat.

Se vehiculează chiar conceptul de *om electronic* care „dorește să comunice doar formal, vrea să își demonstreze cât de puternic este sinele său și în același timp să fie lipsit de responsabilitatea acțiunilor sale.”[29] El trăiește o perspectivă care îi conferă puterea de a se exprima, a domina, a decide asupra menținerii / ruperii raporturilor de comunicare, dar toate în mod virtual.

S-a elaborat un nou limbaj scris, cu prescurtări, fără cratime și înțesat de emoticoane, care vor să exprime starea emoțională, precum următoarele: , , , , . „Limbajul calculatorului nu va avea reguli gramaticale, el va fi atât grafic, cât și ideogramic”[30], un fel de întoarcere la hieroglifele egiptene. Pericolul constă în aceea că „inexistența unor norme în existența virtuală îl

[26] Idem, p.16
[27] Ronson, J., 2015
[28] Șelaru, V., Coman, C., 2005, p.150
[29] Idem, p.151
[30] Idem, p.138

determină (pe internaut) ușor, ușor, să le calce și în existența reală."[31] *Palavragiul electronic* este totuși bântuit de frustrare, având incapacitatea unui dialog real și fiind afectat de *autism tehnologic.*

Apoi, este recunoscută dependența de Internet, în ciuda iluziei utilizatorilor că au libertate absolută. În acest sens se vorbește de sindromul IAD (Internet Addiction Disorder)[32] – o tulburare dependentă de Internet. Pe lângă atâtea provocări, o adăugăm pe aceea că informația de pe Internet nu este verificată cât de credibilă este sau nu, așa că sunt preluate fără discernământ tot felul de idei. Față de această nouă realitate, scriitorul Umberto Eco, Dr. Honoris Causa în comunicare și cultură mass-media, a reacționat cu mare asprime spunând că „drama Internetului este că l-a promovat pe idiotul satului ca purtător de adevăr"[33], în sensul că el poate aduce daune colectivității câtă vreme își postează părerile cot la cot cu un laureat al Premiului Nobel, fiindcă în mediul electronic se vehiculează idei nefiltrate de nimeni.

Cea mai gravă întrebare referitoare la *omul electronic* este dacă „va avea în cele din urmă personalitate? Se va putea el exprima civic? "[34] Din anul 2005, cînd a fost adresată întrebarea până în prezent, s-a dovedit că prin mobilizare rapidă, folosind comunicarea prin tehnologie, au avut loc numeroase demonstrații de stradă ca manifestări civice, exemplificând numai cu mobilizarea unor mase largi de manifestanți antiguvernamentali după incendiul dezastruos de la Clubul *Colectiv* din București și respectiv, demonstațiile din 2016, 2017 împotriva modificărilor propuse la legile justiției. Dar oare acestea au reprezentat exprimări conștiente ale spiritului civic sau manipulări masive?!

Trebuie subliniate o serie de laturi pozitive ale comunicării prin intermediul tehnologiei. Astfel, nu putem să nu recunoaștem că în *Epoca Digitală* distanțele nu mai contează, că poți purta o conversație oriunde te-ai afla; că platformele de *social media* te pot pune în legătură cu o mulțime de noi persoane sau cu cele pe care ai dori să le întâlnești dar sunt în depărtări. Informația devine foarte accesibilă iar utilizatorii se transformă din consumatori în creatori de conținut. Este totodată contextul în care cunoașterea se democratizează, nu mai rămâne apanajul unor titrați. Deoarece comunicarea se face dincolo de orice reguli sociale, lumea nu se sfiește să își expună opiniile.

Tehnicile moderne de comunicare pot ajunge la o audiență sporită mult mai rapid. Comunicarea poate aborda nu numai consumul de masă și clienții existenți sau potențiali, dar și o masă diversificată și mare a audienței: angajați, acționari, parteneri, analiști, investitori, furnizori, administrator publici, organizații non profit.[35]

In esență, considerăm că fiecare generație își asumă comunicarea într-un mod particular. Este firesc să se manifeste reticențele generațiilor adulte și vârstnice față de mediul tehnologic pe care nu-l cunoasc în profunzime, prin comparație cu generațiile de adolescenți și copii care îl folosesc în mod predilect, pentru că s-au născut într-un mediu digital, care le este familiar.

4. Strategii *social media* pentru comunicarea organizațională

Odată cu explozia mediilor digitale, se ridică problema de a da atenție sporită și a poziționa *social media* în cadrul strategiei de comunicare, atât în interiorul cât și în exteriorul organizațiilor.

Social media „revoluționează comunicarea și reconfigurează vechiul model al comunicării interne. Noul mediu duce la creşterea volumului, vitezei şi fluxului zilnic de comunicare, la

[31] Idem, p.146
[32] Idem, p.140
[33] Saccsiv – Weblog, 2016
[34] Șelaru, V., Coman, C., 2005, p.151
[35] Badea, M., 2014, p.71

conectarea persoanelor, oferindu-le o voce, precum şi la stimularea discuţiilor privind interesele comune."[36]

Vom prezenta o imagine a situației utilizării *social media* de către firmele din țară. Astfel, vom avea o statistică de la finele lunii aprilie 2017 pe care am preluat-o, existentă pe site-urile de marketing.

Firmele din România folosesc rețelele de socializare în principal pentru**:**[37] comunicare (90%), marketing (75%), vânzări (39%). Site-ul susține că jumatate dintre firmele românești consideră că *social media* influentează cel mai mult procesul de vânzare pentru că în acest mediu are loc prospectarea și identificarea oportunităților de vânzări.

Mai aflăm că 35% dintre firme folosesc rețelele de socializare pentru recrutare, 32% pentru relațiile cu clienții, 27% pentru cercetare, 25% pentru analiza competitivă și 18% folosesc aceste rețele pentru preluarea de comenzi și pentru a avea discutii pe seama lor. Numai 18% dintre companii spun ca nu utilizeaza deloc social media în procesul de vânzare.

Cele mai folosite platforme pentru social media marketing în România sunt: Facebook - 96%, LinkedIn -70%, Youtube - 44%. Pe primele trei locuri la nivel global se află: Facebook - 93%, Twitter - 76% și Linkedin - 67%. Atât Facebook cât și Linkedin au procente mai mari de utilizare în companiile din România decât la nivel global. Iată aspecte pe baza cărora noi am putea să ne mândrim, dar nu li se face destulă publicitate.

Indicatorii de performanță pentru mediile sociale[38] pot fi stabiliți de la început, când se construiește strategia în domeniu, în funcție de obiectivele de comunicare și de afaceri ale companiei: reputația, asocierile de mărci, cifra de afaceri.

Pot fi menționați următorii:

- Indicatori calitativi: gradul de implicare comunitară, relevanța conversațiilor generale, calitatea conținutului publicat;
- Indicatori cantitativi: numărul de fani / adepți / membri, numărul de acțiuni generate de aceștia (cum ar fi: comentarii, tweet-uri, retweets, acțiuni, mențiuni, recomandări etc.);
- Interacțiunea și rata de conversie, dacă este vorba de comerț electronic, feedback pozitiv sau negativ.

5. Teme de gândire

Lucrarea abordează interdisciplinar diverse aspecte ale comunicării din organizațiile contemporane, pe baza literaturii relativ recente din domeniu. Tributară tehnologiei actuale, care îi facilitează multiplicarea dar o și determină sa-și schimbe regulile, comunicarea a dobândit valențe pozitive și negative demne de a ne pune pe gânduri, spre a o putea gestiona în mod favorabil.

Deși nu are pretenția unei abordări exhaustive, textul îndeamnă la reflecție, punând în lumină omniprezența organizațiilor și schimbările apărute în ce privește canalele și modalitățile acestora de comunicare în *Epoca Digitală*.

Pentru un management strategic al organizațiilor, nu se poate eluda comunicarea prin intermediul tehnologiei. Cândva, părea de neconceput să dispară manuscrisele și tehnica de a copia documente pline de înfloriturI, de încântătoare miniaturi, scrise cu o caligrafie adusă la stadiul de artă, însă acel fapt s-a petrecut odată cu apariția tiparului inventat de Gutenberg. Tot astfel, tipăritura cedează locul central ocupat de ea vreme de sute de ani, odată cu schimbările generate de Revoluția Internetului, în timp ce comunicarea beneficiază de alte canale, alte modalități și forme noi de manifestare.

[36] Badea, M., 2014, p.71
[37] Pîrvu, L., 2017, potrivit studiului Like & Share efectuat de agentia Valoria.
[38] Badea, M., 2014, p.73

Până la urmă, intenționăm să conștientizăm semenii că avem privilegiul de a fi contemporanii unei înfruntări de valori, de atitudini și modalități de asumare a comunicării între omul tipăriturilor, trăitor în *Galaxia Gutenberg,* cum o numea Marshall McLuhan și omul electronicii, trăitor în ceea ce putem denumi, prin similitudine, *Galaxia Internetului*. În care dintre lumi ne situăm la această răscruce, ține și de opțiunea personală.

BIBLIOGRAPHY

1. Anghel, Petre (2007) *Strategii eficiente de comunicare*. Casa de Editură Viață și Sănătate, București.
2. Badea, Marius (2014) Social Media and Organizational Communication. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 149: pp.70 – 75
3. Bădău, Horia Mihai (2011) *Tehnici de comunicare în social-media,* Ed.Polirom, Iași.
4. Cabin, Philippe (2010) Comunicare și organizație, în vol. *Comunicarea.* P. Cabin; J.F.Dortier, Ed. Polirom, Iași, pp.147-155.
5. *Darroch, Doug (2016)* Hot Desking: The New Work Style. *The Farm SoHo.* [Online] Available at: http://www.thefarmsoho.com/magazine-blog/hot-desking Accessed: 14.02.2018.
6. Dortier, Jean-François (2010) Comunicarea: omniprezentă dar întotdeauna imprecisă, în vol. *Comunicarea.* P. Cabin; J.F.Dortier, Ed. Polirom, Iași, pp.11-22.
7. Feigenbaum, Eric (2017) Electronic Methods of Communication in Business. *Chron.* [Online] Available at: http://smallbusiness.chron.com/electronic-methods-communication-business-2934.html Accessed: 4.05.2018.
8. Fischer, Gustave-Nicolas (2010) Spațiile de lucru. Perspectiva resursei umane, în vol. *Comunicarea.* P. Cabin; J.F.Dortier, Ed. Polirom, Iași, pp.164-172.
9. Harris, Thomas & Nelson Mark (2008) *Applied Organizational Communication: Theory and Practice in a Global Environment.* Taylor & Francis Group, New York, London.
10. Niculae, Tudorel et al. (2006) *Comunicarea organizațională și managementul situațiilor de criză*. Editura Ministerului Administrației și Internelor, București.
11. Pânișoară, Ioan-Ovidiu (2006) *Comunicarea eficientă*. Ed. Polirom, Iași.
12. Pîrvu, Luminița (2017) Cum fac firmele social media marketing în România și care sunt cele mai folosite platforme. *Marketing*. Disponibil pe: http://www.startupcafe.ro/stiri-marketing-21734361-cum-fac-firmele-social-marketing-platformele-cele-mai-folosite.htm Accesat: 5.05.2018.
13. Richmond, Virginia Peck & McCroskey, James (2005) The Nature of Communication in Organizations. *Organizational Communication for Survival: Making Work,Work.* [Online] Available at: http://my.ilstu.edu/~llipper/com329/mccroskey_chapter.pdf Accessed: 3.05.2018.
14. Ronson, Jon (2015) *So You've Been Publicly Shamed.* [Online] Available at: https://www.amazon.com/So-Youve-Been-Publicly-Shamed/dp/1594634017 Accessed: 5.05.2018.
15. Silvaș, Alexandra (2013) *Comunicarea în procesul educațional.* Ed. EIKON, Cluj-Napoca.
16. Șelaru, Vasile, Coman, Claudiu (2005) *Comunicarea între informare și manipulare.* Ed.AllBeck, București.
17. The World Bank (2010) Organizational Communication. *Communication for governance & accountability program.* [Online] Available at: http://siteresources.worldbank.org/EXTGOVACC/Resources/OrganizationalCommweb.pdf Accessed: 4.05.2018.
18. Vlăsceanu, Mihaela (2003) *Organizații și comportament organizațional*. Ed. Polirom, Iași.
19. Williams, Oneil (2017) What Are Communication Channels Within an Organization? *Chron* [Online] Available at: http://smallbusiness.chron.com/communication-channels-within-organization-61447.html Accessed: 16.11.2017.

20. *** Business Dictionary [Online] *Hot desking* definition. Available at: http://www.businessdictionary.com/definition/hot-desking.html Accessed: 21.04.2018.
21. *** Business Dictionary [Online] *Organizational communication* definition. Available at: http://www.businessdictionary.com/definition/organizational-communication.html Accessed: 21.04.2018.
22. *** Saccsiv – Weblog (2016) *Umberto Eco atacă dur rețelele sociale* [Online] Disponibil la: https://saccsiv.wordpress.com/2016/05/18/umberto-eco-internetul-l... Accesat: 18.02.2018.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

EMOTIONAL CURRICULUM IN PRE-PRIMARY AND PRIMARY SCHOOLS – AN ANCHOR IN THE HARMONIOUS DEVELOPMENT OF CHILDREN

Mihaela Suditu
Prof., PhD, Petroleum-Gas University of Ploiești

Abstract: Emotional literacy, a wide-ranging theme in today's pedagogical literature, must begin as soon as possible during the early education and continue throughout schooling and life in general. Social and emotional skills and abilities are first learned through imitation and modelling, within the relationships that the child establishes with the most important people who are permanently present in his or her universe. Then, as part of a common effort to understand, exemplify, improve and train, with the support of teachers, parents and specialists, and the community, children learn during personal development, counselling and guidance activities. The present study aims at presenting the way in which, through curriculum documents, education authorities understand the need to develop this theme on a formal, concrete, official level, starting from early education and continuing in primary education as well as through specially designed and implemented activities. However, the presence of these themes in school curricula is far from sufficient. Important are also the interest, the effort, the involvement of primary and pre-school teachers to create relevant and exemplary educational experiences, to find the most appropriate attitudes and behaviours, on the one hand, and content and means, on the other hand, to be able to teach children to cope with the emotional challenges of everyday life as an important support for a balanced, harmonious, and healthy development

Keywords: emotional curriculum, education, socio-emotional skills, school curricula, early education, primary education, emotion training

1. The harmonious social and emotional development of pre-schoolers and young primary school children, from the perspective of curricular documents proposals. Analyses, observations.

Education for a balanced social and emotional life, generating harmony, positivity, openness and flexibility, empathy and the capacity for authentic communication is a permanent and real concern for everyone. It is a preoccupation starting from the young childhood and enjoying a formal interest by inscribing it in the compulsory curriculum of the education systems of countries around the world and in our country (see M. Suditu, 2017).

Literature regarding the psychology of emotions (see D. Goleman 2001, H. Gardner 2006, Reuver Bar-On 2011 etc.) shows us that young childhood represents the start of the social and emotional evolution of future adults.

A brief review of the explanations regarding the Curriculum for preschool education – the curriculum document adopted in 2008 and still in force – makes us understand the concern for student-oriented curriculum rather than discipline-oriented curriculum, for a curriculum oriented towards goals expressed as competences, or as pupils' way to act or know in general, and not oriented towards teaching and learning" (see D'Hainaut, Pre-school curriculum, p.9). By directing our analysis towards the explanations given by the curriculum regarding the Socio-emotional Development Area, we see the focus shifts on children's ability to interact, since the debut of their social life. This will help children build self-confidence, and positive self-image on the one hand, and help children in establishing relationships with those around them, be they children and/ or

adults, on the other. Specifically, the quoted curriculum document specifies/ explains operationally the meaning of emotional development and social development for pre-school age. Thus, according to the current syllabus, emotional development aims at:

- "children's ability to perceive and express their own emotions;
- To understand and respond to the emotions of others;
- Developing children's self-concept and self-image, with important influences on the learning process" (pp.19-20).

Social development aims at:

- "developing abilities for interaction with adults;
- Developing abilities for interaction with age-related children;
- Accepting and respecting diversity;
- Developing pro-social behaviours" (pp.19-29).

We note the interest in activities that lead to a heightened emotional expression, to the discovery, perception and appreciation of beauty, communication of emotions, exploration of affections in an integrative manner, involving visual, auditive and active stimulation, etc.

Exercising personal development is predominantly achieved during early education as part of routine and transition activities, and focuses on the following areas (acc. to the Preschool Curriculum, 2008):

- "self-knowledge (self-esteem, self-image);
- Development of communication skills – assertive communication;
- Management of learning by playing;
- Development of empathy;
- Making decisions based on certain criteria and encouraging choices and finding as many solutions to a situation;
- Conflict mediation" (pp. 19-29).

For primary education, preparatory, first and second grade, the issue of emotional literacy is achieved by following the syllabus Personal Development, for which the curriculum design model is competence-centred. What matters, therefore is the ability to solve problems and specific situations in different contexts.

This school discipline belongs to the curricular area Counselling and Orientation. There are 2 hours per week in preparatory grade and one hour per week in first and second grade. The learning activities aim to "develop pupils' ability to know themselves and positively express their interests, skills, personal feelings, networking and communication skills, reflections regarding the learning process" (acc. to School curriculum for Personal Development, preparatory, first and second grade, pg.2).

General skills are formulated in the curricular document as follows: (idem):

1. "Manifesting interest for self-knowledge and a positive attitude towards self and others

Specific skills: "identification of elementary personal features, presenting elementary personal features to others in various contexts, stating similarities and differences between self and others, according to simple criteria" (idem. pp. 4-5).

2. Appropriate expression of emotions in interaction with children and known adults

Specific skills: "acknowledging basic emotions in various circumstances, identifying communication rules in school activities, associating basic emotions with simple non-verbal and para-verbal language elements, expressing basic emotions in various simple, familiar situations" (idem. pp. 5-6).

3. Using skills and attitudes specific of school learning" (idem. p.3).

Specific skills: "identifying simple work tasks in various contexts, achieving a daily schedule of activities with the help of adults, applying simple techniques that support leaning and school success, highlighting the importance of learning for their own person, presenting the conditions that render learning easy or difficult, identifying hobbies, exploring known or preferred professions" (idem. pp.7-9).

Third and fourth grade bring to the fore, in terms of curricular design, the syllabus of a discipline called Civic Education. Areas of interest, at this level, aim at involving the young pupil into social life – integration and belonging to family; allegiance to friends, groups; establishing specific relations with the community, etc. General skills, according to the school curriculum in force for Civic Education, third and fourth grade:

1. Applying norms of behaviour in daily life,

Specific skills: "exploring every individual's quality as person, acknowledging ways of belonging (local, national, European) in which a person gets integrated; identifying defining moral features of a person; identifying relevant elements for belonging to various communities (local, national, European); exploring small groups and group rules, exploring moral norms that regulate relationships with other people" (see School Syllabus for Civic education, p.5)

2. Manifesting moral-civic behaviours in life contexts within the known environment

Specific skills: „acknowledging and manifesting attitudes in relation to things, plants and animals; exploring existing relationships between people in a group; exploring moral values at the basis of relationships with other people; acknowledging moral-civic behaviours in daily life; differentiating pro-social behaviours from anti-social behaviours; identifying the universal rights of children" (idem., pp 5-8).

3. Cooperating with others for solving simple work tasks, manifesting availability

Specific skills: "positive relating, in small groups/ with others to solve simple work tasks; participating in activities along small groups, by assuming rights and responsibilities; participating in simple projects with moral-civic content within class, school or local community; participating in activities that promote the universal rights of children; participating in projects with moral-civic content, within class, school or local community" (idem. pp. 8-9).

A close analysis of curricular documents at teacher's disposal helps us not that the content of these school curricula mainly overlaps with the elements of social and emotional intelligence. Activities that can be accomplished to train general and specific skills, taken from the school curricula as mentioned above, focus on topics such as:

Identification/ recognizing feelings, building a vocabulary for them, expressing them appropriately; establishing connections between thoughts, feelings and reactions; acknowledging the importance of emotions in decision making, the capacity and the courage of making decisions; self-knowledge, positivity, building an accurate self-image, availability for the group, openness towards community, etc. Special attention is paid to coping with emotions – an issue as real as it is frequent nowadays – explaining what stood behind a feeling, taking responsibility for own actions. Also, an important preoccupation is the development of the capacity to understand others' feelings, their perspectives, respecting differences in thinking and feeling things through. We are speaking, therefore, of empathy.

An emotional curriculum, (see M. Suditu, 2015) as a range of activities specially designed for the registry of children's social and emotional development, for understanding emotions and feelings, for expressing and directing them, was not included within the compulsory curriculum and least likely to have been included among the focus areas for teachers in preschool or primary education, or for teachers in general. Several notions touching the sphere of social skills were

present in the syllabus for Civic Education, in the second part of the primary education (third and fourth grades). It is about learning units about our identity, desirable moral features, establishing friendships with colleagues, with other groups, children's relationship with the immediate environment, accepting persons with difficulties in the group of friends, etc. The stress falls strictly on behaviour, on desirable behaviour rules, on knowing and respecting them, on civilized presence to the social life rather than shifting towards the sources/ factors generating a certain behaviour, understanding them, explaining the need to adapt behavioural responses to a given situation etc .(p.173).

The School Curriculum for Personal Development, as part of the curricular area Counselling and Orientation, starting with preparatory, first and second grades, is realised in . March 2013, by the Ministry's Order no. 3418/19.03 For third and fourth grades, the Civic education remains in place, according to the Curriculum Framework for Primary education (see Curriculum Framework, sanctioned by Order no. 5003, 2014). The Curriculum design – as stated in the school document – is focuses on developing the training profile of pupils for primary education With this occasion, from the early education, and then, in a more organized form from the beginning of school and throughout primary education, children practice the elements of social and emotional skills formation. For example:

- "Elements of self-knowledge – from topics eliciting simple answers to the question "Who am I?", identifying the elements that give identity to a person and self-analysis, to the analysis of oneself in relation to others.
- About social and emotional stimulation –simple and complex behaviours; developing communication skills and then listening and understanding others; training interaction skills, making friends, working together, tolerance, etc.
- About learning, skills, attitudes – topics that focus on training and organizing learning activities, designing and observing a work schedule, discussions regarding time and the time management of learning in relation to other activities, removing stress factors in learning, knowing the wide spectrum of professions" etc. (see MO no. 3418/19.03.2013, Annex no. 2, see also M. Suditu, 2015 , p.174).

We notice from reading the compulsory curriculum documents that the stress shifts towards revealing the explanatory mechanisms of behaviours, towards appropriately expressing emotional states, acknowledging them, towards developing children's reflexive attitudes about learning, about their origin group. "The methodological suggestions accompanying the curriculum underline the marked applicative character of contents – resorting to games, therapeutic stories, debates, expressing opinions, role-play, capitalization of personal experiences and sharing in others' experiences, stimulation of pupils' self-trust, etc. personal reflection upon one's progress" (idem., p.174).

2.Empirical observation

As we noted above, the methodological suggestions accompanying the activities proposed in curricula shifts the focus from the theoretical approach of the issue of a balanced social and emotional development towards the practical approach. Important are skill training, providing varied contexts that facilitate children's understanding and the possibility for them to simulate experiences, reactions, interventions, etc. Our unmediated presence in school and kindergarten, the classes we assisted in, the observations and analyses, the face to face discussions with primary and pre-school teachers, lead us to the following:

- Oftentimes, and in the name of obsolete teaching practices, some teachers only sign these activities to look good on paper.
- We can see, sometimes, their little availability in thinking through adequate learning contexts, clarifying examples, relevant and useful applications, etc.
- Lack of inspiration, sometimes, in using some relevant texts for the analysis, the analogies, for reflexion exercises, empathising, role-play, etc.
- Lack of flair in making the most out of the resources provided by a theme that can relate to self-knowledge, coping with emotions, interacting with others and concern for others, management of difficult situations and emotions such as joy, sadness, shame, disappointment, etc.
- Lack of constant readings in topical pedagogic and psychologic literature and, as mentioned in previous occasions, the necessity to participate in continuous education training that covers this area of didactic interest.

Conclusions

We do not, of course, make any generalizations. We would not dare to and it would not be right doing so. But we do draw attention to the fact that the generosity of these themes, plus the philosophy of presenting contents, as outlined in our extensive analysis of the curricula for school and pre-school education, urge towards activities whereby children understand – through exercise and constant practice – the behaviours, the emotional reactions an their consequences, they become aware of the importance of their presence in a group, they think an express themselves according to context, they understand the importance of expressing their own opinion, of self-knowledge, they exercise their decision making skills. All these, in a didactic manner appropriate to the psychological possibilities of their age, with dedication, tact and pedagogical inspiration from the part of teachers.

BIBLIOGRAPHY

1. Bar-On, R., (2011).*Manual de inteligență emoțională*. București: Curtea Veche
2. Gardner, H. (2006). Inteligențe multiple. București: Ed. Sigma
3. Goleman, D (2001). Inteligența emoțională. București: Curtea Veche
4. Suditu, M. (2017). *Inadequate Behaviours, Emotional Conflicts and Possible Coping Strategies at Preschool*. In: Jus et Civitas. Vol. IV (LXVIII). No 1/2017
5.Suditu, M (2015). *Formarea și dezvoltarea personală a școlarilor mici: abordări didactcie actuale*. În: Calitatea educației învășare Dezvoltare umană. București: Ars Docendi
6. OM nr 3418/19.03.2013, Anexa nr. 2. Programa școlară pentru disciplina Dezvoltare Personală, Ministerul Educației Naționale , www.edu.ro
7. OM.nr. 5003 / 02.12.2014, Anexa nr. 2. Programa școlară pentru disciplina Educație Civică, clasele III a și a IV a, Bucuresti, 2014
8. Ministerul Educației, Cercetării si Tineretului, Curriculum pentru învățământul preșcolar 3-6/7 ani), 2008

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

THE LINK BETWEEN THE PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF TEACHERS AND THE PEDAGOGICAL LANGUAGE

Teodor Pătrăuţă
Prof., PhD, "Vasile Goldiş" Western University of Arad

Abstract: In the area of pedagogical development approaches for teaching staff, a central place is the location of pedagogical language. Analyzing the nature of the teacher's professionalism, we can highlight some indices of a diverse nature, among which we can structure a reference of professional didactic competences and certain paradigms. Other indices are related to the nature of man's continuous development from the chair, this as his responsibility. Being responsible means not only accepting attitudes of morality but also rigorous self-control, hence the need to lift the conscious and active formation and self-awareness function in the current scientific mentality. The teacher is required to constantly invent situations, to guide the search and the risk, or to all this needs adequate pedagogical language to be educated at the height of the day but also to the modernity of society. The pedagogical language and, moreover, pedagogical thinking of the teaching staff are constantly updated in the ample process of solving the problems that arise in various situations of the activity at the chair, all leading to the modern modeling of the teacher, his spiritual and intellectual universe.

Keywords: pedagogical thinking, pedagogical language, pedagogical modeling, competent education, educational technology, skills

Trebuie să pornim de la realitatea că rolul limbajului pedagogic adecvat în ceea ce priveşte dezvoltarea profesională a cadrelor didactice şcolare este unul care *provoacă, asigură* şi *eficientizează* schimbarea în mai bine în domeniul educaţiei şi învăţământului. O anumită viziune a schimbării în raport cu educaţia, în general, şi cu formarea pedagogică a cadrelor didactice şcolare, în particular, scoate în evidenţă faptul că *schimbarea* este iminentă fiinţei umane. Altfel spus, un individ care ar înceta să-şi dezvolte limbajul ar însemna că este o fiinţă care ar înceta să mai existe ca atare. Pe parcursul devenirii sale, un cercetător formulează un şir de idei valoroase în aria dezvoltării permanente a omului. In primul rând, faptul că educaţia este permanentă şi afectează întreaga fiinţă umană, iar calitatea de profesor se obţine prin formare, fiind o valoare la care şi-a avut contribuţia personală, prin munca depusă. In al doilea rând, formarea profesională iniţială reprezintă doar o provocare pentru o formare şi dezvoltare profesională continuă pe parcursul întregii vieţi. în al treilea rând, prin educaţie se schimbă nu numai fiinţa umană dar şi lumea în care aceasta se produce.

Anumiţi cercetători realizează o abordare complexă a problemelor de formarea pedagogică a cadrelor didactice şcolare/dezvoltarea pedagogică a cadrelor didactice şcolare, iniţială şi continuă. Este evident că obiectivele esenţiale ale acestei activităţi angajează domeniile praxiologic-metodologice şi prevăd conştientizarea formării profesionale continue drept manifestare a personalităţii profesionale a fiinţei umane, încurajarea creativităţii pedagogice şi a cercetărilor în mediul profesional şcolar, capacitatea de a-şi asuma responsabilităţi şi iniţiative educaţionale, de a gândi profesional, deschiderea pentru pluralism ştiinţific şi profesional.

Totodată apare în mod special necesitatea interesului constant al cadrelor didactice pentru manifestarea profesională, limbajul pedagogic fiind unul din aspectele acestei manifestări; instaurarea formării continue conform formulei *autoformare - formare internă - formare externă*. în procesul de dezvoltarea pedagogică a cadrelor didactice şcolare este important să se ia în

considerare condiţiile comunicării didactice, modul de administrare a experienţei ce urmează a fi însuşită, axa de învăţare (mecanică sau conştientă), domeniul în care se produce actul educaţional, acţiunea de cercetare a realităţii educaţionale, acţiunea practică, operaţională etc.

Toate aceste idei sunt relevante în localizarea limbajului pedagogic în aria abordărilor în cadrul formarea pedagogică a cadrelor didactice şcolare/dezvoltarea pedagogică a cadrelor didactice şcolare. Analizând natura profesionalismului cadrului didactic, unii autori structurează un referenţial al competenţelor didactice. Aceste competenţe profesionale sunt înglobate în câteva paradigme de roluri şi funcţii ale cadrelor didactice. Paradigmele pot fi exprimate prin câteva definiţii aplicate cadrului didactic şcolar:

- paradigma *Profesorul instruit* presupune un profesor care ştie multe, este doct în domeniu şi o sursă de documentare şi informare pentru colegii săi;
- paradigma *Profesor artizan* indică un profesor care îşi elaborează scheme de acţiune educaţională contextuală, el acţionează „meşteşugit", cu artă, cu iscusinţă pedagogică;
- paradigma *Profesor reflexiv* desemnează profesorul care-şi construieşte, privind propria experienţă didactică, cunoştinţe comunicabile pentru orice nivel, profesor care ştie să înveţe de la sine însuşi şi de la alţii, profesorul pentru care propria experienţă este mijloc de dezvoltare profesională;
- paradigma *Profesor ca persoană* întruneşte competenţele care asigură cadrului didactic relaţia profesională şi motivaţia autoactualizatoare.

Competenţele de bază pe care le indică fiecare paradigmă, printre acestea înscriindu-se şi acelea care reflectă competenţele corelative cu utilizarea adecvată a limbajului pedagogic adecvat: competenţa de a realiza cu promptitudine diferite acţiuni educaţionale presupuse de contextul dat; competenţa de a-şi analiza propria experienţă pentru a-şi dezvolta personalitatea şi activitatea; competenţa de comunicare eficientă cu alţii şi competenţa de autodezvoltare ca profesionist.

O viziune accentuat etică şi deontologică asupra formării pedagogică a cadrelor didactice şcolare/dezvoltarea pedagogică a cadrelor didactice şcolare reprezintă una dintre componentele principale ale acţiunii de formare continuă a personalităţii umane şi de dezvoltare profesională ţine de natura perfecţionării, reflectată de pedagogia populară, care, în construcţia reflexivă a cercetătorului. Omului de omenie îi este ruşine să nu fie om, pentru că nu uită niciodată de semenii săi şi de judecata lor în propria conştiinţă, iar cultura pedagogică tradiţională dispune, în acest sens, de un bogat arsenal de factori şi mijloace, forme şi metode de influenţă asupra formării personalităţii omului. Dacă spunem acelaşi lucru cu referire la profesor, putem afirma că profesorului adevărat „nu-i stă bine" să nu fie profesor şi să uite de colegii săi şi de judecata lor în propria conştiinţă.

Trebuie spus că responsabilitatea personalităţii umane pentru propria imagine şi, evident, a pedagogului, rezidă în capacitatea de a răspunde pentru propriul comportament în faţa lumii şi a comunităţii pedagogice. A fi responsabil înseamnă să accepţi atitudini de moralitate, presupune o foarte mare responsabilitate în baza unui autocontrol riguros. Şi dacă nu se poate ca fiecare cadru didactic să aibă nevoie de a ţine alături şi un judecător, şi un psiholog şi alţi specialişti, totuşi cel mai important este faptul ca fiecare pedagog să ţină lângă el alt pedagog, de la care să înveţe permanent.

Din această perspectivă, dezvoltarea profesională a cadrelor didactice şcolare, are ca scop să lărgească acţiunea de învăţare a cadrelor didactice, ridicându-se, ca funcţie de formare şi autoformare conştientă a persoanei, la nivelul mentalităţii ştiinţifice actuale. în activitatea sa de profesor, cadrul didactic trebuie să pătrundă înţelepciunea şi cunoaşterea situaţiilor educaţionale. Un astfel de pedagog participă la activitatea de dezvoltare numai în cazul în care întrezăreşte satisfacţia unui interes profesional. Dezvoltarea profesională îi ajută cadrului didactic să inventeze, îl călăuzeşte pe drumul căutărilor şi riscului şi îl face conştient de faptul că urmează permanent să-şi verifice convingerile profesionale, poziţiile acţionale şi cunoştinţele din domeniul pedagogiei;

dezvoltarea profesională intervine ca element de soluţie în situaţiile critice ale educaţiei, presupunând reflecţie asupra experienţei personale şi cea a colegului în vederea valorificării ei eficiente. Este foarte relevantă, în aspectul problematicii pe care o abordăm, ideea cercetătorilor de a face tot posibilul ca dezvoltarea profesională să devină un proces, nu să rămână pur şi simplu un eveniment.

În procesul rezolvării problemelor ce survin în diverse situaţii în activitatea profesională, gândirea pedagogică a cadrului didactic se actualizează. Rolul de obiect al influenţei pedagogice universul spiritual, mereu flexibil, al omului, are ca rezultat al acţiunii pedagogice modelarea unui pedagog format prin întregul său univers spiritual şi intelectual.

Mai mulţi pedagogi condiţionează dezvoltarea profesională eficientă a cadrelor didactice de aplicarea unor tehnologii educaţionale de formare profesională avansate. Acest lucru este imperios necesar în ziua de azi, în condiţiile unui învăţământul modern, într-o lume aflată într-un proces activ de transformare. În lumea în care trăim, nu putem face abstracţie de tehnologiile educaţionale (de formare profesională), fiindcă ele reprezintă nişte demersuri inovatoare, care asigură, la diferite intervale de timp, reforma sistemului de învăţământ, la diverse niveluri ale sistemului de învăţământ.

Printre modalităţile de schimbare intervine în practica educaţiei/de formare profesională diversele modificări operate la nivel de stil pedagogic, metodă de predare /învăţare, relaţie educaţie-comunitate, educaţie pentru comunicare, toleranţă, parteneriat, etc. Activitatea de educaţie nu poate fi concepută deci ca ceva încheiat, ci, din contra, ca o etapă care urmează să fie continuată, adaptată la un stadiu superior în viitorul imediat sau în unul mai îndepărtat.

Este bine de precizat că atât coordonata orizontală cât şi cea verticală a formării pedagogice a cadrelor didactice şcolare probează deschiderea nelimitată a activităţii de învăţare şi formare a personalităţii profesorului, desfăşurată longitudinal şi transversal pe toată durata şi în orice moment al prestării funcţiei pedagogice. Aceste direcţii de evoluţie valorifică simultan, intensiv cu toate acţiunile şi influenţele posibile la nivel de dezvoltare profesională.

Tehnologizarea lumii în care trăim şi, implicit, a formării pedagogice a cadrelor didactice şcolare/dezvoltarea pedagogică a cadrelor didactice şcolare, la nivelul operaţionalizării obiectivelor de formare/dezvoltare profesională este abordată în viziune constructivistă, prin explorarea mai multor versanţi ai formării profesionale. Aceste preocupări formulează ca obiective principale ale dezvoltarea pedagogică a cadrelor didactice şcolare formarea/dezvoltarea *competenţei de investigare, a competenţei gnoseologice, a competenţei praxiologice, a competenţei comunicative,* care presupun capacitateade a realiza următoarele acţiuni: gestionarea eficientă a cunoştinţelor teoretice; amplificarea cunoştinţelor în contextul evoluţiei ştiinţifice; transferul cunoştinţelor teoretice la specificul situaţiilor practice; eficientizarea activităţii profesionale prin introducerea elementelor inovatorii; determinarea gradului de funcţionalitate a investigaţiilor ştiinţifice; utilizarea diverselor forme de comunicare în monitorizarea activităţii profesionale; utilizarea diverselor limbaje de comunicare, în acelaşi rând, utilizarea adecvată a limbajului pedagogic etc. De aici se poate constata deschiderea cercetării noastre pentru formarea cadrelor didactice şcolare *a competenţei de identificare a necesităţilor de formare profesională,* de cunoaştere şi utilizare a modalităţilor de formare continuă, manifestarea deschiderilor pentru schimbările survenite în domeniul profesional.

În ceea ce priveşte cercetarea la nivelul departamentului pedagogic pe care-l conduc nu de puţină vreme s-a demonstrat că atunci când îşi încep cariera pedagogică sau chiar în procesul derulării acesteia, mulţi profesori constată că unele concepte, unii termeni nu le sunt suficient de explicite, pentru a putea să-şi facă meseria şi pentru a putea analiza activitatea profesională. însuşirea termenilor pedagogici conduce la asimilarea unui vast bagaj de cunoştinţe variate.

Studierea surselor documentare este absolut obligatorie, ea implică stabilirea diverselor relaţii, pentru a ajunge la claritate. Pentru ca o discuţie pedagogică să progreseze, este absolut necesar să se clarifice noţiunile utilizate, chiar dacă nu întotdeauna pedagogii sunt în acord cu aceste definiri. Multe discuţii şi analize intră în impas, deoarece specialiştii pedagogiei atribuie termenilor diferite semnificaţii iar de aici putem constata faptul că unele cadre didactice nu cunosc aceste semnificaţii sau, în general, nu cunosc termenii. Exprimarea, desigur, trebuie să fie încărcată de sens, de logică. Este inacceptabilă situaţia când profesorul vorbeşte doar pentru plăcerea de a se auzi, fără să spună ceva concret şi esenţial. Apare astfel fenomenul numit *psittacism,* de la *psittacus (papagal),* pasărea care poate vorbi fără a înţelege ceva. Într-o discuţie pedagogică, susţine A. Cosmovici, nu este suficientă precizarea iniţială a unor definiţii. în argumentare se impune necesitatea modificării, lărgirii sau îngustării unor concepte. Pentru a realiza o bună înţelegere, este necesar ca tezele, afirmaţiile generale, abstracte să fie însoţite de precizări, de explicări, evocându-se fapte ori experienţe edificatoare. Aptitudinea pedagogică, sub aspectul conţinutului şi funcţionalităţii, are mai multe tipuri de competenţe, dintre care competenţa profesional ştiinţifică este dominantă, afirmă *A.Cosmovici.*

Cadrul experienţial şi practica educaţională pun în evidenţă faptul că pregătirea pedagogică a cadrului didactic nu poate fi redusă numai la cunoaşterea noţiunilor ca atare. Pe lângă aceasta, fiecare pedagog urmează să pună în acţiune un inventar foarte larg de noţiuni şi termeni şi, nu în ultimul rând, în funcţia sa de analist pedagogic. Procesul conceptualizării presupune asimilarea de noţiuni sau concepte, iar produsul presupune înţelegerea şi utilizarea activă a conceptului care este reprezentat mental într-o clasă de obiecte, categorii sau fenomene. A conceptualiza, susţine I. *Cerghit.,* înseamnă a clasifica, a regrupa obiectele şi fenomenele după similarităţi, după caracteristici comune, explorarea relaţiilor de apartenenţă şi de includere într-o clasă sau categorie. Conceptul unei categorii se exprimă printr-o definiţie ce cuprinde toate caracteristicile necesare şi suficiente ale clasei respective. Unii specialişti indică faptul că structurile conceptuale au un impact euristic asupra activităţii mintale şi cu ajutorul lor poate fi identificată, etichetată, clasificată şi organizată experienţa profesională. Materialul faptic are nevoie de a fi "îndosariat" pentru a putea fi folosit. Formarea noţională sau conceptuală are o mare importanţă pentru activitatea profesională, operând schimbarea viziunilor şi opiniilor asupra obiectului cunoaşterii pedagogice.

Printre cele mai responsabile acţiuni este cea care afirmă că, în cazul în care vrem să avem un limbaj ce nu se limitează la enunţuri elementare despre lucruri, ci conţine un sistem mai cuprinzător de logică, trebuie să valorificăm mijloace pentru a vorbi în termeni generali nu numai despre lucruri, ci şi despre clasă şi proprietăţi, ca entităţi de nivel superior.

Pe de altă parte, modul în care sunt formulate conceptele depinde de experienţă şi joacă un rol important în formarea contextului pedagogic, ele servesc, de fapt, ca interfaţă între limbaj şi perceperea realităţii. Conceptul, în opinia autoarei, poate fi construit pornind de la alte concepte. Fiecare individ abordează conceptele şi limbajul la modul inductiv, indiferent de domeniu. Unele noţiuni folosite curent sunt dobândite complet şi precis, iar cele utilizate mai puţin nu pot să ajungă niciodată complet dobândite.

Diferenţierea care se face în teoria limbajului dintre extensiunea şi intensiunea limbajului: cuvintele au o anumită semnificaţie (intensiune) şi o anumită sferă de aplicare (extensiune). Extensiunea unui termen priveşte clasa de aspecte căreia termenul i se aplică, iar intensiunea unui termen priveşte ansamblul criteriilor de definire a termenului. In felul acesta, extensiunea se referă la sfera sau domeniul real pe care îl acoperă termenul. Intensiunea limbajului priveşte criterii de definire care trebuie respectate pentru ca unui referent să i se poată aplica acel termen. Extensiunea unui cuvânt nu poate fi determinată fără ca în prealabil să nu fi fost stabilită intensiunea lui. Acţiunea limbajului este determinată de următoarele condiţii: formularea clară a intensiunii verbale (definirea ansamblului criteriilor); utilizatorii cunosc bine realităţile puse în discuţie; utilizatorii

cunosc şi acceptă intensiunea termenilor folosiţi; utilizatorii recunosc realităţile care rămân în afara discuţiei. Dar chiar dacă intensiunea verbală este general acceptată de către toţi cercetătorii din ştiinţele educaţiei, nimic nu garantează că se va ajunge la aceeaşi apreciere a realităţii obiectuale sau la aceeaşi extensiune.

O abordare adecvată limbajului pedagogic conduce la organizarea eficientă a discuţiei în cazul în care se convine, în prealabil, ce înseamnă principalii termeni utilizaţi. Limbajul pedagogic este un limbaj teoretic şi practic, care exprimă necesitatea exactităţii.

Dezvoltarea limbajului pedagogic adecvat a cunoscut un moment important atunci când s-a analizat persuadarea sau realizarea intenţiei de a convinge. Dacă persuadarea reuşeşte sau nu, acest lucru depinde de o serie de factori: calitatea argumentelor aduse; prestigiul vorbitorului; contextul socio-verbal, şi, nu în ultimul rând, limbajul utilizat, deoarece alegerea cuvintelor nu este independentă de efectul urmărit, ci decurge direct din strategia conceptuală a vorbitorilor.

Este cunoscut faptul că limbajul pedagogic include mai multe procedee retorice, *sloganul,* de exemplu, fiind unul dintre ele, care se impune prin formă concretă, concisă, ritm şi pot fi uşor reţinute, având şi capacitatea de a convinge uşor.

Sloganul are o întrebuinţare pragmatică. Funcţia sloganului este cea de a stârni emoţii, sau să evidenţieze câteva caracteristici ale acestuia - forma retorică; impactul asupra auditoriului; formulă care se reţine uşor- considerate *cuvinte şoc*. Este relevant faptul că, în general, sloganul are intenţia de a trimite la altceva decât ceea ce se spune direct. De multe ori, a spune direct înseamnă a stârni rezistenţă. Dacă este pus în circulaţie, sloganul se detaşează de autor şi devine o categorie a adevărurilor comune. El apare dintr-o orientare generală a unui domeniu cognitiv şi apoi se mişcă liber în spaţiul cognitiv respectiv. Sloganul are sens dacă are un caracter polemic şi o funcţie simbolică unificatoare. Ca afirmaţie, sloganul este contradictoriu, iar ca simbol presupune o intenţionalitate. De multe ori sloganul are o suprasaturaţie de sens, făcându-1 ambiguu, dar încercând să concentreze în cuvinte puţine o argumentare totală a problemei. Sloganul poate atrage marea majoritate a celor indecişi într-o situaţie. El nu explică nimic, dar invită la o idee, particularitate dată de faptul că sloganul este destinat celor mulţi. Sloganul deschide conştiinţa spre receptarea opiniilor, ideilor, orientărilor pedagogice.

Sloganul surprinde complexitatea simbolurilor, ideilor şi atitudinilor cheie din mişcările pedagogice. Acesta exprimă o comunicare specifică, ataşând noi adepţi şi aducând reasigurare vechilor adepţi. Uneori sloganul simulează o problemă de actualitate prin asociere cu o tendinţă pedagogică, însă atrage atenţia asupra faptului că el poate deveni un eşec în cazul când se transformă într-o lozincă verbală şi nu poate substitui un enunţ pedagogic verificabil.

Unii autori indică şi fenomenul ambiguităţii pedagogice, caracterizat prin snobismul lingvistic, cu exemple din folosirea abuzivă a sufixului adjectival *al - educaţional, organizaţional, instituţional* etc, care nu aduc nimic la rigoarea terminologică.

În limbaj nu toate denumirile marchează doar obiecte, cu atât mai mult cu cât, în acest caz, *educaţional* desemnează o realitate pedagogică distinctă, ca nişte calificative ale domeniului de referire pentru anumite nume-obiecte, de exemplu, *programă.*

Trebuie să vorbim de împrumuturile improprii limbajul pedagogic. De exemplu, termenii *rol* şi *scenariu* sunt împrumutaţi din teatrologie şi sunt utilizaţi de multe ori incorect, în special în construcţii de tipul *rolul şi funcţiile profesorului.*

La această opinie nu putem adera totalmente, deoarece normele de dezvoltare a limbii nu interzic includerea în vocabularul activ al vorbitorului variaţiile semantice ale cuvântului în cazul în care el, prin aceste acţiuni, se face înţeles mai uşor şi mai bine de către receptor. Cât priveşte monitorizarea cunoaşterii limbajului pedagogic este un ansamblu de operaţii procedurale de verificare a cunoştinţelor noţionale curente şi de utilizare a lor pentru progresul profesional în vederea ghidării acţiunii educaţionale şi a reparării greşelilor, de reglare şi autoreglare pedagogică.

Autoaprecierea şi autoconducerea cunoaşterii limbajului pedagogic adecvat sunt trăsături esenţiale care fac din profesor un agent cauzal al propriei sale activităţi de formare. Este necesar să subliniem şi faptul că dimensiunile *explicaţiei pedagogice* în procesul de pregătire noţională a cadrelor didactice este un factor foarte important în dezvoltarea profesională. Explicaţia pedagogică este o intervenţie de ordin metadiscursiv, care încearcă să-1 facă pe profesor să înţeleagă articulaţiile unui demers explicativ ştiinţific. în studiul explicaţiei se pleacă de la ideea că există o explicaţie bazată pe raţionalitate ştiinţifică şi una fondată pe atitudini şi intuiţie.

Explicaţia neştiinţifică este una incorectă, care nu satisface criteriile de validitate specifice. Explicaţia ştiinţifică oferă informaţii suficiente şi relevante pentru asatisface exigenţele de ştiinţificitate ale domeniului. Ea este alcătuită din explicantum, bazele explicaţiei în calitate de antecedent şi *explicandum,* obiectul explicaţiei în calitate de consecvent. De multe ori, explicaţia pedagogică este lipsită de ştiinţificitate, fiind parţială, ambiguă, probabilă etc. Indică, pe scurt, câteva dintre trăsăturile unei explicaţii reuşite:

• serveşte ca bază pentru clasificări şi tipologii;
• sprijină formularea generalizărilor;
• contribuie la precizia conceptuală;
• este un criteriu de validare a teoriilor;
• asigură valorificarea tehnicilor statistice.

La nivelul grupelor de elevi, studenţi, explicaţia pedagogică cea mai aplicativă este *explicaţia cauzală şi teleologică.* Explicaţia cauzală indică condiţiile producerii unui eveniment pedagogie, iar cea teleologică vizează acţiunea propriu-zisă, axată pe scop şi intenţie. Conceptul central în explicaţia cauzală este cauza: de ce este necesar şi de ce este posibil? în explicaţia teleologică conceptul central este intenţia sau scopul: De ce face ceva şi nu altceva? Cu ce scop?

Limbajului pedagogic adecvat îi pot fi atribuite prin analiză de conţinut şi de produs, anumite domenii de cauzalitate, alcătuind un inventar care să faciliteze explicarea cazurilor individuale. Când se confruntă cu evenimente pozitive, oamenii care vorbesc pozitiv le descriu în termeni ce se subscriu categoriilor de universal, intern şi permanent. Pesimiştii tind să pună evenimentele pozitive pe seama unor factori specifici, externi, temporari. Universalul presupune să se observe că există un succes nu doar într-o situaţie anume, ci în toate aspectele activităţii profesionale. Specificul presupune de a vedea situaţiile pozitive doar ca nişte evenimente izolate. Termenul *intern* vizează asumarea responsabilităţii, recunoaşterea propriului rol în obţinerea rezultatelor pozitive şi aprecierea pentru aceasta.

Spre exemplu, un stil explicativ extern înseamnă atribuirea succesului aflat în afara controlului personal. Termenul *permanent* identifică evenimentele pozitive drept dovezi continue ale unui şablon normal al succesului. Dacă un profesor, care vede că colegul său a realizat o activitate de câştig pentru elevi, foloseşte limbajul pozitiv, el va vorbi în felul acesta: *Aţi acţionat foarte bine la toate etapele lecţiei şi am siguranţa că şi în continuare lucrurile vor merge bine.*

Uneori este utilizat un stil *universal, intern* şi *permanent.* Un profesor care nu acordă importanţă la ceea ce spune şi nu vorbeşte pozitiv, va spune cam în felul următor: *Aveţi, pur şi simplu, noroc că tema lecţiei este atât de uşoară!* Cadrul didactic axat negativ foloseşte pentru acelaşi eveniment o descriere *specifică, externă, temporară.* Succesul atestat este un eveniment izolat, datorat unor factori externi şi cu siguranţă nu un lucru care va continua.

Profesorii care utilizează un limbaj pozitiv îşi asumă responsabilitatea, implicându-se total în ceea ce fac, nu dau vina pe alţii, ei se consideră stăpânii succesului sau insuccesului lor profesional. Aceşti profesori pot modela circumstanţele pedagogice, transformându-le în unele favorabile, iar dacă nu pot fi schimbate, ei îşi modelează reacţiile la aceste circumstanţe. Ei utilizează forţa cuvântului pentru a lucra împreună cu colegii şi a-i ajuta să obţină succese, ştiu exact ce vor să spună şi au argumente în legătură cu ceea ce fac, nu cu ceea ce ,,vor vedea dacă pot

încerca să facă". Un pedagog cu limbaj pozitiv nu se mulţumeşte doar să-şi susţină propria imagine şi stimă de sine, el are grijă să-i bucure şi pe ceilalţi colegi.

În ce priveşte politica educaţională şi dezvoltarea pedagogică a cadrelor didactice şcolare merită a fi luate în seamă câteva din dezideratele care probează numeroase deschideri spre activitatea de valorificare a limbajului pedagogic adecvat. Această acţiune este reflexivă deoarece şi în sens invers se poate afirma că dezvoltarea limbajului pedagogic adecvat probează numeroase deschideri spre activitatea de dezvoltare profesională a cadrelor didactice şcolare prin acţiunile de autoreglare şi autoformare, de transmitere a experienţelor profesionale, prin acţiuni ce susţin permanent interesul şi satisfacţia profesională, de monitorizare a propriei deveniri profesionale etc.

Comportamentul cadrului didactic, în funcţie de influenţa limbajului pedagogic, se transformă în corelare directă cu dimensiunea formativă a acestuia. Utilizarea adecvată a limbajului pedagogic urmăreşte înţelegerea de către profesori a ceea ce au de făcut, devenind conştienţi de ceea ce se urmăreşte prin executarea unei cerinţe pedagogice faţă de ei, faţă de dezvoltarea lor profesională.

Folosirea unui limbaj pedagogic adecvat este, în concluzie, o problemă de perfecţionare continuă a relaţiei profesionale de tip nou, deschisă şi transparentă, bazată pe respect reciproc, pe cooperare şi comunicare profesională.

BIBLIOGRAPHY

1. ABRIC, J. C. Psihologia comunicării. Iaşi: Editura Polirom, 2002
2. ANGHEL, P. Stiluri şi metode de comunicare. Bucureşti: Editura Aramis, 2003
3. BOCOŞ, M. Teoria şi practica cercetării pedagogice. Cluj-Napoca: Casa Cărţii de Ştiinţă, 2003
4. CĂLIN, M.C. Teoria şi metateoria acţiunii educative. Bucureşti. Editura Aramis
5. CERGHIT, I**.** NEACŞU, I**.** NEGREŢ-DOBRIDOR, I**.** et. al, Prelegeri pedagogice, Iaşi: Editura Polirom, 2001
6. COSMOVICI, A. IACOB, L. Psihologie şcolară. Iaşi: Editura Polirom. 1998.
7. CUCOŞ,C. Pedagogie. Iaşi: Editura Polirom, 2002
8. DUMITRU. Gh . Comunicare şi învăţare. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică, 1998.
9. DUMITRU, Gh. DUMITRIU, C. Psihologia procesului de învăţământ. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică, 1997.
10. IUCU, R. B. PĂNIŞOARĂ, I. O. Formarea personalului didactic. Bucureşti: Editura Ministerul Educaţiei Naţionale. 2000.
11. MICLEA, M. Psihologie cognitivă. Iaşi: Editura Polirom, 2003
12. NEACŞU, I. Instruire şi dezvoltare. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică. 1998
13. PĂTRĂUŢĂ, T., *Didacticometria,* Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică, 2010
14. PERETTI, A., Education in transition, Iaşi: Editura Spiru Haret, 1996

THE INFLUENCE OF CHILD ABUSE IN THE FAMILY

Marilena Ticușan
Assoc. Prof., PhD, Spiru Haret University of Bucharest

Abstract: In a society where most people pursue only their own interests, that violence of any kind is still considered normal and adherence to the principles of the democracy ahead of respect for the individual as a human being, the child can not find the place would must occupy, both in the family and society. Increasing violence against children is one of the most dramatic social problems facing contemporary society. An abused and neglected child will probably apply a similar treatment to his or her children, generating a vicious circle, which will hardly be able to get out.

Keywords: Violence, family, neglected child

Introduction

Aggressiveness, as a component of human beings, has constituted and is the concern of many specialists from the most diverse fields: psychologists, sociologists, anthropologists, lawyers and others. Aggressiveness is a living and manifestation by which the person responds through a conscious, unconscious, and fantastical assault on the purpose of destroying, degrading or humiliating a being or something invested with meaning that the aggressor feels as such and represents for him a challenge.

Theoretical approach

Quite often, aggression is associated and even confused with violence.

However, the area of aggression is much more extensive than that of violence, as it manifests at both attitudinal, behavioral and pulsational levels. Aggressiveness has several forms of manifestation: excitability, impulsivity, propulsiveness, violence, aberrant behavior, aggressive behavior).

The family carries out important functions in society, among them:

- biological and health care;
-satisfaction of emotional needs;
-a common goal of the family;
- social control over the behavior of family members (especially children);
-pedagogical and moral training of children;
- Cultural continuity through the transmission of cultural heritage;
-Economic training.

For these reasons, the family is a special form of the human community, permanently linked to social reality, which can not be separated from the numerous phenomena and processes that characterize society at a certain moment.

At the social level, the structure of the traditional family in which our parents and grandparents had well-defined places entered the crisis. The structure of the family was based on the affective role of the mother. Women's participation in professional life has generated many social changes within the family, such as family planning and the possibility for women to have other activities outside maternity. Consequently, fathers began to integrate their affective component into their family role, which was not always easy for them.

At present, the couple's relationships go through transformations that influence their balance. Thus, each has a double role: to be simultaneously affective and economic support of the family. Henceforth, the emotional structure of modern culture relies on democratic and interpersonal relationships. It is no longer the merger of two individuals, but the conscious union of two independent people, who decide to have a relationship based on cooperation and understanding. The absolute authority of the father weakens. Despite this change, the mentality has not changed. However, the real improvement of society and of every individual can only be accomplished by a change of values within each being.

The way in which the family fulfills its specific role in a given society is also influenced by a succession of social factors, for example, a totalitarian or democratic system of economic development, general education and education level, social legislation and policies, etc. . There are, however, internal factors such as the legal status of the family, its size, family control, the personality of its members, etc. A family's founding must be a conscious act, a long-awaited act in the family. Among the functions of the family, the most important is the reproductive behavior. When a child appears in the family, the parents' moral, material and social debts change. The family is the place where the individual evolves, where he builds a great deal of relationships, and which determines him, in the first instance, as a social being. The human being spends much of his life in the family.

Whatever its family organization and ethnic, religious or political identity, it presents a dynamic organization that is its own, and through which there is a network of interdictions that ensure continuous mobility. Thanks to this mobility, the family is able to transform and adapt to different circumstances, which allows them to evolve. For this reason, the family is considered the first and most important socialistic "niche" of the individual, due to the permanent cohabitation and inter-relational dynamics of its members. "The family is the first unit with which children have continuous contact and the first context in which the patterns of socialization develop.

In the family, basic or primary socialization is achieved. The child learns that individuals have desires, interests and habits that the other needs to be aware of, learn to share limited resources (food, housing, objects, affection), learn how society asks for it to behave, learn how to act to satisfy a goal, a desire.

Socialization within the family is essential for the social integration of children. The failures of family socialization have negative consequences for communities and society. Normally, family socialization is converging with the norms and values promoted by that societal level. There are also situations where family socialization is inconsistent with general social norms and values. "Children socialized in this way will be unintegrated and in a constant conflict with society. In Romania, an important sign of child protection is precisely the first serious research on the situation of abuse and neglect of children in their own families

Research dates

The first objective is to identify the risk factors for child abuse that represent a summary of the risks listed from the three major components of the phenomenon: the victim of abuse, the abuser and the circumstances of aggression. To assess the risk factors correlated with the victim, the following aspects will be analyzed and revealed, using the methods and techniques used: age;
gender, ethnicity; -religion;
-the school situation;
- the child's home environment:
- size families of origin;

- parents' occupation,
- parents' tuition level;
- individual characteristics of parents and children that generate abuse and neglect of the child in the family the forms of abuse and neglect of the child in the family.

Assumption

Regardless of the type of abuse suffered, child victims still show a common symptomatological picture: faulty relationship: lower school performance (possibly school dropout), aggressive behavior, and aggressive behaviors. The research design included the anamnesis in which the data were obtained by querying parents or other family members, care staff, teaching staff, social work services, family doctor. Children in older age groups could provide some of the information. The information was systematized in a questionnaire.

Consequences of child maltreatment in the family: anxiety; depressive condition; sleep disturbances; social isolation; defective relationship; distrust in himself and in others; ambivalent feelings towards parents; emotional lability; self-blame; impulsivity; aggressive behaviors towards others; poor learning outcomes; school dropout; run repeatedly from home; deviant behavior (theft). These consequences coexist. A psychologically maltreated child, for example, can be characterized by both depressive and distrustful feelings in oneself and others, emotional lability, social isolation, etc. These children move easily from state to state, from inhibition to hyperexcitability, from passivity to aggression. In the long run, abuse involves serious changes in the child's personality structure, with serious consequences over time, found in adult behavior with difficulty in adapting and family integration. The worst thing, which also has consequences on society, is the perpetuation of abusive family models.

The high percentage (60%) of children with aggressive behaviors indicate that in the case of the investigated group, minors adopted the overactive and destructive strategy to survive. One explanation for this might be that in the environments where these children come from, aggressive behaviors are "normal" and even appreciated and encouraged.

From the data obtained from the case studies, it is noted the confirmation of the hypothesis regarding the close link between the ill treatments to which the juveniles are subjected and the material situation of the family from which they come from. It is noted the phenomenon accentuation in families with heavy weight, marked by poverty. The number of families in which one or both parents are alcoholics is also directly proportional to the exposure to illness of the child.

As far as the size of the family is concerned, the possibility of being included in the category of children at risk increases with the number of minors in the family.

Abused and neglected children come from disorganized, reorganized (usually illegitimate - concubinage) or single-parent families, with a reduced social status: low schooling, lack or poor qualification, lack or occasional occupation, lack or insufficient income.The sex of minors seems to be the edifying variable in exposure to abuse and neglect. Girls are more often subjected to ill-treatment.

Ethnic affiliation of abusive families is also an important variable. Family models characteristic of the Roma ethnicity cultivate different forms of ill-treatment, of which the worst seems to be educational neglect and labor exploitation (begging).

With regard to sexual abuse, it can be said that incestuous relationships are usually well hidden, abusive parents forcing the child through, corrupting and threatening, to keep the secret.
Even if it happens that her mother finds such a relationship between father and child, she prefers to keep the secret, instead of trying to solve the situation and her family being subjected to public abuse.

Children in families with reduced social status do not enjoy the most basic rights: the right to survival and development, the right to protection from parents and the state, the right to education and training, the right to enjoy social security, the right to protection against violence physical and mental ill-treatment, right to protection against abuse, aggression governed by Romanian law, UN Convention on the Rights of the Child, to which our country has also joined.
Types of psychotherapy:
Behavioral Therapy: It is designed to treat symptoms such as phobias, obsessions, eating and sexual disorders, anxiety or mild depression. In the case of an abused child, this aims to release him from guilt, self-indulgence.
Cognitive Therapy: The fundamental idea is that the mental state and thoughts can form a vicious circle. Cognitive therapy approaches this vicious circle by analyzing thoughts.
Methods:
- to clarify exactly what is the thought (it does not let it be just a vague negative conviction);
- evidence is being sought for and against the statement of thought;
- looking for other perspectives;
- a conclusion is drawn.

Group therapy: Here, the child victim can get support from others who have experienced similar experiences. Meeting with children in the group for a long time can make him talk about his own emotions.
Crisis intervention: It provides short-term help to resolve crises and restore patient control capacity.
Supportive psychotherapy
Long-term psychotherapy.
Structured Family Psychotherapy: It is very important because it is intended to rehabilitate the child within the family. The family, especially the mother, will have to solve the problems between the victim and the aggressor. Anti-depressant therapies are set up for the mother, she is guided by this to be able to help her baby, to accept what has happened, to protect him.
Game Therapy: People who have the greatest psychotherapeutic experience with children are parents. They have the key cards in influencing a child's behavior. These include love, mutually understood channels of communication, justified reward systems, and common knowledge of good and evil. Families that do not have this knowledge are most likely to require the help of specialists.
In game therapy, the child (who can bring friends) and the therapist play with toys that give the child the opportunity to express the most hidden fantasies in words. There are alternative therapies besides the established ones, which are used with the latter, give encouraging results.
As conclusions, the research report found that poverty predisposes most to child abuse and neglect in the family environment. In this context, the state should intervene in improving the economic level of these families through programs for the protection of the unemployed, retraining and integration into the labor market (unemployment being one of the main causes of poverty in current Romania). Alongside poverty, the large number of children in the family and low housing space are two other risk factors in exposing the minor to ill-treatment. For this reason, a support system should be created for these families, and social assistance services should be redirected to them.

BIBLIOGRAPHY

Muntean, Ana; Popescu, Marciana (2000), ‘’Violenta domestica - de la o realitate importanta la asumarea unei stari de fapt’’, UNICEF, Bucuresti.
Muntean, Ana (2001),“Violenţa domestică şi maltratarea copilului”,Editura Eurostampa, Timişoara.

Ghid de interventie in cazurile de violenta in familie, publicat cu sprijinul Fondului ONU pentru Populatie, sub egida Ministerului Muncii, Familiei si Egalitatii de Sanse si Agentiei Nationale pentru Protectia Familiei
Iancu, Stela (2000), „Psihologia scolarului" - „De ce merg unii elevi „incruntati" la scoala?" Editura Polirom, Iasi.
Ilut, Petru (2005), „Sociologia şi Antropologia Familiei", Editura Polirom, Iaşi.
Constantin, Mădălina, (2004), "Maltratarea copilului-între cunoaştere şi intervenţie", Editura Lumen, Iaşi.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

SELF-IMAGE FORMATION IN THE FAMILIES WITH MORE CHILDREN

Marilena Ticuşan
Assoc. Prof., PhD, Spiru Haret University of Bucharest

Abstract: Self-image is an accumulation of integrated acquisitions, which we use in identifying images and representations that we have created about our own person. It is one of the deepest restructurings and representations, due to the need for human identity. Also it is a construction resulting largely from the reactions to the experiences of small childhood, being largely a psychic construct of the subconscious. Past experiences form the basis of self-assumptions lead over the course of life to highly automated emotional and behavioral responses determined by self-image identification. Forming self-image involves self-appraisal, based on feedback from parents, later friends and colleagues.

Keywords: Self-image, self-assumptions

Introduction

Self-image is a system of beliefs about what we are and what we can become, a system of assumptions, internalized presumptions, personal reactions, happenings, a powerful motivating factor of individual actions, and self-control and self-regulation systems. Self-image has a defining role in the individual's behavior, well-being and psychological balance. The major sources of information in the self-concept are: - the information obtained from others - the autobiographical memory - the introspection - the observation of one's own behavior. Of these, the first two lay the foundations of the self-concept in childhood, and the latter two manifest later in ontogenesis, but are based on the first. The factors of influence in self-image formation are: - heredity, - education (family, parents' beliefs and expectations, behavioral example, etc.), - the environment. It arises through the exchange between children and close carers, with behavior, emotions, desires; the formation of self-image begins when children can represent concepts, ideas, and can work with symbols in their minds.

Self-image is the "goal" to which the individual tends, and is closely related to motivation as a structure that selectively directs the individual to actions that suit his ends, as part of the psychic mechanisms of stimulating and energizing behavior. In 1960, Maxwell Maltz wrote in the book "Psycho-Liberty" that self-image is a mental model of reality that acts on the behavior of an individual, such as an automatic pilot that brings man back to the sure, known pathway, that is to behavioral patterns reflecting self-image. It therefore emphasizes the resistance to change that the self-image imparts to the personality, so that any change in attitudes and behaviors must begin with the change of self-image.

Research dates

In families with two or more children, the process of confidence-building itself evolves differently in siblings, depending on the order of birth

- the firstborn has a higher degree of self-confidence than the second child

As a way of collecting information, we used the biographical (anamnesis) method to find out about the past of those in the investigated group and the test method (the Rosenberg scale) to measure the level of self-confidence.

As a way of collecting information, we used the biographical (anamnesis) method to find out about the past of those in the investigated group and the test method (the Rosenberg scale) to measure the level of self-confidence.
The sample studied is 15 pairs of siblings coming from families with two children, of which more than half have a maximum of 15 years, the rest being adults • 65% are boys and 35% are girls. In 68% of cases, children have the same gender. In 60% of cases, the age difference between the two siblings is greater than 3 years (9 pairs), in 40% the difference is less than 3 years, and in 5% the children are the same age. A difficulty in collecting data was the lack of tools to measure self-confidence in small children; For this reason, data collection was made through parents.
Data collected and processed confirm the hypothesis that self-confidence is higher in the second child. In the case of 68% of the total pairs in the sample, the first child has a lower self-esteem, and needs continuous validation from the outside. In the remaining 32%, the situation is reverse; the exceptions are mainly due to heredity factors and parents' ability to balance family dynamics after the birth of the second child and not to show favoritism. In the case of 75% of pairs, the difference between self-esteem levels is relatively small and in the case of 25% the discrepancy is high to very high. In almost all situations in couples with very large differences in levels of self-esteem, brothers have the same gender. A secondary conclusion is related to the relationship between parenting style and self-confidence; in families where there were physical and physical abuse manifested by either father or mother, or both, irrespective of the order of birth, both brothers have a lower self-esteem than those in families with supportive and encouraging parents. The average level of self-level obtained in boys is slightly higher than that obtained for girls.

Reflections

Brothers are companions, confidants, rivals, but also social comparison factors. Their relationships and identity are modeled by elements such as personality, cultural norms, values, mutual modeling by direct or indirect influence. When the social environment changes, it is self-esteem that determines changes in self-assessment. A child who has a higher self-esteem reacts better to the appearance of the brother / sister, whose presence is better integrated. The first child has more authority, more initiative, and develops a certain responsibility over time (in relation to the small one); more responsibility automatically leads to greater self-esteem. On the other hand, the degree of dependence of the smallest one distorts confidence in their own forces, a situation constantly fueled by comparisons between what they both can do. Self-evaluation is closely related to the level of difficulty of the tasks the individual claims. In young childhood (pre-school age), self-confidence is closely linked to parental behavior and feedback.

The firstborn strongly perceives the impact of the birth of the next brother / sister, as the parent's attention moves and suddenly focuses on the other; he is no longer at the center of the point of interest of his parents, he feels he has dropped that importance, and most of the time he receives "parental tasks": he must be suddenly responsible, help his parents, care for his brother, be example; they must learn to share the family resources that until then were offered 100%, as parents' availability decreases. He has to reorganize the structure of the Self, adapting to the new existence. Fear of losing the first place, inoculated at the birth of the next child, restrains him in having new experiences and becomes more cautious, he avoids risks; at the same time, he must learn and accept the fact of being compared, as the second child takes things as such, not knowing another reality.
On the other hand, for the same reasons, it becomes more competitive than the need to attract the attention and recognition of princes, to obtain the validation it needs so much. Throughout the development of the Self, the younger child has the big brother, who is indissolubly part of the

reality. One of the important factors influencing his self-image is related to the inability to do all the things that the older brother does. Adults who are parents for the first time tend to respond to newborn signals in a more anxious, precipitous way due to lack of experience. In the second child, however, the parenting style relaxes because they have a greater confidence in their own power, the ability to interpret the child's signals and respond to the needs of the child, have a better self-control and relaxation resulting from experiences and previously accumulated knowledge. Naturally and incapacitatingly, these attitudes are also passed on to the child. It is important for parents to succeed in maintaining equidistant behavior and not showing maternal or paternal favors. Even so, children may have the perceived favoritism in action, which can affect their self-image regardless of the good intentions of the parent. The self-image is therefore a construct of the conscious / especially subconscious mind which, on the one hand, gives the individual the sense of personal identity, on the other hand it influences and determines the external experiences, the interiors, the life, the environment. It is much invested in the image, interests, what we like or do not like, personal philosophies, life concepts, and how much we do.

The ideal self includes goals, aspirations, qualities that you admire at yourself and others, hopes, dreams, visions. Little childhood is the most important period of the development of any individual, since at this stage are laid the foundations of intellectual, emotional and moral development; up to about 7 years, the emotional map is configured and remains relatively stable throughout life. Types rooted in this age can be changed later, but with weight, and with each passing year, effort and work are getting bigger and the results are getting harder to get. Significant in childhood is the relationship with the primary caregiver and the core family, translated into the type of attachment and the way in which the self image is built; all subsequent relationships will build on the experiences of the little ones with their parents.

Children learn in the first phase through observation, experimentation through play and communication; entry into the kindergarten phase is equivalent to the onset of social life outside the family. The game is essential for cognitive, social, physical and emotional development and for forming the idea of who he is. In order to form a healthy self-image, the child must have permanent and stable relationships, and the environment must be safe and predictable. Needs need to be properly and promptly satisfied, and family life revolves around them; so that the child will learn to have the right to be in the world, to be respected, cared for and loved. If she is well reflected by her parents, she teaches her about her emotions and feelings; verbal, non-verbal parental messages are coherent, consistent, secure and communication is of quality, the self-image that the small one creates will be real and complete; if messages are confused, the self-image will be confused and incomplete, 56 because the child will not know what to integrate. Developing good communication skills will also help the younger person in shaping self-image.

A sure attachment leads to the child's courage to embark on exploration, to approach new experiences, and to take calculated risks; through experiences he has the chance to discover, develop and exploit his interests and talents as a powerful energizing factor of behavior and an important component of self-image. The child should be raised to become independent, to be taught all the things he can do by himself; should be facilitated the opportunity to explore the world, to create experiences and situations that are slightly above its level but still possible to overcome. Thus, the child will be stimulated to evolve through the small challenges he encounters and resolves well, experiencing a sense of satisfaction that he will internalize in time; it will become an intrinsic energy factor of behavior.

A child who is not raised in the spirit of independence will become an adult dependent on other people to validate their self-image. When emotional care is of good quality, they teach the

child communication, thinking, the moral sense of good and evil, are the most important because it encourages affection, provides security. When all the experiences and emotions, both positive and negative, are accepted and validated, the child is helped to understand, overcome, integrate and internalize them; if the parent is open and available even when the child goes through negative experiences, the little one knows that he has a stable and safe base he can recover whenever he needs, regardless of the feelings he has. In the case of a difficult, difficult to manage temperament, the parent should seek help to learn to respond to the child according to his / her individuality. Just being raised by parents with love, empathy and compassion, the child will teach them to live in this way and to pass it on to future generations. The little one must be trusted and promised to win the trust of others; he must never be fooled or lied, but be treated with respect, accepted, and validated for uniqueness, individuality, sexuality, and be left to take initiatives. If they are given the chance to play freely with children of similar age, they interact with them to learn how to solve relational problems, how to cope with competition and rejection, how to cope with frustration and overcome humiliation and teasing.

Parents are the right model and closely imitated, so they have to think, talk and behave as the child wants to do because the two parents need to work together together, never solve their differences of opinion or problems in front of the children, to be affectionate with each other, to behave with compassion, compassion, and to allocate time to the couple.

BIBLIOGRAPHY

Branden, Nataniel. (2008). Cei 6 stîlpi ai încrederii în sine. București: Amsta Publishing. Brazelton, T. Berry și Greenspan, I. Stanley. (2013). Nevoile esențiale ale copiilor. București: Editura Trei.
Burns, George W. (2012). 101 povesti vindecatoare pentru adulti. Folosirea metaforelor in terapie. București: Editura Trei.
Celani P., David. (2014). Iluzia iubirii. De ce se întoarce femeia maltratată la agresorul său. Bucuresti: Editura Trei.
Chopra D., Ford D., Williamson M. (2011). Efectul umbrei. Relevarea puterii ascunnse a Sinelui tău real. București: Adevăr Divin.
Salome, Jacques. (2007). Curajul de a fi tu însuți. București: Curtea Veche Publishing.
Satir, Virginia. (2011). Terapia familiei. Bucuresti: Editura Trei.
Țuțu, Mihaela Corina. (2008). Psihologia personalității. București: Editura Fundației Romania de Mâine.
Zlate, Mielu. (2006). Fundamentele psihologiei. București: Editura Universitara.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

ASPECTS OF EDUCATION FOR A HEALTHY FOOD WITH PRIMARY STUDENTS

Ramona Vlad and Maria Dorina Paşca
M.A., Assoc. Prof., PhD, University of Medicine and Pharmacy, Tîrgu Mureş

Abstract: Eating habits of the primary school pupils is an essential factor in their harmonious physical development. Forming healthy eating habits rests both with family and school. Given the importance of this, we have sought to enrich children's knowledge about the benefits of eating vegetables and fruits and to become aware of the vitamin and mineral intake they bring to the body. Material and Method: The main methods used were the questionnaire, conversation, explanation, exercise, and PowerPoint materials. The sample comprised 100 students, 50 from the experimental group and 50 from the control group. Both groups were third and fourth-grade students with similar socio-economic status, belonging to "George Enescu" Music College in Bucharest. The study was conducted for 6 months, between October 2017 and March 2018. We have organized numerous activities with students in the experimental group, explaining the benefits of eating vegetables and fruits, regular meals, reducing sweets consumption, water consumption and physical exercise. PowerPoint materials were presented and practical activities were organized to prepare snacks, desserts and healthy drinks. In this workshops the children were enthusiastically and willingly involved. Results: The results of the two (initial and final) questionnaires of the experimental group show a significant improvement in the final responses. The percentage of students who started eating fruit at school increased by 35% in the final questionnaire as compared to the initial one. This percentage represents the answers to the question "What does the school snack consist of ?". Sweets have been reduced from 3-4 times a day to once a day, to 64% of children (How many times a day do you eat sweats?). The number of students who lay more emphasis on breakfast than dinner raised significantly. Conclusions: The improvement of the recorded results has demonstrated the efficiency of the educational approach, has raised the interest of the students in the knowledge of their body and the way it works, as well as the needs of the body for functioning at maximum parameters.

Keywords: pupils, education, nutrition, fruit, vegetables.

Introducere

Din momentul intrării în şcoală copilul primeşte calitatea de elev, ceea ce schimbă poziţia copilului în societate şi caracterul activităţii sale. Factorul predominant care determină dezvoltarea lui psihică devine învăţătura. Noul statut, acela de şcolar, aduce cu sine o serie de drepturi şi îndatoriri. Relaţiile sale cu ceilalţi sunt determinate în mare măsură de felul cum îi sunt apreciate progresele la învăţătură, conduita în cadrul şcolii şi în afara acesteia.

Această perioadă este apreciată de unii autori sfârşitul copilăriei şi un început primar al pubertăţii. Problemele acestei etape sunt legate de adaptarea şcolară şi de învăţare. Învăţarea devine tipul fundamental de activitate, solicitând intens intelectul şi determinând dezvoltarea unor capacităţi şi strategii de învăţare. Paralel cu acest proces copilul face achiziţii importante – deprinderile de scris-citit, care devin condiţia şi instrumentul însuşirii celorlalte achiziţii. Găişteanu M. (2003)

Începutul vieţii şcolare este şi începutul unei activităţi de învăţare, copilul fiind solicitat să depună un efort intelectual considerabil şi o mare rezistenţă fizică. Educaţia organizată în şcoală, aprecierile obiective, alfabetizarea copilului îi influenţează particularităţile psihologice de vârstă şi individuale. Copilul are formate deprinderile necesare şcolarităţii, dispune de suficiente capacităţi

de concentrare, de un limbaj destul de dezvoltat. Creşte în înălţime şi greutate, se dezvoltă sistemul osos şi muscular, iar sistemul nervos se desăvârşeşte sub raport funcţional. Activitatea dominantă devine învăţătura. Jocul continuă să ocupe un rol important, dar prin învăţătură copilul pătrunde în cultura elementară.

Pentru ca activitatea copilului să reflecte starea de bine a acestuia, este importantă considerarea copilului ca un întreg, ca un tot unitar, „în care elementele simple de ordin natural-biologic se îmbină cu cele complexe de ordin spiritual sau social." Zlate M. (2000)

Aceasta se poate realiza prin îmbinarea aspectelor care au legătură cu dezvoltarea fizică armonioasă, dezvoltarea intelectuală şi socială. Condiţiile unui organism sănătos sunt o alimentaţie corespunzătoare, desfăşurarea de activităţi fizice, respectarea unui program de odihnă specific vârstei. "Promovarea (menţinerea) sănătătii este probabil cel mai important beneficiu al alimentaţiei sănătoase." Hâncu N. (2012)

Obiectivul de bază al educaţiei pentru sănătate constă în formarea şi dezvoltarea, chiar de la cele mai fragede vârste, a unei concepţii corecte despre alimentaţie, igienă, îmbrăcăminte, muncă şi odihnă, precum şi despre modul de petrecere a timpului liber. Acestea se formează începând cu primii ani de viaţă, în familie, continuându-se apoi în şcoală. Exemplul celor din jur şi comunicarea eficientă cu aceştia conduce la rezultate dorite.

„Prin conexiunile pe care le realizează, schimburile de informaţii permit indivizilor să urmărească anumite obiective şi să efectueze sarcini bine definite" Peretti A., Legrand JA., Boniface J. (2001)

O comunicare eficientă între copil şi părinte, ulterior între elev şi cadrul didactic, precum şi între elevi constituie temelia unei educaţii de calitate, ale cărei rezultate pot fi observate pe termen lung.

În primii ani de şcoală copilul depune un efort intelectual care trebuie susţinut printr-o proporţie echilibrată de nutrienţi care se găsesc în: seminţe, nuci, alune, cereale, carne de pui sau de vită, lactate, ouă şi multe fructe şi legume. Este foarte important şi programul de masă al copilului, respectarea celor trei mese principale, completarea meselor principale de gustări formate din: iaurt, fructe, batoane cu cereale, nuci şi alune. Pâinea albă ar trebui înlocuită cu pâinea integrală, iar dulciurile cu fructe proaspete sau batoane cu cereale şi fructe. Din alimentaţia şcolarului nu trebuie să lipsească peştele, fiind un aliment hrănitor, bogat în acizi graşi de tipul Omega 3 şi Omega 6, calciu, fosfor, zinc, fier şi vitamine. Consumul de lactate contribuie la dezvoltarea oaselor, a danturii şi la o bună contracţie a muşchilor. Este recomandat ca laptele să nu se combine cu inhibitori ai calciului, cum ar fi ciocolata sau cacao. Deşi se spune despre ciocolată că stimulează activitatea cerebrală, este necesar ca dulciurile concentrate să nu fie consumate în exces. Este recomandat să se înlocuiască cu fructe, sucuri naturale şi cereale integrale.

Dezideratul unei alimentaţii sănătoase a copiilor se confruntă cu numeroase probleme de sănătate ale acestora: aparitia obezităţii, datorate lipsei de activităţi fizice şi obiceiurilor alimentare nesănătoase, a numărului mare de gustări, precum şi apariţia cariilor datorată unui consum sporit de dulciuri.

Învăţarea obiceiurilor alimentare trebuie să înceapă de la vârste foarte fragede, deoarece în copilăria timpurie se formează comportamente şi preferinţe faţă de anumite alimente. Experienţele din această perioadă au un rol foarte important în formarea comportamentelor alimentare de mai tarziu, influenţând pozitiv sau negativ obiceiurile alimentare ulterioare.

Dat fiind faptul că alimentaţia elevului de vârstă şcolară mică reprezintă un factor esenţial în dezvoltarea fizică armonioasă a acestuia, formarea unor comportamente alimentare sănătoase la elevi revine în primul rând familiei şi, ulterior, şcolii. Educabilitatea acestui proces se realizează iniţial prin formarea la copiii mici a unor obiceiuri alimentare corecte şi prin cultivarea unor

principii alimentare pe care individul să le respecte de-a lungul întregii vieţi. Pentru a se putea atinge acest obiectiv este nevoie de conştientizarea necesităţii de a respecta anumite reguli privitoare la o alimentaţie sănătoasă. Familia şi şcoala au menirea de a pune bazele educaţiei pentru o alimentaţie cât mai sănătoasă, promovând valori comune în această direcţie.

Datorită importanţei acestui aspect, am urmărit prin acest studiu îmbogătirea cunoştinţelor copiilor despre beneficiile consumului de legume şi fructe, conştientizarea cu privire la aportul de vitamine şi minerale pe care acestea le aduc organismului.

Material şi metodă

Studiul îşi propune să evidenţieze importanţa programelor educative pentru o alimentaţie sănătoasă la şcolari, precum şi schimbările care se produc în conduita alimentară a elevilor în urma unui astfel de program educativ.

Principalele metode folosite au fost chestionarul, conversaţia, explicaţia, exerciţiul, precum şi materiale PowerPoint. A fost aplicat un chestionar unui eşantion format din 100 de elevi, împărţit pe două grupe- experimental şi de control.

Chestionar

Te rog să răspunzi la următoarele întrebări, alegând 1 sau 2 variante de răspuns, după ce le-ai citit cu atenție, notând totodată:

-vârsta____; -genul____; -clasa____;

1.Obișnuiești să mănânci micul dejun?

a. Da b. Nu
c. Uneori

2. Ce alimente consumi la micul dejun? (1-2 variante)

a. fructe proaspete b. gemuri și, dulcețuri
c. lapte și produse lactate d. mezeluri
e. legume proaspete sau preparate

3. Din ce este formată gustarea de la școală?

a. sandwich b. dulciuri
c. fructe sau legume proaspete d. mâncare gătită

4. Ce mănânci, în general, la masa de pranz? (1-2 variante)

a. ciorbă/ supă b. felul II
c. desert d. salate
e. fast food (Mc Donald's)

5. Care este desertul tău preferat?

a. ciocolată/ bomboane b. prăjituri
c. biscuiți/ napolitane d. altele

6. De câte ori consumi dulciuri într-o zi?

a. o dată b. de 2 ori
c. de 3-4 ori d. de câte ori am ocazia

7. Ce alimente consumi la masa de seară? (1-2 variante)
a. paste
b. mezeluri
c. lactate și brânzeturi
d. mâncare gătită
e. salate
f. fast food

8. Cum obișnuiești să consumi fructele?
a. proaspete
b. preparate (compot, gem, dulceață)
c. în sucuri

9. Cum obișnuiești să consumi legumele?
a. proaspete
b. preparate

10. De câte ori mănânci în fiecare zi?
a. 2 mese principale și 2 gustări
b. 2 mese principale și 3 gustări
c. 3 mese principale și 3 gustări
d. alte variante

11. Care este masa cea mai bogată?
a. micul dejun
b. prânzul
c. cina

12. Cât de des mănânci în oraș?
a. o dată la câteva luni
b. o dată pe lună
c. o dată pe săptămână
d. de mai multe ori pe săptămână

13. Ce lichide preferi să consumi?
a. apă
b. ceaiuri
c. sucuri cu acid
d. sucuri fără acid
e. sucuri naturale

14. Ce cantitate de lichide bei într-o zi?
a. 1-2 pahare
b. 3-4 pahare
c. mai mult de 4 pahare

15. Care sunt alimentele preferate de tine?
Explică de ce și reprezintă-le printr-un desen.

16. Ce alimente îți displac?
Explică de ce.

Eşantionul a cuprins 100 de elevi, 50 din grupul experimental şi 50 din grupul de control. În ambele grupuri au fost elevi ai claselor a III-a A si B si a IV-a A si B, aparţinând Colegiului de Muzică "George Enescu" din Bucureşti. S-a urmărit ca elevii din cele două grupuri- experimental şi de control- să aibă un statut socio-economic asemănător. Studiul s-a desfăşurat pe o durată de 6 luni, în perioada octombrie 2017- martie 2018.

În acest interval s-au organizat numeroase activităţi cu elevii din grupul experimental, în care au fost explicate beneficiile consumului de legume şi fructe, al meselor regulate, al reducerii consumului de dulciuri, al consumului optim de apă şi al exerciţiului fizic.

Au fost prezentate materiale PowerPoint şi s-au organizat activităţi practice de preparare a gustărilor, deserturilor şi băuturilor sănătoase- ateliere în care copiii s-au implicat cu mult entuziasm şi voie bună. Pe lângă implicarea totală de care au dat dovadă copiii în prepararea gustărilor şi alimentelor sănătoase, au fost extrem de încantaţi să constate că se pot prepara deserturi foarte gustoase fără zahăr, folosindu-se doar zahărul din fructe. Pentru a fi cât mai convingători, au repetat reţetele acasă, oferindu-le celorlalţi membri ai familiei "deserturi sănătoase".

Având în vedere faptul că alimentaţia copiilor depinde în cea mai mare parte de stilul alimentar al părinţilor, s-au organizat activităţi de informare a acestora cu privire la principiile de alimentaţie sănătoasă, precum şi de conştientizare a respectării acestora. S-au facut cunoscute părinţilor implicaţiile nerespectării regulilor de alimentaţie sănătoasă, atât în rândul copiilor cât şi al adulţilor. S-a discutat despre importanţa consumului de fructe şi legume proaspete, al consumului de apă, despre importanţa micului dejun servit acasă şi despre implicaţiile ce decurg din acest aspect.

Aceste informaţii au fost prezentate în materiale PowerPoint, separat concepute pentru copii şi pentru părinţi, adecvate nivelului de înţelegere al acestora. Prezentările au fost urmate de explicaţii ştiinţifice şi de discuţii.

Rezultate

Rezultatele celor două chestionare (iniţial şi final) ale grupului experimental arată o semnificativă îmbunătăţire a răspunsurilor finale. Procentul elevilor care a început să consume fructe la şcoală (Din ce este formată gustarea de la şcoală?) a crescut cu 35% la chestionarul final faţă de cel iniţial.

La testul iniţial, grupul experimental, numărul celor care mâncau un fruct pe zi era de 20 de elevi. În urma desfăşurării programului educativ, acesta a crescut cu 35 de procente, ajungând la 27 de elevi. (Figura 1)

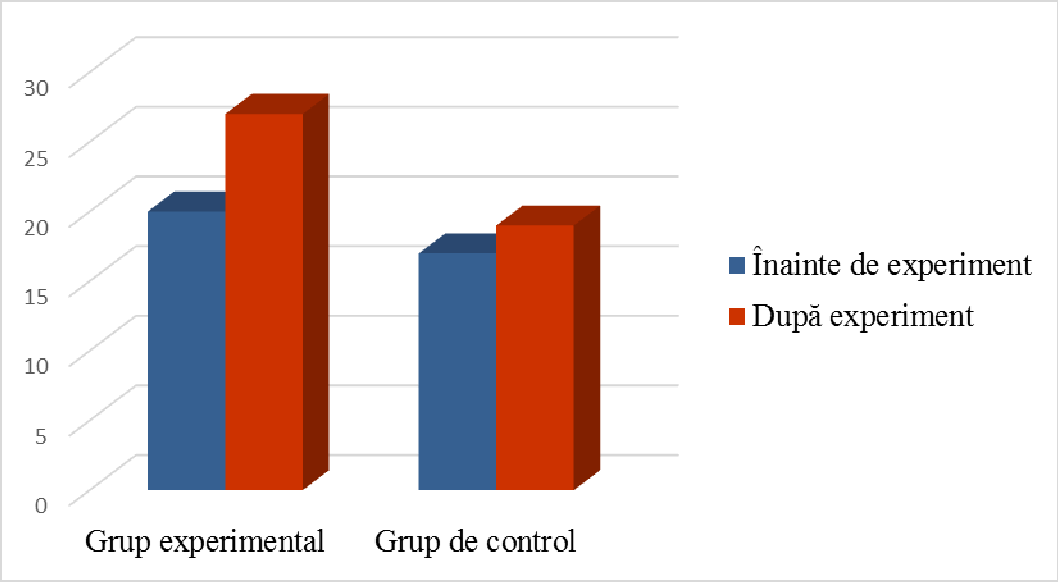

Figura 1. Numărul elevilor care mănâncă fructe la şcoală

S-a redus consumul de dulciuri de la 3-4 ori pe zi la o singură dată pe zi, la 64% dintre copii (De câte ori consumi dulciuri într-o zi?). Daca iniţial 25 de copii aparţinând grupului experimental au declarat că mănâncă dulciuri de 3-4 ori pe zi, la sfârşitul experimentului, numărul acestora a scăzut la 16. (Figura 2)

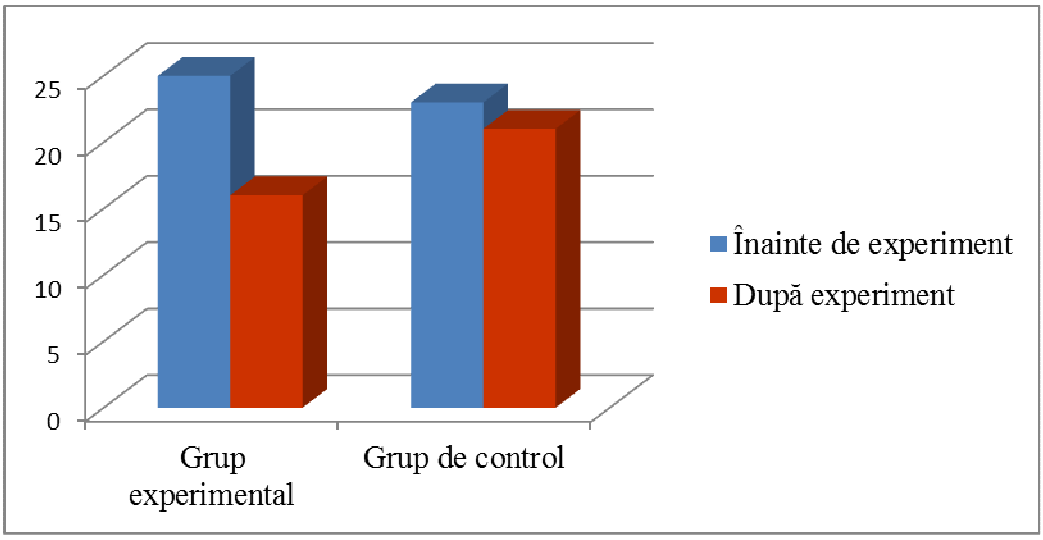

Figura 2. Numărul elevilor care mănâncă dulciuri de mai multe ori pe zi

A crescut semnificativ numărul elevilor care acordă o mai mare importanţă micului dejun în detrimentul cinei, pe care, iniţial, o considerau cea mai importantă masă din zi. Dintre cei 50 de elevi aparţinând grupului experimental, la începutul experimentului, aproape jumătate (20 de elevi) au declarat că cea mai importantă masă este cina. La sfârşitul experimentului, numărul acestora s-a redus la 11, crescând numărul celor care acordă mai multă importanţă micului dejun: de la 11 iniţial, la 21 în final. (Figura 3)

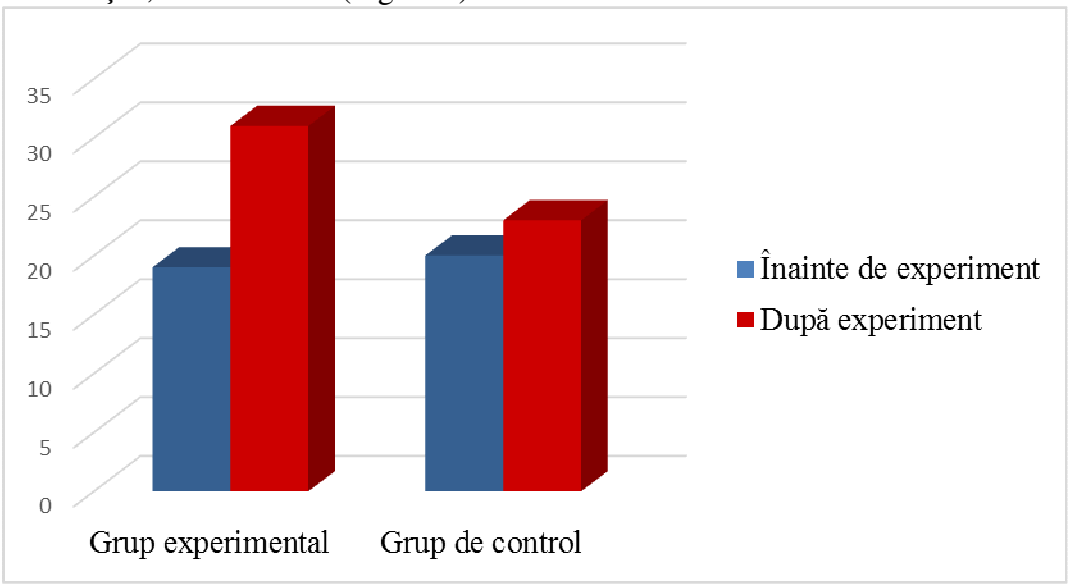

Figura 3. Numărul elevilor care acordă importanţă micului dejun

Discuţii

Rezultatele studiului confirmă ipoteza conform căreia, cu ajutorul unui program educativ aplicat în şcoală atât copiilor cât şi părinţilor, se îmbunătăţesc obiceiurile alimentare prin creşterea consumului de fructe şi legume, prin reducerea consumului de dulciuri, prin acordarea unei importanţe crescute micului dejun şi a valorilor nutriţionale ale acestuia.

Cunoaşterea piramidei alimentaţiei sănătoase atât de către părinţi, cât şi de către copii conduce la o îmbunătăţire a modului de hrană. Chiar dacă elevul petrece la şcoală o bună parte din timpul sau, cea mai mare parte o petrece alături de familie, iar influenţele exercitate de către părinţi şi bunici (în cazul familiei extinse) sunt foarte importante la această vârstă.

Demersul educativ adresat copiilor ar fi fost incomplet fără componenta acestuia adresată părinţilor. Acordarea unei importanţe mai mari micului dejun, prin conştientizarea valorii nutriţionale ale acestuia (calorii, fibre, fier şi calciu), a fost unul din obiectivele majore ale programului adresat părinţilor, dat fiind faptul că la această vârstă părinţii sunt aceia care pregătesc mesele copiilor, care îşi organizează programul în aşa fel încât aceştia să se trezească mai devreme şi să aibă timp pentru masa de dimineaţă. Servind acasă un mic dejun bogat în nutrienţi, copilul nu va mai obosi la fel de repede, se va putea concentra mai bine, va avea o imunitate crescută faţă de răceli sau viroze.

Concluzii

- Îmbunătăţirea rezultatelor înregistrate a demonstrat eficienţa demersului educativ, a trezit interesul elevilor faţă de cunoaşterea propriului corp şi a modului în care acesta funcţionează, precum şi faţă de nevoile organismului pentru o funcţionare la parametri maximi.
- A crescut numărul elevilor care servesc micul dejun acasă, precum şi a celor care mănâncă cel puţin un fruct pe zi.
- S-a îmbunătăţit percepţia copiilor şi a părinţilor asupra alimentaţiei sănătoase.
- A fost dovedită eficienţa programelor educative în şcoală, atât cu elevii, cât şi cu părinţii acestora.

BIBLIOGRAPHY

1. Găişteanu M - *Psihologia copilului*, Ed. All, 2003.
2. Zlate M - *Introducere în psihologie*, Ed. Polirom, 2000, 106.
3. Hâncu N - *Abecedar de Nutriţie*, Ed. Sănătatea Press Group, 2012, 11.
4. Peretti A, Legrand JA, Boniface J - *Tehnici de comunicare*, Ed. Polirom, 2001, 13.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE OLD AND NEW CURRICULUM FOR ROMANIAN LANGUAGE AND LITERATURE IN SECONDARY SCHOOLS

Mihaela Badea
Assoc. Prof., PhD, Petroleum-Gas University of Ploieşti

Abstract: Starting with September 2017, all Romanian language and literature teachers have faced a new challenge in the teaching process, the approval a new curriculum for secondary students, whose main purpose is to contribute to the development of key competences which are essential in the lifelong learning process and which are part of a globalized educational system. At present, teachers and secondary level students have to teach and learn using two curriculums, one valid for 5th graders starting with 2017 school year, while the second one, already seen as old, is valid for 6th, 7th and 8th graders. The paper aims at making a comparative analysis between the two curriculums in terms of their structure and content in order to outline the similarities and differences between them.

Keywords: comparative analysis, curriculum, Romanian, competences, language, literature.

Introduction

School curriculum represents a document that synthesizes the syllabus specific to each subject and to each educational level, having a formal, unitary and mandatory character. Through its content, the curriculum is the main guide for the teaching activity, having an instructive and operational value. It is the document from which the didactic design approach starts, leaving the teacher enough room for showing formative autonomy and creativity. One of the features of school curriculum is that it should be flexible to the circumstances of learning, allowing the teacher to propose new topics and subtopics according to the students' concrete needs and opportunities. Starting from this assumption, in the Romanian secondary educational level, 2017 represented a new beginning in terms of curriculum design, as teachers and students had to face a new challenge, that of having to start teaching and learning all subjects on a new curriculum. The present paper aims at identifying the similarities and differences of the curriculum approved by the Ministry of Education in September 2017 and the one which was valid from September 2009 to June 2017 in the case of Romanian language and literature taught in secondary schools.

As easily understood, Romanian language and literature plays an important role in the formation of students' personality, of their skills and abilities necessary to ensure post-school access to lifelong learning and active integration into a knowledge-based society.

During compulsory education, students must firstly develop the necessary communication skills required by the contemporary world for any type of professional activity: to express correctly, clearly and coherently in Romanian, to listen, to understand and to produce oral and written messages in various communication situations. Being a compulsory subject of the national curriculum, Romanian language ensures the development of all necessary communication skills in all fields of knowledge and activity.

The Romanian language and literature curriculum - past and future

At the beginning of the 2009 school year, the curriculum of Romanian language and literature for secondary school level came into force. The curriculum was elaborated from the

perspective of the transition from the curricular design model focused on objectives – developed and implemented in the Romanian education system in the mid 90's – to the competency model.
The curriculum included the following components:

1. Presentation note
2. General, social and civic competencies;
3. Values and attitudes;
4. Specific competences and associated contents;
5. Contents;
6. Methodological suggestions.

The subject specific domains for grades 5th – 8th were: literary texts, rational and functional language practice and communication.

As the primary school system was subject to a change beginning with 2012, when the preparatory grade became compulsory, all primary school curriculums were gradually changed. As far as Romanian language is concerned, primary school pupils study *Communication in Romanian Language (grades 0 – 2)* and *Romanian language and literature (grades 3 – 4).*As a result, the first generation to start the 5th grade in 2017 needed a new curriculum, a normal continuation of the one from primary school so, the change that took place in September 2017 was more than welcome. Thus, the 2017 curriculum included the following components:

1. Presentation note;
2. General competencies;
3. Specific competences and learning activities;
4. Contents;
5. Methodological suggestions.

Beginning with the *Presentation Note* of the both curriculums, the specific psycho-pedagogical principles underlying their elaboration are clearly stated, in order to ensure a structural renewal of the acquisition of the Romanian language in school. There are, however, some differences between the notes, in the sense that the 2017 curriculum emphasizes the importance of developing key competences such as communication in the mother tongue and cultural awareness and expression, the latter not being included in the 2009 curriculum.

The training of communicative competence in the mother tongue (Romanian) should be focused on the development of didactic activities that aim at:

"- searching, collecting, processing information and receiving opinions, ideas, feelings in a variety of listened messages / texts read;

- expressing information, opinions, ideas, feelings, in oral or written messages, by adapting to the communicative situation;

- participating in verbal interactions in various curricular and extra-curricular contexts, within a proactive dialogue." (Romanian Language and Literature Curriculum, 2017, p. 2).

The development of cultural awareness and expression should be done, according to the curriculum, taking into account the age-specific peculiarities of the secondary school student, in order to support him in the complex process of understanding the role of cultural and linguistic identity. Specific activities designed to form this competence are explicitly formulated in the *Presentation note* and these include:

" - appreciating some defining elements of the local cultural context and of the national and universal heritage;

- designing creative works using various environments, including digital one, in curricular and extra-curricular contexts;

- participating in cultural projects and events organized in formal or non-formal contexts." (Romanian Language and Literature Curriculum, 2017, p. 2).

The purpose of studying Romanian language and literature during compulsory education is to form a young person with a basic communicative and literary culture, capable of understanding the world, of communicating and interacting with others, of making efficient and creative use of the ability to solve concrete problems in everyday life in order to be able to continue the learning process at any stage of his/her existence, to be sensitive to the beauty of the world. Therefore, according to the 2017 curriculum, it should comprise three major components:

"- the linguistic component, belonging to the language sciences, which ensures the correct, conscious and efficient use of the language;

- the inter-relational component, belonging to the communication sciences, which favors the social insertion of the individual;

- the aesthetic and cultural component, belonging to literature, or the art of words, which ensures the complex development of the human personality." (Romanian Language and Literature Curriculum, p. 2).

What the 2017 curriculum emphasizes are the 3 components of the subject, that is *the linguistic component* which should ensure the correct, conscious and efficient use of the language, *the inter-relational component*, which should favors the social insertion of the individual and *the aesthetic and cultural component of literature*, which should ensures the complex development of the human personality. All these components are part of the new educational paradigm to which the whole curriculum is subordinated, aiming at appropriateness to the national socio-cultural archetype combined with the universal one, transdisciplinary openness, and a strong correlation with maternal language and literature curriculums in Romania and other countries. (2017).

Regarding the *general competencies* included in both curriculums, one can notice the difference of the two in terms of their number and the way in which they are formulated. The table below indicates them as specified in the two curriculums:

Table 1. General competencies in the two curriculums

2009 curriculum	2017 curriculum
Reception of oral messages in different communication situations	Taking part in verbal interactions in various communication situations by receiving and producing the oral messages
Correct and proper use of Romanian language in producing oral messages in communication situations (monologue and dialogue);	Reception of various types of written texts
Reception of written messages from literary and non-literary texts, for various purposes	Writing various types of texts
Correct and proper use of Romanian language in producing written messages in different contexts, with various purposes	Proper, appropriate and effective use of language in the oral and written communication process
	Expressing the linguistic and cultural identity in a national and international context

(Source: Romanian Language and Literature Curriculum, 2009, p. 4)	Source: (Romanian Language and Literature Curriculum, 2017, p. 4)

As known, the competencies have a high degree of generality and complexity (Cucoș, 2006) and they aim at directing the teaching approach towards the students' final acquisition, communication being the core concept around which they are formulated in this case. It should be noticed that that the new general competencies aim not only at receiving and developing acquisitions in Romanian, but also, very importantly, their use in various situations and with various purposes.

However, the most important part of the Romanian Language and Literature curriculum is the one that refers to specific competences and contents. Specific competences are derived from general competences, representing important steps in their development. Thus, for each general competence specific competencies have been generated, and each of them has associated contents or learning activities. If comparing the two curriculums, one can notice that the 2017 one includes, for each specific competence, clear suggestions of learning activities that teachers should do during the Romanian classes for each grade.

For each grade, the curriculums specify content domains, organized as shown in the table below:

Table 2. Contents in the two curriculums

2009 curriculum	2017 curriculum
Readings	Oral communication
The rational and functional practice of language (oral and written communication)	Readings
Communication components (vocabulary, phonetics, morphology, the syntax of the simple sentence and the syntax of the complex sentence)	Writing
	Communication components (grammar, pronunciation and orthography, vocabulary, stylistics)
	Intercultural elements (personal, national identity, cultural and linguistic diversity, printed and digital books, behavior models in Greek and Latin legends, ethic values in the legends of other nations, the linguistic community of native speakers of Romanian all over the world, Romanian mythology, cultural contact with neighboring countries, behavior models from world literature, constructive cultural relations – we and the others, Romanian cultural values worldwide).
(Source: Romanian Language and Literature Curriculum, 2009)	Source: (Romanian Language and Literature Curriculum, 2017)

As seen in the table above, the new curriculum is more detailed in terms of contents and the contents referring to the intercultural dimension of the subject represent something completely new to students and teachers. Moreover, in terms of contents, it indicates for each grade a general topic that should be covered by textbooks and teachers with the students. The topics are the following:

- 5th grade: Me and my familiar universe;
- 6th grade: Me and the world around me;
- 7th grade: World and knowledge horizons;
- 8th grade: Reflections on the world.

Although this represents something new, both curriculums contain a series of recommendations addressed to teachers on how to select texts to study. It is the teacher's choice to use certain learning activities, considered to be appropriate in order to achieve the general and specific competencies associated with each content area. The teacher's freedom to choose the appropriate support texts to highlight the concepts of reading reflects the relationship between school curriculum and the textbook, as a flexible working tool, adaptable to the concrete needs of the group of students. Keeping in mind a student-centered approach, teachers will adapt their teaching to the students' real needs, both in the selection of texts for study (literary and non-literary ones, belonging to different species and genres) and that of teaching methods that should increase students' involvement and interaction in solving concrete learning tasks, as well as their motivation.

The methodological suggestions include a series of general recommendations on how to apply the Romanian language and literature curriculum. These refer to the effective delivery of the teaching-learning process centered on competence development, as well as on the methods, learning activities and evaluation strategies to be applied. Thus, as far as the *methodological suggestions,* included in both curriculums are concerned, it can be noticed that the ones from the 2017 version are more detailed and provide teachers with concrete examples of projects they can do with their students, especially for the development of the 5th general competence, which is new, but somehow justified, taken into consideration the emphasis laid at present on students' personal development through awareness of their national identity profile. Along with the competencies, the new curriculum proposes activities by means of which students can monitor their own learning. It allows both students and teachers to manifest their creativity, eliminating over-theoretical approaches and ensuring flexibility and efficiency in the process of developing key competences, by permanently taking into account the representative elements of the Romanian and the world culture.

A difference between the two curriculums is the absence in the 2017 version of the *Values and attitudes* section. In the 2009 form, values and attitudes appear in the form of a list and guide the axiological and affective-attitudinal dimensions specific to personality formation from the perspective of Romanian language and literature. These are just as important as competences, but they are subject to other organization criteria of didactic-methodological and evaluation and this may be a possible explanation for not being included in the curriculum anymore.

Conclusion

The aim of the paper was to make a presentation of the curriculum used by Romanian language and literature teachers in secondary schools, underlying the similarities and differences between the two versions which are in use at present in all Romanian schools. No matter these similarities and differences what is really important for both students and teachers is that the teaching principles guiding the teaching-learning-assessment process should emphasize the interactive character of language acquisition and they should focus on active learning and

continuous assessment in order to "translate school activities into real sociolinguistic environments, in non-formal and informal contexts, and re-create 'outside realities' in the classroom." (Romanian Language and Literature Curriculum, 2017, p. 25). Taking into account the fact that 5th graders this year are the first to benefit from the new curriculum and textbooks in accordance to it, it is our belief that future research can focus on students' and teachers' opinions on its usefulness and reliability.

BIBLIOGRAPHY

1. Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Editura Polirom: Iași.
2. Cucoș, C. (2017). *Educația. Reîntemeieri, dinamici, prefigurări.* Editura Poliom: Iași.
3. Negreț – Dobridor, I. (2008). *Teoria generală a curriculumului educational.* Editura Poliom: Iași.
4. *** Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română, Clasele a V-a – a VIII-a, București, 2017, http://programe.ise.ro/, retrieved on 10.10.2017
5. *** Programe şcolare Limba şi literatura română, clasele a V-a – a VIII-a, București, 2009, http://programe.ise.ro/, retrieved on 10.10.2017

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

CRITICAL THINKING IN THE FIGHT AGAINST FAKE NEWS

Ruxandra Buluc
Assoc. Prof., PhD, "Carol I" National Defense University, Bucharest

Abstract: Fake news and alternative facts have become two very commonplace terms in today's society and they shape or distort people's perception of reality. It is difficult to counter fake news because it is difficult to identify and more and more people fall prey to their content. Fake news alters the way reality is perceived, shapes public discussions, affects the image of institutions and organizations, poses threats for national security by altering the people's perceptions of values and risks. Fake news has become the great vulnerability of our age. One of the ways in which specialists believe that fake news could be countered is by developing critical thinking skills specifically tailored to identify this type of news and to reduce its impact on personal beliefs and values. The present paper aims at detailing and customizing critical thinking tools to suit this goal.

Keywords: fake news, distrust, critical thinking tools, post-truth, post-order

1. Context of discussion

In order to understand the fake news phenomenon and its effects on society it is first necessary to understand the social context in which this phenomenon has gained so much ground and momentum. This context is dominated by a new type of language that uses phrases such as post truth, alternative facts, post order. Post truth was introduced in the Oxford English Dictionary in 2016, when it was actually declared word of the year due to its rocketing number of appearances in public discourse and it is defined as adjective "relating to or denoting circumstances in which objective facts are less influential in shaping public opinion than appeals to emotion and personal belief".

"Alternative facts" is a term introduced by Kellyanne Conway (Counselor to the President in the administration of U.S. President Donald Trump) a few days after Donald J. Trump's inauguration ceremony, in a TV interview. On NBC News. And it could be defined as the politically correct term for falsehoods. Post order is the term introduced in the Munich Security Report of 2017 to warn of the dangers that "half-truths, interpretations, conspiracy theories and rumors" (2017: 6) pose to democracy and to security if they begin to be as important and relevant as the truth. This report summarizes the current context aptly when it states that "a post-truth culture makes foreign disinformation campaigns more likely and erodes the very foundation of enlightened debate on which liberal democracies depend" (2017: 8).

Daniel Levitin explains that, although human society has been confronted and has handled misinformation since ancient times, the problem today is the ability of lies and misinformation to spread in society at unprecedented speed. This is the reason why he refers to misinformation in today's society as "weaponized", aimed at and successful in producing "social and political ends we would otherwise be safeguarded against" (2017: xvi).

In this context, fake news has become the go-to umbrella term at present for any situation in which disinformation, misinformation, distortions, blatant lies, propaganda etc. appear and affect the way in which the populations view reality and relations between various states, organizations and institutions. The term as such is vague, and still not properly defined, however, its effects are

felt in all areas of the world. These effects and the tools employed to attain them are not new in information operations, but given the current connectedness of the world and the increase in internet and social media use as both a source and a medium for the instant and far-reaching transmission of messages, for sharing content, for accessible tools to produce, publish and distribute content, the situation has become concerning for both state institutions, private enterprises, media specialists and ordinary people.

One aspect that needs to be understood is that communication itself needs to be approached in a more complex manner in order to understand the fake news phenomenon and to identify means to counter it. It cannot be simply seen as the mere transmission of information from the producer to the receiver via a certain channel. We would argue that the diversity in channels that is available to communicators nowadays has led to the development and increased influence of what James Carey (1989: 16) defines as "the ritualistic function of communication." That means that communication is a way to represent shared beliefs, to express emotions, to interact not merely with content but also with perceptions, to create certain images or to distort others, to gain superiority, to promote certain attitudes, etc. Content is at present just the framework not the goal of communication.

As Claire Wardle and Hossein Derakhshan explain in the Council of Europe Report entitled *Information Disorder: Toward an interdisciplinary framework for research and policy making* "the most 'successful' of problematic content is that which plays on people's emotions, encouraging feelings of superiority, anger or fear" (2017: 7) and stirring these emotions ensures that content will be distributed and redistributed and the feeling of shared opinions and emotions will reinforce the community.

2. What is fake news?

In this context, the term fake news has received a lot of attention from various institutions, researchers, members of the academia, journalists, etc. in an attempts to better define it and to find ways to counter its effects.

The European Commission instituted a High Level Expert Group on Fake News and Online Disinformation to analyze the phenomenon of online disinformation. They favor the term disinformation over that of fake news and define it as "all forms of false, inaccurate, or misleading information designed, presented and promoted to intentionally cause public harm or for profit" (2018: 3). The reasons why the experts resorted to the term disinformation is that fake news does not encompass the complexity of the problematic as the phenomenon it attempts to describe is neither simply fake nor is it limited to news. The second reason is that the term fake news is misleading and it has been appropriated by politicians and their supporters who use it to serve their own political agendas.

The problem of fake news is and its effects on society is tackled by Wardle and Derakhshan. They introduce another term that they suggest describes more aptly the phenomenon, namely "information disorder", which they categorize as: "(1) Mis-information is when false information is shared, but no harm is meant; (2) Dis-information is when false information is knowingly shared to cause harm; and (3) Mal-information is when genuine information is shared to cause harm, often by moving information designed to stay private into the public sphere" (2017: 5).

In our opinion, any attempt to define fake news has to start from the very words that make up the expression. Careful attention must be paid first of all to the fact that the meaning of "fake" should not be confused or superimposed on the meaning of "false". If something is fake that does not implicitly make it false; we would not necessarily call fantasy false, rather we would refer to it

as unreal. When something is fake it means that it is not genuine, it is not congruent with reality or with a set of standards that have been agreed upon to be the yardstick for what is real. Reality is a convention that reflects people's attempts to perceive and interpret the events, phenomena, situations, characters as closely to what they are as possible. Of course, since our access to reality is mediated by our own personal beliefs, values and knowledge, as well as by the means at our disposal to obtain information about the world and the events that occur, it is difficult to speak of absolute reality.

However, in the media at least, an accurate description of reality is expected, as reporters and journalists are supposed to be impartial observers that correlate observations, verify sources, corroborate information from various accounts, do research into causes and consequences in an attempt to present as clear and accurate an image as possible. Or at least that is how journalism operated in the "era of public truth" (Deac 2018: 32).

Journalism nowadays is more complex, as it is no longer an activity restricted to newspapers, TV channels, radio stations or any other traditional media, but it has extended and actually transferred to the internet and to social media. Wardle and Derakhshan stress the fact that "The rise in popularity of social networks as sources of news has taken place at the same time as a decline in local newspapers in some of the largest democracies in the world." (2017: 50) This view is confirmed by the worrying results of the Edelman Trust Barometer in 2017 and in 2018. In 2017, the report in entitled *Trust in Crisis* and the result it presents reflect precisely this: trust in the media was at all-time record low of just 43% and it was distrusted in 23 of the 28 countries surveyed. The report also states that mass population has gained authority and influence through communication in echo chambers which amplify fear, superiority and anger. Which indicates that facts matter less and that bias is the filter as one in two people state that "I would support politicians I trust to make things better for me and my family even if they exaggerated the truth" and 53% do not regularly listen to people or organizations with whom they often disagree and are four times more likely to ignore information that supports a position they do not believe in. 52% rarely or never change their position on important social issues. In the 2018 Edelman Trust Barometer report, entitled *Battle for Truth*, there are vague signs of improvement as trust in news platforms decreases for the first time in several years and trust in journalism makes a small comeback. However, nearly 7 in 10 people worry about false information or fake news used as a weapon and this uncertainty has led to disengagement with the news in general, as 50% of people consume it less than weekly, 25% weekly or more and 25% are amplifiers consume news weekly or more and share or post content several time a month or more. Moreover, 63% do not know how to tell good journalism from rumor or falsehoods and 59% declare that it is becoming harder to tell is a piece of news was produced by a respected media organization.

These results point to the problem that Levitin also addresses in his book *Weaponized Lies*. He identifies two aspects that have led society to this crisis: firstly, language has become obscure as users have started to distort it to serve their own agendas and, secondly, education in critical thinking is lacking and it affects a whole generation of citizens. "These two facts have made lies proliferate in our culture at an unprecedented degree. It has made possible the weaponizing of lies so that they can all the more sneakily affect our ability to make good decisions for ourselves and for our fellow citizens" (2017: ix).

The debate on the nature of the fake news phenomenon and its characteristics is still open and the academia will continue to examine it, however, for the public at large, the terminology is less important than the effects that they feel and the ways in which it impacts their understanding and conceptualization of the world they live in. Consequently, we would argue that the discussions

on terminology are moot as long as the public at large is exposed to the term fake news. This term is the one that should be used if the goal is to develop audiences that are resilient in the face of this phenomenon. Terminological controversies concern solely those who have a clear grasp on the phenomenon, not the general public who only feels the effects of fake news on their social, professional, political, personal lives, and who, eventually, put into practice the desired end results envisaged by those who propagate fake news in society.

Consequently, at this point in time, it is more important to analyze the effects fake news has and the end results it targets, rather than try to extract an exact definition of the phenomenon from the mire of academia scrutiny. The effects we have already presented and they can be summarized as confusion regarding what is real and what is not, what news to trust and which to reject. In this respect, critical thinking can help because it promotes autonomous thinking by encouraging people to examine, reflect upon, analyze, investigate the information they are presented to and develop the resilience that is necessary to cope with fake news.

The most important end results are: misinformation, disinformation, polarization of society, diversion of attention, avoidance of the issue, promotion of emotional rather than rational responses. And in this respect, critical thinking can act a guardian against these end results coming to pass.

3. Critical thinking

Levitin best sums up the reason why critical thinking is important and how it can help separate fake news from real news, "Everyone is entitled to their own opinions. But they are not entitled to their own facts" (2017: x). Opinions are personal and they have emotional overtones, but these should not be confused for facts simply because they are presented as such, nor should facts come second to opinions, because facts are the only ones that the whole public can share and relate to. Timothy Snyder takes the idea one step further, explaining that, "To abandon facts is to abandon freedom. If nothing is true, then no one can criticize power, because there is no basis on which to do so. If nothing is true, then all is spectacle. The biggest wallet pays for the most blinding lights" (2017:65).

Jurgen Habermas first introduced the concept of "public sphere" which he defined as the shared spaces in which social issues are discussed and from which opinions emerge. This public sphere is vital for democracy to survive, and its main characteristics are inclusivity, representativity and respect. If we combine this theory with Carey's view of the ritualistic function of communication, we understand that one of the pitfalls that are readily available for the public sphere is that inclusion is very hard to maintain, since people tend to communicate better and more with those who share their beliefs and reinforce them rather than with the ones who challenge them. It could even be said that the filter bubble and the echo chamber are reflections of the ways in which people feel comfortable interacting and communicating. As Wardle and Derakhshan explain, disinformation agents understand that consumers of such messages are more likely to be found in these echo chambers, where there are fewer chances to find people who challenge their ideas. "This means the people who will interpret their messages are much less likely to have an 'oppositional' (rejecting the way the message was encoded) or 'negotiated' (accepting only some aspects of the message) reading. As such, agents target groups that they know are more likely to be receptive to the message. If they are successful in doing that, it is very likely the message will then be shared by the initial recipient" (2017: 50).

However, as Richard Paul and Linda Elder explain, democracy can be effective and survive only if people are informed about all national and international events, not solely about those that

reflect their ways of thinking. Moreover, in order to maintain independent thinking and to promote critical thinking, people need to be able to recognize "bias in their nation's news; if they cannot detect ideology, slant, and spin; if they cannot recognize propaganda when exposed to it, they cannot reasonably determine what media messages have to be supplemented, counter-balanced, or thrown out entirely" (2004: 2). But it is becoming increasingly difficult to identify bias and ideology if one is not exposed to differing, conflicting even, views and interpretations so as to measure their own beliefs against them and test their resilience. In 2006, Habermas admitted that the internet has definitely altered the way the public sphere functions "[T]he rise of millions of fragmented chat rooms across the world has tended instead to lead to the fragmentation of large but politically focused mass audiences into a huge number of isolated issue publics." That means that isolation and polarization are much more likely to occur in the age of internet and social media, and that the public sphere is deeply fragmented. Without a sense of collaboration rather than antagonism, democracy cannot survive and what is more, people's ability to perceive the world properly diminishes greatly. As the motto of Washington Post states, "Democracy dies in darkness" and we would add that social interaction becomes fraught if there is no common ground of shared sense of reality or truth to hold it together.

The idea that fake news affects people's perception of the truth, of reality and, as such, can have dire consequences for democracies as it discourages open debate and builds trenches between realities that are often incompatible is supported by Timothy Snyder as well who explains that, in totalitarianism, truth can die in four ways: (1) "open hostility to verifiable reality, which takes the form of presenting inventions and lies as if they were facts" in other words, the fake news phenomenon we are confronted with at present; (2) "shamanistic incantation, (…) which depends on endless repetition, designed to make the fictional plausible and the criminal desirable." Another aspect of fake news is that they are catchy, inflammatory and thus more easily repeatable; (3) "magical thinking, or the open embrace of contradiction." If there is no reality to resort to in order to refute lies, then any story can be embraced even if it contradicts another one that the public had already accepted; (4) "misplaced faith materialized in the form of self-deifying claims." Many fake news promoters claim that they know the truth, they can explain everything, the solutions they promote are the best and only ones that could work (2017: 68).

So what can critical thinking do to help us with this issue?

In order to answer this question, we need to start with a clear understanding of what critical thinking is. For this reason, we shall resort to a simple and straightforward definition put forth by David Hunter who explains that critical thinking is reasonable, reflective thinking that is aimed at deciding what to do and what to believe (2009: 2). In order to decide what to believe, we need to have all the facts, to understand the world around us or at least that part of the world we inhabit. Once beliefs are clear, decisions about actions can become more straightforward since we know what values we have and what we strive for. But decisions about values are the most difficult ones and these are the ones that critical thinking can help us with most. As Hunter explains, critical thinking is first of all reasonable thinking, meaning that "it is sensitive to methods and standards." (2009: 4) This translates as having reasons to believe certain things and to act in certain ways and once we examine openly those reasons we can more easily identify their flaws or shortcomings and make the necessary corrections. But without this type of open interrogations, they remain hidden, unacknowledged and can subvert our ways of thinking and make us accept misleading information as true or pertinent. There are, according to Hunter three types of reasons that one needs to consider when analyzing a belief or making a decision: emotional, pragmatic and epistemic, none of which should be ignored.

Emotional reasons are based on past experiences, feelings, a sense of community and shared heritage. As George Lakoff explains, we cannot separate emotion from reason, the two are intertwined and to deny that there is emotion involved in our reasoning is to claim that we are not human. Emotional reasons are even more important in dealing with fake news because this is the main type of response that this provokes and it is important to take note of it and to incorporate it in our analysis of the information we are presented with. People are emotionally attached to their beliefs, and if interaction is to exist once more among people who do not share a belief system, then emotions are going to run high and they need to be brought to the surface, understood and openly explained.

The second category, that of pragmatic reasons are based on the information, data, knowledge that can help us reach our objectives in a practical fashion. These reasons focus on the expectations and interests of the recipients and fake news can exploit them in order to gain traction and supporters.

Epistemic reasons are perhaps the most important category in dealing with fake news because they refer to what is real, to what is true. Postmodernism opened the door to endless subjectivity and questioning of the facts to the point that reality has evaporated. However, reality exists still and it is important to understand that although it is relational, that is, it appears at the confluence of our beliefs and knowledge with the events that occur in the world and it is dictated by the way we perceive those events, our perceptions are still limited by what we know, what we comprehend and what we believe. Given the fact that all these elements differ from person to person and from community to community, it is important to accept that these differences do not mean there are no facts and to openly and critically explore not only what we see but also what others see in order to get a clearer image of what is actually happening. Fake news tends to turn everything into relativity and thus to put one interest groups' spin on events and present it as the only acceptable option. In this case, reasonableness in critical thinking means that we need to understand that other perspective may exist and it is important to openly seek them and explore them. As Snyder also explains, we cannot take a cynical approach to reality and truth and simply deny their existence altogether because this cynicism will only lead to growing indifference, a trend which is confirmed by the results of the Edelman Trust Barometer presented above. Snyder explains that it is "our ability to discern facts that makes you an individual, and our collective trust in common knowledge that makes us a society. The individual who investigates is also the citizen who builds. The leader who dislikes the investigators is a potential tyrant" (2017: 73).

The second characteristic of critical thinking is reflectivity, which means that it encourages us to take the time and analyze the problem, break it down into parts, try to see how we could find the best method to reach a solution and how to apply it efficiently. This means that critical thinking "involves thinking about a problem at several different levels or from several different angles all at once, including thinking about what the right method is for answering or solving the problem (Hunter 2007: 5).

Reasonableness and reflectivity both have a common element in their make-up whose importance for critical thinking is stressed by many authors who have tacked this issue: humility. As Levitin explains "Critical thinking trains us to take a step back, to evaluate facts and form evidence-based conclusions. (…) The most important component of the best critical thinking that is lacking in our society is humility. It is a simple yet profound notion: If we realize we don't know everything, we can learn. If we think we know everything, learning is impossible." (2017: xiv) Paul & Elder also explain that human objectivity is merely an ideal that we cannot attain and "It requires a great deal of intellectual humility (knowledge of our extensive ignorance) and begins by freely

admitting one's own point of view, as well as the need to consider competing sources of information and opinion when making important judgements" (2004: 5).

By employing critical thinking with a deep understanding of what it truly is, by combining the three types of reasons presented, by learning to identify them, we have a chance of gaining knowledge, that is surpassing the simple and very acceptable level of emotional responses and following our own personal interests and agendas. And knowledge is important because it is the only link we have to the truth, and the only weapon we have against fakeness. If reasons are clearly identified, then the knowledge we gain is true knowledge and not simply prejudice or pre-judgement. Reflectivity and reasonableness ensure that once reasons have been found they are sound because the evidence has been thoroughly examined. The most important consequence of employing critical thinking in deciding what to do and what to believe is that we become autonomous persons, who can make their own decisions and support their own beliefs, based on facts and not on distortions.

4. Critical thinking in action

The best proof that critical thinking is the best tool to counter fake news comes from Ukraine where the nongovernmental organization IREX trained 15,000 people on a program called Learn to Discern. Its aim was to teach citizens the methods and techniques that could be employed to separate fact from fiction and recognize manipulation and hate speech. In their evaluation of the project, they found an observed 24% increase in participants' ability to distinguish trustworthy news from false news, a 22% increase in those who cross-check the information in the news they consume, and a 26% increase in participants' confidence in analyzing news.

Given that this kind of programs can prove successful in areas in which fake news operates quite pervasively means that it is no surprise that the introduction of this kind of programs in all forms of education has been recommended in the Munich Security Report and in the High Level Expert Group's Report, both of which suggest that info literacy and critical thinking development programs can built resilience in face of fake news. Moreover, the focus needs to be not solely on content analysis but also on source analysis. "Media and information literacy has become an essential competence as it is the starting point for developing critical thinking and good personal practices for discourse online, and consequently also in the offline world. It aims at building a citizenship based on fundamental rights like freedom of expression, and at enabling an active and responsible participation in the online public sphere" (2018: 25).

The next step in our analysis is to examine some of the tools that critical thinking puts at the public's disposal to tackle this task. Paul & Elder propose several objectives needed to analyze a piece of news properly and critically:

1. "Identify the point of view from which a given news story is constructed." Any piece of news reflects the perspective, conscious or not, of the writer who has grown up and matured in a certain society and culture and which informs their decisions and beliefs. "mainstream news is inevitably based on a sociocentric view of the world" (2004: 12) The ideology that is dominant in a culture is not superior to any other, it is simply a matter of social and cultural determinants that exist for different historical and political reasons and it should be acknowledged as such;
2. "Identify the audience it is written for." (2004: 6) The audience will most likely approve of and consume the type of news that reflects the ideology that is dominant in their society.

Once the audience is identified it means that the angle from which the piece of news is written becomes clear;

3. "Recognize what points of view it is negating or ignoring." (2004: 6) Once the ideology and underlying beliefs are identified, then it is easier to see what has been left out or even rejected. If the omitted information is uncovered, then the issue is put into perspective.
4. "Distinguish the raw facts behind the story from the interpretation and spin being put on those facts. When we do this we are not as easily manipulated." (2004: 6) In order to identify the facts, one can resort to checking different sites for the same piece of news in order to see which bits of data match. The congruent ones will help to form the image of the facts and the rest can be identified as interpretation and/or manipulation.

These four objectives can be further operationalized into steps to be taken in order to promote critical thinking on a current basis. We have adapted the set of questions put forth by Neil M. Browne and Stuart M. Keeley (2007) so that they could be applied to fake news.

1. What are the issues and the conclusions? Identifying the precise topic of the article the public is presented with is the first step to understand the facts that it is based on.
2. What are the reasons? The reasons we have previously mentioned need to be brought to light. They can be emotional, pragmatic or epistemic and this analysis must focus both on the reasons of the producer as well as on the reasons for which the audience should accept the message.
3. Which words or phrases are ambiguous? As we have previously indicated, one reason fake news gains power is that it proposes an alternative vocabulary, which leads to alternative facts. The key words in the message must be analyzed to see if their meanings are clear, shared by the community or if the producer of the news is trying to introduce a new meaning or put a spin on an existing one.
4. What are the value conflicts and assumptions? This question is related to the second one, but focuses on examining the conflicts that may appear as a result of differing values. As previously stated, beliefs and values are emotionally laden and these emotions must be brought forward in the light of the public discussion so as not to subvert attempts at open communications between groups who hold differing views.
5. Are there any fallacies in the reasoning? This question opens up discussion on numerous fallacies, but the main characteristic that they exhibit is that the link between the information presented and the conclusion proposed is not sufficient, relevant, convincing or even existing. So critical thinkers need to pay attention to how the conclusion is derived from the given data.
6. How good is the evidence? Claims, in order to be well supported need to be based on evidence. However, this evidence can be fraught in several ways that a critical thinker should be aware of: it may be irrelevant to the topic, it may be fraudulent, it may be misinterpreted, it may be distorted by the prejudice and bias of the person who presents it, it may come from a different domain or it may be the result of insufficient study or inadequate samples. These are all aspects that the critical thinker needs to examine in order to determine the reliability of evidence.
7. Are there rival causes? This question focuses on whether or not there could be other causes than the ones presented for the event or situation in question. Our brains are master narrators, which means that we may tend to see causal relations where there are none. So

keeping an open mind and further interrogating the causality relations is important to identify facts and to see the situation as it really happened.

8. Are the statistics deceptive? Statistic seem to be the most objective ways in which statements can be supported and fake news promoters often employ them to project an aura of authenticity. However, one important aspect the critical thinker needs to heed in this respect is that numbers do not speak for themselves. They must be interpreted and in this process of interpretation they can easily be distorted to suit a person's interests.
9. What significant information is omitted? More often than not, information is left out of news coverage simply because of the time and space constraints. However, if that information which is omitted could have altered the way in which the events presented were interpreted, then the critical thinker needs to be aware of this aspect. The first step to determine if information is omitted is to see the news presented shows any flaws in reasoning, that is, if the statements made are supported by the evidence provided. Any gaps may indicate that something was omitted.
10. What reasonable conclusions are possible? A critical thinker is an autonomous thinker and should be able to extract his/her own conclusions from the information they are presented with. This task may seem difficult, but if the previous steps are followed, then alternative conclusions may present themselves readily.

The idea behind all these questions is to keep an open mind, to interrogate and question the information that is given and to repeatedly go through the steps to verify the claims that are made. At first the critical thinking exercise may appear daunting, but through repeated practice it become a custom and a new way of thinking altogether that can block the accomplishment of the end results of fake news.

As previously mentioned, critical thinking does not solely mean content analysis or fact checking. It also entails source analysis. And this has two aspects. Firstly, as Levitin explains "Infoliteracy means being able to recognize that there are hierarchies in source quality, that pseudo-facts can easily masquerade as facts, and biases can distort the information we are being asked to consider, leading us to bad decisions and bad results." (xviii) Source quality can be determined by looking into the quality of the news that the site presents, into its track record (how many times it has been wrong in the past and how they have handled those mistakes: by openly admitting to them and providing accurate information subsequently, or by simply ignoring their own mistakes and moving on as if nothing had happened), into the quality and renown of its authors, into the consistency in the type of news they print, into the readership they have. All this information may seem to be a massive undertaking to collect, but once the work has been done, the reliability of the news in question becomes clear.

Secondly, as Snyder points out, "Since in the age of the internet we are all publishers, each of us bears some private responsibility for the public's sense of truth" (Snyder 2017: 79). Each of us can bear part of the burden and check the information we are presented with before sharing it further or even liking it. If readers make sure that journalistic protocols are respected and that they are presented with real news not fake news by volunteering to carry out these critical thinking tasks, then the internet and social media could be a much better regulated public space in which information shared is real.

In conclusion, critical thinking can help prevent the realization of the end states that fake news aims at: misinformation, disinformation, polarization of society, diversion of attention, avoidance of the issue, promotion of emotional rather than rational responses. Misinformation can be avoided because facts are checked from multiple sources and mistakes can be uncovered.

Disinformation can be stopped by uncovering the fallacies in the reasoning and the ulterior motives that the promoter of fake news might have to get the audience's support for that idea. Polarization can be averted because critical thinking means examining the issue at hand from multiple perspectives and understanding all the values and assumptions that it is based on. Avoidance of the issue can be thwarted by analyzing how the issues, reasons, values, causes, statistics and conclusions are related, how they work together to form the narrative that the critical thinker is presented with. If the connection among all these elements does not hold then awareness of avoidance will help the thinker to reject the news as fake. And lastly, emotional responses cannot be stopped, however, they can be garnered, understood, put into context, and eventually controlled so as not to sidetrack the attention from the issue: is the situation presented fake or real?

In the post truth society, the trust that we had in the media in the public truth era is no longer justified. Fake news may be hard to define, yet its end results are felt every day and they shake and even shatter the foundations of democracy and attack the core values that these societies are built upon. Critical thinking needs to be employed in order to develop autonomy, while at the same time preserving those values that make a society democratic. An informed, autonomous, humble and information literate citizen is a citizen who can discern between fake news and real news, who can identify propaganda, misinformation, disinformation, can resist polarizing tendencies and build common ground for communication and conversation with people whose opinions and beliefs do match his/her own, and do so without exhibiting overpowering disruptive emotions such as rage. Critical thinking could build resilience in a community and in a society so that destabilizing forces from within or abroad cannot interfere with the process of communication which is the basis of a well-functioning democracy.

BIBLIOGRAPHY

1. ****A multi-dimensional approach to disinformation. Report of the independent High level Group on fake news and online disinformation* available at https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/final-report-high-level-expert-group-fake-news-and-online-disinformation
2. ****2017 Edelman Trust Barometer. Global Report*
3. ****2018 Edelman Trust Barometer. Global Report*
4. Browne, Neil M. & Keeley, Stuart M. *Asking the right questions. A Guide to Critical Thinking*, Eighth Edition, Pearson Prentice Hall, 2007.
5. Carey, James, *Communication as Culture: Essays on Media and Society*, London: Routledge, 1989.
6. Deac, Ioan, "Fake News and the Misrepresentation of Security" in *Proceedings, the 14th International Scientific Conference "STRATEGIES XXI"*, volume 3, April 26-27, 2018, Bucharest, National Defence University Publishing House, 2018, pp.28-34.
7. Habermas, J. (1962) (1989 translation, *The Structural Transformation of the Public Sphere: An Inquiry into a Category of Bourgeois Society*. MIT Press.
8. Habermas, Jurgen, Speech to the International Communication Association, 2006
9. Hunter, David A. *A Practical Guide to Critical Thinking. Deciding What to Do and Believe*, Wiley, John Wiley & Sons Inc., 2009.
10. Lakoff, G. (2010) "Why "Rational Reason" Doesn't Work in Contemporary Politics", Truth Out. http://www.truth-out.org/buzzflash/commentary/george-lakoff-why-rational-reasondoesnt-work-in-contemporary-politics/8893-george-lakoff-why-rational-reason-doesnt-workin-contemporary-politics

11. Levintin, Daniel *Weaponized Lies: how to think critically in the post-truth era,* Penguin Random House, 2017.
12. Paul, Richard & Elder, Linda, *The Thinker's Guide for Conscientious citizens on How to Detect Media Bias & Propaganda in National and World News*, The Foundation for Critical Thinking, 2004.
13. ****Munich Security Report 2017. Post-Truth, Post-West, Post Order?*
14. Snyder, Timothy, *On Tyranny. Twenty Lessons from the Twentieth Century*, Tim Duggan Books, New York, 2017.
15. Susman-Peña, T. and Vogt, Katya (June 12, 2017) Ukrainians' self-defense against information war: What we learned from Learn to Discern, IREX, https://www.irex.org/insight/ukrainians-self-defense-against-informationwar-what-we-learned-learn-discern (70)
16. NBC News reporter Chuck Todd's interview with Kellyanne Conway https://www.youtube.com/watch?v=MA1vD_L8Mjs
17. Wardle, Claire & Derakhshan, Hossein *Information Disorder: Toward an interdisciplinary framework for research and policy making*, available at

https://rm.coe.int/information-disorder-toward-an-interdisciplinary-framework-for-researc/168076277c

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

COMPUTER ASSISTED LANGUAGE LEARNING IN TEACHING ENGLISH AS A SECOND LANGUAGE

Alina Ionescu
Assoc. Prof., PhD, "Aurel Vlaicu" University of Arad

Abstract: Computer assisted language learning further referred to as CALL has been under the attention of researchers and practitioners in the field of education in the recent years. The technological development in all areas, including in education, calls for new and challenging ways of teaching foreign languages. The modern student is no longer willing to be involved in traditional teaching and therefore, teachers need to adjust and find ways of teaching that promote technology, interaction and communication. The study refers to some materials that can be used in CALL, give instructions on how to create CALL exercises and presents the results of a survey conducted in schools on the importance and usefulness of CALL. We have applied a questionnaire to a sample of 75 students enrolled in 3 high schools and discussed the results.

Keywords: CALL, podcast, electronic material, modern methodologies, EFL.

Theoretical background

Technological development in all areas of our daily lives calls for new approaches to teaching and learning. Teachers can no longer approach the educational process in a traditional manner, ignoring technology because the 21st century student lacks motivation in front of the traditional paper and pen education. Apps, blogs, websites, are part of their lives since early childhood. To increase their motivation, teachers have to adjust and sometimes reinvent themselves and their teaching style. The task is not easy, not convenient and sometimes very time consuming. But if we, as teachers want to keep up with the latest trends in education, if we want to achieve something then this is the approach that we need to have towards education.

Nothing can be achieved without motivation. It is the key factor of all achievements. According to Z. Dornyei (Dornyei, 2001), teachers should think of different ways for raising students` motivation. Among the most important ones we consider:

- ✓ Promoting cooperation between learners
- ✓ Promoting group cohesiveness
- ✓ Increasing learner satisfaction
- ✓ Creating a pleasant and supportive atmosphere
- ✓ Providing students with experiences of success
- ✓ Making learning enjoyable by assigning attractive and stimulating tasks.

We believe that CALL activities are a good way to increase students` motivation as they are interactive, challenging and stimulate their attention. According to Klimova (Klimova, 2012: 180-185) the impact of ICT upon learning is important because:

- ✓ Learning becomes more culture conscious
- ✓ It requires critical thinking
- ✓ Learning can happen at any time and any place
- ✓ Learning becomes more personalized
- ✓ Learning is focused on the learner rather than on the teacher.

There are some new key concepts in teaching that influence the teaching process. Among these, the most important ones are:

- ✓ *Student focused teaching*. During this process, the teacher is a co-learner while teachers and students interchange their roles. Vygotsky (1978) states that learning is considered a social process, meaning that that learning occurs when individuals are actively involved in social activities. Constructivism regards each learner as unique and considers the person`s cultural background while nurturing the responsibility and motivation for learning.
- ✓ *Autonomous learning* means helps students develop their own vision upon learning, self-awareness and freedom of discussion.
- ✓ Collaborative and cooperative learning involve students` interaction and therefore promote the development of various skills, especially communication skills. Collaborative learning has a lot of advantages, like preparing students for their future career. Project work is considered among the most useful collaborative learning techniques.
- ✓ *Multilingualism* is another key concept promoted by the education and by the European Union in their lifelong learning programmes. The EU believes that besides knowledge of the students` native language, every EU citizen should speak at least two foreign languages.
- ✓ *Curricula subjects* Students should be taught to use their skills across curricula. The EU promotes the approach called Content and Language Integrated Learning where students use English or a foreign language to study Geography, History, Art, Mathematics or other subjects.

Nowadays, teachers and students can use a variety of resources to make learning more effective and motivating. Current generations have an inborne talent for ICT and we should exploit it (Young, 2003: 447-461). ICT can be integrated through:

- ✓ online courses;
- ✓ Online reference tools;
- ✓ Communication with native speakers via e-mails, Skype, Messenger, blogs, apps;
- ✓ Websites for learning foreign languages.

There is a great variety of computer assisted activities that teachers can create or download from the internet. We shall refer to some of the most common and challenging ones. ***Adventure games*** are computer guided games that develop the students` critical thinking skills besides the communication and language skills. The student is given a situation that s/he has to face. The player has to choose what s/he wants to do by writing or speaking and the activity continues according to the students` options. The programme is designed in such a way that it gives students feedback. Teachers can create their own adventure games using halfbakedsoftware.com.

Blogs are easy to create and use and offer a wide range of classroom and homework activities. In TEFL, blogs can be use for the following tasks:

- ✓ Starting discussions with the students
- ✓ Offering extra materials like audio or video material, pictures
- ✓ Writing activities
- ✓ Online reading material
- ✓ Assessment or self-assessment activities
- ✓ Projects

Online discussions are useful when students and teachers are not in the classroom. They can work at home and stay in touch with their classmates. Students can solve tasks together by using apps such as Skype, Messenger, video calls, voice calls. Friends Abroad is an online service that helps

users finding chat partners around the world. It is particularly used by learners of a foreign language who are I search of conversation partners to train their writing and speaking skills.
Cloze exercises are similar to fill-in the blank exercises and can be easily created using Hot Potatoes. The same soft can be used to create ***Crosswords***. Crosswords are very popular among learners of any age. crossword activities using Hot Potatoes.
E-folios are electronic portfolios can be very easily created. They can contain basic activities like essays, worksheets, writing assignments or more complicated tasks like projects. The didactic usefulness of portfolios refers to tracking the students` learning achievements throughout the year. Both teachers and students can evaluate their improvement by giving a look at their assignment. Information collected for a project can be further used for other assignments. Teachers and students can use free software for e-folios for example www.osportfolio.org.
Matching activities and multiple choice activities can take several forms: word, sentence, picture matching. It is a useful activity for all levels as it can start with dragging pictures to words and end up with matching paragraphs. The software Hot Potatoes can be helpful in this case as well.
Role play activities are challenging at any age. Students can take up roles and practice their speaking skills as well as develop their critical thinking skills. Role play activities can be performed online with participants from other countries. This activity is known under the name of Multi User Dungeons (MUD). There are also activities that have been especially created for teaching purposes. Teachers can find role play activities and install them on their computers at moolist.yeehaw.com/edu.html or moo.du.org.
A new and challenging way of learning a foreign language is **Tandem**. Tandem involves native speakers and there is no better way of learning a foreign language than talking to a native speaker. This app turns students into teachers offering language courses to foreigners who in turn teach students a foreign language. For students willing to find Tandem partners, teachers can suggest the following websites: www2.tcd.ie/CLCS/tandem or www.friendsabroad.com.
Task based learning is also useful considering the fact that we no longer teach our students theoretical information but try to develop their competences. Competences can be developed only through involvement in real life situations and such involvement occurs when they are involved in tasks. Teachers can find only tasks to give their students and for further details on such learning can read Michael Svendsen Pedersen`s study *What does you have in your "Task" today?*
The last online resource that I want to bring into discussion is **WebQuest.** It has been developed by Bernie Dodge and Tom March with the University of San Diego at the beginning of 1995. WebQuest is an activity where students ask questions and collect information posted on the internet. Teachers provide students with the links and assign them tasks that they have to complete. A shortcoming of this tool is the high level of language used by the website. Apart from this, students are excited to find information on given topics.

Research
The usefulness of CALL seems high at least in theory. The truth is that education cannot remain anchored in the past. The traditional pen and paper, chalk and blackboard education is no longer attractive to the new generation of students. They use technology almost from the moment they are born, therefore education must adjust to the reality of the 21st century.
We wanted to see the students` opinion on the usefulness of CALL activities in language teaching and to see whether their teachers use ICT and CALL activities in the classroom. The research was conducted on a sample of 75 students from three high-schools based in Arad. The students were

asked to complete a choice questionnaire with 10 questions. The results were analyzed and presented in this study.
The questionnaire contained the following questions:

	Questions		
1.	Do you use computers at schools?	YES	NO
2.	Do your teachers use computer based activities in the classroom?	YES	NO
3.	Do you use the internet for homework or projects?	YES	NO
4.	Do you consider that computer based activities are more interesting than traditional ones?	YES	NO
5.	Do you communicate with native speakers through social webs?	YES	NO
6.	Do teachers use TV, projects PPP in teaching?	YES	NO
7.	Do you use the internet daily?	YES	NO
8.	Have you heard of Webquest or E-folios?	YES	NO
9.	Do you have enough computer skills to use them in learning English?	YES	NO
10.	How often to you think teachers should involve computers in teaching? (state a percentage from the overall teaching activities)		

The students` answers have been analysed and displayed in the following chart.

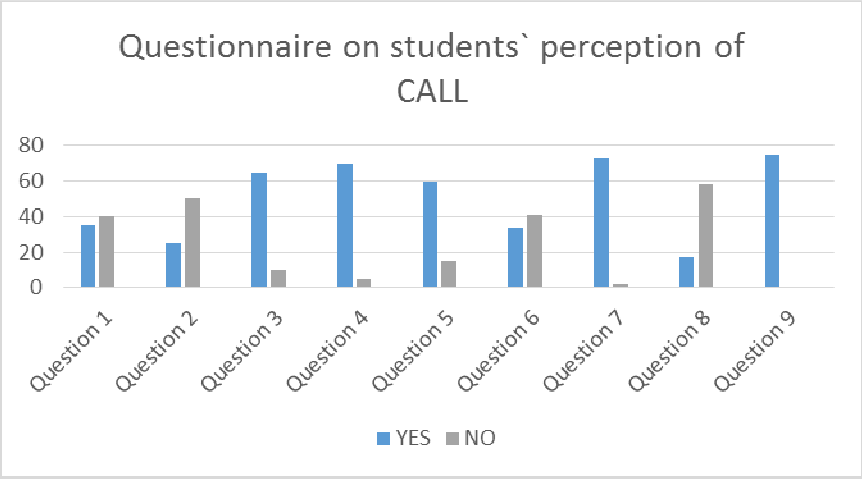

According to the students` answers we can notice that relatively few use computers at school and most probably they use them in computer science classes. Unfortunately, not all schools are properly equipped for computer based education and computers are shared by more classed and students. The answers for Q 2 reveal the fact that few teachers use computers in classroom activities. The reason may be the one stated above or the fact that they consider computer activities less effective than traditional teaching. A further study will be conducted to clear out this issue. The positive aspect revealed by the results of this questionnaire is that almost every student uses the computer for homework or projects. Our students ae better anchored in the realities of our society and take advantage of what technology has to offer. Therefore, they consider computer based teaching more challenging and interesting than the traditional one. They have online connections with native speakers, exchange opinions or play computer games. They stated (Q7 and Q8) that internet is an important part of their daily life and that their computer skills help them solve any computer task they get. The answers to Q6 are pretty encouraging, though. Almost one half of the

teachers use TV, PowerPoint Presentations or videos in teaching. And the percentage can be improved with better equipped schools.
Question 10 displays the results of students` perception on the amount of time that should be used for computer activities. The opinions are presented below.

Conclusions

Computer based activities are an important part of the educational process. We, as teachers should be aware of the impact technology has on our learners. If we want to keep them focused and engaged in learning, our teaching style must change. CALL and ICT offer a wide range of activities and tasks that are highly appreciated by students. They develop many skills and most of all, they develop their competences. Current education is a competence based type of education. We should leave aside the old-fashion view upon education and understand that competence is the key to good professionalism. We train and educate good professionals with high competences in their future field of study. Technology and foreign languages are part of the future. They should go hand in hand in a teacher`s classroom especially if s/he teaches English.

BIBLIOGRAPHY

Dorney, Z., (2001), *Motivational strategies in the language classroom.* Cambridge, CUP.
Hubackova, S. (2010), *Foreign Language teaching with WebCT support,* Procedia – Social and Behavioural Sciences 3(1), Elsevier Ltd, 112-115.
K;lymova, Frydrychova, B., Poulova, P. (2014), *ICT as a motivational tool in the learning of foreign languages,* Proceedings of the 2014 International Conference on Educational Technologies and Education, 53-56.
Young, S.S.C. (2003), *Integrating ICT into second language education in a vocational high school*, Journal of Computer Assisted Learning, vol.19, pp.447-461.
Vygotsky, L (1978), *Mind in society,* Cambridge, MA, Harvard University Press.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

PROFILUL PSIHO-SOCIO-PROFESIONAL AL MANAGERULUI ŞCOLAR

Angela Bogluţ
Universitatea de Vest „Vasile Goldiş" din Arad

Abstract: The new orientations and realities in society, the changes in the educational dimension (curricular reform, implementation of new teaching technologies, evaluation reform) increasingly require a managerial level leadership instead of the administrative level leadership that persists. This involves a new way of thinking and acting in the context of change management, a new concept of man, which is oriented towards knowledge and valorisation of his skills. From this perspective, it is necessary to re-orient the managerial activity, which is currently mainly focused on control, towards management focused on "participatory commitment", followed by consultancy, counseling, guidance, which encourages the joint realization of the new tasks in the conditions of some good human relations.

Keywords: reform, valorisation, skills, reorientation, valences

Pregătirea profesională managerială

Experienţa ţărilor avansate demonstrează că succesele lor se datorează, în mare măsură, managerilor, care au devenit o forţă în lumea contemporană. Edificarea unei societăţi democratice şi deschise implică incontestabil nevoia formării manageriale a cadrelor cu atribuţii de conducere, care prin competenţele lor vor promova un management democratic/participativ, orientat atât spre eficacitate profesională, cât şi spre dimensiunea umană. Această sarcină de importanţă socială urmează să anticipeze toate celelalte acţiuni, mai ales în învăţământ, care are menirea să promoveze capacităţile manageriale ca o condiţie indispensabilă pentru dezvoltarea personalităţii, pentru organizarea activităţii şi pentru a imprima un sens major lucrurilor. Din această perspectivă este nevoie de iniţierea şi promovarea unei culturi manageriale adecvate noilor orientări şi realităţi, a unei culturi manageriale, caracteristice nu doar cadrelor didactice cu funcţii de conducere, ci şi unităţilor din întregul sistem de învăţământ şi, mai ales, întregii activităţi desfăşurate în organizaţia şcolară. La formarea unei astfel de culturi manageriale trebuie să participe nu doar persoanele cu funcţii de conducere, ci şi profesorii, elevii, comunitatea locală, ceea ce va facilita implementarea, însuşirea unui nou sistem de valori, care să asigure progresul socio-uman, afirmarea respectului şi demnităţii personale, comunicarea interumană, crearea unui câmp cvasinelimitat de dezvoltare umană şi socială precum şi de perfecţionare profesională a indivizilor.

Însuşirea unor cunoştinţe specifice privind organizarea modului propriu de viaţă, formarea de capacităţi şi comportamente manageriale corespunzătoare, de abilităţi generale de acţiune în contextul exigenţelor timpului şi aspiraţiilor noastre este un deziderat şi nicidecum nu poate fi minimalizat, fapt ce necesită un program naţional de promovare a unei culturi manageriale, realizarea căruia va facilita sporirea eficienţei la nivelurile personal, organizaţional, managerial. În această acţiune majoră un rol primordial revine profesionalizării activităţii de formare a managerilor şcolari. Schimbarea în educaţie are toate şansele de a eşua în condiţiile în care principalii actori ai reformei, în primul rând, directorii, nu vor fi formaţi în spiritul schimbării sau încurajaţi să-şi reînnoiască atitudinile, concepţiile şi comportamentul profesional pentru a deveni prestatori de

servicii sociale şi profesionale de înaltă calitate în domeniu. Conform unui concept educaţional modern, directorul unităţii şcolare trebuie „adus" la parametrii prestabiliţi de „funcţionare" în noile condiţii.

În urma unei analize a evoluţiei pregătirii cadrelor didactice cu funcţii de conducere din învăţământ, ţinând cont de cele expuse mai sus, constatăm că nu poate fi continuată „perfecţionarea" acestora, în varianta care mai are loc, din cauza că nu a avut loc formarea lor iniţială ca profesionişti în management educaţional. Iniţierea acestora în ştiinţa managerială pe parcursul anilor într-un spaţiu închis a reţinut procesul de promovare a unui învăţământ democratic prosper. În anii de tranziţie au fost întreprinse anumite măsuri în vederea reorientării pregătirii manageriale a directorilor şi eficientizării activităţii lor. Ca urmare, formele de formare continuă şi atestare a cadrelor de conducere în prezent se întrepătrund în mod firesc şi sunt intercondiţionate. Majoritatea profesorilor-formatori au parcurs cursuri speciale în management la universităţi din străinătate sau din ţară. Investigaţiile cu privire la profilul psiho-socio-profesional al managerului sunt multiple şi complexe. De personalitatea şi capacităţile lui depind succesul organizaţiei şcolare şi realizarea intereselor şi aspiraţiilor membrilor ei. S-a constatat că nivelul intelectual înalt nu este îndeajuns pentru o conducere eficientă a unităţii de învăţământ. Pentru aceasta este nevoie de competenţe profesionale manageriale, care, în opinia directorilor participanţi la investigaţie, sunt puţin satisfăcătoare.

Formarea profesională managerială vizează formarea unor capacităţi, competenţe specifice (capacitatea de comunicare, negociere, lucrul în echipă etc.) care, de asemenea, conform rezultatelor sondajului, necesită o creştere a ponderii lor în activitatea managerială. Chiar şi în situaţia cea mai bună care poate exista în cazul corespunderii persoanei cu cerinţele postului de director, o astfel de abordare rămâne conceptual depăşită în timp. Schimbarea viziunii privind implicarea/participarea activă a membrilor organizaţiei în viaţa ei necesită o altă paradigmă, care impune trecerea de la managementul bazat pe respectarea cerinţelor administrative ale postului, pentru care este caracteristică „utilizarea resurselor umane", conform unei organigrame ce prevede angajare, selectare, repartizare, instruire, promovare etc., în care omul are un rol pasiv, la managementul axat pe competenţe, în care persoana joacă un rol activ, iar cerinţele de angajare decurg din negocierea abilităţilor, disponibilităţilor pentru încadrarea sa plenară în „spaţiul social în care lucrează", selecţia persoanelor devenind, astfel, un proces interactiv între cerere şi ofertă.

Astfel, managementul competenţelor prevede o altă optică asupra calităţii de membru al organizaţiei. În această ordine de idei, nu se mai porneşte de la post spre om, neglijându-se valoarea omului, ci, invers, de la om spre post, ţinându-se cont, în primul rând, de valoarea sa umană şi profesională. În context, se schimbă şi metodologia evaluării. În cazul angajării în funcţie, evaluarea presupune aprecierea nivelului de îndeplinire a responsabilităţilor de serviciu, a cerinţelor faţă de locul de muncă, totodată, în cazul competenţelor accentul se pune „direct pe evaluarea capacităţilor şi comportamentelor, a potenţialului de evoluţie, pe aprecierea corectă a nivelului propriu de pregătire, pe valorizarea şi valorificarea omului în ansamblul său". Această redimensionare este esenţială în dezvoltarea managementului modern şi trebuie profund conştientizată.

În condiţiile actuale de criză economică, au loc schimbări importante în structurile sociale, se resimt tot mai mult consecinţele fenomenelor demografice – reducerea natalităţii, modificările în distribuirea teritorială a populaţiei, intensificarea fenomenului migraţiei, abandonarea şcolii de către cadrele didactice etc.; promovarea managementului bazat pe competenţe este o tendinţă, s-ar părea, prematură, deoarece lipsesc posibilităţile de acoperire a „golurilor" – nu există suficient de mulţi specialişti formaţi pentru ocuparea posturilor vacante. Cu toate acestea, din perspectiva schimbării situaţiei spre bine, este oportună promovarea managementului axat pe competenţe.

Structura caracterială, temperamentală şi aptitudinală a managerului şcolar

Centrarea pe om presupune a lua în considerare complexitatea caracteristicilor omului, felul său de a fi, fapt ce pune în valoare dimensiunile umane diverse ale lui (motivaţia, interesul, pasiunile, relaţiile personale şi de grup, gradul de înţelegere a faptelor, caracterul). Promovarea managementului pe bază de competenţe este în contextul reorientărilor spre priorităţile educaţionale, al filosofiei educaţiei, centrate pe elev, al formării de capacităţi şi competenţe. În acelaşi timp, pentru crearea unei culturi manageriale performante, în afară de competenţe, o deosebită importanţă are stilul de conducere. Analiza de ansamblu a problematicii stilului managerial denotă că acesta se axează pe două direcţii complementare de investigaţie. Prima se referă la cea de natură funcţională, la comportamentul managerului privind relaţiile cu oamenii în procesul de realizare a sarcinii (democrat, autoritar, permisiv), la care ne-am referit mai sus. A doua direcţie de cercetare a stilului managerial, de natură structurală, vizează investigaţiile stilului managerial, pornind de la structura persoanei. Astfel, numeroase cercetări au confirmat că stilul managerial depinde, în mare măsură, de structura caracterului, de calităţile umane şi personale, de temperamentul şi aptitudinile persoanei implicate în actul de conducere. La rândul lor, însuşirile psihofiziologice – caracterul, temperamentul şi aptitudinile – influenţează comportamentul managerial.

Structurile caracterială, temperamentală şi aptitudinală ale personalităţii influenţează stilul ei managerial, iar acesta, la rândul ei, influenţează asupra structurii personalităţii. Caracterul, definit drept o constelaţie de atitudini, norme, acte de conduită, fenomene cognitive, afective şi volitive, integrate într-un sistem complex, formează esenţa valorică a persoanei. Conţinutul caracterului se exprimă într-o multitudine de trăsături, dintre care mai însemnate sunt:

- Orientarea caracterului – capacitatea persoanei de a selecta influenţele externe naturale şi culturale după criterii moral-valorice şi de a răspunde la ele prin reacţii atitudinal-comportamentale adecvate.
- Bogăţia – multitudinea, varietatea şi complexitatea atitudinilor, valorilor, normelor, care au devenit elemente perene ale persoanei.
- Stăpânirea de sine - capacitatea de a domina impulsurile.
- Consistenţa - concordanţa între idee, atitudine, vorbă şi faptă.
- Generozitatea - sensibilitatea faţă de nevoile altora.
- Puterea - capacitatea persoanei de a domina împrejurările şi de a se domina pe sine.
- Supleţea (dinamica) - deschiderea către valori, transformarea lor în acte de comportament.
- Disciplina - încadrarea persoanei într-un set de norme respectate.
- Optimismul - încrederea în sine, în ceilalţi şi în viaţă.

Consistenţa în procesul de conducere este o componentă esenţială. Persoanele consistente sunt oneste, integre, lor le este caracteristică unitatea dintre cuvânt şi faptă. Persoanele oneste sporesc încrederea, contribuie la atingerea unor idealuri măreţe. Ele traduc în fapt cu perseverenţă cele proiectate, preconizate printr-o bună organizare şi coordonare a acţiunilor prin control şi evaluare. Consistenţa managerului, conjugată cu generozitatea şi, îndeosebi, cu puterea, capacitatea lui de a domina împrejurările, de a se stăpâni, persistenţa şi fermitatea sunt condiţii indispensabile în realizarea cu succes a scopurilor propuse. Persoanele cu astfel de trăsături prin realizările lor provoacă schimbarea şi insuflă credibilitate. Cât priveşte generozitatea, care se exprimă prin înclinaţia atitudinal-comportamentală altruistă a persoanei, ajutorul nepărtinitor, dezinteresat, această componentă caracterială este ceva firesc şi proprie tuturor cadrelor didactice, inclusiv cu funcţii de conducere. Lipsa de fermitate, persistenţă în structura caracterială a managerului se

răsfrânge negativ asupra îndeplinirii celor proiectate/preconizate, luării deciziei, coordonării activităţii în procesul de conducere. Această situaţie în cazuri aparte duce la liberalism, permisivitate, care pun sub semnul îndoielii îndeplinirea sarcinilor trasate.

Procesul de conducere depinde, în măsură considerabilă, de încrederea în sine, în viitor, în realizarea sarcinilor organizaţiei. Temperamentele (tip de activitate nervoasă superioară) reprezintă modalităţi comportamentale dinamice, care se manifestă diferenţiat în raport cu sarcina şi relaţiile umane. Cercetarea temperamentelor se axează pe două procese nervoase fundamentale ale sistemului nervos central: excitaţie şi inhibiţie, luând în considerare trei trăsături ale acestora, şi anume: forţa, echilibrul şi mobilitatea. Forţa evidenţiază puterea proceselor psihice, ca suport anatomofiziologic al acestora, şi chiar forţa musculară. Echilibrul defineşte raportul dintre excitare şi inhibiţie. Mobilitatea este rapiditatea proceselor nervoase fundamentale, viteza cu care acestea se transformă unul după altul. Structura tipologică temperamentală este alcătuită în baza prezenţei celor trei trăsături ale proceselor nervoase fundamentale – forţa, echilibrul şi mobilitatea.

Alături de caracter şi temperament, aptitudinile ca elemente esenţiale ale personalităţii, influenţează stilul managerial. În condiţiile în care caracterul se reflectă primul în dimensiunea valorică, social-umană a stilului, iar temperamentul în dinamica stilului managerial, aptitudinile se înscriu, mai ales, în planul performanţei stilului. Capacitatea de a face ceva bine, eficient, productiv ţine de aptitudinile persoanei. Funcţiile manageriale privite din unghiul psihologic sunt, totodată, aptitudini ale personalităţii. După cum se menţionează în mai multe surse de specialitate, relaţia dintre funcţii şi aptitudini se stabileşte şi în termeni de cerinţe-disponibilităţi. Astfel, corespondenţa între funcţie şi aptitudini este biunivocă. Fiecare funcţie corespunde unei anumite aptitudini în planul personalităţii şi, invers, fiecare aptitudine a personalităţii satisface o anumită funcţie în plan managerial.

Având în vedere cele mai importante abordări cu referire la teoriile de conducere, concluziile care se desprind din cele relatate cu privire la profilul psiho-socio-profesional al managerului în educaţie direcţionează următoarele teze:

1. Abordarea profilului psiho-socio-profesional al managerului în educaţie se impune a fi examinată din perspectivele: trăsăturilor de personalitate, a teoriilor stilului de conducere, a teoriei contingenţei.
2. Stilul de conducere se referă nu doar la natura funcţională ce vizează comportamentul managerial privind relaţiile cu oamenii în procesul de realizare a sarcinii (democrat, autoritar, permisiv), dar depinde şi de natura structurală a persoanei de conducere (structura caracterului, temperamentul şi aptitudinile), însuşiri psihofiziologice care influenţează comportamentul managerial.
3. Trăsăturile, calităţile psihice şi stilul managerial sunt într-o dependenţă biunivocă: caracterul se referă la dimensiunea valorică social-umană a stilului managerial, temperamentul caracterizează latura dinamică a stilului managerial, iar aptitudinile se înscriu în planul performanţelor manageriale.

Structura de competenţe în formarea managerilor şcolari

Conceptul „competent” este utilizat mai mult în sens cumulativ pentru a desemna după cum menţionează G. Cole „capacitatea generală a unui individ de a face o anumită activitate şi nu numai abilitatea sa de a rezolva unele aspecte ale muncii lui la standarde acceptabile”. Astfel, „competenţa nu se reduce la tehnica efectuării unui lucru sau la informaţiile necesare practicării activităţii, ci cuprinde şi atitudinea faţă de activitate, ca expresie a unor trăsături personale şi valori”. Printre caracteristicile esenţiale ale competenţelor se remarcă mobilizarea unui ansamblu de resurse în vederea atingerii obiectivelor stabilite, caracterul finalizat al acestora în calitate de funcţie socială

care utilizează resursele pentru crearea unui produs, efectuarea unei acţiuni, relaţia cu un ansamblu de situaţii, caracterul adeseori disciplinar şi evaluabilitatea. „Competenţa în învăţământ este o aptitudine de a conduce după exigenţele unui rol dat în vederea atingerii obiectivelor educative fixate de un sistem şcolar determinat".

Orientarea spre un management antropocentric care facilitează autorealizarea şi auto-determinarea omului, valorizarea sa implică personalizarea competenţelor. Subiectivizarea competenţelor conduce spre o sporire a ponderii şi rolului cunoştinţelor şi valorilor (faţă de experienţă şi deprinderi) în construirea şi practicarea competenţelor", prestabileşte aspecte noi – creativitate, implicare, participare, responsabilitate, libertate, autonomie, decizie, ceea ce înseamnă „scăderea gradului de determinare a omului de către structurile, contextele instituţionale şi sporirea rolului şi ponderii elementelor individuale, de personalitate, adică subiective". Personalizarea competenţelor presupune un management interactiv care stimulează spiritualizarea şi axiologizarea competenţelor. Competenţele se construiesc pe „dimensiunile omului real", apelând la aspectele raţionale şi nonraţionale, elementele de surpriză, incertitudine, intuiţie, opinii, valori, curaj, înţelepciune, tradiţie etc., care dau sens activităţii atât a managerului, cât şi a membrilor organizaţiei, competenţele fiind judecate doar în structura modelului.

În opinia lui I. Jinga, conductorul trebuie să întrunească caracteristicile următoare: sănătos din punct de vedere fizic şi psihic; energic şi perseverent; hotărât; responsabil; vizionar; altruist; loial; competent (din punct de vedere profesional şi managerial); model de comportament; inteligent şi cult; deschis către nou; capabil să comunice cu cei din jurul său şi să stabilească contacte în folosul organizaţiei şcolare. Competenţele managerului în educaţie se impun în funcţie de rolurile pe care le exercită.

Opinia despre natura activităţilor manageriale ca întreg depinde de patru elemente esenţiale din punct de vedere a ceea ce managerii trebuie să ştie sau să fie capabili să facă, afirmă G. Cole: ceea ce trebuie să ştie managerul despre organizaţie şi procedeele utilizate etc.; ce competenţe legate de rezolvarea problemelor îi sunt necesare în practică; ce trebuie să accepte un manager pentru a face faţă stresului, a face oferte; aşteptările oamenilor privind felul în care managerul conduce. Acestea sunt: cunoştinţe manageriale; competenţe manageriale; atitudini manageriale; stil managerial. Diversele studii făcute despre conducere pentru identificarea unor trăsături comune sau caracteristici ce ar diferenţia pe lideri de nonlideri s-au dovedit a fi o sarcină imposibilă. Din circa 100 de studii de acest fel, doar la 5% era prezent acelaşi număr de trăsături comune, printre acestea prevalând inteligenţa, energia şi inventivitatea.

Alţi doi specialişti americani de valoare, M. Woodcock şi D. Francis, consideră următoarele trăsături ale unei persoane în realizarea unei sarcini, ce denotă calificarea acesteia: capacitatea de autodirijare, valori personale rezonabile, scopuri bine definite, dezvoltarea individuală, deprinderi de a rezolva probleme, capacitatea de inovaţie, capacitatea de influenţă, cunoştinţe moderne despre conducere, capacitatea de a conduce, capacitatea de a învăţa pe alţii, a dezvolta personalul, capacitatea de a forma şi dezvolta grupe/echipe. Noel M. Tichy, specialist de valoare în management, consideră că liderul de succes al organizaţiei învingătoare trebuie să dispună de idei clare, idei de actualitate şi adecvate, care reprezintă cadrul acţiunilor la toate nivelurile, valori puternice exprimate în cuvinte şi acţiuni, energie emoţională şi inteligenţă.

În opinia multor specialişti, managerii de astăzi trebuie să întrunească competenţe din 11 arii: managementul propriei persoane, valori şi scopuri clare, dezvoltarea personală continuă, abilităţi în rezolvarea de probleme, creativitate înaltă, influenţă mare, intuiţie managerială, abilităţi de supervizare, abilităţi de instruire a altor persoane şi abilităţi de instruire pe echipe. Competenţa este în strânsă legătură cu cultura profesională a conducătorului, exprimă într-o formulare simplă

„cunoştinţele şi experienţa într-un anumit domeniu de activitate", „capacitatea şi pregătirea de a îndeplini o anumită sarcină", ceea ce presupune cunoştinţe, deprinderi, înţelegere şi voinţă, persistenţă. Competenţa se apreciază nu doar după rezultate, care trebuie să fie înregistrate în primul rând, ci şi după efortul depus pentru a-l obţine.

Un alt exemplu semnificativ de tipologizare/ prezentare a principalelor caracteristici comune ale liderilor transformaţionali, „maeştri ai schimbării", este cel al lui Bennis Warren: formare diversificată; curiozitate fără limite; entuziasm fără limite; aprecierea persoanelor şi a muncii în echipe; voinţa de a-şi asuma riscuri; dedicat creşterii pe termen lung mai degrabă decât centrat pe profilul pe termen scurt; angajat faţă de excelenţă; virtuos; vizionar. Un lider se defineşte de către Bennis Warren prin „capacitatea de a crea o viziune globală, a o traduce în acţiune şi a o menţine". În acest sens el identifică patru acţiuni-cheie ale conducătorilor: gestiunea atenţiei; gestiunea sensului „comunicaţiei"; gestiunea încrederii; gestiunea propriei persoane.

Competenţa, în general, vizează performanţa unui manager eficient. Din perspectiva managementului competenţelor, competenţele manageriale capătă o serie de particularităţi. Modelul este cel al „maestrului manager" sau al „maestrului de excelenţă". „Maestrul manager" realizează multiple roluri în vederea creării sinergiei umane a organizaţiei, a generării coerenţei scopurilor şi a practicării unei conduceri integrative. În pregătirea managerială se impune formarea de competenţe în structură:

- Nivelul personal: competenţe ce permit a realiza echilibrul intern şi interferarea în fiecare dintre cele cinci dimensiuni ale sinelui: corp, spirit, emoţii, sisteme neurosenzoriale şi conştiinţa.
- Nivelul echipei: competenţe privind capacitatea de a motiva, de a comunica, de a dezvolta atât structura, cât şi procesele din cadrul echipei.
- Nivelul cultural: competenţe ce conduc spre armonie în organizaţie, prin realizarea sarcinii, şi bunele relaţii între oameni, ce solicită cunoaştere, atitudini, conştiinţă/valori, creativitate.

Un lider-manager urmează să satisfacă următoarele cerinţe: să producă schimbarea, chiar şi acolo unde nu este un consens în favoarea schimbării; să-şi creeze propriul profil de lider, înţelegând şi analizând sistematic propriile decizii, să facă ceea ce trebuie cu oamenii şi pentru oameni apreciindu-le meritele, eforturile; să gestioneze eficient cea mai de preţ resursă – timpul; să dispună de un sistem informaţional viabil, productiv pentru a conduce eficient; să dezvolte personalul, viitorii lideri.

Concluzii

Într-o eră a schimbării se impun noi competenţe – participarea, prevederea, riscul, capacitatea de a gândi, de a fi creativ, de a reacţiona la situaţii noi, de a munci flexibil. Inteligenţa, energia, inventivitatea, după cum s-a menţionat, sunt caracteristici ale managerului de succes. În cadrul formării profesionale postuniversitare în management educaţional a directorilor de unităţi şcolare, pentru fiecare participant s-a conceput un portofoliu de evidenţă a evoluţiei competenţelor, care evidenţiază efectele pregătirii şi dezvoltării profesionale prin: evaluarea satisfacţiei participanţilor la studiile de formare profesională în management educaţional, evaluarea competenţelor în dezvoltare, evaluarea competenţelor aplicate, evaluarea evoluţiei rezultatelor/performanţelor individuale, cursurile specifice şi eficacitatea acestora, autoevaluarea.

După cum afirmă G. Cole, este mai important să înţelegem ce-i face pe oameni să obţină performanţe acceptabile sau chiar excelente în muncă, decât să putem descrie cu precizie ce ar

trebui să facă. Cele mai multe standarde în prezent se concentrează pe ceea ce se aşteaptă ca managerii să facă, decât pe capacităţile generice pe care ar trebui să le aibă.

BIBLIOGRAPHY

Acheson K.A., Gall M.D., Techniques in the Clinical Supervision of Teachers - New York: John Wiley & Sons, 1997
Archie H.R., Carrol B., Asterios G., Management. Making organization perform - New York: Macmillan Publishing Co., Inc., 1980
Banuh N., Fenomenul educaţiei în cercetări ştiinţifice - Centrul Editorial Poligrafic, 2003
Bass B.M., Transformational Leadership - New Jersey: Erlbaum, Mahwah, 1998
Bonciu C., Instrumente manageriale psihologice - Bucureşti: ALL BECK, 2000
Ceauşu I., Enciclopedie managerială. – Bucureşti: Editura Academiei de Management, 2003
Cojocaru V.Gh., Schimbarea în educaţie şi Schimbarea managerială: Lumina, 2004
Cucoş C., Timp şi temporalitate în educaţie: Elemente pentru un management al timpului şcolar - Iaşi: Polirom, 2002
Mocanu M., Schuster C., Managementul proiectelor: cale spre creşterea competitivităţii - Bucureşti: Editura All Beck, 2001
Pâslaru V., Principiul pozitiv al educaţiei - Editura CIVITAS: 2003
Rudic Gh., Guţu Vl., Bucun N., Managementul schimbărilor în învăţământ: Modulul 7 / Institutul de Instruire Continuă: S. n., 2004
Stamatin O., Profilul psihologic al managementului şcolar contemporan / Renovarea educaţiei prin implementarea celor mai avansate tehnici de conducere, 2004
Zlate M., Leadership şi Management - Iaşi: Editura Polirom, 2004

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

METHODOLOGICAL ASPECTS OF THE INITIAL TRAINING FOR THE TEACHING IN THE IASI AGRARIAN EDUCATION

Carmen Olguța Brezuleanu, Carmen Luiza Costuleanu, Mihai Stanciu
Assoc. Prof., PhD – University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine, Iași

Abstract: In the postmodern society of knowledge, it has become very important to professionalize the teaching profession in general and in agronomic education in particular. Methodologically, this is clarified by the didactics of study objects that must be appropriately acquired by future specialists during their initial training and then during continuous training. The didactics of the specialty of agronomic disciplines is considered a science that facilitates the organization and development of the agronomic education process as an instructive-educational process. It is a relatively autonomous discipline, because it links the psycho-pedagogical knowledge with the scientific discipline to which it refers, but also an explanatory science that studies not only the process of transmitting knowledge and training skills specific to agronomic disciplines but tends to solve all the problems that they raises teaching - learning - assessing them. The fundamental objective of the specialty didactics of agronomic disciplines is to professionalize the teaching career and to facilitate each young man's path towards the configuration of an autonomous and responsible personality. The specific objectives of the specialty of agronomic disciplines are: acquiring a minimum of theoretical knowledge and practical abilities in relation to the objectives and content specific to the disciplines addressed; preparing students for the pedagogical practice; presenting orientative or operational models of work; structuring and enriching the didactic / methodological register used by the teacher; learning different ways of teaching-learning, teaching the content of various specialized disciplines from a modern position. Methodologically through the initial training for the didactic profession through didactics and pedagogical practice it is facilitated the transfer of knowledge in order to be accessible to the agronomist student on the basis of the discipline's logic in relation to the requirements of the New National Curriculum and the accelerated pace of development of social- , which should take into account: the main directions of the modernization of agronomic education; reflecting the logic of discipline in the scientific content of agricultural lessons; the activating methods of the teaching-learning process that emphasize the formative-educational character of agronomic education. All this methodological approach follows the free, integral and harmonious development of the personality of the student during his initial training for the didactic profession.

Keywords: teaching profession, agronomic education, the didactics, initial training, pedagogical practice

The "didactic" concept was consecrated by the pedagogue J.A. Comenius in the seventeenth century in Didactica Magna, and defines didactics as the art of teaching others, that is, the art of teaching. Comenius shows that learning another means "to know something and to make another learn, to know it too: fast, pleasant and thorough". Only two centuries later, Fr.A.W. The Diesterweg (1790-1866) distinguishes general, didactic and methodical pedagogy.

From an etymological point of view, the word "didactic" derives from the Greek terms: didaskein - learn; didactic- instruction, training; didasko- learning, education; didactics - the art of learning.

In Romania, the renowned pedagogue, Ştefan Bîrsănescu, held the first agricultural pedagogical course in Iaşi on October 15, 1945, at the invitation of Dean Constantin Oescu of the Faculty of Agronomy Iasi, entitled: Agricultural Education Science Course, and in 1946, Ştefan Bîrsănescu edited the work "Agricultural Pedagogy", comprising "comparative studies of the

Romanian village life from various countries: Germany, Denmark, Austria, France, being the first such work in the world" (N. Cerchez, 1982).

Miron Ionescu and Ioan Radu (2001) in the reference work Modern Didactics, define the didactics of the specialty as "... the educational process from the pedagogical point of view of the teaching and learning of study objects, in which case it is called the special or methodical didactics (it studies the content, the principles, methods and forms of organization proper to the object in the concrete application details ...) ".

Didactics studies the following four major domains (M. Ionescu, 2001):

* education as a whole, at all stages of schooling and self-training, in which case it is called general didactics;

* the educational process from the pedagogical perspective of the teaching and learning of study objects, in which case it is called the didactic specialty or methodical (each object of education has its didactics / methodology, which studies the content, the principles, the methods and the organizational forms of the object respectively, in the practical applicative details);

* Adult didactics

* self-training

General didactics includes rules and principles of a general nature, valid for all subjects of education, for the educational process as a whole. General didactics summarizes the positive experience gained in school practice, mirrored in the didactics of the specialty / methodics and elaborates the rules and laws valid for the educational process as a whole. At the same time, it establishes the principles necessary for the development of this process, thus providing the basis for the development of the specialty / methodology didactics, offering also the necessary orientation for solving the specific problems of any specialty didactics / methodology and the adult didactics (Brezuleanu Carmen Olguţa- Methodology of teaching agronomic specialties, Iaşi , 2003). From this perspective, we can speak of Didactics of Romanian Language, Didactics of Mathematics, Didactics of Specialty of Agronomic Disciplines, etc.

The didactics of the specialty of any agronomic discipline thus acquires its own status, by compiling the following constitutive elements:

* subject of study: the agronomic specialty education process (agrochemistry, agricultural / horticultural crops, anatomy, physiology, etc.).

* Theoretical resources: notions, fundamental concepts, principles, approaches, characteristic of agronomic disciplines.

* the set of methods, procedures, means and working techniques specific to the object of the studio of an agronomic discipline. Didactics of specialty, being a subject of synthesis, has as object of study the educational process at the specialized discipline. It performs interdisciplinary and intradisciplinary analyzes, bringing the necessary specifications to the adaptation of requirements, finality, content, methods and procedures, organizational forms, designing and evaluation strategies to the subject of agronomic education.

As a result, the Didactics of the specialty of agronomic disciplines is a subram of general didactics, having mainly a practical function, guiding the concrete instructive-educational activity, on the basis of general guidelines offered by General Didactics (Theory and Methodology of Training; curriculum-methodology methodology, evaluation theory and methodology).

The didactics of the specialty of agronomic disciplines has a dual concern:

* theoretical: explanatory science of agronomic education, teaching-learning-evaluation processes, their laws, content proposed through school curricula and content related to agronomic disciplines;

* Practice: Applied Science, constantly pursuing the improvement of the didactic activity specific to the agricultural field, on the basis of the results of its own experiences in the initial training for the didactic profession, but taking into account the interdisciplinarity specific to the agronomic disciplines.

Thus, we can say that the didactics of the specialty of agronomic disciplines is an "interdisciplinary synthesis science, which includes all the methods and methods used by the agricultural education for the purpose of integrating the professional personality" of agronomic students and students "on the basis of a holistic view on the contents agronomic science and psycho-pedagogical principles ". (N. Cerchez, 2005). We can conclude that the didactics of the specialty of agronomic disciplines can be considered:

* a science of pedagogy because it deals with the regulation of teaching practice;

* a scientific study of the learning situations applied to agronomic disciplines, which they go through to achieve a cognitive, affective or motor goal.

* a general theory of training as a process of transmitting knowledge of the development of skills specific to agronomic disciplines.

* an auxiliary science to pedagogy, to which she entrusts general, interdisciplinary teaching tasks to accomplish them in detail.

Therefore, the didactics of the specialty of agronomic disciplines has as object of study the organization and the development of the agronomic education process as an instructive-educational process and it is a relatively autonomous discipline because it establishes the connection of the psycho-pedagogical knowledge with the scientific discipline to which it refers. The didactics of the specialty of agronomic disciplines / agronomic discipline is an explanatory science that studies not only the process of transmitting knowledge and training skills specific to agronomic disciplines, but also tends to solve all the problems posed by teaching - learning - their evaluation.

The fundamental objective of the specialty didactics of agronomic disciplines is to professionalize the teaching career and to facilitate each young man's path towards the configuration of an autonomous and responsible personality.

The specific objectives of the specialty of agronomic disciplines are:

* Achieve a minimum of theoretical knowledge and practical skills in relation to the objectives and content specific to the disciplines addressed.

* Preparing students for the pedagogical practice.

* Presentation of orientative or operational models of work.

* Structuring and enriching the didactic / methodical register used by the teacher.

* Knowing various ways of teaching-learning.

* Teaching the content of various specialized disciplines from a modern position, following the free, integral and harmonious development of the pupil / student personality.

Specifically, the didactics of the specialty of agronomic disciplines guides, specifies, recommends for each field of study related to the agronomic field, a set of types of activities and actions by which:

* Provides the correlation with the principles of general didactics in solving specific problems of agronomic specialties disciplines;

* Assists the agronomic education process in order to fulfill the objectives / competencies, contents and learning activities / methodological suggestions specified by the School Program in the specialized discipline;

* Adapts the content to be graded according to the educational principles and objectives established by the curriculum, using the most appropriate methods, organizational forms, design and evaluation strategies for each agricultural specialty discipline;

* Makes the most appropriate methodical recommendations for achieving the educational process, taking into account the psycho-pedagogical specificity of the theoretical notions of agronomic specialty, as well as the permanent connection with the practical reality of the field of agriculture ,;

* Valuates the teaching experience accumulated in the teaching-learning process of each agronomic specialty, included in the curriculum, setting out its own rules of application;

* Recommend teachers, teachers, permanent actions to improve their own teaching-learning activities, activities that aim at acquiring the knowledge, skills and competencies required by both school curricula and the scientific content of agronomic specialties, adapted to the realities of the society for which he / she prepares students / students.

The didactics of the specialty of agronomic disciplines / agronomic discipline methodology is considered a science that facilitates the transfer of knowledge in order to be accessible to the agronomist pupil / student on the basis of the discipline's logic in relation to the requirements of the New National Curriculum and the accelerated pace of development of the social- economic, must take into account:

* the main directions of the modernization of agronomic education;

* reflecting the logic of discipline in the scientific content of agricultural lessons;

* the activating methods of the teaching-learning process that emphasize the formative-educational character of agronomic education (Brezuleanu Carmen Olguţa, 2003).

From what has been presented up to now, it follows that the scope and basic structure of the Specialty Didactics of Agronomic Sciences refers to:

1. The main components of the agronomic education process, namely their identification and application, starting from the general principles and ending with the final results of the teaching of the respective subject, referring to:

* the content of the teaching-learning process specific to agronomic subjects, including didactic design documents (calendar planning, unit of study project, lesson project);

* teaching-learning methods, means of education, methods of assessing the school results of agronomic students / students;

* the forms of organization of the agronomic education process (theoretical lesson, practical lesson, laboratory lesson, didactic excursion, the circle of pupils related to an agricultural discipline) and the forms of organizing student / student activity (frontal, individual, by group);

* inter-human relationships that are established between: teacher-student, teacher-student, student-pupil, student-student.

2. Drawing up and translating the content of educational objects with specific specificity for the agricultural field in documents and operational support (programs, manuals, auxiliary materials) through:

* customization of the school curriculum components specific to agronomic subjects, aiming at the adaptation of the contents, of the learning activities, of the methodological suggestions in the specialized curriculum;

* structuring and establishing the content in accordance with the methodological evolutions and structural changes in the New National Curriculum, contemporary sciences, taking into account also the correlations between the general culture and the specialized culture.

* elaboration of strategies specific to the training process in view of the content and the achievement of the objectives (objectives / competences) from the formal curriculum of each agronomic specialty discipline;

3. Designing a modern assessment system adapted to the theoretical and practical specificity of each agronomic subject and using the most appropriate methods and tools for assessing the knowledge and skills acquired by pupils / students in order to increase the efficiency of the didactic activity;

4. Synthesis of all components specific to a specialty didactic in creative and innovative approaches meant to lead to the continuous development and improvement of the educational process with a specific specific for the agricultural field.

Synthesizing, we can say that: The teaching of the specialty of agronomic disciplines is a scientific discipline whose aim is to optimize the teaching-learning-evaluation process, adapted to the specifics and the way of organizing the teaching-learning of the contents, the modalities of their transmission, different disciplines of agronomic specialty because there are no templates or successful recipes that are mandatory, but it requires talent, dedication, the desire to discover the vocation, the call for the profession of specialist professor for agronomic subjects.

The specificity of the agronomic discipline didactics results from a series of factors, including: the abstract nature of the notions with which these disciplines operate, the evolutionary nature of economic and social phenomena, the need to treat notions related to the agricultural, economic, political, social and, in particular, the types of general competences pursued through the teaching-learning of agronomic disciplines, which are given below:

1. Knowledge of the main conceptual and thematic dimensions of reflection on man and society; knowledge of interdisciplinary articulations by making connections between acquired knowledge;

2. Competences to acquire knowledge (reception, reading, active study). This category of competences involves: identifying and acquiring basic concepts in the field of agronomic sciences; the correct identification and perception of facts, phenomena, processes, as well as of the relationships or connections between them; Documentation skills: study orientation, identifying appropriate sources of information, searching for and collecting information from various sources, knowing the essentials; investigative style (research, exploration, discovery) rhythmically, continuously, rigorously, effectively;

3. Processing / handling and organization of information. This category of competences implies: cognitive capacities: analysis, synthesis, classification, definition, summing up, interpretation, discrimination, correlation, comparison, application, evaluation:

* Making correct judgments;
* Elaboration of problem-solving strategies;

4. Competences to use information that implies:

* Operations of knowledge transfers in order to form an associative, flexible, creative thinking;
* Productive and Creative Thinking: Generating Concepts, Ideas, Solutions;
* Application and integration of knowledge;
* Effective problem solving;

5. Competences of person's expression (communication). This category of competences implies:

* Expression of personal opinions and beliefs;
* Demonstration or argumentation of claims;

* Dialogue skills;
* Operating skills with verbal and symbolic codes;
* Verbal behaviors characterized by coherence, fluency, expressiveness, elaboration;

6. Relational skills and participation in group work and social life. This category of competences implies:

* Responsible fulfillment of tasks in the group activity;
* Decisions on appropriate actions in different situations;
* Participating in debates, negotiations, solving conflicts;
* Strengthening attitudes of understanding and tolerance in the perspective of active life;
* Achieve positive affective climate within the group;
* Developing the capacity to adapt to changes in the social environment. (Mirela Albulescu and Ion Albulescu, 2002).

Specific competences, defined on each subject, are derived from general competencies and form over a school year. They are indicated in the curriculum and make the teaching approach essential to each discipline.

In conclusion, the scientific competencies refer to the scientific correctness, the quality, the logical structure and the didactic transposition of the contents that will contribute to the achievement of the established objectives facilitating the development of the operative, emotional, motivational, acting structures in the students / students, and the psycho-pedagogical and methodical competences those that ensure the psycho-pedagogical efficiency of the educational-educational approaches, the didactic logic, the agronomic specialty teacher, mediating the connection of the agronomic student / student with the subject of education.

Specifically, from a methodological point of view, the knowledge provided by Didactics of the specialty / methodology is validated by the pedagogical practice. This practice, carried out in schools, has the value of a training where the future teacher has the opportunity to try, to mistake, to correct, to learn and to improve, in order to acquire the necessary skills to make him feel comfortable class.

In pedagogical practice, they work directly with students, collaborate with all school and even family educators, and students / practitioners are put in the first place in the situation: to solve the problems of teaching-learning of new specialized knowledge agronomic; to engage directly in complex problems of the didactic process; to experiment with different didactic strategies; they form beliefs, skills, skills specific to the department.

It is proven that: for an aspirant to the profession of specialist teacher, it is not enough to have knowledge of agronomic specialty, but to know how to understand the listeners (students), to know how to convey these so that they are thoroughly acquired, in the shortest time and remain fixed for a long time. Therefore, the success of teaching the content of agronomic subjects in school also depends on: the knowledge of agronomic specialty to be taught and the clear picture of the didactic problems of the specialty.

Conclusions:

The didactics of the specialty of agronomic disciplines gives the agronomic specialist the scientific, methodological and psycho-pedagogical skills that help him / her:

* To carry out the teaching-learning-evaluation process, successfully capitalizing on the scientific, specialized, psycho-pedagogical and didactic / methodical scientific knowledge;
* To prove professional competence recognized by students and specialty teachers;
* Demonstrate that he / she can work with pupils of different ages and motivate them to achieve the objectives;

* To make students / students want to engage in activity, to solve the given problem, by encouraging and stimulating them, not to stop at the first discovered solution, but to train in the search for alternative solutions (eg participation in school competitions, the realization of specialized projects, the management of scientific circles);

* To develop evaluation tools appropriate to the specialized educational-educational process and to the level of pupil training and to apply accordingly, in a modern version, adapted to the requirements of the current Curriculum;

* Have solid knowledge of psychology and methodology.

BIBLIOGRAPHY

1. Brezuleanu Carmen Olguţa, 2016- Didactica specialităţii disciplinelor agronomice, Editura Ion Ionescu de la Brad, Iaşi
2. 1. Brezuleanu Carmen-Olguţa, 2008 – *Management of the initial training in land-based studies through the introduction of training standards*, Lucrări Ştiinţifice USAMV Iaşi, Seria Agronomie, vol.51.
3. Brezuleanu Carmen-Olguţa, 2009 – *Management educaţional în învăţământul agronomic*, Editura Alfa, Iași.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

STUDY ON THE EVALUATION PROCESS IN THE ROMANIAN SECONDARY EDUCATION

Arina Modrea and Norina Orha
Assoc. Prof., PhD, "Petru Maior" University of Tîrgu Mureș, M.A. Student, "Johann Wolfgang Goethe" University, Frankfurt A.M., Germany

Abstract: This study aims to make a synthesis and analysis of the evaluation process in the Romanian pre-university education of the 21st century. Evaluation is very important insofar as it ensures the control of the student learning process, it allows the teacher's teaching strategies and pedagogical competence to be improved. Systematically, evaluation helps to change student negative attitudes toward learning, teacher's trust, providing an open, positive atmosphere in student-teacher relationships, and understanding the importance of training and education for society. In conclusion, the evaluation process should be regarded as the regulatory tool between teaching and learning, or, in other words, the link between the heuristic didactic strategies and the algorithmic teaching strategies

Keywords: evaluation, education, instruction, skills, quality.

Proiectarea didactică reprezintă, din punctul meu de vedere cheia succesului pentru orice activitate didactică. În elaborarea proiectării didactice evaluarea reprezintă a patra etapă în care se vor cuantifica și aprecia rezultatele propuse prin obiectivele preconizate activității didactice. Ea vizează în ce măsură obiectivele generale şi specifice au fost atinse, progresul sau insuccesul elevilor, precum și eficienţa metodelor şi a mijloacelor utilizate de profesor sau a celor utilizate de elevi în activitatea de învăţare, permiţând reglarea şi perfecţionarea strategiilor didactice. Evaluarea rezultatelor şcolare trebuie să vizeze cât mai multe categorii şi tipuri de comportamente: nivelul de cunoştinţe (cantitatea, calitatea, varietatea şi temeinicia lor); capacitatea de înţelegere, analiză, abstractizare şi generalizare, de a stabili relaţii între cunoştinţe, de a discerne esenţialul de ceea ce este neesenţial; dobândirea unor priceperi, deprinderi, abilităţi intelectuale, de cercetare ştiinţifică; capacitatea de aplicare a cunoştinţelor; trăsăturile de caracter: motivaţii, atitudini, convingeri, nivel de aspiraţii etc.[1,8]

Criteriul fundamental de evaluare îl constituie conţinutul şi obiectivele stabilite în programele şcolare.[2] Programele diferitelor discipline prevăd ca probele de evaluare să respecte:

- stabilirea şi formularea unor obiective concrete în funcţie de perioada didactică în care se aplică;
- includerea în probele de evaluare a acelor secvenţe de conţinut esenţiale, prevăzute de programă şi concretizate în manualele didactice;
- acoperirea progresivă, pe măsură ce elevii parcurg ciclul corespunzător, a domeniilor principale ale studierii disciplinei care se regăsesc în obiectivele specifice de la fiecare clasă;
- alegerea itemilor, urmărindu-se exersarea continuă a deprinderilor fundamentale testate (cunoaşterea, înţelegerea,rezolvarea de exerciții şi probleme, cercetarea, naliza, comparaţia, sinteza şi generalizarea);
- rezultatele probelor şi concluziile, desprinse de profesor din analiza acestora, trebuie să constituie factori importanţi care să asigure ameliorarea activităţii de predare-învăţare, a stilului didactic prin aplicarea feed-back-ului în proiectarea, desfăşurarea şi evaluarea unităților de învățare.

. Evaluările rezultatelor şcolare sunt de mai multe tipuri:

1. Evaluarea iniţială realizată la fiecare oră prin probe de evaluare orale, scrise sau practice;

2. Evaluarea sumativă (sau cumulativă) efectuată de profesori periodic, prin lucrări de sondaj şi de verificare la finalizarea unui semestru sau a unui an şcolar. Ea are în vedere obiectivele terminale, verificând nivelul reintegrării capacităţilor obţinute, prin realizarea obiectivelor operaţionale, în capacităţi complexe, finale; urmăreşte să diferenţieze între ei elevii, are deci caracter normativ, notele care semnifică reuşitele finale se înscriu obligatoriu în catalogul clasei respective. Scopul acestor evaluări este de a stabili nivelul performanţelor finale ale elevilor.

3. Evaluarea continuă (sau formativă) desfăşurată pe tot parcursul procesului de învăţământ în cadrul lecţiilor şi la încheierea unui capitol. Ea urmăreşte verificarea unor obiective operaţionale exprimate în termeni de comportament observabil şi precizând parametrii performanţelor standard minimale. Are în vedere reuşita tuturor elevilor, testul fiind alcătuit din itemi corespunzători sarcinilor minimale de învăţare. Are caracter predictiv, deoarece indică lacunele şi erorile temporare şi parţiale. Notele rezultatelor parţiale nu trebuie neapărat înscrise în registru. Ea se constituie doar ca un instrument de reglare a procesului de învăţământ, de adaptare permanentă la obiectivele urmărite , avînd valoare diagnostică. Comparativ, evaluarea sumativă şi formativă pot fi prezentate contrastiv astfel:

Tipul de evaluare	Funcţia,	Efectele,	Periodicitatea	Judecata de valoare
Formativă	corectivă	nivelatoare	continuă	diagnostică
Sumativă	selectivă	diferenţiatoare	finală	normativă

Evaluarea formativă pregăteşte reuşita elevilor pentru evaluarea sumativă. Ambele pot fi scrise, în special cele sumative, şi orale, în special, cele formative, informează asupra rezultatelor aşteptate (parţiale şi finale) pe profesori şi pe elevi. Se recomandă ca itemii sumativi – care privesc cerinţele obligatorii ale programei şcolare – să fie cunoscuţi de elevi încă de la începutul anului şcolar, al semestrului etc. De altfel, condiţiile reuşitei activităţii evaluative sunt:

a) să se organizeze periodic, înainte de începerea anului de studiu, în timpul şi sfârşitul anului şcolar;

b) să se stabilească criterii şi itemi cu grad de generalitate şi accesibilitate medie;

c) să se aducă la cunoştinţa elevilor şi părinţilor rezultatele în mod diferenţiat, nu global;

d) să se atribuie testelor valoare de predicţie nu şi valoare prognostică definitivă.

Pe lângă evaluare, la clasele mari se poate practica şi autoevaluarea.[9] Elevii trebuie să fie capabili să-şi verifice rezultatele la teste fie singuri, ceea ce, desigur, este mai greu, fie cu ajutorul unor grile-standard de răspunsuri corecte. În acest fel se dezvoltă la elevi capacitatea de autoapreciere, spiritul critic, maturizarea şi obiectivizarea reacţiei lor faţă de aprecierea şcolară.

Sistemul verificării rezultatelor şcolare constă în chestionarea orală, probe scrise şi practice, teste de cunoştinţe şi deprinderi, examinare etc. Notarea elevilor trebuie să fie continuă, ritmică şi obiectivă. Testarea şi notarea continuă contribuie la cunoaşterea randamentului şcolar real, la clasificarea fiecărui elev în funcţie de achiziţiile la fiecare lecţie, capitol.[4] Elevii îşi dau seama mai repede de ceea ce ştiu şi de ceea ce nu ştiu la notarea pe bază de test, pentru că nu mai sunt raportaţi la performanţa colegilor de clasă cum se întâmplă în cazul lucrărilor de control obişnuite.

Notele lor se stabilesc în funcţie de performanţa raportată la obiectivele fixate în predare şi evaluare.

În elaborarea testelor, profesorul trebuie să ţină cont de: obiective, conţinut, structura logică a conţinutului, formularea întrebărilor (itemilor), precizarea exerciţiilor şi a problemelor de rezolvat, fixarea punctajului etc.[3,6]

Evaluarea reprezintă un proces complex care se realizează cu ajutorul unor instrumente de evaluare. Construirea instrumentelor de evaluare se realizează pornind de la obiectivele activităţii didactice. Ele pot îmbrăca forme variate şi pot fi utilizate în diferite momente ale activităţii didactice.

Un instrument de evaluare se compune din testul elevului sau proba elevului, grila de evaluare şi grila de convertire a punctelor în note. Într-un test de evaluare numărul itemurilor trebuie să fie cel puțin egal cu numărul obiectivelor care se evaluează.

Cele mai întâlnite instrumente de evaluare sunt: itemii, care pot fi clasificați din mai multe puncte de vedere existând astfel o varietate mare de teste, verificarea orală, verificarea prin lucrări scrise, autoevaluarea- folosită mai mult la clasele mari, precum şi instrumente alternative de evaluare, cum ar fi; observarea comportamentului elevilor prin fișa de evaluare şi scara de clasificare, investigația, proiectul, portofoliul, verificarea prin probe practice, teste standardizate, etc. Alegerea instrumentului de evaluare se va face în funcție de scopul şi momentul aplicării.

Pentru o înțelegere aprofundată şi o lămurire specială mă voi opri în continuare cu detalierea corespunzătoare a principalului instrument de evaluare, şi anume *testul de cunoştinţe*

Întocmirea unui test de cunoștinte presupune parcurgerea următoarelor etape:

-stabilirea obiectivelor/competențelor urmărite şi a tipului de test;

-stabilirea conţinuturilor ce urmează a fi verificate;

-formularea itemurilor solicitate de test;

-stabilirea punctajului sau a modurilor de apreciere a itemilor.

Se observă că pentru întocmirea unui test un rol important îl joacă cunoașterea, precum și formularea itemilor, instrumentul principal necesar în conceperea unui test. Astfel, în continuare mă voi opri la o clasificare a itemilor, deoarece există mai multe tipuri de itemi.

A. Itemi obiectivi solicită selectarea răspunsului corect sau a variantei optime de răspuns, dintr-o serie de variante oferite. Sunt adecvați măsurării unei game largi de obiective de evaluare, de la recunoașterea unor informații, până la aplicarea principiilor, legilor şi regulilor în diferite contexte. Pot fi corectați şi notați obiectiv în comparație cu alte tipuri de itemi.

*Itemii cu alegere dual*ă solicită alegerea din doua răspunsuri posibile oferite, a unui răspuns corect

*Itemii cu alegere dual*ă solicită alegerea din două răspunsuri posibile oferite a răspunsului corect, sau în lipsa acestuia *modificarea variantei false*

Itemii cu alegere multiplă, solicită alegerea răspunsului corect, sau a celei mai bune variante de răspuns, dintr-un număr dat. Cuprind răspunsul corect şi o serie de variante false de răspuns numite distractori.

Itemii de asociere sunt un caz particular de itemi cu alegere multiplă, fiecare premisă împreună cu setul răspunsurilor constituind un item cu alegere multiplă. Numărul de răspunsuri să fie mai mare decât numărul premiselor, pentru a evita corespondența directă.

B. Itemii semiobiectivi, solicită elevilor producerea răspunsului scurt şi permite profesorului formularea unei judecăți de valoare privind corectitudinea răspunsului oferit de subiect:

-*Itemi cu răspuns scurt* demonstrează abilitatea elevului de a elabora şi structura cel mai scurt şi potrivit răspuns. Întrebare care solicită un răspuns scurt (expresie, cuvânt, număr, simbol, etc).

-*Itemii de completare* solicită producerea unui răspuns care să completeze un enunț lacunar sau o afirmație incompletă şi să-i confere valoare de adevăr.

-*Întrebările structurate* reprezintă sarcini formulate din mai multe subîntrebări de tip obiectiv sau semiobiectiv, legate printr-un element comun. Oferă elevului ghidarea în elaborarea răspunsului. Elaborarea întrebărilor pornește de la texte, grafice, tabele de date, urmate de un set de subîntrebări, alte date suplimentare şi un alt set de subîntrebari. Răspunsul la subântrebările ce urmează nu trebuie să fie dependent de răspunsul corect la sub-întrebările anterioare.

C. Itemii subiectivi, solicită un raspuns foarte puțin sau deloc orientat spre elaborarea lui, prin structurarea sarcinii. Elevul decide asupra elementelor pe care le include în răspunsul său şi care nu.

-*Rezolvarea unor siţuaţii problemă* reprezintă un tip de sarcină la care elevul se confruntă cu o situație nefamiliară. Se acceptă că situația problemă nu are soluție imediată fară a parcurge un număr de etape. Se evaluează elemente de gândire convergentă şi divergentă, operații mentale complexe (analiza, sinteza, evaluare, transfer, etc).

-*Eseul*, este un item în care se produce un răspuns liber, în conformitate cu anumite cerințe sau criterii formulate. In literatură este definit ca" Studiu de proporții reduse, în care autorul tratează, în chip original, fără intenția de a le epuiza, probleme literare, filosofice, etc." În funcție de detalierea cerințelor şi criteriilor formulate prin elaborarea răspunsului, deosebim: în -- eseul structurat în care răspunsul așteptat este dirijat, orientat şi ordonat prin cerințele formulate, cu ajutorul unor indicii, sugestii, libertatea de organizare a răspunsului nefiind totală.

- eseul nestructurat în care există libertate de elaborare a răspunsului, conținând atât elemente care vor fi incluse în răspuns, cât şi modul lor de organizare, contribuind astfel la originalitate, creativitate, imaginație.

Utilizarea itemilor este importantă în procesul de evaluare deoarece implică mai multe beneficii, precum ar fi :

- se urmărește elaborarea unor itemi care pot stimula interesul elevilor;
- probele scrise nu conțin neapărat toate tipurile de itemi;
- folosirea unei game largi de itemi într-o probă de evaluare oferă posibilitatea evaluării printr-un singur instrument de evaluare, a gradului de atingere a multor obiective/competente;
- probele scrise utilizând itemi sunt folosite la evaluări inițiale, formative şi sumative;
- în elaborarea unui test, nu se vor repeta noțiunile studiate în diferiți itemi;
- în învățământul formativ, este esenţială folosirea unei varietăți de tipuri de itemi la elaborarea testelor.

Evaluarea este foarte importantă în măsura în care asigură controlul procesului de învăţare a elevilor, permite îmbunătăţirea strategiilor didactice şi a competenţei pedagogice a profesorilor, contribuie la perfecţionarea unei discipline, a repartizării corespunzătoare a acesteia pe subcapitole, capitole, lecţii.[4,5] Practicată sistematic, evaluarea contribuie la schimbarea atitudinii negative a elevilor faţă de învăţătură, a rezervei faţă de profesor, asigurând formarea unei atmosfere deschise, favorabile în raporturile dintre elevi şi profesori, înţelegerea importanţei instruirii şi educării pentru elevi şi pentru societate.[7] Dată fiind complexitatea problemelor de care profesorul trebuie să ţină cont în elaborarea şi implementarea proiectului didactic, unii cercetători au studiat formule de sistematizare a operaţiilor ce trebuie executate pentru a parcurge corect etapele întocmirii şi

transpunerii în practică a proiectelor didactice. O bună sinteză au alcătuit I. Jinga şi I.Negreţ, sistematizând operaţiile proiectării didactice corecte.

În concluzie procesul de evaluare trebuie privit ca instrumentul reglator între activitate de predare cu cea de învăţare sau altfel spus, liantul ce stabilește interdependența dintre strategiile didactice de tip euristic cu strategiile didactice de tip algoritmic.

BIBLIOGRAPHY

1.Agenda Europeană-2015-2020
2.Cerghit I., Sisteme de instruire alternative și complementare, Bucureşti, Editura Aramis, 2002
3.Jean Claude ABIC, Psihologia comunicării. Teorii și modele, Editura. Polirom, Iaşi, 2002
4.Joiţa E., Pedagogie și elemente de psihologie şcolară, Editura. Arves, Bucureşti
5.Şoitu Laurenţiu, Pedagogia comunicării, Bucureşti, Editura Didactică si Pedagogică, 1997
6. Stan E., Profesorul între autoritate şi putere, Editura. TEORA, Bucureşti, 1999
7. Stoica A., Evaluarea curentă și examenele, Editura ProGnosis-Bucuresti 2001.
8.Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015 – 2020
9.Tudorică R., Managementul educației în context european, Editura. Meronia, Bucureşti

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

OBJECTIVITY, SUBJECTIVITY AND AFFECTIVITY IN THE LANGUAGE OF THE PRESS

Carmen Neamţu
Assoc. Prof., PhD, "Aurel Vlaicu" University of Arad

Abstract: If we look at the detailed rules for drafting of the easiest article in press, the news, we notice a mixture of objectivity and personal tendencies, affinities. The report and investigation have disappeared from the landscape of our local native press. They became extinct for material reasons or simply due to layziness on the part of the journalist in the process of documenting the broader issues. So the journalist fill the news with moral considerations and bewildering verdicts.
Recently, The Worlds of Journalism Study (WJS) releases aggregated data and reports for 67 countries. Data and reports are freely available at the project website: http://www.worl dsofjournalism.org/ In an unprecedented collaborative effort, the recent study (2012-2016) compiled data on the state of journalism in 67 countries from all inhabited continents. The data is based on standardized interviews with more than 27,500 journalists about pressing issues journalists and news organizations are facing these days, such as journalism's place in society, professional ethics, editorial autonomy, perceived influences on newsmaking, journalistic trust in public institutions, and the transformation of journalism in the broadest sense.
"Romanian journalists said that they should always adhere to codes of professional ethics, regardless of situation and context. Thus, only 22.6 percent answered that it is acceptable to set aside moral standards in case of extraordinary circumstances. Also, almost a quarter of the Romanian journalists consider that what is ethical in their profession is a matter of personal judgment. Many Romanian journalists set aside ethics when working on an important story; almost a quarter think it is "always justified" to use hidden microphones or cameras and to hide their true identity. Also, almost half of them would use confidential business or government documents without authorization or get employed in a firm or organization to gain inside information if they consider the situation requires it.
However, the situation is different in the case of justifying the use of controversial reporting methods. Only a minority (22.2% in total) said it is always justified to use re-creations or dramatizations of news by actors, to accept money from sources, to alter photographs, to modify or fabricate quotes from sources or to publish stories with unverified content (see Table 3). Thus, there is a gap between the declarative and the daily practices, journalists seemed to be ready to sacrifice ethical principles for a scoop.
The professional autonomy ranks fairly high in the reports of the Romanian journalists. In total, 78.9 percent of the respondents answered that they had complete and a great deal of freedom in selecting the stories, while 76.8 percent responded that they benefit from complete or a great deal of information when deciding which aspects to emphasize in a news story. A comfortable majority (57.4%) answered that they «always» and «very often» participate in editorial coordination activities, whether management decisions or newsroom meetings.
The professional activity of the Romanian journalists is influenced by a wide range of elements. Information access and journalism ethics rank first and second on the list of factors influencing news production, with 82.2 percent, respectively 81.4 percent. Other important aspects of influence, as shown in Table 4, are the personal values and beliefs (71.2%) and the feedback from the audience (69.1%). Editorial policy is a significant factor of influence for more than a half of the respondents. The political influence, whether from the Government authorities or other political persons or groups is very limited, ranging from 8.0 to 8.9 percent, very similar to the religious influence. The lowest influence comes from the economic sector, only 5.7 percent, according to the Romanian journalists. Meanwhile, private life had a restricted influence. Friends, family and colleagues were not considered important factors of influence". (fragment from Country Report Journalists in Romania, 2016)

Keywords:the right of reply, style of the written press, ratio between subjectivity-affectivity-objectivity

Obiectivitate, exces de subiectivitate, drept la replică

Dreptul la replică apare în presă atunci când, în urma publicării unui articol, se înregistrează greşeli de presă. Ele ţin fie de documentarea precară a jurnalistului, fie de redactare, incluzând confuzii în prezentarea problemelor în discuţie sau dorinţa jurnalistului de a ignora faptele şi a transcrie în primul rând părerea sa despre subiectul despre care tocmai relatează. Astfel, ziaristul împănează textul articolului său cu expresii ca: *suntem siguri că…, se ştie că…, (m)i se fâlfâie, v-aţi dat seama, desigur, cum e şi firesc … etc.*

Replica poate să vină de la o persoană (instituţie) implicată în articol, sau din partea uneia neutre. „Atunci când noul text vine din partea unei persoane implicate şi contrazice în mod obiectiv, în tot sau în parte, datele publicate anterior de ziarist suntem în faţa *variantei de bază a dreptului la replică*“, notează Lucian-Vasile Szabo, la pagina 91, în volumul „Libertate şi comunicare în lumea presei”, volum apărut la editura timişoreană „Amarcord“, în anul 1999. „Îndreptăţit este dreptul la replică apărut atunci când jurnalistul a greşit din culpă, adică a avut reprezentarea faptului că se pot produce efecte negative, dar a sperat, în mod nejustificat, că aceste efecte nu se vor produce”, observă ziaristul timişorean. Pentru o eroare destul de gravă, ne recomandă ziaristul american Lawrence K. Beaupre, „gândiţi-vă să scrieţi un alt articol, în care să recunoaşteţi deficienţele celui iniţial. Ori gândiţi-vă să scrieţi un articol despre modul cum s-a produs greşeala şi ce consecinţe a avut“. (în Lucian-Vasile Szabo, *op. cit.,* p.93)

O altă variantă cunoscută este *precizarea.* Ea nu contrazice pe fond articolul scris de jurnalist, ci aduce un spor de informaţie, face unele clarificări, risipeşte îndoieli sau confuzii. Precizarea, notează Szabo, poate veni din partea unei persoane implicate prin textul publicat, precum şi din partea unei persoane neimplicate, dar care poate emite păreri în cunoştinţă de cauză despre problemele aflate în discuţie.

Dezminţirea este considerată o specie aparte a dreptului la replică, prin care ziaristul sau redacţia infirmă într-un nou articol datele prezentate într-un articol anterior. Dezminţirea poate fi simplă (atunci când conţine doar o negaţie a afirmaţiilor precedente) sau complexă (atunci când sunt recunoscute erorile din articolul publicat, arătându-se şi care au fost cauzele care au dus la greşeală, sau se face o apreciare privind consecinţele, sau se reiau argumentele prin care se probează încă o dată faptul că, în ciuda erorilor strecurate în articol, pe fond jurnalistul a avut dreptate). Szabo trece în revistă şi *dezminţirea tacită*, care se face în general printr-un text ulterior, pe acelaşi subiect ca şi textul iniţial. „Textul ulterior, deşi nu face referire la textul precedent (la erorile cuprinse în acesta), ci doar la aceeaşi temă (subiect) dezminte de fapt informaţiile prezentate anterior“. (p.94)

Joseph Pulitzer, atunci când cerea insistent în redactare: *Accuracy! Accuracy! Accuracy!,* înţelegea prin acurateţe trei lucruri simple: transcrierea corectă într-un articol a numelor celor implicaţi, a vârstei şi a adresei. (Vezi Edwin Emery, **The Press in America**, 2nd edition, Englewood Cliffs, N.J: Prentice-Hall, Inc., 1962, p.374 şi urm.). Jack Fuller (în **News Values. Ideas For An Information Age,** University of Cicago Press, Chicago & London, 1996, p.10) atrăgea atenţia asupra importanţei unei documentări serioase, precizând că atunci când scrii greşit despre lucruri mărunte, cititorii nu te vor crede că ai tratat cum se cuvine problemele cu adevărat importante.

Nota bene: Corectarea exceselor de subiectivitate, a greşelilor de documentare ale jurnalistului:

- ***Prin acordarea dreptului la replică se asigură echilibrarea informării.***
- ***Rectificarea*** *e un text prin care jurnalistul/instituţia de presă/biroul de presă corectează o informaţie/afirmaţie publicată. Rectificarea apare deci în urma unei erori publicate şi se iveşte din iniţiativa ziaristului sau a instituţiei de presă unde a apărut greşeala.*
- ***Dezminţirea*** *este un text prin care sursa neagă acurateţea unui text publicat. Ca şi retractarea, dezminţirea se distinge de rectificare prin aceea că iniţiativa aparţine sursei de informare. Dezminţirea ca şi dreptul la replică din partea unui funcţionar public trebuie publicate dacă dezminţirea vizează un text în care erau relatate fapte din activitatea sa profesională.*

Drept la replică în cascadă

În exemplul de mai jos, *Gheorghe Falcă îşi face campanie electorală în liceu,* articolului semnat LV, în cotidianul „Observator", nr.2027, articolul naşte un drept la replică (în „Observator", nr. 2028, p.7) menit să corecteze părerea ziaristului asupra evenimentului şi un răspuns al redactorului, un schimb de păreri amuzant, iscat din raportul răsturnat obiectivitate-subiectivitate în relatare.

„*Candidatul la funcţia de primar al municipiului, Gheorghe Falcă, a ţinut neapărat să se prezinte, cu slogane cu tot, elevilor majori de la Colegiul Elena Ghiba birta, care, speră dânsul, îl vor vota duminică. Legea electorală nu prea îi permite acest artificiu, dar, suntem siguri, domnul Falcă se va scoate, spunând cî a dorit doar să rememoreze anii de liceu, cu emoţii la română, şi, ca în romanele lui Marcel Proust, să facă asta într-un cadru asemănător cu originalul. Mai ales că liceenii, în viberea trecută, tocmai ţineu festivitatea de absolvire şi, se ştie, în asemena zile profesorii sunt mai îngăduitori. În exclusivitate, şefa de promoţie ne-a declarat că i se fâlfâie de cei care-şi fac campanie electorală de orice fel, că, oricum, ea şi colegii săi nu se vor duce la vot, că nu merită... restul sunt bip-uri".*

Şi acum, ***dreptul la*** replăcă la articolul de mai sus: „*Sunt şefa de promoţie a Colegiului Naţional Elena Ghiba birta şi cu ajutorul cotidianului dvs. Doresc să-mi manifest indignarea şi protestul împotriva campaniei electorale în care am fost târâtă fără să ştiu. LV şi-a permis ca, în paginile cotidianului dvs. Să aducă grave prejudicii profilului meu moral şi să terfelească în noroi, fără remuşcări, prestigiul câştigat prin muncă şi trudă, publicând articolul «Gheorghe falcă ăşi face campanie în liceu». Înţeleg poate dorinţa dnului LV de a denigra pe dnul falcă, care a fost invitat, probabil, în calitatea doniei sale de vicepreşedinte ale Consiliului Judeţean să participe la festivitate, dar nu înţeleg deloc să mi se atribuie participarea la un interviu imaginat de un ziarist care îndrăzneşte, în numele meu, să scrie: «În exclusivitate, şefa de promoţie ne-a declarat că e se fâlfâie de cei care-şi fac campanie electorală de orice fel, că oricum ea şi colegii săi nu se vor duce la vot, că nu merită...restul sunt bip-uri». Dle LV, eu sunt o fată cultă şi educată şi în vocabularul meu nu-şi au locul expresiile «mi se fâlfâie»şi «bip-uiri», însemnând cuvinte ce nu pot fi redate în ziar. Doresc să afli că eu şi colegii mei am votat şi vom merge la vot, votând aşa cum ne dictează conştiinţa. În încheiere îl rog pe bunul Dumnezeu şi pe colegii mei, în numele cărora nu mi-am permis să vorbesc, să-l ierte pe ziaristul LV a cărui imaginaţie depăşeşte limitele bunului simţ. I.P."*

Şi replica ziaristului după dreptul la replică al tinerei: „*Domnişoară, în calitatea dvs. De tânără cultă şi educată veţi înţelege, desigur, recitindu-mi ştirea, că nu am intenţionat să vă târăsc*

în noroiul campaniei electorale şi, cu atât mai puţin, «fără să ştiţi». Nu vă cunosc, iertaţi-mi ignoranţa!, iar şefa de promoţie cu care am discutat (o fată, de asemenea cultă şi educată) nu are vreo legătură cu dvs. în afara frumoasei vârste şi a meritelor obţinute în plan şcilar. Niciunde, în informaţia mea, nu scrie că am discutat cu şefa de promoţie de la Colegiul Elena Ghiba Birta şi, deşi persoana cu care am vorbit e dispusă să îşi dezvăluie identitatea, nu o voi etala din raţiuni deontologice. Ideea de bază a articolului meu era că un candidat oarecare îşi face campanie electorală într-un liceu (avem probe!), iar acest fapt contravine Legii electorale. Cu respect, Lucian Valeriu, fost licean la Elena Ghiba Birta, congener al domnului Gheorghe Falcă".

Acelaşi ziarist este semnatarul unui alt articol, în aceeaşi publicaţie locală arădeană, nr. 2214, p.4, care, surprinzător, nu e urmat de nici o rectificare sau scuză din partea redactorului, dar nici de vreun drept la replică al celui despre care vorbeşte articolul. Greşeşte ziaristul? Sau e întru totul îndreptăţit să facă afirmaţiile pe care le face, fiind sincer şi dând dovadă de curaj? Spicuim din textul scris despre Adrian Şimon, director la Direcţia Judeţeană pentru Cultură, Culte şi Patrimoniu: „Cariera sa ar face să crape de invidie orice Dinu Păturică local (...) Se dă, în cercuri restrânse, bun cunoscător de greacă veche şi latină, dar nimeni nu se poate lăuda că l-a auzit vorbindu-le. Îşi declamă, de câte ori are prilejul, agasând tot conclavul, microbist sau nu, dragostea neţărmurită pentru valorile culturale etern-perene ale...echipei de forbal Poli Timişoara – ce-i drept, în asta excelează, exagerând chiar (...)"

PRIN TENTATIVA SA DE A-ŞI PĂSTRA FOTOLIUL DE DIRECTOR,

Adrian Şimon îşi forţează destinul

Cât timp e Răzvan Theodorescu Ministru al Culturii, pe mine nu mă schimbă nimeni (băl)" – obişnuia să se laude, până acum câteva luni, la câte o sindrofie, Adrian Şimon, încă director peste instituţia numită Direcţia Judeţeană pentru Cultură, Culte şi Patrimoniu. Atât politic, cât şi administrativ, lui Theodorescu... i-a trecut. Lui Şimon, însă, nu!

Lucian Valeriu

Un Dinu Păturică bine... acoperit

"Cazul Şimon" – unul aproape clinic, după părerea noastră – a mai fost dezbătut în paginile ziarului nostru, încă de la numirea sa în fruntea instituţiei atât de pompos intitulată. Cariera sa ar face să crape de invidie orice Dinu Păturică local: instructor de dansuri populare al unui obscur ansamblu din comuna Bata; ajuns primar al comunei respective (1996 - 2000), după ce s-a înscris, pe ultima sută de metri, într-un partid – nu-i aşa? – obscur (PPDR): convertit brusc la... doctrina stângistă PDSR / PSD (facţiunea Zăvoianu, ramura Gheorghe Pele, aripa – protectoare – Doru Sinaci), Adi Şimon s-a înscris, zilele trecute (cum de aţi ghicit?!) în PNL.

Portret robot

Se dă, în cercuri restrânse, bun cunoscător de greacă veche şi latină, dar nimeni nu se poate lăuda că l-a auzit vorbindu-le. Îşi declamă, de câte ori are prilejul, agasând tot conclavul, microbist sau nu, dragostea sa neţărmurită pentru valorile culturale eternperene ale... echipei de fotbal Poli Timişoara – ce-i drept, în asta excelează, exagerând chiar. Susţine că minoritatea românească de pe Valea Timocului îl iubeşte, dar nu a stat nimeni să verifice faptul... Nu a fost văzut, în cei aproape 5 ani de când conduce Direcţia, asistând la nici un eveniment cultural major, decât cel mult... în culise – spre întărirea argumentaţiei: am căutat în bogatul fişier "cultură", din hardul calculatoarelor redacţiei, o poză cu el, pentru a ilustra articolul: hardul ne-a refuzat.

"Nu ştiu de existenţa vreunui «caz Şimon»"

Printr-un anume **Berecz**, preşedinte al filialei PNL (desigur!) Bata – şi acesta, aterizat în PNL după ce a fost ejectat din PD! – Şimon a reuşit, doamnelor şi domnilor, nici mai mult nici mai puţin decât să-şi facă rost de o adeziune la partidul unor **Paleologu** sau **Bălăceanu** – **Stolnici**, datată... 2003! A încercat prin filiala Ghioroc, dar **Mircea Luca**, om de caracter, l-a tratat cu o indiferenţă (de) hard. A stăruit pe lângă reputatul om de cultură **Horia Medeleanu**, pentru a intervenі pe lângă directorul Muzeului Satului, Godea, pentru a-i pune o pilă... sus... deja v-aţi obişnuit...

Nu ştim câtă greutate în partid o fi având Berecz din Bata, dar nouă, preşedintele PNL Arad, **Titu Ghiorghiof**, ne-a declarat că ***"nu am auzit de un caz Şimon"***, numele nespunându-i nimic, iar sursele noastre din PNL ne-au liniştit asigurându-ne că ***"nu vă îngrijoraţi, biroul judeţean al partidului nu l-a confirmat ca membru şi nici nu-l va confirma"***.

"Când vom avea un om de cultură la Cultură?!"

'Respectiva întrebare nu am inventat-o noi – ea a fost adresată în direct, la o oră de maximă audienţă, pe postul de televiziune RCS, de către **Ion Matiuţ**, poet şi editor, prefectului **Cristian Stragea**. Prin vocea lui Mateo vorbeau mai toţi oamenii de cultură ai Aradului – nu-i citâm pentru a nu le face probleme în plus –, exasperaţi de obstinaţia cu care Şimon ţine de scaunul respectiv... sau o fi invers?!

Soluţii ar fi: una se numeşte **Dacian Tolea**, un tânăr care nu numai că şi-a dovedit eficacitatea în PNL şi şi-a depus dosarul pentru ocuparea postului (după care Şimon, aflând, l-a sunat rugându-l ca, în caz că ocupă postul, să-l păstreze în grilă!!!), dar este singurul membru arădean în Comisia Naţională pentru Cultură, a întocmit proiecte viabile împreună cu **Mona Muscă**, ministru care-l agreează, la fel ca majoritatea intelectualilor arădeni, a fost consilier de prefect şi, pe scurt... e altă stofă!

Am vrut, desigur, să-l întrebăm "ce şi cum" pe Adi Şimon în persoană. Nu suntem singurii: o colegă a mai avut tentativa de a-l băga în seamă. Nu s-a lăsat. Sperăm să... ne lase, apropo de galeria lui Poli!

Gafe ale jurnalistului

Ne vom opri, în continuare, asupra câtorva exemple care ilustrează importanţa documentării serioase. Iată ce se poate întâmpla în urma neatenţiei jurnaliştilor. Gafele din exemplele de mai jos au fost urmate de corectări din partea celor implicaţi în documentare de presă. În 2 octombrie 2004, sâmbăta, la ştirile de seară ale postului Antena 1, se anunţa, pe un ton apocaliptic, că pe pereţii diferitelor clădiri din Bucureşti au apărut statuete din plastic ce fac parte dintr-un război al bandelor sataniste care se luptă pentru teritorii în capitală. Se vorbea despre pericolul public al infiltrărilor satanice, despre lupta Serviciului Român de Informaţii cu forţele tenebrelor. Corectarea nu a venit niciodată pe postul TV, ci eroarea a fost sesizată, două zile mai târziu, într-un articol de luni al cotidianului „Evenimentul Zilei“, semnat de Cosmin Ţupa. Aici aflai că statuetele fuseseră puse pe clădiri de artistul plastic Dumitru Gorzo, cu un an în urmă, şi erau pomenite ca atare în reviste de specialitate, ca un „proiect artistic“.

Un alt exemplu de gafă în documentare, de data aceasta din Arad, o găsim în relatarea de la un început de an şcolar, unde fostul director al Şcolii Generale Nr.21, din cartierul arădean „Aurel Vlaicu“, aflat acasă, în convalescenţă, este trecut de jurnalist „în lumea celor drepţi“. Citäm un pasaj din articolul mai lung: „Începe toceala, dictarea, revin extemporalele“, semnat de Camelia Tuduce Berar şi Andrei Ando, în „Observator“, nr. 1503, p.16: „(…) Directoarea şcolii l-a evocat pe fostul director, trecut în lumea celor drepţi; unor copii, care nu aflaseră de decesul acestuia, le-au dat lacrimile…(…)“. Articolul care cuprindea informaţia despre mortul-viu a fost urmat, în ediţia cu numărul 1504, la pagina 3, de un altul, menit să corecteze neglijenţa documentării directe a jurnalistului. Intitulat *Prof. Radu Moldovan: „Iubiţi şcoala şi pe dascălii voştri“*, noul articol s-a vrut unul reparatoriu la adresa profesorului Moldovan încă viu: „Fostul director al Şcolii generale Nr. 21, prof.Radu Moldovan nu a fost prezent luni la festivitatea de inaugurare a noului an şcolar. Domnia sa a suferit recent o intervenţie chirurgicală, care l-a ţinut departe (în mod forţat) de unitatea de învăţământ căreia i-a dedicat cei mai frumoşi (şi poate cei mai fructuoşi) ani ai carierei sale didactice. Pentru că şcoala generală 21 se confundă cu directorul său, absenţa dnului Moldovan a fost percepută de unii părinţi ca un semn tragic. Directorul şcolii, doamna Petruşca Tămăşan a citit faxul trimis de prof.Moldovan elevilor de la Generală 21, dar nu a sugerat nicio clipă că precursorul său ar fi trecut în lumea celor drepţi. Acestei interpretări eronate i se datorează lacrimile de emoţie ale micilor şcolari, care de această dată nu l-au avut alături de ei pe cel care le este, le-a fost ca un al doilea părinte. Urându-i însănătoşire grabnică, ziarul nostru prezintă integral mesajul profesorului radu Moldovan către elevii şcolii”. Textul profesorului e înţesat de banalizăţi şi clişee de începere a şcolii, dar conducerea ziarului a convenit că trebuie să-l difuzeze pentru a-şi „spăla” greşeala iniţială.

Recent, în ziarul „Gazeta Sporturilor”, cotidian cunoscut pentru anchetele sale serios documentate, a fost publicată o anchetă legată de problemele de la Muzeul Național de Geologie. "***Radiatii mult mai mari decat dozele admise au fost masurate la 100 de metri de mulţimea din Piata Victoriei"*** . Jurnalistul Cătălin Tolontan a anunţat că „nivelul de radiații este de 100 de ori mai mare decât la Cernobîl”. Sunt anunțate presupuse decese și îmbolnăviri cu cancer. Muzeul se închide la primele ore ale dimineții. Se sesizează din oficiu Ministerul Mediului, care vine să facă măsurători la fața locului. Tolontan revine în jurul prânzului și anunță că toată ancheta este greșită, bazându-se pe o informație eronată: "Documentul are o eroare de redactare care a împins și ziarul la comparații exagerate. Pentru ele ne cerem scuze. *Am preluat această eroare şi ne cerem scuze!",* este mesajul ziaristului. Măsurătorile efectuate de către Ministerul Mediului nu relevă un nivel

ridicat al radiațiilor, iar copilul unuia dintre foștii angajați, mort între timp, neagă decesul din cauzele descrise de Tolontan.

Ştirea iniţială

O investigaţie demarată de Răzvan Luţac, Mirela Neag şi Cătălin Tolontan a scos la inveală pericolul la care sunt şi au fost expuşi sute de mii de oameni de-a lungul timpului. Locul se află foarte aproape de Piaţa Victoriei, unde, în ultimele saptămâni, au protestat în jur de 400 de mii de persoane.

Este vorba despre Muzeul de Geologie a cărui conducere a ascuns un raport de sănătate publică în care sunt prezentate aceste fapte. După ce au aflat de investigaţie şi de faptul că va fi publicată, directorul Institutului Geologic Român a fost demis din funcţie.

***"Fosilele au un grad de iradiere mare"**, explică unul dintre paleontologii muzeului, şocat şi el de felul în care sunt depozitate oasele de mamut. Muzeul deține fosilele a doi mamuți, sosiți în perioade diferite. Unul este aruncat aici, sub prelată! Al doilea este expus la etajul trei. Ambii mamuți sunt radioactivi, iar vizitatorii şi lucrătorii nu beneficiază de nicio protecție.De altfel, aceştia sunt foarte bolnavi, dar refuză să vorbească.*

Zona neagră, de la Cernobîl, în care nimeni nu s-a mai întors, niciodată, are radiații de peste 200µSv/h. Depozitul subteran al muzeului arată radiaţii între 4.000 şi 21.680 µSv/h!

În investigaţie mai scrie că la data de "22 aprilie 2016, la Muzeul Național de Geologie de lângă Piața Victoriei din București, ***în două zone se descoperă radiații între de 20 de ori și de 100 de ori mai mari decât în zona interzisă de la Cernobîl.***

Cu alte cuvinte, radiațiile din aceste puncte sunt de 200.000 de ori mai mari față de cifrele acceptate!

Din gardul muzeului sunt numai o sută de metri până în Piața Victoriei, iar între clădirea muzeului şi clădirea Guvernului, în linie dreaptă, sunt sub 200 de metri.

Telefonul fără fir: Ion Vinea? Ion Voinea!

După prima probă a bacalaureatului sesiunea 2017, la Limba şi literature română, câteva televiziuni si presa scrisă, dar şi cea online, au anunţat unul dintre subiecte: poetul Ion Voinea. http://www.digi24.ro/stiri/actualitate/educatie/bacalaureat-2017-elevii-dau-luni-proba-scrisa-la-romana-749458: „La proba scrisă la Limba şi literatura română, profilul uman, elevii au primit o poezie de Ion Voinea, având de răspuns la nouă întrebări referitoare la elemente ale textului". Iată ş ice anunţă Antena 3: https://www.antena3.ro/actualitate/educatie/edu-ro-subiecte-bacalaureat-2017-romana-morometii-de-marin-preda-la-profilul-uman-420505.html: „**edu.ro SUBIECTE BACALAUREAT 2017 ROMÂNĂ**. La primul subiect a picat o poezie de Ion Voinea, la prima vedere.". Ziarul Financiar, http://www.zf.ro/eveniment/bacalaureat-2017-limba-romana-ce-subiecte-au-avut-de-rezolvat-elevii-de-clasa-a-12-a-la-proba-scrisa-la-limba-romana-la-bacalaureat-subiecte-si-barem-bac-2017-limba-romana-16516120 şi ziarul „Gîndul" http://www.gandul.info/bac-2017-romana-subiecte-si-barem-la-romana-la-bacalaureat-ce-subiecte-au-picat-la-real-si-uman-16515143.html: „La uman, subiectele la română au fost din „Morometii" lui Marin Preda şi o poezie scrisă de Ion Voinea. Gândul vă prezintă subiecte şi barem la română, real şi uman, la BAC 2017, imediat ce vor fi disponibile şi publicate pe edu.ro".

Nici televiziunea Romania TV nu se lasă mai prejos, după ce pagina online RTV net prezintă si fotocopii ale foilor primite de elevi spre rezolvare: http://www.romaniatv.net/subiecte-romana-bacalaureat-2017-edu-ro-incep-emotiile-pentru-elevii-de-clasa-a-xii-a_363256.html: „La

proba scrisă la Limba şi literatura română, profilul uman, elevii au primit poezia „Vocula" de Ion Voinea, având de răspuns la nouă întrebări referitoare la elemente ale textului, precum sinonimele unor cuvinte, rolul cratimei, tema poeziei şi un motiv literar sau semnificaţia unor figuri de stil". Aceeaşi greşeală se repetă la ştirile Pro TV sau Antena 1.

Nici în presa din Arad greşeala nu e sesizată: „Cei de la „uman" au avut la primul subiect o poezie de Ion Voinea, iar la subiectul trei de caracterizat relația dintre două personaje din „Moromeții" de Marin Preda", scriu cei de la „Arad online", http://www.aradon.ro/bac-2017-subiectele-si-prezenta-la-limba-si-literatura-romana/1855319. Informaţia eronată persistă la adevarul.ro (http://adevarul.ro/locale/timisoara/video-bacalaureat-timis-2017-iona-fost-lacom-vrut-avutie-iubire-s-a-ales-mort-1_5950e98f5ab6550cb88a0e4a/index.html) , „Jurnal giurgiuvean" (http://jurnalgiurgiuvean.ro/bac-2017-ce-subiecte-s-au-dat-la-proba-scrisa-la-limba-romana/), DCNews (https://www.dcnews.ro/bacalaureat-2017-limba-romana-subiecte-i-bareme-profil-uman_547662.html), tabloidul „Libertatea" (http://www.libertatea.ro/stiri/rezolvarea-subiectelor-la-romana-la-bacalaureat-1886061), pe „Virginradio" (https://virginradio.ro/bac-2017-cum-se-rezolva-subiectele-de-la-limba-si-literatura-romana/), în cotodianul „Mesagerul" din Bistriţa Năsăued (http://www.mesagerul.ro/2017/06/26/bac-2017-la-romana-unii-candida-i-s-au-luptat-cu-rebreanu-i-slavici-altii-cu-morome-ii), în „Opinia Timiţoarei" (http://www.opiniatimisoarei.ro/bacalaureat-2017-avem-subiectele-la-proba-scrisa-de-limba-romana-profilul-uman-ce-au-facut-elevii-din-timis/26/06/2017), „Obiectiv argeşean" (http://ziarobiectiv.ro/index.php/actualitate/40541-subiecte-bacalaureat-2017-ce-le-a-picat-elevilor-la-proba-scrisa), pe ziare.com (http://www.ziare.com/scoala/bacalaureat/bacalaureat-2017-iata-subiectele-la-proba-scrisa-de-limba-romana-1471072), la Iaşi, în http://reporteris.ro/iasi/educatie/item/80574-bacalaureat-2017-subiectele-la-examenul-scris-de-la-limba-și-literatura-română.html, pe http://www.ziarpiatraneamt.ro/perle-la-bac-2017, la Bacău, în http://www.adolescentamedia.ro/bacalaureat-2017-subiectele-la-limba-romana/, la Craiova, în https://sursata.ro/acum-la-bac-2017-vezi-subiectele-la-romana, în http://www.vremeanoua.ro/bac-subiecte-la-limba-și-literatura-romana, în Bihor, pe http://www.bihon.ro/de-luni-incep-probele-scrise-la-bac/1855009, Turda, (http://www.bihon.ro/de-luni-incep-probele-scrise-la-bac/1855009), Ziua de Constanţa (http://www.ziuaconstanta.ro/stiri/invatamant/bacalaureat-2017-subiectele-le-au-dat-batai-de-cap-candidatilor-doi-elevi-din-constanta-eliminati-de-la-proba-scrisa-la-limba-romana-galerie-foto-633692.html), http://www.monitorulexpres.ro/mobil/?stiri&p=politic&sID=172337 citind sursa Digi 24, http://alba24.ro/video-bacalaureat-2017-subiecte-si-bareme-la-proba-scrisa-de-limba-si-literatura-romana-peste-2-400-de-candidati-din-alba-prezenti-la-examen-579192.html.
Până şi Centrul de Parenting ne anunţă cu promptitudine de subiectul Ion Voinea (http://centruldeparenting.ro/bac-2017-subiecte-romana-uman-real/),
Site-ul exclusivităţilor din sport nu se lasă nici el mai prejos (http://www.fanatik.ro/bac-2017-ce-le-picat-elevilor-la-examenul-la-limba-romana-962323), nici „Argeşul COOltural" nu ratează acest subict important (http://argesulcooltural.ro/2017/06/26/subiecte-bac-2017-romana-subiecte-si-barem-de-corectare-ce-le-picat-elevilor-la-examenul-la-limba-romana/), apoi „Monitorul de Vrancea" (http://monitorulvn.ro/articole/bacalaureat-proba-la-limba-romana--sa-le-dea-dumnezeu-sanatate-celor-care-au-formulat-subiectele_2_70879609.html), din Galaţi, „Viaţa liberă" 8https://www.viata-libera.ro/educatie/91070-slavici,-rebreanu-si-preda,-la-proba-de-limba-si-literatura-romana), ştirile de pe Acasă.ro (http://stiri.acasa.ro/social-125/bac-2017-subiectele-la-limba-romana-214268.html), „Ziarul de Iaţi" (http://www.ziaruldeiasi.ro/stiri/subiecte-bac-slavici-sau-rebreanu-la-real-preda-la-uman-update--163399.html), „Monitorul de Suceava" (https://www.monitorulsv.ro/tipareste/Elevi-suceveni-eliminati-pentru-tentativa-de-frauda-din-

examenul-de-bacalaureat-236480), „Giurgiu online.com" (http://www.giurgiuonline.com/bac-2017-ce-subiecte-s-au-dat-la-proba-scrisa-la-limba-romana/), http://damboviteanul.com/a/8413/bacalaureat-2017--prima-zi--vezi-mai-jos-care-au-fost-probele.html, https://www.ziare-pe-net.ro/stiri/edu-ro-subiecte-bacalaureat-2017-romana-morometii-de-marin-preda-la-profilul-uman-5381415.html, „Agenţia Regională de Ştiri Inter regio News, Satu mare şi Transcarpatica (http://interregionews.eu/ce-subiecte-s-au-dat-la-bacalaureat-la-limba-si-literatura-romana/).

Cum a fost posibil ca atâţia jurnalişti care semnează articolele să nu facă o minimă documentare legată de acest misterios poet care a căzut în 2017 la bacalaureatul secţiilor de Filologie din liceu? Poetul despre care trebuiau să scrie liceenii era de fapt ION VINEA. Vinea-Voinea, ce mai contează, trist e că nu jucăm în presă telefonul fără fir.

Firea noastră latină se consumă cu pasiune

Publicistul Sever Voinescu, în articolul „Să nu fim obiectivi!" (apărut în „Cotidianul", nr.56/4738, p.18), este de părere că există anumite culturi, anumite tipuri de psihologie colectivă care cer un anumit tip de presă. *„La noi, imediat după 1990, toată lumea şi-a anunţat ataşamentul la standardul presei obiective, echidistante, care livrează informaţie pură şi care desparte clar ştirea de comentariu.* ***BBC, Frankfurter Allegemeine*** *sau* ***Financial Times*** *au fost asumate ca modele. Aşa trebuie să fie, ne-am spus cu toţii, pentru că aşa e în ţările în care libertatea dublează prosperitatea. La aproape 20 de ani de atunci, constatăm că toate produsele de presă care au făcut succes şi au supravieţuit prestigios în România dovedesc contrariul. Obiectivitatea nu ne iese, echidistanţa nu se întâmplă. Şi adaug, nici nu trebuie să ne iasă. De ce ne-ar ieşi?*". Jurnalistul consideră că ea nu este posibilă în presa din România, şi mai mult, „*nu cred că este dezirabilă"*. Nu este posibilă, explică Voinescu, pentru „*firea noastră (latină, bizantină, corcită, balcanică – numiţi-o cum vreţi) nu ne lasă să livrăm informaţie pură deoarece nu ne lasă să o percepem în acest fel. La noi, totul se trăieşte instantaneu, se consumă cu pasiune spontană, credinţele şi, când e cazul, comenzile se execută pe loc. (….) Pledez pentru o presă în care retorica seduce şi se afirmă, strălucitor, opinia în care se înfruntă convingeri şi se dezbat perspective (…)"*, susţine comentatorul, care vede în genurile de opinie coloana de rezistenţă a unei publicaţii.

Tot ca un exces în redactare sunt percepute şi ghilimele, care apar des în titluri, marcând ironii ale semnatarului legate de subiectul tratat. Alteori, ghilimelele aduc aminte că există un sens propriu şi altul figurat al aceluiaşi termen. Iată câteva titluri din cotidianul „Observator arădean" marcate de ghilimelele de rigoare, care nu cuprind vreun citat al unei surse implicate în subiectul despre care se scrie:

Dezbaterea publică de ieri a descoperit tristul adevăr/ Tot ce e „bun" în Arad e de domeniul trecutului (Nr. 1249, p.4)
Controale "la sânge", în luna decembrie (Nr. 1261, p.5)
O tânără ţi-a făcut prietenul „hoţ", pentru ca „iubitul" ei să scape de puşcărie (Nr. 1251, p.4)
Democraţii „conduc" în procesul cu Prefectura (Nr. 1254, p.5)
Un „pol" de români a fost returnat de autorităţile maghiare (Nr. 1246, p.5)
Ţărăniştii doresc să fie „consultaţi de primar (Nr. 1244, p.3)
Deşi rata sinuciderilor este foarte mare/ Doar 20 de persoane au sunat până acum la „telefonul antisuicid" (Nr.610, p.4)

Oraşul se „găteşte“ de sărbători (Nr. 1258, p.4)
Caroseriile strică imaginea Aradului la Bucureşti/ Prefectul „desfiinţează“ cimitirele de maşini (Nr. 1434, p.3)

Aşadar, ghilimelele scot în evidenţă citate, titluri (de reviste, opere), vorbirea directă sau cuvinte cărora li se dă un sens ironic ori metaforic. Iată şi câteva excese de ghilimele apărute într-o publicaţie universitară din Arad. În prima pagină, din cinci articole, trei cuprind ghilimele, titlurile lor incluzând citate din personajele intervievate. În articolul „La Universitatea de Vest Vasile Goldiş, suflul academic şi studenţesc este pregnant“, ghilimele din titlu marchează un citat. Cel care semnează articolul, pe prima pagină a revistei „Viaţa studeanţească“, nr.1, publicaţie editată de Universitatea de Vest „Vasile Goldiş“ din Arad, citează în titlu din chiar spusele sale.

VIATA
STUDENȚEASCĂ
Revistă a studenților de la Universitatea de Vest "Vasile Goldiș" Arad
Director onorific: prof. univ. dr. AUREL ARDELEAN, rectorul Universității de Vest "Vasile Goldiș"
Început de drum
La Universitatea de Vest "Vasile Goldiș", suflul academic și studențesc este pregnant

BIBLIOGRAPHY

The Worlds of Journalism Study (WJS), http://www.worldsofjournalism.org/, Country Report Journalists in Romania) Mihai Coman, Antonia Matei, Natalia Milewski & Rodica Melinda Șuțu, University of Bucharest.
Lucian-Vasile Szabo, **Libertate şi comunicare în lumea presei**, Ed. „Amarcord“, Timişoara, 1999.
Carmen Neamţu, **Limbă şi stil în presa scrisă**, Ed. „Mirador”, Arad, 2007.

Edwin Emery**, The Press in America,** 2nd edition, Englewood Cliffs, N.J: Prentice-Hall, Inc., 1962.
Jack Fuller, **News Values. Ideas For An Information Age**, University of Cicago Press, Chicago & London, 1996.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

THE TRUTH. PEOPLE'S VOICE. A ROMANIAN NEWSPAPER SUPPORTING THE UNIFICATION OF ALL ROMANIANS

Cristian Măduţă
Assoc. Prof., PhD, "Vasile Goldiş" Western University of Arad

Abstract: The ideal of achieving The Great Union of 1918 is present in the entire press of the time, throughout the Romanian provinces and represents an essential milestone for the social-democratic movement in Transilvania, which supported worker unity through political and economical demands. The Romanian Social-Democratic Party from Hungary supported the national liberation of Romanians, as well as solving the main economic issues, thus pursuing two goals, which are clearly reflected in the newspapers and magazines from that period. These ideas are real triumphs of public views, one of the more convenient means for expressing a nation's "intelectual and material interests" and the press, this eyewitness to the sensibility, intellingence and manifestations of a historical period, is constantly listening to the sound made by the voice of time and has put forward and debated historical matters from the perspective of achieving the national unity of the Romanians.

Keywords: unity, liberation, nation, censorship, action.

Idealul pentru realizarea Marii Uniri din 1918 este asumat în întreaga publicistică a vremii, în toate provinciile românești, constituind un reper esențial și pentru mișcarea social-democrată din Transilvania ce a susținut unitatea muncitorilor prin revendicări politice și economice. Partidul Social-Democrat al românilor din Ungaria susținea eliberarea națională a românilor, alături de soluționarea principalelor probleme economice, urmărind astfel un dublu deziderat, reflectat în mod clar de ziarele și revistele din acea perioadă, adevărate „biruințe ale opiniei publice, unul din mijloacele cele mai la îndemână pentru exprimarea „interesurilor materiale și intelectuale"[1] ale unui popor, iar presa, acest martor ocular la sensibilitatea, inteligența și manifestările unei perioade istorice, conectată în permanență „cu urechea la glasul timpului"[2], a plasat și dezbătut problemele istorice din perspectiva atingerii unității naționale a românilor.

La 16 august 1903 apare „*Adeverul. Glasul poporului*", la Budapesta, menționându-se că se dorește a fi o „foaie politică, socială și economică". În anul 1914 (9 august/26 iulie) își încetează apariția datorită primului război mondial; reapare la Budapesta, la 8/21 octombrie 1917-30 decembrie 1918/12 ianuarie 1919, mai întâi, apoi la Sibiu (de la 2/15 decembrie 1918). Subtitlul „*Glasul poporului*" va fi menținut până în anul 1907, pentru ca începând cu anul 1911 (nr. 5), să apară subtitlul: „*Organul Partidului Social-Democrat din Ungaria. Foaie pentru poporul muncitor român*", subtitlul ce va fi modificat în anul 1918 (nr. 48) în „*Organul Partidului Social-Democrat din Ardeal*" și în anul 1919, „*Organul Partidului Social-Democrat din Ardeal și Banat*". Periodicul a avut inițial o frecvență lunară, apoi săptămânală (din mai 1912), apărând în anul 1906 și la Lugoj și din 1919, la Sibiu. Colectivul redacțional a fost condus de redactori-responsabili: Aurel Cristea (1903-1911), P. Ponta, Gustav Auerbach, Ioan Flueraș (1911-1917; 1919-1926) și Tiron Albani (1918), având redactori-colaboratori pe I. C. Frimu, Sava S. Damian, I. Mihuț, Irimie Blăjan, Iosif Ciser, Ioachim Periam, Toma Botârlă ș.a.

[1] Maria Platon, *Dacia literară*, București, Editura Minerva, 1972, p. V.
[2] *Istoria românilor*, vol. VII, tom II, București, Academia Română, Editura Enciclopedică, 2003, p. 542.

Tematic, gazeta a publicat în principal știri sociale și politice, iar pe lângă „Cronici externe" și „interne", a inclus rubricile „Bibliografie" și „Cărțile noastre" care prezintă noutăți editoriale. Sunt publicate texte literate ca „Împărat și proletar" de Mihai Eminescu, „Noi vrem pământ" de George Coșbuc, „Cor de robi", „Martiri și călăi" de D. Th. Neculuță, „Note din Egipt" de Panait Istrate, din „România muncitoare" (1902-1918). Include texte aparținând lui Ioan Păun-Pincio, Al. Vlahuță, N. Țimiraș, recenzia piesei dramaturgice „Domnule notar" de O. Goga, alături de traduceri din literatura universală, precum „Eroi în zdrențe" de Sándor Petőfi (traducător: Ștefan Octavian Iosif), „Mutare silită" de Ada Negri (traducător: Al exandru Vlahuță). 3

Conform denumirii pe care și-a asumat-o, „Adevărul" a reprezentat o adevărată tribună a spiritului românesc ce dorea să prezinte în mod fidel realitatea obiectivă, având conștiința absolută a autenticității și valabilității conținutului programului Partidului Social-Democrat al românilor din Ungaria, cerând garantarea drepturilor fundamentale ale omului, dreptului la autodeterminare, constituind principala tribună a exprimării voinței românilor de a solicita încetarea războiul, unirea tuturor românilor, precum și acordarea drepturilor firești muncitorimea românească din Transilvania.

Anul 1917 a reprezentat pentru mișcarea social-democrată din Transilvania începutul acțiunii de restructurare organizatorică, precum și momentul în care gazeta „Adevărul" a reapărut într-o nouă serie deoarece în anul 1914, aceasta și-a suspendat apariția datorită izbucnirii primului război mondial, precum și datorită persecuțiilor autorităților maghiare. Astfel, în anul 1917, la Budapesta, are loc Conferința Comitetului Central român al socialiștilor din Transilvania și Ungaria. În cadrul acestui forum, a fost lansat manifestul „*Către poporul muncitor român din Ungaria*", manifest prin care social-democrații români au trecut, în contextul anilor 1917-1918, „de la un limbaj politic tipic internaționalist, proletar și pragmatic, la susținerea unor principii naționale".[4] Practic manifestul exprima adeziunea social-democraților români din Ungaria la proiectul Partidului Național Român, concomitent legitimând politic Partidul Social-Democrat al românilor din Ungaria, cerând înlăturarea regimului Kálmán Tisza și înfăptuirea unei reforme electorale democratice. În cadrul Conferinței de la Budapesta, s-a hotărât înființarea Fondului „Adevărul" la care au contribuit muncitori, țărani, soldați, români și alte naționalități.[5]

Reapariția „Adevărului" în octombrie 1917 și organizarea Comitetului Central al Partidului Social-Democrat din Ungaria au însemnat un reviriment pentru muncitorimea română, care se implică din ce în ce mai mult în susținerea câștigării drepturilor românilor. Urmare a acestui activism, statutele sindicatelor muncitorilor au fost recunoscute, precum și sindicatele muncitorilor minieri. Datorită faptului că revendicările muncitorilor au luat o formă organizată și susținută, se obțin drepturile privind sporirea salariilor, spor de scumpete, ajutor de îmbrăcăminte etc.

Paralel cu revendicările economice, muncitorimea este preocupată de problema păcii, a libertății naționale, a drepturilor democratice, iar prin articolele semnate de redactorul Ioan Flueraș, se atrage atenția asupra situației grele a muncitorilor, militându-se pentru rezolvarea problemelor lor

[3] Georgeta Răduică, Nicolin Răduică, *Dicționarul presei românești (1731-1918)*, București, Editura Științifică, 1995, p. 20; I. Hangiu, *Dicționarul presei literare românești (1790-1990)*, București, Editura Fundației Culturale Române, 1996, pp. 10-11; *Istoria jurnalismului din România în date. Enciclopedia cronologică*, coordonator: Marian Petcu, Iași, Editura Polirom, 2012, p. 231.

[4] Grigore Moldovan, *Valer Moga, Sorin Arhire (coord): Problema Transilvaniei în discursul politic de la sfârșitul Primului Război Mondial*, Academia Română, Cluj-Napoca, Centrul de Studii Transilvane, 2009, 236 p., în *Anuarul Institutului de Istorie «George Barițiu» din Cluj-Napoca*, nr. L, 2011, pp. 413-414.

[5] *Unirea Transilvaniei cu România. 1 decembrie 1918*, București, Editura Politică, 1970, p. 498.

sociale[6] și chiar din primul număr al gazetei din octombrie 1017, în ciuda cenzurii aplicate de autoritățile maghiare, articolul intitulat sugestiv „Ce vrem?" include un ferm program de revendicări de urgență, program ce afirmă cerința oficială a social-democraților din Ungaria: „Să se facă cu putință ca-n toate țările popoarele singure să-și hotărască soarta și nici un neam să nu mai fie asuprit de altul".[7] Cerințele muncitorilor publicate în coloanele „Adevărului", printr-o atitudine pacifistă și demnă, însă protestatară, a făcut ca ziarul să fie solicitat de cititorii din Ardeal și Banat, realizând un tiraj de peste 18.000 de foi, o adevărată performanță pentru acea vreme.[8]

La 16 decembrie 1017, socialiștii români protestau energic în paginile gazetei „Adevărul" împotriva politicii de deznaționalizare a populației românești a guvernului maghiar ce a interzis funcționarea de școli românești în județele de graniță: „E o crimă aceasta împotriva culturii și civilizației, și contra acestei crime trebuie să se ridice toți în care n-a pierit simțul de dreptate și care au curajul să-și spună cuvântul în orice împrejurări"[9], o reacție hotărâtă și impetuoasă împotriva politicii asupritoare sociale și naționale.

Revirimentul mișcării social-democrate a românilor din Transilvania a fost afirmat în cadrul Congresului al IX-lea (1918), susținându-se ideea că eliberarea socială și eliberarea națională sunt cele două idealuri indisolubil legate, iar „mii de români s-au alăturat deja la mișcarea socialistă".[10] Eliberarea socială nu era posibilă fără eliberarea națională, cerință susținută în mod expres în paginile gazetei „Adevărul": „Poporul muncitor român din Ungaria nu este exploatat și subjugat numai ca o parte a clasei muncitoare din țară, ci el este neîndreptățit și pe teren național".[11] Având în vedere dublul deziderat și datorită relansării ziarului „Adevărul", „începând cu reapariția gazetei „Adevărul", mișcarea noastră a luat avânt. Lupta noastră pentru dezrobirea poporului român și pentru ridicarea sa culturală devine din zi în zi tot mai aprigă și numărul luptătorilor se îngroașe. Gazeta s-a răspândit deja prin toate părțile locuite de români, iar numărul cititorilor ei întrece orice așteptare a noastră!".[12]

În cursul evenimentelor premergătoare Marii Uniri, conducerea mișcării social-democrate a românilor din Transilvania a luat hotărârea de a conlucra cu Partidul Național Român, implicându-se astfel în mod activ în organizarea luptei naționale a românilor din Transilvania și Banat, merit recunoscut și în paginile oficiosului PNR, ziarul „Românul", în articolul nesemnat „Din zilele de azi. Impresii": „plebea", în sensul de muncitori, „este motorul care mișcă masa, inspiră îndrăzneală și nu cunoaște frâu".[13]

Colaborarea cu Partidul Național Român a început în luna septembrie 1918, formându-se o reală alianță politică ce va trece peste interese politice și se va concentra pe organizarea românilor din Transilvania și Banat pentru Unire.[14] La 30 septembrie/13 octombrie 1918, oglindind mersul rapid și intensitatea cu care se desfășurau evenimentele, regăsim același ritm și în paginile gazetei „Adevărul": „Am ajuns la mijlocul celor mai mari evenimente istorice, care zguduie lumea întreagă și croiesc soarta omenirii. Azi într-o singură zi se întâmplă lucruri mai însemnate, mai mari și mai

[6] Georgeta Răduică, Nicolin Răduică – op. cit., p. 20.
[7] *Unirea Transilvaniei cu România. 1 decembrie 1918*, București, Editura Politică, 1970, p. 499.
[8] *Constantin Titel Petrescu, Socialismul în România: 1835-6 septembrie 1940*, București, Dacia Traiană, [s.a], p. 304.
[9] *Adevărul*, 16 decembrie 1917.
[10] *Adevărul*, 22 aprilie/5 mai 1918.
[11] *Unirea Transilvaniei cu România. 1 decembrie 1918*, București, Editura Politică, 1970, p. 499.
[12] *Ibidem.*
[13] *Românul*, 1/14 noiembrie 1918.
[14] Nicolae Jurca, *Istoria social-democrației din România*, București, Editura Științifică, 1994, p. 92.

multe decât altădată într-un an întreg. Și ceea ce ieri s-a petrecut, azi pari vechi, de mult întâmplat, cari nu mai corespunde cererilor de acum".[15]

La 18 octombrie 1918, citirea „Declarației de valorificare a dreptului la autodeterminare a națiunii române", declarație redactată de Vasile Goldiș și citită în Parlamentul de la Budapesta de deputatul Alexandru Vaida-Voevod a reprezentat primul pas în acțiunea de desprindere a teritoriilor românești din regatul maghiar, un act important pentru afirmarea națiunii române întregite, un act ce susținea dreptul românilor și al națiunilor la autodeterminare, la libertate și dezvoltare politică, economică, culturală și socială, fără intervenții directe sau indirecte din exterior.

Această declarație curajoasă, alături de ideea eliberării sociale și eliberării naționale, a întărit colaborarea Partidului Social-Democrat al românilor din Ungaria cu Partidul Național Român în vederea organizării unui proiect pentru separarea Transilvaniei și Banatului de monarhia austro-ungară.

La începutul lunii octombrie 1918, a avut loc la Budapesta, la hotel Jägerhom, prima întâlnire dintre reprezentații celor două partide românești; Ștefan Cicio-Pop, Theodor Mihali, Alexandru Vaida-Voevod, Aurel Vlad și Aurel Lazăr au participat din partea PNR, în timp ce social-democrații au fost reprezentați de Ioan Flueraș și Ioan Mihuț. Toți participanții s-au pronunțat pentru colaborare, iar conlucrarea dintre cele două partide a decurs firesc, animată de dezideratele comune, iar Ioan Flueraș a propus înființarea unui Consiliu Național al Românilor, consiliu ce avea menirea de a conduce teritoriile locuite de români, precum și începerea imediată a negocierilor cu guvernul maghiar și cu recent-înființatul Consiliul Național Maghiar, ce urmărea să preia puterea din mâinile guvernului Tisza și înceapă tratativele cu națiunile conlocuitoare. Reprezentații PNR au acceptat ideea cu interes, urmând ca la 31 octombrie 1918, să se formeze Consiliul Național Român Central. Acest unic for al voinței românilor transilvăneni era compus din șase reprezentanți ai PNR (Theodor Mihali, Vasile Goldiș, dr. Alexandru Vaida-Voevod, dr. Aurel Lazăr, Ștefan Cicio-Pop, dr. Aurel Vlad) și șase social-democrați (Ioan Flueraș, carosier, Iosif Jumanca, tipograf, Enea Grapini, inginer, Baziliu Surdu, metalurgist, Tiron Albani, tâmplar și Iosif Renoiu, metalurgist).[16] Constituirea CNRC a fost făcut publică în ediția specială a gazetei „Adevărul" din 21 octombrie/3 noiembrie 1918: „Românii din Ungaria și Transilvania și-au constituit Consiliul național român, ca unicul for care reprezintă voința poporului român și se bazează pe libera hotărâre, asigurată de curentul vremii și de voința popoarelor libere".[17]

La un an de la reapariția gazetei, în data de 13/27 octombrie 1918, „Adevărul" scria: „S-a împlinit un an de când am readus „Adevărul" la viață. Un an de muncă și de luptă cu reacțiunea absolutistă, cu spiritul războiului și cu dușmanii libertății și ai păcii... Azi roadele muncii depuse au întrecut orice așteptări. Gazeta care este cea mai puternică tribună a muncitorimii române, prezintă voința și puterea a zeci de mii de cititori",[18] cuvinte în care se recunosc greutățile trecutului, lupta prezentului și speranța viitorului în unirea românilor. Cu toate opreliștile cenzurii impuse, gazeta a continuat să susțină drepturilor muncitorilor și „a sosit timpul când toate națiunile și popoarele asuprite, nedreptățite și jupuite și-au ridicat cuvântul, manifestându-și dorința de dezrobire, și sunt gata să înceapă lupta cea mai crâncenă contra tiranismului, care le-au sugrumat până acum", fiecare român trebuind să fie mândru că trăiește „în timpul acesta grandios", luând parte „la lupta gigantică a prefacerii lumii vechi, imorală și neomenească, într-o lume nouă în care nu vor mai putea stăpâni

[15] *Unirea Transilvaniei cu România. 1 decembrie 1918*, București, Editura Politică, 1970, p. 526.
[16] Nicolae Jurca – *op. cit.*, pp. 91-93.
[17] *Unirea Transilvaniei cu România. 1 decembrie 1918*, București, Editura Politică, 1970, p. 544.
[18] *Adevărul*, 13/27 octombrie 1918.

câțiva tirani asupra milioanelor pe care le-au ținut încătușate și le-au trimis la măcel după placul lor".[19]

„Muncitorimea română în lupta pentru libertate" – articolul publicat în „Adevărul" din 28 octombrie/10 noiembrie 1918 sublinia adeziunea totală a muncitorimii române transilvănene, prin organizarea de secții locale social-democrate, prin reprezentanți în consiliile locale, județene, de plasă, orășenești și comunale: „Muncitorimea română și-a ținut de datorința ca-n primul rând să dea cuvânt hotărârii sale de a sprijini cu toate puterile acțiunea Consiliului național român. Sunt în curgere tocmai acum nenumărate adunări poporale, la care muncitorimea română declară că se alătură cu trup și suflet la Consiliul național și așteaptă ca acest consiliu să fie la înălțimea chemării, luptând atât pentru dezrobirea națională a neamului românesc din Ungaria și Transilvania, cât și pentru ridicarea la o treaptă socială mai bună a poporului muncitor român și a țărănimii române".[20]

La 14/27 noiembrie 1918, Partidul Social-Democrat al românilor din Ungaria face un apel către muncitorii români de a se prezenta în număr cât mai mare „La Alba Iulia" – titlul articolului de fond, deoarece la 1 decembrie, se vor întruni „toți reprezentații chemați ai neamului românesc din Ungaria și Ardeal și prin cuvântul lor vor arăta lumii întregi voința întregului neam".[21] Apelul la participare este firesc și imperativ, deoarece unirea Transilvaniei cu România este deziderатul națiunii române[22], însă „Căci nu e vorba acum numai de dezrobirea națională, ci și de ridicarea asupritului popor român la o treaptă socială mai înaltă și omenească. Se vor proclama acolo toate legile și reformele mari și însemnate care vor alcătui temelia fericirii poporului român în viitor". „Să mergem cu toți acolo!" era principalul îndemn al social-democraților români.[23]

150 de delegați social-democrați, în frunte cu Ioan Flueraș, Ion Mihuț, Tiron Albani, Iosif Jumanca, Enea Grapini, Emil Isac, Bazil Surdu, secțiile locale ale Partidul Social-Democrat al românilor din Ungaria, numeroasele reuniuni de meseriași, plugari și muncitori din toată Transilvania, s-au alăturat celor 1.228 de delegați și celor peste 100 000 de persoane ce au participat la Alba Iulia pentru a consfinți Unirea tuturor românilor din Transilvania și întreg Banatul cu România.[24]

„La Alba-Iulia, toți reprezentanții românismului din vechea Ungarie, fără deosebire de clase și vederi politice, au ajuns la înțelegerea că unirea trebuie făcută, căci numai astfel se va asigura deplina putință de propășire și dezvoltare a neamului românesc, care a fost ținut de veacuri în robie. La aducerea hotărârii acesteia am luat și noi parte, socialiștii români"[25] – sunt cuvintele ce au intrat în istorie, publicate în ziarul „Adevărul" din 2/15 decembrie 1918, prin care se afirmă faptul că social-democrații români au luat reîntregirea neamului român într-un stat național, unitar, prin deslipirea ținuturilor românești de sub suzeranitatea monarhiei austro-ungare", având propriul loc de frunte în istoria națională a României.

BIBLIOGRAPHY

Colecția „*Adevărul*", 1903-1914. 1917-1919.

[19] *Ibidem.*
[20] *Adevărul*, 28 octombrie/10 noiembrie 1918.
[21] *Adevărul*, 14/27 noiembrie 1918.
[22] Gh. Unc, *Aportul mișcării muncitorești și socialiste la Unirea Transilvaniei cu România*, în „*Ziridava*", nr. VII, Arad, 1977, pp. 67-81.
[23] *Adevărul*, 14/27 noiembrie 1918.
[24] Traian Moca, *Contribuția social democraților ardeleni la pregătirea și realizarea Marii Uniri de la 1 decembrie 1918*, în *1918-1998. Aradul și Marea Unire*, Arad, Editura Universității de Vest „Vasile Goldiș", 1999, pp. 83-89.
[25] Constantin Titel Petrescu – *op. cit.,* p. 304.

Hangiu, I., *Dicționarul presei literare românești (1790-1990)*, București, Editura Fundației Culturale Române, 1996.

Istoria jurnalismului din România în date. Enciclopedia cronologică, coordonator: Marian Petcu, Iași, Editura Polirom, 2012.

Istoria românilor, vol. VII, tom II, București, Academia Română, Editura Enciclopedică, 2003

Jurca, Nicolae, *Istoria social-democrației din România*, București, Editura Științifică, 1994.

Moca, Traian, *Contribuția social democraților ardeleni la pregătirea și realizarea Marii Uniri de la 1 decembrie 1918*, în *1918-1998. Aradul și Marea Unire*, Arad, Editura Universității de Vest „Vasile Goldiș", 1999, pp. 83-89.

Moldovan, Grigore, *Valer Moga, Sorin Arhire (coord): Problema Transilvaniei în discursul politic de la sfârșitul Primului Război Mondial*, Academia Română, Cluj-Napoca, Centrul de Studii Transilvane, 2009, 236 p., în Anuarul Institutului de Istorie «George Barițiu» din Cluj-Napoca, nr. L, 2011, pp. 413-414.

Petrescu, Constantin Titel, *Socialismul în România: 1835-6 septembrie 1940*, București, Dacia Traiană, [s.a].

Platon, Maria, *Dacia literară*, București, Editura Minerva, 1972.

Răduică, Georgeta, Răduică, Nicolin, *Dicționarul presei românești (1731-1918)*, București, Editura Științifică, 1995.

Unc, Gh., *Aportul mișcării muncitorești și socialiste la Unirea Transilvaniei cu România*, în „*Ziridava*", nr. VII, Arad, 1977, pp. 67-81.

Unirea Transilvaniei cu România. 1 decembrie 1918, București, Editura Politică, 1970.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

DOING FIELD RESEARCH IN JOURNALISM AND ETHNOGRAPHY. RELATIONSHIP WITH SOURCES OF DOCUMENTATION

Ionuț Suciu
Assoc. Prof., PhD, West University of Timișoara

Abstract: The purpose of this study is to analyze the common aspects as well as the elements that differentiate field work in journalism and ethnography, applied to the way in which the relationship with information sources is being made. The starting point is the theory developed by the cultural anthropologist Henri H. Stahl, according to which the most difficult part of the monographic work is the contact with the informants. It does not depend on the application of some rules or on a working technique, but rather on the talent and common sense of each researcher. The paper approaches the difficulties of direct contact with the sources of documentation for both domains, given that the informants are reticient at first with both the journalist and the ethnologist, while accepting the dialogue is not a guarantee of success as the problem of changing their behavior may arise. On the other hand, one can reach the other extreme either when a close relationship with a source is created or if the informant has an interest in the information that he offers to be published. In journalism, these cases can lead to atypical situations if the source is incriminated in a problem, and there is the risk that the resulting material is not entirely objective. Theoreticians in both areas emphasize that the duty of the field man (whether working in ethnography or journalism) is to get the informant to talk and lead him to his field of interest. But it is not enough for him to open conversations, because the man, left to his will, will speak all that is of interest to him at the time. However, there are also major differences in the approach of the sources by the specialists in the two areas. For example, ethnographic documentation allows both consecutive interviewing of the same informant by several different scholars, as well as the existence of a collective interview, aspects used in journalism only in very rare cases. Another difference concerns the processing of data collected by ethnographers and journalists. In the first case, tables or graphs are used, maps are compiled and statistics are compiled. Here, the researcher includes all possible cases; while in journalism, even when drawing charts and tables, the reader is given only the examples considered most relevant. The differences can be explained by the dissimilar focus of the two specializations, but also by the different working conditions, starting from the deadline that the journalist has to respect, which generates time limits for the documentation. As a direct consequence, the perishable of the finished product will be directly proportional to the time it takes to achieve it.

Keywords: journalism, ethnography, documentation, field research, informants

Direct contact with sources of documentation may raise difficulties in both journalism and ethnography, depending on how the researcher or the journalist is perceived by the individual or community. As both are regarded with reserve at first, it is up to one's flair to be able to persuade the interlocutor to provide him with the information he desires. That is why theorists recommend field exploration and contacting people before making the proper documentation. In many cases, journalists resort to the authorities in the area (more familiar with the press and perhaps even willing to appear in it) to get into contact with the desired sources. But even when they accept the dialogue, the problem of change of behavior may occur. In an eagerness, the informant could change his speech, even his accent, which, under ethnolinguistic research, could affect the results of the study. But the reactions can continue and the informant can omit or add new elements to habits, due to the desire to impress.

Fieldwork experience proves that there are essential stylistic differences between the variant of a story told in front of the tape recorder, only in the presence of the researcher and the stories narrated in the natural environment. In these cases, the ethnologist can return to the same informant until he becomes familiar with him. Instead, the journalist does not, due to reasons that refer to time and delivery deadlines. However, he also uses the phone to reach his sources. Although this method of communication eliminates the emotions of dialogue with an unknown, it can increase the reticence of the informant.

In fact, Henri H. Stahl admitted that the most difficult part of the monographic work is the contact with the informants. It does not depend on the application of rules or a working technique, but rather on the talent and common sense of each researcher. "You can be a wonderful theorist and not have the gift of talking to someone else, you can not distinguish whether you have a man who is lying to you or who is sincere" (Stahl, 1934, p. 9). However, Stahl offers a recommendation for ethnologists, which can also be taken up by journalists: not only to work with informants who welcome you from the beginning, but also with those who have made them a non-hospital reception. These will not be few, because the practical necessity obliges the researcher, when coming to a village, to contact the officials and leaders, which will in turn attract a further refusal from the village's dissatisfied. But there is also a reversal of the medal, because, according to their own experience, once they are convinced to cooperate, they become the best informants.

Documentary film director Stefan Fischer explains that when interviewing, he first tries to understand the world of the interviewee and find the right tone for addressing. He recounts that in 1999, when he made a film about Azerbaijan's oil reserves, he had interviewed the country's president, a very controversial figure, as Western press had presented him as a dictator in whose country human rights were not respected. "His cabinet chief, who had got the interview for me, was shaking behind me, he knew that, in case of an inconvenient question, the dictator he could kill him. I tried to translate into the President's skin, who did a lot of bad things, but also a lot of good things, and I thought how I can make him give me an interesting answer, not just political phrases. And then I asked him: 'Mr President, only 11% of the earth's population lives in a Western-style democracy. Do you think that Azerbaijan needs Western democracy? "The President liked and gave me a worthy response for a great politician" (Fischer, in Ionică, 2013, p.116).

So, the duty of the field man (whether working in ethnography or journalism) is to get the informant to talk and lead him to his field of interest. But it is not enough for him to bind conversations, because the man, left to his will, will speak all that is of interest to him at the time. In fact, the journalism textbooks even contain clear suggestions about this issue: "Master the gossip and make the taciturn speak!" (Mihai Coman, 2001, p. 90). Journalists have the task of bringing the interlocutors back on the way they want, to the intended plan, except for moments in which information received outside the subject can generate new press materials, which also applies to the ethnologist.

Initiating the dialogue

Regarding how to initiate dialogue with the source of documentation, both ethnologists and journalists recommend, by sharing their own experience, a gradual approach to the problem. The interlocutor must feel at ease when the interview takes place, and for this, the reporter or ethnologist must find common subjects of conversation with him. "If meetings take place in his home or office, the journalist can use photographs, paintings, ornaments or souvenirs. Otherwise, he has to consider whether the manifestations of friendship, flattering words, jokes, or serious tones might attract the interviewee to his side "(Randall, 2007, p. 124). Henri H .Stahl applies in the ethnography the same

theory of psychology: "conversation must always start from the things that interest him, from the material objects that are around you, from his household, from his work, from to his immediate need. Only after the conversation is started you can deviate, without him being aware of it, to the issue you are interested in. "(Stahl, p.12) Jock Lauterer explains that in the case of the first-time interviewees the transition from the informal conversation to writing the collected information must be done gradually: "Do not rush the interview. When you no longer have the patience, grab the notebook while you're chatting, but do not just get notes" (Lauterer, 2010, p.190). However, for the television journalist there is a hindrance now that he will have to convince the interlocutor to provide an interview and film it, without changing his attitude or behavior.

In both areas, the formal dialogue takes the form of an interview. Its preparation involves extensive documentation, but also a plan containing a set of issues to be addressed. The interlocutor should be familiar with them so that he can be prepared to provide relevant answers. Unlike the ethnologist, the journalist can also conduct documentary interviews by phone. However, there are also differences in the type of questions addressed to the interlocutors, as well as their formulation. In ethnography, general questions are recommended, leaving room for complete descriptions. The interlocutor is encouraged to narrate, to express opinions, even draw conclusions, without being interrupted, except for the cases when he deviates too much from the subject. Instead, the journalistic interview is characterized by specific, direct questions to the subject. Details are requested and the interlocutor is permanently directed to the desired thread, unless it provides important information about another topic. Even in journalism, it is not recommended to abruptly interrupt the interrogated person.

In journalism, the approach of an interview needs to be adapted to the subject and to the interviewer. Sabina Pop, director of documentary films at the Sahia Studio and the Romanian Television, offers another approach to the interlocutors who are inhibited by the presence of the cameras: "We have always found the camera to inhibit, especially at delicate moments, so I record the interviews on the tape recorder. In my films, I use at most one synchronous head, and the rest are offsets, illustrated with other activities of that character or other realities of the place" (Pop, in Ionica, p. 199). The reporter must also document conflicts (of any kind) and he must state the most likely attitude that the interviewee might have with him or the subject. What's his role in the event? Which part of the barricade is he? (Zimmerman, in Mencher, 1981, p. 289). Depending on this data, the journalist sets out an activity approach that matches the interviewee's probable attitude and which faces the possible defensive. Unlike journalism, there are no such barricades in the ethnography, and informants are not interviewed as part of a conflict.

Another difference lies in the expectations that representatives of the two areas must have from the answers they will receive from their interlocutors. Cornelius Ryan considers that it is not good to interview someone if you are not sure that you can anticipate at least sixty percent of the answers, trying to emphasize the importance of good documentation (Ryan, in Vlad, 1997, p.52). However, the suggestion is not applicable in ethnography, where the informant can give the field man new information that he had no way to know or anticipate.

Research campaigns conducted in teams of several specialists allow ethnographic documentation to be carried out also by consecutive interviewing of the same informant by several researchers specialized in different fields. In this way, specific details can be collected for each part of a ritual, whether we are talking about music, dance or mimics, for example. Also in ethnography the collective interview method is used, especially when the subject is related to a ceremony attended by several people. None of those methods are used in journalism, except for rare exceptions. In relation to the total number of interviews published in printed press, the collective

ones appear in an extremely low proportion, while on television or radio, a variation of it can be considered the talk-show.

Preparing questions for interviews

A feature of ethnographic documentation is the use of the questionnaire. It is made up of specific questions, centered on the desired subject. The method offers benefits but also risks. The researcher can easily make a worksheet based on the responses received, and the possibility for the informant to deviate from the subject is much less. Instead, it may feel like an interrogation because of a series of questions, and an uncomfortable situation can lead to poor results. In addition, the method constrains the source to provide only the strict information that is required. Therefore, it is recommended that the questionnaire method should be merged with free discussion. The questionnaire method is not used in journalism. Reporters are preparing sets of questions, but they can modify or exclude them, depending on the answers they receive. Naturality, spontaneity and rapid response capacity are extremely important in journalism, because an interview can take a completely different course than the one prepared depending on the answers provided by the source.

Transcription of the observations made in the form of conclusions is considered a mistake especially encountered in novice ethnographers. The information should be selected on a case-by-case basis and the scoring should be done on separate tabs, which can be arranged, ranked, so that new information can be interleaved at any time between two cards, depending on where they are assigned. Each fiche must contain a series of information necessary for its understanding: the name of the informant, age, intellectual level, social position, the date of the information being collected, and the name of the author. On a case-by-case basis, the fiche may also contain details that can help to understand the place one occupies in the social group to which he/she belongs. If the author has comments, he will note them separately from the text of the card, or on a new one. (Stahl, p.19) Attached to the card may also be photographs, sketches, maps or other auxiliary materials.

Journalists do not use worksheets, but the agenda is used. Especially in recent years, the customs has changed, as developing technology and reducing the size and weight of laptops has permited the journalists to take them on the field. Laptops facilitate providing faster information to the editorial staff, both text and at photo, and even recorded video image. Moreover, with an internet connection, reporters come to provide real-time information to the public right from the place of documentation. There is another difference between the two domains, as in ethnography it is recommended that "the texting work, the writing of the texts should never be done in the spotlight and even less directly" (Laplantine, 2000, p.77). There are exceptions too in this case, these being determined by the relationship between the two sides, the researcher and the source of documentation: "If you managed to get in touch with the villager you consider the most valuable informant, it is recommended to seek this friendship, as you will get to ask him precisely what exactly you want to find out from him. In this situation, the notation at leisure and in front of him can be done. Sometimes the informant remembers over the day something that he knows you will be interested in and you will mention in the evening or at dawn that he comes to you and says: 'But you forgot to write this; listen to me! "(Stahl, p. 45). Similar situations take place in journalism, either when creating a close relationship with a source, or if one has an interest in the information he provides to be published. However, there are also atypical situations, because there may be cases when the source is incriminated in a matter, and then the journalist is in a position to overcome his friendship relationship with him. Depending on the deontological degree of the journalist, there is also the risk that the resulting material is not entirely objective.

In terms of material organization, journalists and ethnographers use files marked with keywords in order to make it easier to find; but also electronic agendas where they have noted the main scheduled events; or dated archives of their own material or documentation.

Another element specific to only one of the two areas is the gathering and organizing collections of objects specific to the studied area, practiced only by the ethnologist. He will also set up an inventory, and each item will be assigned a descriptive file. It will be accompanied by several attachments, including photographies and, if possible, video recordings or drawings showing the manipulation of the object, a movement of the hand or foot. These collections are relevant because they help to improve the knowledge of the land's economy, but also because the presence of objects can characterize a certain type of civilization (Mauss, 2003, p. 32).

Data collected from interviews and questionnaires must be processed. In ethnography, tables or graphs are used, maps and statistics are compiled and the researcher includes here all possible cases. Information must be complete, as completeness is a feature of ethnography. Marcel Mauss said that the ethnologist must possess the attitude of being "exact and complete, he must know the meaning of the facts and the relations between them, the sense of proportions and joints" (Mauss, p. 23), while François Laplantine points out that, Franz Boas's works on the Kwaikiutl and Chinook populations in Canada show that "everything must be recorded on the ground: starting from the materials from which the houses are built, to the notes of the songs played by the Eskimos, all in the slightest detail" (Laplantine, p.96). The situation is different in journalism, where, even if drawings and charts are drawn up, the reader is given only the examples considered most relevant, because, on the one hand, the limited space in the press does not allow the detailed presentation of all cases, and on the other, things that appear to be common to the reporter or the public are considered meaningless and, as a result, only extremes are kept.

Another distinction between the domains is that in journalism does censuses of the communities in which the documentation is conducted are not being done. As about statistics, in journalism they are made up either by reporters or by other people in the editorial office (in large editorial offices there are departments dealing with this aspect), or statistics received from the National Statistics Institute or other institutions are being used. In these cases, the presentation focuses on extremes: who is the first and who is the last in these statistics, who has fallen the most or who has grown the most. Very rare are the cases when statistics are presented in full. The explanation is given primarily by the limited space in the written press or by the limited time of radio or television. There are, however, exceptions: websites build their materials according to the theory of the reversed pyramid (the information is placed in the order in which the editor considers it important to the reader), and for those interested in a particular topic, there is also the option of deepening, either in the same page where the entire statistic can be attached to the end of the material, or by an active link link to another page where data and documents are attached, including the statistics.

Collecting data from speakers of other languages

A problem that both ethnologists and journalists can face is that of communicating with peoples speaking other languages. In ethnography, knowing the local language is considered a prerequisite for field documentation to be optimal. The communication between the two sides must be natural, without often interruptions in order to request for explanations. The linguistic study involves the creation of a complete collection that includes all the texts heard, including vulgar ones, and in the case of verbal inflections or tonalities, music will also be recorded. "The philological record must be done word by word, the French word placed under the indigenous word,

without any violation of the indigenous syntax, without any bloom in translation", states Marcel Mauss, who appreciates that a good means of to learn the language of native populations was the use of bibles published in the area of missionaries (Mauss, p.34). On the other hand, Bronislaw Malinowski insists on the idea that not all the words of a language are translatable into another, in which case they must be placed in certain contexts. As far as possible, the words of the informants will be phonetically transcribed, H.H.Stahl appreciates: "Of course not a scholarly transcript, as the member of the monograph team that studies the language in particular, but an easier notation." (Stahl, p. 50) Such a notation contains primarily information, but also provides authenticity to the text.

In journalism, words are not translated phonetically because the operation would make it difficult for the public to comprehend a text (especially if it is scattered with new terms), and reporters are increasingly appealing to translators or international languages, while knowledge of the local language is not mandatory. This is also because, unlike ethnologist, the journalist does not need some linguistic peculiarities in his demersal, but only the proper information. As about translating terms without a direct correspondent into the reporter's language, he will use explanations and interpretations, but only on key terms in the subject. In this case, he will explain the key terms by including them in the context. From this point of view, this equivalence can be likened to that of ethnography.

BIBLIOGRAPHY

Ionică, L., 2013, *Documentar şi adevăr,* Institutul European, Bucureşti;
Coman, Mihai, 2001, *Manual de jurnalism: tehnici de documentare şi redactare,* Volumul I, Polirom, Iași;
Laplantine, F., 2000, *Descrierea etnografică*, Polirom, Iași;
Lauterer, J. 2010, *Ziarul local. Cum să scrii pentru publicaţia unei comunităţi,* Polirom, Iaşi;
Mauss, Marcel, 2003, *Manual de etnografie*, Editura Institutul European, Bucureşti;
Mencher, Melvin, 1981, *News Reporting and Writing*, W.C. Brown, Boston;
Randall, David, 2007 *Jurnalistul Universal, Ediţia a II-a*, Polirom, Iași;
Stahl, Henri H, 1934, *Tehnica monografiei sociale,* Editura Institutului Social Român, Bucureşti;
Vlad, Tudor, 1997, *Interviul de la Platon la Playboy*, Dacia, Cluj-Napoca;
Laplantine, Francois, 2000, *Descrierea etnografică*, Polirom, Iași.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

COMMUNICATION THROUGH SOCIAL NETWORKS AMONG HEADS OF GOVERNMENT OF THE EUROPEAN UNION

Ionuț Suciu
Assoc. Prof., PhD, West University of Timișoara

Abstract: There are some key moments in the history of the link between politics and the online environment. Howard Dean is considered to be the pioneer of using the internet in election campaigns after he opted, in 2004, to raise funds and mobilize volunteers for US Democrats using the online environment. Four years later, Barack Obama was elected as the 44th US president after an online campaign coordinated by one of the founding members of Facebook. In Europe, social networks have gained similar momentum, becoming the main channels of direct communication of politicians and senior state officials with citizens. At the level of the European Union, all Heads of Government of the member states take advantage of the tools offered by social networks in order to make their activity known, to promote themselves or to communicate with the citizens. The exception is represented by the Romanian Prime Minister, who does not have an official Facebook page and her Twitter account has not been updated since 2015. The present study aims to analyze the activity of the Heads of Government of the biggest ten countries of the European Union (outside Romania) on their official social networking accounts where they have the most intense activity (Facebook or Twitter). The research tracked the number of watchers, the frequency and type of posts, the usage of the multimedia tools, the language used in the posts, and the quality in which the senior officials posted (as a public person or in personal name).

Keywords: journalism, European Union, social networks, communication, Facebook

Introduction:

Politics and the online environment have begun to shake hands since 2004, when Howard Dean decided to use the internet in the United States election campaign. His party lost, but the method used had a long-term gain, because the online environment has since begun to be used on a wider scale. In 2008, Barack Obama, newly elected as the 44th US president, spoke publicly about the importance of mobilizing young people. Those young people who were visiting websites and social networks where Obama had begun to become more and more present. Obama's online campaign was coordinated by Chris Hughes, one of the founding members of Facebook, who not only created a professional profile for him on the social network, but also built an official website that imitated the structure of the network. Obama was the first politician to use the Internet in order to organize his supporters, advertise and communicate with individuals in a way that was not possible in previous elections. Obama used sites like YouTube to advertise, and videos he posted here were viewed for 14.5 million hours. "The Internet and an extraordinary social movement enabled him to come to power and youth were the engine of his victory" (Harfoush, p.VIII).

The success achieved in the United States has made social networks more widely used in the European political and administrative environment too. Communication specialists have come to the conclusion that "regardless of a politician's party affiliation or previous history, social media simplifies the word of mouth and facilitates collaboration" (McConnell, Huba 2007, p. 23), an idea later explored by Clay Shirky: ”Facebook and Twitter offer a new outlet to mobilize groups to action and unlike most media, “the receiver cares about the sender” enough to seek out additional information” (Shirky, 2008, 184).

The impact of social media has increased with the development of technologies that have facilitated access and usability. Stanley Baran and Dennis Davis explain the theory of media systems dependence: "the more a person depends on the use of social media, the more important will be the social media role in her life" (Baran & Davis, 2014, p. 127). Strategists dealing with the image of top dignitaries have realized that, as emphasized by Zbucea, Pînzaru and Galalae, the specific objectives of a promotional campaign are not necessarily always of a direct commercial nature. "The effects are visible in the long run and are manifested both at the public level and at the level of the overall market" (Zbuchea, Pînzaru, Galalae, p.26).

Ministers in the European Union and social media trends.

This paper aims to analyze the use of social networks by ministers of the countries in the European Union, focusing on the construction of the pages, the type of posts, as well as on the adaptation to the development of the technology and the behavior of the users. The research has taken into account the pages of the ministers of the ten largest countries in the European Union (except for Romania). We followed their posts on the official Facebook or Twitter pages for 70 days between March and May 2018. More than 800 posts were analyzed, but also the general construction of official pages.

Unlike the Romanian Prime Minister, who closed her Facebook account once she was named into her new position, and has an inactive Twitter account, the ministers of the ten countries are using the opportunities offered by the social networks in order to make their projects known and for the benefits of image they can gain here. The analysis has led to common elements for most ministers, but also to innovations used only by some of them or by the teams that coordinate their activity on the social networks.

Angela Merkel is by far the most popular minister in the European Union states on social media. With more than 2.5 million followers on Facebook, the Chancellor of Germany surpasses even the next nine combined. That, despite the fact that her page is by no means the best-updated or best-constructed one. The team behind the page does not post regularly. In fact, the average is a three-day post, far from what theorists describe as an active account (Kawasaki, Fitzpatrick, 2015, p. 60). Merkel's team uses, instead, multimedia, whether it's video clips, or combinations of photos and text or infographics - all professionally done, carefully handed out to every detail - from framing up to the quality of the image. Every public intervention of the Chancellor is broadcasted live on her Facebook page. Merkel has only official posts in almost equal proportions as Chancellor of Germany or as a representative of her party, being the most important voice of it (Merkel has 15 times more followers on Facebook than her party).

At the other extreme in terms of the number of fans, there is the Polish Prime Minister Mateusz Morawiecki, who collects just over 4,000 evaluations of his page. The explanation may be that the Polish does not offer his own content of his account. All posts on the page are distributed from the official page of the Prime Minister's Chancellery. There are, on average, 2-3 daily posts distributed, especially video clips, as well as photos, text, or distribution from the Government website. In fact, the chancellery's page is very well maintained, with posts that include professional photo galleries, short videos and videos, filled in by infographs, live broadcasts from conferences and press releases. There are, however, some exceptions to Morawiecki's account. The only posts that were not shared from the other page are those with Easter wishes, one in which the prime-minister remembers the commemoration of 13 years since Pope John Paul II died, and another one announcing that he would offer a special pension to a young Polish. Even on the 8th of March, on International Women's Day, he shares the wishes from the chancellery page.

A special case is that of the Prime Minister of the Netherlands, Mark Rutte. He has been very active on Facebook in the election campaign for his country's municipal elections, with posts related to the party's work and platform, as well as popular photographies in order to try to get close to certain audiences, such as the one in which he appears at a DJ desk, with headphones on his ears. But once the electoral campaign ended, Rutte has stopped posting on his official Facebook page, so the last post is on March 21st. Instead, Rutte remained concerned with the maintenance of the official Twitter account, where he has nearly a million followers and where he has an average of two posts a day, accompanied by multimedia content. Similar is the case of Antonio Costa, Prime Minister of Portugal, who, despite having over 50,000 fans on Facebook, has not posted on the social networking network since 2016, when he started using Twitter, where he became very active and where has managed to raise a total of 68,000 followers. His activity here is even more intense than that of his counterpart in the Netherlands, with the lusitan having an average of 3-4 daily posts, also accompanied by a high proportion of multimedia content. From this point of view, on Facebook, among the accounts analyzed, the most active is that of the French Prime Minister Edouard Philippe, who has an average of three daily posts.

First impression

We can almost speak of a typology when it comes to the first impression a ministry tries to leave to the official page visitor. According to the Poynter Institute, the interest of people who visit a web page follows the letter "F" (Tompkins, 2008). Given this, the first things that attract the attention of a visitor to the Facebook or Twitter profile are the profile and cover photo. In the cases analyzed for this paper, all ministers appear in the profile photo alone, 80% of them are framed in closed shots and a similar percentage is represented by those who smile. Regardless of the hypostasis, the state it is trying to transmit, either by facial expression or by positioning the hands (where they appear), a positive, safety generator message. Framing differs in the case of cover photo, where most ministers are surprised in situations that reveal the proximity of the audience, communicating with people, shaking hands, being the their photos etc. 70% of them are in the middle of an action, surrounded by different people – from children (Theresa May - UK) and young people (Charles Michel - Belgium, Paolo Gentiloni - Italy), to people whose identity is neglected, in a photography where they are seated with their backs to the camera lens but with the face of the prime minister visible, trying to suggest the idea of popularity among the crowd (Mark Rutte - The Netherlands). In two cases, prime ministers use the photo of the building that houses the government as cover photo (António Costa - Portugal, Alexis Tsipras - Greece), while Angela Merkel also used the "cliché" with a close shot with her smile.

Although it is not on the front page, the "about" section is the one that should offer a broad description to the account holder. Less than half of the accounts studied use the complexity provided by this column. The Chancellor of Germany stands out here. Angela Merkel presents, besides official issues and her political career, also characteristics that bring her closer to people, such as favorite books, music and movies, hobbies, the quote that guides the career, but also the dream she has - one whose purpose is to "humanize" her: "a trip with the Trans-Siberian Railway from Moscow to Vladivostok". The Belgian Prime Minister Charles Michel has a description in three languages, links to accounts on other social networks, but also to a phone number from his cabinet and his personal Facebook account. The page has a usage policy in four languages, which states that "Everyone is invited to participate, provided they respect some basic rules of courtesy." On the opposite side, the accounts of the prime ministers in England, Italy and the Netherlands have only basic references to their owners being heads of government in the mentioned countries.

The tendency to use video content

A study by BuzzSumo on over 100 million videos posted over the years 2016 and 2017 on Facebook shows that videos "have the most engagic Facebook format" (Rayson, 2017). Content producers around the world have adapted to social networking algorithms and act as such. This is also the case for the teams administering the accounts of ministers from the countries of the European Union. The video component predominates on their pages, where it appears in the most diverse forms. If on Angela Merkel's page all her interventions from the Bundestag are being broadcasted, Edouard Philippe's team takes full advantage of the opportunities offered by Facebook. On his page, videos are either live or in the form of pre-recorded moments, which are then merged with titles representing the most important information. Philippe has a weekly public live audience on his Facebook page, where he answers questions that the audience adresses to him using the comments section. Subsequently, the most interesting answers are posted separately in dynamic video montages in which images combine with written texts. Every public audience is promoted in advance, with teasers in the form of text or video, along with a call to action. The style used by Philippe's team is much like the one on television, and the feature can be noticed especially in the summaries of the high-dignitary work visits where dynamic montage is used, frames and relevant statements are chosen, and the resulting videos are approaching the mini-reporting format. A similar strategy calls Alexis Tsipras. On the Greek Premier's page, 80% of the posts are in video format and almost every public speech is broadcasted live. In addition, mini-reports are regularly posted on his page by his team. Videoclips have characters and events, having as an aim to put in a favorable light the important decisions taken by the government.

The Spanish Prime Minister has gone on and now has a videoblog, made in a professional way, with main titles, generic and packed in an attractive way. In addition, he periodically poses motivational clips, with himself in the main role, trying to send compatriots mobilization messages on different themes.

A feature of these clips is short duration, in order to be easy to navigate, as analyzes made in 2017 show that watch time on a social networking video is shrinking (Ahmed, 2017). The Belgian Prime Minister's team has gone so further that it only posts 20 seconds lenght videoclips with the basic ideas. The information is complemented by the text and, more importantly, by a link that refers to the full statement of the high-dignitary, loaded on the Government platform.

A special case is that of the Italian Prime Minister Paolo Gentiloni. His page only contains video content. Basically, it's a collage of clips that contain his statements and press conferences. But his team does not make any selection in what it posts, so that the visitor is dealing with medium-time clips much higher than recommended. Most pass 10 minutes, making them hard to track. And to this sensation also contributes the poor text accompanying them, almost telegraphic: "This morning, in the province of Macerata", "The press conference with the President of the Republic of Romania, Klaus Werner Iohannis", "Press releases with the Prime Minister of Romania , Viorica Dăncilă "or" My intervention at the furniture store in Milan "(https://www.facebook.com/paologentiloni/). All of Gentiloni's videos are professionally filmed, but are his only public posts on the official Facebook page, as he does not post anything else, either in the form of written statements, or in the form of photographs or other display modes.

Other uses of visual aids

A study co-ordinated by Skyword and quoted by Kawasaki and Fitzpatrick shows that the number of views almost doubles "if a published article contains a relevant photo or infograph

compared to articles in the same category that did not have an image" (Kawasaki, Fitzpatrick, 2015 , p.54). The trend is also visible among the profiles studied, where both photo galleries and photos accompanying different texts are being used intensively (if there is no attached video already). Teams that coordinate activity on Facebook or Twitter pages pay great attention to the quality of the photos. With one exception, only the official photos of accredited photographers are published on the accounts of senior officials. The Belgium's Prime Minister, Charles Michel, whose approach on the public page is at the boundary between informal and formal, is the only one who also allows the use of images captured by amateur photographers, most likely with the phone. But his team also uses other visual elements, as every text contains emoticons selected to match the subject presented. Prime ministers in Spain and Greece are using customized .gifs, while almost all accounts have started using infographics and combinations of photos and graphics or text.

Writing style

With few exceptions, the predominant style of writing is a formal one. Theresa May reaches an almost cliché point when posting about meetings with senior dignitaries. All of those have similar opening formulas: "It was great to catch up with ..., Delighted to meet with ..., A real pleasure to sit down with ..., I was pleased to ..." (https://www.facebook.com/TheresaMayOfficial/). In most cases, there is a strategy in which it is noticeable that the purpose of the text is to complete the image (static or moving) that accompanies it, woithout being redundant. Most texts explain, without exhausting the idea. The exception is also the account of the Prime Minister of Italy, who, as we have seen above, uses telegraphic texts with a low informational content, built rather as explanations of the context in which filming was made.

In 90% of the cases studied, the content on the pages is original. Apart from the case of Poland, where we have already stated that the Prime Minister's strategy is to share the posts on the official account of the Prime Minister's chancellor's office, each staff comes its own content, both in terms of text and multimedia content. In less than 1% of cases, ministers distribute press articles on their page. Instead, some of the public profiles provide references to official government websites in the countries concerned; while ministers in Portugal and Belgium regularly use labels and hashtags in their posts. The latter's team, on the other hand, often uses formulations on boundries betwwen the formal and informal, from the desire to "humanize" and approach new audiences. In fact, Charles Michel has the Twitter and Instagram accounts linked to this Facebook page and two sections where one can track those posts, as they are integrated on the page. Is is an important issue, as he has more than 210,000 Twitter followers, who create a nearly five time bigger community than the one on Mark Zuckerberg's network.

An element of populism, encountered, with little exceptions, on all the researched profiles, is constituted by the wishes sent on various occasions through social networks. Easter, Labor Day or Women's Day are international holidays that have generated different ways of transmitting messages to the public. But the strategy was not a unitary one. In the case of Easter holidays, the overwhelming majority of the posts were made in the form of a text message accompanied by a photograph; on March 8th, this form was used in a halved percentage. Theresa May posted an article in the Guardian newspaper on domestic violence, while Edouard Philippe had a video on women's rights and gender equality in an attempt to draw attention to the two major issues.

Conclusions

With the upsurge of social networks, it has become inconceivable for officials in the governments of the European Union states not to use them in their communication strategy. With

the exception of Romania, all prime ministers from the U.E. take advantage of the tools offered by social networks to make their activity known, to promote themselves or to communicate with the citizens. For most, there are strategies specifically created by the communication teams behind them and adapted to the broadcasting environment and potential audiences. Strategists have learned that the image of a high-ranking dignitary is not only created in the traditional media, but social networking is equally important, given that tens or even hundreds of thousands of people have access to them.

Researching more than 800 posts on official Facebook or Twitter profiles highlights the impact of the video component. Communication strategists have learned to use images to convey messages, transforming ministry accounts into real multimedia platforms, which would have been hard to believe 15 years ago, for example. The transition was gradually made, like the road of traditional media, from simple texts to the photos, then to video, but if in mass-media the road was covered in hundreds of years, the development of technology allowed this route to be taken by the social media in a much faster pace.

It is expected that the number of innovations will increase in the coming period, and strategists in political communication will use them in their plans to promote senior officials. In the last period, it has been increasingly used the strategy of sponsored messages sent directly to the public through chat rooms, precisely in order to reach the consumer directly in the idea of creating the impression of a dialogue. It's just a matter of time until politicians will also send their messages directly via Facebook Messenger, WhatsApp, Direct Message via Twitter or Linkedin. After all, it would be just an adaptation of their behavior to the development of technology, as the strategy of getting closer to the public with direct addressing is already practiced both on television, where politicians look directly into the camera when they have a direct message for voters (as if looking directly into people's eyes), and on public spaces, where there is a technology-free dialogue, used by politicians both offline and online, through the images they then post on social networks, as we have shown above, when analyzing cover photos of the profiles studied.

BIBLIOGRAPHY

Ahmed, T., *The State Of Facebook Video In The Year 2017: Video Length Up, Time Watched Down*, May 2nd, 2017. Retreived from https://locowise.com/blog/the-state-of-facebook-video-in-the-year-2017-video-length-up-time-watched-down, accessed on April 14th, 2018;
Baran, S., Davis, D., 2014, *Mass Communication Theory: Foundations, Ferment, and Future,* Cengage Learning, Stanford;
Kawasaki, G., Fitzpatrick, P., 2015, *Arta rețelelor sociale,* București, Publika;
Harfoush, R., 2009, *Yes We Did! An inside look at how social media built the Obama brand*, Berkeley, New Riders;
McConnell, B., Huba, J., 2007, *Citizen Marketers: When People Are the Message*, IL: Kaplan Pub., Chicago;
Rayson, S., *Facebook Video Engagement: What We Learned From Analyzing 100 Million Videos*, August 23, 2017. Retreived from http://buzzsumo.com/blog/facebook-video-engagement-learned-analyzing-100-million-videos#gs.ibRwp3Q, accessed on April 14th, 2018;
Shirky, C., 2008, *Here Comes Everybody: the Power of Organizing without Organizations,* Penguin, New York;
Tompkins, A., 2008, *When Online Mapping Gets Invasive*, April 7, 2008. Retreived from https://www.poynter.org/news/when-online-mapping-gets-invasive, accessed on March 28th 2018;

https://twitter.com/antoniocostapm
https://twitter.com/MinPres
https://www.facebook.com/alscosta/
https://www.facebook.com/AngelaMerkel/
https://www.facebook.com/CharlesMichel/
https://www.facebook.com/EdouardPhilippePM/
https://www.facebook.com/markrutte/
https://www.facebook.com/MateuszMorawieckiPremier/
https://www.facebook.com/search/top/?q=Mariano Rajoy%20
https://www.facebook.com/paologentiloni/
https://www.facebook.com/TheresaMayOfficial/
https://www.facebook.com/tsiprasalexis/
Zbuchea, A, Pînzaru, F., Galalae, G., 2009, *Ghid esențial de promovare,* Tritonic, București;

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

THE ROLE OF LANGUAGE COURSES AND TRAINING IN PREPARING DENTAL STUDENTS FOR THE CHALLENGES OF THEIR FUTURE PROFESSION

Laura Ioana Leon
Assoc. Prof., PhD, "Grigore T. Popa" University of Medicine and Pharmacy, Iaşi

Abstract:The aim of this paper is to present the ways in which the foreign language course at the Faculty of Dental Medicine, the "Grigore T. Popa" University of Medicine and Pharmacy Iasi has been adapted and designed to focus on the requirements of the students' future profession. Dentistry has become a very complex field today and dentists have to face many challenges. Besides the fact that dentists are required to be able to deal with a lot of pressures (keeping their business but also keeping the pace with the permanent development of technology), they are also required to be good communicators both with the patient and the dental team. Dentists' professional obligations also include scientific research that is meant to keep them up with the latest knowledge and discoveries in the field. We believe that the foreign language course may become an important tool by means of which dental students will get significant skills that will help them in their future profession.

Keywords: dentist, dental team, scientific research, communication.

Teaching English for Specific Purposes (ESP) has been a challenge for English language teachers. Foreign language teachers by and large have noticed, in the past decade or so, that teaching foreign language skills only may not be enough. Thus foreign language teachers are expected to also prepare their students to meet the requirements of their future jobs. Subjects taught at the university become more and more interdisciplinary and foreign language teachers have to adapt to these new needs in order to prepare their students with the skills needed for the 21st century. The Internet along with the technology has developed at full speed. Terminology and academic language make use of new words and concepts that both teachers and students have to be able to understand. This perspective, nonetheless, does not have in view only the idea of bringing technology in the classroom, but it also speaks about the kind of collaboration and team work the teacher has to have with the specialists in the field for which they teach English. English has to be explored from the perspective of the students' profession and consequently the English language course has to contain ideas that would enable students understand their profession from a better perspective. Approaching the English language in such a manner will definitely make the study of the language more meaningful for the students, encouraging them to better understand their future profession even from a humanistic perspective.

Teaching English to dental students is in many ways like teaching English for Medicine (nonetheless there will be aspects related to the field of dentistry that will be discussed in this paper). At the center of the dentist's activity we also have the patient, so onr of the most important things required from a dentist will still be good communication skills. Dentists have to be able to communicate with their patients from the moment they first meet, in order to build the same therapeutic relationship that is required in healthcare setting. A doctor has to be able to understand all the aspects of the patient's illness and consequently to understand all the social and psychological factors that might impede the patient's access to healthcare. Dentists have to understand all principles of communication and we believe it is the foreign language teacher's duty to introduce his / her students to the principles of the theory of communication. At the Faculty of

dental Medicine, "Grigore T. Popa" University of Medicine and Pharmacy Iasi, students take two courses in which they are explained the theory and practice of the communication process. They learn about the importance of understanding the components of the communication process, both verbal and nonverbal, voice management, active listening and cultural awareness. After they get this general introduction to the theory of communication, the focus is transferred on the idea of communication in healthcare settings. In the 1st year of their study, they learn about the idea of culture as part of foreign language teaching when they are explained that the mere acquisition of language and vocabulary are not enough in the process of learning a foreign language as proficiency is by far more complex in the sense that it refers to being able to use language in context. The context refers to the cultural background in which that language is spoken. Therefore the course progresses with the explanation intercultural communication. In the context of globalization we believe that such concepts should be thoroughly understood. Progressively students start to learn about intercultural communication in healthcare settings. They also learn about the way in which culture influence our health choices, i.e. the way in which we perceive the idea of health and illness. These two notions are always culturally situated so future dentists need to understand how health meanings are negotiated. Ultimately students need to understand that once they overlook the cultural element in their encounter with the patient, the whole medical act fails, everything resulting in poor communication, misdiagnosis and inappropriate treatment. In the 2nd year students in Dental Medicine have the possibility to attend an optional course entitled "Communication Skills in English for Healthcare Professionals" in which the students learn about the challenges of the dentist who is a non-native speaker of the English language if he / she chooses to carry out his / her professional activity in an English speaking environment. The course discusses all the linguistic barriers and cultural challenges that the medical encounter might bring along in such a context.

The dentist does not communicate only with the patient, he / she is actually the manager of the whole dental team. Whateley describes the group of dental health professionals as "a group of individuals able, willing, and preparing to work with others while taking responsibility for their contribution to the dental care of individual patients" (Whateley 1998). In the British system the dentist does not work only with a nurse, the dental team is formed of a receptionist, a dental hygienist, an orthodontic therapists, dental technicians. In their book describing the process of preparing for dental practice, F. J. Trevor Burke and Ruth Freeman identify the skills needed to communicate effectively with the dental team: "The same effective communication skills are required from the dentist when we refer to his / her dental team. Achieving this unified approach requires the dentist, as team leader, to have a variety of management skills that reflect the diversity of his / her position within the practice. These include the following: the establishment of effective communication skills, the ability to respond positively to team members, the provision of a platform for planning and identifying practice target goals and the motivation of team members. Thus the dentist can identify specific goals for each team member insuring the quality of the dental health care provided in the practice. Doing so affords the dentist an opportunity to give positive and appropriate feedback to each team member as means of team development. In this way staff are encouraged to develop and evolve their skills both in the clinical area and their interpersonal dealing with others" (Burke 2004). The process of team development has been described as empowerment with the dental team being characterized by "a high degree of interdependence, self-determination, competence, commitment and concern about the quality of work being performed" (Wilson 1998).

Academic Writing is another chapter of the foreign language course that needs special attention. There are many forms of the written academic texts and students need to become familiar

with these different styles and to be able to use the appropriate structure and vocabulary in each context. Writing is a very complex process. Nowadays we have different media through which we can communicate (the Internet, social media, emails, journals etc.). All these require different styles and conventions. It is important to learn to pay attention to the context in which you write and to know your target audience (readers). Grammar is also very important, along with other formal aspects of language (orthography, punctuation and spelling). The first things students learn about are the application forms. In order to apply for a position, to get a scholarship, dental students need to know how to write a CV, a letter of application or a personal statement. CV layouts may vary according to the post being applied for. These should include personal details, education and academic achievements, prizes and distinctions, positions of responsibility, interests, habits and activities. In a personal statement the applicant should give an explanation of his / her desire to study at a specific university, giving details of his / her aspirations and ideals, for example stating how much he / she is looking forward to working hard, to working in general dental practice, to achieving high quality. The letter of application should be addressed to the practice owner by name or hospital / university personnel manager. The letter should include the following: the reason why he / she applied to the advertised post, the features in the advertisement that attracted him / her to the particular post, how the post fits his / her overall career plan, when he / she is available for the interview (Burke 2004).

Academic writing also involves research. As B.J.J. Scott put it "research is an important aspect of dental academic work. The dental academic research may be carried out in a wide number of areas" (Scott 2003). These include clinical research or laboratory-based research: "It is essential that research findings are disseminated to the end users – dentists and patients and accordingly the writing of research abstracts and papers is central to the role of the dental academic. S/he may also choose to review articles or books, usually on subjects on which s/he has particular expertise, and this is also a valuable method for the dissemination of information. The peer review process, by which articles in peer-reviewed journals are assessed and checked for accuracy prior to publication, is central to the publication of good 'evidence' and as dental academics are often experts in their own fields of interest, they tend to carry the main burden of the peer review process. Some may also become the editor of a dental journal" (Burke 2004). These are only some of the writing activities a future dentist might be involved in. Thus students will have to learn about the accuracy of the scientific style, knowing how important clarity in such texts. The purpose of the written text is to inform or to influence the reader, therefore students will need to know how to find their voice and tone, to avoid using overcomplicated sentences and, last but not least, to have a good command of the English language. Nowadays, in order to be "visible" in the scientific context, you have to write in the English language. Therefore, bedsides the language barrier, there are some cross-cultural issues involving the written text. Written communication is influenced by the author's cultural and educational background. People may have different writing expectations, different ways of using methodologies and sometimes even terminology may differ. Proof reading is also needed when dealing with such texts. The advantage of the written text is that it is not sent until the author is satisfied with the way in which it sounds.

These have been some of the challenges of the dentists' future profession, and we have seen how some of the skills needed by the dentist are part of the linguistic training they get during the university years. Therefore we consider that the academic curricula should contain this foreign language course which is meant not only to teach foreign language skills to students as they have been adapted to respond to the latest requirements of a dentist's profession: communication with

both the patient and the whole dental team, intercultural communication in healthcare settings and academic writing.

BIBLIOGRAPHY

Burke, F.J. Trevor and Ruth Freeman (2003). **Preparing for Dental Practice**. Oxford: Oxford University Prress.

Scott, B.J.J. (2003). **So you want to be an academic?** *Dent Update:* 2003; 30: 28-36.

Whateley, B (1998). **A very special team. A praxtical guide to developing and motivating a dental team.** London: BDJ Books.

Wilson, C.K. (1998) **Team behavior: working effectively in teams.** *Semin Nurse Manag* 1998; 6: 188-1994.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

THE COHESION OF ORGANISATIONS THROUGH SOCIAL RESPONSIBILITY ACTIVITIES

Luminița Crăciun
Assoc. Prof., PhD, "Carol I" National Defense University, Bucharest

Abstract: Social responsibility is an important concern of public and private institutions and non-governmental organizations. These organizations undertake remedial activities or compensate for deficiencies registered in society and are satisfying at the same time the basic professional life needs of individuals-citizens. Through the forms of deployment and resources used, the actions of social responsibility contribute to the development of human relationships within organizations.
The aim of the present paper is to highlight the particularities of the role of social responsibility activities in increasing organizational cohesion in private firms and public institutions. The examples used hereinafter will demonstrate how the emotional factor determines changes in the behavior, by increasing work satisfaction, strengthening team spirit and cultivating organizational values.

Keywords: Social responsibility, human relationships, organizational cohesion, public institutions, corporations

Capitolul I Responsabilitatea socială în mediul corporatist și în instituțiile publice

În societatea contemporană, companiile/corporațiile/societățile din mediul de afaceri și-au reconsiderat modul de abordare al relațiilor cu cetățenii, cu comunitățile locale, înțelegând că rolul lor, în ceea ce privește binele public, trebuie să crească și să presupună o asumare de responsabilități.

Responsabilitatea socială corporatistă (RSC) reprezintă un concept în jurul căruia au apărut opinii și cercetări contradictorii, unele care susțin rolul pe care îl are atât pentru comunitatea locală, cât și pentru angajații proprii, dezvoltând, astfel, o întreagă paradigmă (A. Caroll, 1979, 1991). Alte opinii (M. Friedman, 1970, 1995) contestă mai ales rolul pe care îl are responsabilitatea socială pentru comunitate, susținând că *„singura responsabilitate a agenților economici este maximizarea profiturilor acționarilor în cadrul legal și al obiceiurilor morale ale țării"* (Friedman, 1970)[1].

Pornind de la articolele și lucrările apărute într-o perioadă de aproximativ 40 de ani, Archie B. Caroll, unul dintre cercetătorii opozanți ai teoriei lui Friedman, redefinește RSC scoțând în evidență patru elemente fundamentale, reunindu-le în *„piramida responsabilității sociale corporatiste":*

1. Economic - reponsabilitatea de avea câștig în urma investiției stakeholderilor;
2. Legal – responsabilitatea de a respecta legea;
3. Etic – responsabilitatea de a adera la norme sociale necodificate de legi, dar așteptate de actorii care operează în societate;
4. Filantropic – responsabilitatea de a avea un rol definit cu ajutorul voluntar pentru un segment al societății. [2]

[1] XXX- *Manual pentru promovarea integrității și resposabilității sociale în România,* Asociația Română pentru Transparență, București, 2013
[2] Ibidem, p. 31

Activitatea de responsabilitate socială reprezintă acțiunea voluntară pe care o întreprind companiile în concordanță cu cerințele minime legale pentru a îmbina interesele lor competitive, cu interesele societății.[3]

Binele comunității constituie fundamentul pentru dezvoltarea unei afaceri de succes, dar și un obiectiv necesar pentru asigurarea unei bune percepții a imaginii companiei din partea potențialilor clienți, a investitorilor, a partenerilor de afaceri, a jurnaliștilor și a tuturor categoriilor de public. De aceea, unii autori apreciază că pentru a redimensiona noul rol al mediului de afaceri trebuie luați în considerare mai mulți factori:

- globalizarea și puterea companiei – context în care aceasta nu se mai referă la un spațiu restrâns de activitate, ci la unul care trece granițele și care îi oferă putere și independență crescută;
- dezvoltarea durabilă, concept propus de Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare (WCED) constituită după Adunarea Generală a Națiunilor Unite în 1983, care implică managementul în complexe activități legate de comunități și generațiile viitoare;
- etica în afaceri, cu rol important în buna funcționare a acesteia.

În prezent, principiile managementului responsabil, fie că poartă numele de *responsabilitate socială corporativă (RSC)* sau *responsabilitate socială*, fie că sunt numite *civism corporatist (corporate citizenship)* sau *sustenabilitate,* sunt general acceptate în mediul afacerilor, în şcolile de management, în zona politicilor publice, în spaţiul academic, cât şi în rândul teoreticielior din domeniile economic şi social.

Conform sudiului întreprins de Bogdan Diaconu[4], în mediul afacerilor este acum acceptată ideea conform căreia managementul unei companii nu are obligaţii doar faţă de investitori (proprietari, acţionari), ci şi faţă de grupurile cointeresate (stakeholders), adică grupurile care pot fi afectate de deciziile sau politicile companiilor, dar şi grupurile care, prin acţiunile lor, pot influenţa pe termen lung dezvoltarea organizaţiei. În afară de investitori, sunt luaţi în calcul şi consumatorii sau utilizatorii finali ai produselor şi serviciilor companiei, angajaţii, partenerii de afaceri(furnizori, distribuitori, creditori şi alte entităţi implicate în lanţul de producţie) şi comunităţile din proximitatea zonelor de operaţiuni ale companiilor.

În România, după integrarea în Uniunea Europeană, conceptul de responsabilitate socială a fost preluat și în programele instituțiilor publice care, în afara rolului bine stabilit prin misiunea ce revine fiecăreia într-o societate democratică, își asumă roluri suplimentare în asigurarea binelui public. Astfel, campaniile de genul *„Donează sânge! Fii erou!”* a studenților de la Facultatea de Medicină – București, acțiunile de ecologizare organizate de primării în colaborare cu poliția locală, serviciile de asistență socială, campaniile de protejare în privința incendiilor/furturilor/violenței în familie, campaniile de ajutorare a persoanelor cu venituri mici sau cu problem de sănătate etc. reprezintă modalități de implicare în viața comunităților locale, de conectare cu dificultățile întâlnite în vița curentă.

Capitolul II Rolul motivației în comportamentul angajaților din instituțiile publice și/sau private

Orice activitate umană, proiectată sau chiar neplanificată, este însoțită de o motivație care ajută la finalizarea acesteia cu bun succes. Definițiile psihosociologilor pun în evidență faptul că motivația reprezintă *„suma energiilor interne și externe ce inițiază, dirijează și susține un* ***efort***

[3] Cf.Alison Theaker – *The Public Relations – Handbook*, 5th edition, Abingdon, Oxon; new York, NY:Routledge, 2016
[4] Bogdan Diaconu – Responsabilitate socială: repere și instrumente, în vol.coord. D. Borțun - *Responsabilitate socială corporativă: de la relații publice la dezvoltare durabilă*, Editura Tritonic, București, 2012, p. 36

*orientat spre un **obiectiv** al organizației, care va satisface simultan și **trebuințele** individuale" (Robbins, 1998)*[5]. Observăm că există trei elemente fundamentale care declanșează și susțin motivația în desfășurarea activităților:

- efortul care reprezintă intensitatea înregistrată pe parcursul derulării etapelor unei activități;
- obiectivele organizației, transpuse în toată structura activităților desfășurate pe o anumită perioadă de timp (cercetare, planificare, desfășurare, evaluare), care conferă valoare și sens efortului depus. Cu cât obiectivele personale sunt mai apropiate de cele organizaționale, cu atât efortul depus va contribui mai mult la rezultatele așteptate de organizație.
- Trebuința individuală reprezentând starea de necesitate resimțită de angajați, care îi determină să participe la activitățile organizației din care fac parte.

Aceste trei elemente trebuie luate în considerare de specialiștii în relații publice atunci când concep și propun spre realizare o activitate de responsabilitate socială. Oricât de mare este încărcătura morală ce presupune derularea unei astfel de activități, ea nu se înscrie în acel *modus operandi* obișnuit al organizației, nu intră în fișa postului, nu intră în grila de evaluare a activității angajaților pentru o perioadă de timp. De aceea, proiectarea unei activități de responsabilitate socială trebuie să pornească de la dezvoltarea motivației.

Dacă motivația pentru muncă reprezintă una dintre responsabilitățile cele mai importante ale managerilor, și anume *de a identifica și de a preciza în ce mod atingerea obiectivelor organizației asigură și satisfacerea propriilor nevoi ale angajaților*,[6] motivația participării la acțiunile de responsabilitate socială revine echipei din departamentul de relații publice care inițiază acest gen de activități.

Motivația pe care o dezvoltă propunătorii acțiunilor de responsabilitate socială vizează:

- Convingerea echipei de management de utilitatea acțiunii propuse. Utilitatea poate fi legată de: promovarea imaginii organizației, creșterea rolului social al organizației în comunitatea locală, dezvoltarea politicilor de marketing, consolidarea valorii organizației, întărirea culturii organizaționale etc.;
- Convingerea angajaților pentru participarea voluntară (în cazul instituțiilor publice) la activitățile de responsabilitate socială;
- Convingerea stakeholderilor de a fi alături și de a susține proiectul propus.

Pentru mediul privat (companii, corporații, firme etc.) activitatea de responsabilitate socială este desfășurată de departamentul de comunicare și relații publice, în colaborare cu diferiți stakeholderi, prin intermediul agențiilor de publicitate, efortul de a crea motivație fiind concentrat asupra echipelor de management.

Pentru instituțiile publice efortul de motivare este multiplicat de insuficienta finanțare a activităților de relații publice, în general, de suplinirea acestei deficiențe prin identificarea unor sponsori și de găsirea celor mai eficiente tehnici comunicaționale ce pot declanșa actul motivațional de participare voluntară la o activitate ce excede fișa postului. Mesajele legate de activitățile de responsabilitate socială nu trebuie să fie doar informative, ci e necesar să se concentreze asupra factorului emoțional. Pentru susținerea acestei idei aducem în sprijin opiniile psihosociologilor Paul Van Lange et al. (1997, 1998) care evidențiau faptul că există, în personalitatea indivizilor, trăsături care îi determină să vină în ajutorul celorlalți.[7]Mai mult, putem adăuga aprecierea din *Manualul de*

[5] Zoltan Bogathy – *Manual de psihologia muncii și organizațională*, Editura Polirom, Iași, 2001 p. 230
[6] Ibidem, p. 232
[7] Loredana Ivan – *Comportamentul prosocial și RSC. Rolul emoțiilor în situații de interdependență de tip RSC*, p. 157 în D. Borțun (coord.) - *Responsabilitatea socială corporativă: de la relații publice la dezvoltarea durabilă*, Editura Tritonic, București, 2012

psihologia muncii și organizațională (coord. Zoltan Bogathy) prin care se opinează că „*angajatul singur se poate motiva pentru că procesele motivaționale sunt declanșate din interiorul ființei umane"*[8]. Așadar, participarea voluntară a angajaților din instituțiile publice la activitățile de responsabilitate socială este motivată de convingeri și valori individuale, activate prin mesajele cu valențe emoționale formulate de specialiștii PR.

Această intervenție de sensibilizare a membrilor unui grup social (dintr-o instituție publică sau privată) contribuie la deschiderea către societate, la trezirea interesului și a receptivității față de problemele sau aspectele pe care le cunosc mai puțin, la o activare a potențialului de care dispune pentru participarea activă la transformările generate de dinamica mediului social.

Natura și conținutul mesajului transmis pentru trezirea interesului și dezvoltarea motivației de a participa la o activitate de responsabilitate socială poate urma modelul credibilității mesajului persuasiv propus de Al Mucchielli. Specialistul în științele comunicării consideră că informațiile sunt credibile atunci când:

- se mulează, se încadrează în credințele, obișnuințele, așteptările persoanelor sau grupurilor;
- aduc cu ele probe (obiecte, fotografii, scrisori, articole publicate în spațiul virtual, filme etc.);
- se referă la un domeniu total necunoscut auditoriului;
- au o funcție de explicare logică față de un fapt sau grup de fapte problematice.[9]

Construirea unui mesaj referitor la inițiativa unei activități de responsabilitate socială trebuie să combine cât mai multe din elementele enumerate, luând în considerare particularitățile psihosociale și culturale ale angajaților instiuței publice.

Capitolul III Responsabilitatea socială și coeziunea grupului

Serviciile instituțiilor publice sunt relizate de către angajați organizați în echipe ale birourilor, departamentelor sau secțiilor specializate în funcție de profil (financiar, resurse umane, administrativ, juridic etc.). Aceste echipe sau grupuri de lucru sunt formate din doi sau mai mulți indivizi care interacționează în mod independent pentru a realiza un scop comun (Forsyth, 199)[10].

Inițiativele specialiștilor de relații publice legate de activitățile de responsabilitate socială presupun implicarea voluntară a membrilor din întreaga organizației, indiferent de profilul profesional, realizându-se astfel grupuri de lucru diferite de cele stabilite prin organigrama oficială. Aceste grupuri sunt alcătuite din angajați care lucrează împreună pentru a îndeplini o anumită sarcină din proiectul propus, succesul bazându-se pe calitățile individuale, pe complementaritatea acestora și pe gradul de implicare al fiecărui membru.

Responsabilitatea socială are la bază valori morale care conduc la relizarea binelui comun și sunt diferite de activitatea curentă, deschizând posibilitatea de valorificare a trăsăturilor de personalitate ale angajaților doritori de a se implica în astfel de acțiuni. Mai mult decât atât, *oportunitățile de interacțiune îi ajută să se cunoască, să-și descopere opinii și valori similare, trăsături sau abilități compatibile, potențialul de a lucra pentru obiective commune*[11]cu condiția repartizării de sarcini care să corespundă competențelor proprii.

Acțiunile de ajutorare a bătrânilor sau a unor copii aflați într-un așezământ, plantarea de copaci în zone defrișate abuziv, ecologizarea spațiilor verzi, donarea de sânge, colectarea de cărți

[8] Ibidem, p. 238
[9] Alex Mucchielli – Arta de a comunica. Metode, forme și psihologia situațiilor de comunicare, Editura Polirom , Iași, 2015
[10] Mielu Zlate – *Psihologia muncii – relațiile interumane*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981, p. 248
[11] Ibidem

pentru bibliotecile din satele aflate la distanță mare de zonele urbane fac apel la emoții, la sentimente sau experiențe cunoscute ce declanșează dorința de participare pentru rezolvarea problemei. La nivelul grupului asistăm la generalizarea și uniformizarea trăirilor motivaționale individuale, la construirea unei motivații, care, deși trăită individual, are caracter colectiv.

Adeziunea la grupul care participă în acțiunile de responsabilitate socială se face treptat, odată cu interacțiunea dintre membrii lui, întrucât fiecare ajută, prin propriul efort, la îndeplinirea obiectivului stabilit de inițiator. Repartizarea sarcinilor, desfășurarea etapelor acțiunii presupun implicarea participanților și respectarea normelor impuse, existând posibilitatea ca fiecare să găsească în grup confirmarea propriilor păreri, opinii, comportamente. De altfel, M. Zlate (1981, 1983) apreciază că „*stimulii psihosociali permit nu numai stimularea și evocarea unei motivații specifice, dar și satisfacerea unor energii proprii ale oamenilor, care se nasc tocmai ca urmare a acțiunilor lor într-o situație de grup sau a dorinței de a acționa într-un grup.*" [12]

Fiind acțiuni voluntare, în care factorul emoțional are o influență majoră asupra motivației, activitățile de responsabilitate socială implică mai multă responsabilitate și mai puțină constrângere. De aceea, între membrii grupului există coeziune, reflectată în atractivitatea față de sarcinile aflate în desfășurare, iar membrii grupurilor coeziv sunt puternic motivați să lucreze cu entuziasm și să rămână în grup.

Factorii care contribuie la realizarea coeziunii în grup sunt [13]:

1. Valorile și opiniile similare – una din cele mai puternice surse; indivizii agreează compania celor care le sunt asemănători în privința opiniilor pentru că le induc sentimental că propriile opinii sunt corecte;
2. Durata inițierii într-un anumit grup sporește atractivitatea acestora pentru membri;
3. Mărimea grupului (de preferat, grupurile mici doarece membrii grupului au posibilitatea să se cunoască mai bine);
4. Îndeplinirea cu success a unor sarcini – pentru finalizarea unei acțiuni de responsabilitate social există multe etape premergătoare de a căror success depinde reușita întregului proiect;
5. Amenințarea externă și competiția intergrupuri – în prezent, inițiativele referitoare la responsabilitatea social sunt multiple, iar concurența marilor companii, care dispun de o finanțare considerabil mai mare, constituie pentru instituțiile publice o adevărată provocare.

Existența unor acțiuni de responsabilitate socială repetate (aflate la a doua ediție sau mai mult) sau extinse de la nivel local la nivel național confirmă atât viabilitatea proiectului, cât și coeziunea grupului de lucru, pornind de la inițiatori, până la cei care au contribuit efectiv la realizarea proiectului propus.

Consecințele coeziunii asupra comportamentului în grupul de lucru al activităților de responsabilitate socială se leagă de participarea activă la toate activitățile grupului, de succesul proiectului pe care l-au avut de desfășurat, de respectarea tuturor normelor care s-au impus în derularea acestuia și, nu în ultimul rând, de schimbarea atitudinii față de cei care au arătat neîncredere în inițiativa propusă.

Coeziunea grupului din acțiunile de responsabilitate socială reflectă asupra comportamentului angajaților și după finalizarea proiectului, atunci când fiecare angajat își reia

[12] Mielu Zlate – *Psihologia muncii – relațiile interumane*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981, p.238
[13] Ibidem, p.258

locul și activitatea de specialist în echipa departamentului în care este încadrat cu contract, buna colaborare, comunicarea eficientă și dinamica finalizării activităților reprezentând obiective noi de atins.

CONCLUZII

Binele comunității constituie fundamentul pentru dezvoltarea unei afaceri de succes, dar și un obiectiv necesar pentru asigurarea unei bune percepții a imaginii companiei sau instituțiilor publice a căror misiune este satisfacerea nevoilor cetățenilor. Activitățile de responsabilitate socială constituie prilejul de a regla anumite aspecte omise din planul general de acțiune al companiei sau instituției publice.

Inițiativele specialiștilor de relații publice legate de activitățile de responsabilitate socială a instituțiilor publice presupun implicarea voluntară a membrilor din întreaga organizație, indiferent de profilul profesional. Grupul astfel constituit are la bază valori morale care conduc la relizarea binelui comun, deschizând posibilitatea de valorificare a trăsăturilor de personalitate ale fiecărui angajat doritor de implicare în astfel de acțiuni.

Coeziunea grupului constituit voluntar pentru acțiunile de responsabilitate socială se reflectă asupra comportamentului angajaților și după finalizarea proiectului, concretizându-se într-o mai bună comunicare cu colegii de echipă, cu o redimensionare a activității și a timpului acordat fiecărei etape, cu o recalibrarea a efortului și a repartiției sarcinilor de lucru în funcție de particularitățile individuale.

BIBLIOGRAPHY

Bogathy, Zoltan – *Manual de psihologia muncii și organizațională*, Editura Polirom, Iași, 2001;

1. Diaconu, Bogdan – *Responsabilitate socială: repere și instrumente*, în D. Borțun (coord.) - *Responsabilitate socială corporativă: de la relații publice la dezvoltare durabilă*, Editura Tritonic, București, 2012;
2. Ivan, Loredana – *Comportamentul prosocial și RSC. Rolul emoțiilor în situații de interdependență de tip RSC*, p. 157 în D. Borțun (coord.) - *Responsabilitatea socială corporativă: de la relații publice la dezvoltarea durabilă*, Editura Tritonic, București, 2012;
3. Mucchielli, Alex – *Arta de a comunica. Metode, forme și psihologia situațiilor de comunicare*, Editura Polirom , Iași, 2015;
4. Theaker, Alison (coord) – *The Public Relations – Handbook*, 5th edition, Abingdon, Oxon; new York, NY:Routledge, 2016;
5. Zlate, Mielu– *Psihologia muncii – relațiile interumane*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981;
6. XXX- *Manual pentru promovarea integrității și resposabilității sociale în România,* Asociația Română pentru Transparență, București, 201

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

GLOBALIZATION OF THE ROMANIAN PRESS

Maria Magdalena Popescu
Assoc. Prof., PhD, "Carol I" National Defense University

Abstract: Technological progress and globalization are phenomena that intrinsecally supported and failed each other every day, across the world, since their inception.. Even though the former started mid 50s, for a country sunk in isolation until 1989 one can barely mention influences in the media context. Nonetheless, with the fall of communism freedom of expression was reinstated and the dawn of globalization started to make a shy impact. Thirst of knowledge combined with lack of exposure to flux of information due to communism regime resulted in a lack of critical thinking skill în people"s assesment of news.Conversely, globalization meant international exposure, it meant information coming from across borders, it meant people bringing along cultures and stereotypes, it meant proximity of time and space. The use of internet meant changes in the mass communication paradigm while the unrestricted access to information and to the mature western press determined the rapid turn of the Romanians into the the adopters of western journalistic style, of the way information is processed. Globalizing communication has become an important element of the press and the virtual space was perfect for profileration in this direction.The texts have changed their approapch to events and details, new rankings have been adopted in the importance of news and a new way to organise the reading universe has been created. Pictures are more valuable in the media, the texts are shorter while entertainement news is more valuable than serious news. Time for reading is different, it is short so everything happens in no time. In this context, the present paper looks at the way Romanian journalism has changed with globalization in approach, in dissemination and richness of linguistic opportunities. While the text looses, it is communication that gains, since the catch is in the vast array of possibilities to reach the audience, to spread information.

Keywords: worldwide integration, media, journalism, press, internationalization

Worldwide integration or globalization, as it is well known by most of the people, is seen as the manifestation of human society inter-dependence followed by an intensification of social relationships that goes along with a reinvention of what was known before as a cluster of states, to a complete unity, dissipating borders and boundaries to fill the void of spatial proximity, triggering connectivity and postmodern imperialism. Irrespective of the field it manifests itself in, globalization is a worldwide expansion of a market that levells off the products.

General background

In the present context, products are considered twofolded- technology and its outpt. This is the case with media and journalism as well, since the press is no longer similar to what it was before 1990, especially in Romania. Media products now are a conglomerate of text, video and images at unprecedented speed and various degrees of control. The same technology bridges the gaps of time and space and media disseminates information across the world at incredible speed, ignoring borders and boundaries. People ignore them too, since they express themselves freely and openly, in a continuum and at an unstoppable rate. This is because challenges and opportunitities to consume information are outrun by the possibility to produce their own content. Journalists are no longer a special category since citizen journalists can be found everywhere, fully confident that they can make the world see shapshots of reality as unaltered and fresh as they happened. Research should

pose questions related to the extent to which new media boosts quality journalism, reflected in the lifespan local news have, influenced by the media worldwide integration and to the benefits the overwhelming quantity of information has on people who get it from the online press nowadays, due to hipertextuality, as oposed to the options mainstream press had offered in this respect.

Technology and its role for globalization

What is important is that new technology which turned the whole world into a global village depends on the internet, in its turn being one of the factors that determine globalization of news. A positive outcome is that governments will no longer be able to influence and bias the pieces of news since society is exposed to an unlimited and endless source of information that allow people to compare, contrast and search for the version nearest to reality, in an international market for ideatic exchange, continuoulsy supplied wih information. Conversely, the drawback is that the internet limits the chances for journalists to be present at the scene by being a continuous supplier of research sources which replaces in-field gathering. This may bring misinformation or even cosmetic recovery of facts, missing out vital details. This process turns even more and more into a promoter of fake news, a phenomenon that becomes critical with days going by.

As far as the local news is concerned, they are lowered in importance since contextualization is a characteristic of the new press and whatever topic was highlighted nationally, it becomes of interest locally as well, minimizing the mundane events that drew attention in the past. This yet brings the danger that the common citizen may feel neglection for his local issues, abused by the aflux of national and international information which cannot accomodate people and their torments.

An abundance of information, however, brings along ballance, self-assurance and self-control, it brings critical thinking and own- mindedness to various exposures. Global topics are brought up in a multicultural dimension since mobility allows people to move freely and therefore to get interested in topics of concern for a relative proximity. However, each person belongs to a nation, to a culture and religion and sometimes, when the topics of interest are no longer present, this may cause distress and provide the feeling of estrangement. This brings along an extra effort for selection of the news since the flow grows intermitently. Journalists and the press have adapted the news to a pluralist society interests, a society where the impact of media products manifests itself augmented and more intensely than in the past. Reaching out to people, media has become a pitch voiced tailor of public opinion, where each consumer has his own tone that can be heard and can influence, in its turn, many more, due to the fluidity of text and the conducive environment, due to the open and free medium that lends itself to news production and adaptation in a non-professonal vein. Citizen journalism has gained more and more contour in Romania where people have a historical urge to speak up, after the fall of communism. Online journalism, accompanied by citizen journalism (non-professional producing content to share own, spectaculous and unprecedented events) change the medium but also the structure of the information given in the press, they change the selection criteria and the users as well, they change the rated audience and the concept of peak time reading. The relationship between the reader and the author is changed as well, since readers can easily and on a regular basis become authors and the authors turn into readers every instance new content is displayed, either as new or as a comment to something previously posted, and the permanent game and role exchange occurs irrespective of place and time, irrespective of geographical space or of demographics.Online press and citizen journalism have provided an endless landscape for each publication due to hypertextuality and in-depth organization of content, due to the reading habits that have changed from linearity to a multi-dimensional

continuity. A border free market for labour has brought along free market for information. This, in turn, brings competition among texts and among pieces of news as well. Influence is no longer performed by means of language but by means of novice information selection and by a play with the text appearance. Professionals of journalism have now turned into professional speakers, fueling dialogues on a permenent basis and at all times, in all places, on all issues. This is what globalized journalism means and this is what globalized media jobs mean.

Worldwide integration and its influence on the media text

Should we start from the premises that globalization brings negative influence to the media text, depriving it of stilistic richness in a search for enhanced apprehension, worldwide integration brings positive elements visible in the journalistic text as well- it is more difficult for the censorship to be applied as information travels freely and can be compared to other sources, there are common values that are shared due to common living space designed in a border free zone. If we were to look at certain types of media products tailored for the printed and online press, we need to see both the informative and the demonstrative outputs, since the most emblematic products- the pieces of news and the editorials (each for its category) have suffered changes in the process of international integration.

The piece of news in globalized Romanian press

The most important characteristics when designing a piece of new look at coherence, cohesion, intertextuality,clarity. Features of form and content will highlight the differnces between what the media text was before the deep print globalization has set on the cultural and social instruments a nation has and the present moment- elliptical titles, active voice and third person reporting to render objectivity, interogative constructions. Should we look at news issued very close after the fall of communism, during the 1990, we can make a few observations on the quality of the text- the average number of words we find is varying from 25 to 40 , with a rate of uneasiness pointing at 4, with an average readability factor of 10 to 12 pointing at the fact that the texts are sometimes more difficult to understand due to long sentences, frequent and long sequencing of multiple subject or multiple adjective and yet not as easy for the non-educated reader. In present though, since readability is quite high, it means the texts are appropriate for the medium educated reader, the way a populist press should be like, with a topic sentence that is not always set at beginning of the text. Analyzing the online press news after a ten-year span we can observe that the readability factor decreases consecutive to a loss in education at national level. For the press to survive, it has to adapt its style to the level of acceptance the public has. Therefore, if at the beginning of the globalization post-communist process the readability drops to 7, while the syntax of the text becomes more complicated, alternating active and passive voice, things change towards present more and more with the expanson of the online press, citizen and data journalism. The title takes up the role of the intro, since it becomes longer than usual, stronger and more appealing, generating the longer and more indepth texts, because the title itself is the hiperlink providing an oportunity for all the other texts opening behind. The problem with the online text is that while there are no limits in the dimension of the text, the accesibility is lower due to the permeability of authors- they write the text and then they can update it and improve it at no cost, yet within time constraints, due to the abundance of information coming along, incessantly, with the obligation to select the most interesting and the most impacting ones. *Now* and *Most Relevant* have become a motto for everything that comes from the inordinate channels of the newsagencies. Gradually yet,

the online news display a figure of readability that increases, reaching to 15, showing an adaptability of the text to the average reader. On the other hand, convergence as a feature of globalization brings together all the media to replicate one and the same event in an effort to keep up with all stages and novelties or progressive advancement of an event in real time. Benefiting from a permanent updating, the news give up the pyramid structure to take over a tunnel structure, a 2D linear verticality in what sintetic updates are concerned.

Were we to concentrate on the topics covered in the globalized media in Romania, then attention needs to be given to the fact that topics are no longer ours only, the outside international problems are brought at home and interconnected with the national ones. Any event that affects society nationally is compared and contextualized with the ones at international level. Outside world is brought into mundane, into daily life and at hand, compared and related to our problems either to augment or to diminish the importance of the problems we face. The preocupation for disseminating the national information and events to cross the borders and get, in their turn, contextualized for other media across Europe does not happen too often, due to geopolitical and geostrategic reasons. The Romanian events need to impact society at large in order to appeal to international media and find a place within the international globalized press. As far as the opinion articles in the Romanian globalized press are concerned, observation is that the topics approached are internationalized as well, even though, for example, the attitude is against an issue with national impact, international examples are brought into the light as arguments or counter-arguments, as a uniformization of ideas within a border free environment. Irrespective of the topic, an opinion article is usually analyzed in an European context, in a European light, trggering comparisons with other situations across the world, for people to better understand, relate and retain the information and the viewpoint better. Opposed to the fact that shortly after the fall of communism the international events were treated in the national press within national contexts, that is the events were not assessed in an international vein, as they had occured, now both national and international facts and opinions are treated internationally, upgrading our reactions and attitudes and translating the national cues or the national impact within an international sphere of meanings. International terms and especially English ones are present in the press as such, different from the approaches in the 90s, when the rudimentary and opaque language was still appealed to. Apart from all this, events are covered in real time even for the written press, due to the online environment and the oportunity to permanently update everything. With this facility and infinite space to post, attention spans now from the most remote place on Earth and its events to the tiniest detail happening, to the least insignificant person in a village, in country or wherever. Attitude in presenting the information is informal and friendly, since the text is accessed in all formal and informal places- at work, in school, at home and on the bus, in the station or in a park. The language needs to penetrate the reader's understanding and instill his memory in all contexts and at all times, this is how deconstruction of formality is explained. Complex, serious and stiff texts have given way to fluid and aerated ones especially fo the reasons just mentioned.

Conclusions

Journalism in Romanian post communist times and throughout the worldwide integration process has undergone massive changes not only in form, but also in content, all backed up by a change in the way media content is produced and delivered to the public opinion. All the form and content change brought along a new public, since the text adapted its length, its sentences and its way of signaling information, i.e. its title, to enhance a deeper structure, provided by the existance of the hyperlink. The choice of words has changed in order to allow for a higher degree of

readability and thus highly complicated lexic has dissapeared into very specialized publications. Last but not least, the content and management of information has suffered changes in what technological progress called the online media that has been gradually replacing mainstream media, as a result of globalization. More exactly, information is conextualized, irrespective of the subject, all is seen from an international, European perspective, with implications and steps to follow, since we are all inhabiting the same one unique world, where „medium is the message" to quote McLuhan.

BIBLIOGRAPHY

Coman, M.,- Manual de jurnalism Tehnici fundamentale de redactare vol II, Polirom, 1999.
Craia, S.-, *Dicționar de comunicare*, Ed. AGER, 2001.
Danciu, M., -*Mass media, Comunicare&Societate*, Cluj Napoca, ed. Tribuna, 2003.
Guțu-Tudor, D.-, *New, new media*, București, ed. Tritonic, 2008.
Ioniță, G.-, "Bișnițarii", *Adevărul*, 7 aprilie, 1990, p. 3
Mallender, A., *Cum să scrii pentru multimedia*, Iași, ed. Polirom, 2008.
McLuchan,M.- *Understanding Media*,London: Routledge & Kegan Paul, 1964
Mucchielli, A.- Dicționar al metodelor calitative în științele umane și sociale, Polirom, 2002.
Patriche, D-, Comerț și globalizare, București, Editura ASE, 2003.
Pleșu, A, -"Chipul schimonosit al libertății", *Adevărul*, 15 iunie, 1990, p.1.
Rieffel, R.-, *Sociologia mass-media*, Iași, ed. Polirom, 2008.
Roșca, L. -*Producţia textului jurnalistic*, Iaşi, editura Polirom, 2004.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

LE PETIT PRINCE, PRECURSEUR DES RELATIONS INTERCULTURELLES

Ruxandra Petrovici
Assoc. Prof., PhD, "Al. Ioan Cuza" University of Iaşi

Abstract : Interculturality poses many issues which have already been analysed by researchers in intercultural communication for years: the relation between an individual and his/ her culture, the need or refusal to build interculturality, various perspectives and social identity (Beatrice Rafoni, La recherche interculturelle).
However, it is important to mention that today's object of scientific study was once a subject of introspection or meditation for the Little Prince or Antoine de Saint-Exupery, to be more precise. The focus was on the relationships between people, in general and one's way of making friends, in particular.
The Little Prince visits the planets around his asteroid "to seek an activity and learn things". Every planet he visits is inhabited by a single person. The Little Prince is satisfied to observe the person that thus becomes a stereotype for a people, a field of activity, and a culture in short. His aim was to define the social profile considering two variables, the egocentric ego and social needs. (Laurent Goulvestre, Les clés du savoir être interculturel)
It goes without saying that real friends are only here, on Earth, to quote the one coming from asteroid B 612.

Keywords: communication, interculturality, cultural dimension, social profile

« Il était une fois un petit prince qui habitait une planète à peine plus grande que lui, et qui avait besoin d'un ami… »

Antoine de Saint-Exupéry, pilote militaire, a voyagé un peu partout dans le monde. Il a transporté le courrier de Toulouse au Sénégal puis rejoint l'Amérique du Sud en 1929, réalise des reportages au Viêt Nam en 1934, à Moscou en 1935, en Espagne en 1936, il sert dans l'armée de l'air et, à l'armistice, il quitte la France pour New York avec l'objectif de faire entrer les Américains dans la guerre et devient l'une des voix de la Résistance. Il a pu entrer en contact avec beaucoup de gens, connaître leurs idées et leur façon d'être. Mais la question qu'il porte dedans, *comment faire pour que la communication devienne une vraie relation ?* le hante toujours car « les grandes personnes ne s'intéressent plus qu'aux chiffres ».

Le Petit Prince a été publié en 1943, son auteur est disparu en 1944. Aujourd'hui, en 2018, en pleine époque de la communication digitale, interculturelle, virtuelle, interpersonnelle, on se retrouve seuls, chacun sur sa *planète*, voire devant son ordinateur, incapables de se faire des amis, car, on respecte seulement des règles sans y mettre de la vraie préoccupation pour l'autrui.

Le Petit Prince nous offre un modèle de transformation de quelqu'un préoccupé seulement par soi-même, puis par ses proches, en quelqu'un qui vit pour le monde entier.

On a pu constater que ce qui est devenu aujourd'hui objet d'étude scientifique, la communication, était autrefois, pour Le Petit Prince ou plus précisément pour Antoine de Saint-Exupéry, sujet d'introspection et de méditation sur les relations entre les gens et surtout sur le mode de se faire des amis, de vrais amis.

La réflexion sur la communication interpersonnelle et interculturelle est vieille comme l'être humain parce qu'en effet elle est la réflexion sur le fait qu'on est tellement différent, même des gens qu'on a l'impression de connaitre.

On a l'habitude de considérer comme culture l'identité culturelle des gens appartenant à des nations différentes ou à des groupes ethniques différentes ce qui implique une histoire continue et relativement ancienne. Or, à ce moment-là, à cause de la mondialisation (sur la Terre !), surtout celle économique, on parle de plus en plus de la culture du métier, de l'entreprise, du statut social, de la région. L'interculturalité pose de nombreux problèmes, analysés déjà depuis des années par les chercheurs en communication culturelle : le lien entre l'individu et sa culture, la nécessité ou le refus de construire l'interculturel, les perspectives et l'identité sociale (Rafoni, 2003).

Le Petit Prince avait déjà pose ces questions, avant la lettre.

Nous arrivons, nous, à connaitre Le Petit Prince, grâce à sa rencontre avec le pilote Saint-Exupéry qui venait de tomber avec son avion dans le désert et qui voit apparaître près de lui un gamin tombé, lui aussi, du ciel.

Il semblait poser beaucoup de questions et ne jamais entendre les questions du pilote.

Le Petit Prince « se trouvait dans la région des astéroïdes 325, 326, 327, 328, 329 et 330. Il commença donc par les visiter pour y chercher une occupation et pour s'instruire ». Il visite l'astéroïde habité par un roi, un vaniteux, un buveur, un businessman, un allumeur de réverbères, un géographe. Et toutes ces rencontres le préparent pour sa visite sur la Terre, où il y a tout ce qu'il avait déjà rencontré sur d'autres planètes et encore plus.

Chaque planète qu'il visite est occupée par une seule personne. Le Petit Prince se limite à juger la personne qui devient ainsi le stéréotype pour un peuple, un domaine d'activité, bref, pour une culture.

La première planète visitée est habitée par un roi « habillé de pourpre et d'hermine, sur un trône très simple et cependant majestueux », pour qui « tous les hommes sont des sujets », donc facile à maîtriser, à comprendre et à gouverner, un roi qui peut même ordonner à bailler ou à ne pas bailler, qui ne tolère pas la désobéissance et l'indiscipline mais qui, en étant bon, « donne des ordres raisonnables ».

La communication « ne passe pas seulement par l'expression verbale, mais aussi par l'expression corporelle, c'est-à-dire tout ce qui touche au non-verbal », « elle ne signifie seulement la transmission claire du message mais aussi la capacité, pour l'émetteur à imprimer durablement le message dans la tête du récepteur » (Goulvestre, 2012, p.29).

On ne peut pas sortir de nous-mêmes pour nous observer et, même si on pouvait le faire, on manquerait d'objectivité envers notre personne. Car, comme le disait Oscar Wilde, on peut se connaître, comprendre, juger seulement en contact avec les autres personnes, en observant leurs attitudes, réponses, feed-back en général.

On peut quantifier les traits physiques : la taille, le poids, la couleur des cheveux, de la peau ou des yeux mais on a aussi d'autres traits plus complexes, moins mesurables.

Deux spécialistes en communication, Joseph Luft et Harry Ingham ont élaboré un instrument de connaissance de soi-même, la fenêtre de Johari (Prutianu, 2000, p.44). Cette fenêtre a quatre œils où on trouve les traits connus par soi-même et par les autres ; l'*aire ouverte,* les traits connus par les autres et inconnus par soi-même, l'*aire aveugle* ; les traits connus par soi-même et inconnus par les autres, l'*aire cachée,* les traits connus seulement par soi-même et finalement les traits inconnus tant pour soi-même que pour les autres, l'*aire inconnue*. L'aire aveugle comprend les comportements individuels non conscientisés : être pessimiste, optimiste, vaniteux, tics nerveux ou verbaux (Prutianu, p.45). L'aire cachée peut contenir des rêves, des objectifs ambitieux ou secrets et des expériences angoissantes qu'on veut oublier. L'aire inconnue est l'aire du sous-conscient qui n'est pas devenu, ou pas encore, perceptible de l'extérieur (Prutianu, p.45).

Pratiquement ces aires sont mouvantes et interdépendantes. Dès qu'on agrandit l'une, on rétrécit les autres, l'aire totale restant la même, elle représentant le caractère de l'individu. Même si on peut parler du changement d'un caractère, la capacité de le révéler implique la diminution de l'aire cachée ou aveugle et la capacité de se connaitre soi-même suppose le rétrécissement de l'aire aveugle.

Pour comprendre un comportement interculturel (Goulvestre, p.31) il faudrait définir le profil social de la personne en vue, c'est-à-dire de se comporter en société. « Deux variables prédominent dans nos relations personnelles, le *Moi egocentrique* […] et le *Besoin social* […] » (Goulvestre, p.32). « Un bon communicateur aura toujours tendance à attirer les autres plutôt qu'à les éloigner et ce, même dans une autre culture que la sienne. » (Goulvestre, p.32).

Les *Moi egocentrique* parlent d'eux-mêmes, de leurs actions, de leurs pensées, « ils ont tendance à ne pas écouter les autres car ils pensent à eux avant tout » (Goulvestre, p.32).

Les personnes *à fort besoin social* communiquent fréquemment avec les autres, ils sont chaleureux et permettent aux autres l'accès à eux d'une manière moins formelle.

Pour expliquer cette théorie, Laurent Goulvestre (2012, p. 34) place à droite la *dominante du moi* et à gauche l'*effacement du moi*, en considérant que le plus egocentrique est celui qui parle de soi et n'a pas besoin des autres pour exister et le moins egocentrique, celui qui ne parle pas de soi et qui n'a pas besoin des autres pour exister.

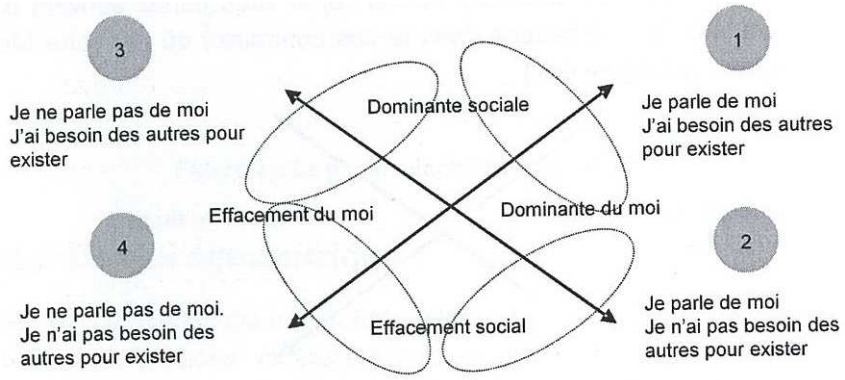

Figure 4.5 Profil social

D'ici on arrive au schéma ci-dessus qui relève la dominante sociale d'un individu.

Le Petit Prince n'écoute pas les autres…mais il veut les connaître. Il parle de soi-même ou surtout de ses expériences et ne semble pas avoir besoin des autres pour exister. Seulement sur la Terre il apprend les vertus d'une relation d'amitié. « Le problème n'est pas d'être seul, mais de se sentir seul » (Goulvestre, p.38.)

Pour pouvoir parler des différences interculturelles, soient-elles interplanétaires ou terrestres, il faudrait définir les dimensions de la culture.

L'anthropologue américain E. Hall. Il prend en considération trois dimensions culturelles : le rapport à l'espace, voire les distances interpersonnelles (distance intime, personnelle, sociale et publique), le contexte (fort et faible) et le temps (monochrone ou linéaire et polychrone).

Geert Hofstede (apud Sylvie Chevrier, 2003) considère quatre dimensions fondamentales de la culture qui se rapportent :

1. Aux relations entre les individus qui divisent les sociétés en *sociétés individualistes* et *sociétés collectivistes*.
2. Aux différences de pouvoir acceptées dans la société, d'où la différenciation entre les *sociétés à forte distance hiérarchique* et les *sociétés à faible distance hiérarchique*.
3. Au degré d'acceptation de l'inconnu que réserve le futur qui oppose les *sociétés à fort contrôle de l'incertitude* et les *sociétés à faible contrôle de l'incertitude.*
4. A la division sociale des rôles entre les sexes dans la société qui sépare les *sociétés masculines* des *sociétés féminines.*

A ces quatre dimensions fondamentales, Hofstede ajoute une cinquième se rapportant à l'orientation vers le court ou le long terme et qui nous fait prendre en considération *des sociétés orientées vers le long terme* ou *vers le court terme*.

Inspirés par le professeur danois, d'autres chercheurs ont proposé des dimensions de la culture (apud Chevrier, 2003). Ainsi, M. Minkov propose une différenciation entre les *cultures sévères* et *les cultures indulgentes* et entre les *cultures du monumentalisme* et *celles de la discrétion*.

Les prochaines planètes visitées par le Petit Prince sont habitées par un vaniteux, un businessman, et un géographe, tous les trois, tout comme le roi, faisant partie de la catégorie des gens égoïstes qui se suffisent à eux-mêmes, qui ne se préoccupent pas des autres, qui vivent gracieusement dans une *aire ouverte,* car ils n'ont rien à cacher, ils sont fiers même de leurs défauts et qui, vivant seuls sur une planète entière, vivent quand même dans une société hiérarchique en se situant au sommet de la pyramide.

Le businessman est l'exposant des grandes personnes qui adorent les chiffres ; il est sérieux, il n'aime pas être dérangé et ne s'amuse pas des balivernes, *il n'a pas besoin des autres pour vivre*. Il vit dans un *contexte faible*, où tout doit être expliqué et argumenté, dans un *temps linéaire* ou « time is money » et où, même les étoiles peuvent être placées « en banque » pour rapporter de l'intérêt.

Le géographe a quand même besoin des explorateurs pour les interroger, pour ainsi pouvoir noter leurs récits et découvertes et pour en faire des livres. Il est toujours le chef,
« il est trop important pour flâner » et très important « pour vérifier la moralité des explorateurs.

Le buveur veut tout oublier, il vit plutôt dans l'aire cachée de la fenêtre de Johari et se moque de la hiérarchie. Il a des moments où il se retrouve dans la réalité immédiate et se voit avec les yeux des autres et « il a honte de boire ».

L'allumeur des réverbères est le seul qui ne fait pas partie du « groupe » parce qu'il s'occupe d'autres choses que de soi-même, il est l'*être social*, il se sent responsable pour la vie des autres, il se met à leur service sans penser aux avantages d'une fonction.

Les personnages rencontrés ne sont que l'avant première de la visite du Petit Prince sur la Terre. Ici vivent et des rois, et des businessmen, et des ivrognes, n'en parlant plus des vaniteux. Mais, sur la Terre, le Petit Prince aura la chance de continuer son expérience, d'enrichir ses connaissances, de faire des comparaisons, de réfléchir sur sa vie sur l'astéroïde B 612 et de se faire des amis. Il y voit des formes de relief, des plantes et des animaux qui lui rappellent son astéroïde.

Tombé du ciel au désert de Sahara (qui semble l'image future de la Terre si les gens continuent à faire la guerre pour n'importe quoi), il rencontre premièrement un serpent qui semble incarner le rusé qui « parle toujours par énigmes », qui se cache, qui mord, qui donne la mort.

Puis il voit une rose qui « un jour avait vu passer une caravane » – les hommes habitent vraiment la Terre – et « fit l'ascension d'une haute montagne ».

Si sur les autres planètes, on a eu l'impression que ce qui compte ce sont les personnes, les habitants, que leur personnalité constitue l'atmosphère de la planète, sur la Terre, les choses

deviennent plus complexes. La nature, les animaux semblent avoir leur vie à elles, un peu à l'écart de la vie des hommes, surtout de la vie des grandes personnes.

Il reste mémorable la rencontre du Petit Prince avec le Renard qui, même s'il semble seulement chercher des poules pour se nourrir, en tant que vieux philosophe, il enseigne au Petit Prince comment établir des relations avec les autres. Il emploie le verbe « apprivoiser » qui pourrait signifier dompter ou dresser, peut-être caresser (?).

Ainsi il faudrait suivre carrément et chronologiquement plusieurs étapes : « il faut être patient… » ; « tu t'assoiras d'abord un peu loin de moi (du Renard), comme ça, dans l'herbe. Je te regarderai du coin d'œil et tu ne diras rien. Le langage est source de malentendus. Mais, chaque jour, tu pourras t'assoir un peu plus près […] ». Il faut venir à la même heure, pour donner à l'autre le temps de se préparer, de se sentir heureux, puis de s'inquiéter, « de s'habiller le cœur ». Il faut des rites, « c'est ce qui fait qu'un jour est différent des autres jours, une heure, des autres heures ». Il faut accepter de souffrir, de pleurer quand on se quitte mais aussi de comprendre combien on a gagné en connaissant l'autre, en réalisant son unicité au monde, en se sentant responsable pour l'autre.

Pourrions-nous espérer que ces étapes seront respectées un jour par les Forts de la Terre, au lieu de déclarer la guerre ?

Toutes ces théories semblent être déjà inscrites dans une mémoire intergalactique et on pourrait en faire appel dès qu'on se préoccupe en vérité d'une personne, d'une nation, d'une culture, d'une race, d'un pays ou d'un endroit.

Et, ce qui est le plus important, le Petit Prince nous a donné la clef pour établir une relation, pour connaitre un être (humain ou non humain) : apprendre et faire premièrement des choses inutiles, marcher doucement vers une fontaine, écouter le vent dans les champs de blé, parler seulement pour entendre le écho de sa voix intérieure, allumer la lumière même si la nuit dure seulement quelques secondes, soigner une fleur, se taire auprès d'un ami…

BIBLIOGRAPHY

Rafoni,B. (2003) - *La recherche interculturelle. Etat des lieux en France in* Questions de communication, 4/2003, 13-26
Chevrier, S. (2003) – *Le management interculturel,* Paris, Ed. PUF
Goulvestre, L. (2012) - *Les clés du savoir être interculture,*Paris, Ed. Afnor
Prutianu, S. (2000) – *Comunicarea si negocierea in afaceri,* Iasi, Ed. Polirom
Fréchet, S. (1997) – *Communication interpersonnelle et négociation commerciale*, Paris, Ellipses
Verbrunt G. (2011) – *Penser et vivre l'interculturel*, Lyon, Chronique sociale
Verbrunt, G. (2011) – *Manuel d'initiation à l'interculturel*, Lyon, Ed. Chronique sociale

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

AREAS, ACTIONS AND AGENTS IN SOCIAL ADVERTISING

Mirela Ioniță
Assoc. Prof., PhD, "Carol I" National Defense University, Bucharest

Abstract: Social advertising is a form of communication that differs from commercial advertising through its noncommercial purpose. Social advertising is educational and basically informative, aiming to change the attitudes, beliefs and behaviors of the public towards a desirable social model. This type of advertising deals with collective security, human rights, the quality of life, environmental protection, collective identity. Social advertising activities unfold within communication campaigns, which are, generally, part of larger programs that include related actions and events. The persuasive power of social advertising is limited and conditioned by plenty of factors. Quite often, it does raise public awareness, but does not solve social problems. This article represents a didactic systematization of the operational concepts in the field of social advertising since the Romanian normative framework in this area is not explicit enough.

Keywords: social advertising, social campaigns, civil society

PUBLICITATEA SOCIALĂ

Publicitatea socială este o formă de comunicare publicitară, fără scop comercial, care cuprinde, în funcție de scopul urmărit: informativ sau caritabil, atât anunțurile de interes public, cât şi apelurile umanitare, in genral, pe scurt, toate acele mesaje exceptate de la taxe in mass-media. Publicitatea socială se realizează, de regulă sub forma unor campanii de informare, de conştientizare sau de sensibilizare a opiniei publice cu privire la promovarea unor valori sociale, desfăşurate prin toate mediile şi pe canalele de comunicare. Diferenţa majoră dintre campaniile de publicitate socială şi campaniile de relaţii publice este că o campanie de relaţii publice are ca principal scop promovarea propriei imagini a instituţiei, pe cînd, publicitatea socială urmăreşte obiective sociale, de interes general.

Publicitatea socială nu se confundă cu publicitatea comercială. Publicitatea comercială este forma plătită de prezentare şi promovare, cu intenţia de a influenţa publicul, cu scop economic declarat, anume acela de a determina publicul să achiziţioneze produsele serviciile sau ideile promovate, în scopul consumului. Prin contrast, publicitatea socială este forma de prezentare şi promovare a unor produse, idei şi servicii, cu scop asumat, noncomercial, preponderent informativ şi educativ, prin care se urmăreşte schimbarea atitudinilor, convingerilor şi comportamentelor publicului, în sensul modelului social desirabil. În limba engleză există termeni diferiţi pentru cele două domenii de activitate: *advertising* şi *publicity*. Spre deosebire de *advertising, publicity* înseamnă comunicarea neplătită, articolele, reportajele sau chiar şi discuţia dintre două persoane care amintesc numele unei companii, fără ca orgnizaţia numită să fi plătit sau să fi dat ceva în schimb. Există, în acest sens chiar şi un proverb: *„For advertising you pay, for publicity you pray (te rogi)"* . Ambele forme de comunicare publicitară oferă imaginea produsului, nu produsul, utilizează tehnici şi strategii asemănătoare de elaborare, producţie şi difuzare a mesajelor şi presupun, deopotrivă, profesionalism şi creativitate, simţ artistic şi imaginaţie. Ambele forme afirmă respectarea adevărului şi onestititatea fata de public ca principii etice fundamentale. Prin natura diferită a activităţii, însă, tonul celor două forme de publicitate s-a conturat diferit: publicitatea comercială urmăreşte să seducă publicul prin prezentarea exclusivă a aspectelor optimiste ale vietii, pe când publicitatea socială pretinde că prezintă obiectiv realitatea, deşi, în fapt,

problematica accentuează disfuncţionalităţile şi neajunsurile sociale, în scopul obţinerii de sprijin public. Ambele forme sunt vulnerabile, ca prin exagerare şi insistenţă să provoace reacţii adverse la public: publicitatea comercială riscă să devină agresivă şi vulgară, publicitatea socială riscă să devina sentimentală şi lacrimogenă.

DOMENIILE tematice prioritare ale publicităţii sociale sunt: securitatea colectivă, drepturile omului, calitatea vieţii, protecţia mediului, identitatea colectivă. Fiecare dintre domeniile menţionate subsumează numeroase aspecte ale actualităţii sociale:

Securitatea colectivă vizează aspecte politice şi sociale. Domeniul include avertismentele instituţiilor guvernamentale, privind deplasarea persoanelor în zone periculoase, afectate de dezastre naturale sau de mişcări sociale, zone în care au loc fenomene naturale extreme: cutremure, uragane, inundaţii, incendii, viscole etc. sau zone cu climat instabil politic, cauzat de confruntări armate, acţiuni teroriste, violenţe de stradă, revoluţii, lovituri de stat, regimuri totalitare etc. Domeniul mai cuprinde şi mesajele care fac referire la siguranţa individuală, la protecţia socială, la asigurarea resurselor de trai, la combaterea sărăciei, la stabilitatea climatului social şi la conduita preventivă în spaţiul public (inclusiv în calitate de pieton sau de conducător de autovehicule).

Drepturile omului e o altă etichetă vastă care include apelurile la toleranţă rasială, etnică, religioasă etc, vizează aspecte legate de adoptii, traficul de persoane, precum şi apelurile la nonviolenţă publică şi domestică. Domeniul include şi problemele legate de migraţie şi integrare socială.

Calitatea vieţii se referă cu predilecţie la domeniul sanatăţii publice şi include campaniile de educare a publicului, privind aspecte de prevenţia şi combaterea unor boli şi viciii sociale. În acest sens, acestui domeniu i se subsumează: camapaniile de educaţie igienică şi sanitară, de control medical periodic, de vaccinare, de detectare a unor boli în fază incipientă, de nutriţie corectă, de utilzare responsabilă a produselor farmaceutice şi medicale, dar şi campaniile anti-alcool, anti-fumat, anti-drog, anti-HIV (sex portejat) şi, nu în ultimul rând, campamiie menite să descurajeze diverse practici considerate incompatibile cu societatea civilizată (de ex. căsătoria dintre copii, mutilarea sexuală, alungirea gâtului, „micşorarea picioarelor", tatuajele profunde etc.). Tot aici se încadrează campaniile pentru donare de sânge şi apelurile umanitare în scopul strângerii de fonduri pentru îmbunătăţirea serviciilor sanitare (de ex. dotarea unui spital cu o secţie sau cu o tehnologie specializată), sau pentru finanţarea tratamentului unor cazuri individuale (De ex. donaţii pentru asigurarea unor operaţii şi tratamente în străinatate, în cazul unor afecţiuni grave.). Calitatea vieţii mai cuprinde şi un aspect social: acţiuni de intrajutorare a persoanelor defavorizate prin colecte publice. (De ex. copii săraci, fără posibilităţi, bătrâni singuri, fără surse de venit, persoane cu nevoi speciale, persoane afectate de dezastre sau accidente etc.).

Protecţia mediului este un domeniu tematic, care vizează, deopotriva, acţiunile referitoare la ecologia planetei, dar şi palierul individual. La nivel global amintim acţiunile întreprinse împotriva poluării mediului, a apelor, a aerului, a solului, împotriva încălzirii globale, a dispariţiei stratului de ozon, a experimentelor nucleare, a distrugerii naturii, a pericilitării faunei şi florei, a dispariţiei unor habitate şi specii, a poluării cauzate de sursele convenţionale de energie etc. În acest domeniu pot fi incluse şi manifestări referitoare la manipulările genetice, la clonare sau la experimentele spaţiale. Uneori acţiunile pentru conservarea mediului, pentru utilizarea surselor alternative de energie, pentru protecţia unor specii ameninţate (foci, gorile etc.) pot lua chiar forma exagerată a unor violenţe de stradă sau a unor fapte asociale. La nivelul comunităţii, grija pentru mediu este reflectată de publicitatea socială care vizezează curăţenia şi igenizarea habitatelor umane, de la depozitarea gunoaielor, la comportamentul ecologic al indivizilor. Cetăţenii sunt

îndemnaţi să păstreze curăţenia oraşelor şi a spaţiilor de recreere, să utilizeze produse şi ambalaje recliclabile (şi reciclate!) şi sa recicleze resturile consumului menajer.

Identitatea colectivă include aspectele socio-culturale ale publicităţii sociale. Printre scopurile sociale ale publicităţii se numără şi promovarea valorilor culturale, păstrarea tradiţiilor, conservarea patrimoniului cultural, educaţia identitară şi, nu în ultimul rând, cultivarea limbii şi a gustului autentic. Construcţia unor clădiri cu destinaţie culturală prin subscripţie publică, ridicarea unor monumente comememorative, cinstirea eroilor neamului, recuperarea unor opere de artă, aflate in colecţii private de către un muzeu, care obţine fonduri din colectă publică, promovarea artististilor populari, revigorarea meştesugurilor tradiţionale, cultivarea simbolurilor naţionale sunt aspecte care contribuie la construcţia identitară.

CADRUL LEGISLATIV din România privind publicitatea socială nu este foarte explicit. MESAJELE difuzate prin publicitatea socială sunt considerate, în mod tradiţional, a) anunţurile difuzate în mod gratuit în interesul public; c) apelurile la acţiuni de caritate; c) spoturile în susţinerea campaniilor naţionale de comunicare ce promovează mesaje sociale. Normativele in vigoare sunt deductibile din urmatoarele legi: LEGEa nr. 544/ 2001, privind liberul acces la informaţiile de interes public; Legea nr. 148/ 2000, privind publicitatea, Legea nr. 185/2013, privind amplasarea și autorizarea mijloacelor de publicitate, Legea nr. 154/2017, pentru modificarea şi completarea Legii nr. 185/2013; Legea audiovizualului nr. 504/2002. În Legea audiovizualului nr. 504/2002 se spune: ”Publicitatea nu include anunţurile de interes public şi apelurile în scopuri caritabile transmise în mod gratuit”(art. 35 alineat 3), Codul de reglementare a conţinutului audiovizual. (Decizia nr. 220/2011 a Consiliului National al Audiovizualului – CNA) dedică o întreagă secţiune campaniilor noncomerciale (art 141,142,143)[1].

AUTORII MESAJELOR noncomerciale pot fi 1. instituţii sau autorităţi publice care difuzează anunţuri de interes public în cadrul unor acţiuni de alertă sau de avertizare. 2. asociaţii sau fundaţii legal constituite, organizaţii neguvernamentale care derulează acţiuni sau campanii cu caracter exclusiv social, adresate societăţii sau comunităţii; 3. persoane fizice sau juridice care lansează apeluri caritabile, derulează activităţi filantropice cu caracter umanitar, organizează colectarea de fonduri de la public pentru un obiectiv filantropic.

MESAJELE PUBLICITARE cu caracter social pot fi grupate în recomandari şi solicitari. Recomandarile se adresează tuturor categoriilor de public şi vizează configurarea comportamentului

[1] **Secţiunea 10 - Campanii noncomerciale**
Art. 141 Sunt considerate mesaje noncomerciale: a) anunţul de interes public asumat de către o instituâie sau autoritate publică, în cadrul unei acţiuni de alertă, avertizare şi informare a publicului derulate îin condiţiile legii şi care nu promovează propria imagine a instituţiei; b) campania socială derulată de către o asociaţie sau fundaţie legal constituită, în cadrul unei acţiuni cu caracter exclusiv social, necomercial, adresată societăţii sau comunităţii; c) apelul în scop caritabil derulat în cadrul unei activităţi filantropice cu caracter umanitar, îin scopul sprijinirii unor persoane aflate în dificultate; apelul trebuie să precizeze persoana sub responsabilitatea căreia se colectează şi se utilizează bunurile şi fondurile băneşti donate.
Art. 142 Mesajele noncomerciale nu se includ în calculul duratei legale alocate publicităţii şi trebuie să respecte următoarele condiţii cumulative: a) difuzarea mesajelor să fie gratuită, fără obligaţie de contrapartida directă sau indirectă; b) mesajele să fie grupate şi separate de alte mesaje publicitare şi identificate între coperte cu menţiunea "Mesaj/mesaje de interes public" ; c) mesajele să nu conţină nicio referire de natură comercială; siglele sponsorilor pot fi prezentate numai în apeluri caritabile la sfârşitul spotului şi nu trebuie să depăşească durata cumulată de 3 secunde.
Art. 143 (1) Emisiunile teledon trebuie să precizeze la începutul şi sfârşitul acestora persoana/persoanele sub responsabilitatea căreia/carora se colectează şi se utilizează bunurile şi fondurile baneşti donate, precum şi datele de contact ale acesteia/acestora.(2) În cazul campaniilor care presupun colectarea de fonduri de la public pentru un obiectiv anume, furnizorii de servicii media audiovizuale au obligaţia de a informa publicul cu privire la rezultatele concrete ale acestor campanii.

uman în interesul receptorilor, în vederea desfăşurării vieţii sociale în parametrii desirabili pentru individ şi societate. Recomăndarile sunt formulate ca informări, avertismente, îndemnuri, sfaturi etc.

Solicitările se adresează, de asemenea, publicului larg, dar vizează condiţia unor terţi. Astfel publicul este îndemnat sau sensibilizat să contribuie la îmbunătăţirea vieţii semenilor şi rezultatul scontat este sub forma unor donaţii din venituri proprii pentru scopuri nobile sau de sponsorizări ale unor acţiuni sociale în scopuri caritabile.

Practica manifestărilor publice caritabile poate fi încadrată publicităţii sociale. Concerte şi baluri caritabile, expoziţii şi licitaţii în scopuri filantropice, competiţii şi meciuri onorifice, colectele publice în scopuri umanitare sau culturale şi alte acţiuni caritabile implică frecvent participarea unor agenţi economici care acţionează în spiritul responsabilităţii sociale corporatiste.

Puterea de influenţare a publicităţii sociale este limitată şi condiţionată de o multitudine de factori. În principiu, aceasta realizează sensibilizarea opiniei publice, nicidecum rezolvarea problemelor sociale.

CAMPANII SOCIALE

Activităţile de publicitate socială se desfăşoară în cadrul unor campanii de comunicare, care, de regulă, sunt parte a unor programe mai vaste, şi sunt compuse din acţiuni şi evenimente corelate.

CAMPANIA SOCIALĂ este un tip de campanie de comunicare, care presupune un ansamblu unitar de acţiuni specifice, desfăşurate în vederea îndeplinirii unui scop social.

Termenul „Campanie” provine din domeniul militar şi desemnează: Totalitatea operațiilor strategice armate, pe câmpul de luptă, într-o anumită perioadă de timp. Conceptul s-a extins şi în alte sfere ale vietii sociale cu intelesul de Acțiune concertată, organizată după un anumit plan, cu scopul de a obţine profit, putere, notorietate. Astfel au apărut termeni compuşi: campanie electorală, campanie de presă, campanie publicitară etc.

Literatura de specialitate subsumează aces tip de activităţi conceptului mai larg de campanii de comunicare, dat fiind faptul ca ele se desfăşoară preponderent prin comunicare în spaţiul public, mai ales prin utilizarea canalelor mediatice. În continuare vom încerca să definim sintetic principalele concepte care operează în teoria ştiinţelor comunicării, pentru a putea încadra operaţional campaniile sociale.

Campaniile de comunicare sunt clasificate dupa diverse criterii.

1. Clasificarea, în funcţie de tipul de influenţare urmărit, distinge între: campanii publicitare, politice şi ideologice:

- Campaniile publicitare au ca scop obţinerea de profit prin comercializarea de bunuri, servicii sau idei şi se realizeazăprin reclamă.

- Campaniile politice scop obţinerea (sau legitimarea) puterii politice, la nivel central sau local, principala formă de manifestare sunt Campaniile electorale.

- Campaniile ideologice sunt consacrate unor cauze, de regulă, umanitare şi au ca scop promovarea unor valori social desirabile, de interes general.

2. Clasificarea, în funcţie de emitentul mesajelor, distinge între: campanii de comunicare publică, campanii de relaţii publice şi campanii de presă.

- Campaniile de comunicare publică au ca scop promovarea unor idei de interes general în vederea obţinerii unui comportament social desirabil din partea unui segment cât mai larg de populaţie. (Societatea este beneficiarul acţiunilor, autorul mesajului este o parte din publicul vizat, interesul său coincide cu al destinatarului.)

- Campaniile de relaţii publice au ca scop promovarea imaginii unei organizaţii la categoriile de public cu care organizaţia se intersectează în activitatea sa: public intern şi extern, format, deopotrivă, din angajati şi clienţi, din furnizori şi retaileri, din autorităţi şi sindicate, din grupuri de lobby şi organizaţii nonguvernamentale[2]. (Autorul mesajului are interes direct in difuzarea unor idei in spatiul public.)

- Campaniile de presă sau mediatice urmăresc mobilizarea opiniei publice, în favoarea sau împotriva unei situaţii, unei cauze, unei persoane etc., prin materiale publicistice, articole sau emisiuni, (aşadar se referă la acţiunea concertată a mai multor instituţii mediatice pe o anumită temă, într-un interval de timp şi presupune adoptarea unei poziţii clar delimitate faţă de subiectul dezbătut.) (Autorul mesajului este un agent mass-media, care, potrivit misiunii presei, reflectă în articole problematica societăţii şi nu propriile interese.)

Prin urmare, campaniile sociale pot fi considerate campanii ideologice şi campanii de comunicare publică, în sensul angajării publice pentru o cauză. Ele se pot materializa în campanii mediatice, atunci când instituţiile mediatice se raliază cauzei în discuţie. Dar nu sunt campanii publicitare pentru că nu au scop lucrativ, nu urmăresc să vânda ceva în vederea obţinerii de profit şi nu pot fi nici campanii politice, deoarece ţelul lor nu se intersectează cu puterea politică. Practica, însă, a dovedit de nenumărate ori ca ţeluri sociale au fost confiscate pentru scopuri comericale sau politice.

Autorii campaniilor sociale sunt cel mai frecvent, agenţi ai societăţii civile, dar, de asemenea pot fi instituţii guvernamentale sau agenţi comerciali, angajaţi în acţiuni de responsabilitate socială corporatistă.

SOCIETATEA CIVILĂ descrie forme asociative de tip apolitic şi care nu sunt părţi ale unei instituţii fundamentale a statului sau ale sectorului de afaceri, dar care intervin pe lânga factorii de decizie, pe lânga instituţiile statului de drept pentru a le influenţa, în sensul apărării drepturilor şi intereselor grupurilor de cetăţeni pe care îi reprezintă. Societatea civilă se referă la acel set de instituţii, organizaţii şi conduite situate între stat, afaceri şi familie. În acest sens, Organizaţiile neguvenamentale - asociaţii sau fundaţii, sindicatele, uniunile patronale sunt actori ai societăţii civile. Societatea civilă include organizaţii non-profit, organizaţii filantropice, mişcări sociale şi politice, alte forme de participare socială şi civică. Societatea civilă este considerată una dintre cele trei componente ale societăţii moderne, pe lângă: 1. Componenta economică, şi 2. Componenta politică (instituţiile fundamentale ale statului) 3. Componenta societăţii civile sau sectorul non-profit este cel care legitimează sau amendează celelate două componente. Dincolo de aspectul instituţional, societatea civilă este formată din cetăţeni, care, asociaţi sub diferite forme, participă la viaţa publică, influenţează politicile, apără şi promovează interesele populaţiei[3].

Campaniile de comunicare socială vizează o problematica diversă, care se poate încadra celor 5 domenii tematice prioritare: securitatea colectivă, drepturile omului, calitatea vieţii, protecţia mediului, identitatea colectivă[4]. Campaniile de comunicare socială se încadrează, de regulă, unor programe mai vaste, şi sunt compuse din acţiuni şi evenimente corelate. *Programul* are obiective de anvergură, este, de regulă, coordonat la nivel statal sau interstatal, se poate intinde pe o durată de câţiva ani şi poate integra mai multe campanii de comunicare. *Evenimentul* este o "întâmplare" de scurtă durată, ce ocupă un interval de timp precis, răspunde unui singur obiectiv şi vizează categorii de public definite.

[2] inspirat din: Şerb, Stancu, Relaţii publice şi comunicare, Editura Teora, 1999.
[3] (sursa: Fundaţia pentru Dezvoltarea Societăţii Civile: www.fdsc.ro).
[4] Cateva exemple concrete: Campania pentru Prevenirea Abandonului şi a Instituţionalizării Copiilor **"Casa de Copii nu e Acasa",** Campania **„Nu da spagă"**Afişele cu acelaşi mesaj au fost expuse în peste 50 de toalete ale barurilor.

3. Campaniile sociale pot fi clasificate şi în funcţie de modul de finanţare. În practica socială a campaniilor sociale din România putem distinge 3 categorii: În prima categorie se includ campaniile finanţate din Fonduri Phare pentru ONG-uri. În a doua categorie apare ca actor Guvernul, prin agenţiile sau ministerele sale. Cea de-a treia zonă implică iniţiative private ale companiilor sau asociaţiilor patronale. În fiecare caz din cele expuse, traseul banilor este diferit. Un statut aparte îl au campaniile fără buget, iniţiate de Consiliul Naţional al Audiovizualului[5]. Proiectele de campanii sociale iniţiate de ONG-uri ajung la Fundaţia pentru Dezvoltarea Societăţii Civile[6] (FDSC) după ce a fost lansată o cerere de oferte. În mod obligatoriu, pentru un astfel de proiect organizaţia trebuie să vină din start cu un partener media şi să prezinte o contribuţie financiară.

Rezultatele campaniilor sociale pot fi măsurate decât pe termen lung. Problematica socială este profundă, iar rezolvarea depinde de o multitudine de factori. Campaniile sociale nu sunt ieftine şi efectul lor nu e garantat. De regulă, temele majore sunt reluate periodic în spaţiul public, cauzele sociale nu sunt noi și, nu rareori, sunt uzate de campanii precedente. Pentru creatorii de campanii sociale este o permanentă provocare de a formula mesaje adecvate, care să fie credibile şi creative totodată, care să ajungă la publicul ţintă şi să-şi atingă scopul.

BIBLIOGRAPHY

- Legea nr. 544/ 2001, privind liberul acces la informaţiile de interes public;
- Legea nr. 148/ 2000, privind publicitatea;
- Legea nr. 185/2013, privind amplasarea și autorizarea mijloacelor de publicitate;
- Legea nr. 154/2017, pentru modificarea şi completarea Legii nr. 185/2013;
- Legea nr. 504/2002. Legea audiovizualului;
- Decizia nr. 220/2011 a Consiliului Naţional al Audiovizualului – ţ Codul de reglementare a conţinutului audiovizual.

1. BUNDUCHI, Ion, *Analiza cadrului legislativ naţional şi a practicilor internaţionale în domeniul publicităţii cu mesaj social, Consiliul naţional pentru participare*, Chişinău, 2012, www.cnp.md/ro/grupuri-de-lucru/social/item/download/1038
2. SPĂTARU,Tatiana, *Studiul sociologic: publicitatea socială în percepţia managerilor mass media,* Chişinău, 2009, http://www.asrp.md/downloads/raport_publicitate_sociala.pdf
3. ȘERB, Stancu, *Relaţii publice şi comunicare*, Editura Teora, 1999.
4. BĂLĂNESCU, Olga, *Campania publicitară socială despre minorităţi*, 2007, http://www.philippide.ro/Romani%20majoritari_2007/03_BALANESCU.pdf
5. CATHELAT, Bernard, *Publicitate şi societate* , Bucureşti, Ed. Trei, 2005.
6. MATEESCU, Oana, *Campanii sociale, companii responsabile,2005,* http://www.9am.ro/stiri-revista-presei/2005-02-12/campanii-sociale-companii-responsabile.html

[5] (de ex.:Campania: "Citește eticheta")

[6] **Fundaţia pentru Dezvoltarea Societăţii Civile (FDSC)** este o organizaţie neguvernamentală, independentă, înfiinţată în anul 1994, în cadrul unei iniţiative a Comisiei Europene. FDSC este o "organizaţie pentru organizaţii", care consideră că dezvoltarea sectorului neguvernamental reprezintă în sine un indicator pentru starea comunităţii în care cetăţenii trăiesc.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

COMIC DISCOURSE IN CINEMATOGRAPHY

Mirela Ioniţă
Assoc. Prof., PhD, "Carol I" National Defense University, Bucharest

Abstract: Creating comic effects in movies goes beyond the means of expression inspired by literature, theater and visual arts. Cinematic communication has its own ways to trigger laughter. This article approaches comic cinematic discourse employing an analysis grid that reassesses the canonical model of Bergson's theory on laughter, starting from the distinction between visual and verbal comic. The theoretical structure provides the premise for a unitary technique of interpreting comic discourse in various film genres.

Keywords: film, humor, cinematic discourse

INTRODUCERE

Tuturor ne place să râdem. Şi râdem cu poftă atunci când auzim un banc bun sau atunci când asistăm la o fază comică. Citim poveşti umoristice, mergem la spectacole de comedie şi vedem filme haioase pentru acele momente de bună dispoziţie pe care ni le oferă ficţiunea. Nu ne batem capul să înţelegem de ce râdem. Dacă ne întrebăm de unde vine umorul dispare magia şi s-a dus tot hazul. Gândirea raţională şi râsul nu au prea multe în comun şi se ştie că nu toţi oamenii au simţul umorului la fel de dezvoltat.

Teoreticienii comunicării şi-au pus foarte serios problema surselor umorului şi a tehnicilor de realizare a comicului şi sunt în concordanţă cu practicienii, creatori de umor atunci când afirmă că fiecare limbaj artistic dispune de mijloace de expresie specifice, capabile să stârnească râsul. E evident că una e a scrie un text umoristic şi alta a-l interpreta pentru public. Avem cu toţi experienţa că la unii oameni râdem şi când zic ceva serios şi la alţii nu, chiar când se străduie să spună o glumă. Însă n-am idee câţi şi-au pus vreodată problema în ce măsură se produce efectul comic, atunci când altcineva decupează fereastra de realitate pentru noi şi ne-o oferă sub forma unor imagini pe un ecran (la cinema, la televizor, pe monitor sau pe smartphone).

Oare dispune limbajul cinematografic de mijloace proprii de realizare a comicului, dincolo de procedeele consacrate din literatură, teatru şi arte vizuale, pe care le-a integrat cu succes în discursul său? Analiza discursului umoristic din filme face apel, de regulă, la tipologia canonică a comicului furnizată de teoria râsului a lui Henri Bergson.[1] Astfel procedeele comice din operele cinematografice sunt identificate şi discutate în funcţie de cele trei categorii de comic, distinse de Bergson: comicul de situaţie, comicul de limbaj şi comicul de caracter. Tiparul ne sună extrem de cunoscut, l-am aplicat, fără excepţie, la orele de literatură, ori de câte ori am avut de analizat un text umoristic. Chiar aşa. Ştiaţi că teoria asta a apărut la 1900? Iar exemplele lui Bergson se refereau exclusiv la teatru? Observăm, aşadar, că reţeta lui Bergson s-a dovedit la fel de eficientă pentru două domenii: textele literare şi spectacolele de teatru. Deci ar fi firesc să funcţioneze şi în cazul producţiilor cinematografice. Apare însă întrebarea: Oare de la 1900 chiar nu s-a mai scris nimic memorabil în teoria comicului? Oare teoreticienii chiar să nu fi fost interesaţi deloc de „fabricarea" umorului, ci doar de mecanismele sale psihologice? Până acum încă nu am găsit un răspuns satisfăcător. Să ne imaginăm puţin lumea lui Bergson, în care existău cărţi, existau şi spectacole de

[1] Henri Bergson, Râsul. Eseu asupra semnificației comicului, Editura: All, 2014.

teatru, dar nu exista nici film, nici televiziune, nici măcar radio. Chiar e grila lui Bergson cheia universală şi singulară, capabilă să explice satisfăcător realizarea comicului în orice formă de expresie artistică şi în orice formă de comunicare? Oare comicul de film chiar se realizează altfel decât în literatură sau în teatru? Depind mijloacele de expresie chiar atât de tare de mediile de comunicare?

Propun să facem un experiment şi să încercăm să vedem un film într-un alt mod: Să urmărim filmul odată fără sonor şi alta data fără imagine. Un model de analiză a comicului aplicabil limbajului cinematografic poate deveni operaţional dacă izolăm metodologic componenta vizuală de cea verbală. În fapt, revedem mijloacele de expresie ale unor medii de comunicare mai vechi: filmul mut şi radioul – care la apogeul lor au furnizat publicului intens produse umoristice. Astăzi ambele sunt la fel de depăşite: filmul mut nu mai face parte din oferta industriei culturale de vreun secol, iar emisiunile radiofonice de tipul spectacolelor de divertisment sau a dramatizărilor au regresat treptat, de când rolul social şi cultural al radioului s-a modificat, odată ce a apărut televiziunea şi receptoarele radio au devenit portabile.

Vizionarea unui film artistic fără sonor e plictisitoare şi inutilă, dar putem încerca cu un spot publicitar, care durează doar un minut. Am ales aleator Spotul Hipsterova[2], o reclamă de la Digimobil[3], care promovează servicii de telefonie mobilă prin scenete umoristice care se petrec în universul fictiv al Belgravistanului[4]: Aţi reţinut probabil replica: "Kaput kartela!", dar aţi observat că ea apare şi ca text scris? Sau aţi observat că în safe există şi trei! borcane cu murături? (Uitaţi-va pe raftul de sus!) .

COMICUL VIZUAL

Haios, nu? Iată că există destul umor şi în imagini. Trebuie doar puţină atenţie ca să-l vedem. Dar cum poate fi descris umorul vizual aplicand grila lui Bergson? De aceea propun un model de analiză a comicului de film care să pună în evidenţă tocmai capacităţile specifice limbajului cimenatografic de a produce umorul.

MODELUL COMICULUI CINEMATOGRAFIC

[2] Spotul pentru opţiunea numită sugestiv "Hipsterova" ne spune o poveste simpatică: Dinerovich, mafiotul deţinut în închisoarea de lux din Belgravistan este dezolat că prietenei sale belgrave, Desdemona i se tot termina creditul de pe mobil iar colegul său de celulă, Florin Nemeş, îi sugerează oferta de Cartelă Digi Prepay. O poveste spusă intr-un minut, cu replici şi cadre amuzante, deopotrivă.

[3] Spotul "Hipsterova" (2014), Acum si cartela Digi cu optiuni de la 2 euro, Digi Romania, https://www.youtube.com/watch?v=eIDGsy2QBFA

[4] Agenţia de publicitate Papaya Advertising a lansat în 2014, o noua campanie de comunicare pentru RCS & RDS "Interzis in Belgravistan, Optim in Romania" cu scopul de a promova serviciului de telefonie mobila Digi Mobil. Cadrul poveştilor din reclame este Belgravistan, o ţară bogată imaginară din estul Europei, care a interzis serviciul oferit de RCS & RDS pe motiv ca preţul acestuia e prea mic. (https://www.iqads.ro/articol/29730/breaking-news-digi-mobil-interzis-in-belgravistan-optim-in-romania-noua-campanie)

Analiza comicului cinematografic porneşte de la distincţia între cele două componente majore: comicul vizual şi comicul verbal, care în realizarea unui film trebuie să concure la exprimarea aceluiaşi mesaj şi în practică nu pot fi separate.

1. COMICUL VIZUAL poate fi analizat sub două aspecte: static şi dinamic. Astfel putem căuta surse de râs în STOP CADRE şi în SECVENŢE.

1.1. STOP CADRUL COMIC este acea fotogramă, care vizualizată izolat, stârneşe râsul. CADRUL CINEMATOGRAFIC conţine, asemeni picturii sau fotografiei, un mesaj care poate fi formulat în registru comic cu mijloacele de expresie ale artei vizuale. Compoziţia cadrului poate declanşa râsul. Aşadar enunţand elementele limbajului vizual şi reguluile sale de articulare vom căuta acele particularităţi compoziţionale generatoare de umor. (Recapitulăm aici. Elementele limbajului vizual[5] sunt: linia, forma, suprafaţa, volumul, culoarea, lumina, textura. Principiile compoziţiei[6] sunt: echilibrul, ritmul, accentul, proporţia, asocierea, contrastul şi convergenţa.) COMPOZIŢIA CADRULUI[7] poate creea efecte umoristice prin asocierea inedită de obiecte[8] care contrazic aşteptările receptorului, prin crearea de contraste care frizează logica curentă sau prin accentuarea unor detalii rizibile. Aşadar contează ce elemente punem în cadru (de ex: un schior la ştrand va fi receptat mai degrabă în cheie comică, decât ca o anormalitate îngrijorătoare[9]), contează cum înfăţişăm obiectele (de ex. vestimentaţia bizară a unui personaj[10] poate strârni râsul. Travestiurile sunt mai întodeauna amuzante[11].), contează cum relaţionăm obiectele (de ex. un cioban cu un smartphone[12] e o combinaţie haioasă prin contrastul dintre ocupaţia tradiţională şi tehnologie.), contează în ce cadru plasăm subiectul (de ex. ce ar căuta un călugar şaolin într-o comunitate rurală românească?[13]), contează cam tot ce există în cadru, nu numai ce e pus intenţionat acolo ca să ne facă să râdem. Fiindcă tot aici ar intra suprapunerile nefericite de planuri[14] şi greşelile din filme[15]. Excepţia fericită e atunci când cadre complexe sunt compuse cu scop umoristic şi pot spune o poveste care stârneşte râsul dintr-o singură imagine[16].

[5] Elementele limbajului vizual: https://study.com/academy/lesson/what-are-the-seven-elements-of-art-definition-examples.html
[6] Principiile compoziţiei plastice: Introduction to Graphic Design - Design principles, https://www.youtube.com/watch?v=WxlrPw5oOAE
[7] ARIJON Daniel, Gramatica filmului, Trad. Copel Moscu,Editura IBU, Bucureşti, 2013.
[8] [Pisică cu tabletă] http://diez.md/2017/02/28/foto-atunci-si-acum-cum-tehnologiile-au-schimbat-viata-pisicilor/
[9] [Copil pe schiuri vara] http://www.trilulilu.ro/imagini-haioase/ma-dau-ku-schiurile-c-te-miri
[10] [Pălărie decorată cu pasăre]: http://www.judithaustin.com/index.php/bird-hat-2/
[11][Eddie Murphy în filmul „Profesorul trăsnit(1996)] https://www.gettyimages.co.uk/detail/news-photo/eddie-murphy-holding-noodle-in-a-scene-from-the-film-nutty-news-photo/168598121#eddie-murphy-holding-noodle-in-a-scene-from-the-film-nutty-professor-picture-id168598121
[12] [Afiş. Ciobanul Ghiţă în reclama Vodafone (2013)] http://www.effie.ro/campaigns/vodafone-hbo-go/
[13] [Afiş. Reclamă apă minerală Bucovina, călugărul shaolin (2012)] http://www.datonul.ro/bucovina-echilibru-suprem-pentru-corp-si-minte
[14] [Mama pe zebră, iluzie optică haioasă] http://assets.perfecte.ro/assets/perfecte/2012/07/11 /image_galleries/ 17122/ vezi-cele-mai-haioase-poze-cu-iluzii-optice-si-pregateste-te-sa-razi-cu-lacrimi_6.jpg
[15] [Avion în cadru, film istoric „Gladiatorul" (2000)] http://omofon.com/greseli-din-filme-celebre-pe-care-sigur-nu-le-ai-observat-pana-acum
[16] [Maşină recuprată din lac, Reclamă Apsacardin (2012)] https://www.youtube.com/watch?v=vGTPULwGJE0

STOP CADRUL COMIC: COMPOZIȚIA

Toate resursele imaginii pot deveni surse de râs prin utilizarea lor în cheie comică: poziţia camerei, perspectiva,profunzimea cadrului[17], unghiul de filmare[18] şi iluminarea[19]. Contează contrastele de forme şi de culori, disproporţiile flagrante[20] şi dizarmoniile[21]. Stridenţele[22] şi kitschul în imaginea construită/regizată amuză mai degrabă decât să înfurie pe cineva. De exemplu, ne

[17] [foto Jack Sparrow, film: Piraţii din Caraibe (2003)] https://lumiere-a.akamaihd.net/v1/images/parrot_102aa5f2.jpeg?region=0%2C0%2C1580%2C880

[18] [foto: Păcală, personaj din film (1973)] https://www.paginademedia.ro/2016/10/tvr-1-s-a-facut-de-pacala-tvr-2-i-a-luat-o-inainte-cu-pelicula-in-care-apare-sebastian-papaiani

[19] [foto: Reclama Diva, reclama Digimobil (2012)] https://www.youtube.com/watch?v=9LPyWqa00u8

[20] [foto:Asterix si Obelix, film (1999)] https://www.sbs.com.au/movies/article/2014/12/09/sbs-2-family-movies-asterix-obelix

[foto: Omul cât Turnul Londrei] https://www.gettyimages.com/event/worlds-tallest-and-shortest-men-meet-for-guinness-world-records-day-523051511

[21] [foto: Popey real, grimasă] http://evz.ro/popeye-in-viata-reala-1-imgid-0.html?au=popeye-in-viata-reala-de-la-strambaturi-hilare-la-musti-de-proportii-impresionante-galerie-foto.html

[22] [foto: The Flinstones, film (1994)] http://www.apropotv.ro/recomandari-tv/familia-flintstones-in-viva-rock-vegas-14761544-emisiune

indignăm de opulenţa şi prostul gust al palatelor cu turnuleţe de tablă traforată[23]– atunci când privim realitatea – (hiar prin intermediul unui reportaj TV), dar atunci când palatul cu pricina apare într-o producţie cinematografică de ficţiune, el este ales intenţionat de realizatorul de film pentru că sugerează un întreg context disfuncţional şi devine mijloc de expresie artistică. Să ne gândim la decorurile reclamelor din Belgravistan, la care e suficient să privim un stop cadru ca să ne amuzăm şi totodată să admirăm imaginaţia realizatorilor[24]. Atât pentru filmul artistic, cât şi pentru publicitate astfel de cadre umoristice sunt utilizate în printurile aferente: în postere de film sau în afişele din campania publicitară, pentru că semnalizează receptorului intenţia autorului de a-l transforma în complice la abordarea băşcălioasă a realităţii şi, implicit, de a-l valoriza intelectual. Imaginile comice apelează la inteligenţa spectatorului capabil să decodeze mesajul dincolo de aparenţe, de realitatea reprezentată şi totdodată promit spectatorului că atât buna dispoziţie cât şi considereaţia sunt asigurate de produs, în totalitatea lui. De aceea am putea afirma că umorul de stop cadru este unul inteligent – poate mai rafinat decât cel din secvenţele umoristice.

STOP CADRUL COMIC: CADRAJUL

1.2. SECVENŢA COMICĂ conţine mişcare gândită şi realizată în cheie comică în care stopcadrul nu are relevanţă, ci alte procedee specifice cinematografiei sunt utilizate pentru obţinerea efectului comic.

[23] [foto: Palate cu turnuleţe, kitsch] http://2.bp.blogspot.com/-tnTEGCrLWM4/UF1UJj3gMeI/AAAAAAAAA84/GwdbD9Gf83g/s1600/VILE-TIGANI-GRAJDURI.jpg

[24] [foto: Palatul din Belgravistan, reclama Digimobil (2012) : https://www.mobilissimo.ro/stiri-telefoane/digi-mobil-interzis-in-belgravistan-cea-mai-noua-campanie-rcs-rds-invoca-o-dictatura-fictiva-video

Recunoaştem că această categorie e inspirată de COMICUL DE MIŞCARE, teoretizat de Henri Bergson, dar putem remarca lesne că în film exploatarea mişcării pentru crearea efectelor comice dispune de mult mai multe mijloace de expresie decât în teatru. Astfel o secvenţă comică realizată cu camera fixă şi frontală, în care este valorificată doar mişcarea persoanjelor în cadru, trimite cu gândul la gagurile filmului mut, la umorul lor burlesc, în care comicul e generat de neîndemânarea exagerată a unor personaje, care interpretează rolurile asemeni colvnilor.

SECVENŢA COMICĂ

Din perioada de început a filmului mut avem câteva tipare de scene comice, dezvoltate din arta teatrală şi perfecţionate în cinematografie: ghionturile şi palmele[25] pe care le primesc personajele nevinovate sub privirile malitioase ale strengarului, aruncatul cu frişcă în faţă[26], bătaia generală cu pumni care nimeresc aiurea[27], urmăririle fără sfârşit[28] şi furişările eşuate[29]. Scenele comice cu bătaie au făcut carieră în filmele western[30], în filmele de capă şi spadă[31] şi, mai nou, în filmele cu arte marţiale[32]. Să nu uităm că genurile enunţate se petrec în cadru istoric, dar miza conflictelor înfăţişate nu e serioasă, poveştile respective sunt create pentru divertisment, şi oricât de dur s-ar confrunta doi eroi de western sau de kung-fu, tot au ceva comic în ei, mişcările lor nu sunt înverşunate, cu singurul scop de a-şi nimici adversarul, ci exagerate: scenele durează la nesfârşit pentru ca spectatorul să aibă posibililtatea să admire fiecare lovitură măiastră. În aceeaşi notă sunt şi celebrele urmăriri din desenele animate (unde doar exemplele clasice sunt numeroase: Tom şi

[25] [Scena Marx Brothers, The Lemonade Vendor (1933)] https://www.youtube.com/watch?v=q9OUIk4Oaq4
[26] [Scena Stan şi Bran, bătaia cu frişcă, The Battle of the Century (1927)] https://vimeo.com/138847256
[27] [Scena bătaie în bar: Charlie Chaplin: Vagabond fight scene] https:// www.youtube.com/watch?v=YAWkXfZyRfs
[28] [Scena urmărire, Charlie Chaplin; Polic e (1916)] https://www.youtube.com/watch?v=lnUnsI1tZWs
[29] [Scena furişare eşuată: Charlie Chaplin; Police (1916)] https://www.youtube.com/watch?v=lnUnsI1tZWs
[30] [Scena: Western, bătaie în Saloon, John Whyne, Big Jake (1971)] https://www.youtube.com/ watch?v= 4HQyFWcb3AY
[31] [Scena Zorro, film de capă şi spadă, The Mask of Zorro (1998)] https://www.youtube.com/watch?v=kkJbTOf1yLw
[32] [Scena Jackie Chan, Ladder Fight Scene, film: First Strike (1997)] https:// www.youtube.com/ watch?v=DrRFzwPE0d4

Jerry[33], Woody Woodpecker, Popeye, Road Runner[34] etc.) Clişeele bătăii şi urmăririi, deşi utilizate extrem de frecvent, încă fac deliciul spectatorilor. Altă situaţie de obicei comică este dezvăluirea unui secret în faţa spectatorilor, cum ar fi în total Recall[35] sau în Mrs. Doubrfire[36].

Registrul comic profită atât de MIŞCĂRILE DE CAMERĂ cât şi de mişcările de obiectiv. Astfel, atât prin traveling[37], panoramare[38] sau transfocare[39] ni se arată de regulă, contextul personajului care e cumva în contrast cu personajul, mai prozaic nau mai neasortat decât ne aşteptam. De ex. ni se dezvaluie prin transfocare înapoi contextul prozaic în care s-a filmat o scenă romantică. Prin traveling ni se dezvaluie uneori o scena care ne spurprinde, care conţine ceva la care nu ne aşteptăm şi atunci râdem de propria noastră păcălire. În Star Wars, de ex., ne-am astepta ca roboţelul să repare naveta de curse, dar când traveling-ul ni-l arată şi pe aiuritul de Jar Jar lângă maşină, e clar că aşteptăm să facă o boroboaţă. Un exemplu haios de panoramare e atunci când reporterii sunt surprinşi în plan mediu şi se observă că au sacou şi ... pantaloni scurţi sau alte improvizaţii vestimentare. Aici putem vorbi înderptăţit despre magia cinematografului de a crea iluzia realităţii.

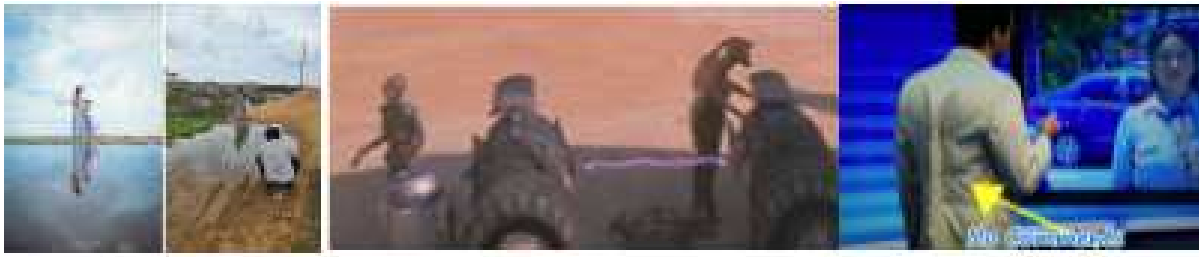

MIŞCĂRI DE CAMERĂ CU EFECT COMIC

1.3. COMICUL PARAVIZUAL se referă la toate acele tehnici şi procedee care ţin de post-procesare: montaj, efecte speciale, coloană sonoră etc. utilizate de cineaşti pentru a crea efecte comice. Prin analogie cu limbajul paraverbal, toate elementele din faza de post-producţie pot fi subsumate etichetei de „limbaj para-vizual", pornind de la premisa că ele nu pot exista în absenţa materialului filmat.

MONTAJUL poate deveni o sursă de umor. Alternarea cadrelor în construirea unor secvenţe ne amuză, de ex râdem de obicei când realizăm că protagonistul vorbeşte foarte serios cu un calculator, cu un perete sau cu animale[40]. Juxtapunerea unor cadre care prezintă personaje în

[33] [Scenă urmărire animaţie, Tom and Jerry, The Truce Hurts (1948)] https://www.youtube.com/ watch?v= UaX3hvrZDJA
[34] [Scena Coyote catches Road Runner] https://www.youtube.com/watch?v=UaX3hvrZDJA
[35] [Scenă demascarea, Total Recall (1990)] http://mentalfloss.com/article/64515/15-things-you-might-not-know-about-total-recall
[36] [Scenă demascarea, Doamna Doubtfire, tăticul nostru trăsnit (1993)] http://filmehd.net/mrs-doubtfire-doamna-doubtfire-taticul-nostru-trasnit-1993-filme-online.html
[37] [Jar Jar Binks - traveling Starwars, Episode I - The Phantom Menace (1999)] https://www.youtube.com/watch?v= VOf3hhsjtOg
[38] [New Reporter Fail- panoramare] http://photos.hamariweb.com/funny/new-reporter-fail_pid1912
[39] [Balta - décor pentru o scenă romantică- transfocare] http://screenhumor.com/the-surprising-truth-behind-gorgeous-instagram-photos/
[40] [Ace Ventura: Pet Detective (1994), juxtapunere partenri de dialog] https://letterboxd.com/film/ace-ventura-pet-detective/

ipostaze contrastante poate deveni ridicolă[41]. Montajul paralel a două acţiuni similare, dintre care una o parodiază pe celalată, transpunând-o într-un context exagerat sau derizoriu poate fi o sursă de umor. De regulă, montajul paralelel se foloseşte pentru a spori dramatismul unei acţiuni, arătând ce se întâmplă în două tabere opuse sau cu personaje care urmează să se întâlnească. Un exemplu celebru apare în Star Wars[42], chiar în primul film, când acţiunea de salvare a prinţesei Leia, desfăşurată de eroi, este dublată de întâmplările celor doi roboţi, care fac şi ei ce pot şi se înţeleg pe limba lor. Nu se poate să nu zâmbim la stângăcia şi mecanicismul acestor personaje.

MONTAJUL COMIC

EFECTELE SPECIALE cu efect comic nu sunt deloc de neglijat în cinematografie, de la trucajele din perioada de începute a filmului[43], la care râdem acum involuntar pentru naivitatea lor, chiar dacă ele ar fi trebuit să ne stârnească groaza, până la efectele digitale 3D. Un trucaj haios apare în "Harry Potter şi camera secretelor", când Harry şi Ron încearcă să ajungă la Hogwarts cu maşina zburătoare, pe care nici unul dintre ei nu ştie să o conducă[44]. Motivul maşinii zburătoare apare şi în filmul SF "Înapoi în viitor"[45]. Micşorarea personajelor faţă de decoruri (sau de celelalte personaje)[46] este un alt trucaj frecvent în comedii, interacţiunea unor oameni minusculi cu lumea reală devine o aventură hilară. Procedeul anamorfozei e, poate, cel mai popular şi cel mai productiv, acesta constă în transformarea unui obiect în altceva, de ex. trăsăturile unui om sunt manipulate, până se suprapun peste chipul altui om sau animal. Progresul tehnologiei digitale a propulsat procedeul anamorfozei în cinematografie. Extindem puţin discuţia şi spunem că toate efectele speciale sunt utilizate şi în scopuri umoristice. Câteva exemple deja clasice: Transformers[47] – în care o rablă devine un robot de neînvins, Robocop[48] – în care un fost poliţist este transformat în ciborg etc. Motivul hibridului om-maşină apare în multe filme SF[49]. O serie de exemple amuzante de anamorfoză apar în filmul "Harry Potter şi camera secretelor", într-o serie de acte de magie

[41] [Beethoven 4 , (2001) Juxtapunere ipostaze contrastante: câinele încântat şi proprietarul siderat] https:// www.rottentomatoes.com/ m/beethovens_4th/

42 [Star Wars – montaj paralel: (1977)] https://filme-online.to/film/kL/Star-Wars-Episode-IV-A-New-Hope?ep= 667, de la min 80:00.

[43] [trucaj: king kong (1933)] http://www.tare.ro/user-sarahsets1/2605075-trucaje-de-a-lungul-a-100-de-ani

[44] [suprapunere digitală, machete: Harry Potter and the Chamber of Secrets: The Flying Car], https:// www.youtube.com/watch?v=zZcwF2d1svQ

[45] [suprapunere digitală, machete: Back to the future (1985)] http://www.cinemarx.ro/filme/Back-to-the-Future-Inapoi-in-viitor-1110.html

[46] [suprapunere digitală, rescalare, :Honey, I shrunk the Kids] (1989) https:// www.rottentomatoes.com/ m/honey_i_shrunk_the_kids/

[47] [trucaj: Transformers: Age of Extinction Official Trailer] https://www.youtube.com/watch?v=S30VkLn5a2o

[48] [animaţie digitală Robocop (2014)] https://www.youtube.com/watch?v=yXOhIJg4B7k

[49] [machiaj: Star Wars VI: Return of the Jedi - Darth Vader's Death (Imperial March), https://www.youtube.com/watch?v=McUwVg6MfOk

ratată care generează hibrizi ridicoli: cana cu coadă de şobolan creată accidental de Ron la ora de magie[50], sau Harry şi Ron transformaţi de poţiunea magică în elevi viperini[51], revin la înfăţişarea iniţială chiar în tabăra rivală. Un exemplu de umor negru sunt transformările din filmele de groază cu zombi. De asemenea nu ne îngrozeşte, ci chiar ne bucură pedepsirea eroului negativ, aşa cum se întâmplă în Indiana Jones şi ultima cruciadă când hapsânul Donovan se transformă instantaneu în schelet[52] după ce ratează graalul.

EFECTE SPECIALE CU POTENŢIAL COMIC

COMICUL COLOANEI SONORE ar putea fi abordat tot în cadrul efectelor paravizuale, deoarece se referă la toate acele procedee, legate de voci, zgomote şi muzică, care, luate separat, nu au nimic comic, dar care sunt valorificate în combinaţie cu imaginea şi vocile. Muzica şi zgomotele pot spori efectul comic. De ex. o urmărire sau un duel[53] pierde dramatismul şi devine ridicolă însoţită de o muzică zglobie de circ, o furişare ratată e sugerată prin zgomotul exagerat al pantofilor care scârţîie[54]. Tot aici ar mai putea fi adăugate şi râsetele înregistrate[55] sau jingle-rile care ilustrează sit-com-urile. Efectul comic poate fi generat şi atunci când 1. vocea (sau zgomotul precede imaginea iar apariţia obiectului contrazice aşteptarea noastră. (De ex. lătratul fioros venit de la o potaie de câine) sau când 2. Vocea este suprapusă unei imagini nepotrivite. De ex. în reclama unei banci o voce de bariton este suprapusă unui personaj efeminat[56]. Situaţia inversă e mult mai comică: supereroii care vorbesc cu glas piţigăiat sau personajele din reclame care inhalează heliu[57].

[50] [anamorfoză digitală: Harry Potter and the Chamber of Secrets, vera verto, harry potter 2 Chamber of Secrets (2002)] https://www.youtube.com/watch?v=veYjCdtcbFo
[51] [anamorfoză digitală: Harry Potter and the Chamber of Secrets The Polyjuice *Transformation Potion* Harry turns into Goyle] https://www.youtube.com/watch?v=rUrhcApxS_w
[52] [animaţie digitală: Indiana Jones and the Last Crusade (1989) Holy Grail Scene] https://www.youtube.com/watch?v=A0TalLrtZ24
[53] Coloana sonoră din scena duelului, The Mask of Zorro (1998), https://www.youtube.com/watch?v=kkJbTOf1yLw
[54] Coloana sonoră din Aristocats (1970), Scena cu câinii Napoleon şi Lafayette, https://www.youtube.com/watch?v=krD_b5utW2w
[55] Sitcom, Seinfeld (1989-1998), https://www.youtube.com/watch?v=PaPxSsK6ZQA
[56] Banca Transilvania, actorii fac playback pe vocea lui Morgan Freeman, https://www.paginademedia.ro /2018/03/video-dumnezeu-voice-over-in-noua-campanie-banca-transilvania-dumnezeul-morgan-freeman
[57] Berea cu *heliu*. *Reclame*. http://www.220.ro/reclame/Berea-Cu-Heliu/ZLRzi8ez87/

3. Personificarea prin atribuirea de voce unor animale sau obiecte e de multe ori haioasă. De ex. dulapul care răspunde soţului încornorat sau câinele care comentează acţiunile stăpânilor. Multe faze comice de acest tip au devenit clişee în filmele de comedie.

***

Comicul vizual este pus în valoare de replicile actorilor şi de coloana sonoră. Frecvent multe detalii vizuale, gândite ca să amuze publicul, rămân neobservate la o vizionare nespecializată, atunci când spectatorul nu-şi propune decât divertismentul. Şi nu-i mai puţin adevărat, că uneori spectatorii găsesc motive de râs, acolo unde producătorii nu le-au dorit, dar le-au comis.

2. COMICUL LINGVISTIC însumează acele procedee care se referă la comunicare prin limbaj verbal. Putem observa acest tip de comic la nivelul scenariului (sau al scriptului), atunci când citim textul, privat de componentele sale performative, dar ştim bine că interpretarea actoricească poate face un text serios să sune comic. (Dar, din păcate, şi invers se poate ca un text cu potenţial umoristic să fie spus prost şi să stârnească, eventual, un zâmbet chinuit. Nu cunoaşteţi oameni care nu reuşesc să spună glume?) Aşadar, clasificarea noastră preia din teoria lui Bergosn doar aspectul comic al limbajului care se referă la textul propriu-zis şi consideră comunicarea paraverbală (intonaţia şi mimica care însoţesc textul în vorbire) la fel de importantă ca şi cuvintele în crearea efectelor comice. De asemenea, remarcăm potenţialul umoristic al textului scris care apare în filme, fie că e integrat în imagine sau că apare sub formă de insert grafic care resemantizează imaginea. Prin urmare, în cadrul comicului lingvistic vom vorbi separat despre un comic al vorbirii şi despre un comic al graficii cuvintelor.

2.1. COMICUL VERBAL[58] rezultă la nivelul discursului din **contrastul** dintre real şi ideal, dintre ceea ce este de fapt şi ceea ce ar trebui să fie. contrastul poate lua forma exagerării, trivializării sau transpunerii, spune Bergson. Alte procedee discursive generatoare de comic pot fi: tautologiile, truismele, contradicţia. Comicul de limbaj se poate realiza la nivel fonetic, lexical, morfologic şi sintactic. Automatismele verbale individuale, ticurile verbale – produc uneori absurdităţi, contradicţii, contaminări, aluzii involuntare. Clişeele verbale şi stereotipurile sociale – rostite automat sunt o altă sursă de comic. Interpretarea ad litteram a unor expresii e aporape întodeauna comică şi este sursa multor bancuri şi aforisme. Contaminarea expresiilor şi proverbelor, alterarea formei unei expresii consacrate, combinarea unor fragmente de expresii amuză, fie că sunt acte intenţionate sau accidentale. Alte resurse ale comicului pot fi: pronunţia eronată, utilizarea greşită a termenilor, confuzia de sens, utilizarea inadecvată în context a unor arhaisme, regionalisme, neologisme, elemente de argou şi de jargon, greşeli de logică sau de gramatică, precum: pleonasmul, dezacordul şi anacolutul, topica ambiguă care permite o interpretare ludică a enunţurilor etc. Parodia şi intertextualitatea sunt resurse valoroase ale comicului cinematografic. **Comicul de limbaj** comportă două aspecte distincte: comicul pe care limbajul îl exprimă şi comicul pe care limbajul îl crează. Planul expresiei se află în strânsă legătură cu caracterul personajelor şi constă în invocarea frecvent aluzivă sau eufemistică a unor aspecte hilare, a viciilor sau moravurilor acestora. Temele rizibile din planul expresiei au specific cultural, depind de convenţiile specifice unei societăţi, dar pot fi traduse în alte limbi, chiar dacă substratul

[58] Subcapitolul nu este ilustrat cu exemple din raţiuni de spaţiu. (Oricum, despre acest aspect al comicului cinematografic s-a mai vorbit in extenso.) Exemple pentru cinematografia hollywoodiană puteţi găsi aici: *Rickman, Gregg. The Film Comedy Reader. Limelight Editions,2004.* Exemple pentru cinematografia românească puteţi găsi aici: *Saizescu, Geo. Filmul: Crez estetic şi biografie artistică : Eseu despre comedia cinematografică. Bucureşti : Editura Victor, 2004.*

cultural se pierde. În schimb, planul creaţiei lingvistice este intraductibil, pentru că acesta constă în expresii, în jocuri de cuvinte bazate pe polisemie, pe eufonie, pe paronimie sau pe deformarea neintenţionată a cuvintelor care capătă accidental o semnificaţie, precum şi în efecte obţinute prin selecţia şi combinarea de cuvinte, sau prin ordonarea nestandardizată sau nefericită a cuvintelor în frază. Stă atunci în măiestria taducătorului să găsească echivalente lingvistice cu acelaşi impact umoristic.

2.2 COMICUL PARAVERBAL se referă la toate procedeele de dicţie care însoţesc cuvintele, atunci când sunt rostite, astfel: *Stâlcirea* cuvintelor, generatoare de sensuri parazite, obţinute prin defecte de vorbire sau de articulare sunt doar uneori menţionate în scenariu, aici putem enumera bâlba (ex. Jur pentru propăşirea/prăbuşirea ţării - Ilie Şerbănescu[59]), sâsâiala (Salam sasesc[60]), accentul străin. (De ex. replica servitoarei din piesa "Gaiţele" de Alexandru Kiriţescu: "Supă de caine"[61].) *Intonaţia* nepotrivită, accentele false, pauzele nefireşti în fluxul vorbirii sunt procedee care stârnesc râsul, cel mai frecvent procedeu este utilizarea pauzei verbale în mijlocul unei sintagme, înainte de a deturna sensul uzual al unei expresii cunoscute. (Parodia "Fie pâinea cât de rea, tot ti-o fură cineva"[62], în loc de "... tot mai bine-n ţara ta") Stridenţe tonale, falsări[63], "scăpări de voce", accelerarea sau încetinirea ritmului vorbirii sunt tot atâtea procedee de tehnică actoricească care au potenţial comic şi pe care cinematogrfia le-a împrumutat din teatru, amendându-le însă execuţia exagerată utilă pentru spectatorul din ultimul rând, dar grotescă într-un prim plan de film. *Imitaţia*[64] tonalităţii, a timbrului sau a frazării caracteristice unei persoane publice, rostind deseori replici satirice, adaptate la context care parodiază realitatea este un alt instrument al comicului, deseori susţinut şi de costumul şi machiajul care fac referinţă la persoanjul caricaturizat.

2.3. COMICUL SCRIS apare în film, ca text de sine stătător sau ca text care devine comic în combinaţie cu imaginea. La nivelul consumatorului de film efectul comic al textului scris este conştientizat rareori, dar o trecere în revistă a unor procedee frecvente în comedii poate fi un argument că şi acest aspect comic ar trebui luat în considerare.

1. CUVINTELE scrise pot fi comice când sunt ortografiate greşit (Cum ar fi în Harry Potter urarea pe care Hagrid o scrie pe tortul aniversar pentru Harry[65]), sau au un conţinuţ haios. Astfel o firmă de prăvălie cu nume simpatic[66]. sau ortografiat ciudat, chiar o reclamă cu mesaj umoristic sau .. nefericit[67] pot fi comice În draturgia românească e celebră confuzia gazetărească: Protar – Proftasia, pe care se construieşte toata intriga din piesa "Ultima oră" de Mihail Sebastian. (Mai sugestiv ca text în imagine găsim în acelaşi film suita de titluri senzaţionale din tipografia ziarului Deşteptarea"[68].)

[59] Cabinetul Isărescu, 1999, http://www.ziua.ro/display.php?data=1999-12-23&id=36059
[60] Reclama Ssalam Săsesc, CrisTim, 2002, https://www.youtube.com/watch?v=loHjZzA2lWg
[61] Alexandru Kiriţescu, Gaiţele (teatru radiofonic), https://www.youtube.com/watch?v=jfdrIZ15xrw
[62] Dan Helciug & spitalul de urgenta - Traiasca Berea, https://www.youtube.com/watch?v=gjo_7JO6PAA
[63] Grigore Vasiliu-Birlic în Două lozuri (1957), https://www.youtube.com/watch?v=2SZJw-wS2xE
[64] Animat Planet Show, Grupul Divertis, Antena 1, 2005-2008, https://www.youtube.com/watch?v=UVhvmd8q61s
[65] Harry Potter and the Sorcerer's Stone, 2001, https://www.youtube.com/watch?v=50N2eB0JI80
[66] Antreperenori cu umor, Digi 24, 2015, https://www.digi24.ro/stiri/economie/companii/cele-mai-amuzante-nume-de-firme-inscrise-in-programul-start-up-nation-763017
[67] Pistruiatul, 1973, Episodul 7 – Fluturaş, https://www.youtube.com/watch?v=xVvYp0Dnu14
[68] Ecranizarea piesei "Ultima oră" de Mihail Sebastian afacerea protar, 1956, https://www.youtube.com/watch?v=6q9hGL5oj-Q

2. Cuvintele scrise pot crea efecte comice prin ASOCIEREA CU IMAGINEA (Textul scris e neutru , imaginea la fel de neutră din punct de vedere umoristic, dar asocierea devine o sursă de răs. Astfel de combinaţii pot fi premeditate sau accidentale. Face parte din categoria umorului ofensiv şi avem un inidcator turistic care să fie inscripţionat cu destinaţii foarte diferite[69] (trei sate vecine şi New York, 3 obiective turistice si WC public, sau o pancardă apocrifă care să dea un nume pretenţios unei locaţii jalnice. ("Vila Splendid" pentru cocina porcilor sau „Câine rău" pe coteţul unei aschimodii.) Dar se întâlnesc frecvent şi în realitatea cotidiană astfel de combinaţii haiaose[70], de ex pe crâşma satului apare inscripţia „Cămin cultural" sau pe unele clădiri se combină etichete de firme cu profil foarte diferit, cum ar fi un sediu de instituţie publică, alături de un serviciu de pompe funebre. Ar mai putea fi adăugate aici gafele din jurnalele de ştiri, momentele neinspirate în care burtiera face trimitere la un alt eveniment decât imaginea[71], de ex. pe ecran apare discursul unui persanaj politic controversat iar burtiera anunţă soluţionarea unei alte anchete, prinderea unor hoţi,acţiuni de protest, revendicări sau alte informaţii care pot fi asociate imaginilor ca subtext subversiv[72]. În astfel de cazuri parcă sunt mai haioase asocierile involuntare decât cele la care transpare regia.

SCRISUL CU EFECT COMIC PE ECRAN

[69] Indicatoare, https://www.dreamstime.com/stock-photo-sign-post-to-cities-world-direction-distance-australian-vineyard-image74486145
[70] Firme: restaurant şi servicii funerare, https://www.cronicipebune.ro/cele-mai-tari-oferte-din-magazinele-patriei-53/
[71] Burtieră - umor negru, http://farasuparare.ro/2013/07/16/mintim-poporul-cu-burtiere/
[72] Burtieră - text nefericit, https://www.paginademedia.ro/2013/11/concurs-gaseste-titluri-tari-ca-piatra/comment-page-2?v=1/

CONCLUZII

În final mai subliniem încă o dată că distincţia dintre comicul vizual şi cel verbal apare în demersul nostru descriptiv doar din raţiuni metodologice. O atare separaţie nu apare în realizarea comicului cinematografic, unde toate mijloacele de expresie se îmbină şi contribuie, în egală măsură, la transmiterea intenţiei regizorale. Astfel e firesc ca limbajul verbal şi imaginea să transmită acelaşi mesaj şi să stârnească râsul prin armonizarea tuturor resurselor de care dispune limbajul cinematografic. Creativitatea este frecvent asociată cu încălcarea premeditată a regulilor, dar pentru obţinerea efectului scontat prin abateri de la rutină e necesară deopotrivă cunoaşterea regulilor dar şi inspiraţie, într-o creaţie originală, autentică şi valoroasă.

Grila de analiză propusă e aplicabilă oricărui tip de film, fără excepţie; de aceea şi exemplele care susţin abordarea teoretică provin din cele mai diverse genuri: film artistic, jurnale de ştiri, spoturi publicitare, materiale profesioniste şi de amator. Subliniem că exemplele au fost selectate mai ales pe criteriul notorietăţii; poate uneori am dat exemple cunoscute, fiindca erau la îndemână, şi am omis exemple mai relevante, dar lista rămâne deschisă.

Modelul comicului cinematografic distinge între comicul vizual şi cel lingvistic. 1.Comicul vizual este analizat sub două aspecte: Stop cadrul comic şi Secvenţa comică. Comicul paravizual, denumit prin analogie cu limbajul paraverbal, se referă la procedeele care însoţesc imaginea cinematografică: montajul, efectele speciale şi coloana sonoră. 2.Comicul lingvistic are în vedere comicul verbal din etapa de script, care se referă la semiotica limbajului, iar Comicul paraverbal, care urmăreşte realizarea efectelor comice prin interpretarea actoricească, este abordat separat. Comicul cuvântului scris din filme propune analiza diferenţiată a limbajului integrat în decor faţă de textele suprapuse imaginilor prin procedee grafice. Modelul propus pentru analiza resurselor comice ale limbajului cinematografic nu contrazice teoria canonică a comicului, formulată de Henri Bergson, ci arată doar că aceasta e insuficientă pentru a pune în evidenţă tehnicile pe care filmul le utilizează pentru a stârni râsul spectatorilor.

BIBLIOGRAPHY

1. ARIJON Daniel, *Gramatica filmului*, Trad. Copel Moscu,Editura IBU, Bucureşti, 2013.
2. BALABAN Delia Cristina, *Comunicare publicitară*, Editura Accent, Cluj-Napoca, 2005.
3. BERGSON, Henri, *Râsul. Eseu asupra semnificaţiei comicului*, Editura: All, 2014.
4. DEFAYS, Jean-Marc, *Comicul. Principii, procedee, desfăşurare*, Ed. Institutului European, Iaşi, 2000.
5. JOANNES, *Alain, Comunicarea prin imagini*, Trad. Ioana Manole, Editura Polirom, Iaşi, 2009.
6. MORAR, *Vasile, Estetica. Interpretări şi texte*, http://ebooks.unibuc.ro/filologie/morar/7.htm
7. RICKMAN, Gregg. *The Film Comedy Reader.* Limelight Editions,2004
8. SAIZESCU, Geo. *Filmul: Crez estetic şi biografie artistică : Eseu despre comedia cinematografică.* Bucureşti : Editura Victor, 2004.
9. STAVRE Ion, *Comunicare audiovizuală*, Editura Tritonic, Bucureşti, 2011.
10. WEEMS, Scott: *Ha! The science of when we laugh and why*, New York, Basic Books, 2014.

Notă: Trimiterile pentru exemplificări se găsesc în notele bibliografice.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

THE IMPACT OF CONGENITAL HEARING LOSS ON THE PSYCHOLOGICAL AND EMOTIONAL DEVELOPMENT OF THE INFANT

Horia Mocanu and Daniela Nicoleta Dumitrescu
Lecturer, PhD, "Titu Maiorescu" University of Bucharest, Clinician Psychologist, CBT Psychotherapist

Abstract: The incidence of congenital hearing loss at birth varies, according to different studies, between 1-3/1000 and 1/500 newborns. Recent advances in molecular genetics have established that more than 50% of these cases have a genetic cause and have allowed the determination of the specific genes involved in the etiology of congenital non-syndromic deafness. In Romania, only a small proportion of families are referred to clinical genetics services in order to clarify the etiology of the hearing loss and to provide genetic counseling. This is mostly due to poor economic development and also to misconceptions regarding genetic testing and the importance of genetically transmitted afflictions.

Keywords: congenital, deafness, genetic, psychological, emotional development

Dr. Horia Mocanu and Daniela Dumitrescu have contributed equally to this work and should therefore both be considered first authors of this article.

INTRODUCTION

Genetic conditions have long been considered to have social and psychological consequences on the patient but also on the family (worry about the health of the child and of possible future off-springs, feelings of guilt and stigmatization) and all these factors can affect the family's ability to adjust to the condition.[2,5] Congenital deafness is the most common type of sensorineural hearing loss in developed countries (1/750 children develop a potentially debilitating sensorineural hearing loss).[3,4] The etiology of the hearing loss is, in most cases, unclear immediately after birth. Only the obvious cases of perinatal complications (prematurity, ototoxic medication, hypoxia, VLBW – Very Low Birth Weight, ELBW – Extremely Low Birth Weight etc.) can be considered as clear etiology immediately after birth but even than, a genetic cause cannot be rulled out. Studies have shown that such cases can also have one or several genetic mutations that could produce congenital hearing loss.

After the birth of a deaf child, parents aren't usually aware of the cause of the deafness and the majority does not expect a genetic etiology when there was no explicit family history of this condition.[6] These families start an acute research for the cause of this traumatic and unexpected event but it often takes a long time to find accurate information[1], especially in countries like Romania, that have very little development in genetic diagnosis and counceling.

However, regardeless of the cause of the congenital hearing loss, the psychological, social, emotional and economic implications of such a case are far greater than most people imagine. The child must be diagnosed and treated as soon as possible so that he or she can be exposed to language from an early age (1-3 years). Unfortunatelly, in Romania, a great proportion of cases are not diagnosed from birth, but rather after the age of 3 and therefore require expensive hearing devices, special schooling, attention and care so that they can be integrated into society and later on into the work force.

PSYCHOLOGICAL CONSIDERATIONS

From a psychological perspective, we are very interested in the way in which deafness affects the congnitive and emotional development, the capacity of social integration as well as the potential psycho-patological tendencies. Each of these factors represents a well-being indicator of the modern human being which means that an adequate psychological intervention must consider all these variables.

Recent studies such as the one from 2015 from the "Speech Language and Hearing Science" Department of the University of Colorado, reveals how the brain, due to lack of input from its hearing area, will in time, create new neuronal connections with the purpose of compensation. The study also showed that the area that will not be used for decoding auditory messages will be used for visual and tactile inputs. This phenomenon is known as *trans-modal cortical reorganization* and represents a type of manifestation of neuroplasticity which allows the brain to adapt to the loss of hearing. The early loss of hearing can lead to a cognitive decline which cannot be accurately measured. However, recent French studies have proved a significant improvement of cognitive abilities in children who benefited from early cochlear implantation. The connection between the degree of language development and the intellectual level is well known and documented. This means that qualitative and quantitative speech disorders could represent a significant indicator of intellectual deficit but it is very difficult to assess the quantitative impact of the lack of language on the intellect.[13] Unfortunately, most IQ tests also require verbal examinations and this is a major hindrance for a comparative IQ study. We can however assert with certainty that the association between hearing and neurological problems (which tend to be rather a consequence of the hearing loss) create a low intelligence level due mostly to neurological factors rather than loss of hearing per se.

Regarding the development of *emotional intelligence*, which is defined as the ability of an individual to recognize and manage its own emotions as well as those of others and is regarded as an indicator of personal and professional success, studies have shown a decreased level of emotional intelligence in deaf individuals. This can be explained through a lack of verbal communication which alters the connection with other individuals, the quality of the relationships which, in turn, decreases empathic capabilities. (see Suhair Al-Tal, Fuad AL-Jawaldeh, Heyam AL-Taj & Lina Maharmeh - Amman Arab University, Jordan – "Emotional Intelligence Levels of Students with Sensory Impairment", 2017).[8] Communication is considered to be the sap of a relationship, the one that maintains and feeds it. There is a direct relation between the quality of the relationship and the quality of communication. In conclusion, a faulty communication will limit the consistency of the relationship.

This fact has important implications on the level of emotional maturity of deaf children since it entails a predisposition towards emotional instability with inadequate reactions and a mean level of stress which could create the perfect environment for several addictions. A hearing child is familiar to the sound of its mother tongue starting from the womb which aids in the development of the maternal bonding, the basis of relational life. It is well known that during the first months of life, newborns recognize their mother by sound and smell, recognizing the familiar voice they know from the intra-uterine life. A child with congenital hearing loss will not benefit from this first maternal contact and this could lead to fragile emotional security and unstable attachment which is paramount for emotional development. (see J. Bowlby – Theory of Attachment).[11]

In a 1989 study, Calderon, Greenberg & Kusche examined the influence the social and cognitive abilities of families with deaf children. The authors studied how 5 coping factors (health/morality, creeds, social support, problem solving, utilitary resources) have influenced the

development of the child. The results proved that maternal abilities in solving problems affect the emotional insight of the child as well as its cognitive development. Mother's beliefs in chance, luck, destiny have influenced in a negative manner the social development of the child whereas a positive attitude of the parents was correlated with a low level of child impulsiveness, cognitive flexibility and a better social understanding.

However, considering the complex adaptive capabilities of a deaf individual, we cannot state that this handicap affects the profound structure of its personality, although it can be responsible for a high level of stress, especially for those who have a tendency for isolation and refusing active participation in the social life. This high level of stress can appear through anxiety - depression like disorders, sleep disorders, addictive behavior and can go as far as anti-social behavior. These are more frequent in individuals that refuse to admit to having a hearing disorder (Hallberg & Barrenas, 1995; Hetu, Riverin, Getty, Lalande & St-Cyr, 1990; Hetu, Riverin, Lalande, Getty & St-Cyr, 1988), and live their disability as an unsurmountable drama. All this being said, no significant association between loss of hearing and elements of psychopathology has been, thus far, identified.[14]

Regarding the psycho-emotional problems of deaf-mute children, we can distinguish two main cathegories: those from hearing parents and those from deaf parents. Each situation presents pros and cons, such as:

1. **Children from hearing parents:**

Advantages: these children are better socially integrated due to the model of a hearing parent. This can lead to a far more adapted every day life and to developing coping mechanism that can respond more adequately to social standards.

Disadvantages: the parents may not recognize the problem and assume they have a very compliant and quiet child. This can lead to severe delays in child development and missing important evolution stages. Another disadvantage is the child's frustration in seeing it is different from its parents and that they cannot fully understand what it is experiencing. This frustration can become aggressive behavior especially during the teenage period. It is also known that hearing parents tend to be over protective to deaf children which will contribute to maintaining them in an inferior level compared to the child's age and in an underdeveloped socio-psycho-emotional state.

It is mandatory for hearing parents to learn sign language, although some refuse, treating this situation as exclusively the child's problem. This attitude can be felt as a refusal to accept the child's difficulties by the parent. If the parent cannot integrate this type of problem, how could someone else? How could the child? What kind of a message do these parents send? Rejection, devaluation, even total abandonment to the child's own grief. Many times, the responsibility is delegated to social services or to medical care, as a dysfunctional way for the parent to cope with the situation. It is important to understand that when the parents receive the news of the child's deafness, they go through the classical mourning stages (denial, rationalizing, shock, guilt, anger, helplessness, negotiation, acceptance) or at least they should. Unfortunately, they often remain stuck in one of these stages and only professional help can guide them into better integrating the newborn's disability.

2. **Children from deaf parents:**

Advantages: the parents can recognize the handicap from an early stage and can intervene. They can also already communicate through sign language, share with the children their own emotional and behavioral coping mechanism and the child can identify a similar model.

Disadvantages: the children can reproach the parents with their inherited handicap, especially in the teenager period, when anger and parental conflicts are more intense due to hormonal discharge. This moment can significantly affect the parent-child relationship. The guilt of the parents can also provoke emotional distress such as depression or anxiety.

All these factors can only underline the importance of early diagnosis and treatment of congenital hearing loss in order to provide the newborns with real chances of fully developing of their psycho-emotional capabilities.

CONCLUSIONS

The implementation of a national screening system would also benefit the psychological and social development of children with congenital hearing loss, by reducing the rehabilitation and social integration costs. These children who are diagnosed within the first 3 months will be able to have a normal intellectual and emotional development. We should also consider the important psychological impact of this affliction on the families, especially the parents who usually develop feeling of guilt and have great difficulties in coping with the situation. The role of psychotherapy becomes more important in providing the children and their families with the emotional balance they require.

BIBLIOGRAPHY

1. Brunger, JW., Murray GS., O'Riordan, M., Matthews, AL., Smith, RJ., Robin NH. Parental attitudes toward genetic testing for paediatric deafness. *American Journal of Human Genetics,* **2000**; 67:1621-25.
2. James, C., Hadley, D., Holzman, A., Winkelstein, A. How does the mode of inheritance of a genetic condition influence families? A study of guilt, blame, stigma and understanding of inheritance and reproductive risks in families with X-linked and autosomal recessive disease. *Genetics in Medicine,* **2006**; *8*:234-42.
3. Mocanu H,. A comparative study of the influence of genetic, clinical and environmental factors on the etiology of congenital hearing loss. *PhD Thesis* University of Medicine and Pharmacy "Carol Davila", Bucharest, **2016**.
4. Paparella M et.al. Otolaryngology, 3rd edition, *Harcourt Brace Jovanovich, Inc., Philadelphia, Pennsylvania*, 1991.
5. Rodrigues, F., Paneque, M., Reis C., Venancio, M., Sequeiros, J., Saraiva, J. Non-syndromic Sensoneurial Prelingual Deafness: The Importance of Genetic Counseling in Demystifying Parents'Beliefs About the Cause of Their Children's Deafness. *J Genet. Counsel* **2013**; online *DOI 10.1007/s10897-012-9565-z*.
6. Steinberg, AG., Kaimal, G., Bain, L., Krantz, I., Li, Y. Parental narratives of genetic testing for children with deafness: a qualitative inquiry. *American Journal of Medical Genetics,* **2007**; *143A*:1533-45.
7. International Journal of Education and Psychological Research (IJEPR) ISSN: 2279-0179 Volume 2, Issue 2, pp: 92-94, April 2013 Copyright © IJEPR, All Rights Reserved Page 92 – "Cognitive Development in Deaf Children" by Dr. Sharmista, Assistant Professor BGS. B. Ed College Mysore, Karnataka, India;
8. International Education Studies; Vol. 10, No. 8; 2017 ISSN 1913-9020 E-ISSN 1913-9039 Published by Canadian Center of Science and Education 145 – "Emotional Intelligence

Levels of Students with Sensory Impairment" by Suhair Al-Tal, Fuad AL-Jawaldeh, Heyam AL-Taj & Lina Maharmeh - Amman Arab University, Jordan;
9. The Laryngoscope, The American Laryngological, Rhinological and Otological Society, Inc., 2015 – "Children With Unilateral Hearing Loss May Have Lower Intelligence Quotient Scores: A Meta-Analysis" by Patricia L. Purcell, MD, MPH; Justin R. Shinn, MD; Greg E. Davis, MD, MPH; Kathleen C. Y. Sie, MD, USA;
10. Columbia University Medical Center, April 25, 2016 – "Hearing aid use is associated with improved cognitive function in hearing-impaired elderly", Z. Jason Qian, Kapil Wattamwar, Francesco F. Caruana, Jenna Otter, Matthew J. Leskowitz, Barbara Siedlecki, Jaclyn B. Spitzer, Anil K. Lalwani., USA;
11. Developmental Psychology (1992), 28, 759-775. Reprinted in from R. Parke, P. Ornstein, J. Reiser, & C. Zahn-Waxler (Eds.) (1994). A century of developmental psychology. (Chapter 15, pp. 431-471) – " The origins of attachment theory: John Bowlby and Mary Ainsworth" by Inge Brethertont;
12. *Theoretical and Review Articles,* "Stress and Coping in Families with Deaf Children", Terri Feher-Prout, University of Pittsburgh, Copyright © 1996 Oxford University Press. CCC 1081-W59.
13. https://www.healthyhearing.com/report/52469-New-study-shows-hearing-loss-impacts-brain-function
14. https://www.nap.edu/read/11099/chapter/8#171

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

THE STUDY OF GUILT, BLAME, STIGMA AND UNDERSTANDING OF INHERITENCE IN FAMILIES WITH CONGENITAL DEAF CHILDREN

Horia Mocanu and Daniela Nicoleta Dumitrescu
Lecturer, PhD, "Titu Maiorescu" University of Bucharest, Clinician Psychologist, CBT Psychotherapist

Abstract: Genetically inherited diseases have long been known to have medical as well as psychological consequences on both patients and their families. In this regard, families tend to worry about the future of the affected child but also feel stigmatized, guilty and blame the other parent. All these factors affect the ability to cope with the disease and the general situation. Several studies have measured the understanding of the genetic inheritance mechanisms and the reproductive risks but none of those have been standardized in order to present conclusions in a controlled fashion. Nevertheless, the psychological impact of a genetic disease is often higher on the parents, especially if only one of them is found to be the carrier of the mutated gene.

Keywords: congenital, deafness, stigma, guilt, genetic counseling, psychology

[*] *Dr. Horia Mocanu and Daniela Dumitrescu have contributed equally to this work and should therefore both be considered first authors of this article.*

INTRODUCTION

The rapid advances in molecular genetics and the decoding of the human genome have been a major step forward in clarifying at least some of the congenital deafness cases. It is clear now that about 50% of all cases have a genetic cause. This type of genetic conditions has been long proposed to have social and psychological consequences (worry about the health of the children, feelings of stigmatization and guilt) which could affect the family's ability to adjust to the condition.[7] After the birth of a child and the diagnostic of congenital hearing loss, most parents do not expect a genetic cause where there was no obvious family history for such pathology. The parent's conception about the cause of the deafness varies extremely and has been studied in several articles. The opinions on this subject include several factors such as: Fate, Use chemicals or pollution during pregnancy, Relevant family history in the father's family, Relevant family history in the mother's family, Medication during mother's pregnancy, Alcohol or drugs during mother's pregnancy, Accident during the pregnancy, A genetic variant in a gene or chromosome of parents, As a punishment, Child had an accident or injury in the neonatal period or childhood, Medical error, Either mother or father smoked during the pregnancy, God's will, History of deafness in the family, I do not know.[12]

Parents usually have a poor understanding of the genetic factor as the cause of their children's deafness as shown by the study of Rodrigues et al. in 2012. Abe et al. have shown that only 36% of parents were aware of a genetic factor as cause of deafness, prior to genetic counselling.[1] Kaimal et al. (2007) confirmed the need for clinical geneticists and genetic counsellors to be aware of and sensitized to the questions and reasons that bring parents to a genetic consultation.[8] Middleton et al. (1998) confirmed that any genetic counselling is only effective and appropriate when clinicians and counsellors take into consideration the prior beliefs of counselees.[11] Successful counselling is achieved when families receive accurate information and understand the

relevant information. In this sense, we evaluated whether the genetics knowledge of the participants improved after the impact of the genetic counselling.[12]

One of the most frequent emotions that has been studied in literature is the guilt. The majority of parents do not change their minds about the idea that they might have done something to prevent their child's deafness. Some studies report that parents do not appear to feel guilty about the clinical condition of their children.[12] Earlier investigations show that parents of children with a genetic condition identify less guilt than parents of children with mental retardation or multiple congenital anomalies of unknown etiology.[9] Nevertheless, in all of these cases it is important for genetic counsellors to provide an opportunity for parents to express their feelings (whether guilt or some other emotion) and to assure them that these feelings are common and normal.

PSYCHOLOGIC CONSIDERATIONS

The sense of guilt is related to the propriety of empathy, to be able to feel what another person feels and to adapt one's behavior depending on what it feels. Guilt, shame, embarrassment and pride are designated as self-conscious emotions because they are the core of our conscience and regulate the interpersonal relationship. These are crucial for the development and maintenance of interpersonal relationships because they act as important social regulators by encouraging a balance between the individual's urges and the rights and needs of others."[3] In the overall scheme of emotions, guilt is in the general category of negative feeling states, which also include agony, grief, and loneliness, according to one comprehensive framework.[4]

The lack of these feelings is an important indicator of psycho-pathology, in the sense that a psychopath hurts his victims voluntary and does not feel any remorse, regret or shame and it cannot understand or feel the suffering of its victim.

Early conceptualizations of shame and guilt claimed that shame was a public experience (in the presence of others and caused by their reactions), while guilt was a private experience (caused by internal conflict about morality).[2] Some modern commentators have argued that there are two types of guilt: "maladaptive, neurotic guilt" and "adaptive, pro-social guilt."[13] Following the logic of this research, adaptive guilt is focused on doing the right thing in the future and maladaptive guilt is focused on the past, on regret, but is not an acting attitude, so shame is generally a maladaptive emotion, while guilt is an adaptive one.

With regard to explanatory theories of the development of guilt, shame, embarrassment there are several variants: Freud's psycho-dynamic theory proposes that we build defense mechanisms to protect us from the guilt we would experience if we knew just how awful our awful desires really were. Specifically, Freud linked the feeling of guilt, and its related emotion of anxiety, to the Oedipal stage of psycho-sexual development. Erikson believed that guilt first emerges in life at about the age of 3-5 as the negative outcome to a period he called 'initiative vs. guilt'. Children develop a strong sense of guilt at this age as the polar opposite to playfulness. The cognitive explanation sees guilt as an emotion that people experience because they are convinced they caused harm. In cognitive theory, the thoughts cause the emotions, so the thoughts that cause guilt are negative or dysfunctional.

Susan Krauss Whitbourne (2012) describes 5 types of guilt:[14]

1. Guilt for something you did. This type of guilt may involve harm to others, such as causing someone physical or psychological pain – this has an external cause but can also be internal when guilt emerges because of the violation of one's own ethical or moral code, such as cheating, lying or stealing.

2. Guilt for something you didn't do but want to. It's similar to the first one, but in the other direction. You feel bad for not committing an act for someone, or for yourself, and thinking that if you had done it, the actual situation, the present would have been different.

3. Guilt for something you *think* you did. This is a more cognitive guilt and you can experience almost as much guilt from it as if you actually committed the act — or even more. You don't know for sure, but you ruminate negative thoughts for something that maybe happened, or maybe not.

4. Guilt that you didn't do enough to help someone. This type of guilt occurs when the results of what you did is not what you expected, so you think that maybe wasn't enough for that person.

5. Guilt that you're doing better than someone else. The experience of *survivor's guilt* is often encountered in war veterans who outlived their fellow troops or in people who lost family, friends, or neighbors in disasters themselves remaining untouched or, at least, alive.

These 5 types of guilt can be easily found in parents who have children with loss hearing. Often parents are thinking that maybe they did something wrong, or maybe they did not do that thing that probably would change the situation, or they think that what they've already done wasn't enough, or maybe they feel guilt that they can hear and their child cannot (for hearing parents).

Specifically for these types of parents, we can distinguish some particularly guilt types like: the guilt for doing something bad in their life and this child's problem is the punishment; guilt for not finding the best treatments, doctors, solutions for their child; guilt for child's physical and emotional suffering; guilt for the fact that people around the child treat him badly; guilt for the fact that if they have a sister or a brother in good health, they will have to take care of the sick one, after the parents death. Mothers tend to feel more guilt than fathers for their child's disease[7] and it's important to understand that a persistent guilt can lead to depression or other mental problems, so healthcare professionals must recognize these problems and be able to offer appropriate interventions.

A genetic test can provide a clear answer about the etiology of hearing deficiency, but the answer may generate different attitudes in parents. Studies show that some parents may feel relieved if they felt guilty for doing something bad, but others may feel more guilt because now they have the 'proof' that it's their fault. Even more, Deaf community fears that the use of genetic tests will reduce the numbers of deaf children born, having a direct effect of viability of their community. So more than 55% of the respondents thought that genetic testing would do more harm than good, while 46% thought that its potential use devalued deaf people, and 49% were concerned about new discoveries in genetics. When asked about testing in pregnancy, 16% of participants said that they would consider having prenatal diagnosis and, of these, 29% said that they would prefer to have deaf children.[6]

CONCLUSIONS

Genetic counselors can provide an extremely important service by assessing the knowledge, experiences, beliefs, attitudes to these families, but they need to appreciate that some deaf persons may prefer to have deaf children. Genetic counseling service can be effective and appropriate only if clinicians and counselors take into consideration the beliefs and values of the deaf community at large.

The new-born hearing screening process is a process that begins with bedside audiometric screening of virtually all new-borns prior to discharge and proceeds to outpatient diagnostic audiologic evaluation for a small percentage of infants. During this process, parents are in contact with many health care professionals, including obstetricians, paediatricians, hearing screeners,

audiologists, otolaryngologists, and early intervention teachers. Currently there is no formalized protocol for determining who should discuss the availability of genetic counselling and genetic testing to parents nor the timing of this discussion, although the pros and cons of initiating genetic testing at different stages in the process have been described.

In conclusion, as genetic testing for congenital deafness becomes more widespread, it should also be combined with psychological counselling for parents in order to avoid the inadvertent feelings of guilt, shame and blame that occur from the birth of a deaf child.

BIBLIOGRAPHY

1. Abe, S., Noguchi, Y., Kitamura, K. What do patients with hereditary deafness think of genetic studies?.*Auris Nasus Larynx*, **2010**; 37:422-26.
2. Ausubel, D. P. (**1955**). Relationships between shame and guilt in the socializing process. *Psychological Review, 62*(5), 378-390.
3. Bastin, C., Harrison, BJ., Daveya, CG., Moll, J., Whittle, S. Feelings of shame, embarrassment and guilt and their neural correlates: A systematic review. *Neuroscience and Biobehavioral Reviews* 71 (**2016**) 455–471.
4. Fischer, K. W., Shaver, P. R., & Carnochan, P. (**1990**). „How emotions develop and how they organise development." *Cognition And Emotio*n, 4(2), 81-127. doi: 10.1080/ 026999 3900840 7142.
5. Fumagali, M., Pirori, A. Functional and clinical neuroanatomy of morality. *Brain*, **2012**; 135(7): 2006–21, https://doi.org/ 10.1093/brain/awr334.
6. Grundfast, K., Rosen, J. Ethical and Cultural Considerations in Research of Hereditary Deafness. *Otolaryngologic Clinics of North America*, 1992; 25(5):973-78.
7. James, C., Hadley, D., Holzman, A., Winkelstein, A. How does the mode of inheritance of a genetic condition influence families? A study of guilt, blame, stigma and understanding of inheritance and reproductive risks in families with X-linked and autosomal recessive disease. *Genetics in Medicine,* **2006**; *8*:234-42.
8. Kaimal,G., Steinberg, AG., Ennis, S., Moyer Harasink, S., Ewing, R., Li, Y. Parental Narratives About Genetic Testing for Hearing Loss: A One Year Follow Up Study. National Society of Genetic Counselors, Inc. **2007**.
9. Lenhard, W., Breitenbach, E., Ebert, H., Schindelhauer-Deutscher, H. J., &Henn,W. (**2005**). Psychological benefit of diagnostic certainty for mothers of children with disabilities: lessons from Down syndrome. *American Journal of Medical Genetics*, 133(A), 170–175.
10. Leonard, Elizabeth Dermody (**1996**). Self-Conscious Emotions: The Psychology of Shame, Guilt, Embarrassment, and Pride. *Clinical Sociology Review*: Vol. 14: Iss. 1, Article 22.
11. Middleton A, Hewison J, Mueller RF (**1998**) Attitudes of Deaf adults toward genetic testing for hereditary deafness. *Am J Hum Genet* 63:1175–1180
12. Rodrigues, F., Paneque, M., Reis C., Venancio, M., Sequeiros, J., Saraiva, J. Non-syndromic Sensoneurial Prelingual Deafness: The Importance of Genetic Counseling in Demystifying Parents'Beliefs About the Cause of Their Children's Deafness. *J Genet. Counsel* **2013**; online *DOI 10.1007/s10897-012-9565-z*.

13. Tignor, S., Colvin, R. The Interpersonal Adaptiveness of Dispositional Guilt and Shame: A Meta-Analytic Investigation. Journal of Personality, **2017**; 85(3):341-63.
14. Whitbourne, SK. The Definitive Guide to Guilt. **2012**. https://www.psychologytoday.com/us/blog/fulfillment-any-age/201208/the-definitive-guide-guilt

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF GENETIC COUNSELING FOR SENSORINEURAL CONGENITAL HEARING LOSS – DEMYSTIFYING PARENTS' BELIEFS ABOUT THE CAUSE OF THEIR CHILDREN'S DEAFNESS

Horia Mocanu and Daniela Nicoleta Dumitrescu
Lecturer, PhD, "Titu Maiorescu" University of Bucharest, Clinician Psychologist, CBT Psychotherapist

Abstract: Recent advances in molecular genetics have led to the identification of more than 400 genes that can be responsible for the etiology of congenital deafness. That means that now, genetic counseling services are available and genetic testing can be applied to certain families in order to clarify the cause of the deafness. However, in Romania, where the most common mutations are GJB2/GJB6 and W24X, we encounter a predominantly negative attitude towards genetics and its impact on deaf patients. In order to obtain better therapeutic results, studies must take into consideration the impact of genetic counseling on parental knowledge, attitudes and beliefs about genetic testing. Geneticists must also consider that some deaf parents may prefer to have deaf children and may consider the use of genetic technology to achieve this. Any genetic counselling service set up for families with deafness can only be effective and appropriate if clinicians and counsellors take into consideration the beliefs and values of the deaf community at large.[19] *Because Connexin-related deafness is common, there has been considerable discussion about introducing GJB2 and GJB6 testing into the newborn hearing screening process.*[20]

Keywords: congenital, deafness, sensorineural, genetic counseling, psychology

[*] *Dr. Horia Mocanu and Daniela Dumitrescu have contributed equally to this work and should therefore both be considered first authors of this article.*

INTRODUCTION

There have been rapid advances in the molecular genetics of deafness in recent years, especially after the decoding of the human genome and more than 400 different genes causing non-syndromic and syndromic deafness have been discovered. It is therefore likely that diagnostic, carrier, and, possibly, prenatal genetic testing for deafness-causing genes will become part of routine clinical practice. Uptake of such testing will depend on the understanding and opinions of the populations for whom the tests are relevant.[15] Genetic testing is a sensitive subject amongst parents as they tend to have different views and beliefs about genetics, primarily because deafness can be viewed from different perspectives. These perspectives are not readily defined in Romania but are very clear for the deaf community in Western Europe. People who refer to themselves as culturally Deaf (written with an uppercase "D") view deafness from the cultural or sociological perspective—that deafness is a condition to be understood and preserved—as opposed to the medical perspective—that deafness is a pathology to be treated or cured.[3] The deaf (lowercase "d") community is a global category for all people with any level of hearing loss, including people who are hard of hearing or deafened and deaf people who identify primarily with the hearing world as well as with the Deaf culture. Many culturally Deaf people are positive and proud to be Deaf; they have their own language (British sign language [BSL] in the UK and American sign language [ASL] in the United States) and share a common history, social customs, and identity.[3] Culturally

Deaf people are often sensitive to threats to their community; this reaction has been demonstrated clearly in the resistance to cochlear implants.[12] However, we must state that during the last 20 years views have changed dramatically and cochlear implants have become the therapy of choice for many congenital hearing loss patients. Older studies from Israel have shown that some deaf parents have said that they will not seek genetic counselling because they worry that they will be told not to have children.[17] The fear of genetic research is deeply rooted in Deaf culture, primarily because of the appalling way in which deaf people have been treated throughout history, often in the name of eugenics.[4] More recent studies have shown an improvement and a predominantly positive attitude among the public, toward genetic testing.[26]

At the present time there is no clear attitude of Romanian parents towards genetic testing and counselling, mainly due to the scarcity of these tests in the Romanian healthcare system. Psychologists, especially those who treat congenital deaf children or their families, should nonetheless take into consideration the impact of such testing on their work.

Several questionnaire-based studies could be carried out, in which parents could answer very important questions concerning their attitude towards genetic testing, such as: whether genetic testing will do more harm than good, preference for having deaf or hearing children (note that deaf parents may prefer deaf children), feelings about new discoveries in genetics, whether genetic testing devalues deaf people etc.

GENETIC CONSIDERATIONS

The human genome is formed of approximately 35.000 different genes, grouped within 23 pairs of chromosomes, 22 pairs of autosomal chromosomes and 1 pair of sexual chromosomes. Within each pair, one chromosome is inherited from the mother and the other from the father. Since the chromosomes are in pairs, genes are also in pairs.[22]

A mutation is a change in gene sequence of the DNA, compared to major population. Some mutations have no effect on the individual's health whilst others have major impact on the function of a gene

A dominant mutation – means that only one gene is necessary for an individual to be affected. Of the two copies of the gene, one from a healthy parent and the other from the affected parent, the latter will produce proteins more efficiently, in other words, will be stronger than the healthy gene and will determine the disease in the offspring. Thus, 50% of all children will inherit the chromosome with the dominant mutation.[22]

A recessive mutation - the altered gene is not strong enough to produce disease on its own and the individual must inherit altered genes (allele) both from mother and father in order to develop the disease. Individuals with only one altered gene are called carriers. These do not develop the disease but can pass the gene to the offspring. Each child has a 50% chance of receiving the mutated gene from each parent. Since in this case both genes must be mutated, the chances of an affected offspring are 25%. [22]

X-linked mutation – implies a recessive mutation for the genes on X chromosome. Since women have two X chromosomes, they will be carriers and men, who inherit one X chromosome from the mother, will develop the disease. Thus, 50% of all male offspring will inherit the mutated gene from the mother and will be afflicted. [22]

Mitochondrial transmitted mutation – represents an additional form of genetic transmission. Mitochondria are cellular structures involved in producing energy. They have a set of approximately 37 genes, different from the rest. The offspring will receive mitochondria from the mother, thus the transmission will be maternal to offspring of both sexes. [22]

Sensorineural deafness is the most common sensorial disability in humans and the genetic factor is paramount in its research and diagnosis. Until now, more than 130 loci have been identified and it is estimated that more than 100 mutations of the Connexin 26 genes are involved.[2] Genetic diagnosis is very difficult due to the variety of mutations involved. Also, the genetic involvement varies dramatically within different populations.

Recent studies indicate the mutations of genes GJB2 and GJB6 on the 13q11-q12 chromosome as responsible for more than 50% of all non-syndromic autosomal recessive congenital deafness within certain populations. These genes are responsible for encoding cellular membrane proteins such as Connexin 26 (Cx26) and Connexin 30 (Cx30) which insure the cochlear (inner ear) homeostasis. There are over 100 known allelic variants for gene GJB2, especially for autosomal recessive forms. The deletion of a single guanine (35delG) is responsible for 50% of cases of sensorineural non-syndromic deafness cases in Europe, North America and Asia.[21,23,26] The common deletion 342-Kb on the GJB6 gene (known as GJB6-D13S1830) appears in up to 20% of all deaf individuals in the U.S.A.[10,13,23]

35delG

This mutation remains the main cause of genetic deafness within the Caucasian population, with an incidence that varies from 1/35 in south-European groups to 1/79 in north-European populations [9,11] and a maximum incidence in countries around the Mediterranean.[2,7,17] This mutation is also one of the most frequent in humans and can associate other mutations of the GJB2 gene and of the GJB6 gene. Some populations such as Japanese, Chinese, Ashkenazi Jews and Rroma the mutation is rare and usually replaced by others such 235delC, 167delT or W24X.[14]

W24X

This mutation has the effect of cutting the Connexin 26 protein (24 amino acids instead of 26). It is also relatively frequent, especially in populations from northern and southern [2,18,24] Some studies from Slovakia show a high incidence within Rroma populations (26,1%), probably correlated to the Indian origin of these ethnic groups.

PSYCHOLOGICAL CONSIDERATIONS

In order to discuss the psychological impact of parents' misconceptions about the counseling for sensorineural congenital hearing loss, we should first understand the background of these beliefs.

Psychologist Daniel David in his work "Psychology of the Romanian People"[8] stated that the psycho-cultural profile of Romanians is dominanted by the mistrust of people, making them less tolerant and less cooperative when confronted to a common benefit. Mistrust can easily turn into suspicion, so Romanians seem to take a step back when faced to something new, something daring and different to every day patterns. In the same study, the author affirms that Romanians aren't a religious people in a dogmatic way, because they succeed in combining religion with pseudo-science, with heathen traditions and with all sorts of local rituals. They don't comply with the same rigors not even in respect with the church, each geographical area having its own particularities. This mistrust foundation created on the basis of a pseudo-religiosity makes the attitude towards illness be viewed in the same fantastical-mystical manner. Therefore, the core of the majority of misconceptions about illness is made by ideas like: divine punishment, parents' sin, pregnant woman who have done something wrong during his pregnancy (interruption), curses, etc.

Such beliefs make people quite passive and accept the illness as a given, manifesting a kind of passive assumption, in the idea of a sacrifice to be paid. They are not necessarily looking for solutions, and often the first interventions they make are at the level of some old anile remedies that most of the time do more harm.

So talking about genetic testing seems to be far away. In fact, even in other countries, the situation is not very good. In a 2010 study by Abe et al., "What do patients with hereditary deafness think of genetic studies?"[1], more than half (64%) of the respondents who received the genetic testing for hearing loss were not aware that it can be caused by a genetic factor. However, there is still little information about the interest in such testing. Not surprisingly, deaf adults had a predominantly negative attitude toward genetic testing for deafness, with the majority stating that they believed that such tests would do more harm than good. The majority (90%–95%) of deaf children are born to parents with normal hearing (National Information Center for Children and Youth with Disabilities 1998; Deaf World Web 2000). Inevitably, these parents search for a reason for this unexpected event and often arrive at an inaccurate conclusion[16]. In some cases, genetic testing could provide an etiology for the child's deafness, but not for all. In addition, genetic testing may provide information to assist parents of deaf children in making informed decisions concerning medical management and appropriate educational interventions for their children.[6]

Adults avoid genetics and this suggests that peoples' misconceptions and misinformation can cause some individuals to be so fearful of modern medical technology that they would decline any opportunity for genetic testing. We believe that they avoid this not because they have a misconception or a misinformation about modern technology, but because they don't have one. Moreover, a genetic test makes you somehow responsible for the child's problem, and this is not very comfortable for a parent. It is hard to accept that you are the one who caused the child's suffering, so it is preferable to blame another external cause.

In conclusion, this is clear evidence of the importance of formal pre- and post-test genetic counseling and the priority of counseling must be the educational objective. People need to know that not a curse is the cause of the hearing problem, and to understand what medical options they have.

CONCLUSIONS

In the western medical world, many studies have evaluated the beliefs and attitudes of parents about genetic testing of children with deafness. In Romania, unfortunately, no published study has specifically assessed the beliefs of parents regarding the deafness of their children and their knowledge of genetics after genetic counselling offered by professionals with specialized training. Most of parents do not know the etiology of their children's deafness until after receiving genetic counselling. Thus, genetic counselling seems to be extremely important for parents to help them understand the cause of their children's deafness, the chance of recurrence for their family members, and the mode of inheritance.

More than half of the parents are not aware that genetics can be the cause of congenital deafness and most of them have a poor understanding of the risk of having another deaf child and their deaf child's chance of having future deaf children. Authors have reported that deaf adults had a predominatly negative attitude towards genetic testing and more than half of the individuals thought genetic testing to be more harmfull than beneficial. On the other hand, the majority of hearing parents has an overall positive attitude towards genetic testing and couselling.

Genetic counselling provides appropriate information regarding genetics to patients and/or their family members to allow the clients to have their own preferred life plans. Furthermore, a genetic counsellor needs to give moral support to the clients while maintaining a favorable and confidential relationship with them. From our point of view, detecting the genetic cause of the deafness is extremely useful for diagnosis and prognosis of the illness and also for establishing its repetition rate preventive and therapeutic measures and genetic counselling.

BIBLIOGRAPHY

15. Abe, S., Noguchi, Y., Kitamura, K. What do patients with hereditary deafness think of genetic studies?.*Auris Nasus Larynx*, **2010**; 37:422-26.
16. Al-Achkar W, Moassass F, Al-Halabi B, Al-Ablog A. Mutations of the Connexin 26 gene in families with non-syndromic hearing loss. *Molecular Medicine REPORTS,* **2011**, *4:* 331-35.
17. Arnos KS, Israel J, Cunningham M(1991) Genetic counselling for the deaf: medical and cultural considerations. Ann NY Acad Sci 630:212–222
18. Bahan B (1989) What if)Alexander Graham Bell had gotten his way? In: Wilxox S (ed) American deaf culture. Linstock Press, Silver Spring, MD, pp 83–87
19. Brunger, JW., Murray GS., O'Riordan, M., Matthews, AL., Smith, RJ., Robin NH. Parental attitudes toward genetic testing for paediatric deafness. *American Journal of Human Genetics,* **2000**; 67:1621-25.
20. Cohn ES, Kelley PM, Fowler TW, Gorga MP, Lefkowitz DM, Kuehn HJ, Schaefer GB, Gobar LS, Hahn FJ, Harris DJ, Kimberling WJ (1999) Clinical studies of families with hearing loss attributable to mutations in the connexin 26 gene. *Pediatrics* 103:546–550 Gibson WPR (1991) Opposition from deaf groups to the cochlear implant. Med J Aust 155:212–214
21. Cryns K, Orzan E, Murgia A, *et al*: Agenotype-phenotype correlation for GJB2 (connexin 26) deafness. *J Med Genet* **2004**; 41: 147-154
22. David, D. Psychology of Romanian People", Polirom, 2015
23. Frei K., Szuhai K., Lucas T., Weipoltshammer K., Schofer C., Ramsebner R., Baumgartner WD., Raap AK et.al. Connexin 26 mutations in cases of sensorineural deafness in eastern Austria. *European Journal of Human Genetics* **2002**, *10,* 427 – 32.
24. Fuse Z., Doi K., Hasegawa T., Sugii A., Hibino H., Kubo T. Three novel connexin26 gene mutations in autosomal recessive nonsyndromic deafness, *NeuroReport*, **1999**; *10(9)*, 1853–57.
25. Gasparini P, Rabionet R, Barbujani G et al: High carrier frequency of the 35delG deafness mutation in European populations. *Eur J Hum Genet* **2000**; 8: 19 – 23.
26. Gibson WPR (1991) Opposition from deaf groups to the cochlear implant. *Med J Aust* 155:212–214
27. Grote J. Neonatal screening for hearing impairment. *Lancet* **2000**;*355 (9203):* 513–514.
28. Hamid M, Karimipoor M, Hashemzadeh Chaleshtori M, Taghi Akbari M. A novel 355–357delGAG mutation and frequency of connexin-26 (*GJB2*) mutations in Iranian patients. *Journal of Genetics,* **2009**, *88.3,* 359-62
29. Hietala M, Hakonen A, Aro AR, Niemela P, Peltonen L, Aula P (1995) Attitudes toward genetic testing among the general population and relatives of patients with a severe genetic disease: a survey from Finland. *Am J Hum Genet* 56:1493–1500
30. Israel J (1995) An introduction to deafness: a manual for genetic counselors. Gallaudet University and National Society of Genetic Counselors Special Projects Fund,Washington,DC
31. Janecke AR, Hirst-Stadlmann A, Günther B, Utermann B, Müller T, Löffler J, Utermann G and Nekahm-Heis D: Progressive hearing loss, and recurrent sudden sensorineural hearing loss associated with GJB2 mutations – phenotypic spectrum and frequencies of GJB2 mutations in Austria. *Hum Genet* **2002**;111: 145-153

32. Maheswari M, Vijaya R, Ghosh M, Shastri S, Kabra M and Menon PSN: Screening of families with autosomal recessive nonsyndromic hearing impairment (ARNSHI) for mutations in GJB2 gene. Indian Scenario. *Am J Med Genet* **2003**;120: 180-84
33. Middleton A, Hewison J, Mueller RF (1998) Attitudes of Deaf adults toward genetic testing for hereditary deafness. *Am J Hum Genet* 63:1175–1180
34. Morton CC, Nance WE. Newborn hearing screening - a silent revolution. *N Engl J Med.* 2006;
354:2151–2164. [PubMed: 16707752]
35. Mustaapha BM, Salem N, Delague V, *et al*: Autosomal recessive non-syndromic hearing loss in the Lebanese population: prevalence of the 30delG mutation and report of two novel mutations in the connexin 26 (GJB2) gene. *J Med Genet* 2001;38: E36
36. Necula V, Secaşiu D, Brânzan A. Bazele genetice ale hipoacuziei nonsindromice. *Revista Româna de Chirurgie Rino-Sinusală vol I*, **2006**, 1-2: 46-54
37. Nogueira C, Coutinho M, Pereira C, Tessa A, Santorelli FM, Vilarinho L. Molecular Investigation of Pediatric Portuguese Patients with Sensorineural Hearing Loss. *SAGE-Hindawi Access to Research Genetics Research International Volume* **2011***, Article ID 587602, 5 pagesdoi:10.4061/2011/587602*
38. Ramshankar M, Girirajan S, Dagan O, Ravi Shankar HM, Jalvi R, Rangasayee R, Avraham KB and Anand A: Contribution of connexin26 (GJB2) mutations and founder effect to non-syndromic hearing loss in India. *J Med Genet* **2003**;40: E68,
39. Rowley PT (1984) Screening and genetic counseling for bthalassemia trait in a population unselected for interest: comparison of three counseling methods. *Am J Hum Genet* 36:677–689
40. Zelante L, Gasparini P, Estivill X, Melchionda S, D'Agruma L, Govea N, et al. Connexin26 mutations associated wi th the most common form of non-syndromic neurosensory autosomal recessive deafness (DFNB1) in Mediterraneans. *Hum Mol Genet.* **1997**;*6(9)*;1605-9

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

INSIGHTS INTO THE NUTS AND BOLTS OF TAKING THE FLOOR

Andreea Iliescu
Lecturer, PhD, University of Craiova

Abstract: The present paper foregrounds the significance of acquiring public speaking skills within today's highly competitive work environment. I am inclined to believe that communication, mostly defined as 'the exchange of information', goes beyond a mere informational note as it thoroughly addresses the arduous tasks of encoding and decoding messages, with a thrilling speaker–audience dynamics, coherently unfolding. Needless to say, speakers' refined messages and their performance full of pizzazz transcend a two-way conversation stereotypes.

Keywords: elocution strategies, active learners, speech anxiety

1. Introduction

It is my firm belief that thought-provoking topics will challenge students to keep abreast of any developments. Furthermore, I single out public speaking skills as a vital tool in bridging the gap between employers and employees. Elocution strategies, inextricably intertwined with the power of persuasion, alongside the mastery of a range of topics may differentiate a university graduate from an outstanding employee.

With a view to mastering public speaking skills, as the old saying goes, where there is a will, there is a way. Practising, practising, keep practising- it is the shortest way to sail through it! A *Eureka* moment - being greeted with rapturous applause- accentuates the fact that speakers' driving ambition is mostly what fuels the audience's enthusiasm.

When it comes to speaking skills, students' lack of practice translates into a major hindrance for their future careers. Notwithstanding students' reluctance, gaining public speaking skills will undoubtedly benefit them in the long run. The greatest advantage of following a speaking skills routine is that they undergo a metamorphosis: he can who believes he can.

To my way of thinking, public speaking is all about stirring up people's interest, gaining their attention without hijacking others' ideas. In all likelihood, advancing well-articulated opinions amounts to an impressive workload. It's equally true that sticking to no preconcerted plan, not using every endeavour to make headway will equal disaster.

Students will approach the prospect of delivering a speech with a grain of salt. It's common knowledge that they are not so keen on speaking.

For the above mentioned reasons, students should not readily dismiss the idea of practising their speaking skills; instead, they need to dwell longer on the matter of broadening their horizons, polishing their speech, exploring all avenues before succumbing to speech anxiety. After all, nothing ventured, nothing gained.

2. Historical Overview

Beginning with the Sophists (500-300 B.C.E), the ancient Greeks promoted public communication in the Western tradition. The Sophists were teachers who travelled from place to place, lecturing students on how to communicate well in a democratic society.

They considered the manner of presenting ideas-delivery-the hallmark of an eloquent speaker. But effective public speaking is by no means limited to delivery techniques.

The philosopher Socrates (C. 470-399B.C.E.) and his student Plato (428-348B.C.E.) identified logic and reasoning as the basis of effective public speaking. Aristotle (384-322 B.C.E.), a student of Plato, focused on argument and audiences. Aristotle's ideas about oratory were so influential that he became a key figure in the development of communication as an academic discipline.

2.1. Aristotle's Rhetoric

Aristotle (384-322 B.C.E.) took a systematic approach to studying *rhetoric*, as public speaking was called at the time. In Aristotle's major work, *Rhetoric*, he emphasized the importance of adapting speeches to specific audiences and situations. Today this is called *audience-centred* communication. Adapting to audiences and building your credibility as a speaker form major parts of the audience-centred approach.

Another foundation of public speaking is what Aristotle called *proofs*- the various approaches a speaker can use to appeal to a specific audience on a particular occasion. Aristotle identified three types of proofs: *logos, pathos,* and *ethos.*

Logos refers to rational appeals based on logic, facts, and objective analysis. *Pathos* refers to appeals to our emotions. Speakers use *pathos* to appeal to the audience's feelings. Appeals based on *ethos* rest on the speaker's credibility or character.

A fourth type of appeal to the audience, *mythos*, focuses on the values and beliefs embedded in cultural narratives or stories.

2.2. Cicero and the Five Arts

The Roman statesman Cicero (106-43 B.C.E.) categorized then elements of public communication into five *arts of public speaking,* or canons of rhetoric, that still apply today. Cicero argued that these five arts – *invention, arrangement, style, memory, and delivery* – constitute the groundwork for learning about public speaking. The five arts provide guidelines for speaking effectively in public.

a) *Invention* focuses on what you have or want to say. As the first art, *invention* refers to the moment when you find an idea, line of thought, or argument you might use in a speech. Choosing a topic and developing good arguments are both part of invention.

b) *Arrangement*, the second art, refers to how you organize your ideas. This art accounts for the basic parts of a speech (introduction, body, and conclusion) as well as the order in which points are presented. Good organization helps maintain the audience's attention and keeps them focused on the ideas the speaker presents.

c) The third art, *style,* involves the language you use to bring a speech's content to life.

d) *Memory*, the fourth art, refers to using your memory to give an effective speech. Memory goes beyond simple memorization, referring instead to the importance of practising public speaking skills. That is, when you present a speech, you rely on everything you've learned about public speaking, your topic, the audience, and the occasion.

e) As the fifth art, *delivery* is the moment when a speech goes public – when it is presented to an audience. *Delivery* involves how you use your voice, gestures, and body movement when giving a speech.

The fifth art refers to how to achieve the natural, conversational delivery style today's audiences expect and prefer; it is based upon discovering what you want to say in a speech, such as by choosing a topic and developing good arguments; the way ideas presented in a speech are

organized; the language or words used in a speech; using the ability to recall information to give an effective speech; the presentation of a speech to an audience.

3. Communication Techniques

Is there a particular set of rules that provides a thorough grounding in the essentials of communication? It might not be an infallible pattern, yet, based on influential speakers' versatility, for instance Warren Buffett's, I assume that would-be orators can develop their skills and speak authoritatively by choosing to be active learners, and rely on startling statistics, engaging quotes, rhetorical questions as well as brief anecdotes: 'Audience members cannot reread, *rewind*, or put a speaker on *pause*, so help them to stay on track: *preview main points.* In the introduction, preview your main points and summarize what you want listeners to gain from the speech. *Use clear transitions*. Transition words, phrases, and sentences that tie speech ideas together will help audience members follow your points. *Use repetition.* Repeat key ideas and concepts to help listeners grasp and retain information. *Use internal previews.* Forecast key points and internal summaries to revisit them. '. (O'Hair, 2010:176)

I am inclined to believe that communication, mostly defined as 'the exchange of information', goes beyond a mere informational note as it addresses the arduous tasks of encoding and decoding messages, with a thrilling speaker–audience dynamics, coherently unfolding. Needless to say, speakers' refined messages and their performance full of pizzazz transcend a two-way conversation stereotypes: '*The situation* is the place, time, occasion, and cultural context of the communication. The *place* of communication might be your home, office, car or bus, the park, a restaurant, or a classroom. The *time* might be early in the morning, late at night, right before class, or right after lunch. […] And the *occasion* might be a board meeting, a social gathering, a special occasion such as a birthday or anniversary, or a ceremonial occasion such as […] a graduation. These situational factors are all influenced by the *cultural context*. Culture has to do with the attitudes, beliefs, and values shared by a group, as well as their informal rules for behaviour. The cultural context is important for public speakers to consider because it governs certain communication rules as we speak.' (Sellnow, 2005: 13)

What is more, the underlying criteria of public speaking encompass *learning to listen*, *knowing your audience*, *organizing and structuring your message*, and *paying attention to your nonverbal skills*: "The ability to speak confidently and convincingly in public is a valuable asset to anyone who wants to take an active role in the world. Now, more than ever, public speaking has become both a vital life skill and a secret weapon in career development. Recruiters of top graduate school students report that what distinguishes the most sought-after candidates is not their 'hard' knowledge of finance or physics, but the 'soft skills' of communication. Dozens of surveys of managers and executives reveal that ability in oral and written communication is the most important skill they look for in a college graduate. In a recent survey of employers, for example, oral communication skills ranked first in such critical areas as teamwork, interpersonal competence, and analytical skills." (O'Hair, 2010: 2-3)

As effective listening is not deeply embedded in people's behavioural paradigm, and since it also represents one half of any communication process, speakers obviously have to increase their awareness of such a critical skill.

Additionally, Jeff Davidson maintains that 'today in business, people increasingly feel pressed for time, regardless of their title, to whom they report, the size of their support staff, the tasks and responsibilities they face, and even the education and training they bring to the job. Studies show that effective use of time is a critical aspect of management effectiveness. Your

success now and in the future depends on your ability to maintain control despite accelerating change and an explosion of information and communication.' (Davidson, 2003: 241)

By the same token, Ali *et al.* bring to the fore the fact that 'to help' people 'on the path to achieving' their 'vision', one 'may find it useful to employ the Japanese techniques of *kaizen* and *kaikaku*, or continuous improvement and radical change. *Kaizen* involves constantly looking for ways to improve any element of your performance […]. *Kaikaku* takes place less often.' (Ali *et al.*, 2009: 21)

People often claim that communication skills provide the foundation for the development of other important skills. Along the same lines, Stephanie J. Coopman and James Lull have devised an array of public speaking skills, emphasizing the way these can become inextricably intertwined with our everyday life.

Transferable skills	*How public speaking helps you develop the skill*	*Examples of how the skill might benefit you in everyday life*
Being more confident and managing communication anxiety	➢ Habituation; ➢ Using proven strategies	Feeling more comfortable talking with people in unfamiliar social situations
Being a good listener	➢ Understanding listening; ➢ Listening reciprocally	Understanding better what a friend has to say, and the friend understanding you better
Adapting to different audiences and building your credibility	➢ Knowing how to research and analyze audiences; ➢ Increasing competence and dynamism	Being able to confront a friend or co-worker about a difficult issue without damaging the relationship
Finding and evaluating information	➢ Recognizing appropriate and reliable sources ➢ Assessing the accuracy and validity of information	Researching a company you think you would like to work for
Organizing ideas	➢ Understanding patterns of organization ➢ Understanding how people process information	Explaining to a classmate the advantages and disadvantages of joining a fraternity or

		sorority
Presenting ideas effectively	➢ Communicating mindfully ➢ Knowing how to plan and prepare effective presentation	Integrating effective presentation resources into a speech about college life at your high school[1]

4. A Public Speaking Case Study

Let's consider this case: in a public speaking workshop, intermediate English students were asked to frame their views on a seemingly approachable, yet controversial topic, that is, the behavioural patterns rendered manifest by their own generation. Beyond a shadow of a doubt, a trigger for such a research is readily embodied by the resounding *Millennial* reference.

A week later, students attended the class, assumingly fully equipped to engage a fierce debate upon the pros and cons of Millennials, attempting to design the best generational trajectory ever.

I have not mentioned 'assumingly' by chance, since my expectations were not quite fulfilled by most students' grasp of the matter under discussion. They seemed completely oblivious of the following principles of paramount importance to public speaking:

a) to thoroughly articulate the structure, in a nutshell, to reinforce their speech coherence;

b) to intertwine their own ideas with specialists' quotes;

c) to sprinkle the speech with connectors that would ensure a smooth transition between ideas.

4.1. The Arduous Task of Attaining the Summit while Enjoying the Journey

As an illustration of the *audience-speaker* dynamics, I suggested my students to consider an introduction like: 'Hi there! What's up? Don't you agree that taking these Millennial snapshots is both revealing and challenging? Shall we refer to ourselves as a generation full of pizzazz 24/7, an indefatigable campaigner for entertainment, or shall we put forward the overwhelming burden of coping with a shifting reality? Indeed, it's debatable whether any of the widespread Millennial labels truly captures our collective spirit.'

In the same fashion, Cheryl Hamilton's quote brings forth more guidelines on how students should embark on their public speaking journey: "*Define your exact purpose.* After you have analyzed your audience and decided on a general topic, you are ready to narrow your topic so that it will fit the time limit and the specific needs and interests of your audience. It is better to cover fewer points and thoroughly illustrate and support them than it is to skim over a large number of points in an attempt *'to say it all'*. Audiences tend to daydream when the speaker tries to cover too much material. Narrowing your topic to an exact purpose is one of the most difficult tasks a speaker faces, no matter how experienced he or she may be. An exact purpose is a clear, simple sentence that specifies exactly what you want your audience to gain (know, perceive, understand) from the speech. An exact purpose begins with '*After hearing my speech, the audience will be able to…*' " (Hamilton, 2012: 106)

[1]Stephanie J. Coopman, James Lull. *Public Speaking: The Evolving Art*, Boston: Wadsworth Cengage Learning, 2012, p. 12

Coupled with the above-mentioned principles, I would like to bring to the fore the following assessment criteria, intended to raise students' awareness of their progress in relation to public speaking skills as a reliable path to success.

ENGLISH FLUENCY	***SPEECH COHERENCE***	***DATA ANALYSIS vs. DATA TRANSFER***	***AUDIENCE AWARENESS***
HIGH	HIGH	HIGH	HIGH
SO-SO	SO-SO	SO-SO	SO-SO
POOR	POOR	POOR	POOR

5. Conclusion

In essence, this paper reaffirms my belief in students' need to have more than a nodding acquaintance with the realm of public speaking, as 'in the marketplace of ideas, the person who communicates clearly is also the person who is seen as thinking clearly'.

By the same token, it's worth considering Benjamin Franklin's quote: 'If a man empties his purse into his head, no man can take it away from him. An investment in knowledge always pays the best interest.' [2]

BIBLIOGRAPHY

Coopman, Stephanie J. & James Lull. *Public Speaking:The Evolving Art.* Boston: Wadsworth Cengage Learning, 2012

Davidson, Jeff. *The Complete Guide to Public Speaking*. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc., 2003

Hamilton, Cheryl. *Essentials of Public Speaking*. Boston: Wadsworth, 2012

O'Hair, Dan. *A Pocket Guide to Public Speaking*. Boston: Bedford, 2010

Sellnow, Deanna D. *Confident Public Speaking*. Belmont: Thomson Wadsworth, 2005

Internet. Webpage

https://www.google.com/search?q=if+a+man+empties+his+purse+in+his+head&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwi9m-687oDbAhWEblAKHS2eDgoQsAQINQ&biw=1366&bih=662, retrieved April 15, 2018

[2] https://www.google.com/search?q=if+a+man+empties+his+purse+in+his+head&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwi9m-687oDbAhWEblAKHS2eDgoQsAQINQ&biw=1366&bih=662

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

EFFECTS OF ANIMAL ASSISTED THERAPY ON ELDERLY

Cristina-Elena Mercea
Lecturer, PhD, "Vasile Goldiș" Western University of Arad

Abstract: Animal Assested Therapy (AAT) is an intentional therapeutic process in which the role of the animal is to support the goals achievement in mental health, physiotherapy, occupational therapy or logotherapy. A complementary benefit of this therapy is the augmentation of cognitive, affective, physical and social well-being. Many studies have been conducted on the beneficial effects that animals have on elderly. In this paper I`ll present how specialty research revealed that AAT improved elderly blood pressure, anxiety, depression, physical functioning, self-care, social interactions, sense of loneliness, life satisfaction. These important studies support the scientific background of AAT and show that, in certain conditions, introducing an animal in pacient`s therapy can make the diference.

Keywords: animal assisted therapy, elderly, research, mental health, physical health

Terapia Asistată de Animale (TAA) este un proces terapeutic organizat, în care animalul este utilizat cu scopul de a facilita atingerea unor obiective din cadrul sănătății mentale, fizioterapiei, terapiei ocupaționale ori logoterapiei. Concomitent, se obține ca beneficiu suplimentar și augmentarea stării de bine cognitive, afective, fizice și sociale. În TAA întotdeauna intervențiile sunt documentate și evaluate, procesul terapeutic fiind condus de un specialist. Animalele utilizate sunt atent selectate, fiind dresate special în acest scop. De obicei, această formă terapeutică se organizează în ședințe de 45-60 de minute, în care se realizează diverse activități, alese special de către terapeutul avizat pentru a împlini obiectivele stabilite.

Un caz aparte, în această categorie, este cel al animalelor însoțitoare. În cele mai multe situații, aceste animale sunt câini, care sunt special dresați pentru a acoperi anumite dizabilități ale stăpânului lor. Vorbim aici despre câinii care însoțesc persoanele cu deficiențe de vedere, de auz, de motricitate. Aceste animale muncesc în continuu, fără pauze substanțiale, fiind în permanență vigilente. Ele sunt animale atent selectate, deoarece, în mintea și acțiunile lor, adesea stă viața stăpânului lor[1].

În funcție de animalele care sunt folosite în procesul terapeutic și după structura procesului, putem întâlni mai multe forme de terapie:

- terapia asistată de cai (hipoterapia). Acest tip de terapie folosește mișcarea calului pentru a îmbunătăți sesiunile de fizioterapie, terapie ocupațională ori logoterapie. Folosirea calului în fizioterapie a început în anii 1960[2];
- psihoterapia facilitată de cai (EFP – Equine-Facilitated Psychotherapy) este o formă a TAA, practicată de specialiști în domeniul sănătății mentale și dedicată eficientizării procesului terapeutic prin facilitarea atingerii obiectivelor stabilite, cu ajutorul relației om-cal (Chandler, 2005[2]; Bachi, 2012[3]);

[1] Mercea C.E. (2017), Beneficiile terapiei asistate de animale în comunicare, dezvoltare personală, fizioterapie și sănătate mentală, in Sinaci M., Maduta C. (coord.), *Comunicare, cultura si societate. Culegere de studii*, Budapesta: Trivent, pp.34-44, ISBN 978-615-80340-8-1
[2] Chandler C.K. (2005), *Animal Assisted Therapy in Counseling*, Abingdon:Taylor & Francis
[3] Bachy K. (2012), Equine-Facilitated Psychotherapy: The Gap between Practice and Knowledge, *Society & Animals*, Volume 20, Issue 4, pp. 364 – 380

- terapia cu animale de fermă. Este realizată în ferme speciale, cu animale domestice, ca de exemplu cai de fermă, găini, porci, lame, etc. În principiu, orice animal poate fi inclus în procesul terapeutic atât timp cât poate fi coordonat în scopul dorit de terapeut;
- terapia asistată de delfini (DAT – Dolphin-assisted therapy). Delfinul se folosește pentru a lucra problemele fizice și cognitive[4], cum sunt: abilitățile motorii fine și grosiere, integrarea senzorială, comunicarea. Deoarece adesea implică și intrarea clientului în apă, pentru o mai bună interacțiune cu animalul, este necesară absența dificultăților sale în acest sens, sau dacă ele există, să fie în prealabil soluționate;
- terapia asistată de câini. Este cea mai comună și comodă formă de TAA[5]. Câinii pot fi utilizați atât în fizioterapie, logoterapie cât și în psihoterapie. Câinii dresați se folosesc în asistarea permanentă a bolnavilor cu probleme vizuale sau diverse alte dizabilități motorii;
- terapia asistată de pisici. Pisicile s-au folosit mai mult în activitățile asistate de animale decât în TAA. Atributele care le fac utile în terapie sunt: liniștea și calmul, dorința de a fi atinse, mângâiate, motivația de a fi în jurul oamenilor (Cole, 2009[6], Chandler, 2005[2]). Totodată pisicile jucăușe pot juca rolul de facilitator în relația psihoterapeutică (Chandler, 2005[2]).
- terapia cu animale mici. Pot fi folosite animale precum papagali, pești, hamsteri, porcușori de guineea. Animalele mici sunt ideale în instituții cu posibile restricții față de animale, cum sunt spitale, săli de clasă, ori birouri.

TAA nu este o terapie de sine stătătoare, ci una adjuvantă, ea sprijinind alte terapii clasice. Cercetarea în domeniu este la început, ne deținînd încă metode validate științific, deși s-au obținut rezultate care îi justifică și îi atestă utilitatea.

În continuare vom parcurge diverse cercetări care s-au realizat de-a lungul timpului și au fost cuprinse în literatura de specialitate. Într-un capitol inclus într-o lucrare anterioară[1] am realizat o prezentare generală a beneficiilor TAA, iar în această prezentare voi include aspectele referitoare la efectele acestei terapii asupra vârstnicilor. Sunt mai multe studii care atestă beneficiile TAA asupra persoanelor în etate, adesea desfășurate în centre de îngrijire.

Efectele asupra singurătății la vârstnici au fost studiate de către Banks M. R. și Banks,W. A. (2002)[7]. Cercetarea a fost realizată în trei cămine pentru bătrâni, cu pacienți funcționali cognitiv. Participanții au fost împărțiți în trei grupuri: un grup de control și două grupuri care au participat la TAA. Un grup a beneficiat de câte o ședință de TAA pe săptămână, iar celălalt de câte trei ședințe. Terapia a constat în ședințe individuale de câte 30 de minute, cu același câine, în fiecare săptămână. Activitățile s-au întins pe o perioadă de 6 săptămâni, timp în care grupul de control nu a primit vizite. Scorurile pe scala singurătății au fost măsurate înainte de intervenție și la sfârșitul celor șase săptămâni. S-au obținut diferențe semnificative în grupurile cu TAA ($p<.001$), spre deosebire de grupul de control. În schimb nu s-au obținut diferențe între cele două grupuri care au beneficiat de ședințele terapeutice, ceea ce poate însemna că și o ședință de terapie pe săptămână ar fi suficientă pentru a scădea scorurile pe scala singurătății. Trei ani mai târziu, autorii[8] extind cercetarea pentru a

[4] Brensing K., Linke K., Busch M., Matthes I., Eke van der Woude S. (2015) Impact of different groups of swimmers on dolphins in swim-with-the-dolphin programs in two settings, *Anthrozoös*, 18:4, pp. 409-429, DOI: 10.2752/089279305785593956
[5] Beck A.M., Katcher A.H. (2003), Future Directions in Human-Animal Bond Research, *American Behavioral Scientist*, Vol. 47 No. 1, September 2003, pp. 79-93, DOI: 10.1177/0002764203255214
[6] Cole, M.L. (2009), *Literature rewiev and manual: Animal Assisted Therapy*, Lethbridge, Alberta
[7] Banks, M. R., Banks,W. A. (2002), „The effects of animal-assisted therapy on loneliness in an elderly population in long-term care facilities". The Journals of Gerontology, 57A(7), pp. 428-432
[8] Banks, M. R., Banks, W. A. (2005) „The effects of group and individual animal-assisted therapy on loneliness in residents of long-term care facilities". *Anthrozoos*, 18(4), pp. 396-408

vedea dacă se obțin diferențe în resimțirea singurătății, atunci când TAA se desfășoară în ședințe individuale sau de grup. Studiul s-a desfășurat tot pe o perioadă de șase săptămâni, cu același câine, tot asupra vârstnicilor fără deteriorare cognitivă. Scorurile s-au îmbunătățit în ambele grupuri, dar totuși, doar grupul cu ședințe individuale a obținut rezultate semnificative statistic (p<.05). O posibilă explicație asupra nesemnificativității rezultatelor din TAA de grup, a fost oferită de către cercetători, prin eventuala incompatibilitate a membrilor grupului, ceea ce a putut abate atenția lor de la terapia în sine.

Efectele terapiei asistate de câine asupra interacțiunilor sociale și hiperkineziei la vârstnicii cu început de demență au fost studiate de către Richeson (2003)[9]. Cercetătorul a realizat un studiu cvasiexperimental, cu participarea a 15 pacienți. Comparația între pre-test și post-test a oferit rezultate semnificative statistic, obținându-se îmbunătățiri atât la nivelul interacțiunilor sociale, cât și în manifestările hiperkinetice.

O altă intervenție cu rezultate semnificative a fost cea realizată de Macauley (2006)[10], asupra a trei pacienți cu afazie post AVC. TAA s-a derulat pe o perioadă de 12 săptămâni. În timpul ședințelor de câte 30 de minute de terapie cu un câine, pacienții au înregistrat o creștere semnificativă a comunicării spontane.

Asupra efectului TAA în presiunea sanguină și ritmul cardiac au fost realizate mai multe studii . Vom exemplifica în cele ce urmează pe cel al cercetătorilor Stasi, Amati, Costa, Resta, Senepa, Scarafioiti, Aimonino și Molaschi (2004)[11]. Aceștia au examinat eficacitatea TAA la vârstnici instituționalizați, fără deficiențe cognitive. Participanții au fost împărțiți randomizat în două grupuri: un grup care participa la TAA cu o pisică, de trei ori pe săptămână, și grupul de control, în care participanții erau implicați doar în activitățile obișnuite ale căminului respective, fără a beneficia de TAA. Subiecții din grupul experimental își petreceau timp ținând în brațe și mângâind pisica. Presiunea sanguină a fost măsurată înainte și după șase săptămâni de terapie. Rezultatul a fost că participanții din grupul experimental au avut îmbunătățite atât tensiunea sistolică, cât și cea diastolică (p<.05), comparative cu grupul de control.

Un alt studiu realizat, nu are la bază intervenții specifice TAA, ci vizează așa-numita „Pet Therapy" – Terapie prin animale de companie, care vizează efectele benefice pe care îngrijirea unui animal le are asupra unei persoane. Colombo, Dello-Buono, Smania, Raviola și De Leo (2006)[12] au examinat efectele pe care animalele de companie le-au avut asupra degradării cognitive, măsurate cu Mini Mental State Examinations (MMSE) și asupra calității percepute a vieții. Participanții au fost împărțiți în trei grupuri: un grup a fost responsabil pentru îngrijirea unui canar, un alt grup a fost responsabil pentru îngrijirea unei plante, iar grupul de control nu avea un animal sau o plantă pe care să le îngrijească. După 3 luni, a existat o îmbunătățire semnificativă a sănătății percepute pentru grupul care îngrijise pasărea (p<.001). Deși nu a fost semnificativă, a existat o îmbunătățire în sănătatea percepută și în grupul care îngrijise planta. În grupul de control, în schimb a fost înregistrată o degradare a sănătății percepute. Au fost documentate îmbunătățiri și în alte măsuri ale bunăstării, inclusiv scalele de auto-îngrijire (p <0,05), anxietatea (p <0,01), depresia (p <0,001), funcționarea fizică (p<.001) și scala de satisfacție a vieții (p<.001).

[9] Richeson, N. E. (2003) „Effects of animal-assisted therapy on agitated behaviors and social interactions of older adults with dementia". *American Journal of Alzheimer's Disease and Other Dementias*, 18(6),: 353-358

[10] Macauley, B. L. (2006) Animal-assisted therapy for persons with aphasia: A pilot study. *Journal of Rehabilitation Research and Development*, 43(3), pp. 357-366

[11] Stasi, M. F., Amati, D., Costa, C., Resta, D., Senepa, G., Scarafioiti, C., Aimonino N., Molaschi M. (2004) „Pet therapy: A trial for institutionalized frail elderly patients". *Archives of Gerontology and Geriatrics*, 9, pp. 407-412.

[12]Colombo, G., Dello-Buono, M., Smania, K., Raviola, R., De Leo, D. (2006) „Pet therapy and institutionalized elderly: A study on 144 cognitively unimpaired subjects", *Archives of Gerontology and Geriatrics*, 42 (2), pp. 207-216

Acestea sunt doar câteva exemple dintre studiile care au fost realizate și care vin să încurajeze deschiderea spre valorificarea potențialului sanogen pe care Terapia Asistată de Animale îl are. De asemena, este necesară și sporirea cercetării în domeniu, pentru a avea date cât mai clare despre modul în care funcționează TAA, despre tehnici de lucru eficiente, despre tipuri de animale care pot fi folosite, despre structura pe care un animal care asistă un proces terapeutic este necesar să o aibă, despre modul în care pot fi trecute obstacolele în calea folosirii acestui tip de terapie (cum sunt alergii ale clienților, ori fobii, ori preconcepții, etc.), ș.a. Concomitent, referitor la cultura și populația românească, este necesară educarea oamenilor în acest sens, și totodată încurajarea extinderii cercetării și pe populație românească, pentru a identifica atribute culturale specifice, elemente facilitatoare ori inhibitoare pentru un atare proces terapeutic.

BIBLIOGRAPHY

Bachy K. (2012), Equine-Facilitated Psychotherapy: The Gap between Practice and Knowledge, *Society & Animals*, Volume 20, Issue 4, pp. 364 – 380

Banks, M. R., Banks,W. A. (2002), „The effects of animal-assisted therapy on loneliness in an elderly population in long-term care facilities". *The Journals of Gerontology*, 57A(7), pp. 428-432

Banks, M. R., Banks, W. A. (2005) „The effects of group and individual animal-assisted therapy on loneliness in residents of long-term care facilities". *Anthrozoos*, 18(4), pp. 396-408

Beck A.M., Katcher A.H. (2003), Future Directions in Human-Animal Bond Research, *American Behavioral Scientist*, Vol. 47 No. 1, September 2003, pp. 79-93, DOI: 10.1177/0002764203255214

Brensing K., Linke K., Busch M., Matthes I., Eke van der Woude S. (2015) Impact of different groups of swimmers on dolphins in swim-with-the-dolphin programs in two settings, *Anthrozoös*, 18:4, pp. 409-429, DOI: 10.2752/089279305785593956

Chandler C.K. (2005), *Animal Assisted Therapy in Counseling*, Abingdon:Taylor & Francis

Cole, M.L. (2009), *Literature rewiev and manual: Animal Assisted Therapy*, Lethbridge, Alberta

Colombo, G., Dello-Buono, M., Smania, K., Raviola, R., De Leo, D. (2006) „Pet therapy and institutionalized elderly: A study on 144 cognitively unimpaired subjects", *Archives of Gerontology and Geriatrics*, 42 (2), pp. 207-216

Macauley, B. L. (2006) Animal-assisted therapy for persons with aphasia: A pilot study. *Journal of Rehabilitation Research and Development*, 43(3), pp. 357-366

Mercea C.E. (2017), Beneficiile terapiei asistate de animale în comunicare, dezvoltare personală, fizioterapie și sănătate mentală, in Sinaci M., Maduta C. (coord.), *Comunicare, cultura si societate. Culegere de studii*, Budapesta: Trivent, pp.34-44, ISBN 978-615-80340-8-1

Richeson, N. E. (2003) „Effects of animal-assisted therapy on agitated behaviors and social interactions of older adults with dementia". *American Journal of Alzheimer's Disease and Other Dementias*, 18(6),: 353-358

Stasi, M. F., Amati, D., Costa, C., Resta, D., Senepa, G., Scarafioiti, C., Aimonino N., Molaschi M. (2004) „Pet therapy: A trial for institutionalized frail elderly patients". *Archives of Gerontology and Geriatrics*, 9, pp. 407-412

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

IMPORTANCE OF THE NEGOTIATIONS AND COMMUNICATIONS IN INDUSTRIAL MANAGEMENT

Cezarina Adina Tofan
Lecturer, PhD, University of Piteşti

Abstract: Negotiation is a communication tool that has the ability to produce frequent changes, radical on behavior, attitudes and aspirations of participants in the negotiations, reported the shape and amplitude of the problems addressed and their possible solutions rendered horizon.
Mediates communication problems in negotiating solutions, transform the decisions of parties which may result in an agreement.

Keywords: communication, negotiation, decisions, business

JEL Code: M 20, M 21, M 10, M 14

1. Introduction

Chronologically, the interpersonal communication is the first human's spiritual instrument in his socialization process. Between the communication process and society, respective the human existence, there is a close relationship of dependency and interaction; the communication plays a major role in the daily life of each person, regardless of the complexity of their activities.
Negotiation is a specialized communication, which requires learning, experience, talent and principled. „Negotiation is a form of communication that involves a communicative, dynamic and an adjustment process for establishing the agreement in case of conflict of interests, whereby two or more parties, animated by different motives and having their own objectives, mediates their positions in order to reach a satisfactory mutual agreement1".

Between all forms of communication, the negotiation is the only one that recognizes the pursuit of a priori interest. To be something other than selfish, the actions related to the negotiation must admit, from the beginning, that there is nothing more normal for a partner or partners to follow the same thing, but from their point of view - their interest. Reaching here, we are already far from confusion that might be made by some between negotiation and shopkeepers, not to mention the serious slide towards scam. For Gary Johns the negotiation is a decision making between interdependent parties that do not share identical preferences2. More specifically, it is the activity which attempts to arrive at a satisfactory exchange between the parties.

In negotiation, that is a democratic form of confronting the enemy (partner), the communication takes place between equals, meaning that the loser has nothing to negotiate, he cannot raise claims, all that it is given is the winner gift. A recorded axiom of Stefan Pruteanu based on the assertion „communication involving the power relations between partners and the transactions (exchanges)" taking place between them can be symmetrical or complementary. This means that the ideal of achieving the full equality rapport between interlocutors is utopian3.

[1] Deac, Ioan, *Introducere în teoria negocierii*, Paideia Publishing House, Bucharest, 2002, p. 9
[2] Johns, Gary, *Comportament organizaţional*, Economică Publishing House, Bucharest, 1998, p. 426.
[3] Prutianu, Ştefan, *Manual de comunicare şi negociere în afaceri*, I, Comunicarea, Polirom Publishing House, Iaşi, 2000, p. 29.

The negotiator desires are as „the decisions that must get after adapting to the wishes of the other party; specifying that should be considered a hierarchy of the own wishes priorities, to be reported to the wishes of the other party" 4. Of course, between the negotiator desires that must take into account, a considerable importance to have those goals without which we cannot be conceived the acceptance of an agreement, medium importance have goals to which we aspire, but whose touch is not decisive and the small amplitude importance have goals to which the negotiator hopes to accomplish, but that does not affect his essential expectations and aspirations.

It is significant that negotiators do not explicitly express their intentions and goals, because they cannot negotiate from the rigid positions only with the risk of reaching a deadlock of negotiation, into a communicational „dead end".

Register of possibilities in the negotiation offers the possibility of flexibly expression and conduct, but at the same time, and the chance to reach the end of negotiations, an agreement.

On the other hand, most important is the point of entry into negotiation. Regardless of where it starts a negotiation, after it, that will arrive in a very different position. Negotiation begins with an input position in the negotiation and ends with an output position.

A basic rule is that it should never accepted the original offer of opponent, because there is always another offer of another party, much better, which can be obtained through negotiation.

Also, it would be optimal for negotiator to have at least two offers, of which one should take into account the needs and major motivations, while the second should attach the secondary. Output point depends on the presumed limits to which we can reach an agreement. On the other hand, the relationship between the input and output point in a negotiation depends on the options which are available for negotiator and his communicator skills.

2. Method:

To achieve the research there was used a specific method of direct quantitative research – the survey, a selective research, using the administered questionnaire „face to face", as a tool for gathering information.

The selective research as survey is one of the most frequently applied methods in the field. The survey provides to the decision makers the possibility to identify solutions for the faced problems or for using the existent opportunities. Apparently nothing easier than asking questions contained in a questionnaire, the survey means a challenge in ensuring a high degree of accuracy, relevance and representativeness of the data.

To determine the effectiveness of communication skills in negotiation, we conducted a survey based on a questionnaire applied to participants in negotiations in several economic entities. Expected target in the research is to identify the elements that can disrupt the good development of negotiations and failing the proposed objectives.

3. Results:

Regarding those participating in the evaluation, the analysis of the personal information highlights the following group structure: 65% male and 35% female (Figure 1).

[4] http://www.comunicare.codoban.ro/

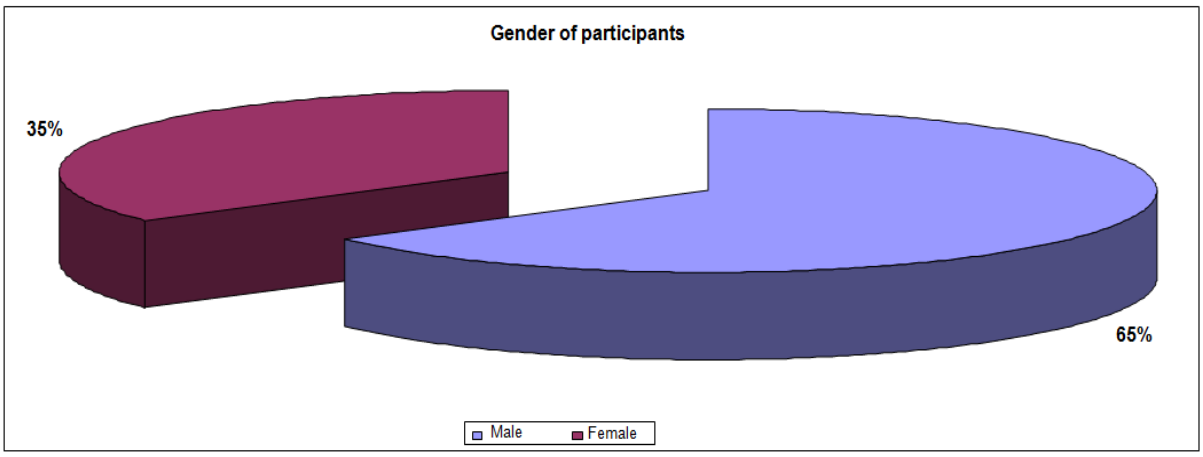

Figure 1. Structure of the participants group by gender

Age of the people who answered the questionnaire ranges between 20 and 60 years and the structure of respondents by age category is represented in the chart of Figure 2.

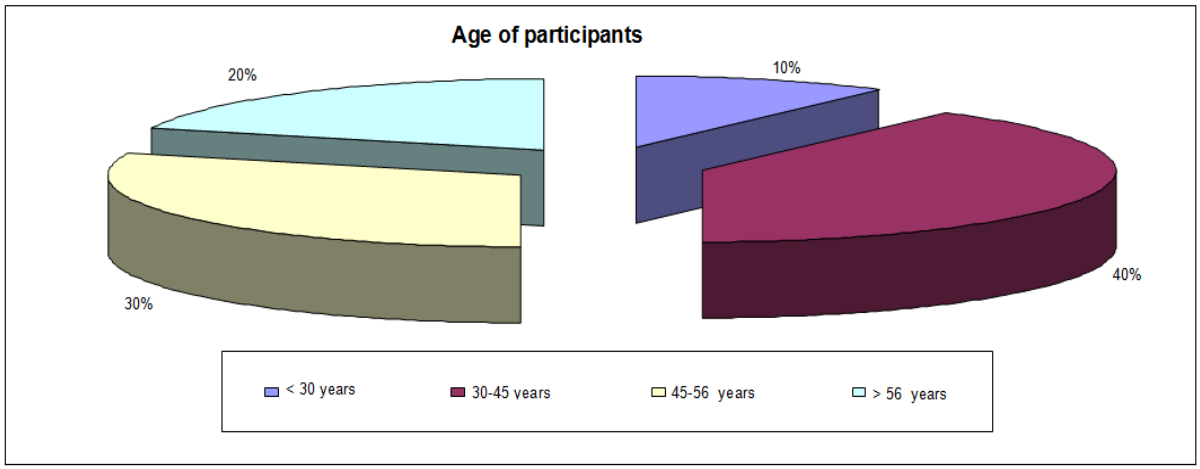

Figure 2. Structure of respondents by age category

Based on these characteristics of the group, it will be structured the points of each item in the collection instrument of the developed data and the questionnaire on identifying the required skills of a good negotiator.
This questionnaire is composed of 10 questions.
Each question has answer variants, less question 2, where each variant offered will be noted from 1 to 5, where 1 means „not at all important" and 5 means „very important".
Analysing the answers to this questionnaire it has been given attention to the high degree of relevance in formulation of answers. The following items were considered to have influence the course of negotiations, all having the same degree of relevance.
The first question of the questionnaire is as follows:
1. Choose the statement that best describes the place occupied by partners in the activities of your organization:

- ✓ The organization's activities may be conducted in good condition, without the involvement of the partners
- ✓ The organization always has a backup solution for replacing an underperforming partner
- ✓ The organization manages the Partner Relationship Management programs
- ✓ The organization strives to identify new partners to replace the current
- ✓ Organization honours its promises to customers using partners
- ✓ Organization could not perform the work without partners

After processing the provided answers, we obtained the following graph:

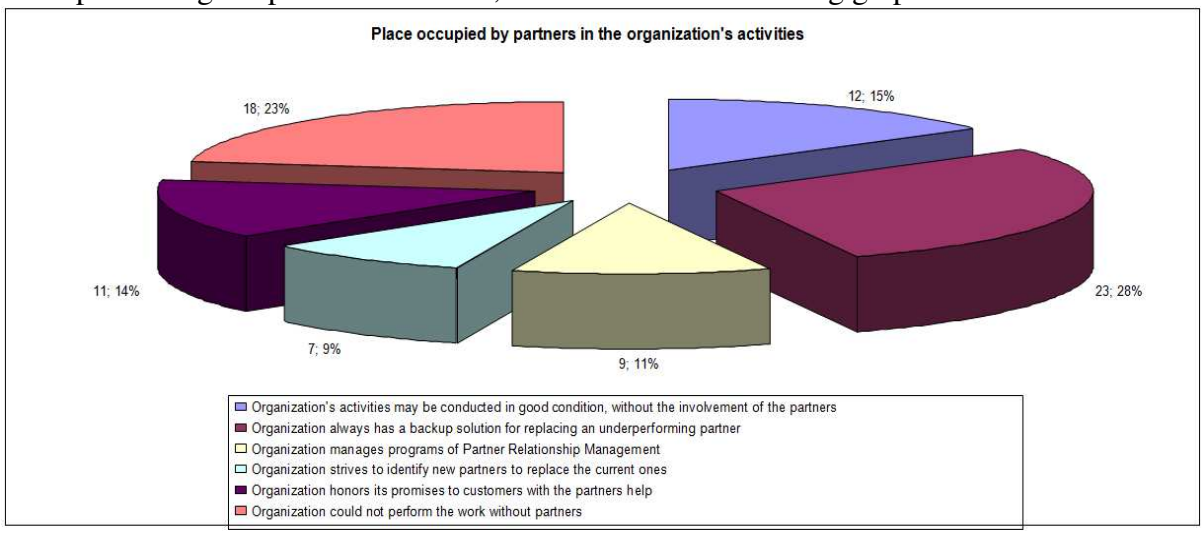
Place occupied by partners in the organization's activities
18; 23%
12; 15%
11; 14%
23; 28%
7; 9%
9; 11%
Organization's activities may be conducted in good condition, without the involvement of the partners
Organization always has a backup solution for replacing an underperforming partner
Organization manages programs of Partner Relationship Management
Organization strives to identify new partners to replace the current ones
Organization honors its promises to customers with the partners help
Organization could not perform the work without partners

Figure 3. Place occupied by partners in the organization's activities

The next question in the survey, which has 8 items, based on the results of the analysis provided by the given answers were drawn a series of suggestive graphics for the decision makers.

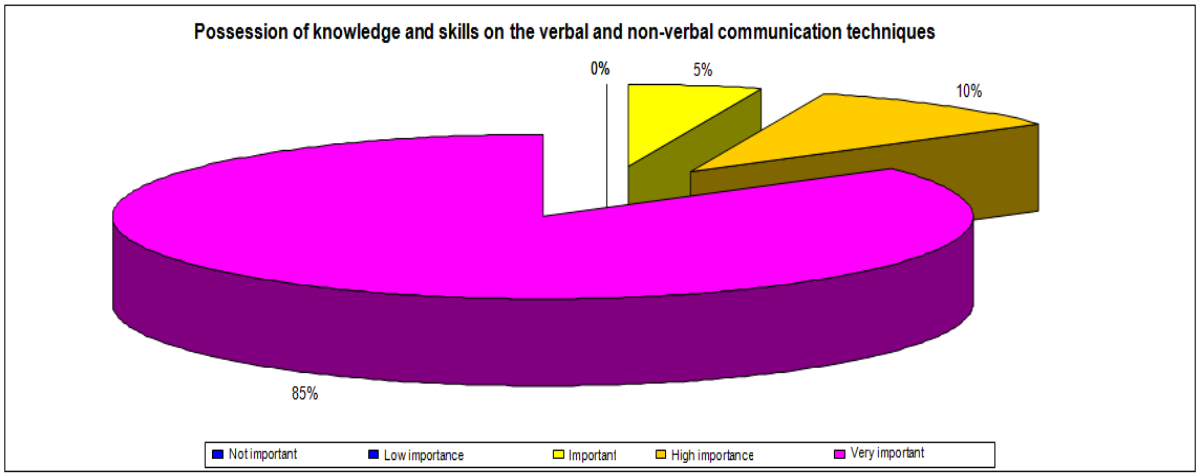

Figure 4. Possession of knowledge and skills on the verbal and nonverbal communication techniques

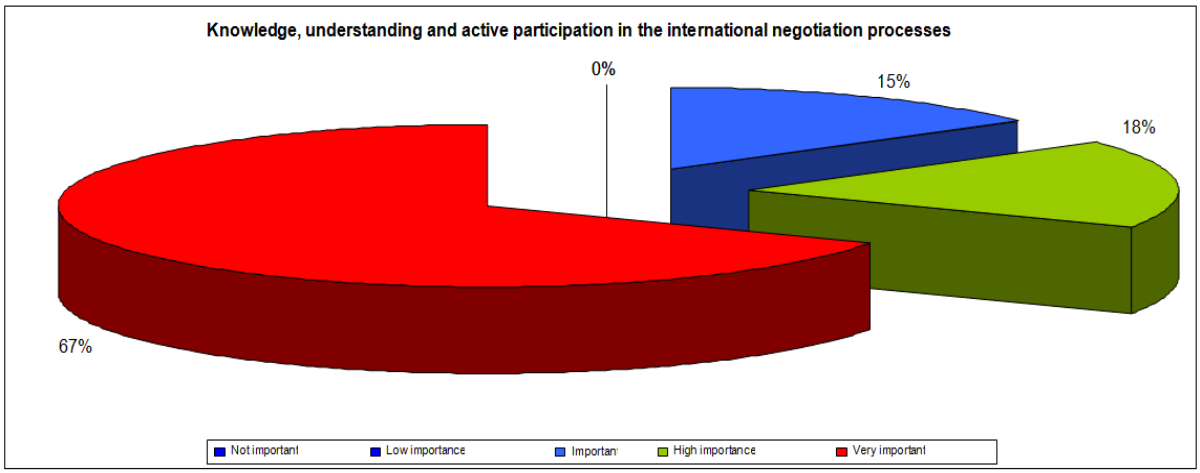

Figure 5. Knowledge, understanding and active participation in the international negotiation processes

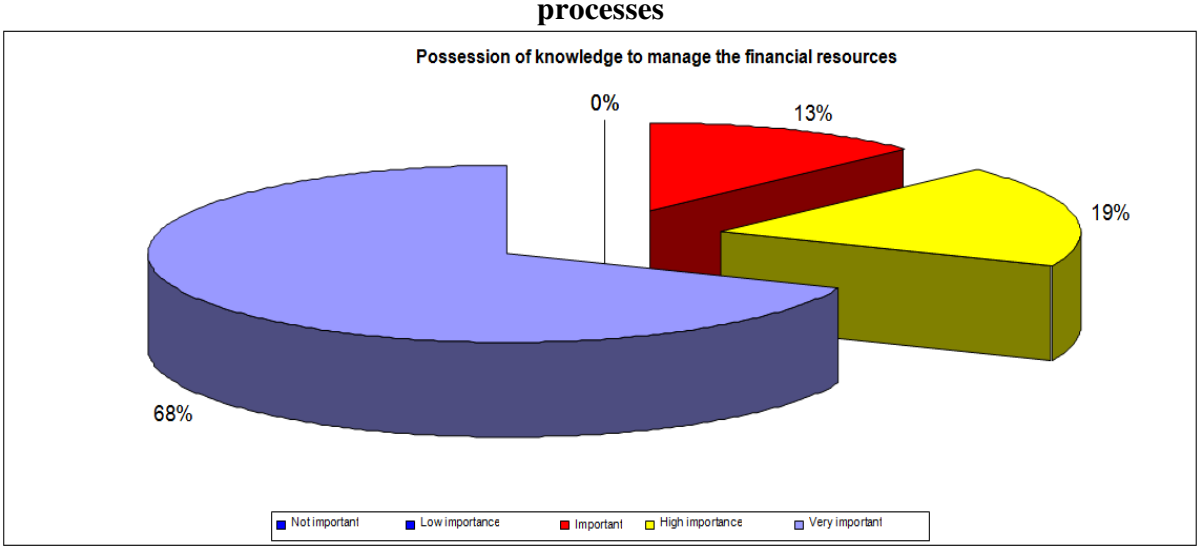

Figure 6. Possession of knowledge to manage the financial resources

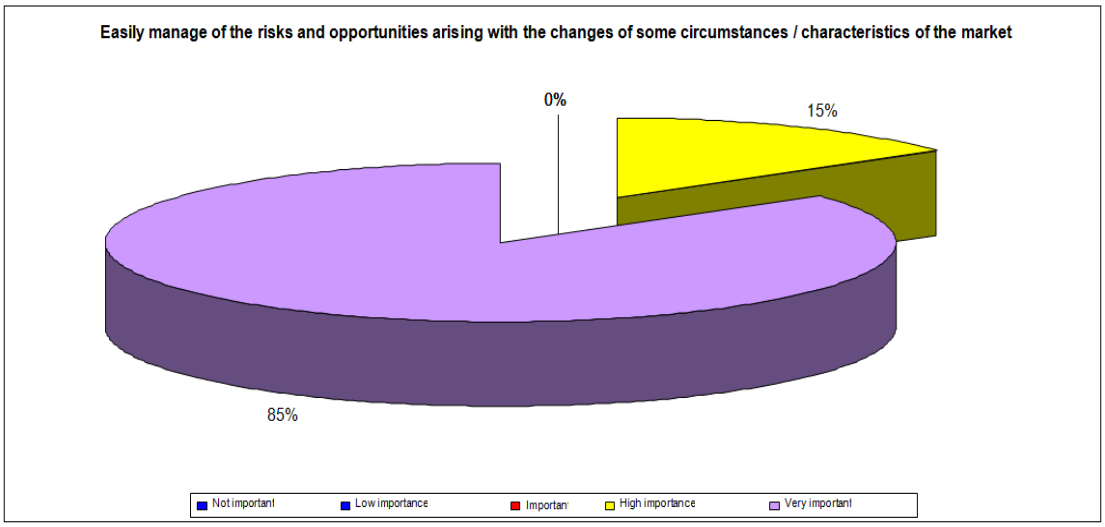

Figure 7. Easily manage of the risks and opportunities arising with the changes of some circumstances / characteristics of the market

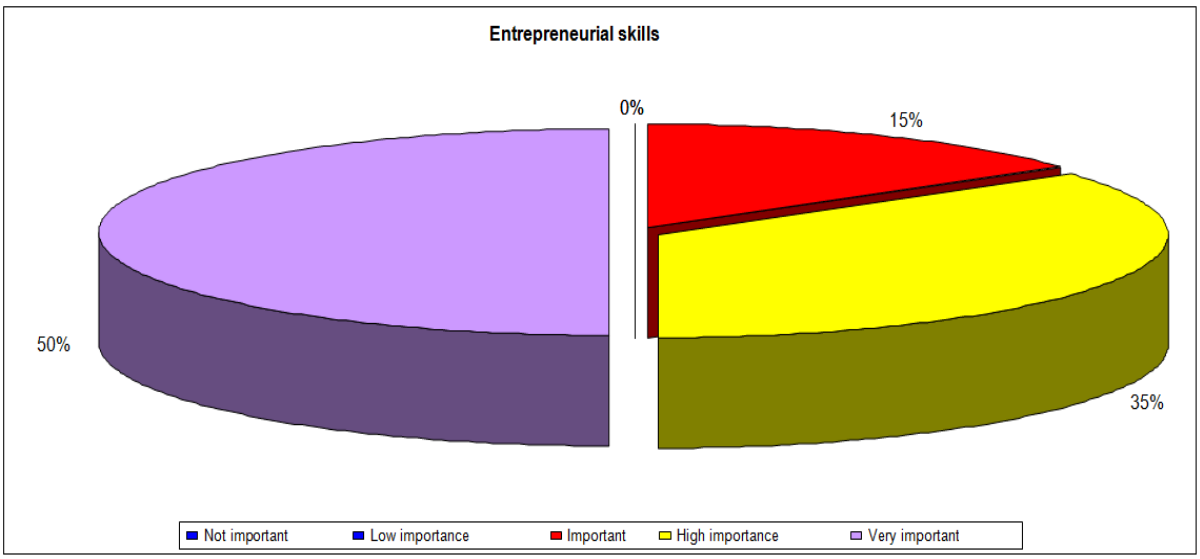

Figure 8. Entrepreneurial skills

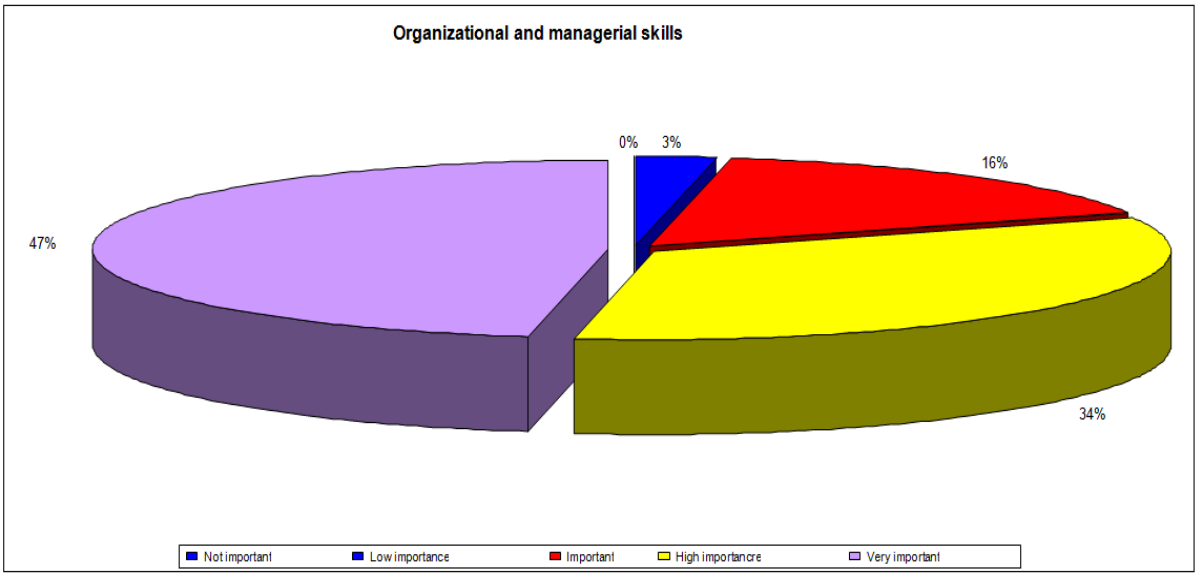

Figure 9. Organizational and managerial skills

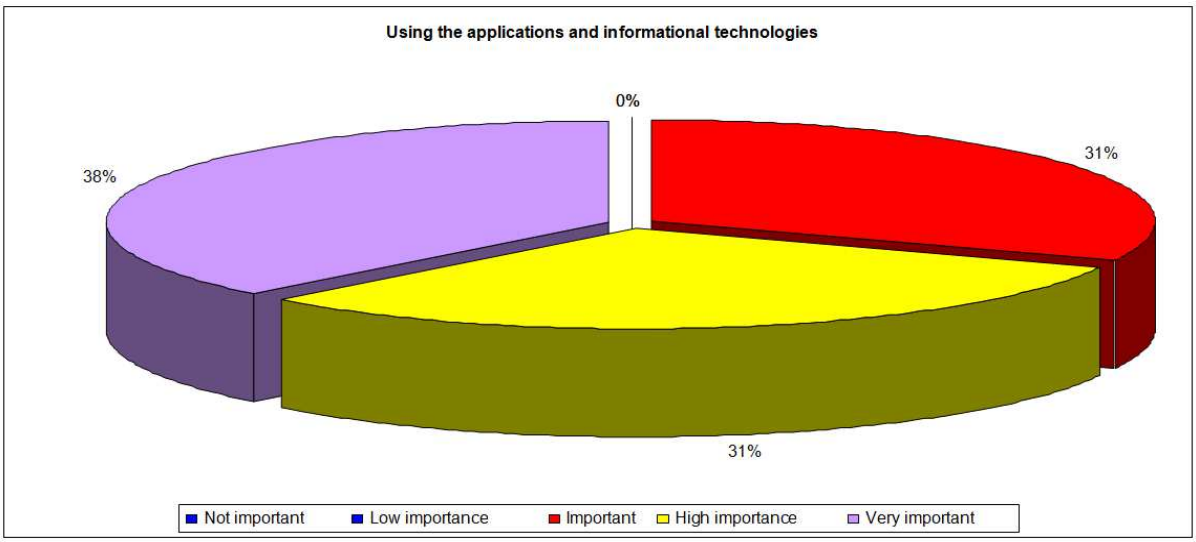

Figure 10. Using the applications and informational technologies

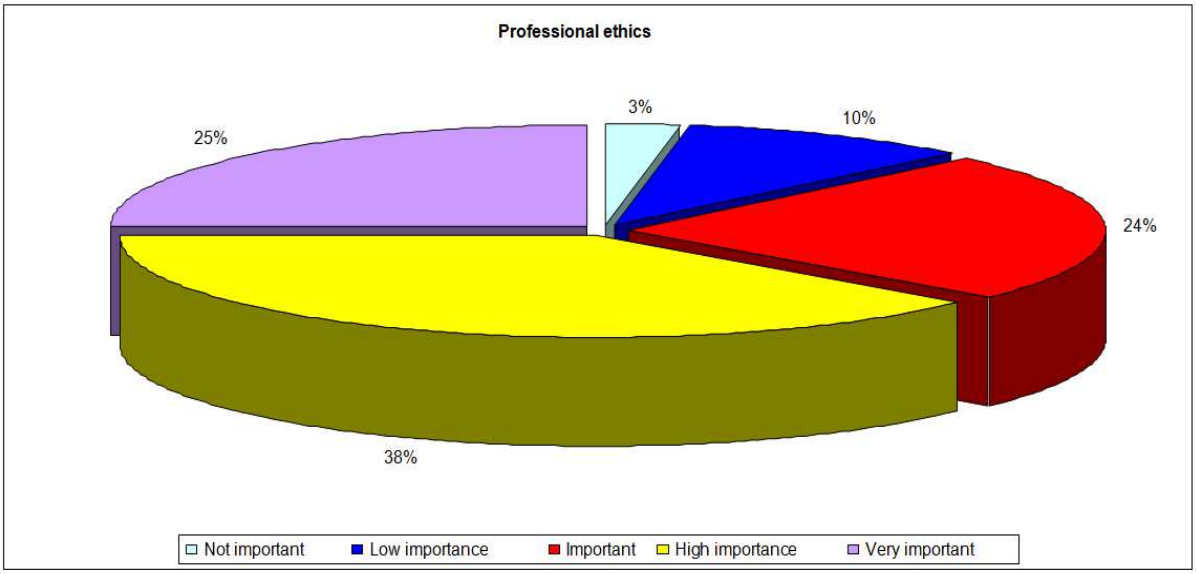

Figure 11. Professional ethics

Responses to the question in the questionnaire „Adjustment of your organization supply to the market developments involves one or more of the following measures", it is illustrated in figure 12:

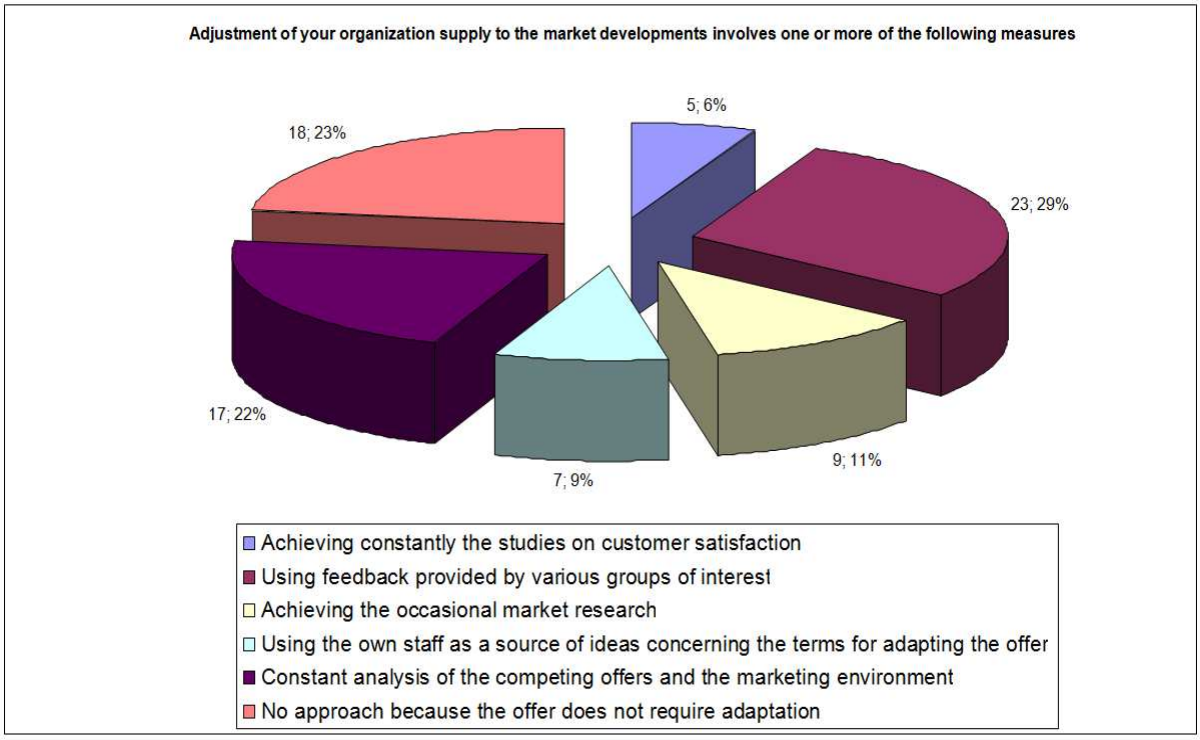
Adjustment of your organization supply to the market developments involves one or more of the following measures
5; 6%
18; 23%
23; 29%
17; 22%
9; 11%
7; 9%
Achieving constantly the studies on customer satisfaction
Using feedback provided by various groups of interest
Achieving the occasional market research
Using the own staff as a source of ideas concerning the terms for adapting the offer
Constant analysis of the competing offers and the marketing environment
No approach because the offer does not require adaptation

Figure 12. Adjustment of your organization supply to the market developments involves one or more of the following measures

One question in the survey is considered relevant for the conducted study „Select the steps to be taken as a negotiator, in promoting the organization and/or supply". To have a more suggestive image on the answers given to this question, we constructed a graph (Figure 13).

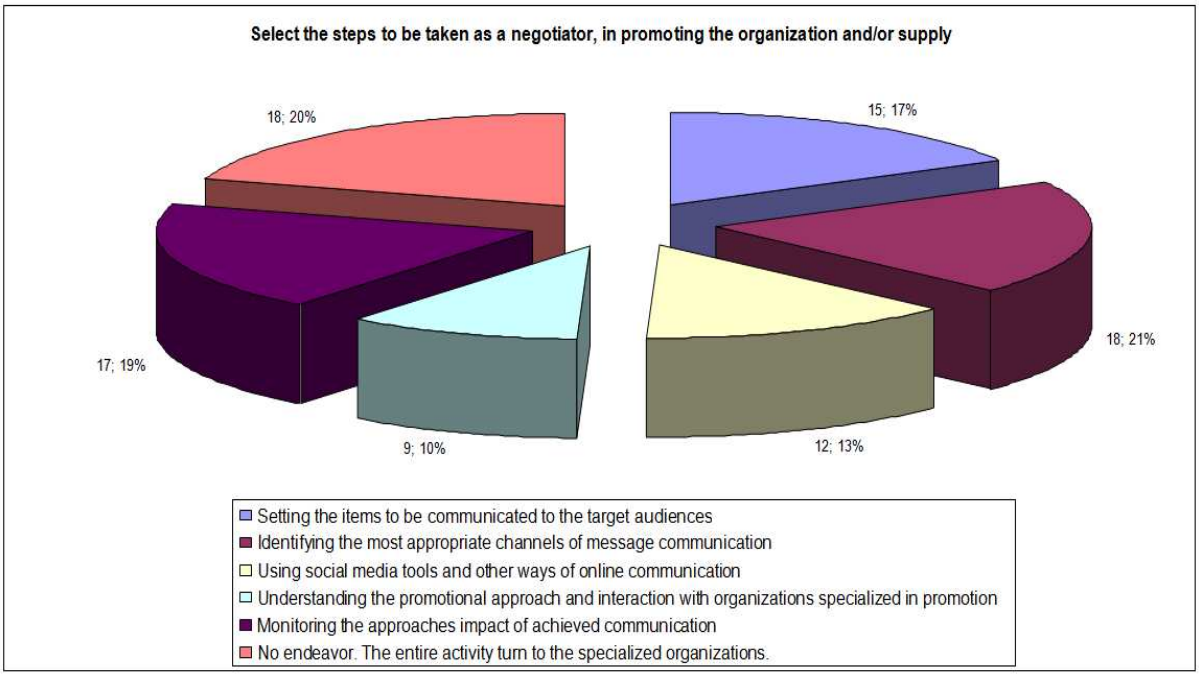
Select the steps to be taken as a negotiator, in promoting the organization and/or supply
18; 20%
15; 17%
17; 19%
18; 21%
9; 10%
12; 13%
Setting the items to be communicated to the target audiences
Identifying the most appropriate channels of message communication
Using social media tools and other ways of online communication
Understanding the promotional approach and interaction with organizations specialized in promotion
Monitoring the approaches impact of achieved communication
No endeavor. The entire activity turn to the specialized organizations.

Figure 13. Select the steps to be taken as a negotiator, in promoting the organization and/or supply

All the persons who responded to the questionnaire agree with the statements of the items listed that define the advantages of this approach negotiation (Figure 14)

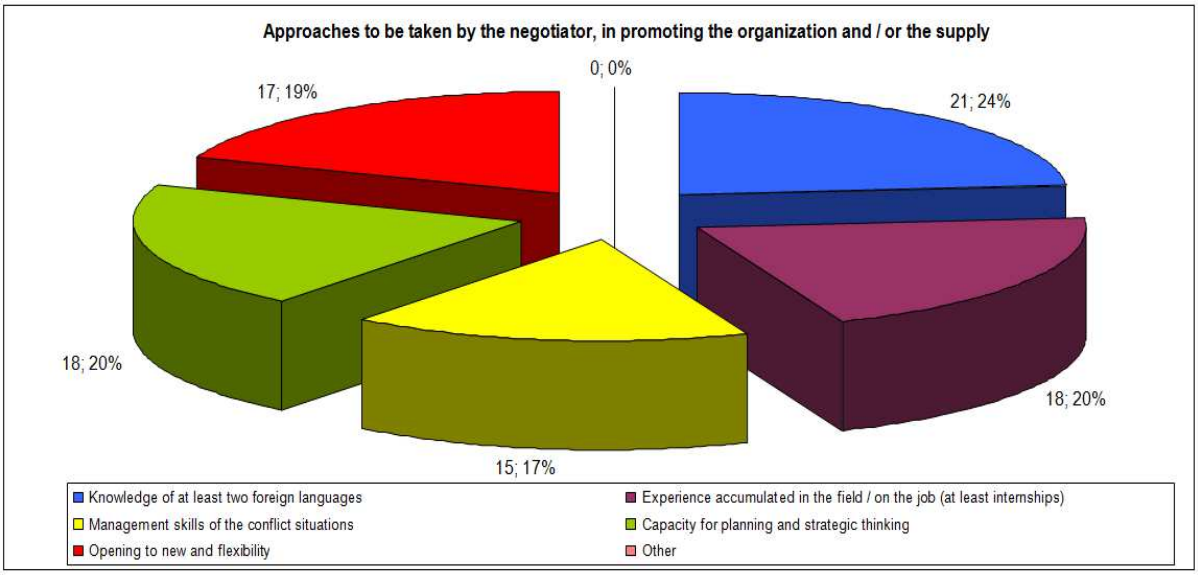
Approaches to be taken by the negotiator, in promoting the organization and / or the supply
0; 0%
17; 19%
21; 24%
18; 20%
18; 20%
15; 17%
Knowledge of at least two foreign languages
Experience accumulated in the field / on the job (at least internships)
Management skills of the conflict situations
Capacity for planning and strategic thinking
Opening to new and flexibility
Other

Figure 14. Advantages of the approach negotiation

Also, the questionnaire highlighted and the market size to whom it is addressed the investigated economic entities, illustrated in Figure 15.

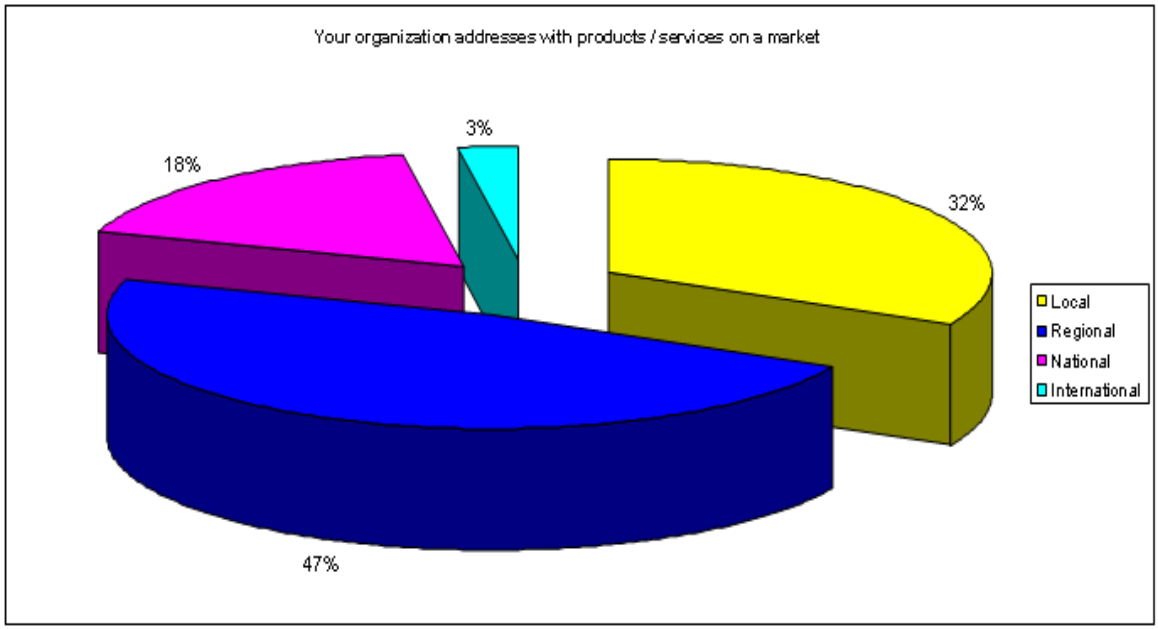

Figure 15. Market size

From processing the data provided by respondents in the survey there are drawn the most important skills required of a good negotiator and the close connection that they have with the communication elements.

The persons that were investigated mentioned a variety of determinants effects in the negotiation process, of the necessary communication skills, the increase of the negotiation quality, activity efficiency and correlation of the autonomy in taking decisions with a high degree of responsibility.

Conclusions:

In the negotiation process, an essential moment is the choice of the modality to conduct the negotiations: importance should be given to establishing of some appropriate tactics that must consider a number of elements, such as the specific circumstances where the negotiation takes place, the purpose and means of the availability, actions of the negotiating partner, techniques used, the osage and their development.

If we use some tactics, techniques, tricks and negotiated schemes learned and practiced in advance, the chances to keep the control increase considerably. They help us to take over the initiative, but also to recognize the opponent strategy to properly administer the antidote. If we uncover the opponent tactics and call him by name, we unravel some of its power of negotiation. In addition, we have at hand a line of tactical premeditated action, a plan which deserves to respect it.

An effective tactic should be conceived so as to take account of the subjects on which is expected to exert pressure, of the intensity degree of the exerted pressure, of the arguments to be made for any counterargument and of the order to address the issues that will be negotiated.

AKNOWLEDGEMENT

This paper has been developed within the period of sustainabiliy of the project entitled ***"Horizon 2020 - Doctoral and Postdoctoral Studies: Promoting the National Interest through Excellence, Competitiveness and Responsibility in the Field of Romanian Fundamental and Applied Scientific Research",*** contract numberPOSDRU/159/1.5/S/140106. This project is co-financed by European Social Fund through Sectoral Operational Programme for Human Resources Development 2007-2013. **Investing in people!**

BIBLIOGRAPHY

1. Deac, Ioan, *Introducere în teoria negocierii*, Editura Paideia, Bucureşti, 2002, p. 9
2. Johns, Gary, *Comportament organizaţional*, Bucureşti, Editura Economică, 1998, p. 426.
3. Paunescu Maria Loredana, *The Economic Progress in the Sustainable Human Resources Development,* Journal of Knowledge Management, Economics and Information Technology, decembrie 2013.
4. Prutianu, Ştefan, *Manual de comunicare şi negociere în afaceri*, I, Comunicarea, Iaşi, Ed. Polirom, 2000, p. 29.
5. http://www.comunicare.codoban.ro/

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

DASHBOARD - A MANAGERIAL INSTRUMENT IN SUBSTANTIATION OF DECISIONS

Cezarina Adina Tofan
Lecturer, PhD, University of Piteşti

Abstract: Dashboard can be approached from the several points of view, firstly, it is an important management technique with a direct impact on the effectiveness of managers' work, and it is an important way of rationalizing of the microeconomic information subsystem that decisively contributing to the fulfilment by it of the functions incumbent upon it.
Through this, it is ensured a full, rapid and operative leadership, which can be appreciated as support for taking of high quality and effective decisions, being indispensable in the all public, private and individuals companies.

Keywords: decision, management analysis, dashboard

Jel Classification: M1, C 53

Introduction: The Dashboard[1] is a *set of current information* presented in a synoptic, *predefined* form referring to the main outcomes of the company's or some of its activities and the main factors which determine their effectiveness and efficiency performance.

It consists of a set of indicators presented in a synthetic manner with a correlated periodicity that should allow the person to act quickly in the event of problems.

Performance indicators show whether the result targets have been reached. But these indicators do not explain why performance is achieved or not and what the responsible person needs to do to remedy possible deviations.

The indicator system must link the causes (pilot elements) and the consequences (performance factors).

Pilot indicators are related to the activities and resources associated to the product. These are found in the dashboard and have to respond to two essential features:

- are determined to achieve the expected performance level at the request date,
- Are controlled by a responsible person and can act on them.

Pilot indicators are the elements or a set of information elements, representative in relation to a particular objective resulted from the tangible measurement or observation of a state, phenomenon, or achievement. Indicators are those reports that allow comparison of the achievement with objectives or other references. Control requires the definition of the performance indicators and pilot indicators. The performance indicator measures the level of performance achieved. The pilot indicator evaluates the progress of the action plan. There is a permanent link between performance and piloting. In this sense, the dashboard is considered to be a particularly useful tool. There are four cases presented in tabular form in Table 1.1:

Table 1.1 Performance and pilot indicators in the dashboard

[1] Nicolescu O, Verboncu I., *Management*, Economicã Publishing House, Bucharest, 1999, pp 379

	Pilot	Performance
1.	Implemented	Achieved
2.	Not accomplished	Not accomplished
3.	Implemented	Not accomplished
4.	Not accomplished	Achieved

after Braga V., *Tabloul de bord, instrument managerial*, Annals of the University "Constantin Brâncuşi", Târgu Jiu, No. 1/2008

The first two cases bring greater intellectual satisfaction. The action plan has been achieved and the performance obtained at (1); on the contrary, at (2) there was no effort or performance[2].

The other two cases are, however, sources of experience. The action plan was implemented without performance. Several reasons can be mentioned: the defined action plan underestimated the effort required to achieve performance, was poorly achieved or the expected performance was too high for the means used. The latter two cases should lead us to improve the future forecasts, to better set the level of the objectives and the action plans needed to achieve them. The following table shows a correlation between performance indicators and pilot indicators:

Table 1.2 Correlation between performance indicators and pilot indicators

Define the key points	Performance indicators	Pilot indicators
Quality assurance	Number of correct reception	Number of audits carried out / Number of scheduled audits

after Braga V., *Tabloul de bord, instrument managerial*, Annals of the University "Constantin Brâncuşi", Târgu Jiu, No. 1/2008

The *goal of the dashboard* is not the setting of a document showing the level reached for each defined indicator. The goal of a manager must be to achieve goals and not to fix and analyze the deviations. The finality of the dashboard is the *achievement of defined objectives* (whose numerical expressions are the indicators); consequently, it must be directed to the action.

The *frequency of drawing up the dashboard* refers to both the timing of the dashboard as well as their diffusion speed. The later the results are obtained, the more measures are taken later. The frequency of the dashboard depends on the life cycle of decision and the action of the followed centre. As we go up in the hierarchy, the dashboard frequency is lower. So, at the bottom, we can produce daily or weekly dashboards.

Among the advantages of using the dashboard are: increasing the degree of substantiation of the decisions adopted by providing the decision maker with relevant information, rationalizing the use of the working time of managers and management bodies, and increasing the managers' responsibility for their work. Other advantages of using the method are: approaching information in a systemic view, ensuring a high quality and efficiency of the relationships between different bodies, and using appropriate criteria for assessing the contribution of each team to achieving the desired results.

There are, in turn, a number of disadvantages: repetitive recording of information, high workload to complete the required statement by the dashboard and relatively high cost of using the method.

The dashboard represents a support in sustain the decision-making process for all types of

[2] Braga V., *Tabloul de bord, instrument managerial*, Annals of the University "Constantin Brâncuşi", Târgu Jiu, No. 1/2008.

decisions if it is conceptually and rationally used.

Using the dashboard for making decisions based on the cost in the machine building companies

The enterprise, in general, and the machine building industry, in particular, through the production volume and the complexity of the subassemblies, can calculate several types of costs, depending on their organizational choices, their usefulness and their use. Practically, the calculated cost diversity shows the diversity of decisions made in an organization.

Costs are calculated according to the person who uses them, the purpose for which they are using and the cost item. The object of cost is any element (product, customer, department, activity) for which costs are measured[3]. A cost is relevant, if it is developed at the right time, for the right decision maker and the accuracy to be satisfactory.

Cost information is important to the managers for at least three reasons:[4]

- On the basis of the cost, it is decided to purchase, manufacture or abandon a product and influence the nature of customer relationships;
- Costs can be a basis to substantiate the offer prices;
- Cost analysis identifies needs for product improvement, design, or production process.

The role of costing in the managerial process can be synthesized as follows: it allows the substantiation of current and strategic decisions helps to determine the analytical results and facilitates the process of predicting and analyzing deviations. Among the management decisions taken on the basis of activity information include: product price review, product and customer cost analysis, replacing or removing products, investment in technology.[5].

Table 1.3 Decision making and actions based on costs

	Decisions and actions
Cost calculation on: - functions - products, works and services - sectors of activity	- current decisions - formation of a traditional basis of decisions - strategic decisions
Analyze results on: - functions - products, works and services - sectors of activity	- decisions about setting priorities - establishing responsibilities
Establishing forecasts on: - functions - products, works and services - sectors of activity	- evaluation of the objectives
Calculation of deviations from: - on costs - on turnover - per volume - on performance	- decisions to take corrective action

[3] Tofan C. A., *Dashboard - a managerial instrument in substantiation of decisions*, "The Annual International Conference in Economics, Informatics and Communications Field", Câmpulung, 2013;

[4] Braga V., *Tabloul de bord, instrument managerial*, Annals of the University "C. Brâncuşi", Târgu Jiu, No. 1/2008

[5] Tofan C. A., *Dashboard - a managerial instrument in substantiation of decisions*, "The Annual International Conference in Economics, Informatics and Communications Field", Câmpulung, 2013

after Braga V., *Tabloul de bord, instrument managerial*, Annals of the University "Constantin Brâncuşi", Târgu Jiu, No. 1/2008

The decision areas for which the cost calculation must provide relevant information are: setting the offer prices; production schedule in relation to the results; alternative production processes; the option between owns production and the purchase of the products or services from the third parties. The following example is for choosing between the options between own production and the third-party procurement of the products, services (example Table E1).

Table E1. The option between own production and third-party procurement of the products

Elements	Production	Purchase	Difference (Production-Purchase)
Raw materials (20 pcs * 500 lei)	10,000	0	10,000
Direct labour (20 pcs * 400 lei)	8,000	0	8,000
Other variable expenses (20 pcs * 250 lei)	5,000		5,000
Purchase price (20 pcs * 1,500 lei)		30,000	-30,000
Total	27,000	30,000	-3,000

This analysis shows that the cost of production is lower than the purchase price, so the company will choose to produce the goods.

This decision is one that also depends on the firm's strategy of integration and specialization, there are many firms outsourcing certain activities, focusing on core activities [6]. Making the outsourcing decision is based on both a cost analysis and other factors that are more or less quantifiable: dependence on suppliers, quality of service, use of production capacities, and interest in earning profit in the short or long term. Based on costs, a manager can make decisions about removing a product line from production (example Table E2).

Table E2. Decisions regarding the withdrawal from production of a manufacturing line of a product, based on costs

	Lines of manufacture			Total
	A	B	C	
Sales	125,000	75,000	50,000	250,000
Variable costs	50,000	25,000	30,000	105,000
Margin (gross contribution)	75,000	50,000	20,000	145,000
Fixed Costs / Expenses	59,000	38,000	28,000	125,000
- wages	29,500	12,500	8,000	50,000
- advertisement	1,000	7,500	6,500	15,000
- utilities	500	500	1,000	2,000
- depreciation	1,000	2,000	2,000	5,000
- rent	10,000	6,000	4,000	20,000
- insurance	2,000	5000	500	3,000
- general administration	15,000	9,000	6,000	30,000
Result	16,000	12,000	-8,000	20,000

As it can be seen, the line C is experiencing a loss of 8,000 lei; the question arises whether the removal of line C would *increase performance*? In making the decision, the manager must take

[6] Tofan C. A., *Dashboard - a managerial instrument in substantiation of decisions*, "The Annual International Conference in Economics, Informatics and Communications Field", Câmpulung, 2013

into account the following: if line C is closed, then the enterprise will lose the gross margin, which is no longer available to cover fixed costs; by eliminating the line, it is definitely eliminated its fixed costs. If the line C closes more fixed costs than the cover contribution, then it is a very good decision, if not, then the line is maintained.

In order to *make the short-term decision*, the manager has to identify *the differential costs*. In this situation, the question is "what costs can be eliminated for counterbalancing loss of income or coverage if it is stopped the line?" And so a solution can be reached. Not all costs are eliminable, avoidable. Some of the costs associated with the product line are hidden, inevitable, attached, others may be assigned to the common costs, which do not differ in their totality, whether the line is stopped or maintained.

From the analysis of each category of costs, it follows:

1. Wages are paid to workers who work directly in each A, B, C production line. Workers of the line C product can become available if the line is closed.
2. The advertisement is of each product, being an avoidable cost if the line is stopped.
3. Utilities are allocated to each line according to the occupied space; it is a cost to the enterprise.
4. Depreciation is a cost of using the different product lines.
5. The rent is an expense for the buildings of the enterprise and it is allocated on each line according to the size of the sales. Long-term is a fixed cost.
6. Insurance is a cost of each line.
7. The costs of the general administration relate to the costs of accounting, supply, general management, and there are allocated to manufacturing of products line according to the sales.

Total management costs will not change if line C is removed from production. On the basis of this information, the decider can identify which costs are avoidable, eliminable, and which are not, if a product line is decommissioned (example Table E3):

Table E3. Information to identify avoidable / eliminable costs

	Total costs	Eliminable	Not eliminated
- wages	8,000	8,000	
- advertisement	6,500	6,500	
- utilities	1,000		1,000
- depreciation	2,000		2,000
- rent	4,000		4,000
- insurance	500	500	
- general administration	6,000		6,000
Total	28,000	15,000	13,000

The decommissioning of the line influences the company's profit. This results in comparing the coverage contribution with the total costs that can be eliminated if the line is stopped:

- contribution of the lost coverage in the case of stopping the line C (20,000)
- less fixed costs to be eliminated 15,000
- diminishing the company's profit (5,000)

In this case, the fixed costs that are reduced as a result of stopping line C are lower than the gross contribution that lost by this stop.

In order to make a decision, a comparative situation is drawn up of the effects of maintaining or eliminating the production line (example Table E4):

Table E4. Comparative situation of the effects of maintaining or eliminating the production line

	Maintaining line C	Eliminating line C	Differences
Sales	50,000		(50,00)
- minus: variable costs	30,000		30,000
Coverage contribution	20,000		(20,000)
- minus: fixed costs	28,000	13,000	15,000
- wages	8,000		8,000
- advertisement	6,500		6,500
- utilities	1,000	1,000	
- depreciation	2,000	2,000	
- rent	4,000	4,000	
- insurance	500		500
- general administration	6,000	6,000	
Result	(8,000)	(13,000)	(5,000)

Loss increased from 8,000 to 13,000 lei in the case of abandoning line C due to the existence of fixed costs that cannot be eliminated with the line.

Removing a technology line generates a cost conflict. The line to be eliminated has incurred part of the fixed costs which, by removing the line, these are transferred to the other manufacturing lines. These are common fixed costs (not line items) that are allocated to the lines and products.

Through the allocation process, a line can become more profitable than in reality.

If the fixed costs are treated in another way and the fixed costs are disallowed on each line, the following situation is reached (example Table E5).

Table E5. Comparative situation of the effects of abandoning fixed costs on each line

	Lines of manufacture			Total
	A	**B**	**C**	
Sales	125,000	75,000	50,000	250,000
Variable costs	50,000	25,000	30,000	105,000
Margin (gross contribution)	75,000	50,000	20,000	145,000
Fixed direct costs (specific identifiable)	33,500	22,500	17,000	73,000
- wages	29,500	12,500	8,000	50,000
- advertisement	1,000	7,500	6,500	15,000
- depreciation	1,000	2,000	2,000	5,000
- insurance	2,000	5000	500	3,000
Coverage contribution of the technology line	41,500	27,500	3,000	72,000
Common costs				52,000
- utilities				2,000
- rent				20,000
- general administration				30,000
Result				20,000

If the line C is closed, the gross contribution of 3,000 lei will also be lost, the depreciation

expenses, the unavoidable expenses will no longer be covered, so the loss is 5,000 lei, which will reduce the total profit of 20,000 lei.

Common fixed costs will be allocated according to the coverage of each line (example Table E6).

Table E6. Comparative situation of the effects of the common fixed cost allocation according to the coverage of each line

	Total	A	B	C
Sales	250,000	125,000	75,000	50,000
Minus variable costs	105,000	50,000	25,000	30,000
Gross contribution	145,000	75,000	50,000	20,000
Direct fixed costs	73,000	33,500	22,500	17,000
Line contribution	72,000	41,500	27,500	3,000
Common costs allocated	52,000	29,972	19,861	2,166
Result	20,000	11,527	7,638	834

The decision to replace or stop of some installations, equipment, technologies depends on the decision on the allocation of the fixed costs. Dashboards allow the quick action, involving a short deadline and fast consultation (the dashboard should be consulted at a glance). So the dashboard contains only the information strictly necessary. It contains little information, that is, only those selected, relevant and important for decisions. The decision areas for which operational situations will provide information are different. Next, a classification will be attempted in relation to the departments where an enterprise can be segmented (Table 1.4.).

Table 1.4 Decision making areas that generate the operative decisions

Field / Situations	Operative decisions
1. In the field of supply - the stock situation in the warehouse - the state of non-available stocks - list of suppliers and products offered - internal order situation - the need for raw materials - quality defects situation	- the purchase or sale of stocks - continuing to work with existing suppliers, terminating contracts, looking for new suppliers - Improving the control
2. In the financial field - the balance of cash in the accounts or cashier - the situation of loans (maturities, arrears, interest) - the situation of claims (value, due date) - the situation of debts to suppliers (value, due date) - the situation of other debts (wages, tax, associates or shareholders)	- making daily payments - contracting new credits - recovery of claims (contact, summons, court action)
3. In the field of sales - Stocks of finished products, goods, packaging, etc. - the situation of the work orders (stage); - the situation of customer requests - the situation of participation in fairs and domestic and international exhibitions	- the purchase of goods - reorient production towards products required by customers - loyalty to old customers and attracting new customers - after-sales service offer

	- diversification of the promotion policy
4. In the field of production - the state of overrun or savings in consumption of the factors of production - the state of the machinery and technological equipment (age, maintenance, wear); - the state of the machinery; - the state of the scrap; - the state of innovation research expenditure; - the state of orders stage - the status of certificates required by internal or external audit	- changing the consumption standards - improving the control activity - discontinuing the operation of the machinery and performing maintenance and repairs, - implementing the standards
5. In the field of human resources - daily timesheet; - medical leave; - the situation of absenteeism - plans for qualification and retraining of the staff - compliance accountability analysis - vocational training - job postings	- sanctioning or stimulating - organizing courses - termination of employment contracts - payroll

after Braga V., *Tabloul de bord, instrument managerial*, Annals of the University "C. Brâncuşi", Târgu Jiu, No. 1/2008

Conclusion: Based on costs, a variety of decisions can be made, but in their analysis, it must take into account the separation of the relevant costs from the irrelevant (their use together creates confusion) and the separation of costs in their fixed and variable components, the relevant costs analysis combined with contribution analysis.

The used presentation methods help to quickly check the dashboard. Physical indicators (included in the scoreboards) are closer to action, because they are based on physical variables rather than on financial results. Physical indicators anticipate future financial results through the actions and directions to follow. The calculation of financial results should not be expected, when corrective actions can be taken from the moment the skew of the quantitative factors.

The quality of information is given by its impact on future decisions of the company.

Quality information obtained at the appropriate time is a resource for the company, provided they are properly integrated into the decision making process and the dashboard provides this information.

BIBLIOGRAPHY

1. Nicolescu O., Verboncu I., *Management*, Economicã Publishing House, Bucharest, 1999
2. Braga V., *Contabilitatea manageriala*, Paralela 45 Publishing House, Pitești, 2010.
3. Braga V., *Tabloul de bord, instrument managerial*, Annals of the University "C. Brâncuşi", Târgu Jiu, No. 1/2008
4. Paunescu Maria Loredana, *The Economic Progress in the Sustainable Human Resources Development,* Journal of Knowledge Management, Economics and Information Technology, decembrie 2013.
5. Tofan C. A., *Data base concerning the costing management*, Economic Science Series

(Annals of *Spiru Haret* University. Economic Sciences Series), issue: XV / 2009, pages: 511-514

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

ISSUES IN LEARNER ASSESSMENT BETWEEN TRADITION AND CHANGE

Oana Maria Frantescu
Lecturer, PhD, "Al. Ioan Cuza" University of Iaşi

Abstract: Conventional teacher training – at least according to the basic syllabus of a TEFL Methodology course at BA level – places its main focus on teaching and only marginally on assessment. This is a serious shortcoming in the initial stages of teacher training as new teachers are expected, by default, to also funciton as assessors, firstly of the quality and quantity of their own class teaching, but also of other types of content and in other types of assessment. The paper aims to explore the limits of the current system of assessment in terms of aims, procedure, materials, examiner training, outcomes and quality assurance, as well as to advance a few suggestions relevant for teacher training.

Keywords: Validity, content, reliability, syllabus, skills

The changes operated in the Romanian system of education (initiated by the Ministry of Education) are reputed for their overall lack of coherence and volatility. Some of the most drastic changes were made in the area of assessment and less in teaching per se. The main reason was to change the student dynamics and boost tertiary education enrollment in an effort to increase employability and a quick return of the state's investment in what the public perceives as „free education" for all citizens. But apart from the national examinations (at mid-secondary education and then the Baccalaureate) and those organized by the schools with the aim to recruit the best students for the 5th form, another form of assessment still goes unnoticed and untouched by any wave of reform since 1990, the „oral questionning" or „*listening*" – a literal translation of the Romanian word *ascultare* which refers to a form of in-class assessment done by the teacher spontaneously during a regular lesson, usually before teaching something new. The „oral questionning" is not typical of the English lessons but a universal practice used by teachers of all subjects with all age groups, and it is generally considered part of a normal lesson, often carefully included in the Lesson Plan. It is recommended by many entities as having a number of roles, one of them being to inform further teaching.

The teaching of foreign languages follows two traditions. The more recent one dates from the first years of post-Communist transition when the Communicative Approach finally saw its way into the more advanced schools in the country's bigger cities. In the early 1990s, the old books were still in use in most schools for lack of new adequate material, and with them the teachers' old ways too, albeit not for long. With the rise of alternative textbooks and other teching materials, and with the emergence of a strong exmainations market, the methods and techniques used to teach English as a foreign language became more refined and diverse. For example, Listening was introduced and there appeared a demand for audio materials for all levels. Another significant change was the need to develop genuine speaking skills in secondary school learners, and even authentic communication activities. It took less than ten years to see new books, materials specially designed to help teachers develop speaking skills, and new curricula and syllabuses as the English programmes for secondary schools diversified to include intensive hischool courses, bilingual programmes, content-based course packages and even pre-school classes of English. Encouraged by the growing support for teachers both in state-funded institutions (universities) via newly introduced teacher training

programmes and in private centres, the TEFL dynamics swiftly crossed from the Communicative Approach to the Post-Method stage so as to accomodate new techniques and teaching formats.

Meanwhile, the other tradition managed to survive in parallel as widespread as the centralized state system of education. It preserves all the characteristics of the pre-transition period and is perpetuated in the recommendations of the county school inspectors despite the efforts made to adopt the Common European Framework of Reference for Languages into the Romanian teaching practice. It originates in the 1978 Act of Education (especially Art. 10, 32, 37, 43, 102, 111-114, 120, 121, 140, 141, 142, 146, 148, 155, 173, 175, 176, 185, 186, 193 of Law 28/1978) and survives despite the numerous efforts to amend the subsequent reforms of the system of education. It has visible traces in the consecrated practices perpetuated within the system of quality assurance in the school hierarchy.

Currently, all the classes of English taught in the state system are based on a national curriculum issued by the Ministry of Education. The content of the curriculum varies for each learning cycle, type of course, number of hours per week and type of institution. Thus, there are curricula issued for lower and higher secondary schools, for English taught as the first or second foreign language (abbreviated L1or L2), for bilingual or intensive courses, for theoretical highschools, professional, vocational, for common core or optional courses etc. Once a teacher has got a job in a state school (or, for that matter, a private school that folows the guidelines of the state curriculum), it is their duty to first familiarise themselves with the curriculum they need to follow for each of the classes they will teach in that school year. Depending on the organization they work in, the teacher's norm may include lower secondary classes, primary school classes, higher secondary (highschool) of some kind, common core and optional courses and as a result they may have to know more than one curriculum and plan their lessons for each of these situations. Unlike in other countries, in Romania it is common practice for teachers to have to prepare to teach more than one age group across a variety of contents and formats in the same school year, and the classes may often be of the mixt ability type and even include learners with special needs.

With the introduction of Common European Framework of Reference for languages, the curricula included information about the level of language taugh in the main cycles (generally, level A in lower secondary schools and B in highschools with up to two hours of English per week with a slight orientation toward higher levels), as well as additional information regarding what are called the four competences – a literal translation from the Romanian word used in the documents, but basically the four skills - , and a number of recommendations about activities to use in class. If prior to the latest version (2017) recommendations for assessment included the use of so-called „traditional techniques" (such as oral questionning, formative and final tests) and some other alternatives such as the portfolio, the project, homework/assignments, observation or self-assessment, the latest version makes no such reference but instead recommends that assessment focuses on measuring performance in each of the four skills (p.16). Towards the end of the document (the section dedicated to the English language), there is an example of activity used for evaluation and a model of scoring.

A comparison between the previous versions of the curriculum and the latest versioninvites a number of conclusions. One would be a clear need for further teacher training than is currently done in universities and during in-service training programmes. Then, the little that was said about assessment in the previous version reflected a sad continuation of the Communist and post-Communist thinking as to what is good assessment and, more importantly, what is quality education. But in the latest version assessment features even less and what is mentioned is less

effective. The proposed scoring scheme is simply unfair because it fails to account for the first four points out of ten (p. 22). And this is the point where tradition meets change.

The Act of Education of 1978 establishes a general (national and centralized) grading scale „from 10 to 1" where 5 is the pass/fail point (Art. 186). This has not changed to this day, but the proposed model of evaluation in the 2017 curriculum leaves almost half the scale unaccounted for. It is generally accepted in schools that any grade under 5 is a fail. Moreover, grade 1 is now significant of cheating, regardless of the method, and usually comes with some supplementary penalty such as disqualification from exams or expulsion from the school. This widespread practice leaves room for confusion as to the meaning and interpretation of this grade as 1 in a test can equally mean that the candidate cheated or that he did not cheat but his level of performance corresponds to one point out of ten. Also, opinions are divided as to the opportunity of the remaining „fail" grades of 2, 3, and 4. Some teachers have no difficulty giving such marks since they do reflect a candidate's performance accurately even if all these grades have the same meaning i.e., fail. Others feel these grades are superfluous as their meaning overlaps and so only 4 is sufficient to signal that a candidate's performance is substandard; once you fail does it make any difference with what grade? The latter trend seems to justify the assessment model given in the curriculum.

The evaluation aims are stated in the Order of the Ministry of Education (no.5079/2016, Art.112-113). The curriculum only suggests that evaluation should focus on the four skills (presented under the generic name of competences) in specific areas (subskills) corresponding to a particular stage of acquisition (for each year of study within the secondary cycle), but the Order of the ME clearly states that evaluation aims to measure the level of acquisition in view of improvement (Art. 112) and that it should measure competences (Art. 113). Another difference between the two documents is that the Order enumerates some assessment tools to be used for all subjects including foreign languages: oral questionning, tests, experiments, essays, projects, interviews, portfolios and practical skills, which the current curriculum for English does not. So even the most recent regulations continue the tradition of „oral questionning", and Articles 117-118 of the Order clarify that evaluation is formal and its results are expressed in grades or marks from 1 to 10 (for secondary education) that are recorded officially.

For the sake of fairness, there are other official texts that elaborate on evaluation in what concerns foreign languages, for example the methodologies of national exams. But there is no coherent national system of evaluation and, as a consequence, apart from university courses and isolated (often private) teacher training programmes, there are no other centralized sources of training or information for examiners/assessors, or a system of quality assurance for examinations. This void is filled by the recommendations given by inspectors and senior teachers with guidance duties. Thus, it has become a given fact that „oral questionning" is a valid form of assessment.

The technique was perceived as coherent with the vision of education in 1978. The Act of Education gives ample evidence as to the intended aims of schooling. In several articles (see above), the Act states that education is only done in schools (no other alternatives such as home-schooling) and includes acquisition of knowledge, skills, values and attitudes, patriotism, professional qualification, and discipline. The last in this list is a duty on the part of the educator and the beneficiary of education. And „oral questionning" has been used for more than just evaluation in view of imporvement of learning, it is perceived as a way of enforcing discipline in the classroom and prevent or stop disruptive behaviour. Implicitly, the mark that represents the result of this type of evaluation (as is known to this day according to the Order of 2016) is also an instrument of class management. By extrapolation, tests can be (and often are) used for discipline

too. The Order of 2016 also gives a formula for establishing the number of marks to be given per semester for all evaluation except the end-of-term tests, which represent a separate summative assessment. Thus, the number of hours of English per week indicates the minimum number of marks per semester. If a student is likely to fail, he will be assessed a third time in the final two weeks of school. The Order also shows that the formal summative (end-of-term) tests must be kept for a year for further consultation. However, nothing is said about all the other forms of assessment, which implies that, on one hand, it is impossible to formally challenge a mark given for „oral questionning", and that marks given for any other type of assessment enumerated can only be contested if the proof of assessment (interview, portfolio, project, test etc.) has not been destroyed.

Considering all of the above, „oral questionning" as an official classroom assessment of English is faulty in terms of rapport, reliability, validity, scorability and administrability. Good rapport is one of the indicators of good teaching and is based on predictability, positivity, fairness, support, openness, and tolerance. Rapport is a constant component of any interaction between learners and their teachers, which includes evaluation. Thus, any evaluation must be predictable: learners need to be informed (ideally, consulted especially if we include self-assessment among the instruments of evaluation) beforehand that they will be formally evaluated (for marks, of course) and about the circumstantial details (when, in what format etc.). Calling a learner to stand up or come to the front of the classroom to spontaneously answer a number of questions for one of the (at least) two marks in a semester is simply wrong, even if legal today, because of the surprise element: an overwhelming 60% of Romanian students report negative feelings about being subject to spontaneous grilling (Ionescu, 1995:225). It follows that the correct way of doing this is in fact to organize an interview and give the learners the opportunity to prepare for it. As it happens, the interview is also an authentic and communicative activity, it is used as part of the assessment process for various forms of applications in companies, schools and universities. Then, „oral questionning" is never fair as it does not give equal opportunity to students to be assessed exactly by the same standards on the same content (Cyril J. Weir's book *Language Testing and Validation* dedicates Chapter 5 to the characteristics of test takers to show how widely different is the starting point of any assessment from their point of view). It would be fair if it were conducted confidentially instead of in full view of the class: thus, the same or a similar question could be asked of any learner in turn and any subsequent candidate would not have the benefit of the precedent, but a fresh start to give an answer.

Secondly, „oral questionning" has serious reliability issues as it cannot yield comparable results if repeated to other learners, not to mention the alternative situation where this technique is in fact used as a class management instrument. And this feature goes hand in hand with validity. In the English class, „oral questionning" exploits limited parts of the curriculum. Some people in authority positions (inspectors, senior teachers, heads of department, head teachers etc.) recommend some regularity in the pace at which teachers record marks in the official register – for example three marks per week at one class – so as to ensure the appearance of continuous evaluation. In fact, the Order of the Ministry of Education of 2016 mentions that evaluation must be continuous but does not impose any rhythm. Still, having detailed the instruments of formal evaluation (including oral questionning), the choice of the word *continuous* (*evaluation*) has allowed for a literal and extreme interpretation of the text to the effect of an obligation to produce official marks and a point of contention in the way marking rhythm reflects good teaching. It has to be done in class but it cannot take all of the teaching time (otherwise it is not considered oral questionning but a different category of assessment), so it should only take a few minutes. But even if we could stretch the idea of questionning to include some reading („Please read the following text and translate these lines

from it") or even writing (for example, inviting the student to write an exercise on the board for a mark), in fact very little can be measured in this way. At best, one (specific) competence can be measured at one time. So any grade given for a short session of questionning is then recorded as if it represents the learner's general level of performance for half the semester. In other words, an instrument of assessment ends up measuring two things at once: a specific competence (a subskill) and all the skills and content taught up to that point. Again, this assessment technique raises a serious issue of fairness in the sense of an insufficient and inadequate sample being assessed as representative of the skills and content that were not assessed. Maybe students with high grades do not necessarily perceive the unfairness of such an evaluation, but for poorer students this is a serious demotivating factor.

The next point, scorability, continues the above discussion about the model of assessment given in the current curriculum for English. The Order of the Ministry of Education of 2016 does not give details as to the way each instrument of assessment should be scored. The methodologies elaborated for national exams come with a scoring scheme and a formula for calculating the final grade, but for formal class evaluation (including oral questionning) there are no suggestions. The Order does mention that all evaluation should come with feedback for the students and their parents as well as suggestions for help and improvement, and that it is the duty of the Teaching Committees in each school (the equivalent of departments for each subject) to design assessment instruments – but nothing further. All formal evaluation should be based on a set of clearly defined criteria; the fact that we ask students to say/read/write something only represents that half of the assessment where we harvest the material we assess (Ur, 2009:245). But oral questionning fails to justify a mark from 1 to 10 in detail. It may be clear that a student does not answer a number of questions, for instance, and that his performance will be considered insufficient for a 5, but any grade, even the fail ones (1 to 4), must be justified as the total performance in terms of specific competences. If a student can't read properly, will he fail at English? Does his reading reflect his ability to communicate? In the mother tongue this may be the case, but the level of communicative competence differs between the same language as mother tongue and as foreign language (Braniste, 2016:24). If he can read very well does he get a 10 or should the teacher press on with the questions until the student makes a mistake and loses his 10? And does a question carry more weight than others? These examples illustrate the lack of a set of criteria for marking. Once the criteria are defined based on the competences for that level, oral questionning will no longer be sufficient to assess a student's performance.

Finally, there is no prescribed pattern for oral questionning, it is left to the teachers to decide how to administer it to the best of their ability. A number of factors must be considered such as time, resources, format, context etc., but in general oral questionning is considered both a necessary instrument of evaluation, and a comfortable way of keeping one's superiors happy about the marking speed. At the same time, it has a considerable impact on teaching in the sense that it disrupts the involvement in the day's topic and it significantly reduces the lesson time. A typical lesson that includes oral questionning has about two thirds of the time left for the new lesson. It means that the opening stages (Warm-up or Lead-in optionally followed by Presentation) will come much later in the lesson, and the practice activities are squeezed in the second half of the lesson. The quality of these activities varies greatly if we factor in the size of the class and the type of activity. Teachers complain that they have too little time to cover all the content in the curriculum and are therefore forced to sacrifice communication in order to focus on grammar or to make sure they cover the textbook in time, which defeats the very purpose of having an English course at all. Having to plan a year's syllabus at the beginning of the school year, teachers find that what they

include in the syllabus is allocated only half of the time. Also, learner motivation to participate in the lesson is affected by the oral questionning session whether because of the marks or because of the lack of predictability in the teacher's behaviour – in other words, rapport. In her book, *Assessing English Language Learners. Bridges to Educational Equity*, Margo Gottlieb distinguishes between many categories of learners (English language learners, long-term English language learners, emergent bilinguals, and culturally diverse language learners would be the most illustrative for Romania) and refines the types of learner motivation to account for a variety of teaching decisions and teacher responsibilities in approaching both the students and the very content of the syllabus. She places a high emphasis on rapport as a matter of not just didactic, but cultural awareness to the dynamics of the learners' interest, which confirms a real need for more refined planning.

Oral questionning does not have a prescribed format though it is commonly understood that there should be more than one question, more than one question type, and that the questions should refer to both Low and High Order Thinking Skills. The problem with administrability though is that, in order to ensure a good quality assessment, questions should be pre-tested and fine-tuned with other peer teachers, which contradicts the spontaneous character of oral questionning. Thus, lack of feedback from other teachers or any measurement as to the quality of the assessment makes it difficult to ensure the quality of this type of assessment. Last but not least, the format of the oral questionning is closely connected with the teacher's role of examiner. The sparcity of information related to class assessment in the official documents suggests that much of the organization is left to teachers. The language departments must, among other things, elaborate instruments for assessment. However, they do not have any responsibility in quality assurance and in fact there is no formal training for examiners apart from what is occasionally taught during the TEFL teacher training course at BA level. Thus, teachers must juggle the roles of interlocutor and assessor with assessment material that is not pre-tested. To make matters worse, the need to „produce" official marks, as it were, at a certain rate changes the rules of the game with each new session of oral questionning. The later in the school year the assessment occurs, the more complex it is, quantitatively and qualitatively, because new content will be included in the spontaneous questions. Consequently, the first mark of the two recorded officially for all the students in a class will in fact be given for very different reasons, which, again, is a serious drawback for quality assurance.

It is not enough to recommend that oral questionning be dropped altogether as an instrument of formal assessment even though this alone would be a major step away from a dubious tradition in education. And the root of the problem is not actually the spontaneous questioning (which is a valid evaluative and teaching technique), but the fact that it is now formal assessment – in other words, it has official consequences for the long-term evaluation of a student's performance. If used informally, oral questionning is quite a productive technique, highly administrable and motivating for learners.

So how can teachers continue to give two marks per semester and do so continuously? The solution lies in planning and cooperation. The first important duty teachers have is really to teach. Only what has been taught can be assessed, nothing outside the syllabus and nothing outside the competences of using English – not intelligence, not creativity, not emotions or attitudes. It follows that the first possible formal assessment can be the at least the second progress test after a number of weeks since the start of school. All assessment done before that date must be regarded as informal. Similarly, the next formal assessment will probably take an equal number of weeks to prepare if the learners' progress is to be reliably compared to the previous one. All formal assessment should be predictable. It should be announced as early as possible (even at the start of school) and prepared in cooperation with the students, their families, and the other teachers so that

assessment is done in comfortable conditions for the learners. If they will have a test in English, maybe teachers of other subjects will show some understanding around that time and avoid pressing the students' schedule with other tests. It is also a good idea to negotiate the time with the learners in order to find a comfortable date.

The format and scoring scheme should also be presented to the students, and assessment should include familiar operations for all the specific competences. The format should be carefully planned so as to give equal representation to all the four skills; which means on the one hand that sufficient time must be allotted for productive skills (speaking and writing) and, on the other, that an integrative test may be more efficient than a discrete item test even though the latter appears to be less time-consuming and more to the point. In their book, *How to Teach for Exams*, Sally Burgess and Katie Head give numerous examples of test patterns that include all four skills. The assessment can be split into parts that take longer and can be organized in different (but close) days, and parts that can be done together. If you need an average of at least 5 minutes to assess one student's speaking accurately, then assessing an entire class requires careful planning. Ideally, teachers can do assessment in cooperation, but there is no certainty that adequate help will be available at all times in a school year for all teachers. This is why maybe the departments (or Teacher Committees as they are called in the Order of the Ministry of Education of 2016) can compensate with some standardized practical solutions for assessment such as common assessment formats (since all assessment, as all teaching, is based on the same curriculum), a bank of materials and peer-assessment so as to help teachers handle tests single-handedly.

In terms of planning, several things can be done both on short term and long term. Accurate and reliable formal assessment is time-consuming and needs to be planned separately, which has consequences in re-thinking the entire syllabus for a year. Some of the lessons will count as teaching in the general calendar, whereas others will count either as a mixture of revision and assessment, or just assessment in their own right, with their specific stages and timing. Then, lesson plans will gain in timing practice properly by eliminating the formal oral questioning. Informal questioning can be spread throughout the entire lesson and, as a consequence, will become shorter and less intimidating for students. Instead of opening the meeting with formal assessment of previous knowledge, the teacher can just dive into the topic of the day and reserve the final minutes for remedial work if necessary, or feedback. Alternatively, (temporary) assessment can also be done quietly while the students are working. Pending on the size of the class, it can be organized in one session or in two, for half a class at a time, or groups. The results can be noted separately and added to the formal evaluation subsequently. Another strategy is to include some of the homework in the formal assesment (again, in a predictable manner). These are not new techniques, admittedly, and homework features among the designated instruments for assessment in the 2016 Order of the ME, but the above observations about oral questioning are also true of homework taken separately as an independent tool for assessment.

Developing adequate materials for assessment is an important part of quality assurance. Ideally, these materials should be based on the requirements of the curriculum – if there is a curriculum for each type of English course, then there should be adequate materials for assessment for each of the curricula. This ensures both content and face validity, and prevents tests from being used for other purposes. Then, they should be elaborated and tested in a large group of teachers, at least those teachers who use the same textbook for a certain level. Each of the stages in the process of writing a test implies a negotiation among several authors. Sampling, for example, means harvesting a wide variety of material that is representative for each component/skill of the test (Hughes, 2003: 44-45). The more test writers do it for the same curriculum, the more relevant the

test is. The same goes for writing the specifications, writing the items, testing the items and calibrating the test as a whole. Another side effect of this process is that, for the same content a large number of test versions can be generated, which helps teachers ensure the security and fairness of the test, and assess its reliability. Also, versions of a test can be adapted for students with special needs, which is hardly ever the case with formal oral questioning.

In the relationship with the students and their families, a new approach to testing encourages learner autonomy and promotes reliable self-assessment. It is imporant for students to be able to predict their future performance not only for the next progress test, but also for assessment outside the school context. If they can predict the outcome of a test, it means they were assessed objectively rather than subjectively, and that the assessment aligns with the teaching. But for this to happen, the teachers must create a bank of assessment materials to be consulted by the students (and, of course, by other teachers). The idea of a Self-Access Centre is not new, but in Romania the tradition of formal oral questioning has excluded the need for such materials being available for out-of-class use. Technically, fairness and predictability in the teacher-student relationship mean that the student is entitled to access to a collection of previous tests with keys and explanations just like any other school materials in the library. Unfortunately, this situation is yet to be addressed in the Romanian system of education.

Another shortcoming, both in teacher training and in the system of assessment, is the lack practice in writing assessment scales. Teachers find it easy to teach and test grammar using discrete items because they are obvious. However, the curriculum and the Order of the ME make it very clear this is not the same as communicative competence. To objectively assess performance for just one mark at least four scales are necessary, one for each skill (more if we add project work etc.). For a second or third mark given as a result of assessing a different content, a new set of assessment scales must be used as any subsequent mark is given for a new level of knowledge and skills.

The change in the Romanian landscape of instructional assessment depends on the understanding of the relationship between the quality of the form of assessment and the quality of further teaching. The washback effect is understood as the influence a test can have on the didactic choices prior to the test in terms of content and format. But the quality of class assessment (expressed in stability, discrimination, test length and homogeneity) impacts not just the future classroom teaching (Fulcher, 2007: 31), but the parallel systems of learner self-assessment and third-party assessment. For the time being the system of assesment implemented by the Ministry of Education remains partly rooted in the past, but the much-needed reform has already been introduced via private centres of teaching and assessment with considerable variations from the conventional practices and outcomes, and at this point any ideological divergence doe the learner a disfavour.

BIBLIOGRAPHY

Legea Educației si Învățământului nr. 28/1978 http://www.monitoruljuridic.ro/act/legea-educatiei-si-invatamintului-nr-28-din-21-decembrie-1978-legea-educatiei-si-invatamintului-emitent-marea-adunare-nationala-publicat-n-466.html

Ordinul 5079/2016 al Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/181773

Programa Școlară pentru disciplina Limba modernă 1 (clasele a V-a – a VIII-a) http://programe.ise.ro/Portals/1/Curriculum/2017-progr/19-Limba%20moderna1.pdf

Braniste L., *Rolul dezvoltării competenței comunicative în procesul de predare-învățare-evaluare a limbii române ca limbă străină*, in „Studii şi cercetări ştiinţifice": „Plurilingvism şi interculturalitate. Textul în context: cuvânt şi imagine", Bacău, Editura Alma Mater, nr. 35, p. 23-28, ISSN 1224- 841X, 2016
Burgess S., Head K., *How to Teach for Exams*, Pearson Education Ltd., 2005
Fulcher G., Davidson F., *Language Testing and Assessment*, Routledge, 2007
Gottlieb M., *Assessing English Language Learners. Bridges to Educational Equity*, Corwin, 2016
Hughes, A., *Testing for Language Teachers*, Cambridge University Press, 2003
Ionescu, M., Radu, I., *Didactica modernă*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1995
Ur, P. *A Course in Language Teaching: Practice and Theory*, Cambridge University Press, 2009.
Weir, C., *Language Testing and Validation*, Palgrave Macmillan, 2005

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

ON ACADEMIC COMMUNICATION IN CONTEMPORARY ROMANIA – A SHORT ANATOMY OF A FAILURE

Adrian Păcurar and Lia Lucia Epure
Lecturer, PhD, Assist. Prof., PhD, "Vasile Goldiş" Western University of Arad

Abstract: The article develops an analysis upon the actual status of the academic communication within the contemporary Romanian academic system. A relatively wide range of academic forms of communication is being briefly analyzed and presented. A special atention is given to the way in which these forms of academic communication are present today, in various structures and contexts, in Romanian academic life. At this point we develop a deep analysis upon the set of effects of these forms of academic communication. These effects are being analyzed here on different levels and fields of interest and a completely distinct analysis is further developed only upon the set of negative effects of these forms of academic communication. Here we make a relatively wide discussion about the main causes which in our view are responsible for these unwanted effects. This discussion is made here together with a short descriptions of them. In the end we make some recommendations in order to change for the better the actual status of Romanian academic communication from within actual Romanian academic system.

Keywords: Academic Communication, Academic System, Human Resources

Introduction The issue of academic communication within the actual Romanian academic system, due to our knowledge at least, did not benefit until now from a significant attention. Upon this topic there are no substantial descriptions or analysis. Of course, today there is a relatively rich literature on the general subject regarding the situation of the contemporary Romanian academic system but a specific analysis upon the forms and contexts of academic communication does not have today a significant extent among the Romanian academic scholars. This is one of the reasons because of which we decide to develop an analysis and a general description upon this topic. Another one, closely linked with the first one, is given by the fact that today in Romania is present a significant *trend* in the field of academic communication. It manifests itself through a relatively wide range of forms and in various academic contexts but the most important of them are the so-called system of annually organized "conferences" or periodically making of "academic communications` sessions".

This phenomenon can be encountered on a very large scale within the contemporary Romanian academic system and it is present in every academic domain. Due to the fact of its public abundance this phenomenon should have a proper analysis in terms of its *efficiency* and also in terms of its *real academic impact*. But, yet, until now there are no significant debates or analysis upon this topic. Even there were some discussions in our view they did not have to strength and coherence to deliver a real picture about this phenomenon with all its implications, developments and possible general negative effects.

Starting with the above considerations our first task will be here to identify the concrete forms through which this academic phenomenon of scientific communication is present within the actual Romanian academic system.

Academic Communication – Forms and Contexts within Contemporary Romanian Academic System

In its most general and common form the process of academic communication is developed in Romanian contemporary academic system through *conferences* and *academic sessions of scientific communications*. Of course, it its complete structure the process of academic communication is not reduced only to these two general forms but, however, these two are the most encountered within the so-called Romanian actual "academic life".

The first form is also divided in different other specific forms. Thus, the most common form is the one represented by those annually scheduled conferences, with national or international participation. Some of these conference will have their work published either at national level either to an international one. At a modest level, formally speaking, it also could be encountered the so-called "academic sessions of scientific communications". These events are a sort of an academic event in which the participants are getting together in order to communicate and to share, in an academic manner, the results of their scientific research. Beside these two general forms it also could be encountered another type of academic event, the so-called frame event represented by the *Academic Days*. This last type of academic event can be encountered today in Romania on a relatively large scale and it is the most visible in small towns of the country. This kind of event represents an important opportunity for the local communities to gain some visibility and also to satisfy their own local pride.

We do not question here the quality of what is published after these academic events. This analysis will be made somewhere later within this paper. What we want to underline here is the fact that almost all types of so-called "academic" events are now in Romania a part of a well-defined *trend*, a trend through which the national academic communities tries to keep pace with the international academic life. Of course, as we will see later, it is very debatable if this trend is indeed able to connect the local national academic community to the international academic life but, what is sure until now at least, is the fact that this trend *is still gaining momentum.*

Making Science and Communicating Science – General Aspects and Preliminary Considerations

Before we can go any further from this point we must make here some observations upon the concept of academic communication. Thus, beyond the formal structure, represented by those concrete forms about which we already talked until now, the process of academic communication have, *or at least it should have, a substantial academic and a robust and credible scientific content*, a content which should be able to properly disclose *the results* of a process of scientific research. In other words, the essence of any *healthy* academic communication consists exactly in the action of transmitting what the researchers have found through their academic research projects. And, in order to do so, these research projects *must be themselves authentic modes of making science*. *So, any healthy academic communication must be from the very beginning based on a healthy academic work of developing scientific research projects*. From the start this imply at least the fact that *the researchers themselves*, before any other consideration, must have an ethical and responsible academic behavior. They must doing their research work not only by respecting a well-defined set of high standards of an ethical academic behavior in making scientific research but also by being themselves serious and highly trained academic scholars. It is obvious for anyone that if these two *preconditions* are not fulfilled from the start than it cannot be any academic life at all!

Further on it is also easy to see that the first two preconditions, the ethical condition together with the professional one, even they are absolutely necessary in order to have a healthy academic

life in general, *they are simply not enough to sustain a proper process of academic communication*. This is true because a scientific researcher must have scientific results of his research before his presence at any academic communication form. And even at this point we must underline that these results of a research work, in order to be ready to communicate and thus to be assimilated by the academic community, must be *valuable* and completely obtained through a well-defined set of academic standards regarding the scientific research. Even more, this is still not enough *because we have to be aware about the necessity of having an academic quality of the receiver*. It almost does not count too much if you have indeed something to communicate from your scientific research if the audience is not fully prepared to properly receive the results of your research. And, at the final stage of this process, we must be also aware of the fact that the results of any scientific research, if we already assume that it all were successfully passed all the stages described until now, must be properly published in scientific journals with solid academic standards in publishing but also with authentic scientific standards in selecting the content of what it should be published.

So, as it is very easy to see, the work in itself of making scientific research and publishing the results of this activity requires a set of conditions which are clearly describable and simple to understand. These conditions are covering a relatively wide range of factors beginning with the professional quality of the researcher and ending with the publishing conditions of results. Somewhere along this way it can be encountered the process of academic communication in its general form of conferences and sessions of scientific communications. Given this brief analysis we now can go further and in what will follow we will try to see and to disclose the status of the general process of academic communication from within Romanian contemporary academic system.

Academic Communication - A Brief Anatomy for Contemporary Romanian Scholars

As we have seen this process of academic communication is developed within the actual Romanian academic system through general forms and by some standard institutional contexts. Among these the conferences and various sessions of releasing the scientific results are the most common. But beyond this formal frame we want to go here much deeper and to disclose *the real content*, the authentic face of the whole process. From the very beginning we underline the fact that this paper reflects our own view upon the entire phenomenon of academic communication from contemporary Romanian academic system and this view is based, on one hand, on our direct contact and on our direct experience with this phenomenon and, on the other hand, *upon the real results of these academic events, results which are very easy to found among the international system of academic publishing*. Also, these data can be officially found in Romania to those institutions which are entitled to monitor the scientific research activity from the country. Thus, beyond the personal experience will be available a set of data which reflects the real presence within the international system of academic publishing process of Romanian academic scholars.

In what will follow we will try to depict in brief the main set of elements through which someone can obtain an accurate image and a correct perception upon the whole process of academic communication from nowadays Romanian academic system. This process could be understand by disclosing, on one hand, the way how the system formally works and, on the other hand, by disclosing some elements regarding to its participants. Both aspects have some other distinct elements but in brief these two one are the main ingredients.

Regarding the "system", an expression through which we designate here the process of academic communication in contemporary Romania, we have to be aware of the fact, has we seen,

that nowadays the process of organizing the so called "conferences" had become a veritable *trend* within the Romanian academic field. There are few reasons because of which this trend has gained momentum in the last years. It is vital to analyze these reasons because they are the fundamental key through which it could be properly understood this process.

Thus, the first reason is linked with some *administrative needs* which are specific to the contemporary academic system from Romania. Today in Romania, in order to be promoted and to advance into the academic career, you have to obtain for every step of your career some legally defined so called "*points*". These points are designed to shed a light upon your academic performances and among these performances are a number of *mandatory presences* at academic events. And, of course, these academic events also contain those conferences and sessions of academic communications. So, it is easy to understand why these so called "conferences" have such a big success among the Romanian academic scholars. This is happening because these events are an excellent opportunity for the researchers to obtain the number of points which is needed in order to complete the *administrative standards* for advancing into their academic career. Thus, one of the major reasons because of which there are so many participants to these so called "academic" events is due to the fact that through these type of events every participant can get the points that he needs. And, further on, this also is one of the reasons because of which this administrative motivation has a tremendous *negative impact* upon the quality level of almost all the papers which are presented at these "academic" events. We will insist a little more upon this topic later. However, it is very important to notice this situation. A significant majority from the nowadays Romanian academic scholars` segment is mainly motivated to participate to these type of events due to their administrative importance.

We are fully aware that the picture described above depicts a general frame and the things are here relatively simplified. But, anyway, *they are not simplified too much*. Our intention is to go directly to the essence of the entire phenomenon in a quick and transparent manner and some aspects are being simplified in order to get a broader picture upon the entire process. However, it is easy to understand that the scientific results in itself are not the main reason for these academic events. If this would be the case then the Romanian academic scholars should have been by now the most prestigious and the most prolific researchers from the entire world. And this excellent status would be reflected in the academic international publishing system. Once again, this is not happening and this state of facts can be very easy verified by anyone who decides to consult the *official data* about the publishing performances of the scientific research of the actual Romanian academic system. We will return to this topic later.

The second major reason for the explosion of this type of academic events, "conferences" and other similar forms, has a link with the *financial gain* that can be achieved by the organizers. Upon this sensitive topic there are no substantial studies but what is sure is the fact that this financial gain is present even if nobody can deny the need to cover some costs in organizing these type of events. What is sure is that some academic structures had developed the habit of making good money by annually organizing different types of academic events. We admit that the financial dimension is not always present but, however, it is hard to deny this manner of making money, *within a debatable ethical frame*, at the academic institutional level.

The third reason is about *local pride*. Today in Romania there are many local universities which have no or have only little academic tradition and with no scientific prestige. Also they are almost completely without any international *credible* visibility. More badly than this is the fact that much of them are not visible even at a national level. However, this type of local university, even it does not have, in the vast majority of the cases, a logistical or scientific background, they do,

however, organize these events with hundreds of participants dissipated on days in order to sustain their so called "scientific communication". This spectacle is in some cases terrifying and in the same measure *stupid* as long as the participants simply do not have something which indeed can be scientifically communicated. But, as a sort of positive fact, even at these level there are some exceptions. We talk here about scholars with a certain academic value, researchers which can rise the general level. This phenomenon is, anyway, isolate and small.

So, as an intermediate conclusion, in our view in a significant number of cases the academic events from contemporary Romanian academic system is not present the fundamental motivation for their reason to be! There is no need here for an extensive empirical proof in order to recognize this status. It is sufficient to look at some sets of academic indicators *provided by some official academic structures of the Romanian state*. Thus, let us take here one example, the situation of ISI ranked journals from nowadays Romania. In the recent years there were only 58 such highly ranked academic journals for the entire Romanian academic system! (http://cncsis.gov.ro/articole/65/Reviste-cotate-ISI.html).

This means that the whole set of academic fields is covered by this number! And we have to be aware of the fact that even this ridiculous small number of ISI ranked academic journals does not contain journals which are at the top of the list within the international academic publishing system. And with no doubt one of the reasons for which these academic journals cannot obtain their international ranking is due to the fact that is not too much to be published in them! Romanian researchers, with all our respect for individual performances, seem to be unable to compete with their international colleagues from abroad, especially with those from the Western World.

Fake science, Fake Scientists - Real Issues, Real Failure

Before we continue it is very important to mention here that this phenomenon of mass participation to a large number of so called "academic" events is not only widely spread but *it is also producing huge amount of legal effects*. Thus, even if in the vast majority of cases and papers that are being published after these "academic" events we still cannot talk about authentic science regarding those papers yet, *their publishing is legally recognized and the researchers can use the points which they get after participating at these ridiculous events to advance into their personal academic career!* Once more, for an outsider it can be relatively difficult to recognize the fraud made by these so called "academic" papers or "academic" presentations. This is the situation and it is so for various reasons but we must notice that *these papers have the appearance of an academic paper*. They have references and most of them are relatively well structured. However, at a second look it will become very soon obvious that these papers do not have the slightest academic value. It is just something almost entirely formal and their publication can only produce administrative personal benefits. However, what is also obvious is that these type of academic events are generally organized in a proper manner. The PR techniques are working in the majority of the cases and this has as a result a large number of participants.

A distinct reason for which the number of participants at these "academic" events is so high, a reason which must be taken into consideration, is given by the *poor standards of selection*. Almost anyone who wants to participate is accepted, which insignificant exceptions. Thus, the chances that the papers which will be presented by these participants to be of low or very low academic quality are very high.

And thus we can assist to a dramatic and in the same measure stupid theatre. The papers from these "academic" events do not represent authentic acts of making real science! And if these papers are not real science than neither their authors could be considered scientists! *Not even honest researchers*. There is an immense absurd spectacle in these events. Properly speaking within circumstances like these actually nobody is speaking for nobody because there are rare the cases in which a researcher presents his paper to an auditorium who knows the topic of the paper. The huge number of participants, the poor quality of the auditorium, the low scientific level of the participants and other similar elements give to these events an air of surrealism. Once more we underline a fact: in order to get any proof for our observations it is more than enough to look at some *official data* regarding *the real scientific performances* of the contemporary Romanian academic researchers.

And once we arrived to this point it could become very soon obvious which are in fact the real set of issues for the entire system. First of all, and this is the most important of them, is the poor standard of academic training in the case of the researchers. We will speak briefly about this topic later. Other causes are linked with the *general decline of the Romanian academic system.* And all of these means a terrible failure of the system because not only that the system is not able to deliver real science but also it seems *incapable to deliver a proper scientific training to its students*.

Fake Science – Its Causes and its Terrible Effects

Before we go further we must take a very short look upon *the causes* which are responsible for this negative situation. There are indeed few general causes which are directly responsible for this huge historical failure of the entire Romanian academic system in its dimension of scientific research. Some of them are not even recognized at an informal level while others not that are admitted but are also being recognized at a formal level. The most important of them are linked with the improper set of measures and procedures which are design to sustain the procedures of internal promotion within the system. These are obsolete and they are filled with fraud, imposture and maybe in few cases with some legally penal elements. The stuck in the past is one the main reasons for which we cannot speak now for Romanian academic system about a real system of cleansing the imposture and to bring into the system young researcher with a certain high academic value (Liiceanu, 2011). A distinct level of fraud is encountered ad the doctoral level. From the admission to the final stage there are many problems today in this field in Romania. As it has been stated, to undermine this level from the academic system means to undermine the fundaments of an entire nation (Șercan, 2017). What is certain here is also the fact that a poor quality at the doctoral level had, of course, a terrible negative effect not only in the process of selecting the future Romanian academic scholars but also to their concrete "academic" performances. And thus becomes obvious another distinct cause for which we have today in Romania such a poor quality in the process of academic communication and in general in the process of disseminating the results of scientific research. This is because there is not too much to be communicated!

And, if it was not enough, we also must notice here the *moral decline* of a significant part from the actual academic Romanian segment. Thus, beyond other things which can be linked with this process of an abrupt moral decline, and for which some members of the actual Romanian academic community should be blamed, it must be remembered here their horrible complicity with fraud in the story of the so called "scientific" research from the nowadays Romanian penitential system. We have here in mind the complicity of some Romanian contemporary academic scholars in validating a huge fraud represented by the papers written by convicts in order to facilitate their earlier release from the prison (Cincea, 2018). If these academic scholars had gone so far than it

should not be a surprise their "performances" to some academic events from the process of academic communication!

But beyond the general causes there are many more others and among these last ones a *bad bureaucracy* has also a major negative impact upon the functionality of the whole system. Thus, the Romanian academic scholars have to fulfill a long list of *administrative indicators* and this simple fact is more than enough to distort the health of *real scientific activity* within the system. And, among others types of activities the research activity and also the publishing of the results which occur from this activity are both part of the duties for any academic researcher. The administrative absurd requirements are thus a major negative cause for which the general process of academic communication has to suffer so much within the Romanian contemporary academic system. Since you have to complete so many papers it is obvious not only that you will lose time by fulfilling this bureaucratic task but also this it will directly affect your academic research activity (Maci, 2016). And more than this, such an enormous administrative task will force you to "produce" science of poor or very poor quality in order to complete on paper those administrative standards. This is also one of the main reasons for which the fundamental motivation for Romanian contemporary academic researchers to participate at almost any "academic" event and to publish after participation their "scientific" results is the need to fulfil bureaucratic and administrative standards. Thus we will have tons and tons of "scientific" volumes which only will waste large amount of money for their publication (Maci, 2017).

Of course, there are others causes for this disastrous situation. About some of them we already talked in one of our previous papers (Păcurar, 2017, pp. 141 – 157). What is certain is the fact that this situation is producing *terrible effects* not only upon the functionality of the entire academic system but also upon its *credibility* and, by extension, *this state of facts also generate alarming effects upon the entire Romanian contemporary society*. Because once you have undermined the building of your human resource at the academic level than the effects upon the functionality of the entire society will appear very soon (Păcurar, 2017). Thankfully, there are today within Romanian public space responsible individuals which are sounding the signal of alarm and which are trying to convince the elites, especially the local ones from the local and minor universities, to stop the general process of promotion by fraud and incompetence into the actual academic Romanian system (Funeriu, 2018). These individuals from the local elites, the local academic elites have indeed a crucial role today in Romania because on their shoulders lies the huge responsibility of reforming the Romanian university in general and of restoring its pride, honor and credibility.

And, following the above line of approach, any form of fraud within the scientific community, and these so called "academic" events are in a significant measure nothing more than different forms of fraud, could lead also to negative effects within the scientific community as well. There are today some very interesting investigations and debates upon this topic, analyses which shed a light just upon this topic: how pseudoscience could destroy not only the credibility of the researchers` segment but also the credibility of science among the general public as well (Allison B. Kaufman, James C. Kaufman – 2018). Even if within these academic events the pseudoscience is relatively strictly encapsulated within the small community of the academic staff it is, however, obvious that is not protected against the accusations of making pseudoscience in general with all its disastrous negative effects upon different levels and segments of society.

But maybe the worse effect are the general "results" of the work of this segment of insufficiently trained researchers as teachers at university. With a human resource of poor or very poor quality Romania does not have today the necessary force to quickly improve its modes to

efficiently and properly train the students regardless the formal level of the educational system. This is one of the main causes which conducted today to this disastrous situation. There are some studies upon this topic, many of them made by some international organizations, which clearly testify the poor level of qualification which is obtained by Romania` contemporary students (Maci, 2018). The main aspect responsible for this is also the poor quality of the "trainers". And, if we take into consideration the fact that from among these students will be recruited the next generation of academic researchers it is very easy to understand not just how this vicious circle is absurdly closing itself but also to understand one of the reasons for which those participants to the "academic" conferences are today so unprepared and why they are producing, in vast majority of the cases, only pseudoscience or, at the best, just *toy science.*

Conclusions

It simply cannot be denied the fact that in the majority of cases the organizing and the promotion of various contemporary Romanian academic events the PR action and its effects are indeed, formally speaking, *positive*. These events *are well promoted* and, with small exceptions, they are also well organized. But beyond this huge *emptiness of words* it seems to be nothing. *With few exceptional cases these academic events are producing nothing*. They are maintaining a low level which is specific only to the toy science, a "science" made, in the best of cases, from compilations, or, in others, build through different forms of fraud and incompetence. An indeed terrible mix of imposture, absurd and decline.

Yet, we are not completely hopeless. This is because in the last years it started to appear in Romania the seeds of improvement. Even if these seeds are very few and only at the beginning we must to have hope. Thus, now there are more and more cases of *personal excellence* in the field of academic research and also in the domain of publishing the scientific results. Of course, this process is in some way only at its beginnings but what really counts is its simple existence. Unfortunately we still cannot speak of something systematic and thus the majority of the academic system is yet to be reformed. However, what it is more encouraging is the fact that among some very well trained academic Romanian contemporary scholars there are also some of them which are fully capable not only to understand the gravity of the situation but also to propose themselves solutions and high standard strategies in order to improve the actual conditions (Baumgarten, 2014).

But beyond the personal excellence, which is very possible even within the actual conditions, Romania must to be aware of the fact that it will be need a strong political support. This is true because the whole system, even in its general communication process regardless if we speak about publishing the results of the scientific research or other collateral aspects, needs a set of coherent measures and rules. Among these we can mention here for example the need of rules for establishing a much more serious selection of the participants, rules for getting the financial supports from the state for any form of academic event through which science is disseminated in a one way or another, rules for public promotion of these events and so on.

BIBLIOGRAPHY

Cincea, M – *Frăția penal-academică. Cercetarea științifică din penitenciarele României: o investigație jurnalistică*, Editura Humanitas, București, 2018.

Baumgarten, A – „Două idei pentru cercetarea românească" (2014), www.contributors.ro,*http://www.contributors.ro/administratie/educatie/doua-idei-pentru-cercetarea-romaneasca/* (Retrieved – 20.04.2018).

Allison B. Kaufman, James C. Kaufman (eds.) – *Pseudoscience. The Conspiracy Against Science*, MIT Press, Cambridge, Massachusetts, 2018.

Funeriu, Daniel. – „Apel către elite" (2018) www.contributors.ro, http://www.contributors.ro/editorial/apel-catre-elite/ (Retrieved on 20.04.2018).

Liiceanu, G. – „Balta stătută a facultăților noastre", retrieved from www.contributors.ro, *http://www.contributors.ro/advocacy-public-affairs/balta-statuta-a-facultatilor-noastre-scrisoare-deschisa-catre-domnul-daniel-funeriu-ministru-al-educatiei-si-cercetarii/* (Retrieved – 20.04.2018).

Maci, M. – *Anatomia unei imposturi - O școală incapabilă să învețe*, Editura Trei, Bucuresti, 2016.

Maci, M. – „Despre inutilitatea cercetării în România" (2017), online resource on www. contributors. ro, *http://www.contributors.ro/editorial/despre-inutilitatea-cercetarii-in-romania/* (Retrieved – 13.05.2018).

Maci, M. – „Analfabeți și nefuncționali" (2017), retrieved from www.contributors.ro - *http://www.contributors.ro/editorial/analfabeti-si-nefunctionali/* (Retrieved on 20.04.2018).
Sinaci, M, Măduța, C. (eds.) – *Comunicare, cultură și societate*, Trivent, Budapest, 2017, Adrian Păcurar – „Scurtă anatomie a unui dezastru istoric – Eșecul universității românești de astăzi", pp. 141 – 157.

Șercan, E. – *Fabrica de doctorate sau cum se surpă fundamentele unei nații*, Editura Humanitas, București, 2017.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

TEACHING DIGITAL NATIVES: MASSIVE OPEN ONLINE COURSES (MOOCS)

Roxana Elena Doncu
Lecturer, PhD, "Carol Davila" University of Medicine and Pharmacy, Bucharest

Abstract: 2012 was declared "The Year of the MOOC" by the New York Times. Since then, both prominent universities and those wanting to raise their educational profile designed MOOCs for a variety of subjects and topics. My paper aims to provide an analysis of both the strengths and weakness of MOOCs with regard to teaching medical terminology and to argue that these open online courses can be an invaluable teaching aid for future generations.

Keywords: education, MOOCs, learning technologies, digital natives

1.Introduction: a revolution in learning

In 2012, only four years after Steven Downes and George Siemens launched the first MOOC (Massive Open Online Course)[1], Connectivism and Connective Science (2008) at the University of Manitoba, Canada, an article in the New York Times enthusiastically celebrated 2012 as the year of the MOOC. 2012 was indeed the year the MOOC conquered the higher education world, changing from "collaborative techie learning events" (https://www.nytimes.com) into massive enterprises of elite universities. Finding out that one advantage of the MOOC was to broaden the number of students who could be enrolled in a university-level course, many platforms such as Coursera, edX, and Udacity started collaborating with elite universities in order to provide open courses. What was the explanation for this sudden success? For one, the idea of the MOOC was probably as revolutionary as the establishment of the first schools free of charge had been in the 19th century. First of all, they responded to the general need for education, enrolling millions of students free of charge. Secondly, they responded to a specific need of our age, networking, in particular digital networking, engaging the attention and the abilities of the "digital natives" in ways traditional lectures and course design could never hope to achieve. The more revolutionary MOOCs, the cMOOCs (c stands for "connectivist") are based on connectivism and the concept of rhizomatic learning derived from the work of poststructuralist philosophers Gilles Deleuze and Felix Guattari, encouraging the autonomy of the learner, together with diversity, interactivity and openness. Although most cMOOCs use 'experts' as providers of knowledge, their educational model is not the transmission of knowledge on a hierarchical chain from teacher to student, but the sharing of knowledge between participants, by promoting interaction through blogs, learning communities and social media platforms. The more traditional – and the most common MOOCs are the xMOOCs (where x stands for eXtended), which are designed as additions to university courses. Their educational philosophy is based mainly on the traditional role of the teacher, providing video lectures which are available for downloading, computer-marked assignments as well as peer assessment, supporting materials, discussion forums and certificates of completing the course.

[1] Although relatively recent, the MOOC has already a contested history. The term MOOC was coined by Dave Cormier at the University of Prince Edward Island (http://davecormier.com/edblog) in a blog conversation with Downes and Siemens, in the context of the connectivism and rhizomatic learning. However, the launching of the first MOOC has been also claimed by HASTAC (Humanities, Arts, Science, and Technology Alliance and Collaboratory) at Duke University (https://www.hastac.org)

While xMOOCs, which have been adopted by all top universities around the world, are the most popular, it is certain that cMOOCs make the most of the revolutionary educational potential of the MOOC, involving both teachers and students in a sharing experience. The role of technology is central in a cMOOC, facilitating the interaction between participants. In contrast, one criticism that is frequently launched at xMOOCs is that they just replicate the classroom environment in a more high-tech environment, thus using technology only to add some 'spice' to the traditional learning environment. However, by analyzing an xMOOCs on medical language and terminology that has been designed by the Chair of Modern Languages at the University of Medicine and Pharmacy "Grigore T. Popa", Jassy, in collaboration with medical and other health care professionals, I will attempt to demonstrate that xMOOCs prove quite useful in creating a bridge between traditional ways of learning and teaching and more innovative ways, especially by making use of digital platforms and technology to enhance motivation and participation.

2.Designing Medical language xMOOCs in Romania

The University of Medicine and Pharmacy "Grigore T. Popa" advertises its medical language xMOOC as "MedLang Palliative Care - Cursuri online pe suport video în domeniul îngrijirii paliative și comunicării medicale", specifying that it is part of an European project in the framework of Erasmus +, strategic partnerships in the field of higher education. Supporting innovation is one of the main aims of Erasmus +, and the MOOC is an ideal candidate for such a programme, as it potentially meets all the eligibility criteria.

As an xMOOC, the language course for the medical profession follows a similar course design model to many university courses, with the course content being broken down into twenty smaller units that facilitate step by step learning. The MOOC is based on medical palliative care protocols that have been standardized at the level of the European Union and is designed as a twofold course with identical units but different tasks for those who want to develop the practical skills necessary for the implementation of these protocols, on the one hand, and those who want to develop communicative skills and learn the necessary English medical terminology related to palliative care. The start page of the course shows the image of a tree – an apt reminder of the academic tree of knowledge – and the learner can go either to the right side for the medical language course, or to the left for the course on palliative care operational procedures. The language learning course for the medical field is aimed at "medical professionals, university students, language teachers, volunteers or anyone who wants to improve their language skills in health care or social services" (https://medlang.eu/course/) and it is made up of twenty units organized around a video presenting a simulation of a palliative care protocol. Additional materials are a vocabulary glossary for each unit, a grammar sheet and a cultural issues sheet that are meant to improve key areas of language acquisition as well as develop cultural awareness and cultural communication skills. The strongest point of the course is the videos: by watching them, students become familiar both with the appropriate procedures to be performed within the palliative care protocols and with the proper language in which these procedures should be explained to patients. Streaming videos sequences are associated with sets of instructions and captions that define and explain the procedures being performed. Video simulation is a great means of enhancing learning, as the learning situation simulates a real context and engages the learner's attention at more levels: corporal, perceptive, mental and affective. As Young and Asensio note, video streaming has a number of pedagogical advantages that can be grouped into three categories: image, interactivity and integration. In terms of image, a video is able to attract attention and to enhance the retention and recall of new information. Moreover, as students of the digital age have grown up in an

environment which favoured watching television and playing computer games, Gioia and Bass remark that they have developed learning styles where understanding occurs through visual images. A host of education scientists emphasized the connection between visual clues and the memory process, while Goodyear and Steeples claimed that videos provide vivid imagery through which tacit knowledge that is difficult to articulate verbally can be conveyed. Interactive video technology can offer learners more control over the material than the traditional lecture, as it enables them to pause, rewind it or replay it at their own pace. They can use it anywhere and anytime, as well as select what is relevant for them, so video materials can encourage more independent modes of study. At the same time, the integration of videos with other supporting materials such as texts, discussion forums and research links to form a virtual learning environment is a kind of positive redundancy that makes learning more effective. By using both verbal and non-verbal (visual) means of communication, integration leads to a multi-channel communication, in which the processing and storage of information is reinforced by the use of parallel or complementary channels. Integration also adds dynamism to the presentation of materials and can address different learning styles (visual, aural, verbal, logical, social or solitary). By asking the students to produce videos of their own, responding to the input of the videos and simulating palliative care procedures, the MOOC manages to integrate even the seventh learning style (the physical or kinetic).

The twenty units of the language course for the medical field and the course on palliative care operational procedures are: Catheterisation, Paracentesis, Automatic syringe, Transfer in bed, Conspiracy of silence, Active listening, Communicating news, Spiritual assessment, Nutrition, Oral care, Patient bath, Pain Assessment, Pain prescribing, Burn out syndrome, End of life care, Terminal phase, Ulcers and skin lesions, Awareness level, Patients' network and Caregivers' needs. The same videos are integrated into the two courses, but to different ends. While within the framework of the palliative medicine course the videos serve as means to develop skills, in the medical language course they can be used as watching and listening materials, on the basis of which students have to do true or false, multi-choice or matching exercises or permutation activities. The idea of having two different, yet complementary courses based on the same streaming videos shows how effective the design of a MOOC can be, when the high potential of technology is adequately used.

The acquisition of medical terminology and practice of communication for medical purposes in English is facilitated both by the follow-up exercises of the watching and listening section and by the reading and vocabulary section, accompanied by a word glossary. The matching exercises, which in a classroom context are quite boring, become dynamic as the learner has to complete them online by a drag and drop. Especially useful for the future health care practitioner are the matching exercises in which they are required to put together the informal word and its medical /formal equivalent. This type of exercise allows them to perform the mental 'translation' of the medical terminology they learn into 'layman' vocabulary, a practice that is essential for an efficient doctor-patient communication. Another type of exercise that will aid in the communication with the patient is the matching of a doctor's questions with the patient's answers. Communicative skills are further developed in the Speaking section, where learners are required to record themselves while conducting a doctor-patient dialogue and to upload the mp3 file so that it can be peer-assessed on the discussion forum.

Another important part of the material used for the MOOC is the cultural issues sheet. In today's global world, in which immigration, multiculturalism and transnationalism have become stringent issues on every political, social and cultural agenda, health care professionals need to be aware of sensitive cultural issues. For palliative care this becomes even more important, as the

focus of palliative medicine is not on healing, but the on providing relief from the symptoms and stress of a severe illness and on improving the quality of life for both the patient and his family. Providing palliative care for a patient means being aware of his/her cultural background, and adapting it to the individual's level of needs and expectations. Awareness of sensitive issues and cultural specificities can also lead to an improvement in the communication doctor-patient (or, more broadly, health care giver – health care consumer). One can even venture to say that nowadays the education of the health care professionals needs to extend, from the purely theoretical/practical binomial, not only to the development of social/communicative skills, but also to the acquisition of a multicultural and intercultural competence, which would allow the health care giver to improve his interaction with people from other cultures. Moreover, as Tseng and Streltzer note, the patient-doctor relationship is influenced by three types of culture that interact with each other: the culture of the patient, the culture of the physician and medical culture[2]. In order to provide "culturally appropriate care", it is important for both the physician and the patient to be aware of the cultural factors that can influence them and the medical setting. (9) How Another great advantage of the cultural issues sheet is that, by raising questions to be discussed on the forum, it can engage the attention and participation of the international students that are enrolled in the English teaching module, now a palpable (and growing) presence at all top medical schools. International students can prove an invaluable resource for the acquisition of a multicultural and intercultural competence, as they can provide first hand information and offer feedback on the cultural appropriateness (or inappropriateness) of certain medical practices. For example, in Unit 5, Conspiracy of Silence - Handling Collusion, the thorny issue of withholding information from patients (most often meaning that doctors refuse to accept the responsibility of giving bad news to the patient) is discussed from the point of view of both legislation and medical culture. Thus, while the article makes it clear that according to law the patient has priority in learning the diagnosis, the therapeutic decision is made in a paternalistic manner in most Europe, with the difference that whereas in Western Europe the patient is more autonomous, in Eastern Europe, due to the lack of adequate communication training, the doctor is often persuaded by the family of the patient to engage in a 'conspiracy of silence'. Another useful cultural issues sheet is presented in Unit 8, Spiritual Assessment, where the role of religion and spirituality is discussed in relation to the patient's understanding of the disease and their level of engagement with the disease. A patient's religion can also influence how pain and suffering are perceived, for example Unit 12, Pain Assessment, provides a discussion on how in Christianity and Islam pain is seen as a kind of redeeming for the soul, thus making the patient capable of developing a more positive outlook if he/she is capable of assigning a spiritual meaning to his/her suffering.

3.The Question of Assessment

The question of assessment is a crucial one in all types of learning, as it influences how learning goals are met, defined or redefined for the future. From the students' point of view, assessment is one of the major tools that motivate performance. Enrolling in a MOOC is one thing, completing it quite another. Many education specialists noted that one of the main downsides of a

[2] According to Tseng and Streltzer, the culture of the patient influences his/her understanding of an illness, his motivation for the treatment and compliance. The physician's prejudices and biases will "shape the pattern of interaction and communication with the patient". Medical culture, a set of "traditions and practices that have developed within the medical service setting beyond medical knowledge and theory" (9), can influence for example, whether a patient will be informed about the a fatal illness or the diagnosis will only be imparted to his family in order to protect him/her. This "conspiracy of silence" or collusion is referred to and analysed in Unit 5 of the MOOC.

MOOC is the low-level of completion, which is often due to the inability of such a course to provide accurate assessment. Admiraal et al. note that while "new web technologies allow for scalable ways to deliver video lecture content, implement social forums and track student progress, we remain limited in our ability to evaluate and give feedback for complex and often open-ended student assignments". (207)

The weak spot of the medical language xMOOC is assessment, which is generally a problematic issue of all MOOCs. The course offers two types of assessment, computer-marked assignments for the online tasks and peer-assessment for the videos and mp3s that the learners are supposed to upload. Although the course specifies that the tasks of the learner include: coverage of the units, according to learner's interest, completion of the evaluation test of the unit, peer assessment (learner's evaluation of a colleague's speaking task, uploaded on forum - 1/2 per module), at least 1 comment per unit on forum and at least 1 comment on cultural issues per unit on forum (http://medlang.eu/course/), the learner receives certification if he/she has completed only the first two tasks of the course. Furthermore, as peer-assessment tends to be quite unreliable, there are no peer assessment forms or checklists that may guide the prospective learner-evaluator when assessing a colleague's work. That assessment is the weak spot of the course is easy to see, as there are 0 comments posted on the discussion forum. This is quite a pity, as the course design and the background materials can prove invaluable aids in the process of learning English for medical purposes. However, the xMOOC can be used as a reinforcement of the on-campus medical courses if the teachers get involved and provide further motivation for completion of the course. Peer assessment forms, which the course lacks, can be designed by the various teachers according to the learning goals they want to promote or the uses they can find for the MOOC. Using the videos and the background materials of the xMOOC as an additional learning strategy for medical students wanting to improve their communication competence should increase the students' learning motivation and commitment to their learning process as well as make them assume responsibility for their own learning process.

4.Conclusion

As Yolanda Catelly notes, the foreign language teacher in a non-philological university teaching ESP "should resort to more than one restricted model, as by using a blend, there will be higher chances of harmonizing the teaching with the students' favourite learning styles." (128) The design of the xMOOC makes it the ideal candidate for extra-classroom practice and development of individual independent learning strategies, especially popular with the new generations of 'digital natives', students that have grown up and been educated in an environment of digital media. As Romanian students, even digital natives, have been educated in a more or less traditional school system, where the teacher still retains most of the control over what happens in the classroom, xMOOCs like the one designed by the University of Medicine and Pharmacy "G.T. Popa", Jassy could act as a bridge between tradition and innovation in learning, encouraging students to look for new ways of learning and helping them to gain gradual control over the learning process.

BIBLIOGRAPHY

1.Admiraal Wilfried, Bart Huisman and Olga Pilli. "Assessment in Massive Open Online Courses", in *The Electronic Journal of e-Learning* 13/4 (2015), pp. 207-216.

2.Catelly, Yolanda Mirela. "Pleading for the students' foreign language learning and using strategies development in the Romanian higher education", in *Synergy* 10/1 (2014), pp. 127-135.

3.Cormier, Dave. "The CCK08 MOOC, Connectivism Course, ¼ way", Dave's Educational Blog, 2. Oct. 2008, http://davecormier.com/edblog/, accessed 2 May 2018.

4.Davidson, Cathy. "What Was the First MOOC?" http://www.hastac.org, 27. Sept. 2013, accessed 1 May 2018.

5.Gioia, Dennis and Dan Bass. "Teaching the TV generation: the case for observational learning", in *Organizational Behavior Teaching Review*, 10/2 (1986), pp. 11-18.

6.Goodyear, Peter and Christine Steeples. "Creating shareable representations of practice", in *Advance Learning Technology Journal* (ALT-J) 6/3 (1998), pp. 16-23.

7.Mayer, Richard and Joan Gallini. "When is an illustration worth ten thousand words?", in *Journal of Educational Psychology*, 82/6 (1990), pp. 715-726.

8.Pappano, Laura. "The Year of the MOOC." http://www.nytimes.com, 2. Nov. 2012, accessed 1 May 2018.

9.Tseng, Wen-Shing and Jon Streltzer. *Cultural Competence in Health Care. A Guide for Professionals*. New York, Springer Science, 2008.

10.Young, Clive and Maria Asensio. "Looking through the three 'I's: The Pedagogic Use of Streaming Video", http://www.networkedlearningconference.org.uk, accessed 2 May 2018.

11.---. MedLang – Palliative Care, http://medlang.eu/course/, accessed 2 May 2018.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

PERCEPTIONS OF MILLENNIALS AT THE WORKPLACE

Fabiola Popa
Lecturer, PhD, Politehnica Unversity of Bucharest

Abstract: Almost for the first time in history, the work environment witnesses the existence of three generations that need to collaborate in order see a project through to the end, a context which comes with its own challenges and advantages. Millennials are the youngest employees to enter the labour market and they bring along specific characteristics that are likely to shape the workplace. The present article looks into the generation of Millennials and their relationship with the concept of "work" and it tackles questions such as: What kind of personality traits do they bring to the office? What kind of workplace do they seek? What work values do they have? What motivates them? What kind of leaders and what kind of followers do they make? How are they perceived by older managers and co-workers?

Keywords: Millennials, Baby Boomers, generational cohorts

I. Introduction

The age difference between the employees who share the same workplace can impact on the work environment and therefore on the organizational goals quite considerably, given that each generation is bound to bring different work styles, mindsets, and values to the table. Generational theory posits that individuals who are born in a generation or belong to the same generational cohort are likely to develop similar worldviews and hold similar beliefs, given that they have lived in the same social, economic, and historical circumstances which have shaped them in a certain way. Currently, the workplace is the meeting point of three generations, the Baby Boomers, the Gen-Xers, and the Millennials, whose attitudes and values are sure to clash, if organizations are not alert enough to develop the ability to deal with the challenges put forth by age diversity. The extent to which a company can suffer losses resulting from conflict, mere misunderstandings, and miscommunication related to age differences is often overlooked, although companies should give due importance to this aspect as well, the same way in which they teach their employees to be better team players or more culturally aware.

According to Karl Mannheim's generational theory, each generation shares "a social location" which affects its members as much as their family or cultural background does. The individuals pertaining to a certain generation are influenced by social and historical events and are likely to act in a certain way which is specific to most of their cohort; in their turn, their actions result in events that will shape the generation coming after them. A more refined version of this theory is that of William Strauss and Neil Howe, who maintain that American history is characterized by four generational types that dominate more than twenty years each, therefore they make up a full cycle every ninety years. Each cycle is characterized by four distinct phases, or "turnings".

Generations are also presumed to rotate around four different archetypes: Artists, Prophets, Nomads, and Heroes. Artists are born during the type of turning entitled Crisis (such as a great war) and they tend to be empathic and inner-oriented. Examples of such generations living today are the Traditionalists or the Silent generation (born between 1925 and 1945), and Generation Z or the Homeland Generation (born after 2004). Prophets are born during a High (after a Crisis), a time of social rejuvenation and idealism, and they tend to be moralistic and value-driven. Such a generation

living today is that of Baby Boomers (born between 1943 and 1960). In their turn, Nomads are born during an Awakening, a period of social unrest and of questioning of hitherto immutable values and truths, and they tend to be tough, cynical, and individualistic. Such a generation is Generation X (born between 1961 and 1980). Finally, the Heroes are those born during an Unraveling, a period characterized by pessimism and distrust in institutions. Such an example is the generation of Millennials (born between 1982 and 2000).

Generational theories have also focused on the issue of micro-generations, those born on the cusp of two generations. Due to their liminal position, "the cuspers" may share elements of both generations, therefore they are able to handle difficult multi-generational communicational contexts in a way others wouldn't. They are perceived as "generational mediators" (Sutton, 2005). On the other hand, again because of their liminal position, they may often feel misfit, and neither here nor there when it comes to identifying the cohort they belong to. Such a micro-generation is the generation of Xennials (born between 1977 and 1983), renown for "the idiosyncratic mix of analog and digital upbringing that makes this generation unique" (Wertz, 2018).

Finally, the most recent interest of demographers, psychologists, and generational theorists has been in the Gen Edge, those currently coming of age and still completing their education, therefore not on the labor market yet. Also known as the Homelanders, or Generation Z, they are perceived as tech-savvy, mature, and realistic. As such, they will impact and change the workplace in ways which are yet to be seen.

II. Millennials at the Workplace

According to the demographers at Pew Research Center, Millennials account for 27 % of the population, which means that they have already become dominant economically speaking, in terms of employment and spending power. In 2016, they had already surpassed GenX-ers. They are the ones who build the atmosphere at the workplace and shape it according to their attitudes related to a variety of issues: motivation for work, relationship with authority figures, work and life balance, collaboration versus competition, feedback, relationship with technology, openness to diversity, degree of formality in their professional relationships etc. They have been both acclaimed and criticized, sought-after and discriminated on grounds related to age. Irrespective of the way in which they are perceived by older colleagues, what is certain is the fact that they herald the beginning of a new relationship with the concept of work, one which calls for adaptation and redefinition of the work environment, with everything that this entails.

When it comes to motivation for work, Millennials seem to be less career-driven and money-oriented than previous generations. Instead, they look for work that is intrinsically rewarding (Kilbert, 2014). They want to be involved in projects they enjoy and which give them the opportunity to leave a positive mark. As they are civic minded and oriented towards social action, they don't want to work just for the sake of material rewards, they feel the need to be employed by companies that clearly emphasize the way in which they can make the world a better place, companies that make their ethical values known upfront. While they are less sacrificial and not keen on becoming workaholics, their relationship with the concept of "work" is still complex and mission-oriented: they "want to be paid volunteers and, instead of joining a company, they want to join a crusade" (Tulgan in Burkus, 2009). Equally, they look for companies that put forth clear opportunities for them, as they already seem to know what they are looking for and they have a clear career path in mind.

Unlike previous generations, Millennials seem to be uncomfortable with the idea of competing and fighting to climb the career ladder step by step, or taking time to do that, for that matter. They want financial compensation which is performance-based, and age, experience, and qualifications do not seem to be important in the scheme of things. They expect their opinions to be as valid as those of their older colleagues, and they believe that speaking up is a sign of assertiveness, while their superiors or more mature colleagues may perceive this as disrespect. They dislike the idea of hierarchy, instead they expect to work in teams and be given constant feedback related to how they do. They are also known as the "trophy kids", as they grew up in an educational environment in which every child won a prize just for participation, and they were nurtured by the so-called overprotective helicopter parents; consequently, "they seek managerial attention focused on what they should be doing to advance themselves. They often redirect the need for positive reinforcement from their parents to their new managers" (Marston in Shultz 34). Although they seek constant feedback to make sure they are on the right track, they seem unable to receive feedback that is less than positive, and to take criticism as an opportunity to grow, and, again, this is believed to be the result of years of praising by parents and educators (Espinoza et al, 2011)

Given all the above, it is no wonder Millennials are often perceived as "entitled, imaginative, self-absorbed, defensive, abrasive, myopic, unfocused, and indifferent" (Espinoza et al, 2011), "hard to train, and uncommitted to their position of employment" (Gargouri and Gauman, 2017), "a generation known for its over-confidence and narcissism" (Queiri et al, 2014). They are seen as overly familiar or downright impolite, and dismissive of formal dress codes, and titles (Mithers, 2009). They find it natural to engage in cyberloafing and to attend to personal matters at work. Due to over-exposure to technology, information overload, and instant access to online entertainment, they seem to lack patience, to be easily distracted and easily bored, and also to seek instant gratification (Robinson and Sttuberud, 2012). Due to this negative perception, Millennials are said to face reverse ageism and they fall victims both to stereotypes related to the generation they belong to and to the urge of HR departments to avoid age discrimination of older employees (Garguri and Gauman, 2017). On the other hand, if they are employed, Millennials quit very quickly; they are said to be job-hoppers (Robinson, 2012), with boredom being the main cause of pre-mature turnover, followed by adversity to risk-taking and the feeling of being entitled to more (Campione, 2015).

What about the positive values and traits they bring to the work environment? Some of them stem precisely from the negative aspects mentioned above. Their close relationship with technology results not only in shorter attention span and impatience. The fact that they are "digital natives" and passionate about technology, that they have had instant access to rich information since an early age, that they had the opportunity to engage in online communication with people all over the world, and they are able to multi-task could make them valuable assets at the work place in a variety of ways. For one, they move things forward just by embracing newer, up-to-day working methods and ideas, and they can convince older employees to do the same just by setting an example. They are much keener on collaboration and teamwork and they build a more relaxed atmosphere around the office just by being more open and more informal than senior colleagues. They cherish diversity, in whatever form it may be (ethnical, cultural, gender-related etc) and they are less likely to accept any form of discrimination (Mithers, 2009).

Given that they are much into diversity and equality, it follows that, when it comes to the idea of authority, Millennials dislike hierarchy, therefore the type of leadership they seek seems to be a participative one (Chou, 2012). According to Kurt Lewin's theory of leadership styles, the participative leadership style entails inviting subordinates to contribute with ideas in the decision-

making process and taking their opinions into consideration, which increases the employees' motivation, commitment, and results in low turnover of staff (Chou, 2012). In their turn, Millennials are likely to prove to be exemplary followers, in terms of Robert Kelly's followership theory, namely "independent and innovative… able to work well with others…willing to question leadership" (Chou, 2012).

According to Espinoza et al, leaders who proved to be effective in their role of managers of employed Millennials turned out to have several core competencies which helped them bridge the generation gap and reach out to their younger subordinates: adaptability (effective leaders "talked about their own need to change in order to manage in today's world", while challenged leaders "talked about how others needed to change in order to make it in the real world"); self-efficacy (effective leaders "believed there was something they could do about their situation", while challenged leaders "believed that there was little they could do about their situation"); confidence (effective leaders "allowed their subordinates to challenge them – ideas, processes, ways of doing things", while challenged leaders "sanctioned or punished their subordinates for challenging them"); power (effective leaders "used the power of relationship versus the power of their position", while challenged leaders "felt the only power they had was their positional authority"); energy (effective leaders felt that "working with Millennials made them feel younger", while challenged leaders felt that "working with Millennials made them feel older"); success (effective leaders "saw themselves as key to the Millennials' success", while challenged leaders "saw Millennials as an impediment to their own success").

Apart from an inclusive, democratic leadership style that provides them with clear directions and constant constructive feedback, as well as with the opportunity to be expressive and participative in terms of decisions made in the workplace, companies will be able to attract and retain Millennials if they put forth types of benefits which the generations before them did not value that much (Neil, 2014). Rather than caring about "high pay, flexibility, and prestige", like Baby Boomers and Gen X-ers did before them, Millennials are keen on "job security and good benefits" , benefits that "maximize protection and minimize uncertainty", among which the most important ones are related to long-term financial planning and health insurance (Neil, 2014). Again, this seems to be the result of over-protective parenting, which made them risk-adverse, and of the fact that they came of age during a recession. Another aspect that would count as a perk is a flexible schedule, coupled with the possibility of working from home; an obvious emphasis on work/life balance is preferred, and this has been adopted by some "progressive companies" that already provide their employees with fringe benefits related to family life and parenthood such as "onsite daycare, scholarships for employees' children, adequate vacation time, maternity and paternal leave, and adoption assistance" (Kilber et al, 2014).

III. Conclusion

Millennials have already shaped the workplace in ways which previous generations could not foresee, and companies should strive to adapt to the new mindsets, attitudes and expectations held by the youngest generation on the labor market. On the other hand, it is incumbent on all the parties involved to try to come to terms with the challenges brought about age difference, while enjoying the benefits that such diversity provides.

BIBLIOGRAPHY

Burkus, David (2010). "Developing the Next Generation of Leaders: How to Engage Millennials in the Workplace". Leadership Advance Online – Issue XIX, School of Global Leadership & Entrepreneurship Regent University, ISSN 1554-3757, www.regent.edu/lao

Campione, Wendy (2015). "Corporate Offerings: Why Aren't Millennials Staying?". Journal of Applied Business and Economics Vol. 17(4)

Chou Shih Yung (2012). "Millennials in the Workplace: A Conceptual Analysis of Millennials' Leadership and Followership Styles". International Journal of Human Resource Studies ISSN 2162-3058 2012, Vol. 2, No. 2

Espinoza Chip, Ukleja Mick, Rusch Craig (2011) "Core Competencies for Leading Today's Workforce". *Leader to Leader*. Hesselbein &Company, 2011

Gargouri Chanaz, Guaman Carla (2017). "Discriminating against Millennials in the Workplace Analysis on Age Discrimination against Young Adults". Journal of US-China Public Administration, January 2017, Vol. 14, No. 1, 38-45

http://www.pewresearch.org/fact-tank/2018/04/11/millennials-largest-generation-us-labor-force/

Howe, Neil (2014). "How the Millennial Generation Is Transforming Employee Benefits". Benefits Quarterly, 2nd quarter, 2014

Howe Neil, Strauss William (1991). *Generations: The History of America's Future, 1584 to 2069.* New York: William Morrow & Company

Kilber Jennifer, Barclay Allen, Ohmer Douglas (2014). "Seven Tips for Managing Generation Y". Journal of Management Policy and Practice vol. 15(4) 2014

Mithers, Carol (2009). "Workplace Wars". https://www.more.com/new-home-lhjcom

Queiri, Abdelbaset Ramadan, Dwaikat K. Nizar, Wan Yusoff Wan Fadzilah (2014): "Motivational Methods for Millennials: Balancing between Workplace Reality and Millennials' Expectations". International Conference on Economics, Social Sciences and Languages (ICESL'14) May 14-15, 2014 Singapore

Robinson Sherry, Stubberud Hans Anton (2012). "Millennial Workforce: Communicating and Multitasking". International Journal of Management & Information Systems – Fourth Quarter Volume 16, Number 4, 2012

Schultz Roberta, Schwepker Charles (2012). "Boomers vs. Millennials: Critical Conflict Regarding Sales Culture, Salesforce Recognition, and Supervisor Expectations". International Journal of Business, Humanities and Technology Vol. 2 No. 1, 2012

Wertz, Jia (2018). "Analog and Digital: Xennials Present A Unique Opportunity For Marketers". https://www.forbes.com/sites/jiawertz/2018/04/19/analog-digital-xennials-present-unique-opportunity-for-marketers

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

DEVELOPING INTERCULTURAL AWARENESS THROUGH THE JIGSAW METHOD

Mihaela Pricope
Lecturer, PhD, Politehnica University of Bucharest

Abstract: Teachers have always been preoccupied with finding new ways to enhance learning and to motivate their students. Nowadays, teaching is learner-centered which means that students are required to take responsibility for their own learning, are encouraged to participate in the teaching process and to work collaboratively.
The advantage of cooperative learning methods of teaching is that they meet all these requirements and create opportunities for students to be accountable for their learning and to develop team work skills. The requirements of today's society and work environment should be put into practice by the education establishments and help students become better citizens and professionals. One way to achieve this is by the implementation of cooperative learning methods which offers learners the opportunity to take more responsibility for effective learning in both working individually and in groups.
The present article describes the jigsaw method and offers an example of using this technique in the language classroom for developing intercultural awareness skills through reading. It offers an alternative to classical reading activities, which may be less involving. The positive aspect of this king of task is that it helps all the students participate in the work and it offers them the opportunity to correct each other and debate on the topic of discussion. Many skills are developed and practised by these techniques such as: presentation skills, team work, language practice and communication skills, intercultural skills.
Thus, intercultural awareness activities become fun and by encouraging students to discover by themselves cultural elements, these tasks are a good method to promote understanding of ethnorelativism.

Keywords: collaborative, learning, jigsaw, reading, intercultural

Theoretical background: cooperative learning

The teaching field has always been challenging for teachers because it requires to work with people and to address difference in innovative ways so that learners may achieve competences at a similar level. Reflective teachers may have confronted with a series of questions such as:

- How can I better motivate my students?
- What should I do to get all the students involved in the lesson, despite their personality differences?
- How can I grab and maintain my students' interest?
- How do I address different learning styles?

The questions may continue and the answers can be different according to teacher's expertise, personality, love for his/her job, degree of involvement, creativity, professional knowledge etc. Still, one answer which may prove to be satisfactory for all these questions refers to collaborative learning techniques.

If teachers implement collaborative learning methods they address the issues of diversity in the classroom, which means that every learner, irrespective of their learning styles and personality traits may benefit from these techniques. By working in groups to achieve a common goal, students become better motivated and cooperation is ensured if they work effectively. Teacher's role is not

to lecture and transmit knowledge but to facilitate learning and encourage participation and cooperation.

Traditional teaching with the teacher at the centre of the classroom promotes passive learning, which doesn't involve the student as an active participant in his/her own learning. The more recent teaching methods focus more on students' active participation in the teaching-learning process and on the creation of meaningful learning contexts for them. We believe that students learn best when they are invited to participate, collaborate and take responsibility for their own learning. One way to achieve this goal is through cooperative learning. This strategy teaching and learning strategy allows students to create their own learning through exploring and exchanging information. Besides increased knowledge of a given subject students develop other soft skills such as: team work, communication skills and positive social behavior (politely disagreeing, asking questions, active listening). In a study (Tombak et al 2010) the authors demonstrates that the implementation of cooperative learning methods at university level has positive effects on students' motivation.

The jigsaw method can also be used to develop research skills in working with data by requiring students to gather and analyze data sets generated by different disciplinary research methods and then synthesize understanding across multiple types of data sets (qualitative and quantitative; ecological and sociological data collected at different spatial and temporal scales, etc.).

Not all group work becomes cooperative learning. Students may be grouped to perform a task but inappropriate behavior may appear which impedes effective cooperative learning. Some of the students may not contribute to the common task while others may take control of the activity and work individually without asking for collaboration. Cooperative learning appears when students work together to accomplish shared learning goals. In order to work together effectively and learn from peers students must assume responsibility for their own learning and for sharing information. The learning goals are established by the teacher and students understand that their individual work counts as part of a whole.

According to Johnson and Johnson, and Johnson and Holubec (1991, 2005) cooperative learning is conditioned by five elements: positive interdependence, individual accountability, promotive face- to-face interaction, interpersonal skills and group processing.

Positive interdependence is the first and the most important element of effective cooperative learning. Positive interdependence occurs when students understand that the success of the group depends on each member's effort put into work. They perceive that they are linked with each other with an invisible bond so that when every member succeeds, group success is ensured. On the contrary, if one fails, the rest also fail. This concerted effort creates a great sense of belonging and increases self-esteem. All the work that one does is not only beneficial for himself/herself but it benefits all the other group members as well. This interdependence is based on one person's commitment to become part of a whole and to contribute to other people's success as well as one's own.

Individual accountability refers to the commitment to accomplish one's individual tasks which contributes his/her part of the work to the group's general goal. The group's goal must be measurable in terms of progress and individual effort. This avoids the undesirable situation in which one member does a lower quality work than others. Individual performance must be assessed by the teacher or an observer and the feedback provided is presented to the individual and the group in order to decide who needs more guidance in accomplishing the task. The feedback is given to help students become better at their work by peer/teacher correction and support and not to blame one member who may be weaker at performing the given task.

The third element of cooperative learning is face-to-face interaction which should take the form of helping, supporting, encouraging and praising each other's efforts. In effective interaction for cooperative learning, students care for the other's understanding of the task, enjoy sharing their knowledge with the others and promote constructive discussions about the ideas and notions involved in the learning. Face to face interaction encourages verbal and non-verbal communication, exchange of ideas and common understanding of the task.

Cooperative learning requires interpersonal skills for everyone to function as part of a group. As opposed to individual learning cooperative learning involves teamwork which occurs simultaneously. In a team students may play different roles such as: leader, negotiator, mediator, motivator etc. That is why, they must have or develop social skills like: conflict-management, leadership, decision-making, trust-building or active listening skills. Teachers who decide to teach through cooperative learning methods must know themselves how to teach these social skills in order to make a group learning work.

The last component of cooperative learning is group processing. This refers to making the group work by achieving the group's goals while maintaining effective work relationships. For this, the group members must monitor and discuss about what worked well and what didn't, analyze what individual work was helpful/unhelpful, ask for clarification, agree and disagree politely. These actions contribute to the improvement of teamwork and the process of learning.

Cooperative learning is beneficial in the classroom because it helps students become good listeners, more tolerant, assertive and cooperative. According to Meyers and Thomas quoted by Muza Maftei (2011) it teaches them how to offer and receive constructive feedback to respect differences of opinions, to support their judgments with evidence.

In the language classroom cooperative learning methods are very useful, since they not only create a friendly environment for discovering information related to a given subject but also encourage communication and group work. Nowadays the teaching methods have changed; the more student-centered activities are used in the classroom, the better. Learners are involved into the process of learning and they are encouraged to take responsibility for their own learning. This way they can become aware of their own learning progress and better assess their skills.

The Jigsaw method. An example for the language classroom

In this context of cooperative learning teacher's role is very complex; from forming heterogeneous groups and scheduling the time for tasks to creating concrete tasks for students' work and ensuring the five basic elements of effective cooperative learning are implemented. Without this guidance, simply setting a group task and seating people together does not necessarily lead to cooperative learning. In a group, some members may not contribute equally and responsibly considering that the others will perform the task, while others may take control of the entire group work without sharing any information or asking for collaboration.

Ioan Cerghit (2006) considers that the phenomenon of social laziness which occurs when one considers that his/her contribution to the group task cannot be precisely set is annihilated by the jigsaw method. This method, created by Elliot Aronson in the early 1970s, promotes cooperative learning and ensures that all students contribute their work. Just like in a jigsaw puzzle the group members' work is essential for the understanding of the final product.

The Jigsaw method has some advantages:

- it develops critical and creative thinking skills
- it creates group cohesion and develops teamwork skills
- it increases self-esteem

- it promotes a sense of belonging
- it develops argumentative communication skills
- it promotes more self-control over one's own learning
- it encourages peer-to-peer teaching and learning accountability
- it combines team and individual learning
- it develops problem-solving skills

The Jigsaw scenario involves five stages:

- setting the topic/unit/task to be learned
- forming the heterogeneous learning teams (called home groups)
- experts' activity
- returning to the home groups
- assessment

The first stage, that of setting the topic/task/unit to be learned, represents teacher's input. The teacher introduces the general topic and divides it into 4-5 subtopics.

The next stage refers to forming the teams by random techniques. For example, the teachers may give students number cards. Four or five students may stay at the same table, each of them having a different number. Students with number one from all the teams will deal with topic 1/solve task 1, a.s.o. Each team receives one expert sheet of paper and the 4-5 subtopics. Each student in home groups works individually on his/her subtopic/task. In the next step all students with number 1 gather in a separate team of experts. The same applies for those with the other numbers. The experts work collaboratively to solve their task and to debate their subtopic. At this stage they report on their findings which they gathered during their independent work. Based on these findings they will decide what information should be added and what is relevant for their topic. They help each other understand their subtopic and prepare their teaching part.

The fourth stage is the return to the home/learning team where each expert will teach about the subtopic/task he/she has now expertise in. The members of the home group are encouraged to participate in discussions, to ask questions, express viewpoints and take notes.

The final stage is the assessment phase when the experts in each team present before the class their findings in a logical manner. During this time the teacher may intervene to ask questions, to conclude, add points, or to test students' knowledge from all the participants pieces by a quiz. The teacher must ensure that all the stages are followed and that all students are involved.

Dr. Barbara Tewksbury offers the following description of the jigsaw method :"Teams of students are assigned to investigate different aspects of t he same problem or issue. Each team, might, for example, analyze a different but related data set or read an article on different aspects or viewpoints on the same topic. Once each team member thoroughly understands his/her team's aspect of the problem, new groups are formed, with at least one representative from each original team. Each individual then explains his/her team's aspect of the problem to the new group. In this way, every student learns every aspect of the problem. Each group then uses the combined information to evaluate a summary issue" (1995, p. 322).

Language learning is defined first and foremost by social interaction. It is about "interactions that take place between the learner and the teacher, between learners, between the learner and the environment, and between the learner and the wider society" (Zhu et al 2007,p.2). Nowadays teaching about culture and intercultural awareness has become an intrinsic part of language teaching and learning. Intercultural skills are achieved through awareness and acceptance of cultural differences, adaptability to diversity and tolerance of new situations and through

movement from ethnocentrism to ethnorelativism. These skills are paramount in intercultural encounters which may take place both in the host country or abroad.

One way to teach intercultural awareness is through comparing cultural knowledge in order to understand differences and accept cultural relativism. Reading texts may prove to be less involving in a language classroom than using the same texts in a cooperative learning game. Students become more motivated to read their part and participate in group discussions.

The Jigsaw method may be used to learn new grammar context but also to develop intercultural awareness through reading.

In order to implement the Jigsaw method for intercultural awareness we asked the students to join home groups (1,2,3,4) The expert files which consisted of two reading texts about two different cultures (The USA and India) were given to all the students. Also, the teacher provided the students with four subtopics (4 questions to be answered according to the texts: Local Culture, Clothing and Language, Etiquette and Customs, Business Meeting Advice). The four questions to be answered by the students are the same for both texts:

1. How is the local culture organized? What are its characteristics?
2. What is the dress code?
3. Mention various customs in different social contexts (dining etiquette, hands shaking, punctuality etc)
4. Offer business advice on introductions, greetings, relationships, negotiations, etc

Each student in the home groups is asked to work individually and solve the task given by the teacher (that is to answer their question based on the two cultural texts and compare the information found).

Each student with number 1 up to number 4 joins expert groups and members of these expert groups discuss the answers to their question. I have noticed that during this stage some students add points which others have left out. They constructively discuss about the differences between the two cultures. The next step involves returning to the home groups and presenting their answers to each question. Students now practice presentation skills and very attentive to the language used. The teacher encourages group members to ask questions and add comments. The purpose of these discussions is to understand that cultural differences should be accepted and that there is no standard when we talk about cultures.

The jigsaw method used to teach and discover intercultural elements in a language classroom is motivating and engaging. Still, in order to proactively equip teams to manage differences and avoid unproductive behavior and conflict, it is important to establish norms and rules for group interactions. A useful strategy is for students to co - develop guidelines for group discussions such as everyone has the right to speak, speaking shall be done in turns, silence is allowed. Moreover, students can negotiate a team contract that delineates how team members will keep each other accountable and what consequences will follow should someone fail to complete their contribution on time. Also, using self and peer evaluations to document individual contributions can help to identify dysfunctional group dynamics. In exceptional situations, the instructor may choose to facilitate a team discussion to resolve difficult group dynamics.

Conclusions

Teaching about intercultural awareness is not an easy task. The teacher cannot simply tell students that they have to accept that punctuality does not mean the same thing all over the world or that gift giving may take various forms. A person who is not exposed to other cultures and who has not had any experience with intercultural encounters may not understand the idea of difference and ethnorelative attitude. The general tendency for a person who has not been in contact with other

cultures is to be ethnocentric and to judge the other cultures by their own norms. One student told me once that being 30 minutes late for a social event (as the Mexicans do) is rude so, unwillingly he considers Mexicans rude. This overgeneralization comes from the fact that some students do not have the intercultural understanding which should accompany learning a foreign language.

With this increased mobility taking place in all fields of activity nowadays, students must be prepared not only linguistically but also culturally for multicultural interactions and openness.

Learning about intercultural aspects is sometimes received with reluctance and prudence. Due to learners' ethnocentric attitudes which are present at the beginning of any language-culture course they do not accept cultural differences from the start. Intercultural knowledge about cultural differences on various topics is available on the internet but less known and discovered. Students nowadays are inquisitive, demanding and don't take everything for granted. The language teachers have to make an effort to find methods to attract their language learners towards cultural and intercultural elements through interactive teaching and learning techniques.

The Jigsaw method used for comparing cultural texts to develop intercultural awareness proves to be motivating and increases students' participation in the work and their self-discovery of cultural elements. This self-guided work along with its collaborative part makes students develop multiple skills, among which social skills which are very important for their future professions.

The Jigsaw method is appropriate for all age levels and it can be adapted to many subject matters and topics. More importantly, in the language teaching field the technique is a motivating factor for practicing speaking and learning new content.

BIBLIOGRAPHY

Cerghit, Ioan. *Metode de Invatamant*. Iasi: Polirom, 2006

Esin, Ozdemir & Ali Arslan. "The Effects of Self-Regulated Jigsaw IV on University Students' Academic Achievements and Attitudes towards English Course". *Journal of Education and Training Studies*. Vol. 4, No. 5 (2016). Retrieved from http://jets.redfame.com retrieved on 10.11.2017

Iucu, R.B. *Instruirea Scolara. Perspective teoretice si applicative*. Iasi: Polirom, 2008.

Johnson, D. W., & Johnson, R. T. *Learning together and alone cooperative, competitive and individualistic learning*. New York: Pearson, 1999.

Johnson, D.W, R.T Johnson,E.J. Holube. *Circles of Learning. Cooperation in the Classroom.* Edina: Interaction Book Company, 1991, 2005

Maftei, M. & G.Maftei. "The strengthen knowledge of atomic physics using the "mosaic" method (The Jigsaw method)". *Procedia of Social and Behavioral Sciences*. Issue15 (2011): p. 1605–1610. Available online at www.sciencedirect.com, retrieved on 11.11.2017.

Meyers, Chet & Thomas B. Jones. *Promoting Active Learning: Strategies for the College Classroom.* San Francisco: Jossey-Bass Publishers, 1993

Tewksbury, B. J. "Specific Strategies for Using the Jigsaw Technique for Working in Groups in Non-lecture -based Courses". *Journal of Geological Education*. Issue 43 (1995): p. 322 - 326. Retrievable from: http://d32ogoqmya1dw8.cloudfront.net/files/nagt/jge/abstracts/using_jigsaw_method.pdf

Tombak, Busra & Sertel Altun. "The effect of cooperative learning: University example". *Eurasian Journal of Educational Research*. Issue 64 (2016): p.173-196. Retrieved from http://dx.doi.org/10.14689/ejer.2016.64.10, on 10.11.2017
Zhu, Hua, Paul Seedhouse, Li Wei and Vivian Cook (Eds). *Language learning and teaching as social interaction*. New York: Palgrave Macmillan, 2007

Websites

http://www.kwintessential.co.uk/resources/guides. Date of access 10.11.2018

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

DEVELOPING LIFELONG LEARNING COMPETENCES THROUGH LITERACY

Alina Boja
Lecturer, PhD, Technical University of Cluj-Napoca - Baia Mare Northern University Center

Abstract: In the post-modern knowledge based society, we are still having a quite big percent of the youth that are having social integration difficulties due to poor writting-reading and communication competences. The problem is a global one and it is affecting, according to OECD studies, 20% of the European younth and 40 to 50% of the Romanian one, reason for the European experts to talk in their Report of 2012 about a literacy crisis and for insisting on taking immediate measures for fighting this scourge.
Starting from the belief that today's school's mission is to prepare students for active integration in social life and lifelong learning, as teachers' trainers, we often ask ourselves: What is the teachers' role, when and what strategies are more efficient in increasing the youth education level?
This study is proposing solutions for teachers of all specialities at developing students' competences on comprehending, interpretating and reflecting on literary and non-literary texts, using active reading and meta-cognitive techniques.

Keywords: literacy, active reading, metaknowledge, teacher's training, lifelong learning, key-competences

Introduction

Functional illiteracy, a very controversed matter, is considered a socio-educational problem, that is affecting people of all ages, not only students, as one might think. The term is applied to people that, despite having a formal education, haven't reached a competence level in reading or writting, that would afford them to satisfy their needs in everyday's life. There is a difference between illiteracy – defining the person that doesn't know to read or write, an functional illiteracy – used by UNESCO, in 1978, to define a person that "doesn't have the knowledge to start those activities that allow them to function in their belonging group or community, with the purpose of self-development and social integration." It reffers to people that aren't able to manage daily living and employment tasks that require reading skills beyond a basic level.

Studies show that the problem is affecting all countries and all educational systems, but in different rates: according to UNDP (Human Development Reports) studies from 2009, on population of 16 to 65 age, the rate of functionally illiterate people is of 47% in Italy, 43,2% in Mexico, 23% in USA, 21% in U.K., 17% in Australia, 7,9% in Norway, 7,5% in Sweden.

The OECD reports from 2013, regarding education on a global level and the students' results on math tests have placed Romania on the 45th place among 65 world's states. According to these studies, 40,8% of the romanian students had poor tests results, and only 3,2% very good results. In evaluating reading competences, the score placed Romania on posision 50 from 65, and at sciences on 49 from 65.

After analysing the Romanian students' results on their participation to the PIRSL tests (Progress in International Reading Literacy Study) in 2001, 2006 and 2011, the Center for Educational Assessment and Analysis published a study and concluded: "Currently, 42% of the students are functional illiterate, meaning they aren't able to make basic reasoning, do not know to use elementary mathematical operations when faced with a situation in daily life."

The opposite of the notion of *functional illiteracy* is a new concept, *functional literacy*. Unlike literacy, which refers strictly to the ability to write and read, the concept of functional literacy refers, among other things, to the acquisition of computer skills, abilities to use the basics of banking infrastructure, driving license or knowledge of at least one foreign language of international circulation.

Causes of functional illiteracy

The causes of this phenomena are multiple. According to researchers, the most common causes are the learning disabilities, cognitive deficits (deficits related to numerical abilities and dyscalculia). It is obviously also affecting students with normal cognitive development, but with poor socio-economic situation: from disadvantaged environment (such as isolated rural regions), students that have difficult acces to education facilities (they live away from school, have no acces to computers or books), or students that have to work to support their families. The low educational level of the parents and the lack of support offered by them to their childrens' studies is another problem generating functional illiteracy.

A very interesting and controversed CEAE study from 2012, showed that: sub-performance on creative problem solving tasks such as problem solving is correlated in Romania, in the 15-year-olds, only to a moderate extent with socio-economic and demographic factors. OECD studies show a correlation of only 19.3% between the socio-economic status of Romanian pupils and their performance in the PISA mathematics test. That means, this problem can't be solved only by reducing the number of cases of school dropout or by supporting children from disadvantaged backgrounds. In other words, the lack of education of those young people is not exclusively a consequence of poverty and poor social conditions, but rather of the inability of the Romanian education system to develop such skills for students.

Key-solutions

As seen above, the functional illiteracy is a global problem, affecting many students and requiring immediate intervention. The European Commission has set the decrease of functional illiteracy as it's main education related priorities. The EU average is now 20% and the target is that functional illiteracy will fall to 15% in 2020. (Strategic framework - Education and training 2020). From this point of view, the European Commission also proposes a number of concrete reform steps to help reduce functional illiteracy:

- Using student-centered innovative pedagogical approaches (such as differential training) and a curriculum design aimed at a graduate profile compulsory education with the following characteristics: the graduate is creative, thinks critically, solves complex problems in unexpected situations, etc. Active teaching-learning methods have great efficiency in this respect.
- Creating an infrastructure for lifelong learning where teachers can acquire the skills and knowledge required to teach basic reading and writing skills, maths and sciences to students.
- Completion of a framework of teachers' competences to assess the quality of their work

Introducing standardized national assessments; thus, assessments from different years can be brought to the same scale. They also have the function of diagnosis for individual school progress, with the aim that each child can be later supported in acquiring basic skills (through differentiated training teachers).

- Elaborating evaluation tools to allow an objective assessment of skill levels reached by pupils throughout their schooling. Such an instrument could be the Item Response Theory.

- Developing decentralized school management to stimulate competition between schools and good educational practices.
- In order to take these steps, it is of course necessary to attract good teachers and managers in the public education system and to stimulate them.

We think that the Romanian education system has to go through a real reform process regarding the school curricula:

- the re-organising of all school subjects, so that a real selection of useful and practical information is made;

- to explicitly state the ways of applying the studies informations in practice and everyday life, and to have more hours dedicated to applications;

- to put accent on teaching-learning strategies that involve students and put them in the position to operate with information, not just to memorize and reproduce. For this, it is absolutely essential to respect the psychological time required for students to aquire knowledge, as well as the differentiated and individualized approach of each, in accordance with individual particularities.

Any qualitative change needs clear, long-term policies that lead to the expected results. In the same way, we believe that the initial teacher training education system should go through a reform process, so that the number of pedagogical practice hours is significantly increased, and their theoretical training include practical solutions for intervention in problematic educational situations.

A valid solution, that can be opperative in any education system, involves developing at students the necessary skills *to learn how to learn*. The European Key Skills Document contains the following definition of learning to learn: ”Learning to learn is the ability to persevere in learning, to organize your own learning, including through effective time and information management, both individually and in groups. This competence includes awareness of the learning process and needs, identifying the opportunities available, and the ability to overcome obstacles to learning successfully. This competence means the accumulation, processing and assimilation of new knowledge and skills, as well as the search for and use of counseling and guidance. Learning to learn leads learners to start from their previous knowledge and experiences, so that they can use and apply their knowledge and skills in a variety of contexts: home, work, education and training. Motivation and trust are crucial to this competence.” (Recomendation of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning, Brussels, 2006)

From our point of view, this implies, on the one hand, developing those personal capacities that would allow the acquisition and selection of new knowledge, as well as the learning of efficient study techniques. Out of the range of possible action directions, we have therefore focused on developing metacognitive skills and active reading techniques.

The term "metacognition" derives from the concept of "cognition", to which the prefix”meta” is added, indicating a higher reference level. The prefix "meta" can also be taken in the sense of change, the intervention of the subject in order to transform the conditions of its own knowledge or learning (Cerghit, 2002). Metacognition therefore refers to knowledge about knowledge, reflection on how to produce knowledge, knowledge and experiences of self-regulation or management of mental processes.

Numerous studies indicate the effectiveness of developing the metacognitive level of students on their learning and problem-solving ability. So:

• Metacognition is extremely useful in mathematical activities, for problem solving;

• Metacognition brings efficiency in reading: language skills and text-based skills;

• Metacognition has an important role in global learning activities: it is responsible for the effective use of cognitive, emotional and motivational resources.

Romanian professor Ioan Cerghit, proposes a series of procedures, which cand be used by all teachers, in developing students' metacognitive competences (Ioan Cerghit, 2008, p. 252):

- confronting oneself processes: verbalizing thinking, thinking aloud; the inside monologue *(what do I know ?, what are the obstacles ?, why I am wrong ?, what can I do to understand better?)*; checking your own understanding during the activity; personal reflection on the states and abilities of knowledge (*what do I know, how do I think/ when and why to apply knowledge and strategies of learning?*);

- active procedures: verifying the solutions for the performed exercises; solving problems; learning by discovery; information processing through drawings, schemes, graphics; Computer aided learning;

- interactive procedures: learning in pairs, in a team; learning by changing roles;

- procedures for self-appraisal of the degree of acquisition of matter: self-encouragement processes, continuous emphasis on self-progress, self-confidence.

Many studies on efficient learning styles make the distinction between "deep learning" and "superficial learning". Superficial learning is associated with non-critical assimilations of facts and opinions while deep learning is associated with critical thinking. In our experience, if every learning stage is being followed by reflection, the students learn better and in a critical manner, allowing them to develop metacognitive competences. There are many reflection tehniques, that help students focus on questions as: *What part of what we've learned can be usefull? What's my position regarding the learned ideas (agrree/dissagree)?,* so on.

Another way to achieve a *deep learning* level is by using *active reading*. Through active reading, a conscious reading is carried out in which the student's thinking processes and affective processes are engaged, thus contributing to a nuanced and sensitive understanding of the text.

Some useful strategies of active reading, that any teacher should use with their students:

- **pre-reading questions**: *What do we know about this subject? What do we want to know?;*
- **reading with a purpose**: rather than tell students to "just read" (which results in low recall), teachers should say, "Here's your mission as you read. Look for..." They can be reading closely in search of: main ideas, author's purpose, facts, confusion, and context clues for new words.
- **identifying and defining any unfamiliar terms**: in order to fully understand the meaning of a text, we have to understand all the words in the text. Students should be habituated to work with dictionaries and write in their notebooks the sense of the unfamiliar terms. This would also lead to their active vocabulary development;
- **identifying the main ideeas or thesis of the reading**. It is usefull to habituate students to highlighter those very important ideeas in the text, and also to rephase those ideeas in their own words;
- **chritical analysis of the text's ideas**. Students should write questions on the margins of the text and then try to answer those questions. It's important for them to make a critical observations on the text. Some usefull questions: *Is the ideea correct? Do I agree with it? Is it correctly argumented? What is the context of the speech?/ Can this problem be analysed from a diferent point of view?;*
- **writing a summary of an essay or chapter in their own words**. This would develop student's abilities to re-interpretate a text and to express their own ideas, even crticical ones in an argumented speech.
- **write their own exam question based on the reading**.
- **paired learning** - a great way to active learning is to teach what you have learned to someone else. Research clearly shows that teaching is one of the most effective ways to learn. If one tries to

explain aloud what they've been studying, the information will be transferred from short-term to long-term memory, and they'll quickly discover what they understand and what they don't.

Conclusions

In a pertinent analysis of the future of school, Alvin Toffler said that *"Tomorrow's illiterate will not be the one who can't write and read, but who will not learn how to learn."* Paraphrasing him, we can say that tomorrow's illiterate will be the one who does not know how to use the computer, because we live in a technologised era, in which we use digital competences in all areas of everyday's life. The Romanian student's results on language, math and sciences revealed a great problem, a problem common in most EU countries: functional illiteracy.

The main focus of the school is to prepare the young generation for active integration in social life. For achieving succes in any field, people will have to improve their knowledge and skills, by lifelong learning. Learning to learn thus becomes one of the key-priorities in education, and teachers should be well prepaired with techniques to develop this competence for their students. Metacognitive strategies and active reading can be part of the solution for teaching students to understand and interpretate an information, and thus develop their functional literacy.

BIBLIOGRAPHY

- CEAE (Centrul de evaluare și analize educaționale)– studiu Scăderea analfabetismului funcțional - o posibilă prioritate strategică în educație – http://ceae.ro/wp-content/uploads/2015/10/Raport-Scaderea-analfabetismului-functional.pdf;

- Cerghit, I., (2002), Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii, Ed. Aramis, București;
- Cole, E.C., (2000), Managementul personalului, Edit. Codecs S.A.., Bucureşti;
- de Bono, E. (2003), Gândirea laterală, Ed. Curtea Veche, Bucureşti;
- de Bono, E. (2009), Cursul de gândire al lui Edward de Bono, Ed. Curtea Veche, Bucureşti;
- Weston, A. (2008), Creativitatea în gândirea critică, Ed. All, Bucureşti;
- Maier, M. (2010), Exerciții de dezvoltare metacognitivă, Ed. Universității de Nord, Baia Mare;
- Szekely, E.M. (2009), Didactica (re) lecturii. O abordare pragmatică, Editura Universităţii „Petru Maior", Colecţia DIDACTICA, Târgu-Mureş;
- Stroe, M. (1999), Competenţa didactică, Editura All, Bucureşti;
- Oser, Fritz K.; Achtenhagen, Frank; Renold, Ursula, (2006), Competence oriented teacher training: Old research demands and new Pathways, Sense Publisher Rotterdam;

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

INFLUENCE VIA THE RECOURSE TO ALLITERATION

Alina Roşcan
Lecturer, PhD, "Carol I" National Defense University, Bucharest

Abstract: Although when some individuals hear of rhetorical devices and figures of speech, they immediately think of literature and poetry and seemingly never-ending classes in school, all forms of communication make use of them, whether political discourse or advertising or everyday ordinary speech is concerned. Discourses meant to influence make use of such devices as they exhibit a different degree of expressivity as opposed to some speech devoid of any rhetorical figures. Such recourses to figures of speech reveal aspects of the personality and orientation of the message sender who is confident that the receiver has the ability to correctly decode the message. It is therefore worth a look into the use of one such device, namely alliteration, across several domains and cultures.

Keywords: alliteration, influence, political discourse, advertising

The use of any language entails denotation, but also connotation, i.e. those word meanings which are culturally, socially or conjecturally determined and which bear upon the correct decoding of any message and, at the same time, diversify the role of the receiver. As far as communicative pragmatism is concerned, for the accurate decoding of a message, it is necessary that the principle of conversational cooperation and the conversational maxims be observed, with reference to quality, quantity, relevance, and manner of expression. Of the linguistic disciplines, pragmatics deals with the study of the relationship between signs and their users, between signs and context, and highlights the fact the use of language exceeds a simple exchange of information.

Charles Pierce (1990) identifies in the sign a triadic relationship which binds together the sign itself, the designated object and the interpretant, i.e. the mental representation of the object, and draws attention to the fact that the use of language entails the creation and circulation of significations. Although any word has at least one standard dictionary meaning, the so-called denotation, in speaking, a certain distancing from that particular meaning occurs, and the word can be enriched with other meanings resulting in its connotations. This distancing from the primary meaning generates each person's individual style of using language and, as Mihai Dinu notices, people come to understand the meaning of 'love' differently at the various stages of their lives, as a child, a teenager, an adult, a parent etc. because as time passes, the experiences undergone, whether real or symbolic, in connection to this complex concept, enrich it and, notably, the chances of meeting someone else for whom the word would mean exactly the same are practically null (1997: 45).

At the same time, the relationship between the sender of the message and the receiver is understood as a process of mutual determination in which both extremes are active, engaged in a communicative interaction, which means that the receiver, as well, is perceived as a constitutive part of the utterance. Mikhail Bakhtin (1982) underscores the communicative nature of any discourse, which is inherently dialogically oriented, expecting a future discourse in response, provoking, anticipating and even welcoming it (134-5). Consequently, the elaboration of any message is closely determined by its reception and comprehension and the process of meaning production in which the sender engages is doubled by a process of meaning re-creation from the part of the receiver. The ideal discursive situation is the one in which the created meanings coincide

with the recreated ones, but for this to happen it is necessary that a common endeavor take place, based on the conversational cooperation principle. As Paul H. Grice (1975) explained, this principle entails the contributions of each participant to the conversation, according to the expectations of the participants who acknowledge the purpose and the direction of the conversation. The four conversational maxims provide for the following: the information exchanged by the interlocutors must be true, without falsehood or content which cannot be proven as truthful; it must be provided in sufficient quantity for correct decoding to take place and, at the same time, without excess; it must be correlated with the topic discussed; and the manner of passing the information must aim for clarity and logical structuring of the statements.

The sender of the message creates meaning by using language in an individual manner which s/he adapts to the receiver and the context of communication, and thus engenders the personal style. From a linguistic point of view, this entails the level of connotation and constitutes the expression of the personality of the sender and her/his orientation towards the receiver. As Cristian Radu assesses, figures of speech and rhetorical devices constitute 'a gesture of exhibition of our own subjectivity (sincerity) and at the same time an implicit appreciation of the receiver' (2011: 61) demonstrating faith in her/his abilities to correctly decode the message. These rhetorical devices can easily be found both in political discourse and in advertising as they are extensively used perhaps because they have a different degree of expressivity or persuasion than common speech. In fact, the language of science approaches the most that text devoid of literary tropes which Roland Barthes proposed as writing degree zero, while all other types of texts cannot but make use of them. What follows is a series of examples of a specific type of trope, namely alliteration, examples collected from advertising and politics, mass media discourse and ordinary speech.

Alliteration has broadened its understanding from the original recurrence of an initial consonant sound, i.e. a type of consonance, so that today it denominates also the repetition of a vowel, overlapping with assonance, or even a sequence of letters (Lanham: 1991, 7). When used, alliteration aurally captivates the audience and draws attention to the particular section of the discourse where it is used. It generates rhythm and sets a certain mood, engendering feelings or conveying connotations, as suggested for 's' which in certain contexts might trigger the idea of deceit or jeopardy (http://udleditions.cast.org).

Alliteration has been used since ancient times as pointed out in some studies on Sanskrit poetry (Kenneth Langer, 1978) or as an incursion into northern European onomastics would show, for example the royal string of Æthelwulf, Æthelbald, Æthelbert, Æthelred, Æthelstan, Æthelflæd etc. in Wessex (https://en.wikipedia.org/wiki/Wessex). This tradition is more recently recognizable in the popular series *A Song of Ice and Fire* by George R. R. Martin where names repeatedly come up in the family tree, with or without slight variations, as is the case of the Lannisters: Tarbeck, Tytos, Tygett, Tyreck, Tywald, Tyland, Tybolt, Tywin, Tyrion, just to quickly look at the male side of only one of the families which play an important role in Westeros (Martin et al., 2014).

In fact, the names of many characters from the world of fiction, regardless of the medium used – cartoons, graphic novels, movies etc. – exhibit the recourse to this device: teenager Peter Parker, alias Spiderman; scientist Bruce Banner, also known as the Hulk; news reporter Clark Kent, whose secret identity is Superman, and Lois Lane, the award-winning journalist from *Daily Planet* and Superman's main romantic interest; the mighty King Kong; the mischievous Bugs Bunny and the fast Road Runner from the Warner Bros., or Disney's famous characters Mickey Mouse and Donald Duck, just to name a few. Also, many TV shows use alliteration: 'Big Brother', 'Biz Bazar', 'Cronica Cârcotașilor', 'Kiki Riki Miki', 'Pro Patria', 'Breaking Bad', 'Mad Men', 'WestWorld', 'The West Wing' and the list could go on.

In brand naming and advertising, alliteration plays an important role as it generates noteworthiness and makes for easier recalling of the brand. Agencies specialized in naming and strategic branding, such as *NameLab*, help companies and individuals choose the most suitable name for the campaigns or products aimed at electors or consumers, and some of these contain alliterations: 'Tom Tailor', 'Voi cu Voicu' (a Romanian TV show, here combined with punning), 'Gilmore Girls', 'Tic-Tac', 'PayPal', 'Méli-Mélo', 'Fast Fit Studio', 'Bon Bijoux', 'Happy Hour', 'Bed, Bath & Beyond', 'Coca-Cola', 'Range Rover', 'Weight Watchers', 'V for Vendetta'.

Alliteration appears also in slogans 'Himalaya herbal healthcare' (Himalaya co.), 'ZU is you' (Radio ZU), 'veni, vidi, visa' (Visa cards, here combined with punning), 'Danone, discover the difference' (Danone co.), 'Grace, space, pace' (Jaguar), 'Caşcavalul Hochland: lăptos, cremos, gustos' (Hochland), 'I like Ike' (Dwight Eisenhower), 'A tested and trustworthy team' (Jimmy Carter), 'A voice for the Voiceless' (Pat Buchanan), 'Prosperity and Progress' (Al Gore), 'Compassionate conservatism' (G.W. Bush), 'The whole world is watching' (protesters against war), 'Ma Mati Manush' (Mamata Banerjee in Bengal, 2009); 'Le Québec aux Québécois' (the separatist chant of the Quebeckers in the 1970s). The rising popularity which Donald Trump registered during his campaign for the US presidency was encapsulated in the mantra 'Can't stump the Trump' and the catchiness of 'Power to the People' is evident in the many campaigns it has been used, either in politics to protest against the ruling class, against the military campaign in Vietnam; in music by artists such as John Lennon, James Brown or bands such as *Rootz Underground* or *Big Mountain*; or in advertising as in the case of *Progressive Auto Insurance*.

The various mass media as well resort to alliteration: the official website for the 2017 edition of the Australian Open headlines its stories as follows: 'Murry in a hurry', with reference to the swift victory of the British tennis player; 'Eight straight for Stan', in reporting the Swiss' string of victories. Similarly, the site of the Woman's Tennis Association reads: 'Muguruza digs deep to dodge Vekić upset in Madrid' or 'Suárez Navarro doesn't stay down against Svitolina' to highlight the comebacks of the home favorites or 'Stephens storms past Stosur' which takes advantage of the players' names as well as the swiftness of that particular victory. A story on writer Amanda McKittrick Ros is headlined 'Awful author addicted to alliteration achieves acclaim again' (*The Telegraph*); the news on the results of the US presidential elections reads 'Trump triumphs' (*New York Times*); the engagement of the Britain's Prince William is announced as 'Prince picks Kate as mate' (*Atlanta Journal-Constitution*); and the measures taken by Canadian law enforcers are presented as 'Police get proactive on protecting PINs' (*New Westminster Record*). In addition to catchy headlines, mass media make use of verbal clichés which include phrases such as 'super storm', 'wild weather', 'traffic trauma', 'trailer trouble', 'tantrum tactics'.

The documents leaked in 2015 from the Panamanian law firm and corporate service provider Mossack Fonseca have come to be known as the 'Panama Papers' and subsequently 'Paradise Papers' as they revealed financial details of corporations or individuals, politicians, public figures, celebrities, who tried to evade taxes or international sanctions. 'Baby boom' has a different ring to it than 'sudden increase of birth rate' although they both describe the same phenomenon, just as the 'WorldWideWeb' software improves on 'web browser and editor', a potential name for the first computer app meant to design websites and search for information, even though it later had to be changed so that this software would not be mistaken for the world wide web, the information space.

Many common phrases contain alliteration: 'fit as a fiddle', 'down in the dumps', 'to turn the table', 'avoir du vent dans les voiles', 'pas de fumée sans feu', 'payer les pots casés', 'bello e buono', 'tosto o tardi', 'senza capo né coda', 'nitam-nisam'. Tongue twisters are a particular case of

alliteration whose difficulty in fast pronunciation ushers in humor: 'A skunk sat on a stump and said the stump stunk, but the stump said the skunk stunk', 'Bucură-te cum s-a bucurat Bucuroaia de bucuria lui Bucurel care s-a întors bucuros de la București', 'Pauvre petit pêcheur, prend patience pour pouvoir prendre plusieurs petits poissons', 'Il cuoco cuoce in cucina e dice che la cuoca giace e tace perchè sua cugina non dica che le piace cuocere in cucina col cuoco'.

In political discourse, alliteration figures prominently as the following examples aim to show. Of the last century's US orators whose speeches inspired and persuaded large audiences, Martin Luther King, Jr. must be mentioned. The icon of the civil rights movement in the United States, reverend King delivered in 1963 the 'I have a dream' speech in front of 250.000 people, black and white alike, on the steps of the Lincoln Memorial in Washington. The speech draws on the 'Gettysburg Address' by President Abraham Lincoln, a hundred years earlier upon the dedication of the Soldiers' National Cemetery, victims of the American Civil War. In addition, King's speech is fraught with declamations and Bible and sermon rhythms in a purposeful archaic tone (Montefiore 2015: 174-5) and it also references other cornerstone documents from the US history – the "Preamble" of the Constitution and the Declaration of Independence.

King depicts the inequalities between the races and the unfair conditions of the African-Americans, and contrasts these with his vision of racial equality in a land where one day 'every hill and mountain shall be made low, the rough places will be made plain, and the crooked places will be made straight' (Gokadze 2013). The entire speech abounds in figures of speech, as can be seen from this short passage, and alliteration appears quite frequently: 'a great American, in whose symbolic shadow we stand today, signed the *Emancipation Proclamation*', 'we've come to our nation's capital to cash a check', '[t]his sweltering summer of the Negro's legitimate discontent', 'a state sweltering with the heat of injustice', 'marvelous new militancy', 'trials and tribulations' etc. Subsequently, his own speeches became a source of inspiration for public speakers including for the former US president Barack Obama, dubbed one of the most influential and noted statesmen of his time. Some of the alliterations which he uses in his speeches include: 'Our celebration of initiative and enterprise; our insistence on hard work and personal responsibility, are constants in our character', 'the star that guides us still; just as it guided our forebears through Seneca Falls, and Selma, and Stonewall', as rightly noticed in a blog posting by a Princeton University student (rhetoriciansnotebook. wordpress.com).

To sum up, figures of speech are present in our daily lives in many areas whether or not we are aware of them. This study has looked into the use of a sound figure, alliteration, and found that it occurs in various domains from politics to advertising, from news reporting to branding, from character naming to events and ideas. When communicators resort to alliteration, they aim to make their message memorable and especially brand names easy to recall. This device focusses the attention of the message receivers on the particular section where it appears, generates rhythm and engenders memorability. It is not restricted to a certain culture or language or to a certain period of time. This figure of speech is of concern to the art of rhetoric, but it is clearly also the object of common tongue and its sound-mimicking, rhythm-engendering and attention-getting features will ensure the use of alliteration in influence attempts in the future as well.

BIBLIOGRAPHY

Aristotel. 2004. *Retorica.* Translated by Andrieș A C. București: IRI.
Dinu, Mihai. 1997. *Comunicarea.* București: Editura Științifică.
Dragoș, Elena. 2000. *Introducere în pragmatică.* Cluj: Casa cărții de știință.

Gokadze, Ilya. 'Martin Luther King, Jr. I Have A Dream Speech'. *YouTube*. 28 Aug 2013. https://www.youtube.com/watch?v=3vDWWy4CMhE.

Healy, Patrick, Martin, Jonathan. 'Trump triumphs'. The New York Times. 9 Nov 2016, p. 1.

Langer, Kenneth. 'Some Suggestive Uses of Alliteration in Sanskrit Court Poetry'. *Journal of the American Oriental Society.* Vol. 98. No. 4, pp. 438-445.

Lanham, Richard A. 1991. *A Handlist of Rhetorical Terms.* 2nd. Los Angeles: University of California Press.

Larson, Charles. 2007. *Persuasion: Reception and Responsibility.* 12. Boston: Wadsworth.

Li Fengjie, Ren Jia, Zhang Yingying. 2016. „Analysis of the Rhetorical Devices in Obama's Political Speeches". *International Journal of Languageand Linguistics.* Vol. 4. No. 4, pp. 141-146.

Martin, George R R, Elio Garcia, and Linda Antonsson. 2014. *The World of Ice and Fire.* New York: Harper Collins Publishers Ltd.

Montefiore, Simon Sebag. 2015. *Discursuri care au schimbat lumea.* Translated by Irina Negrea. București: Editura Trei.

Peirce, Charles. 1990. *Semnificație și acțiune.* Translated by Marga D. București: Humanitas.

Peterkin, Tom. 'Awful author addicted to alliteration achieves acclaim again'. https://www.telegraph.co.uk. Accessed May 2018.

Radu, Cristian. 2011. *Comunicare, persuasiune, manipulare.* Cluj: Ed. Univ. Babeș-Bolyai.

Rishabh, Dev. 'The Allure of Alliteration in Advertising'. https://digitaldefynd.com. Accessed May 2018.

Rolfe, John C. 1943. „Review of A. Cordier (1939), L`allitération Latine, le procédé dans l`Énéide de Virgile". *The American Journal of Philology*, Vol. 64. No. 2, pp. 226–238.

Roșcan, Alina, Deac, Ioan. 2018. *Comunicare și influențare socială.* București: Editura Centrului tehnic editorial al armatei.

Tan, Sang. 'Prince picks Kate as mate'. *The Atlanta Journal-Constitution.* 17 Nov 2010, p. 1.

https://en.wikipedia.org/wiki/Wessex. Accessed May 2018.

https://rhetoriciansnotebook.wordpress.com. Accessed May 2018.

http://udleditions.cast.org/craft_ld_alliteration.html. Accessed May 2018.

http://www.americanrhetoric.com. Accessed May 2018.

http://www.whitehouse.gov/the-press-office. Accessed May 2018.

http://www.wtatennis.com/news. Accessed May 2018.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

DYNAMICS OF CULPABILITY IN RELATION TO DESIRE

Diana Chisalita
Lecturer, Phd, "Vasile Goldiş" Western University of Arad

Abstract: If the desire targets the future and represents a good motivator for organizing a person's life, in order to fill what is missing, the guilt is much more intense and requires a search in itself for something that actually exists but is not consciously accepted. The desire directs the human subject towards the future, and a sense of guilt compels an analysis of the past.
In my cabinet activity, both in the country and in England, I met people who had been through life situations in different periods of their lives in which they could not explain what blocked them to satisfy their wishes. These people have been able to see that they are experiencing feelings of culpability, not just consciously justifiable, and that the accentuation of the culpability can lead to pathological disturbances. Thus, the question arises, to which this article proposes to answer: what is the link between desire and culpability and what are their common points?

Keywords: culpability, desire, masochism, pulse, blame.

In the "Vocabulary of Psychoanalysis," the feeling of guilty is presented as "designating a consecutive affective state of an act that the subject considers condemned, the reason invoked may be more or less appropriate (mistaken remorse or self-defeating in a seemingly absurd) personal moral degradation unrelated to a precise act that the subject imputes.

In the classical conception of Freud, the complex of culpable is linked to the Oedipus. The guilt is due to sexuality. Anger due to guilt is accentuated by the fear of castration.

Freud distinguishes a sense of guilty conscience, generated by the moral consciousness that is part of the structure of the self, and a sense of unconscious culpability. Psychoanalysis has attached greater importance to the unconscious sense of guilt, because it determines the specific behaviour and self-aggressive behaviours and influences our desires. Generally, the sense of unconscious culpability influences self-image, self-esteem, and desires. At the same time, the term "need of punishment" also appears. This need responds to the need to find a representation of guilt. Generally, the sense of unconscious culpability influences self-image, self-esteem, and desires. At the same time, the term "need of punishment" also appears. This need responds to the need to find a representation of guilt.

Unconscious culpability blocks any form of mental labour and seeks an external discharge at the body level, or as a serious illness that could function as an outward-looking relationship to mental development. Unconscious sense of guilt plays a decisive role in a large number of neuroses and raises the biggest obstacles to healing. Freud believes that nothing can be done against the unconscious feeling of guilt, or indirectly. What we can do in the analytical practice is to discover its deeply concealed fundamentals, making it conscious.

The sense of guilt is closely related to both masochism and moral. Masochism is the one that enters the sense of guilt in the body and makes it possible to somatise the culpability. In the psychosomatic, we encounter numerous situations where an organic disease is nothing more than a self-punishment, which allows the culpability.

We can see that in the absence of justification, feelings of culpability increase in intensity and fuel the desire for punishment. But the desire is intensified by the prolonged absence of the desired object, and the inability to satisfy a desire can generate feelings of guilt.

A major role in constructing a desire, as well as in the sense of guilt, is the prohibition, blocking access to the desired object. Prohibition also means limits. Exceeding this limit, either in the field of desire or culpability, causes the symptom, as a compromise between pulsation requirements and moral and social norms.

Possible complexes that accompany the guilty are: abandonment, insecurity, castration, inferiority.

In a broad sense, the term "desire" evokes need, will, desire, desire, tendency, inclination towards something, fantasy, love, passion.

Desire, desires, f. 1. The soul state of the one who tends, craves, aspires to something; hope, desire, aspiration. ♦What constitutes the aspirations, aspirations of someone. 2. Lust, taste (to eat, drink, etc.); allowed. 3. Erotic attraction. [Pl. and: desires] - wish + suffer. Source: DEX '09 (2009), computerized version. In the synonym dictionary we find the following definition:

The desire s. 1. v. Aspiration. 2. v. Requirement. 3. Desideratum, wishful thinking. (He expressed his desire to ...) 4. v. Lust. Source: Synonyms (2002)

We can say that desire is man's tendency towards something. Guided by the principle of pleasure, from birth, man tends towards what pleases and avoids what can cause suffering, unpleasantness. The desire to get only what is good, divides the world into desirable objects and unwanted objects. Thus, when we find that something is missing and we want that, there are emotions and feelings. There is fear that we will not get, that frustration will be hard to bear, or we are glad that we have succeeded in achieving what we wanted. It is the desire that divides objects in good or bad. All emotions derive from this primitive division. When we get what we want, we are happy and when we get what we do not want, we are confronted with sadness and suffering.

For Plato the desire is the lack, but also what helps us to complete this lack, to get what we lack, and this brings us closer to the ideal. For Spinoza, desire is the very essence of man, his power to exist. So, what makes us want something is the lack, or the absence of the object we want. One of the definitions given by the French psychoanalyst, Lacan, of desire is: "Desire is a lack of being." French psychoanalyst believes that human desire is the desire of the Other. This remark means that man wants to be what the Other wants, that is, he wants to be recognized by the Other.

The cultural context fully participates in this failure by attributing sacred valences to the family and mother, the latter being considered life-giving. The mother becomes so difficult or even impossible to replace, and the couple becomes the only place where sexual pulsation can be satisfied. Thus the desire arises amid the abandonment of complete love, which requires the separation of desire and love and tends towards a reunification of it with love. Sexual life is marked by this separation of desire and love, as well as by the individual's attempt to reunify the two extremely important dimensions for his psychic development.

The cultural context also has a significant influence on the desire. This socio-cultural dimension imposes on the individual a number of exigencies. The socio-cultural environment legitimizes the desire provided that it is sustained by love, except when love is sublimated, as is the case of expressing it in an artistic form. The sublimation of love forces the individual to live his desire only in the relational aspect, social detached from the love that also involves a sexual side. This is the case for people deeply involved in humanitarian activities, dedicated to helping those in difficult circumstances.

Desire generates movement toward the Other. The Other, the one that the desire pushes us to meet, is what we are not, is the one through which we try to fill the void of our being, is the representation that we are making about our entire being, complete, without deficiencies.
From my work to the cabinet, I would like to present a case more unique that illustrates what has been said above.
Case description:

The patient, aged 58, the youngest of the three children of the family. She was a medical assistant, now retired. She has a sister four years older and a brother ten years older than her. Her sister is a marketing director at an international company, and her brother was a lawyer, who has now retired.

The patient, emotionally unstable, was presented to cabinet to ask for professional help for depression and anxiety she had. She did not know how to handle the feelings of guilt that were pressing her. She could not practice her job, so retired early. She was overwhelmed with sadness, anxiety, and empty inner space. She had pessimistic attitudes and lack of hope for the future. Both feelings of guilt, lack of value and helplessness, as well as the lack of interest or pleasure for actions and hobbies that once appealed to her were installed. She felt a constant low energy state, tiredness, and difficulty concentrating on decision-making. It shows insomnia and suicidal thoughts. The patient declares that none of her daily activities delight her anymore, and that she likes more in loneliness without much contact with friends. She did not care herself, with a low self-esteem, with a pessimistic attitude in general and overwhelmed by stress. The relationship with the husband was altered, "almost non-existent" for a few years, the patient prefers to retire to the holiday home, where to stay alone without a husband. With children she rarely met, prefer to keep distance and communicate more by phone.
Anamnestic data:

The patient was raised by her grandmother until the age of 6. During this time, she saw her parents on Saturdays and Sundays, to attend with them on religious service and on holidays. They were trained in the work of the field and cared for by the other two of their children. With her older brother because of the big difference in age she had little connection, when he went to school in another city the patient was still small. Her middle-aged sister did not quite understand, traumatizing her, bothering her and not playing with her. She was the mother's adored daughter, making quite a big difference between them: "I always knew you loved her more, I did not count. They gave her the best food, she was first called to the table and wearing the most beautiful and new clothes. I had to wear the clothes left by my sister and eat what was left of her and she did not like it." Between the two little sisters developed a rivalry, the patient developing the feeling of jealousy and futility. In the house, the patient had to make food, clean up and help her parents in the household. Her sister was not involved in the household, she had time, as the mother of the patient said: "study time to become a great person." For every malice her sister was saying or was making, the patient was always guilty and "mindless". Her father was left with the work of the field, he did not have time to get involved in raising and educating the children, leaving them in the mother's care. The father became more involved in religious education and attended religious services.

She slept in the same bed with her sister, until 18, when her sister went to college in another city. Then she was the only child in the house. Even at this stage of life, the mother made a difference between the patient and the other siblings. Then when she went to high school, the patient fell in love with a young man who later became a husband. Parents did not agree to the marriage between the two because he is not part of the same religion and social status with them.

Eventually, the patient "fled" from home, and settled in his house who became a few months later husband and father of the child.

She and her parents did not get in touch until the first child was born. Only then the mother of the patient came to see her nephew, and after so many years her own daughter. During this time, the patient developed the sense of guilt, of culpability, because she was not wanted and accepted by her mother because of this "mistake" to "run into the world" with the choice of my heart: "I made my parents shame in the village , I'm not as it should be, it's all my fault, I'm not good enough". After years and years, the relationship with her own mother has partially improved, but her sense of guilt was present not only in her relationship with her mother, she was also present in other relationships the patient develops along the way. With her husband no longer understood, being a "domineering and aggressive," as the patient said, she considers him the engine of failures in her life. He was accused of the unfortunate relationship she had with her own mother, and of her "destroyed life". When her mother died, the patient developed strong remorse on the grounds that "my mother died unimpaired because of me. All I wanted was to be accepted and loved by her".

Currently, the patient says she no longer wants to live, she does not find any reason to live. She cannot sleep without medication because of the culpability she feels and the "unhappy and meaningless life" that she has and that she is trying suicidal thoughts "to end up with this world, which is so meaningless".

Diagnosis and psychodynamic considerations

Of the important features of depressive disorder we find: pessimistic attitudes and hopelessness, feelings of guilt, often reminds of past failures, lack of value and helplessness, and lack of interest or pleasure for actions and hobbies that once made the patient pleasure. Permanent low energy status, fatigue, and difficulty concentrating on decision-making.

Another central feature of the depressive disorder that we find in the case presented is the presence of insomnia and suicidal thoughts; often talks about death and suicide.

It should be mentioned that the patient is also undergoing specialized medical treatment.

Conclusions:

Since feeling guilty requires an inward search, self-replication and past-replication, and desire is the motivating factor and more dynamic that pushes action, I think we could respond that the desire for punishment is the one that blocks the ability to act, representing and symbolizing the subject. In general, the feeling of guilt unconsciously influence self-image relationship with herself and desires. The desire generated by the sense of guilt is the desire to release, to discharge any tension felt by the Ego, the desire to enjoy life again.

The relationship between culpability, unconscious desire and ways to symbolize lack is very well illustrated in the case presented above. Despite these differences, they still have something in common. Guilt causes a certain type of desire, and once this desire develops, there is a process of mutual stimulation and retention. The appearance of a sense of guilt raises the desire for punishment, and the desire for punishment stimulates the sense of guilt. As long as this feeling remains unconscious, the desire for punishment and the feeling of guilt cannot disappear.

Rene Roussillon believes that the Ego cannot work with raw data, the raw material it receives by the sensory way or the pulsation imperatives of the self, but needs to metabolize them, transform them into psychic representations. The ability to symbolize allows re-presentation of self and the world, the ability to give meaning and integrate into the life experience, the events through which a subject passes. This ability to symbolize, to attribute meaning, to transform and to re-present, allows the traumatic situations to be overcome, allowing the subject to rediscover meaning and give him the

desire to live. In the case of unconscious culpability manifested by feelings of guilt and desire for punishment, the ability to symbolize allows the subject to identify his guilt and disinherit the desire for punishment in favour of the desire to live freely, being able to reinvest real world objects, offers satisfaction, other than masochistic satisfaction.

BIBLIOGRAPHY

1. Barbanell Les (2011), Adio, vinovatie! Cum sa scapi de nevoia de a-i multumi pe ceilalti, Ed. Trei, Bucuresti
2. J. Laplanche, J.B. Pontalis (1967), Vocabularul psihanalizei, Editura Humanitas, Bucuresti, 1994, trad. R. Clit, A. Dumitrescu, V. Sandor, V.Dem. Zamfirescu
3. O. Rank, "La genese du sentiment de culpabilite", in Le Coq-Heron, no 187 din aprilie 2006
4. R. Roussillon, Le processus de symbolisation et ses étapes. Nécessité de symbolisation, http://elendil.univ-lyon2.fr/psycho2/IMG/pdf/doc-226.pdf
5. S. Freud (1919) "Un copil este batut" in Nevroza, Psihoza, Perversiune in Opere esentiale, vol.VII, Editura Trei, Bucuresti, 2009, trad. R. Melnicu
6. S. Freud (1924) Problema economică a masochismului, în Opere Esențiale, vol.3, București, Editura Trei, 2010
7. S.Freud (1923), Eul și Se-ul, Opere Esențiale, vol.3, Editura Trei, București, 2010

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

Stolen Identity

Diana Chisalita
Lecturer, Phd, "Vasile Goldiş" Western University of Arad

Abstract:The fundamental purpose of human behaviour is the desire to become and be accepted, to find a place in the family and then in the society it is part of. Social progress is the main, not the secondary. The search for meaning and a place in society are the main objectives of each child and adult. Individuals cannot exist without social interdependence. The role that each individual plays in society and his response to social stimuli highlights the development of his personality.
In this article, through an Adlerian approach, I will try to capture both the characteristics of ordinal positions in the family and their influence on later adult development. The most trusted method to determine the lifestyle is from an analysis of the family constellation and the earliest childhood memories.
The methods and techniques used are: study case interview, observation, conversation, life style inventory, family analysis through Family Constellation Intermediate and Early Memories.

Keywords: anxiety, depression, family constellation, striving for meaning, coping strategies

Through this work, I will attempt, by reference to the cases encountered in my clinical experience, to expose the psychological consequences that the order of birth and the position of the child in the family may have upon the individual later.

The individual is directed to a purpose, to the struggle and to the significance. He engages in activities that have a meaning, he makes decisions and organizes his own life. Searching for significance and a place in society are the main objectives of each child and adult. Individuals cannot exist without social interdependence. The role that each individual plays in society and his response to social stimulus emphasizes the development of his personality.

The child is a social being, and his strongest motivation is to belong, this being his basic need. Everything he does is aimed at finding a place in the family and then in society. Since childhood, he is very preoccupied with exploring ways to become part of the family group. The place of the child towards his brothers plays an important role in the development of the character of the adult later.

Every person has his own line of movement, his path, his concepts and attitudes, which lead to a different assessment of family situations. A child may be a single child for a number of years, then change to the position of the first-born. The first one can be overcome by the younger brother or sister, who then becomes, in a way, a first-born. The greatest one can then function as a second born.

In terms of theoretical work, the most notable contributions came from Individual Psychology, particularly from Alfred Adler and Rudolf Dreikurs. For them, an important influence on the evolution of character in children and the development of a lifestyle was the constellation of the family and the position maintained by the child in it.

Characteristics of the unique child. Because he never had a rival, for the single child, brothers tend not to become competitors. He is often spoiled and will never learn to share with someone else. It may have some features in common with the firstborn, or vice versa, with the new born. As an adult, the single child is usually friendly and charming, and through his social behaviour plans to please, not to outdo.

Characteristics of the firstborn. The firstborn once had everything for himself and still prefers to be the first and the leader. He tends to feel that he is ranked and often turns to achievement. He or she tends to be conservative when it comes to change.
Characteristics of the second born. The second child remains with the feeling that he started the competition late and has to recover. Always someone seems to be ahead of him, a standard runner against whom they are measured. As an adult, the second child is a "runner", looking for a more successful, more revolutionary belief area, more eager to follow someone else's direction.
The features of the middle child. The middle child has a standard runner in front and a follower in the back. It can feel pressed, crammed into a small area looking for meaning, because it was surrounded by competitors. As an adult, the middle child tends to be susceptible to abuse or injustice. He fears that he will not be given his share.
Characteristics of the youngest. The youngest is never dethroned. For him the path is set and the landmarks are clear. On the other hand, it has much to recover to catch up. As an adult, the youngster, who often starts to catch up with others, will be very ambitious. If it has decided not to pursue, then it continues in a dependent role.

Each of these five positions corresponds to features related to early experiences. From the point of view of its characteristics, each position is unique, but none is better than the others. The way childhood activities responded influenced the adult's features later on.

The significance of the numerical position depends entirely on the significance given by the child, individually, as he interprets this. Not all first born children remain at the forefront. Each constellation of the family will be unique in accordance with the interpretations made within it. These early deductions leave a mark on the individual throughout his life.
We cannot rewrite our family history, but we can often reinterpret it when facts, unknown or forgotten events are introduced.
We find in Adler a classic description of the effects of the birth order with the following parts:

1) Children of the same family are not born in the same environment. The second child is born in a psychological situation different from the first;
2) The psychological situation is important, not the order at birth. If the eldest child is considered bad, the second born may assume the role of a firstborn;
3) The large age gap between brothers and sisters tends to decrease their competition;
4) The order of birth is only an influence, not an absolute determinant, (Adler, 1964a, pp. 96-120).

The most trusted method to determine the lifestyle is from an analysis of the family constellation and the earliest childhood memories - even if the lifestyle can be deduced from patterns of behaviour, from brief descriptions, or from rapidly observed behaviour.
The term "family constellation" includes a number of important elements, all of which are part of the child's early experiences. The main elements of the family constellation are: constellation of brothers and sisters, family values, family atmosphere, parental behaviour, and family role played by each child.
In the complete description of the family constellation, two conditions are considered:

1) Family constellation includes quite a lot of information about parents and siblings;
2) The Family Constellation Investigation highlights those aspects of childhood history that reveal the family dynamics encountered by the child and the characteristic direction of its movement in response. This direction of movement follows a fundamental law: the child trains those qualities through which he hopes to gain importance in the family structure (Dreikurs, 1953, p. 41).

From my work in the office, I would like to present a little more special case, which illustrates what has been said above.

Case description:

Patient aged 45 years, male, the eldest of three children of the family. He is a carpenter profession, with attempts to become a painter. He has a brother 2 years younger and another one 3 years younger. Middle brother works in construction, and the youngest brother is a successful lawyer in a multinational company.

The patient, emotionally unstable, comes to therapy with feelings of depression and lethargy. The patient cannot practice his job anymore. His performance and social functioning have been negatively affected. He is on extended medical leave for several months, he does not know if he "has the power to continue practicing his job. I do not know if I'm capable, what I want or who I am."

Anamnestic data:

The patient grew up in a modest family with two younger brothers, being the firstborn. He was raised by the great-grandmother up to the age of seven, and after her death by grandparents. Since he was a young child he felt marginalized, the other brothers coalescing against him, being a much closer relationship between the other two. He always had to claim his firstborn place and leader among his brothers. He also tried to prove even to his parents that he is better than the other two brothers, trying to copy and imitate them. Since the first session he recalled with "pain in the soul" that was the difference including in sports activities, the other brothers practiced the sports together, like rugby, disc and hammer throw, while he was doing speed skating and judo.

As far as the relationship with the parents is concerned, the patient says that he always felt that the other siblings were more appreciated than he. He never felt that his own being is enough, which after many attempts to be accepted as he was he gave up, and tried to copy or do what he believed that others would appreciate more than his own person.

Currently, the patient says the relationship with siblings and parents is appreciated as a distant relationship, being disturbed by the fact that the other two siblings are very close to each other and their mother, the father being deceased.

In marriage, we meet the same scenario as in little childhood, where it cannot be expressed as a "family head" because the patient says it is "almost non-existent". His opinions almost never matter, and he says "I cannot find myself here either." The patient says he no longer knows who he really is, he does not know his own identity because his firstborn, leader and then "man in the house" position has been suppressed, even stolen.

Diagnosis and psychodynamic considerations

The patient came to therapy with resentment from childhood experiences, held with parents and brothers. These can be addressed in a general way, but it is much more effective to show a better understanding, with the more specific aspects of the birth order being discussed with the patient.

Each family has a distinct configuration. Following the interchange of responses and influences among its members, different personalities arise. The position of the individual in the constellation - the role he plays - will have an extended influence on the patterns of the whole family and on the personality of each of the brothers.

The significance of the numerical position depends entirely on the significance that the child gives it, individually, as he interprets this. Not all first-born babies are automatically in the forefront, as is the case presented above. Each constellation of the family will be unique in accordance with the interpretations made within it. These early deductions leave a mark on the

individual throughout his life. Many families are highly competitive, competition between the firstborn and the second and third is very intense, stimulating them to move in opposite directions. It is even more pronounced if parents turn their children against each other in the wrong idea that this stimulates them. In this case, each child yields the land of the most successful of the brethren and in his discouragement, it goes in the opposite direction. We also meet this situation in the case presented above, where parents did not succeed in a fusion between siblings, but on the contrary a separation.

There is no ideal family size. No matter how many children there are, there are always specific issues. They vary with the number of members and the interpretation they give to each place they have within the family. No matter the size of the family, there is constant influence and pressure among its members. Each child influences and parents alike.

From the beginning, we can see that there is an infinity of varied responses the child can give to various aspects of his or her external environment. There are no rules for a parent to determine what will happen. But the parent who is always in the constellation of the family has information that he can interpret in a much better way what once seemed mysterious. When we perceive a situation we are in a much better position to cooperate with it.

Child happiness is directly proportional to the self-differentiating ability. If this is low, it means that the child is affected by parental anxiety and cannot control its own emotionality, which influences its development. The effects are concretized in the fact that these children do not have autonomy in thinking, and as adults they cannot master the course of their own lives.

Rebuilding relationships with family through a reassessment and reconsideration of the basic beliefs we have created in and about our relationships with ourselves and our parents is one of the fundamental elements for eliminating vulnerabilities on certain dimensional relationships with others, especially with your couple partner. *Differentiation of Self* can be accomplished through a return to the home family and establishing with it honest, direct relationships without excessive emotionality and involvement in triangles.

Conclusions

People with no capacity for differentiation are subjected to emotionality, their reactions to others being transmuted by obedience or mistrust, with little autonomy, and the tendency to fuse emotionally with others. They share ideas, not thoughts, agreeing with anything, and at the same time, arguing for anything. People with self-differentiation have a self-sustaining capacity for emotional impulses, they are cognitively and sentimentally balanced, but they are also capable of emotion or spontaneity. Their thinking is autonomous, making firm decisions according to their own convictions.

Differentiation is described as a process of partial disengagement of a person by emotional family chaos, which requires the individual role to be analysed as an active participant in the relationship system, not considering the problems of others not belonging to them (Guerin, Fay, Burden and Kautto, 1987).

Children can be emotionally individualized according to their position in the family (Toman, 1969), which is also supported by Bowen. Frank Sulloway's book (1916) - Born to Rebel, contains conclusions drawn from a varied analysis of over a million biographical data. Frank Sulloway claims that the order of birth of children in a family is important in shaping the future personality because they compete with each other. Firstborn babies are usually dominated by the desire for fraternal authority, Adler considering them as "conservatives hungry for power". Examples of the firstborn are Winston Churchill, George Washington, Ayn Rand, Rush Limbaugh. The lastborn tends to oppress, but the desire to find a place in their own family makes them more open to

experience. Evidence is the explorers, or heretics in history: Ioana d'Arc, Marx, Lenin, Jefferson, Rousseau, Virginia Wolf, Mary Wollstonecraft, and Bill Gates.

Adlerians understand the competition between family members as a struggle to win some perceived places available in the group, with those who also aspire to the same places. Two children of the same family can fight each other not necessarily because they are rivals. Other possible reasons for fighting are: gaining parental attention, wanting to express anger to parents, playing roles.

An effect of brother and sister competition on occupying a significant place in the family is that each develops different behavioural traits, features and interests than the other brother. Another important effect of the competition is that the success of a brother or sister in an area can have a daunting effect on the competitor. A child, in response to the fact that the brother is very successful in gaining parental consent, may show obedience or passivity due to discouragement.

The features presented above are only probabilities, since each case is unique and may differ more or less from the average.

BIBLIOGRAPHY

1. Adler, A. (1957) *Understanding Human Nature*. (W. B. Wolfe, Trans.) Greenwich, CT: Premier Books. (Original work published 1927)
2. Alfred Adler (1995), Sensul Vietii, Editura IRI, Bucuresti
3. Alfred Adler (2016), Cooperarea intre sexe. Despre femei,iubire si casatorie, Editura Trei,
4. Alfred Adler (2017), Caracterul nevrotic,Editura Trei, Bucuresti
5. Dreikurs Rudolf (2014), An Introduction to Individual Psychology, Editura:Yale Univ PR
6. K. J. Sulloway, (1997), Born to Rebel: Birth Order, Family Dynamics and Creative Lives, by Vintage
7. Rudolf Dreikurs, M.D. Si Vicki Soltz, R.N., *Happy Children, A challenge to patents,* ACER, 1995
8. Manford A. Sonstegard (2004), Adlerian Group Counseling and Therapy: Step-By-Step, Editura: Routledge Chapman Hall
9. Mosak, H. H. and Shulman, B. H. (1995) *Manual for Life Style Assessment*. Bristol, PA: Accelerated Development.
10. Walter Toman (2016), Family Constellation - Its Effects on Personality and Social Behavior, Springer Publishing Company, Fourth Edition.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

LINGUISTIC COMPETENCE AND COMMUNICATION

Doina Asan
Lecturer, PhD, "Carol I" National Defense University, Bucharest

Abstract: This paper examines the role played by the linguistic component within the process of communication, through aspects relating to competence and performance. Linguistic competence is seen as facilitating (inter)personal communication in the context of social interaction, if one takes into account the pragmatic aim of the process of communication, in a functional-communicative approach to foreign language learning. Thus, the communicative competence can be a key factor in promoting the individual's socio-cultural integration, since the operational aspect of knowledge is valued on the way towards achieving the ability to learn, in the spirit of long-life learning.

Keywords: competence, performance, communication, pragmatic, functional

Introduction

In order to define "communication", experts have resorted to various trends within the field of linguistics, referring to components which bring into discussion the concepts of competence and performance. The former refers to the ability of applying grammar rules, building grammatically correct phrases, and using them correctly, in the appropriate context. Competence can be approached from both a pedagogical, as well as a linguistic viewpoint. The pedagogical aspect underpins an entire theory of education, language learning, and communication, through the functional character it imparts to the whole process. The linguistic component deals with the abstract knowledge of languages, by taking into account an innate trait of the human being, i.e. the ability to learn languages.The interplay of the two components mentioned above helps to define the linguistic communication competence, and yields the socio-cultural context which fosters the growth of the human personality through communication, as a form of building interrelationships. Thus, social and operation rules for the language can be inferred, while the communication competence can be defined as the ability that allows for the production and interpretation of messages, as well as for the negotiation of meaning in specific contexts, pertaining to the communication situation.

Competence and performance in communication

For a few decades now, researchers have been tempting a definition for the two correlative terms of competence and performance, within the field of communication, both approached not only from a strictly linguistic viewpoint, but also as an indicator of social integration, by placing the speaker in a given situational context, and thereby triggering reactions, opinions, and emotions, i.e. activating all the mechanisms which can make the individual's social insertion possible. The linguistic competence involves the process of acquiring language forms by putting together the signified, and the signifier in the context of signification, i.e. of making sense[1]. The communication competence refers to the way in which the individual uses one's own linguistic competence for personal, as well as interactive communication. Therefore, the relationship between the two

[1] Ferdinand de Saussure, *Cours de linguistique générale*, ed. C. Bally and A. Sechehaye, Payot, 1916

dimensions of the term of "competence", i.e. the linguistic, and the communicative one concern the complementary aspect of linguistics in relation to social interaction.

Likewise, the term of "performance" consists of the same components, i.e. linguistic performance, and interpersonal communication performance, both of them concerning the cognitive aspect, as well as the social one. The linguistic aspect of performance aims at meeting academic standards, while the communicative one is manifested in the capacity for contextual language manipulation.

One should not overlook the fact that language is just another sign system which makes interpersonal communication possible, and is widely used by the humankind for interacting with other people. In the field of education, communication entails sending a modeling message by means of a sign code, the linguistic code in this instance. Therefore, the linguistic competence provides the support for personal communication: it is not in itself a goal of education, in the spirit of communication, it only has instrumental value. Given the pragmatic character of communication, foreign language syllabuses have nowadays shifted the focus from the linguistic aspect of competence, which related performance to a higher level of language knowledge. Instead, attention has been given to the reasons people have for learning foreign languages. It is a fact that the learners' communication competence, including the ability to comprehend texts from various subjects is partly achieved during the language classes, by learning the vocabulary items, as well as by acquiring the logic of discourse, for different functional styles. Thus, the instrumental value of the foreign language becomes manifest in the acquisition by learners of the communication competence which will give them access to all language registers within the dimensions typical for communication, namely text comprehension and production.

Thus, through its collateral impact, the foreign language class is a useful tool for all the other subjects of study. Consequently, the evaluation of the communication competences should not be restricted to the particular field of a subject, but rather extend to the other subjects of study, as well as skills and attitudes comprised by the eight key- competences, all of which lead to the social integrating competence.

Communication from the linguistic and pragmatic perspectives

As far as the study of foreign languages is concerned, the implementation of the communicative-functional approach in teaching, which relies on the integrated study of the language, communication, and literary texts, has shifted the focus from building up knowledge, to acquiring competences. Thus, the communication competence emerges as a system of creative strategies allowing the learner to understand the value of the linguistic elements in context, thereby developing its ability to put into practice the knowledge about the role of the language and the way it works. Therefore, the communication competence does not concern the amount of knowledge a speaker has about a particular language; instead, what really matters is the functional value of knowledge, which will generate interaction activities. Furthermore, one must admit that communication cannot be approached without taking into account the social aspect, i.e. why the integrative dimension of the process should also be taken into consideration.

Within the field of education sciences, the communication competence is defined primarily through the ability to activate knowledge, display certain attitudes, and contextualize them in interactions. The complexity of the process should also be considered from the perspective of the formative impact of the two fundamental actions, i.e. text comprehension, and text production, both orally, and in writing. The evaluation of the role of the linguistic communication has led to the necessity of choosing, in the teaching of foreign languages, the approach which sees the language as

a communication tool, rather than a subject of study in itself. Thus, by taking into account the latest trends in curricula, the issue of language and communication has seen significant changes, as the focus is now placed on the pragmatic aspect of learning a foreign language. The curricula for foreign languages have had to be updated, in order to meet the pedagogical requirement for an education focused on long-life learning, and the active integration of learners within a knowledge-based society. Curricula nowadays approach the language as an instrument for communication, and implement the communicative-functional model, a result of the pedagogy of communication, characterized by a well-marked functional character, along with the integrated development of the oral expression and reception abilities, and written expression and message reception, respectively. The new integrating approach to language is also done from an interdisciplinary perspective, and is in agreement with documents issued by the EU in the field of linguistic policies. Therefore, foreign language teaching, e.g. teaching the English language, has a major impact on communication, as a typically human activity, due to its significant formative and informative potential, as well as cultural heritage. The communicative-functional paradigm emphasizes the communicative competence as a factor that can substantially facilitate the individual's integration within a socio-cultural space. This pragmatic approach, which underpins the new curricula, argues that an utterance does reveal a state of facts, but also the thoughts, and feelings that the ideas stated trigger in the audience, as well as in the speaker. So, in the relationship between the individual and its socio-cultural environment, the integrating aspect of communication becomes essential: thus, the social dimension of communication is activated, as a catalyst for shaping the individual's personality, as well as allowing the individual to express oneself, in relation to the personality of the group to which the speaker belongs.

The communication situation

The pragmatic meaning takes into account both the situation in which the utterance is made, and the particular way in which this occurs. So, the curricula show that it is important to see the communication situation in the process of teaching/learning/evaluation as the meeting place for the components of the communicative frame, e.g. the personal, temporal, spatial, social, and discursive coordinates. The communicative roles form an integral part of the communicative situation, both the one held by the sender, and the one of the receiver, as the addressee. Defining these roles is critical, to the extent that learners understand the fact that each role entails performing certain actions, by virtue of being involved in a genuine communication situation.

According to the latest trends in the teaching of foreign languages, this subject is considered to have an implicit pragmatic character: the sender is defined, from the pragmatic viewpoint, as the initiator of the verbal action, which involves a dynamic role in communication. The action uttered by the sender is meant for the receiver to perform, so if communication is to be achieved, then there will be a dialogue, as a form of manifestation of the verbal interaction. Thus, the linguistic code and a social code work together within the process of communication, in order to define the communication situation. The result is the emergence, in the learners, of a social and civic competence, by understanding the behavioral codes, generally accepted within different societies and environments, and by becoming aware of the interaction between one's national cultural identity and the European one.

The communication competence- a critical competence

According to the Common European Framework, the user's general individual competences mainly rely on the knowledge, skills, and existential competence that this person possesses, as well

as on his/her ability to learn. Under these circumstances, the linguistic communication competence should be perceived as such, and building it requires an open and flexible curriculum, in the spirit of long-life learning. Within the Common European Framework, the linguistic communication competence is defined by the interplay of three specific components, namely the linguistic component, the socio-linguistic component, and the pragmatic one, presented in their fundamental elements as a synthesis of knowledge, aptitudes, and skills. The linguistic component aims at forming the lexical, phonetic, and syntactic skills, whereas the socio-linguistic component capitalizes on the socio-cultural parameters of the language user, and the pragmatic component materializes in the functional use of the linguistic resources (i.e. by achieving the communicative functions, and speech acts), by observing the descriptors for interaction exchanges.

The user's linguistic communication competence can be noticed when carrying out various communicative activities, involving the reception/production/interaction, achieved either orally, or in written form, or in both. Communicative activities such as oral and/or written reception, as well as production, are instrumental to any interactive activity aiming both to inform, and change attitudes and mindsets in the receiver.

The pragmatic competence features the functional use of the linguistic resources, through the communicative functions, and speech acts, in general, and refers to discourse cohesion and coherence, to the selection of the most adequate texts, in terms of type and genre, in relation to the communicative intention. Unlike the linguistic competence, in the case of the pragmatic competence, the major impact of interactions and cultural environments is decisive for achieving the communicative performance.

The focus on competences, rather than objectives, in the new curricula is based on the operational aspect of knowledge. Therefore, competences can be measured by means of the skills which determine, in time, the individual configuration of the existential competence, by acknowledging the importance of the ability to learn, i.e. by placing the individual within a space open to long-life learning. Gradually the individual realizes that the amount of information is not very useful for one's social integration: what matters is the extent to which the individual can operate with this information.

Performance should be perceived as a qualitative index for the individual's functioning, for social efficiency, having the communicative, interactive function as its basic indicator. Performance is defined by the individual's degree of social integration, from the perspective of his/her linguistic, social, and cultural communication competence.

Conclusion

The linguistic competence, if integrated into the more comprehensive communicative competence, and exploited in a communicative-functional approach, aiming towards the operational aspect of knowledge, can be instrumental to the individuals' social integration.

BIBLIOGRAPHY

Beciu C., Drăgan I., Popescu- Jourdy, D., Riondet O., Cultures et communication. Regards croisés sur les pratiques, Comunicare.ro, 2009

Rus, F. C., Introducere în știința comunicării și a relațiilor publice, Institutul european, 2002

Saussure, F., Cours de linguistique générale, ed. C. Bally and A. Sechehaye, Payot, 1916

http://www.limbaromana.md/index.php?go=articole&n=3292

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

INSTITUTIONALIZED CHILDREN AND THE CONSEQUENCES OF PSYCHOSOCIAL DEPRIVATION

Ecaterina Croitor
Lecturer, PhD, University of Oradea

Abstract: Deep life at the onset of a child's life can have long-term tragic consequences for psychological, biological and neurological development. From this point of view, institutionalized children are disadvantaged. In the mid-twentieth century, it was demonstrated that many of the children raised in an institutional setting had developmental shards, from stopping growth to intellectual deterioration and emotional disturbances. It is very possible that some of the children raised in families face developmental or psychological difficulties, but even these individuals are more likely than the children raised in institutions to live full lives. It is well known that caregivers, specialized educators, and other staffers in institutions are responsible for more children and have more tasks to deal with. Thus, it may happen that the child's needs are on hold as long as other job tasks are considered as priority. The lack of constant, sensitive care - the so-called psychosocial deprivation affects the relationships of the future adult. The stable, affectionate and safe legacies that a child forms from the birth with caregivers give it later a series of competencies, including a strong self-esteem, positive social abilities, and later, the ability to develop intimate relationships and to understand emotions in a complex way.
Ensuring a secure attachment is the primary preventive measure to avoid mental and emotional disturbances and violence and is the primary premise for ensuring the quality of life of any individual.

Keywords: abandoned children; institutionalization; attachment; social politics.

Potrivit datelor culese de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție[1] principalele trei cauze ale separării copilului de familie și ale intrării în sistemul de protecție a copilului, identificate în mod constant sunt sărăcia (42%), abuzul și neglijarea (25%) și dizabilitatea (10%).

Majoritatea cazurilor de separare nu au la bază o singură cauză ci un complex de vulnerabilități[2], factori care includ: "*sărăcia extremă, șomajul părinților, locuire precară sau lipsa unei locuințe, absenteism sau abandon școlar, competențe parentale inadecvate, violență domestică, risc crescut de neglijare și abuz al copilului- pe fondul abuzului de alcool al părinților, părinți minori, părinți singuri, instabilitate conjugală, un nivel redus de așteptări și stimă de sine, precum și neajutorare învățată*". Urmările sunt agravate pe fondul unor traume de identitate, de atașament, de pierdere, etc ce au la bază evenimente precum: moartea unuia dintre părinți sau a ambilor, distanța fizică și contactul sporadic între copil și părinte din cauza locului de muncă al parintelui în străinătate sau a bolii grave a acestuia care necesită spitalizare îndelungată, pierderea locuinței (a locului de atașament), relațiile instabile ale părinților, traumele neconștientizate și nerezolvate ale părinților care diminuează capacitatea părinților de a răspunde nevoilor copiilor lor.

În situațiile în care sărăcia – (instalată *în timp* : nivel redus al studiilor care au împiedicat inserția pe piața muncii, diferite dizabilități ale părinților și asocierea acestora cu lipsa familiei

[1] Stănculescu, M.S, Grigoraș V., Teșliuc E., Pop V, România: Copiii din sistemul de protecție a copilului, Ed. Alpha MDN, București, 2016, p. 88
[2] Stănculescu, M.S., Marin M., *Being a Child in Romania. A Multidimensional Diagnosis*. Vanemonde, București, 2012

lărgite sau a rețelei de sprijin, etc sau *brusc*- de exemplu singurul părinte întreținător al familiei și-a pierdut locul de muncă) afectează nivelul de trai al familiei, însemnând prin aceasta imposibilitatea părinților de a asigura nevoi de bază ale copilului (hrană, locuință, etc), părinții au posibilitatea să anunțe Serviciul Public de Asistență Socială de la nivelul fiecărei unități administrativ teritoriale pentru începerea imediată a unui program de prevenire a separării copilului de familie. Astfel, după evaluarea socială a familiei, asistentul social din cadrul Serviciului Public de Asistență Socială realizează un plan de servicii care cuprinde atât prestații (ajuutor social dacă familia se încadrează în prevederile Legii nr. 416/2004 cu modificările și completările ulterioare privind venitul minim garantat, prestații financiare excepționale acordate în conformitate cu prevederile Legii 272/2002 privind protecția și promovarea drepturilor copilului și a Hotărârilor Consiliului Local de pe raza unității administrativ teritoriale, etc) cât și servicii ce pot include consiliere vocațională – în vederea accesării unui loc de muncă, consiliere juridică, psihologică sau socială, frecventarea unui centru de zi pentru copii, educație parentală, etc.. În astfel de cazuri se monitorizează îndeaproape situația copiilor, iar dacă în urma implementării planului de servicii, nu au fost înlăturate cauzele care pot afecta starea sănătății fizice și psihice a acestora, pentru copilul aflat în situație de risc, cu acordul părinților, se va lua o măsură de protecție specială, însemnând plasament la rude (acolo unde există și îndeplinesc condițiile materiale și morale pentru o astfel de misiune), plasament la o familie (în general persoane față de care copilul a dezvoltat relații sănătoase de atașament), la un asistent maternal profesionist, într-o casă de tip familial, într-un apartament social sau într-un centru de plasament.

Dacă facem referire și la copiii cu dizabilități care ajung să fie instituționalizați, așa cum reiese din unul din studiile[3] de fundamentare care a stat la baza Strategiei Guvernului privind incluziunea socială și reducerea sărăciei (2015-2020) efectuat de către Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție cu asistență tehnică din partea UNICEF și a Băncii Mondiale, aceștia ajung în sistemul de protecție a copilului nu din motive de abuz sau neglijare ci din cauza lipsei unor servicii medicale, de reabilitare și suport în localitățile de proveniență ale famiilor menționate.

Totuși, din nefericire, în sistemul de protecție a copilului ajung și copii în cazul cărora s-a sesizat neglijența sau abuzul. Sunt cazurile de plasament în regim de urgență dispuse prin hotarâri ale instanțelor de judecată, pentru că în propria familie riscau să le fie afectată grav starea de sănătate fizică și mentală (sau le-a fost afectată- acolo unde faptele de abuz sau neglijență gravă au fost târziu descoperite de către vecini sau autorități). Neglijența ia forme atât fizice cât și emoționale, la fel ca și abuzul care poate fi emoțional, fizic (bătăi) sau sexual.

Datele înregistrate în dosarele copiilor instituționalizați și publicate de către Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție în studiul mai sus menționat, demonstrează faptul că 54% dintre copii au suferit forme de abuz, exploatare sau neglijare înainte să ajungă în sistem. Dintre aceștia, pentru 32% neglijarea, abuzul sau exploatarea au reprezentat cauze ale separării de părinți/familie, iar pentru 22% dintre ei deși existau și aceste experiențe devastatoare, cauzele instituționalizării au fost altele. Se cunoaște faptul că neglijarea și abuzul au repercusiuni negative asupra întregii vieți a unei persoane, influențând relația cu sine și relațiile cu cei din jur.

[3] Stănculescu, M.S, Grigoraș V., Teșliuc E., Pop V, România, op. cit.

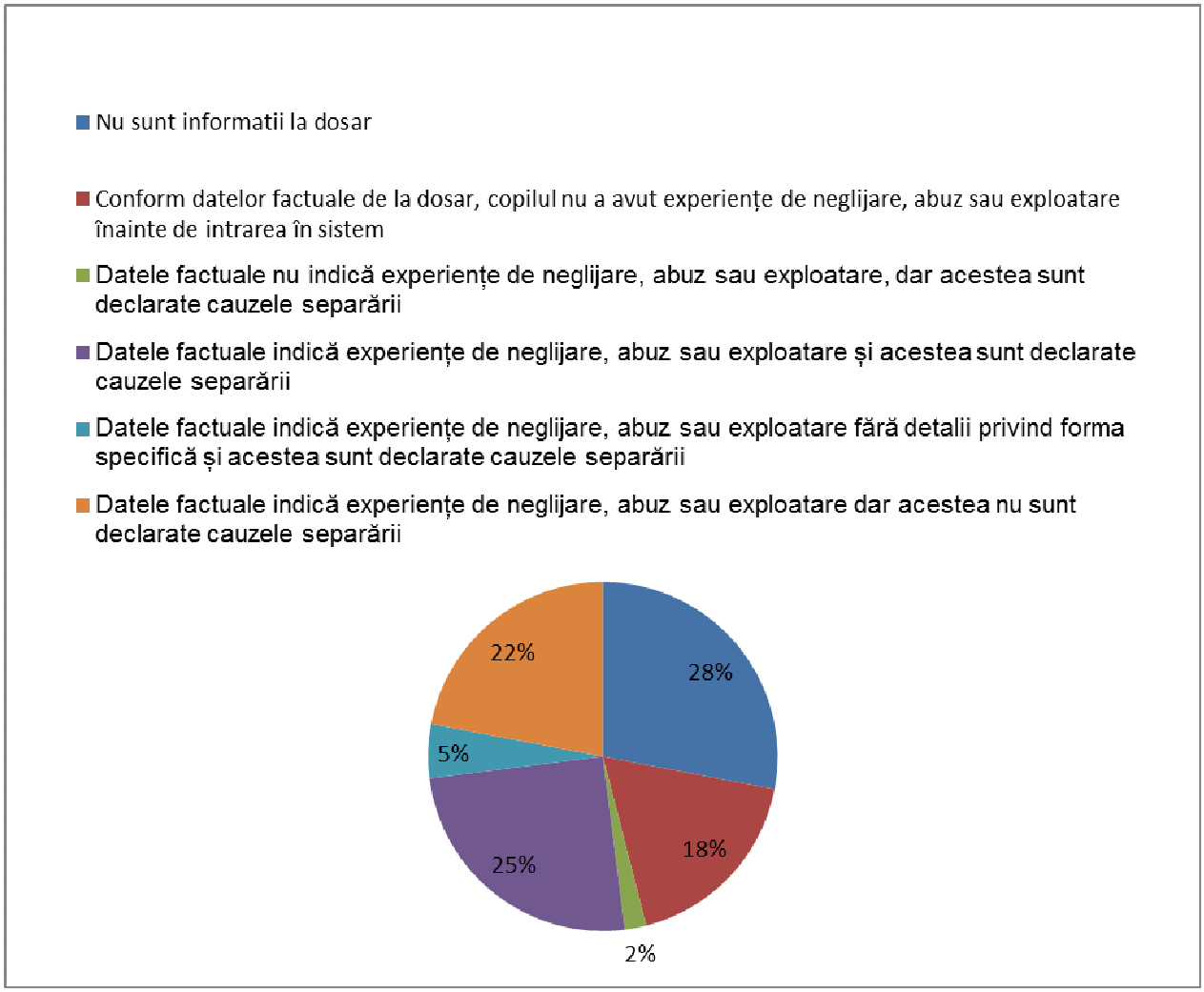
Nu sunt informatii la dosar
Conform datelor factuale de la dosar, copilul nu a avut experiențe de neglijare, abuz sau exploatare înainte de intrarea în sistem
Datele factuale nu indică experiențe de neglijare, abuz sau exploatare, dar acestea sunt declarate cauzele separării
Datele factuale indică experiențe de neglijare, abuz sau exploatare și acestea sunt declarate cauzele separării
Datele factuale indică experiențe de neglijare, abuz sau exploatare fără detalii privind forma specifică și acestea sunt declarate cauzele separării
Datele factuale indică experiențe de neglijare, abuz sau exploatare dar acestea nu sunt declarate cauzele separării
22%
28%
5%
18%
25%
2%

Fig: Abuz, neglijare, exploatare, orice formă de violență: datele factual și înregistrarea în dosar ca principală cauză a separării (preluată din Stănculescu, M.S, Grigoraș V., Teșliuc E., Pop V, România: Copiii din sistemul de protecție a copilului, Ed. Alpha MDN, București, 2016, p. 94)

Dacă abuzul fizic este relativ ușor de depistat, ("*Persoana care suferă o durere fizică, în urma unor acțiuni provocatoare de răni fizice, cum ar fi: bătăile, trasul de păr, arderea pielii cu țigara, legatul de mîini, etc*"[4], abuzul emoțional este "*mult mai greu de evidențiat, deoarece nu lasă nicio urmă fizică- brutalități bine controlate, comportamente sadice, manifestări de respigere, neglijență, exigențe disproporționate față de vârsta copilului*"[5]. Abuzul emoțional naște în copil sentimente de teamă, nesiguranță, vinovăție, anxietate, furie, rușine, umilință, inutilitate care îl blochează psihic și nu-i mai permit să simtă și să trăiască liber.

În ceea ce privește neglijența, ea presupunea a ignora necesitățile de zi cu zi ale copilului și poate face referire atât la nevoile de bază prin privarea de hrană sau de somn, cât și la celelalte tipuri de nevoi regăsite în piramida lui Maslow[6], cele mai des întâlnite fiind a nu vorbi copilului, a nu-i oferi atenție și dragoste, neasigurarea măsurilor de supraveghere și protecție, a nu îi permite să

[4] Vasile, D.L., Trauma familială și resursele compensatorii, Ed. Sper, București, 2012, p. 49
[5] Vasile, D.L., op. cit, p.49
[6] Maslow, A., *Motivație și personalitate*, Ed. Trei, București 2008, pp.170-180

se joace, să exploreze, etc. În literatura de specialitate se operează și cu conceptul de neglijare juridică[7] care se referă la eșecul unor responsabili de drept precum adulți ce interacționează cu copilul, instituții, etc, de a-i asigura acestuia accesul deplin la drepturile sale. Pentru copilul instituționalizat de exemplu, neacordarea importanței menținerii legăturilor copilului cu familia și neefectuarea tuturor demersurilor necesare pentru înlăturarea stării de vulnerabilitate a familiei și reintegrare a copilului poate intra sub incidența acestui gen de neglijență.

Fie că vorbim despre experiențele traumatizante ale separării copilului de familie din cauze neimputabile părinților, fie că vorbim de experiențe traumatizante pentru copil în propria familie, în ambele cazuri acestea amprentează viața viitorului adult.

Referindu-se la fenomenul de înregistrare automată a memoriei, Augusto Cury[8] atrage atenția asupra faptului că toate experiențele noastre sunt înregistrate automat și involuntar, iar calitatea experiențelor pe care le-am avut în copilărie determină caracteristicile pe care le vom avea ca adulți, precum: dezinvoltura, siguranța, sensibilitatea, anxietatea. Chiar dacă la un moment dat copilul devenit adult nu-și mai aduce aminte de abuzurile la care a fost supus, ele afectează prezentul așa cum bucuriile trăite alimentează capacitatea de a fi și de a gândi. O copilărie dominată de emoții pozitive: bucurie, înțelegere, apreciere, și relații afective autentice înseamnă în fapt ca personalitatea viitorului adult să fie una calmă, orientată către respectarea normelor de conviețuire socială. Dacă dimpotrivă, copilăria a fost marcată de pedepse, critici exagerate și lipsă de afectivitate există reala nesansă ca personalitatea noastră să fie rigidă, să dăm dovadă de insatisfacție pe toate planurile vieții noastre, să fim puțin sociabili și să avem o stimă de sine scăzută. Încurajator pentru copil este faptul că deși atât în copilărie cât și în viața de adult, bagajul genetic al fiecărui individ influențează contrucția de experiențe, dacă mediul educațional stimulează funcțiile complexe ale inteligenței, iar procesul de formare a personalității este unul sănătos și Eu-l bine construit ca administrator al psihicului, zestrea genetică nu va prevala, chiar dacă părinții prezintă tulburări pe fond genetic"[9].

Trecerea în revistă a efectelor pe termen lung asupra sănătății mentale și a funcționării sociale, semnalizează asocieri[10] între neglijarea fizică și riscul mai mare de a dezvolta în adolescență tulburări de personalitate de tip schizotipal și între lipsa unei supravegheri adecvate cu un risc mai mare al tulburărilor de personalitate de tip borderline și paranoid. Amintim faptul că în conformitate cu Ghidul DSM 5 pentru clinicianul inteligent[11]: "*tulburările de personalitate reflectă alterarea funcțiilor psihologice de ordin superior precum motivația, controlul emoțional și comportamentul. Nu pot fi reduse la o problem de neurocirculație sau neurochimie*".
Foarte pe scurt, aceasta ar însemna:

- Persoanele cu tulburare de personalitate de tip schizotipal[12] sunt reci, distante, închise, incapabile să stabilească relaţii sociale, indiferente la laudă, critică, fără sentimente faţă de ceilalţi. Preferă să lucreze solitar în atingerea scopurilor comune, se leagă mai degrabă de lucruri decât de oameni şi adesea sunt considerate fără umor;

[7] Iovu, M.B. „Copil neglijat" în Neamțu G. coord., *Enciclopedia asistenței sociale*, Ed. Polirom, Iași, 2016, p.275
[8] Cury, A., *Eliberează-te din temnița emoțională*, Ed. For You, București, 2013, p. 119
[9] Cury, A. *Fascinanta construcție a Eu-lui. Cum să dezvoltăm o minte sănătoasă într-o societate stresantă*, Ed. For You. București, 2013, p. 47
[10] Johnson, J.G., Smailes, E.M., Cohen P., Brown J., Bernstein D.P., „Associations between four types of childhood neglect and personality disorder symptoms during adolescence and early adulthood: Findings of a community-based longitudinal study", *Journal of Personality Disorders*, 14(2), pp. 171-187
[11] Paris J., *Ghidul DSM 5 pentru clinicianul inteligent,* Ed. Trei, București, 2015, p. 241
[12] Stoica-Constantin, A., Conflictul interpersonal. Prevenire, rezolvare și diminuarea efectelor, Polirom, Iași, 2004, pp. 115-127

- Tulburarea de personalitate borderline este înrădăcinată într-o instabilitate afectivă și în tipare de comportament compulsive și se realizează asocierea sa cu relații interpersonale conflictuale și dependență emoțională.
- Printre simptomele persoanelor ce au fost diagnosticate cu tulburare de personalitate de tip paranoid putem aminti: complexul de persecuție, gelozia, persoanele paranoide sunt atât persuasive cât și neîncrezatoare și suspicioase, adeseori sunt reci și fără sentimente; pot fi reticente sau agresive și sunt excesiv de sensibile la nuanțele ascunse ale criticii.

De-a lungul anilor, convingerea că experiențele din copilăria timpurie au consecințe semnificative în dezvoltarea bolilor psihiatrice a devenit una tot mai puternică. În acest registru se încadrează pierderea grijii maternale în copilăria timpurie și efectele pe care le are această pierdere asupra dezvoltării personalității. În primele luni de viață, copilul învață să diferențieze o figură anume, de obicei a mamei și dezvoltă o plăcere semnificativă în prezența sa, fiind până în al treilea an de viață foarte atașat de figura maternă. După împlinirea vârstei de un an figura tatălui și/sau figura bunicii pot deveni importante pentru copil, astfel încât atașamentul său nu este limitat la o singură figură. Cercetările efectuate de către J. Robertson (1953), J.Bowlby (1953), Heinicke(1956), Schaffer și Callendar (1959) și alții au scos la iveală un număr considerabil de observații cu privire la efectele separării copilului de părinți. J. Bowlby[13]descrie cum copilul care a dezvoltat o relație "rezonabil de sigură" cu mama sa și a fost separat de aceasta (prin instituționalizare) înainte de împlinirea vârstei de trei ani a dezvoltat trei faze: de revoltă, de deznădejde și de detașare. Specificațiile separării sunt acelea că respectivul copil nu a mai fost îngrijit de mama sa sau de către figurile secundare de atașament, a fost scos din mediul familial și familiar fiind adus și îngrijit în schimb de mai mulți necunoscuți, într-un mediu străin. Faza de revoltă este caracterizată prin lacrimi și furie, solicitări insistente de revenire a mamei și speranța că ea se va întoarce; faza durează mai multe zile, dar pe măsură ce timpul trece copilul devine mai tăcut, scad speranțele sale de revedere a mamei și intră în faza de deznădejde; fazele alternează, oscilând între speranță și deznădejde. În final, copilul pare să își uite mama, iar atunci când aceasta se întoarce/îl vizitează este dezinteresat de persoana acesteia și pare că nu o recunoaște- acestea fiind caracteristicile celei de a treia faze, cea a detașării. În fiecare fază, copilul a înregistrat crize de furie, accese de nervi și episoade de manifestare a violenței. Bowlby subliniază faptul că în situația în care perioada de separare durează mai mult de șase luni, sau când separările s-au repetat, copilul poate ajunge la un stadiu avansat de detașare și chiar poate rămâne detașat permanent, fără să-și mai poată recupera afecțiunea față de părinții săi. După dezorganizarea experimentată în faza de deznădejde, comportamentul din această fază se reorganizează pornind de la premisa absenței permanente a persoanei. Copilul de vârstă mică separat de părinți, care se trezește într-un mediu străin, trăiește o nefericire intensă, iar pentru a-și putea reorganiza viața internă are nevoie (așa cum reiese din studiile autorilor menționați) de un adult care să îi sprijine. *Persoana-substitut, unică și permanentă* are un rol deosebit de important și permite treptat refacerea capacității de a se atașa. Această persoană, denumită și persoană de atașament, oferă copilului o bază de siguranță, care permite în timp dezvoltarea încrederii în sine și capacitatea de a dezvolta și de a menține relații sănătoase. Altfel spus, se crează un echilibru între inițiativă și autonomie pe de o parte, iar pe de altă parte capacitatea de a cere ajutor și de a folosi ajutorul primit atunci când situația o cere.

Este deja recunoscut faptul că mediul familial are un rol major asupra dezvoltării copilului, iar Declarația Drepturilor Copilului din 1959 (art. 6) stipulează faptul că: "pentru o dezvoltare armonioasă și completă a personalității sale, copilul are nevoie de dragoste și înțelegere. El trebuie,

[13] Bowlby J., Crearea și ruperea legăturilor afective, Ed. Trei, București, 2016, pp. 81-106

acolo unde este posibil, să crească sub îngrijirea și responsabilitatea părinților lui." În ceea ce privește separarea de părinți, aceasta se va realiza "doar dacă acest lucru este necesar pentru respectarea interesului superior al copilului și cu respectarea tuturor procedurilor"[14]. O astfel de decizie devine necesară atunci cînd dezvoltarea fizică și/sau psihică a copilului este periclitată în propria familie din cauza unor factori diverși (condiții precare de locuit cu nerespectarea regulilor elementare de igienă, locuința reprezentând un focar de infecții; copilul este abuzat, neglijat sau exploatat).

Ținând cont de rolul familiei în procesul de creștere și dezvoltare armonioasă a copilului, pentru îmbunătățirea și creșterea calității vieții copilului și implicit a familiei sale, politicile sociale susțin intervenția socială prin programe de educație parentală, prin servicii de consiliere și sprijin pentru părinți și copii, prin implicarea comunității și dezvoltarea unei societăți civile active și responsabile[15].

Problemele care atrag din ce în ce mai mult atenția specialiștilor- dincolo de numeroasele studii cu rol implicit de conștientizare a rolului părinților în fiecare etapă a construcției copilului[16], de masificarea implementărilor strategiilor de prevenire a separării copilului de familie, de consolidare a rețelelor de sprijin a parentalității, și de educație parentală- țin în mare măsură de răspunsul la întrebările: ce devine parentalitatea în caz de plasament? Conceptului de parentalitate parțială sau parentalitate adițională i-au fost definite aria, avantajele, dezavantajele? Cum pot sprijini copilul pentru ca întoarcerea acasă să nu fie o nouă traumă? Cum putem eficientiza în acest caz intervenția parentală pentru ca ea să fie resimțită de către copil ca un proces firesc, parte din acela de construcție a propriului Eu? Aceasta în situația în care există date care susțin că nu toți copiii se vor întoarce în propriile familii. Studiul asupra dosarelor de caz ale copiilor din sistemul de protecție specială din România la finele anului 2014[17] relevă faptul că peste jumătate din copiii din sistemul de protecție aveau 0-3 ani la momentul intrării, iar aceștia nu doar că predomină în rândul copiilor din sistemul de protecție specială, dar tind și să stea mai mult în sistem. Un studiu similar[18] realizat în Franța, relevă faptul că 21% dintre mame nu mai au niciun contact cu copiii aflați în plasament, 42% au contacte regulate, 18% au contacte sporadic (7% dintre mame au murit., 12% nu au un domiciliu stabil sau sunt spitalizate). În situația fericită în care copilul se află într-o familie de plasament și NU într-un centru de plasament, durata menținerii măsurii de protecție influențează relațiile dintre persoanele (devenite) semnificative și copiii plasați prin însăși durata ședерii în respectivele familii. Mecanismele instituționale chiar dacă sprijină idea păstrării legăturii cu părinții, contribuie la excluderea progresivă a acestora. Ideea de păstrare a rolului părinților există, dar co-educația este mai mult simbolică decât reală. Situația este cu mult mai gravă când copilul nu dispune de un model familial, el crescând într-o instituție. Și dacă în multe dintre situații șansele de reintegrare a copilului în familie sunt menținute în mod artificial ca și obiectiv general al planului individualizat de protecție, în realitate nedorindu-se acest lucru (de către una sau alta din părțile

[14] Hodgkin, R., Newell, P., (2004), *Manual pentru implementarea Conventiei cu privire la Drepturile Copilului*, ediție revizuită, ed. Vanemonde, București; p.155
[15] Croitor, E., "Prevenirea separării copilului de familie- premisă pentru reușita integrării socio-profesionale a viitorului adult. Asemănări și deosebiri ale intervenției asistențiale în regiunea Siret- Prut- Nistru" în coord. Rusu M., Păduraru T., Doncean M., *Dezvoltarea economico-socială durabilă a euroregiunilor și a zonelor transfrontaliere*, vol. XXXI, Ed. Performatica, Iași, 2017
[16] Halmos, C., *Etapele construcției copilului și rolul părinților*, Philobia, București, 2016
[17] Stănculescu, M.S, Grigoraș V., Teșliuc E., Pop V, România, op. cit., p.282
[18] Sellenet, C., *Parentalitatea pe înțelesul tuturor. Pertinența și derivele unui concept*, Ed. Univ. Alex. I. Cuza, Iași, 2013, p.181

implicate) ce șanse au copiii să fie adoptați? Ce alte șanse ar avea ca viitori adulți să aibă o viață echilibrată și să demonstreze inclusiv maturitate interioară?

Într-o societate care se dorește a fi incluzivă, nu putem decât spera la conștientizarea consecințelor privațiunilor psihosociale ale copiilor instituționalizați și la contribuția fiecăruia dintre actorii sociali implicați la găsirea răspunsurilor și a metodelor de lucru cu copiii, familiile acestora și persoanele de referință pentru o reală creștere a calității vieții acestora.

BIBLIOGRAPHY

- Bowlby J., Crearea și ruperea legăturilor afective, Ed. Trei, București, 2016,
- Croitor, E., "Prevenirea separării copilului de familie- premisă pentru reușita integrării socio-profesionale a viitorului adult. Asemănări și deosebiri ale intervenției asistențiale în regiunea Siret- Prut- Nistru" în coord. Rusu M., Păduraru T., Doncean M., *Dezvoltarea economico-socială durabilă a euroregiunilor și a zonelor transfrontaliere*, vol. XXXI, Ed. Performatica, Iași, 2017
- Cury, A., *Eliberează-te din temnița emoțională*, Ed. For You, București, 2013, p. 119
- Cury, A. *Fascinanta construcție a Eu-lui. Cum să dezvoltăm o minte sănătoasă într-o societate stresantă*, Ed. For You. București, 2013,
- Halmos, C., *Etapele construcției copilului și rolul părinților*, Philobia, București, 2016
- Iovu, M.B., „Copil neglijat" în Neamțu G. coord., *Enciclopedia asistenței sociale*, Ed. Polirom, Iași, 2016,
- Johnson, J.G., Smailes, E.M., Cohen P., Brown J., Bernstein D.P., „Associations between four types of childhood neglect and personality disorder symptoms during adolescence and early adulthood: Findings of a community-based longitudinal study", *Journal of Personality Disorders*, 14(2),
- Maslow, A., *Motivație și personalitate*, Ed. Trei, București 2008,
- Paris J., *Ghidul DSM 5 pentru clinicianul inteligent,* Ed. Trei, București, 2015,
- Sellenet, C., *Parentalitatea pe înțelesul tuturor. Pertinența și derivele unui concept*, Ed. Univ. Alex. I. Cuza, Iași, 2013,
- Stănculescu, M.S, Grigoraș V., Teșliuc E., Pop V, *România: Copiii din sistemul de protecție a copilului*, Ed. Alpha MDN, București, 2016,
- Stănculescu, M.S., Marin M., *Being a Child in Romania. A Multidimensional Diagnosis*. Vanemonde, București, 2012
- Stoica-Constantin, A., *Conflictul interpersonal. Prevenire, rezolvare și diminuarea efectelor*, Polirom, Iași, 2004,
- Vasile, D.L., *Trauma familială și resursele compensatorii*, Ed. Sper, București, 2012.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

ORGANIZATIONAL COMMUNICATION - A LANDMARK OF GROUP PERFORMANCE

Elena-Veronica Nicola
Lecturer, PhD, University of Craiova

Abstract: In today's society the need for communication in all its forms is increasingly obvious. Interpersonal communication is the basis of communication at the level of the group, of the organization, as well as of mass communication and public communication.
In this article, we propose an approach to organizational communication in relation to the concept of organizational culture. Thus, we refer to the current views on organizational communication, to its typology and organizational behavior, to the role of public relations in the organization, in general, and in public administration and organization, in particular.

Keywords: organizational communication, organizational culture, group, performance, public relations.

Societatea actuală funcţionează prin raportare evidentă la câteva repere, unul fiind, cu certitudine, comunicarea. Deşi termenul are etimologie antică (lat. *communicatio*, *onis* f.), evoluţia sa se produce începând cu secolul al XVIII-lea (după mai multe cercetări de specialitate cuvântul *comunicaţie* este atestat în limba română în anul 1715, la aproape două sute de ani de la atestarea limbii înseşi – 1521) şi continuă într-un ritm tot mai alert determinat de progres şi tehnologie.

În prezent, niciun aspect sau proces social nu se poate manifesta fără o comunicare eficientă intra şi interpersonală. Dacă în situaţia comunicării intrapersonale se apreciază că stă la baza celei interpersonale, în cazul celei din urmă se poate spune că reprezintă fundamentul comunicării de grup sau organizaţionale, respectiv al comunicării de masă şi publice. Astfel, trebuie avute în vedere tipurile de situaţii de comunicare, cu predilecţie situaţia de tipul emiţător activ – receptor activ, precum şi dimensiunile contextului comunicării: spaţială, temporală şi psiho-socială.

Comunicarea se realizează la nivel individual dar şi la niveluri superioare, al grupului, al masei, al marelui public. Comunicarea la nivelul grupului este cunoscută şi sub denumirea de comunicare organizaţională (*organizaţie* – asociaţie de oameni cu concepţii sau preocupări comune, uniţi conform unui regulament sau unui statut, în vederea depunerii unei activităţi organizate – *DEX*, 1996: 727). Esenţialmente, *organizaţia este un sistem social în care şi prin care oamenii interacţionează (cooperează) pentru realizarea unor scopuri comune.*(D. Iacob, Cismaru,2002: 12).

Comunicarea organizaţională se află într-o relaţie directă cu conceptul de cultură organizaţională, asupra căruia au existat şi există preocupări serioase în contextul dezvoltării organizaţiilor în întreaga lume. Cultura organizaţională are diverse accepţiuni după cum este privită organizaţia: ca sistem raţional, ca sistem natural, ca sistem deschis. (M. Vlăsceanu, 2003: 56-67).

Noţiunile de grup, organizaţie, comunicare organizaţională şi cultură organizaţională sunt definite şi interpretate variat, lipsa de consens generând chiar confuzii. Conceptul de grup a fost definit şi dezvoltat la începutul secolului XX de către C.H. Cooley iar cel de organizaţie pe la jumătatea aceluiaşi secol de către Krech şi Creutchfield. Ulterior, s-a conturat şi conceptul de cultură organizaţională considerată a fi energia care îi mobilizează şi îi motivează pe angajaţi să obţină performanţe la nivelul grupului, acea *forţă invizibilă* care poate determina succese dar şi eşecuri. (M.O. Cercel, 2013: 19-22).

Un exemplu în privinţa organizaţiei ar fi legat de semnificaţiile termenului organizaţie: dat fiind faptul că este întotdeauna specializată, ea are o misiune căreia îi sunt asociate anumite obiective; diferenţierea obiectivelor se asociază cu specializarea tehnică; organizaţia este un grup de oameni între care se derulează interacţiuni orientate de obiective relativ comune şi specifice. (M. Vlăsceanu, 2003: 89).

Cultura organizaţională este definită cel mai simplist ca fiind *felul în care facem noi lucrurile aici*. (M.O. Cercel, 2013: 24). Practic, cultura organizaţională îşi află corespondent în stilul funcţional specific unui domeniu de activitate bine precizat. Edgar Schein defineşte cultura organizaţională ca fiind *un model al prezumţiilor fundamentale pe care un grup le-a inventat, descoperit sau dezvoltat în procesul învăţării de a face faţă problemelor de adaptare externă şi de integrare internă, proces care a funcţionat suficient de bine pentru a fi considerat drept valid şi prin urmare poate fi transmis noilor membri ca fiind calea corectă de a percepe, gândi şi simţi.* (*Apud* M.O. Cercel, 2013: 25). Şi totuşi, este nevoie atât de factori dinamici dar şi de factori de stabilitate pentru buna funcţionalitate a organizaţiei şi a culturii organizaţionale. Timpul este cel ce asigură dinamismul iar spaţiul stabilitatea. Din perspectivă diacronică, timpul devine şi el un puternic factor de stabilitate deoarece produce obiceiuri, practici, reguli şi chiar simboluri. Astfel, elementele componente ale culturii organizaţionale sunt considerate a fi: *miturile şi credinţele* – se referă la trecutul, la istoricul organizaţiei dar şi la experienţa comună a membrilor ei; *sistemul de metafore şi limbajul specific* – se referă la limbajul comun al membrilor organizaţiei, la termenii necunoscuţi indivizilor din exterior; *simboluri, ceremonialuri, ritualuri* – se referă la ceremoniile, la evenimentele intrate în tradiţia organizaţiei ca prilejuri de reafirmare a unităţii membrilor şi a valorilor unei organizaţii; *valorile şi normele* – se referă la ideile ce sunt considerate valabile pentru interpretarea realităţii şi conducerea comportamentelor individuale în organizaţie. (D. Iacob, Cismaru, 2002: 101-102). Având în vedere acestea, se pune problema creării unui fel de slogan ca în cazul publicităţii, care ia forma unui *logo* în cazul organizaţiei. Acesta trebuie să aibă câteva calităţi generale precum: coerenţa, bogăţia semantică şi emoţională, durabilitatea, adaptabilitatea, declinabilitatea şi reproductibilitatea. (*Ibidem*). Aşadar, cultura organizaţională este un concept important şi necesar pentru toţi membrii organizaţiei, atât pentru angajatori, pentru manageri, pentru lideri cât şi pentru angajaţi. Relaţiile dintre aceştia sunt determinate de un set de valori sociale care au reglat şi reglează atitudinile şi comportamentele. Timpul este cel care asigură necesara stabilitate dar şi schimbarea, atunci când este necesar şi oportun.

O problematică aparte este dată de tipologia culturii organizaţionale, realizată după diferite aspecte, criterii, de către specialiştii români şi străini. D. Abrudan centralizează aceste clasificări:

- *după comportamentul organizaţional al salariaţilor*: cultura *ierarhie*, cultura *piaţă*, cultura *clan* şi cultura *adhocraţie*;
- *în funcţie de raporturile dintre salariat şi organizaţie*: cultura *familie*, cultura *Turn Eiffel*, cultura *rachetă ghidată* şi cultura *cloşcă*;
- *după capacitatea de a influenţa performanţa organizaţiei*: culturi *forte* sau *pozitive* şi culturi *negative*;
- *după nivelul de risc acceptat*: cultura *macho*, cultura *Bet the Company - pariază pe companie*, cultura *Work hard - Play hard - munceşte din greu*, cultura *joacă dur* şi cultura *proces*;
- *după locul acordat individului în organizaţie*: cultura *raţională*, cultura *ideologică* şi cultura *consensului*;
- *după configuraţia organizaţiei*: cultura *putere*, cultura *rol*, cultura *sarcină* şi cultura *persoană*;

- *după rolul fiecărui angajat în organizaţie*: cultura *echipă de baseball*, cultura *club*, cultura *academie* şi cultura *fortăreaţă*.(*Apud* M.O. Cercel, 2013: 104-109).

La rândul lor, din punct de vedere structural, organizaţiile sunt de două tipuri: *informale* bazate pe relaţii spontane, nedefinite sau slab definite dintre membrii săi şi *formale* bazate pe relaţiile oficiale, pe rolurile şi relaţiile dintre membrii – de putere, autoritate şi responsabilitate, prin stabilirea liderilor, a ierarhiei precum şi a condiţiilor de acces, evoluţie şi ieşire din organizaţie. (D. Iacob, Cismaru, 2002: 14-15). Există o serie de tipologii ale organizaţiilor propuse de specialiştii în comunicarea de grup. De exemplu, se fac distincţii între organizaţiile europene şi cele americane sau între cele din spaţiul comunitar şi, respectiv, extracomunitar. Amitai Etzioni stabilea cu peste 50 de ani în urmă (*A Comparative Analysis of Complex Organisations*, 1965) că organizaţiile se clasifică în funcţie de tipul de putere: *coercitivă*, *remunerativă* şi *normativă* în organizaţii specifice: *organizaţii coercitive* (lagărele de concentrare, lagărele de prizonieri de război, lagărele de muncă forţată, închisorile, ospiciile), *organizaţii remunerative sau utilitare* (întreprinderi industriale, institute de cercetare, uniuni de afaceri, organizaţii ale fermierilor, organizaţii militare în timp de pace) şi *organizaţii normative* (organizaţii religioase, politico-ideologice, spitale, şcoli, colegii, universităţi, asociaţii voluntare, organizaţii profesionale) (D. Iacob, Cismaru, 2002: 18).

Alături de acestea se mai identifică drept cazuri particulare de organizaţii aşa-numitele *instituţii totale* potrivit lui Erving Goffman: instituţii destinate să îngrijească persoane incapabile să se îngrijească singure şi inofensive (case de copii, aziluri de bătrâni); instituţii destinate să îngrijească persoane incapabile şi periculoase pentru societate (aziluri de bolnavi mintal); instituţii destinate să protejeze societatea de elemente periculoase (închisori, penitenciare, lagăre de concentrare); instituţii înfiinţate pentru anumite sarcini de lucru (tabere militare, marina militară, unele şcoli militare) şi instituţii considerate ca fiind retrase de lume, de societate (mănăstiri) (D. Iacob, Cismaru, 2002: 19).

Comunicarea specifică organizaţiei este denumită *comunicare de grup* sau *organizaţională* şi tipologic se clasifică în *comunicare internă* ce se referă la schimbul de mesaje ce se realizează în interiorul organizaţiei atât pe verticală (comunicarea de sus în jos sau comunicarea managerială şi comunicarea de jos în sus, de la angajat la manager) cât şi pe orizontală (comunicarea între sectoare sau angajaţi cu poziţii similare) şi *comunicare externă* ce se referă la schimbul de mesaje ce se realizează cu exteriorul organizaţiei, deci cu publicul specific. *Comunicarea internă* poate fi *formală* şi *informală* în vreme ce *comunicarea externă* poate fi *operaţională,* realizată între membrii organizaţiei cu interlocutori din exteriorul organizaţiei; *strategică* care constă în construirea sau extinderea unei reţele de comunicare; *de promovare* de tip relaţii publice şi publicitate. (D. Iacob, Cismaru, 2002: 120-123).

În cadrul organizaţiei, indiferent de tipul de comunicare, se manifestă aspecte legate de atitudine şi comportament, acestea fiind determinate de factori specifici psihologiei personale şi de grup. Un exemplu în acest sens poate fi specificul temperamental al persoanei care generează specificul comunicaţional, şi, in cele din urmă, comportamentul. Specificul temperamental cel mai agreabil comunicaţional şi comportamental îl constituie sangvinicul îndeosebi prin adaptabilitate şi sociabilitate. Melancolicul, în general, are anumite dificultăţi fiind tipologic introvertit, colericul are tendinţa permanentă de a fi autoritar, în vreme ce flegmaticul manifestă o doză mare de indiferenţă. Comportamentul este evident atât la nivel personal cât şi organizaţional, temele de comportament la nivelul grupului fiind: stresul, influenţa personală, participarea diferenţiată la sarcinile de grup şi conflictele care au la bază probleme nerezolvate. (Cismaru, 2008: 57).

După cum am formulat titlul acestei prezentări, comunicarea organizaţională în relaţie cu conceptul de cultură organizaţională asigură performanţa la nivelul grupului. După opiniile

specialiştilor, fără o bună compatibilizare între acestea, nu de poate atinge reuşita, succesul. Cuvântul *performanţă* are etimologie latină (vb. *performo, are*) şi înseamnă *a forma complet*, *a duce la bun sfârşit o activitate*. În concepţia lui D. Abrudan, managementul performanţei este *un proces sistematic prin care organizaţia implică angajaţii săi, atât în mod individual, cât şi în grup, la îmbunătăţirea eficienţei organizaţionale în scopul îndeplinirii optime a misiunii şi obiectivelor.* (*Apud* M.O. Cercel, 2013: 42). Performanţa se referă la diverse aspecte, de natură socială, profesională, financiară, de imagine etc. Cultura organizaţională orientată către performanţă presupune că managerii trebuie să fie implicaţi, dedicaţi, să sprijine organizaţia cu scopul de a capta şi a direcţiona într-un singur sens şi cu o puternică energie toate eforturile şi performanţele individuale ale angajaţilor. Dressner identifică câteva principii care orientează cultura organizaţională către performanţă: *definirea unor standarde cheie de performanţă*, *implicarea responsabilă*, *implementarea unui model de comunicare*, *creşterea performanţelor prin atragerea şi păstrarea talentelor*, *dezvoltarea unei culturi a învăţării permanente prin training-uri regulate*, *orientarea către client*, *căutarea permanentă a inovării* şi *excelenţa în munca de zi cu zi*. (*Apud* M.O. Cercel, 2013: 44-45).

Alături de cultura organizaţională se află conceptul de *leadership*, cele două concepte completându-se şi consolidându-se reciproc şi contribuind împreună la obţinerea performanţei în cadrul organizaţiei. *Leadershipul* se concentrează pe constituirea unei culturi organizaţionale bazate pe integritate, stimularea performanţei, a competenţei, a iniţiativei şi a spiritului inovator. De asemenea, acesta urmăreşte dezvoltarea carierei, preţuirea oamenilor, recunoaşterea şi recompensarea meritelor. (M.O. Cercel, 2013: 47). Peters a stabilit opt principii care guvernează activitatea unui leadership:

- *orientarea spre acţiune* – asumarea responsabilităţii în luarea unei decizii;
- *contactul permanent cu clienţii* – permite nu numai capacitatea de a sesiza şi interpreta modificările din piaţă ci şi de a le transforma în eforturi de acţiune ale organizaţiei;
- *autonomie şi antreprenoriat* – angajaţii sunt încurajaţi să îşi asume riscuri şi responsabilităţi;
- *productivitate prin oameni* – recunoaşte resursa umană drept o valoare strategică a organizaţiei;
- *linie constantă în afaceri* – asigură predictibilitatea acţiunilor organizaţiei;
- *consecvenţă* – plasarea fiecărui angajat să execute acele sarcini pentru care este calificat;
- *structură ierarhică simplă* – obţinută prin optimizarea numărului de funcţii de conducere şi păstrarea unei distanţe minime între cel mai de jos nivel ierarhic şi cel mai de sus;
- *gestionarea abilă a resurselor* – asigură o flexibilizare a utilizării acestora în funcţie de necesităţile din mediul intern şi extern al organizaţiei.(*Apud* M.O. Cercel, 2013: 47-48).

În cadrul organizaţiei ca nucleu al culturii organizaţionale, rolul relaţiilor publice este definitoriu. Astăzi, instituţiile, companiile, firmele, cu un anumit rol în viaţa respectiv în administraţia publică, au un birou propriu, un departament de relaţii publice. Acesta are ca principal obiectiv crearea unui climat favorabil, de încredere şi simpatie, atât în rândul propriului personal cât şi în rândul publicului larg. Concret, serviciul de relaţii publice popularizează şi promovează organizaţia, desfăşurând activităţi prin care se asigură vizibilitatea şi recunoaşterea. În organizaţiile din sectorul privat precum şi în administraţia publică, se recomandă respectarea unei conduite care să răspundă unor principii: pregătire profesională, imparţialitate, atitudine pozitivă, înţelegere, respect, încredere, sinceritate, flexibilitate, educaţie şi, nu în ultimul rând, politeţe.

Rolul organizaţiei în societate este fundamental, încă de la începuturi, însă pentru prezent este vital, deoarece energia şi forţa se pot obţine numai prin eforturi comune, constructive, prin

spiritul de echipă. În orice domeniu de activitate privim, remarcăm, cu precădere, liderii unor organizaţii puternice prin resurse, de toate tipurile, prin obiective şi prin spiritul competiţional. Viitorul este al celor care înţeleg că organizaţia şi principiile sale trebuie promovate, respectate, pentru a obţine rezultate remarcabile. Cultura şi comunicarea de tip organizaţional sunt reperele performanţei şi succesului la nivel de grup, contribuind astfel la progresul întregii societăţi.

BIBLIOGRAPHY

Cercel, Mihai Ovidiu, *Cultura organizaţională. Concepte. Instrumente de evaluare. Studii de caz*, Editura Sitech, Craiova, 2013;

Chiru, Irena, *Comunicarea interpersonală*, Editura Tritonic, Bucureşti, 2003;

Cismaru, Diana – Maria, *Comunicarea internă în organizaţii*, Editura Tritonic, Bucureşti, 2008;

Dagot, Lionel, *Experimente de psihologie organizaţională*, Editura Polirom, Iaşi, 2007;

Iacob, Dumitru, Cismaru, Diana – Maria, *Organizaţia inteligentă – 10 teme de managementul organizaţiilor*, Editura comunicare.ro, Bucureşti, 2002;

Marcu, Mihaela, *Comunicare şi structuri organizaţionale*, Editura Universitaria, Craiova, 2009;

Sandu, Antonio, *Relaţii publice şi comunicare pentru administraţia publică*, Editura Tritonic, Bucureşti, 2016;

Vlăsceanu, Mihaela, *Organizaţii şi comportament organizaţional*, Editura Polirom, Iaşi, 2003.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

APPROACHES, MODELS AND THEORIES USED IN CAREER COUNSELING

Elena Epurescu
Lecturer, PhD, Politehnica University of Bucharest

Abstract: This paper discusses the main approaches, models and theories underlying the practices of counseling. Thus, depending on the impact they have in practice, we have grouped the approaches of counseling as follows: psychodynamic approaches (defense mechanisms, dreams, unconscious, symbols, manipulation, disputed conflicts, interpretations, free associations, transfer analysis); behavioral approaches (behavior, homework, goals, step by step, plans, positives, positive reinforcements, development of new behavioral patterns), humanistic or experiential approaches (active listening, non-conductivism, nonjudgment, empathy, dialogue, interaction, dramatization, experience "here and now", personal development, autonomy, authenticity). As far as counseling models are concerned, they are relatively numerous and diversified.They can be grouped into: psychodynamic or psychoanalysis models; action models: behavioral model, transactional analysis, rational-emotional model, real-time advisory model; experienced models: non-directional or person-centered modeling, existentialist model and gestalistic model. By synthesizing the basic aspects of various theories in the field, we can exemplify the following: Lifetime Life (D. Super) theory; Factor-Factor Theory (J. Holland); Career Orientation Theory (A. Roe); Vocational decision theory (N. Gysbers); Occupational Choice Theory (E. Ginzberg, S. Ginsburg, S. Axelrad, J. Helma); Anchor Theory (E. Schein); Theory of Decision Making (J. Krumboltz).

Keywords: approaches, models, theories, counseling, career counseling.

1. Abordări

În funcție de impactul pe care îl au în practică, am grupat abordările consilierii astfel: abordările psihodinamice; abordările comportamentale; abordările umaniste sau experiențiale.

Să le analizăm în continuare evidențiind notele definitorii ale fiecărei abordări.

Abordările psihodinamice se împart în două categorii: abordarea psihanalitică clasică (freudiană) și abordările psihodinamice moderne sau post-freudiene.

Abordarea psihanalitică (S. Freud)

În consiliere, teoria psihanalitică (S.Freud, 1990) poate ajuta la rezolvarea unor probleme ce au legătură cu sex-rolul și angajarea în relații intime.

Rolul psihanalistului este de a-i da posibilitatea clientului de a vorbi despre orice tip de experiență, mai ales cele care i-au marcat copilăria.

Aspectele pozitive ale teoriei freudiene: o atenție deosebită se acordă sexualității și inconștientului; denotă complexitatea naturii umane; își dovedește eficiența în anumite tulburări psihice; subliniază importanța stadiilor dezvoltării.

Limitele teoriei freudiene: necesită timp și costuri considerabile; sunt controvesate anumite aspecte ale abordării în cazurile feminine; terminologia este greu accesibilă; primează patologicul.

Abordările psihodinamice moderne sau postfreudiene (A. Adler, C. Jung)

Abordările psihodinamice moderne sau postfreudiene pun accent mai ales pe relațiile interpersonale și pe situațiile actuale ale subiectului.

Aspectele pozitive ale teoriei adleriene (A. Adler, 1995) în terapie: creează contextul necesar schimbării; prezintă viața într-o manieră optimistă; se adresează unor categorii variate de subiecți/client.

Limitele teoriei adleriene: lipsesc unele investigații complexe care să-i argumenteze valoarea; noțiunile, conceptele sunt ambiguie, dând naștere la multiple interpretări în relația de consiliere cu clientul; anumite aspecte precum: natura umană, pozitivismul, integrarea socială sunt tratate fără realiza o analiză consistentă a acestora.

Teoriile lui C. Jung sunt utilizate pe scară largă în testele psihometrice și de personalitate, acestea au fost inițial destinate cercetărilor clinice pentru înțelegerea și tratarea afecțiunilor mintale, precum și îmbunătățirea calității existenței umane.

C. Jung a împărțit energia psihică în două „tipuri de atitudini generale" de bază: introvertit și extravertit, aceste tipuri sunt îmbinate cu celelalte, pentru a crea „tipurile de personalitate C.Jung". (C.Jung, 2006)

Cu ajutorul acestor informații despre tipurile funcționale și de atitudini, fiecare dintre noi poate identifica și înțelege mai bine propriul tip de personalitate C. Jung: Extravertit Reflexiv Senzorial - ET(S); Extravertit Reflexiv Intuitiv - ET(N); Extravertit Afectiv Senzorial - EF(S); Extravertit Afectiv Intuitiv - EF(N); Extravertit Senzorial Reflexiv - ES(T); Extravertit Senzorial Afectiv - ES(F);Extravertit Intuitiv Reflexiv - EN(T); Extravertit Intuitiv Afectiv - EN(F); Introvertit Reflexiv Senzorial - IT(S); Introvertit Reflexiv Intuitiv - IT(N); Introvertit Afectiv Senzorial - IF(S);Introvertit Afectiv Intuitiv - IF(N);Introvertit Senzorial Reflexiv - IS(T); Introvertit Senzorial Afectiv - IS(F);Introvertit Intuitiv Reflexiv - IN(T); Introvertit Intuitiv Afectiv - IN(F).

După clasificarea realizată de G. Corey (1991), din categoria abordărilor comportamentale fac parte: abordarea sau terapia bazată pe comportament, abordarea cognitiv-comportamentală, abordarea rațional-emotivă, abordarea sau terapia bazată pe realitate.

Abordarea comportamentală clasică (B. Skinner, J. Wolpe, H. Eysenck, A. Bandura)

Scopul consilierii bazate pe comportament constă în decondiționarea subiectului de comportamente nedorite și înlocuirea lor cu comportamente dezirabile.

Abordările cognitiv-comportamentale înregistrează rezultate semnificative în cazul clienților orientați spre acțiune, care simt nevoia să facă ceva, în cazul celor orientați spre scopuri, care vor rezultate și pentru cei interesați de modificarea unui număr redus de comportamente.

Scopul consilierii bazate pe comportament constă în decondiționarea clientului de comportamente nedorite și înlocuirea lor cu comportamente dezirabile.

Abordarea cognitiv - comportamentală (A. Beck)

Bazele terapiei cognitive formulate de A. Beck (2003): nu se impune dezaprobarea credințelor clientului, ci antrenarea acestuia în examinarea funcționalității acestora; profiluri și planuri de tratament specifice pentru tulburări ca depresia și anxietatea; explorarea și colaborarea cu clientul; solicită implicarea clienților ca cercetători în propria viață, astfel încât să înțeleagă că ale lor credințe nu sunt funcționale; modificarea gândurilor în tratarea tulburărilor mintale.

Conform acestei abordări, cogniția persoanei se leagă de comportamentul ei, considerând că felul de a se manifesta al unui individ într-o anumită situație depinde de caracteristicile situației și de modul cum acesta o interpretează.

Pentru a acționa eficient trebuie să intervenim asupra felului în care individul interpretează situațiile.

Abordarea rațional-emotivă (A. Ellis)

La baza acestei abordări stă concepția autorului despre modalitățile oamenilor de a-și crea probleme, autorul considerând că problemele noastre sunt consecința felului în care gândim. (A. Ellis,1984)

Conform acestui model, acțiunea de consiliere se va focaliza asupra gândurilor, nu asupra emoțiilor.

Abordarea are la baza paradigma ABC:

A - un eveniment care se întâmplă persoanei;
B - gândurile iraționale faptului trăit;
C - emoțiile născute de ceea ce gândește persoana.

Abordarea/terapia bazată pe realitate/reality therapy (W. Glasser)

Abordarea/terapia bazată pe realitate utilizează sistemul VFEP (W.Glasser, 1998) și este centrată pe:

a) a afla ce **V**rea clientul;
b) a afla ce a **F**ăcut;
c) a **E**valua punctele de sprijin în acțiunea lor;
d) a **P**lanifica comportamentele viitoare.

Avantajele terapiei bazate pe realitate: este folosită în terapiile de scurtă durată, necesitând uneori doar câteva ședințe; se adresează unui public larg; problemele clientului se pot rezolva punctual; permite o intervenție promptă.

Limitele terapiei realității: ignoră unele aspecte legate de istoria personală sau subconștient; nu are impact în cazul traumelor de natură psihică; permite consilierului să se implice prea mult în relația cu clientul său, fapt ce va duce la o oarecare dependență a relaționării.

Abordările umaniste sau experiențiale au ca scop fundamental: conștientizarea maximală a propriului Eu sau atingerea unui nivel superior de conștiință, contracararea alienării, accentul pus pe trăirea emoțiilor și pe exprimarea experienței din prezent.

În cadrul acestor abordări distingem: abordarea existențialistă, abordarea nondirectivă sau consilierea centrată pe persoană, abordarea gestaltistă, abordarea tranzacțională.

Abordarea existențialistă (L. Binswanger, R. May, V. Frankl, D. Polkinghorne și G. Corey)

Aspectele pozitive ale teoriei: subliniază unicitatea individului; recunoaște natura bivalentă a anxietății - pozitivă și negativă - și rolul ei în luarea unor decizii sănătoase; oferă consilierilor accesul spre filosofie și literatură, ca surse de informare și iluminare asupra naturii umane; subliniază dezvoltarea umană continuă și-i oferă clientului speranța, prin lecturile directe și întâlnirile cu consilierul; este eficientă în situațiile de consiliere multiculturală, deoarece perspectiva globală asupra existenței umane îi permite consilierului să se focalizeze asupra persoanei într-o maniera „I-Thou" fără a lua în considerare aspectele etnice sau experiența socială anterioară; ajută conectarea indivizilor la problemele universale: apărarea păcii, asigurarea bunăstării sociale etc.; poate fi combinată cu alte perspective și metode - cum ar fi cele bazate pe abilitățile înnăscute de învățare și pe comportamentalism - pentru a trata probleme extrem de dificile, cum ar fi alcoolismul.

Limitele: abordarea nu a produs un model bine dezvoltat pentru consiliere; îi lipsesc programele educaționale de pregătire; este dificil de implementat datorită naturii sale subiective; este mai apropiată de filosofia existențialistă decât de alte teorii din consiliere.

Abordarea nondirectivă sau consilierea centrată pe persoană (C. Rogers)

Aspectele pozitive ale teoriei: a revoluționat domeniile intervenției sociale; a generat o serie de cercetări cu privire la relația de consiliere; este eficientă, ajutând la descreșterea mecanismelor

defensive, îmbunătățirea adaptării psihologice, a învățării și a toleranței la frustrare; se concentrează pe o relație deschisă, acceptată de consilier și client, pentru un termen scurt ale procesului terapeutic; susține un punct de vedere pozitiv asupra naturii umane, asupra dorinței de schimbare, în contradicție cu abordările anterioare, deterministe și pesimiste.

Limitele: oferă consilierilor puține instrucțiuni pentru stabilirea unei relații cu clienții și promovarea schimbării; depinde de existența unor clienți inteligenți, capabili de interiorizare și care să muncească mult pentru atingerea rezultatelor, din acest motiv, nu poate fi utilizată cu succes în consilierea copiilor sau a persoanelor cu handicap mintal sever; ignoră diagnosticele, subconștientul, elementele înnăscute - generate sexual și conduse agresiv; se limitează la problemele exterioare, fără să provoace clientul la explorarea unor domenii mai profunde.

Abordarea gestaltistă (Fr. Perls)

Aspectele pozitive ale abordării: ajutorarea oamenilor implică acceptarea tuturor aspectelor vieții; ajută clientul să se focalizeze asupra acțiunilor neterminate; acțiunea primează, nu vorba; permite o utilizare flexibilă, fără a se limita la câteva tehnici; este potrivită pentru tulburări afective, stări de anxietate, tulburări somatice, de adaptare, probleme interpersonale și profesionale.

Limitele abordării gestaltiste: îi lipsește o bază teoretică puternică; are în vedere doar ceea ce se întâmplă „acum" și modul în care se petrece - „cum"; se eschivează de la diagnostice și testări, deși există persoane care au nevoie de ele; este criticată pentru preocuparea de dezvoltare individuală și autofocalizată.

Abordarea tranzacțională (Th. Haris, J. M. Dusay, K. M. Dusay)

Abordarea tranzacțională se bazează pe o serie de concepte precum: stările eului, egograme, scenarii de viață, întăriri comportamentale, tranzacții psihologice, jocuri psihologice, modalități de structurare a timpului. (Th. Haris, 2011)

Stările eului se referă la faptul că în fiecare individ există 3 stadii active, dinamice și observabile ale eului: stadiul eului copil, al eului adult și al eului părinte.

Egograma este reprezentarea grafică a cantității de energie pe care o conține starea eului.

Scenariul de viață reprezintă o modalitate de a structura realitatea prin atribuirea de roluri sieși și celorlalți.

Intăririle comportamentale pot fi pozitive sau negative.

Tranzacțiile reprezintă unități de comunicare interpersonală, stimulări și răspunsuri între stadiile eului aparținând a două persoane.

Jocurile psihologice - oamenii joacă 3 roluri: rolul de persecutor, de salvator și rolul de victimă.

2. Modele

Din această categorie fac parte modelele psihodinamice sau de factură psihanalistă; modelele acționale: modelul behaviorist, analiza tranzacțională, modelul rațional-emoțional, modelul de consiliere bazat pe realitate; modelele experiențiale: modelul nondirectiv sau consilierea centrată pe o persoană, modelul existențialist și modelul gestaltist.

Modelul G. Egan

Modelul este unul dintre cele mai cunoscute contribuții la domeniul consilierii și recrutării, esențial pornește de la principiul conform căruia consilierea este un proces de învățare, dând clientului posibilitatea să se orienteze spre acțiune, să-și accepte și să-și recunoască situațiile de viață problematice și să găsească soluții pertinente pentru a le rezolva sau a înlătura eventualele blocaje ce apar pe parcurs. (G. Egan, 2006).

Pornește de la principiul conform căruia consilierea este un proces de învățare, permite clientului să se orienteze spre acțiune, să-și accepte și să-și recunoască situațiile de viață problematice și să găsească soluții pertinente pentru a le rezolva sau a înlătura eventualele blocaje ce apar pe parcurs.

Modelul are următoarele etape: abordarea și definirea problemei (centrarea pe client; ascultarea activă; confirmarea înțelegerii problemelor clientului; realizarea de clarificării, lămuriri, concluzii ale situaților; atitudinea cooperantă și echilibrată față de client); formularea directivelor (priceperea datelor problemei; transmiterea de informații; emiterea de alternative/soluții; apelarea la situații concrete; sprijinirea clientului în atingerea scopurilor propuse), planificarea acțiunii (identificarea opțiunilor personale; evaluarea aptitudinilor, deprinderilor, abilităților, intereselor; sprijinirea clientului în realizarea unui plan de acțiune; suport pentru client vizând punerea în practică a planului).

În concluzie, modelul G. Egan are următoarele caracteristici: consilierea este văzută ca un proces de învățare; centrarea pe acțiunea clientului; centrarea pe soluții practice; înarmarea individului cu resurse de acțiune; realizarea unui „contract" consilier-client.

3. Teorii

Succint, teoriile contribuie la luarea deciziilor optime privind evoluția și dezvoltarea carierei, la identificarea etapelor necesare realizării unui plan de carieră, constituie sprijin pentru specialiști în amplul și complexul proces de consiliere, au un anumit specific ce trebuie adaptat diferitelor contexte ale societății prezente și viitoare.

Sintetizând aspectele de bază ale diferitelor teorii cu aplicații practice în domeniu, putem exemplifica pe cele mai semnificative: Teoria „durata de viață, spațiu de viață" (D.Super, 1957); Teoria trăsătură-factor (J.Holland, 1997); Teoria orientării în carieră (A.Roe, 1956); Teoria deciziei vocaționale (N.Gysbers, 2000); Teoria alegerii ocupaționale (E.Ginzberg, S.Ginsburg, S.Axelrad, J.Helma, 1951); Teoria ancorelor (E.Schein, 2004); Teoria luării deciziilor de carieră (J.Krumboltz, 1977).

Teoria „durata de viață, spațiu de viață" (D. Super)

Cele mai importante idei ce se desprind în cadrul teoriei lui D. Super (1957) sunt: utilizează concepte precum maturitate profesională, identitate vocațională, conceptul vocațional despre sine; pune accent pe alegerea profesiunii ca proces și nu ca moment decizional unic; a subliniat congruența alegerii profesionale cu conceptul despre sine și relația pozitivă dintre această congruența și satisfacția profesională a individului; a identificat cinci stadii de dezvoltare, fiecăruia corespunzându-i anumite sarcini vocaționale specifice; orientarea carierei este un proces de evoluție; profilul evoluției carierei joacă un rol esențial în dezvoltare.

Teoria trăsătură-factor (J. Holland)

J. Holland (1997) identifică șase tipuri de personalitate în următoarea ordine: realist, intelectual, artistic, social, întreprinzător și convențional.

Această teorie are la bază și ideea conform căreia oamenii ar fi mulțumiți și vor avea succes având servicii congruente care se potrivesc cu personalitatea lor.

Tipurile vocaționale de personalitate ale lui J. Holland sunt o reflectare a dimensiunilor de bază ale personalității identificate în psihologia generală, totuși, reprezentarea similarităților relative ale tipurilor nu este perfectă; prin modul său de abordare, este foarte valoros, deoarece oferă o structură pentru înțelegerea și evaluarea oamenilor și ocupațiilor.

Teoria orientării în carieră (A. Roe)

Teoria referitoare la alegerea carierei a autoarei A. Roe (1956), prezintă aspecte importante în alegerea vocațională: experiența de viață din copilăria timpurie influențează apariția și ierarhizarea nevoilor; atitudinea părinților față de copil în perioada copilăriei influențează alegerea vocațională a acestuia; motivația joacă un rol esențial în satisfacerea trebuințelor și a ierarhizării acestora; orientarea sau non-orientarea spre contactul cu alte persoane este influențată de ierarhizarea nevoilor individuale; nivelul activității vocaționale este dat de diferențele genetice dintre indivizi, dar și de influența mediului în care trăiesc aceștia.

Teoria deciziei vocaționale (N. Gysbers)

Autorul consideră că „alegerea unei profesii este un proces specific dezvoltării individului și necesită parcurgerea mai multor etape: etapa fanteziilor profesionale (construirea unei imagini mentale personale și subiective despre profesii); etapa de încercare (tatonări, încercări de preluare a calităților personale necesare realizării diferitelor sarcini de muncă); etapa alegerii realiste (opțiunea corectă, justificată pentru o anumită profesie)". (N. Gysbers, P. Henderson, 2000)

Teoria alegerii ocupaționale (E. Ginzberg, S. Ginsburg, S. Axelrad, J. Helma)

E. Ginzberg și colaboratorii săi (1951) consideră că există patru aspecte care contribuie la procesul alegerii ocupaționale din perioada adolescenței: testarea realității, aprecierea adecvată a timpului văzut în perspectivă, abilitatea de a-și oferi recompense, abilitatea de a accepta compromisuri în elaborarea planurilor vocaționale.

Teoria ancorelor (E.Schein)

Teoria ancorelor carierei identifică o serie de tipare distincte de scopuri, nevoi, talente, valori în percepția proprie care apar în urma primelor experiențe profesionale.

Ancorele lui E. Schein (2004) sunt: competența managerială, competența tehnică, siguranța, autonomia și independența, creativitatea, pura aventură, servicii, dedicare, integrarea stilului de viață.

Teoria luării deciziilor de carieră (J. Krumboltz)

Prima parte a teoriei sale explică originile alegerii carierei și partea a doua explică de ce în carieră se poate face consiliere cu privire la mai multe probleme legate de carieră.

J. Krumboltz propune un model în șapte trepte referitor la luarea deciziilor în carieră: definește problema, recunoaște decizia; stabilește planul de acțiune; clarifică valorile; identifică alternativele; descoperă rezultatele probabile; elimină alternativele; dă startul acțiunii. (J. Krumboltz, 1977)

Partea a doua a teoriei sale a fost dezvoltată pentru a oferi „un ghid de practică pentru consilierii în carieră care doresc să știe ce pot face pentru a-i ajuta pe oamenii care se lovesc de o varietate de probleme referitoare la carieră". (apud. J. Krumboltz)

Punctele tari ale teorie sunt: în primul rând, explicitarea foarte bună în legătură cu obiectivele propuse și mijloacele prin care se ating aceste obiective, iar, în al doilea rând, accentul pus pe mediu și influențele sociale.

Aspectele negative sesizabile sunt: cea mai mare slăbiciune a teoriei este luarea în considerare a schimbării jobului; este prea mult accentuată alegerea în sine și nu îndeajuns procesul de ajustare; numărul relativ redus de idei noi și metode pentru a atingerea obiectivelor.

Concluzii

În general, abordările cu privire la consilierea carierei au o serie de aspecte ce țin de: factorii (ereditate, mediu și educație) care influențează opțiunea profesională; structura de personalitate; motivația alegerilor ca urmare a diferitelor experiențe de viață și a învățării sociale; modul particular și abilitățile de rezolvare a problemelor de viață cu implicații asupra carierei; tipurile de

relații ale consilierilor față de clienții lor; multitudinea informațiilor în procesul luării deciziilor cu privire la carieră; oscilația între rațional și afectiv în alegerea profesiei; componenta psihologică, pedagogică și socială privind luarea deciziei profesionale; importanța succesului și eșecului profesional.

În consilierea psihopedagogică, cât și în psihoterapie, abordările reprezintă modele atât asupra psihicului uman, cât și asupra personalității individului, dar și modalități practice, operaționale de consiliere.

Teoriile ne ajută să înțelegem forțele care influențează deciziile referitoare la dezvoltarea carierei; ne sprijină să clarificăm procesele care au loc; oferă îndrumări pentru practicieni în absența unor linii directoare empirice.

Atunci când se aplică aceste teorii, trebuie să ținem seama că ele s-au dezvoltat într-o anumită perioadă de timp și au un anumit specific cultural.

Aceasta înseamnă că pentru aplicarea lor în societatea actuală, o societate postmodernă și în culturi diferite față de cea în care au luat naștere aceste teorii, este nevoie de anumite adaptări.

Din cele mai mai multe teorii, practicianul poate deduce implicații asupra modului în care să elaboreze orientarea școlară și profesională în practică.

În general, teoriile și abordările conceptuale cu privire la activitatea de consiliere vizează: factorii care influențează alegerea profesională; structura personalității; modificarea motivelor alegerilor ca urmare a diferitelor experiențe de viață și învățări sociale; tipurile de relații și comportamente ale consilierilor față de clienții săi; mecanismele dinamicii carierei.

La baza acestor teorii se află o serie de principii, dintre cele mai importante sunt: principiul educației pentru alegerea carierei; principiul libertății deciziei; principiul formării polivalente; principiul informării depline a clientului cu privire la lumea profesiilor și piața forței de muncă.

În acest sens, importante sunt următoarele aspecte privind consilierea carierei: activitatea de consiliere să fie un demers educativ; consilierea și orientarea să fie în concordanță cu sistemul de interese, motivații și aptitudini ale indivizilor; asigurarea și respectarea libertății de a decide cu privire la propria carieră; consilierea să fie dinamică, să acționeze pe mai multe planuri și direcții; consilierea să fie un proces continuu, iar conținutul să fie permanent adaptat individului; consilierul să dea individului prilejul unei dezvoltări personale, să fie o provocare, dar și o sursă de satisfacție și afirmare.

BIBLIOGRAPHY

1. Adler A.(1995). Psihologia copilului greu educabil. București: Editura IRI.
2. Beck A.T., Freeman A., Davis D.D.(2003). Cognitive Therapy of Personality Disorders. The Guilford Press.
3. Corey G. (1991). Theory and practice of counseling and psycho therapy (4th edition). Pacific Grove: Brooks/Cole.
4. Egan G.(2006). Egan's skilled helper model: developments and implications in counseling. Canada by Routledge (Taylor and Francis group).
5. Ellis A. (1984). Rational-emotive therapy and cognitive behavior therapy. New York: Springer.
6. Freud S. (1990). Introducere în psihanaliză. Prelegeri de Psihanaliză. Psihopatologia vieții cotidiene. București: Editura Didactică și Pedagogică.
7. Ginzberg E., Ginsburg S., Axelrad S., Herma J.(1951). Occupational choice: an approach to a general theory. New York: Columbia University Press.

8. Glasser W. (1998). Choice Theory. New York: Harper Collins Publishers.
9. Gysbers N.C., Henderson P.(2000). Developing and managing your school guidance and program. USA. American counselling association.
10. Harris T.A. (2011). Eu sunt OK - Tu ești OK. București: Editura Trei.
11. Holland J. L. (1997). Making vocational choices: a theory of vocational personalities and work environments. Englewood Cliffs: Prentince Hall Publication.
12. Jung C. G. (2006). Dezvoltarea personalității. București: Editura Trei.
13. Krumboltz J. D., Hamel, D. A. (1977). Guide to career decision-making skills. New York: Educational Testing Service.
14. Perls F. (1969). Gestalt Therapy Verbatim. Real People Press.
15. Roe A. (1956). The psychology of occupation. New York: Wiley J.and Sons.
16. Rogers C. (1961). On Becoming a Person. Boston: Houghtoon Mifflin.
17. Schein E.H. (2004). Organizational culture and leadership(3th edition). San Francisco: Wiley Imprint.
18. Super D.E. (1957). The psychology of careers: an introduction to vocational development. U.S: Harper Publication.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

COGNITIVE ROLE OF IMAGINATION

Niadi-Corina Cernica
Assist. Prof. PhD, "Ştefan cel Mare" University of Suceava

Abstract:My paper presents the roles of imagination, especially the cognitive role of imagination: handling of intellectual categories (allegory, symbol), createing general frameworks of knowledge and action (conception about life, ideology), anticipation (which was presented by David Hume as a component of causality), creating of fictions neccesary for thinking ("imagine that...", "contrary to all reason...", "suppose that..." are common terms of thinking with fictions) and, especially, the role of materialization. The concrete images imply, to be accomplished and understood, abstract thinking, synthesis thinking and analytic thinking.
Cognitive role of imagination is less presented than the role creative of fictions. We think that the cognitive role of imagination is important.

Keywords: imagination, role, cognitive, fiction, thinking

Imaginația înseamnă crearea de imagini. Ca atare, este asociată creativității, artei, literaturii, reveriei, având un rol evazionist, compensator sau ludic.

Rolul cognitiv al imaginației a fost rar analizat, mai mult ca un cadru general, imaginar, al omului de știință (Gerald Holton). Conform lui Jacques Le Goff, imaginarul, prin simboluri și alegorii, manevrează categoriile intelectuale specifice unei epoci. Din acest motiv, el considera că simbolul și alegoria nu ar face parte, propriu-zis, din imaginar. Dar simbolul și alegoria presupun crearea de imagini, imagini care reprezintă valori și idei abstracte specifice unui cadru intelectual care se prezintă prin simbol sau alegorie. Reprezentarea regilor medievali prin asociere cu regii Vechiului Testament este un simbol al credinței regilor medievali și al asocierii dintre regalitatea medievală și biserică. Este o categorie intelectuală argumentată și susținută în Evul Mediu, un fel de a înțelege o legitimare a regalității. Alegoria Athenei care domină centaurul, dintr-o cunoscută pictură a lui Botticelli, este reprezentarea superiorității și capacității rațiunii de a stăpâni pasiunea animalică (reprezentată de centaur). Alegoria prezintă o idee filosofică comună în timpul Renașterii despre rolul și importanța rațiunii. Simbolurile și alegoriile prezintă în imagini codificate, conform unor categorii intelectuale specifice unui mediu sau epoci, idei și valori.

Imaginația creează cadre generale ale cunoașterii și acțiunii. Ideologiile politice sunt modalități de înțelegere a societății, care funcționează după anumite mecanisme (drepturi naturale, conflicte între clase sociale, drepturile individului etc.) care impun forme de acțiune. Unii autori consideră ideologiile forme ale imaginarului, condus de idei de tip religios sau mitic (ideea binelui generalizat pe care îl promite o doctrină sau alta, mesianismul unui lider sau întemeietor, lupta eroică împotriva dușmanului, lupta politică ca destin și sens al vieții etc.). Acest fel de a înțelege ideologiile, ideea că o doctrină nu este numai o doctrină politică, ci creează un tip propriu de societate, arată că putem vorbi de o componentă imaginară a ideologiilor, care orientează și dă valoare acțiunii individuale.

Viziunile despre viață au elemente de imaginar, dacă este să amintim numai contribuțiile lui Carl Gustav Jung cu privire la această temă. Arhetipurile au un rol psihic coordonator, realizând cadrele generale ale visului, religiei și viziunii despre viață a fiecărui individ și a maselor. Teme imaginare (cuplul ideal, dușmanul, străinul, înțeleptul) fac parte din viziunile despre viață ale

oamenilor. Ne vedem viața și relațiile umane conform unor arhetipuri, de la iubirea ideală până la venerația față de un profesor sau formator.

Imaginația este implicată în orice tip de anticipare. Importanța cotidiană a anticipării, capacitatea de a ne reprezenta imaginativ și concret viitorul este o funcție cognitivă esențială pentru om. Primul care a înțeles importanța anticipării și imaginației pentru categoriile cognitive ale omului, dar și pentru știință, a fost David Hume.

David Hume a prezentat cauzalitatea ca pe o consecință a obișnuinței și imaginației, iar nu a gândirii logice și raționale. El spune că nu există nici un silogism, nici un raționament din care să rezulte că unei cauze îi urmează un anumit efect, sau că un anumit efect se datorează unei anumite cauze. Acest raționament, imposibil de identificat, l-ar face și copiii. Orice copil știe că, dacă îți apropii mâna de un foc, te arzi. Aceasta se datorează experienței, pentru trecut, și imaginației, pentru viitor. David Hume consideră că nu avem nici un motiv să considerăm cauzalitatea, care stă la baza gândirii umane și a științei, ca fiind altceva decât obișnuință și imaginație.

Deoarece nu există nici un tip de raționament din care să deducem legea cauzalității, dar cauzalitatea este o forma elementară și cea mai importantă prin care omul cunoaște realitatea, ideea că ea implică experiența și imaginația arată rolul imaginației în cunoaștere.

Anticiparea nu este prezentă numai în înțelegerea cauzală a evenimentelor. Anticiparea este o formă de a gândi concret viitorul, prin apel la trecut și prezent sau nu. Anticiparea este o funcție cognitivă datorată imaginației. Raportarea la viitor este specifică gândirii și acțiunii umane. Nu ne putem raporta la viitor decât dacă îl gândim concret. Gândim prezentul prin raportare la anticiparea viitorului. Pentru a obține ceva în viitor, facem ceva în prezent (apelând la experiență, cunoaștere și imaginație). Pentru ca un copil să fie într-un anumit fel în viitor, apelăm în prezent la anumite metode pedagogice. Anticiparea concretă a viitorului, la care participă imaginația, direcționează acțiunea prezentă. Chiar anticiparea duce la o înțelegere a prezentului, nu numai la acțiuni prezente. Prin anticiparea și imaginarea concretă a viitorului, evaluăm prezentul și trecutul. Omul gândește prin apel la viitor, adică prin anticipare și imaginație concretă.

Un alt rol cognitiv al imaginarului este legat rolul important al ficțiunilor în gândire. Aceste ficțiuni sunt necesare gândirii și ele apar în domeniul posibilului. A raționa prin posibil înseamnă a gândi, concret, prin apel la ficțiuni. „Să ne imaginăm că...", „dacă, prin absurd...", „presupunând că..." sunt termeni comuni ai raționamentului prin apel la ficțiuni, ai raționamentului prin apel la posibil.

Raționamentul prin apel la posibil nu este formalizat de logică, dar este un raționament cotidian, care presupune ficțiuni concrete. Posibilul este legat de prezent, trecut și viitor. „Este posibil ca situația să fie aceasta..." este o gândire care impune imaginarea unei alte situații decât știm că a fost. Același lucru pentru trecut și viitor.

Ficțiunea este necesară gândirii posibile, dar nu de tipul statiaticilor. În științele sociale, statisticile se folosesc pentru previziuni, dar nu au legătură cu gândirea posibilă, care imaginează ceea ce s-ar putea întâmpla, sau ceea ce s-a întâmplat, dacă am schimba unghiul de vedere.

Acest tip de gândire, care presupune ficțiuni, are un rol în cunoaștere, în alegere și în acțiune. Ne ajută să decidem dacă o situație e diferită de felul cum o cunoaștem, dacă poate fi înțeleasă și altfel. Posibilul este o categorie cognitivă. Este o modalitate de a investiga prezentul, trecutul și viitorul. Pentru aceasta trebuie folosite ficțiuni concrete, alternative concrete ale lucrurilor concrete cunoscute.

De asemenea, în știință se pot folosi modele ficționale pentru a testa metode de măsurare, realități fizice sau limite ale tehnologiilor care nu pot fi testate într-un mediu concret. În științele sociale, în psihologie sau sociologie, se pot folosi modele ficționale, fie pentru a testa capacități sau

abilități (în cazul psihologiei), fie pentru a urmări reacții greu de urmărit în mediul natural (în cazul unor experimente sociologice).

În filosofie, un model ficțional este chiar pariul lui Pascal: pentru că a crede, în cazul existenței lui Dumnezeu, înseamnă a câștiga totul, iar dacă Dumnezeu nu există, nu pierdem nimic, rezultă că este bine să alegem credința. Pariul este un model de gândire ficțională, fundamentată pe o existență posibilă, cu alegerea celui mai bun comportament. Modelul de gândire este de tipul: „Să ne imaginăm..., să ne imaginăm și opusul...".

Imaginația se realizează prin concretizare. Concretizarea este opusul abstractizării și al generalizării, dar nu este mai puțin importantă pentru cunoaștere decât acestea. Imaginația înseamnă generarea de imagini concrete.

Imaginile sunt purtătoare de cunoștințe și informații și un mod de a transmite cunoștințe și informații. Un grafic, o hartă, un plan geometric sau arhitectural, culorile, stochează informații într-un mod mai eficient decât un text sau o înșiruire de cifre și transmit aceste informații și cunoștințe clar și corect. S-a vorbit mai puțin de acest mod de a stoca și transmite cunoaștere, mai puțin decât despre comunicarea verbală și tipuri de codare a mesajelor verbale. Capacitatea de a construi imagini concrete prin care se transmit informații și cunoaștere presupune creativitate și gândire. A crea și a înțelege o imagine presupune folosirea gândirii abstracte, a gândirii sintetice și a gândirii analitice. Imaginea nu se realizează și nu se receptează numai prin gândire concretă.

O imagine cu un contur stilizat al unei fețe umane, cu semne ale întrebării sau exclamării în interior, presupune un referent abstract: gândirea ca interogare sau ca rezolvare a unei probleme. Imaginea ca atare nu spune nimic. Codată (sau realizată) și decodată (înțeleasă) presupune o gândire abstractă. O siluetă umană înseamnă, prin apel la gândirea sintetică, umanitatea sau oamenii în general, după cum trei copii de rase diferite împreună reprezintă sintetic toleranța rasială sau oamenii, în funcție și de alte elemente ale imaginii. Un corp uman cu un pătrat pe piept în care se vede reprezentarea unei inimi se recepționează prin gândire analitică, adică prin accentul pus pe un element detaliat al unui întreg stilizat. Gândirea abstractă, sintetică și analitică sunt implicate în procesul de generare de imagini și în receptarea lor, iar aceasta face posibilă stocarea cunoașterii în imagini, ca și transmiterea lor.

Rolul cognitiv al imaginației și al imaginii este mai puțin studiat decât rolul creator de ficțiuni artistice sau ludice. Aceste studii încep poate cu Aristotel, sau pot fi găsite la Descartes și David Hume, deși cunoașterea prin imagini și imaginație nu este urmărită ca o temă propriu-zisă. Noile teorii ale imaginarului, imaginii și imaginației deschid posibilitatea analizării rolului cognitiv al imaginației.

BIBLIOGRAPHY

1. Durand, Gilbert, Aventurile imaginii. Imaginația simbolică. Imaginarul, Ed. Nemira, București, 1999
2. Le Goff, Jacques, Imaginarul medieval, Ed. Meridiane, București, 1991
3. Hume, David, Cercetare asupra intelectului omenesc, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1987
4. Vaihinger, Hans, Filosofia lui „ca și cum", Ed. Nemira, București, 2001
5. Wunenburger, Jean-Jacques, Filozofia imaginilor, Ed. Polirom, Iași, 2004

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

THE INFLUENCE OF PATIENT DISCOURSE ON THE PSYCHOTHERAPEUTICAL

Gabriel Cosmin Balaci
Lecturer, PhD, "Vasile Goldiş" Western University of Arad

Abstract:When talking about a therapeutic relationship, we must consider the particularity of this type of interpersonal interaction, but also the context in which such interaction is possible. In this article, I will consider the therapeutical relationship from psychodynamic therapies, being therapies in which the patient is seen in the fullness of his psychism, meaning, both from the perspective of the consciousness and the unconscious. The therapeutic relationship, from this perspective, takes place largely at an unconscious level. The relationship between the two unconscious is expressed at the level of transfer and counter-transfer of both participants to the therapeutic act.
An aspect that arises in the counter-transfer of the analyst, but which has not been very often taken into account, although it can cause the analyst's block and, implicitly, the therapeutic process, is the seduction ability of the patient's speech. This seduction manages to escape the rules that establish the therapeutic framework and has direct impact on the representation and interpretation of the analyst. This is what I will try to highlight through examples from both my clinical experience and the experience of other colleagues who have been open to seeking explanations for some of the impasse they have faced in their work.

Keywords: therapeutic relationship, analytical framework, transfer, countertransference, seduction.

Atunci când vorbim de o relație terapeutică trebuie să avem în vedere particularitatea acestui tip de interacțiune interpersonală, dar și contextul în care o astfel de interacțiune este posibilă. În acest articol, voi lua în considerare relația terapeutică din terapiile psihodinamice, fiind terapiile în cadrul cărora pacientul este privit în integralitatea psihismului său, adică, atât din perspectiva conștientului, cât și a inconștientului. Relația terapeutică, din această perspectivă, se desfășoară, în mare parte, la nivel inconștient. Relația dintre inconștientele celor doi este exprimată la nivelul transferului și contratransferului ambilor participanți la actul terapeutic.

Un aspect care apare în contratransferul analistului, dar care nu a fost foarte des luat în considerare, deși poate determina blocajul analistului și, implicit, al procesului terapeutic, este capacitatea de seducție a discursului pacientului. Această seducție reușește să scape regulilor care stabilesc cadrul terapeutic și are impact direct asupra capacității de reprezentare și interpretare a analistului. De multe ori am auzit de la colegi psihoterapeuți, care erau deja obișnuiți cu analiza propriului contratransfer, că s-au lăsat atrași în povestea pacientului, în logica discursului acestuia și nu au mai reușit să își păstreze neutralitatea necesară și obligatorie pentru continuarea travaliului analitic împreună cu pacientul respectiv. Pacientul nu-și propune conștient această seducere a analistului, însă inconștient sunt activate rezistențe în fața schimbării la care se ajunge prin conștientizarea conținuturilor inconștiente. Psihoterapia este o formă de tratament care se bazează pe cuvânt, pe discurs. Lacan spunea că psihanaliza este o chestiune de discurs. Dimensiunea simbolică a limbajului și capacitatea de simbolizare a pacientului influențează demersul analitic. Acest lucru voi incerca să-l evidențiez prin exemple atât din experiența mea clinică, cât și din experiența altor colegi care au fost deschiși în a căuta explicații pentru unele impasuri cu care s-au confruntat în activitatea lor.

În relația terapeutică legătura dintre analist și pacient este realizată prin cuvânt. Pacientul, prin intermediul limbajului își exprimă problema și încearcă să ajungă la cauzele ei cu ajutorul

analistului. El își formează anumite reprezentări cu privire la terapeut, la psihoterapie, la ce trebuie sau nu trebuie să spună, la cum trebuie să spună și ce va crede terapeutul despre el. La rândul său, psihoterapeutul, în ciuda neutrlității pe care este antrenant să o păstreze, își va forma anumite reprezentări despre pacient, chiar de la primul contact telefonic sau prima întrevedere. Toate aceste reprezentări sunt transpuse în relația dintre cei doi, prin intermediul discursului fiecăruia. Discursul pacientului, modul în care acesta își organizează discursul poartă amprenta istoriei sale de viață. Experiența sa de accedere la limbaj, maniera sa de a pune în cuvinte ceea ce simte, ceea ce dorește, ceea ce îl angoasează, atunci când copilul, prin achiziționarea limbajului, invață să comunice cu persoanele din jurul său, este marcată și modelată de modelul cultural și educațional al familie sau mediului în care se dezvoltă. Astfel, discursul său este modelat de interdicții și de încurajari, de reguli si de modele de comunicare. Toată această experiență îi va modela întregul mod de organizare a discursului. Nu doar mediul familial își pune amprenta pe discursul pacientului, ci și societatea, atunci când pe parcursul dezvoltării sale, copilul depașește în interacțiunile sale, mediul familial. Michel Foucault spunea în „Ordinea discursului" :„Presupun că în orice societate, producerea discursului este deopotrivă controlată, selecționată, organizată și redistribuităprin intermediul unui anumitnumăr de proceduri care au rolul de a-i conjura puterile și pericolele, de a-i stăpâni evenimentul aleator, de a evita coplesitoarea, redutabila ei materialitate."[1]

Relația terapeutică nu este însă, o relație lineară, de egalitate, cu dimensiune doar conștientă. Dimpotrivă, este o relație asimetrică, în care terapeutul este cel investit cu calitatea de cunoscător, iar pacientul, cel puțin la nivel conștient, îl investește pe acesta cu rolul de „vindecător". Nu același lucru se întâmplă și la nivel inconștient. Aici pacientul poate avea atitudini diametral opuse față de atitudinea declarată și manifestată la începutul terapiei. Schimbarea necesară și favorizată de intervenția psihoterapeutului poate declanșa perturbări semnificative în viața pacientului. Astfel, disponibilitatea pacientului de a scăpa de problema pentru care solicita terapie, pare a fi anulată, iar demersul psihoterapeutic, și mă refer aici, în special la psihoterapiile psihanalitice, deoarece acestea iau în considerare aceste obstacole, este înfrânat, confruntat cu diferite obstacole numite rezistențe, care apar la nivelul pacientului. Aceste rezistențe pot lua diverse forme și unele sunt greu de identificat și acceptat ca fiind apărări ale sale, de către pacient. Chiar și atunci când analistul, prin interpretările sale, vizează aceste rezistențe, încercând să le înlăture, pacientul se opune sau încearcă să activeze alte rezistențe care să împiedice schimbarea sa. Aceste rezistențe nu sunt conștiente, iar pacientul nu le simte ca fiind refuri ale inconștientului său față de schimbare.

Astfel, relația terapeutică din cadrul psihoterapiilor psihanalitice, devine un „câmp de luptă" dintre cei doi protagoniști, fiecare folosindu-si propriile „arme" la nivelul discursului. Vom detalia mai jos, elementele centrale ale relație terapeutice și vom încerca să vedem cum discursul pacientului înglobează aceste rezistențe.

Transferul

Conceptul de transfer - repere teoretice

În clinica psihoterapiei psihanalitice, elementul principal al relației terapeutice este transferul.

O explorare succintă a originilor etimologice ale termenului *transfer* (Ubertragung) în limba germană aduce în discuție două sensuri principale: un prim înțeles al termenului care denumește mutarea, deplasarea unui lucru dintr-o parte în alta și un al doilea sens care denotă transpunerea a ceva dintr-o limbă străină în altă limbă străină, un sens apropiat termenului de traducere

[1] Foucault, M (1971), *Ordinea discursului*, București, Editura Eurosong&Books, 1998

(Ubersetzung). Transferul acoperă în mod tradițional primul dintre cele două sensuri menționate. Conform primelor asimilări ale fenomenului în psihanaliză, transferul se definește ca o actualizare a sentimentelor, conflictelor inconștiente și atitudinilor de apărare ale pacientului, desemnând transpunerea unor relații de obiect din trecut în relația din prezent pe care acesta o are cu analistul său. Atunci când vorbim despre transfer, înțelegem că pacientul transferă conținuturi din lumea sa internă în relația sa cu analistul.

Freud consideră inițial transferul ca un obstacol în cura psihanalitică, potențial periculos. Ulterior însă, îi atribuie semnificația de rezistență la travaliul analitic, valorizându-l astfel ca o sursă importantă de informație privind inconștientul reprimat al pacientului. Freud explică totodată o altă relație importantă, între fenomenul de transfer și compulsia la repetiție. Transferul este responsabil de subsituția nevrozei normale cu o nevroză de transfer, o reproducere în cadrul curei analitice a problematicii specifice a pacientului care, prin travaliul anlitic poate fi revăzută, interpretată, vizualizată, înțeleasă și elaborată în semnificațiile și sensurile cele mai profunde. Transferul trebuie înțeles în dialectica sa inerentă, pe de o parte ca formă de rezistență la tratamentul analitic și pe de altă parte ca o condiție necesară a emergerii conflictului intrapsihic.

În "Studii asupra isteriei", Freud definește transferul ca o reacție umană specifică, care se instaurează între medic și pacient pe baza unei false legături. Etchegoyen (1986) observă că Freud introduce în teoriile sale, într-un mod implicit, ideea unei realități interne, realitatea simțită de pacient, un pas important pentru viitoarele direcții și dezvoltări ale teorie transferului. Transferul este, deci, procesul prin care se atribuie analistului reprezentări care emerg în timpul curei și care se referă la obiectele originare ale pacientului. Totodata, Freud folosește același termen în "Interpretarea viselor" pentru a explica travaliul oniric: dorința inconștientă, investind un conținut diurn preconștient, trece de cenzură și ajunge în câmpul conștiinței. Etchegoyen (1986) subliniază faptul că Freud nu stabilește o egalitate teoretică între cele două fenomene, totuși, modalitatea de investire energetică se poate raporta la fenomenul similar al transferului.

Pornind de la primatul acordat relaţiei cu mama în evoluţia subiectului, D.W. Winnicott dezvoltă o concepţie a transferului ca repetare a legăturii materne. Winnicott înțelege relația prezentă a clientului cu terapeutul ca fiind trăită, ca și cum s-a întâmplat deja. De aici abandonarea strictei neutralităţi, acest mod de abordare a terapiei fiind deosebit de eficace în cazurile pacienţilor fragili la care subiectivitatea se manifestă printr-un self fals.

Perspectiva contemporană asupra relației psihanalitice afirmă o înțelegere interacțională și constructivistă a fenomenului, care cuprinde în principiu, definiția inițiala, de reactivare a unor conflicte inconștiente, dar și reacțiile, validate de o realitate obiectivă, ale pacientului la personalitatea, intervențiile și contratransferul analistului (Gill, 1982). Astfel, se conturează o perspectivă intersubiectivă asupra transferului, care include ca element decisiv interacțiunea reciprocă a părților de personalitate conștiente și inconștiente ale celor doi participanți, analizandul și analistul. Autori precum Gill sau Sandler au adus în prim plan contribuția personală a analistului în fiecare moment al interacțiunii, prin atitudinile, pozițiile și exprimările sale, care sunt specifice, caracteristice, în funcție de sentimentele, sensibilitățile și conflictele analistului. Cei doi participanți la procesul analitic, nu numai pacientul, sunt supuși presiunile lumii exterioare, angoaselor, apărărilor patologice, imagourilor parentale, factori care influențează procesul comunicării și reacțiile punctuale la anumite evenimente în cadrul analitic.

Prin interpretarea transferului, analistul încearcă să-i facă accesibile pacientului, conținuturi inconștiente care fiindu-i acestuia necunoscute, nu pot fi gestionate astfel încât starea sa de bine să nu fie afectată. Transferul pacientului este exprimat, în cea mai mare parte, la nivelul discursului

pacientului. Tot la acest nivel se manifestă rezistențele pacientului la schimbare. Modul inconștient în care își structurează acesta discursul, poate îmbrăca diferite forme, printre care și seducția.

Tipuri de transfer

Într-un demers clarificator care simplifică într-o oarecare măsură complexitatea conceptului, dar ajută la o mai bună înțelegere a fenomenului de transfer, în psihanaliza contemporană transferul este clasificat în trei tipuri, transferul legat de afect, transferul legat de o relație din trecut și transferul deplasat (Cabaniss, Cherry, Douglas & Schwartz, 2011).

Pe baza afectului asociat, există transfer pozitiv, vector al sentimentelor de de iubire și tandrețe și transfer negativ, ce include sentimente ostile și agresive. Orice transfer însă, precum orice relație conține însă atât sentimente de iubire cât și sentimente ostile, care pot masca sentimente polarizate opus.

Transferul pozitiv acoperă funcția de susținere a tratamentului, pe baza lui se construiește alianța terapeutică, fiind ingredientul care ajută pacientul și terapeutul să lucreze împreună. Transferul pozitiv, spre deosebire de cel negativ, care poate include sentimente de ură, invidie, dispreț și care este mult mai des luat în considerare, nu se interpretează decât în anumite situații, când sunt identificate sentimente de supraidealizare sau erotizate care împiedică tratamentul psihanalitic.

Transferul pozitiv poate fi clasificat în trei subtipuri: transferul tip idealizare, situație în care atributele terapeutului sunt hiperbolizate, transferul erotic, care se referă la sentimentele de dragoste sau sexuale dezvoltate de pacient față de terapeut și transferul erotizat, adică anumite tipuri de sentimente sexuale față de terapeut, atât agresive, cât și sexuale (Cabaniss et al, 2011).

Tratamentul psihanalitic reproduce relația de obiect din triada oedipiană, marcând ca inevitabilă și firească apariția transferului erotic. Precum oricare alt fenomen psihic, transferul este determinat de principiul funcției multiple.

Se poate spune că uneori pacienții care au un transfer erotic sabotează capacitatea analistului de a-i ajuta, unul dintre motivele iubirii față de terapeut fiind dorința pacientului de a ataca statutul terapeutului și de a-l transforma în amant. Există forme variate ale transferului erotic, într-un continuum ai cărui poli extremi sunt, pe de o parte polul sănătos al conflictului, neurotic, și în cealată parte cel psihotic. Person vorbește pertinent despre spectrul extins al transferului erotic în termeni contradictorii, afirmând că poate fi "o mină de aur, dar și un câmp minat". Este relevată astfel importanța și utilitatea transferului, în funcția sa de reconstruire în cadrul analitic a unei relații similare din afara situației terapeutice, dar și posibilitatea unor acting-out-uri de contratransfer devastatatoare.

În ceea ce privește transferul legat de o relație din trecut, acesta se explică prin sentimentele reminiscente ale relațiilor din copilărie, cu origine în diferite faze ale dezoltării, putând fi clasificate, după originea sentimentelor, în materne, sentimente care deseori exprimă dorința de îngrijire, holding și conținere, paterne, legate de rolurile tatălui sau fraternale, deseori legate de competiție.

Transferul deplasat se referă la sentimente transferențale care, fiind prea actuale sau prea intense, nu sunt conștientizate, fiind percepute de pacient ca fiind legate de altcineva, nu de analist. Inevitabil, însă în analiză apar indicii ale transferului deplasat. Apar așa numitele aluzii de transfer în comportamentul verbal și non-verbal al pacientului, iar abordarea consecventă a acestora este considerată principalul mijloc de stimulare și intensificare a reacțiilor transferențiale și a nevrozei de transfer. Aluziile de transfer sunt prezente aproape la toți pacienți, în fiecare ședință de analiză. Mertens (2005) identifică două forme ale apariției aluziilor relaționale, deplasarea și identificarea.

Astfel, descrierea unei relații dificile a pacientului cu un superior încăpățânat poate fi văzută ca o aluzie la relația cu analistul, aluzia de transfer apărând sub forma deplasării. Identificarea, cu comportamentul sau trăirile terapeutului, este o altă formă a aluziilor de transfer, însă, fiind mult mai dificil de descoperit, este de multe ori neglijată. Gill recomandă în acest caz apelul la pacient, pentru găsirea legăturilor între ceea ce spune pacientul și ceea ce se întâmplă în momentul respectiv în analiză, adică cercetarea relației de aici și acum, precizând faptul că interpretările genetice se generează într-un mod firesc ulterior. Rezistențele față de conștientizarea relației transferențiale trebuie analizate strat cu strat, aducând în discuție sentimente precum rușine, vinovăție și angoasă prezente în inconștientul pacientului.

Analiza și interpretarea transferului

Analiza transferului se face printr-o elaborare sistematică, mai exact sunt interpretate toate conținuturile apărute în transfer, în secvența naturală a apariției lor în situația analitică. Psihanalistul este atent simultan la ceea ce spune pacientul, la modul în care spune ceea ce spune și la răspunsul său afectiv la pacient, toate aceste elemente constituindu-se în materialul care îi va permite analistului să clarifice natura relației de obiect care apare în transfer.

În practică, interpretările transferului pozitiv sau puternic negativ pot solicita un stil diferit de abordare, în funcție de contextul individualizant.

Practica analizei și interpretării transferului presupune urmarea unor etape inerente, precum ascultarea, reflectarea și interpretarea.

Ascultarea se supune observării și atenției de care terapeutul se folosește pentru a identifica transferul. Astfel, anumite afirmații inofensive și oarecum neașteptate, indiciile ale transferului în afara cadrului formal al ședinței, transferul deplasat, aluziile de transfer, indiciile legate de pattern-urile de relaționare cu alte persoane, dar și sentimentele contratransferențiale sunt instrumente valoroase care ajută la identificarea reacțiilor transferențiale.

Reflecția este următoarea fază logică în practica interpretării transferului. Terapeutul, în acest moment, trebuie să aprecieze dacă îi comunică sau nu pacientului ceea ce a observat cu privire la relația transferențială.

Există un set de aspecte pe care analistul trebuie să nu le scape din vedere. Abordarea transferului într-un moment inadecvat poate inhiba dezvăluirea și astfel împiedica manifestarea transferului. Un alt aspect al procesului de analiză și interpretare a transferului are în vedere ceea ce este prioritar, din punct de vedere al afectului, în cadrul ședinței terapeutice. Chiar dacă transferul este operațional mereu, atenția pacientului se poate canaliza pe un alt subiect, mai important pentru el în acel moment. Unii autori (Cabaniss et al, 2011) susțin că una dintre ideile greșite despre psihoterapia psihanalitică este că transferul trebuie să aibă întodeauna întâietate. Momentul în care se face interpretarea transferului este și el extrem de important, și, de obicei, se recomandă ca transferul să fie lăsat să se întâmple pentru o perioadă pentru a putea fi înțeles mai bine. Totodată, transferul trebuie să fie foarte aproape de suprafață pentru a putea fi acceptat și înțeles atunci când este adus în atenția pacientului. Gill nu recomandă o analiză insistentă și agresivă a transferului, fiind de părere că abordarea acestui mod, fără a ține cont de consecințele analizei transferului asupra relației de transfer nu poate avea ca efect decât o deteriorare a principiilor bunelor practici ale travaliului analitic.

Transferul se poate dezvolta doar dacă este elaborat consecvent și această condiție include nu numai urmărirea indiciilor acestuia, observarea de către terapeut a propriilor influențe asupra temelor pacientului, dar și empatia arătată față de pacient, asigurarea continuă pe care analistul i-o

oferă pacientului că înțelege și tolerează impulsurile și fantasmele care se orientează în relația de transfer mai ales asupra persoanei analistului. Tabloul transferențial este completat de relația de contratransfer.

În practica analizei transferului, pot fi teoretizate (Cabaniss et al., 2011) trei tipuri de intervenții: intervențiile de bază, care se referă la educația psihică a pacientului privind ceea ce înseamnă transferul, intervențiile suportive, invocate atunci când pacientul este caracterizat de o funcționare mai slabă a eului și intervențiile de conștientizare, intervenții de elecție în cazul în care analistul dorește explorarea transferului pentru a descoperi gânduri și sentimente inconștiente. Reducerea transferului negativ și repararea rupturilor în relația terapeutică sunt esențiale și se pot constitui ca prioritate în cadrul analizei. În unele cazuri, este necesar ca terapeutul să apeleze la funcția de holding a psihoterapiei, adică să arate pacientului său că poate tolera sentimentele lui puternice fără a-l judeca, fără a se supăra și fără a întrerupe tratamentul.

Rezistenta

Pe parcursul tratamentului psihanalitic denumim rezistență tot ceea ce în acțiunile și cuvintele celui analizat se opune accesului acestuia în inconștientul său. Prin extensie, Freud a vorbit de rezistență la psihanaliză pentru a desemna o atitudine de opoziție față de descoperirile sale, în timp ce ele revelau dorințe inconștiente și impuneau omului o ”rană psihologică ”.

Conceptul de rezistență a fost introdus devreme de către Freud, exercitând un rol decisiv ăn apariția psihanalizei. De fapt, Freud a renunțat la hipnoză și la sugestie îndeosebi pentru că rezistența masivă pe care o opuneau anumiți pacienți îi părea pe de o parte legitimă, iar pe de altă parte neputând fi nici depășită și nici interpretată, ceea ce metoda psihanalitică face dealtfel posibil în măsura în care ea permite actualizarea progresivă a rezistențelor care se vor traduce tocmai prin diferitele maniere prin care pacientul nu respectă regula fundamentală; regăsim în *Studii despre isterie* (Freud, 1895*)* o primă enumerare a fenomenelor clinice, evidente sau discrete, de rezistență.

Rezistența a fost descoperită ca obstacol în elucidarea simptomelor și în progresul tratamentului. ”rezistența constituie, în concluzie, ceea ce împiedică tratamentul” (Freud, 1895). Freud va cauta să învingă acest obstacol prin insistența – în sensul de opus rezistenței – și prin convingere, înainte de a recunoaște că este o cale de acces catre refulat și către secretul nevrozei; în fapt, acestea sunt chiar forțele pe care le vedem *la treabă* în rezistență și în refulare. În acest sens, cum Freud insista în scrierile sale tehnice, tot progresul tehnicii analitice a constat într-o apreciere mai corecta a rezistenței, în a ști despre aceasta informație clinică că nu era suficient să comunici pacienților sensul simptomelor lor astfel încât refularea sa fie eliminată. Se știe ca Freud nu a încetat să considere că interpretarea rezistenței și a transferului ca fiind trăsăturile specifice ale tehnicii sale.

În privința explicației fenomenului rezistenței, vederile lui Freud sunt mai dificil de extras. În *Studii despre isterie,* el formulează următoarea ipoteză : putem să considerăm că amintirile sunt grupate după gradul lor de rezistență, în straturi concentrice în jurul unui nucleu central patogen; pe parcursul tratamentului, fiecare trecere de la un cerc la altul mai apropiat de nucleu va antrena deci cu atat mai mult rezistența. Încă din acea perioadă, Freud face din rezistență o manifestare proprie tratamentului și rememorării pe care el o cere, cu aceeași forță exercitată de Eu contra reprezentărilor posibile. Se pare totusi că vede originea ultimă a rezistenței într-o repulsie care vine de la refulat. Găsim deci aici două elemente ale explicației : rezistența este reglată de distanța sa în raport cu refulatul ; pe de altă parte ea corespunde unei funcții defensive. Scrierile tehnice mențin aceasta ambiguitate.

Dar, începând cu a doua topică, accentul este pus pe aspectul defensiv : apărarea exercitată de catre Sine. ”Refulatul” nu opune eforturilor vindecării nici un fel de rezistență; de fapt, el nu tinde către nimic altceva decat la a învinge presiunea care îl apasă, pentru a-și croi drum spre conștiință sau spre descărcarea prin acțiune reală. Rezistența în vindecare provine din aceleași straturi și sisteme superioare ale vieții psihice care produseseră refularea la timpul său ”.

Rezistența evidentă a eului nu e suficientă pentru a ne da seama de dificultățile întâlnite în progresia și încheierea muncii analitice ; analistul, în experienta sa, întâlnește rezistențe pe care nu le poate lega de alterații ale eului.

La sfarsitul cărții *Inhbitii, simptome și angoase, (1926)* , Freud distinge cinci forme de rezistență; trei sunt legate de eu: refularea, rezistența (în) transfer(ului) și beneficiul secundar al bolii ”care se fondează pe integrarea simptomului în eu ”.

Tentativa de clasificare are cel puțin meritul de a sublinia că Freud și-a refuzat mereu asimilarea fenomenului inter- și intra-personal al rezistenței la mecanismele de apărare inerente structurii eului. Întrebarea : cine rezistă ? rămâne pentru el deschisă și problematică. Dincolo de eul ”care se agață de contra-investițiile sale ”, trebuie să recunoaștem, ca ultim obstacol în munca analitică o rezistență radicală, asupra naturii căreia ipotezele freudiene au variat, dar în orice caz, conceptul de rezistența a fost considerat ca fiind ireductibil la operațiile defensive (a se vedea : Compulsia repetitiei).

Rezistența posedă sensuri multiple, dar în psihanaliză ea are o semnificație foarte aparte și foarte importanta.

În planul istoriei psihanalizei, Jean Laplanche și Jean Bertrand Pontalis reamintesc că conceptul de rezistență a fost introdus devreme de către Sigmund Freud și că putem spune că a exercitat un rol hotărâtor în viitorul psihanalizei.

În *Studii despre isterie* (1895) găsim o primă enumerare a diverselor fenomene clinice, evidente sau discrete, ale rezistenței.

Rezistența a fost descoperită ca obstacol în elucidarea simptomelor și a progresării curei. « Rezistența, scrie Freud, constituie, până la urmă ceea ce împiedică munca (terapeutică) ». Acest obstacol, Freud încearcă mai intâi să îl învingă prin insistența – cu sens contrar rezistenței – și prin convingere, înainte de a-l recunoaște ca mijloc de acces la refulat și la secretul nevrozei; în fapt, sunt aceleași forțe pe care le vedem la lucru în rezistență și în refulare.

Freud arată în scrierile sale tehnice, că tot progresul tehnicii analitice a constat într-o apreciere corectă a rezistenței, cunoscând că nu era suficient să comunici pacienților sensul simptomelor lor pentru ca refularea să fie recunoscută. Se știe că Freud nu a încetat să considere interpretarea rezistenței și cea a transferului ca fiind trăsăturile specifice ale tehnicii sale; mai mult, transferul trebuie să fie luat mai ales ca o rezistență.

Jean Laplanche și Jean Bertrand Pontalis recomandă să ne raportam la opera lui E. Glover, *Tehnica psihanalizei.*

După ce a făcut un releveu metodic al rezistențelor ca manifestări, evocate de către analiză ca apărări permanente ale aparatului mental, el recunoaște existența unui reziduu : « epuizând lista rezistențelor care ar putea proveni din Eu și Supraeu, rămânem cu acest fapt clar, că ni se arată o repetiție neîntreruptă a aceluiași ansamblu de reprezentări (…). Sperăm că indepărtând rezistențele eului și Supraeului, am aduce ceva ca o eliberare automată a presiunii și ca o altă manifestare de apărare s-ar grăbi să lege această energie eliberată, cum se întamplă în simptomele tranzitorii. »
Aceeași prezentare din partea lui Michele Pollak Cornillot : ”Freud a considerat întotdeauna că munca pacientului asupra propriilor sale rezistențe era esențiala pentru succesul curei, considerând

chiar în ultimele sale texte că numai această muncă poartă în sine posibilitatea unei veritabile și durabile schimbări ale eului"

Psihanaliștii de după Freud au elaborat relativ puțin manifestările rezistenței în cură. Totuși, Melanie Klein, considerând rezistența îndeosebi ca o manifestare a transferului negativ, a deschis calea unui anumit număr de alte lucrări, cum sunt cele ale lui Bion care a descris rezistența psihotică ca « atacul legăturilor ».

Rezistența intră într-o manieră relativ importantă (dar fără a face din asta un obiect principal de investigație) în elaborările teoretice ale lui Karl Jung. În calitate de concept propriu psihologiei analitice (jungiene), rezistența desemnează faptul de a nu fi deschis către sine, realității sale și realității exterioare ci, în final de a rămâne în lupta împotriva sinelui propriu dar, de asemenea, împotriva restului lumii. Este vorba, pentru subiect, despre a rămâne într-o formă de alienare, chiar ușoară, la exemplul nevrozei.

Rezistențele în psihanaliză privesc mai ales lipsa *de a fi* (a *ființei*) și imposibilitatea de a vedea în viață un sens pozitiv care se demarchează de suferință, de dependență, de fuziune și de asteptarea de a se identifica cu o imagine prefabricată, « idealizată », care neagă viața reală.

Atunci când Freud enunța al său « Wo Es war, soll ich werden » (Nouvelles Conferences d'introduction a la psychanalyse, 1932), el susține că psihismul este animat de aspecte și curente economice, topice și dinamice.

Individul este deci un subiect în devenire. Eul său rezultă de-a lungul timpului, și cum susține mai tarziu Lacan, el devine conștient de Eul său în relație cu Celălalt, primul Celălalt fiind mama.

Cu siguranță, de asemenea, pentru că corpul nostru el însuși evoluează, se schimbă, se transformă, psihismul nostru traiește transformări permanente, trecând prin capitole simbolice importante.

Corpul și psihismul nu sunt disociabile. Orice suferință psihică (care) se exprimă printr-o durere manifestă sau profundă, difuză, în corp, nu ar fi altceva decât teama.

Orice fixație la un stadiu anterior celui pe care l-am atins se cere a fi interogat în timpul curei analitice. Dar orice rezistență care se manifestă în sedință, care este ieșită din această fixație, din schema nevrotică sau traumatică, poate să se exprime de-a lungul relației analist-analizant.

Abordând rezistențele la schimbare, înseamnă să lucrezi rezistențele cu scop terapeutic pe de o parte și cu scop analitic pe de altă parte.

Freud vorbește de asemenea, în cartea sa, *Psihopatologia vieții cotidiene,* despre o rezistență de ordin social. Nimic nu a fost pregatit la origine pentru a primi discursul psihanalitic; acesta a surprins societatea culturală, cu atât mai mult cu cât a pus în discuție fundamentele anumitor valori și a transgresat anumite tabuuri care, până în prezent, au rămas interzise oricarei forme de gândire. Scandalul de la începutul psihanalizei a fost provocat de această latură de « flagrant delict », prin ceea ce psihanaliza a surprins societatea prin revelația inconștientului ca gândire care stă la originea oricărui discurs cultural, manifest sau conștient. Altfel spus, dacă există un scandal public de la intrarea în joc a psihanalizei în cultură, este revelarea de către Freud a diviziunii subiectului care vorbește, fiecare discurs este determinat de către o împarțire între subiectul enunțatului și subiectul enunțării, fiind în același timp solidar. « Autorul evocă această reinnoire religioasă, mai ales în fostele țări din est, care se opun elementelor psihanalizei, promisiunile religioase regăsindu-se foarte adesea în dezechilibru în raport cu descoperirile psihanalizei, care ea însăși își permite să discute despre religii și resorturile lor. Nu e nesemnificativ faptul că în rezonanță mediatică integrismele religioase, actionează ca mari rezistențe ale psihanalizei, adevărul neputându-se găsi în afară Cărților Sfinte. « În stadiul actual în care discursul religios, scrie el, este dominant,

confruntarea este pierdută în avans, pentru că nimic din psihanaliză nu se poate substitui promisiunilor religioase ».

Transfer și rezistență

M. Gill a identificat două modele teoretice ale lui Freud privind tehnica tratamentului psihanalitic. În primul model, transferul este considerat rezistență împotriva reamintirii, în cel de-al doilea model transferul rezultă în principal din efortul pacientului de a-și realiza dorințele. Dacă în primul caz, câștigul terapeutic constă tocmai în reamintirea experiențelor din trecut, în cel de-al doilea caz câștigul terapeutic este în principal retrăirea dorințelor în transfer (Mertens, 2005).

Conflictul din trecut este reactivat nu sub forma mnezică, ci sub forma repetiției, ceea ce aduce informații despre trecut și, în același timp, se constituie ca o rezistență a analizandului care repetă în loc să își amintească. Freud subliniază că însuși transferul poate deveni cea mai puternică rezistență în calea reamintirii. Ferenczi aduce în discuție ideea că un transfer pozitiv puternic la începutul analizei poate fi o expresie a rezistenței. Gill și Muslin (1976) atrag atenția că, chiar și atunci când un pacient asociază liber, poate fi prezentă o rezistență de transfer.

În literatura psihanalitică de specialitate apar mai multe sintagme precum "rezistența la transfer", "transferul apărare", "transferul apărării" și "apărarea față de transfer". M. Gill propune ca ultimele trei expresii să fie desemnate ca rezistență față de conștientizarea transferului, iar vechea denumire de rezistență la transfer să se schimbe în rezistență față de rezolvarea transferului. Astfel, Gill trasează o linie mai clară de plecare, fiind de părere că orice formă de rezistență, cu excepția celei care caracterizează pacienții care se luptă să nu se implice într-un transfer) nu se poate exprima decât în transfer, respectiv față de conștientizarea transferului și față de rezolvarea transferului.

Contratransferul

Atunci când printr-o formă sau alta a rezistenței pacientului, terapeutul este sedus, capacitatea sa de interpretare și simbolizare sunt blocate. Un rol important în evitarea absorbirii capacității de simbolizare și interpretare a psihoterapeutului, îl are capacitatea sa de identificare și analizare a propriului contratransfer. Contratransferul desemnează sentimentul inconștient pare îl trezește în psihicul analistului, sentimentele inconștiente pe care le resimte pacientul pe parcursul travaliului terapeutic.aceste sentimente inconștiente ale analistului îi servesc acestuia înțelegerea naturii conflictului intrapsihic trăit de pacient în timpul curei, sub influența interpretărilor dinamice ce au ca scop schimbarea necesară pacientului. La începuturile psihanalizei, la fel ca transferul, contratransferul a fost perceput ca obstacol în calea terapiei. Ulterior s-a dovedit a fi un instrument important deoarece, pornind de la aceste conținuturi afective pe care pacientul le trezește în inconstientu analistului, analistul ce rol simbolic îi atribuie pacientul în transfer, iar analiza transferului este punctul central al curei.

Rezistență și discurs

Astfel, putem spune că terenul pe care se manifestă rezistențele este discursul. Asociațiile libere pe care le face pacientul în timpul curei, pot deveni ele însele rezistențe, așa cum a atras atenția Sandor Ferenczi. Discursul pacientului, chiar și al pacientului psihotic sau cu patologii limită, poate fi extrem de coerent și argumentat, încât terapeutul poate fi atras subtil în acest discurs. Astfel, el preia firul logic al discursului, trezindu-se prins într-un labirint fără ieșire. Nu puțini psihoterapeuți sau aflat în blocaj realizând ulterior că nu sunt capabili să facă o interpretare pertinentă sau să-și pastreze neutralitatea. Se întâmpla foarte des, mai ales psihoterapeuților debutanți. In relatările colegilor am auzit spunându-se : „M-a sedus cu coerența discursului său !", „M-am trezit fascinat de discursul său delirant !" „Avea o logică imbatabilă în tot ce spunea."

Atracția spre discursul celuilalt poate fi o reminiscență din perioada în care copilul are acces la limbaj, la acest cod simbolic prin care își lărgește sfera de interacțiune cu adulții/părinții. Prin accesul la limbaj, copilul dobândește accesul la cultură, ceea ce îi facilitează integrarea lui socio-culturală. Capacitatea de a rosti cuvinte implică un anumit grad de maturizare psihică și biologică. Accesul la limbaj nu este brusc, el se desfășoară treptat, iar copilul, în încercarea de a reproduce sunetele auzite la părinți, simte o placere, o excitație a cavității bucale, ceea ce îl face să se joace cu limba, cu saliva. Astfel putem constata că acesul la limbaj este asociat cu plăcerea.

Termenul de seducție include în înțelesul său, atât ideea de plăcut, atrăgător, șarmant, cât și ideea de manipulare, inducere în eroare. Seducția comportă un grad important de ambiguitate, atât la nivelul limbajului curent, cât și la nivelul limbajului psihanalitic. Deși seducția vizează plăcerea, ea și-a păstrat mereu sensul peiorativ.

SEDÚCȚIE, *seducții,* s. f. Faptul de *a seduce;* atracție deosebită exercitată asupra cuiva; captivare. ♦ Corupție. ♦ (Jur.) Infracțiune constând în fapta unui bărbat care determină o minoră să aibă raporturi sexuale cu el. – Din fr. **séduction,** lat. **seductio, -onis.**[2]

Din perspectiva psihanalizei și a subiectului acestui articol, avem în vedere seducția isterică și seducția narcisică[3].

Seducția isterică se leagă de începuturile psihanalizei și este descrisă de Freud în prezentare primelor sale cazuri. În 1897 el renunță la teoria sa privind seducția ca reminiscență a unor evenimente realeși ia în considerare fantasma seducției ca una dintre fantasmele originare. În raport cu această fantasmă, Freud elaborează conceptul de neutralitate care se referă la poziția analistului în cadrul curei și care este necesară în situațiile de transfer și interpretare a acestuia. Această poziție presupune abstinența analistului și evitarea de către acesta, a seducției pacientului.

Dorința de a seduce este adânc ancorată în construirea subiectivității individului uman. În cazul seducției narcisice, care este confruntată cu angoasa legată de consecințele seducției, de riscul seducției reciproce, persoana se resimte teama de a fi sedus. Racamier, psihanalist francez, identifică încă o ambiguitate a seducției, și anume relația narcisică de seducție mutuală, care își are originea în relația mamă-copil, relație încărcată de această seducție reciprocă dintre mamă și copil. În același timp, nu trebuie să ignorăm rolul seducției în procesul de identificare, proces ce se află la baza construcției personalității copilului.

Una dintre regulile din cadrul curei analitice este aceea care solicită pacientului să spună tot ce-i vine în minte, fără a cenzura niciun gând, fără a evalua importanța acestora. Altfel spus, pacientul este invitat să își pună inimitatea într-un discurs pe care îl expune terapeutului. Totuși, acest lucru nu este chiar atât de ușor de realizat. Abolirea oricărei forme de cenzură asupra discursului este într-o anumită măsură, o utopie. Pacientul este mai degrabă atent la ce spune sau cum spune.

Riscul seducției nu vine, poate doar în situațiile în care pacientul are o structură perversă, din organizarea conștientă a discursului unui pacient, ci din ceea ce e refulat în inconștientul pacientului și care reușește să exercite o anumită influență asupra discursului.

BIBLIOGRAPHY

1. Abraham Karl, Oeuvres complètes, 2 vol., Editura Payot, Paris, 1977
2. Bergeret Jean, La dépression et les états limites, Editura Payot, Paris, 1974
3. Donnet Jean.-Luc., Le divan bien tempéré, Paris, Editura PUF, 1995.

[2] https://dexonline.ro/
[3] Wainrib, S. « Les ambiguïtés de la séduction », *Dialogue* 2004/2 (no 164),p. 13-18, DOI 10.3917/dia.164.0013

4. Foucault, Michel. L'usage des plaisirs. Paris, Editura Gallimard, 1984.
5. Foucault, Michel, Le souci de soi. Paris, Editura Gallimard, 1984.
6. Foucault, Michel, Le retour de la morale (1984). Dits et Écrits. Vol. IV. Op. cit, 1994
7. Foucault Michel, Ordinea discursului, București, Editura Eurosong&Books, 1998
8. Freud Sigmund, Interpretarea viselor, Editura Stiintifica, București, 1993
9. Freud Sigmund, Moise si monoteismul, Editura Stiintifica, București, 1991
10. Freud Sigmund, Deuil et mélancolie, în Oeuvres complètes Editura PUF, Paris1988,
11. Freud Sigmund, Trei eseuri despre teoria sexualitatii, Editura Centrum, București, 1991
12. Freud Sigmund, Dincolo de principiul placerii, Editura Jurnalul literar, București, 1991
13. Freud Sigmund, Introducere in psihanaliza. Prelegeri de psihanaliza. Psihopatologia vietii cotidiene, Editura Didactica si pedagogica, București, 1991
14. Freud Sigmund, Inhibition, symptôme, angoisse, Editura PUF, Paris, 2005
15. Freud Sigmund, Considérations actuelles sur la guerre et sur la mort in Essais de psychanalyse, Editura Payot et Rivages, Paris, 2001
16. Freud Sigmund *Sexualitatea în etiologia nevrozelor*. în Studii despre sexualitati. Editura Trei.București 2001
17. Freud Sigmund, *Disconfort în cultura*. în Studii despre societate și religie. Editura Trei. 2000
18. Freud Sigmund, *Negarea*, în Psihologici inconstientului. Editura Trei. 2000
19. Freud Sigmund, *Pentru a introduce narcisismul*. în Psihologia inconstientului. Editura Trei. 2000
20. Freud Sigmund, *Problema economica a masochismului*. în Psihologia inconstientului. Editura Trei. 2000

21. Horney Karen, Conflictele noastre interioare, Editura. IRI, București, 1998
22. Horney Karen, Directii noi in psihanaliza, Editura Univers Enciclopedic, București, 1995
23. Klein Melanie, Deuil et dépression, Editura Payot et Rivage, Paris, 2004
24. Klein Melanie, Analiza copilului mic, Editura Trei, București, 1995
25. Lacan, Jacques, Fonction et champ de la parole et du langage en psychanalyse (1953). Écrits. Paris, Seuil, 1966
26. Lacan, Jacques, La science et la vérité. Écrits. Op. cit, 1966
27. Laplanche J., Pontalis J-B – Vocabulaire de la psychanalyse, Ed. PUF, Paris, 1967
28. Perciun Vasile, Psihologie medicala, Editura Eorustampa, Timisoara, 2000,
29. Perciun Vasile, Psihanaliza clinica, Editura Eorustampa, Timisoara, 1998,
30. Perciun Vasile, Dimensiunea proiectiva a relatiilor interpersonale, Ed. Eorustampa, Timisoara, 1998
31. Perciun Vasile, Psihologie clinica, vol.I, Editura Eorustampa, Timisoara, 2001,
32. Roussillon René, Agonie, clivage et symbolisation, Editura PUF, Paris 1999
33. Roussillon René Paradoxes et situations limites de la psychanalyse, Editura PUF, Paris 2005
34. Segal Hanna, Psychanalyse clinique, Editura PUF, Paris, 2004
35. Segal Hanna, Introduction à l'œuvre de Mélanie Klein, Paris, Editura PUF, 1969
36. Thoma H., Kachele H., Tratat de psihanaliza contemporana, vol.I, II, Editura Trei, București, 1997
37. Winnicott D.W. Procesul de maturizare la copii, Editura Trei, București 2004
38. Winnicott D.W. De la pediatrie la psihanaliza, Editura Trei, București 2004
39. Winnicott D.W. Joc si realitate, Editura Trei, București 2004
40. Winnicott D.W. Consultatia terapeutica la copii, Editura Romania de maine, București 2003

Dictionnaires :

Chemama Roland, Dictionnaire de la psychanalyse, Paris,1993
Saint Girons Baldine, Dictionnaire de la psychanalyse, Encylopædia Universalis - Albin Michel, 1997
Roudinesco Elisabeth – Dictionnaire de la psychanalyse, Editura Fayard 1997
Sillamy Norbert, Dictionar de psihologie, Editura Univers enciclopedic, București, 1999
Doron R., Praot F., Dictionar de psihologie, Editura Humanitas, București, 1999

Articole :

Simonelli Thierry, Winnicott : Jeu et observation , www.psychanalyse.lu/articles.php
Simonelli Thierry, Pensée mythique et processus primaires www.psychanalyse.lu/articles.php
L. E. Prado de Oliveira, Sublimation et symbolisation www.psychanalyse.lu/articles.php
Wainrib, S. « Les ambiguïtés de la séduction », Dialogue 2004/2 (no 164),p. 13-18, DOI 10.3917/dia.164.0013

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

BUSINESS COMMUNICATION AND NEGOTIATION

Lavinia Hulea
Lecturer, PhD, University of Petroşani

Abstract: Language is a system of signs and symbols that enables individuals to communicate. Communication implies verbal or written messages that basically pass from emitters to receivers with a view to transmit information. Business communication, too, is governed by a series of rules, which are representative for communication in general. At its turn, business negotiation relies on communication, implying an emitted message that determines different thoughts, feelings and behaviours in the receiver. Its success or failure appears to be largely determined by communication and closely relies on a series of techniques that allow the finding out of mutually convenient solutions.

Keywords: language, message, communication, negotiation, business

Language has been broadly defined as a system of signs and symbols, which, in accordance with certain codes, allows individuals to communicate. Communication, in general, represents a process owing to which emitters pass information to receivers; business communication or organizational communication appears to obey the same rules that govern communication in a broad sense, being the "most important mechanism of coordination" (Ceausu, 2005, p.507) organizations own. Meanwhile, business negotiation settles a relation between message emitting and message receiving, which involves stimuli sending and responses gathering and which turns the message into a shared item that equally belongs to the emitter and the receiver.

In the opinion of a series of authors, successful negotiations appear to be the result of a successful verbal or written transmission of information dependent, at its turn, on a series of influencing factors.

As the whole process of organizational communication and negotiation involves the use of language, it is perhaps useful to set forth some considerations about the manner it affects communication. There are theories which assert the fact that experience and knowledge both depend on language, while, there are others which perceive language as a reflection of social and economic relations. As far as linguistic relativism has concluded, the individuals' interpretation of primary reality is possible owing to language. In fact, primary reality can be grasped and decoded by individuals through the linguistic code they possess. Individuals' different experiences appear to be subordinated to the linguistic patterns of the community they live within, which generate specific interpretative choices. The process of communication enables the linguistic code to issue a means of ranging individual experience so that objects belonging to the external milieu may be described in accordance with preceding experience and language. Such an assertion seems to lead to the conclusion that "environment is organized and mentally divided according to resemblance and mainly explains the restrictive capacity of language as well as the impossibility of a complete use of language." (Hulea, 2006, p. 40)

Meanwhile, both the emitter and the receiver of a communicational process are part of a certain environment encompassing the social, cultural, linguistic, ethnical, economic, etc. factors that together leave their mark on the emitter's/ receiver's progression and evolution. Although the

influence of environment might be underestimated, nonetheless, it has been noticed that it usually decides the emitter's and receiver's conduct targeting a specific objective.

Environment is also supposed to generate a process of continual learning, which triggers the change of human behaviour based on experience and, ultimately, a formal system is appropriated by individuals, usually grounded on a series of beliefs and convictions; a system like this determines both specific behaviours and certain social limits. Frequently, human beings may be in contradiction with their milieu, as a result of such social limits, which rely on beliefs and convictions displaying resistance to change and which restrain free expression.

Individual experience is closely connected with communication as, with a view to get receivers' highest response, emitters should be able to handle language effortlessly, under specific circumstances. This capacity of controlling language, generally called communication competence, incorporates a series of standards that concern recognition and the usage of the most suitable words under certain circumstances, while communicating a message that would not have as a result conflicting reactions of the receivers. Communication competence, which changes continually in accordance with individual experience, exploits individuals' ability of emitting and understanding infinite verbal messages.

Communication, in general, as well as business communication is determined by motivation, which represents the groundwork of message enunciation and comes out before messages are emitted, under the influence of exogenous stimuli. Individuals are characterized by intricate cognitive designing that determine, under the influence of learning processes, the forging of abstract specific motivations that evolve beside the physiological ones.

Message motivation determining the process of communication represents the foundation of the message objective set forth at the moment a message is initiated, by emitters, with a view to produce a specific effect on receivers. A message determines a powerful influence upon the ideas, opinions and behaviour of the receiver, in accordance with the emitter's communication objective. Although the enunciation of the message represents the final objective of emitters, it, nonetheless, coexists accompanied by a series of expected or non-expected side effects.

With a view to reaching the highest possible impact upon the receiver, messages have to be synchronic with the communication channel that facilitates its transmission. Accordingly, the choice of the communication channel, which might be tangible or not and whose target is receivers' sensitivity, inevitably notices the needs, aspirations, desires and expectations of receivers. As far as the impact of the message upon the receiver is concerned, it largely grows in the case when integrity, concision, directness and a positive tone are used. The success of a process of communication is evident whenever the signification given to the message by the emitter matches the signification attached to the message by the receiver. Nonetheless, such a desirable situation is often threatened in practice by the malfunctioning of the communication channels determined by interferences (frequently "spoken about as noises" and including audible, tactile and odorous interferences), which are identified as insignificant information. Due to interferences, all messages are unique, even under the circumstances of transmitting the same items of information.

Certain authors consider that organizations may be seen as data processors as they gather the information existing in the environment, range the items of information in accordance to a series of criteria, extract relevant data, which they process and employ throughout their functional processes. As a consequence, in the case of organizations, communication not only represents the process of transmitting data from an emitter to a receiver, but it is the most important mechanism of coordination, enabling the exchange of meanings and signals, which are transmitted through messages, between initiators and recipients. Negotiation, as a functional process of an organization,

relies on communication and turns the transmitted and received message into a shared item, owing to the fact that such a message equally belongs to the emitter and the receiver. Communication in negotiation turns the interlocutor into an individual who expresses a manner of thinking, behaviour, and feelings in connection with the elements under negotiation.

It has been asserted that communication in negotiation does not end with message receiving owing to the fact that the data contained by the message are going to exert a specific influence upon the ideas and behaviour of the receiver.

Communication in negotiation should observe a series of characteristics that are able to provide its success: a clear assertion of the ideas, which facilitate an easy decoding by the receiver, the use of direct and plain sentences, the correct application of the grammar rules in structuring the message, the employment of a cultivated language expressing concepts and notions that could be easily perceived by the receiver and a honest discourse, which avoids the intimidation and obstruction of the receiver. It is important to stress the fact that mistrust, difficult verbal expression, the lack of required knowledge, and the authoritarian attitude of the emitter or the receiver jeopardizes the success of a negotiation and determine the failure of communication.

It is widely known that, in accordance with the opinion of a series of specialists, during business negotiations only one third of the issues under debate are appropriated by the partners. It has been asserted that individuals are able to express only about 125 words per minute, while their capacity to listen represents about 500 words per minute. In accordance, the time interval required for hearing a message is clearly higher than the one necessary for uttering it; nonetheless, listening implies the merging of two mental activities (hearing and understanding) into a single, all-inclusive mental activity (Ceausu, 2005, p. 757).

Under such circumstances, the success or failure of a business negotiation is determined, as in the case of business communication that was governed by certain rules, by the observation of a series of techniques, which are part of a negotiation strategy.

One of the most important negotiation techniques is the settling and observation of the subject that both negotiation partners have in view, which involves the analysis of the issues under debate, requiring data and information and maintaining financial, organizational, technological congruity. This technique should be accompanied by the use of reliable evidence that imply the strict assertion of the objectives, while appropriating the partner's experience and expectations in order to reach convergent opinions upon the means of attaining the objectives and the settling of proper actions to be undergone.

Owing to the fact that the above mentioned techniques rely on communication, it is necessary to make use of an organized and concise communication, which relies on the use of clear sentences that provide the easy access of the receiver to the content of the message and the use of supplemental explanatory means such as figures, tables, drawings, etc.

As a means of maintaining a credible communicational consistency, the technique of emitting itemized messages might be appropriate especially in the case of conflicting negotiations. This manner of dealing with concrete circumstances and partners may be enhanced by the technique of the straight expression of personal opinions, which requires the capacity of facing unpleasant communication or asserting one's own subjectivity in connection with the process of business negotiation.

While the manner of emitting a message is of tremendous importance in a business negotiation, both the technique of active listening and the technique of analytical listening of the receiver represent key steps towards success. Analytical listening usually implies receivers focused attention on the subject of negotiation, their avoiding of secondary issues, and vivid search for strong

argumentation. Nonetheless, analyses and associations during the process of negotiation should not leave aside active listening, which might be perceived owing to receivers' capacity to briefly summarize the message of the emitter or through straightforward questions and complementary questions able to focus upon the core issue of the negotiation.

Analytical listening as well as active listening also represents the premises of testing the manner the partners of negotiations manage to cope with each other with a view to reaching a mutual agreement. Accordingly, the technique of feedback provide the background required in order not to deal with negotiation misunderstandings and relies on focused argumentation and evaluation of the issued under debate, direct wording of opinions, and assertion of each partner's expectations.

The process of business communication is governed by a series of rules that are representative for communication in general. Business negotiation equally relies on communication and, ultimately the success or failure of a business negotiation is determined, as in the case of business communication that was governed by certain rules, by the observation of a series of techniques, which are part of a negotiation strategy.

BIBLIOGRAPHY

1. Ceausu, I. 2005. *Strategii manageriale. Management performant.* Editura Academică de Management, Bucharest.
2. Hulea, L. 2009. *The Influence of Certain Factors upon Business Communication.* Annals of the University of Petrosani, Economics, Vol. IX – Part II, Universitas Publishing House, Petrosani.
3. Hulea, L. 2006. *Factors that Influence Communication.* Scientific Works of the International Multidisciplinary Symposium *Universitaria Simpro*, Management and Marketing, Universitas Publishing House, Petrosani.
4. Robinson, W. D. 2003. *Promotional Marketing*. NTC Publishing Group.
5. Shank, M. 2002. *The Innovators*. Penguin Books, 3rd edition.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

MEDICINE AND ANTHROPOLOGY IN ONE PERSONALITY. ȘTEFAN MILCU

Mirela Radu
Lecturer, PhD, "Titu Maiorescu" University of Bucharest

Abstract: Physicians, perhaps more than any other profession, are called to watch the welfare of the community they serve. Whether we are talking about physical healing, biological pathology, whether we are talking about the quality that these Hippocratic disciples bring to the social life, the influence of this great category of professionals cannot be denied. Even as they approach the study of exact sciences, doctors remain anchored in the social realm and evolve with society or promote progress. They are a social and cultural force that cannot be neglected. Perhaps this is the reason why the Communist power tried to silence this guild, as did the priests. Their intellectual and cultural potential, the ability to see beyond the appearances and the moral and social values in which doctors have been educated is a danger in any society, especially in the proletcultural one. Ultimately, "doctors through their high culture would have the potential to become a real power in the statet."[1]

Keywords: anthropology, endocrinology, anatomy, sociology, interdisciplinarity

Personalitate ieşită din comun, Ştefan Milcu (1903-1997), a reuşit să abordeze domenii dintre cele mai neaşteptate, împletind medicina cu antropologia şi chiar politica. Născut în Craiova, va lua calea învăţământului universitar medical. Iniţial a fost asistentul lui Francisc Rainer, marele anatomist. Pasiunea pentru anatomie şi fiziologie se trezeşte în cel care avea să fie, alături de C. Parhon (socrul său prin căsătoria cu Ionica Parhon), fondatorul endocrinologiei româneşti moderne. Prima sa abordare ştiinţifică a fost cea a glomusul carotidian care joacă un rol important în saturarea cu oxigen a sângelui şi în funcţionarea respiraţiei. Ulterior îşi îndreaptă atenţia către studiul glandelor endocrine ajungând asistent la catedra de endocrinologie condusă de N. Ionescu-Șișești. Chiar dacă a fost apropiat al sistemului comunist, Milcu nu a urmărit obţinerea unor foloase materiale sau financiare, după cum îşi aminteşte C. Bălăceanu-Stolnici: "A considerat medicina ca un apostolat, nu ca o profesiune și, mai ales, nu ca o profesiune lucrativă."[2] Milcu a cercetat intens glanda pineală, a scos timusul din rândul glandelor endocrine pe care l-a definit ca fiind limfatic şi, prin cercetările sale, a ajuns la obţinerea unor hormoni artificiali precum epifizanul. Totodată s-a implicat în crearea unor programe medicale prin care persoanele suferinde de mărirea glandei tiroide puteau beneficia de suplimentare cu iod a alimentaţiei. Milcu a pus bazele unui domeniu nou pe tărâmul medicinii româneşti: chirurgia endocrinologică şi utilizarea iodului radioactiv.

Cultura a fost cea care i-a deschis orizonturile cunoaşterii ştiinţifice dar şi a omului. Tot actul cultural este cel care l-a animat pe parcursul întregii vieţi şi care l-a determinat să fie activ în domenii dintre cele mai diferite. Spiritualitatea sa complexă, capacitatea de a glisa de la un domeniu la altul şi flexibilitatea intelectuală i-au permis "să afle calea cea mai bună de la abstractul şi complexitatea adevărurilor ştiinţifice la exprimarea simplă, elegantă ce reda esenţa unui proces sau fenomen. Era animat de o sinceră dorinţă de comunicare cu fiecare om, cu condiţia ca acesta sa fie

[1] *Maxime şi cugetări sanitare*, in *Călăuza Sanitară şi Igienică*, 3/1903 taken over by Livadă-Cadeschi, L., *Medicină și politică* in *Călăuza sanitară şi igienică, Bucureşti, 1899-1907*, Studia Politica. Romanian Political Science Review, XIV, 2014, p. 545
[2] C. Bălăceanu-Stolnici, *Ştefan Milcu-Un model*, în *Antropologie şi interdisciplinaritate*, Editura Niculescu, 2014, p. 7

la fel de interesat de fascinanta aventură a cunoaşterii şi creaţiei. Acest gen de publicistică îi permitea, nu odată, trecerea de la ştiinţă la filosofie, unde problematizarea putea oferi, nu atât soluţii, cât, mai ales, noi şi noi întrebări. Rămâne în amintirea multora ca un umanist de cea mai autentică vocaţie, pentru care Omul este fiinţa chemată să cunoască pentru a face, cât mai bine cu putinţă, ceea ce este folositor semenului său."[3]

Interesat este profilul pe care îl schiţează cei care au avut ocazia să îl întâlnească pe medicul endocrinolog. Portretul schiţat ne lasă să intuim un om mândru, cu principii puternice şi aspiraţii pur intelectuale. Fire practică, ancorată în contingent, avea să aleagă calea medicinii care punea cel mai bine în valoare caracterul său interdisciplinar dar şi aplecarea către ştiinţele exacte: "temperamental are tendinţa de conducere, cu înclinări spre ştiinţele exacte matematice, este ordonat şi meticulos. Aceste tendinţe se observă încă din copilărie, când a înfiinţat asociaţia sportivă şi culturală *Sburătorul*, unde a fost ales *natural* spune el, şeful asociaţiei, pe care a condus-o cu responsabilitate, făcând cultură fizică şi literară."[4] Interesul pentru literatură s-a ivit încă din timpul adolescenţei când a şi pus bazale unei trupe de teatru. Totodată, începe în acea perioadă să citească multă istorie şi geografie în special a ţării noastre. Fire aspră cu sine şi cu alţii, Milcu nu era lipsit de nobleţea întrajutorării semenilor. Ascetismul autoimpus sunt vizibile şi în plan biologic. Întreaga sa alură lasă să se întrevadă un intelectual născut să iscodească cu puterea minţii cotloanele necercetate ale ştiinţei: "un dinaric 70%, după nasul puternic, cu «cocoaşă» în 1/3 mijlocie; narinele sunt lărgite transversal, bărbia este bine conturată în formă de galoş şi buze subţiri, de om sever, cu principii morale şi idei bine conturate, pe care vrea să le realizeze până la capăt."[5]

Pentru medicul român idealul formării unei personalităţi are trei etape: faza educației spirituale și fizice, care se fundamentează pe capacităţile mentale, fizice și pe valorile spirituale, congenitale sau formate în sânul familiei şi comunităţii (până la vârsta de 20 de ani), faza contruirii gândirii pluridisciplinare care împleteşte cunoaşterea filosofică, îmbogăţită cu matematică, logică, politică dar şi noțiuni juridice, urmată de asumarea în plan social a ultimei etape: a răspunderii ce decurge dintr-o funcţie care să-l pună în slujba comunităţii. Fire spartană, Ştefan Milcu provenea dintr-o familie simplă, de răzaşi de la care a moştenit valori simple dar clare. Sobrietatea sa se poate observa şi din caracterizare pe care au făcut-o cunoscuţi de-ai săi: "dolicocefal, cu talie înaltă, ce poate fi o caracteristică somatică nordică faelică 20%."[6]

De idolul său, Francisc Iosif Rainer, l-a legat un profund respect. De la acesta a înţeles şi a căpătat noţiunile de bază ale anatomiei atât ca ştiinţă a întregii structuri a corpului uman cât şi ca ştiinţă a celulelor. Anatomistului şi patologului Milcu i-a fost preparator şi asistent timp de o decadă. La sfatul anatomistului, în urma unei alergii pe care Milcu o căpătase la formol, se va îndrepta spre endocrinologie unde a avut noroc să întâlnească un alt maestru al medicinii româneşti: C.I. Parhon de care îl va lega, în plan familial, şi faptul că i-a devenit ginere.

După Parhon, Milcu a lucrat cu Ionescu Siseşti sub a cărui îndrumare învaţă că neuroştiinţele şi endocrinologia se intersectează. Influenţa pe lângă socrul său comunist, C. I. Parhon care a şi fost şeful statului timp de patru ani (între 1948-1952), şi-o exercită salvând de la desfiinţare sanatoriul Saint Vincent de Paul ale cărui baze fuseseră puse de Monseniorului Vladimir Ghika. După ieşirea la pensie a socrului său, Milcu va ajunge să conducă clinica de endocrinologie.

[3] Acad. Maya Simionescu, *Un aristocrat al ştiinţei*, Comunicarea de deschidere a sesiunii ştiinţifice dedicată centenarului Ştefan Milcu, 04. 12. 2003
[4] Prof. dr. Firu Pătru, *Portret antropologic al Prof. dr. Marius Ştefan Milcu*, în *Antropologie şi interdisciplinaritate*, Editura Niculescu, 2014, p. 11
[5] Ibidem
[6] Ibidem

Tot ca salvator a acţionat în legătură cu Institutul de Antropologie, pe care l-a condus între 1950-1964 după ce mentorul său, Rainer, fusese acuzat de rasism în antropologie. Strălucit organizator, Milcu îşi asumă şi funcţia de secretar general al Academiei Române pe care o dotează în pas cu vremea şi o deschide către occident într-o perioadă cu multe restricţii ideologice.

De numele său se leagă sindromul suprarenometabolic. Cercetările sale morfologice şi clinice în legătură cu epifiza şi maladiile asociate ei rămân în monografia semnată de medicul român, *Epifiza,glandă endocrină*, care include această glandă în sistemul endocrin şi nu în cel nervos. Între 1996-1997 Milcu şi-a dictat memoriile iar transcrierea acestora în pagina scrisă a luat forma unui volum de memorialistică. Un citat din această lucrare poate devoala personalitatea sa-întotdeauna s-a preocupat de crearea unor generaţii care să ocupe locul marilor medici care, inevitabil, dispăreau. Milcu a promovat tinerii ori de câte ori a putut şi definitorie este aversiunea pe care i-a stârnit-o un coleg de Academie care îl blama pentru umanismul său: "Cunoaştem zeci şi sute de profesori care nu au format elevi. Cum se explică acest lucru? Pe unii problema asta nu i-a preocupat. Alţii s-au situat pe o poziţie de rivalitate cu propriii lor elevi. Adică au evitat să ajute dezvoltarea unui tânăr cu posibilităţi ca să nu devină un concurent. Este autentic ce vă spun. Nu vreau să vă dau exemple concrete. Un coleg din Academia Română făcea parte din această categorie. Într-o zi îmi spune: «Milcu, ce tot te ocupi de băieţii ăia ai tăi acolo şi-i aduci p-aici şi-i promovezi? O să ţi se urce în spinare, în cap! La mine nu merge aşa! Cum îşi ridică unu capul îi fac aşa!» (şi face un gest de tăirere a capului). Asta a fost gestul, autentic, pe care l-a făcut colegul din Academie!" (Ştefan Marius Milcu, *Însemnări memorialistice*, volum îngrijit de Ioan Oprescu şi Cristina Glavce, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2006).

Unii dintre cei care i-au cunoscut atât pe Milcu cât şi pe Rainer, au descris relaţia celor doi dincolo de limitele celei dintre preceptor şi ucenic. Este vorba de două suflete atât de înrudite în plan intelectual, profesional cât şi uman încât par a fi descendenţi ai unei genealogii aparte. Mânaţi de idealuri concrete în plan medical, ambii au mizat pe sufletul uman: "Sensibili la tot ce-i înconjoară, dotați cu o inteligență sclipitoare, o gândire profundă și analitică și-au construit o deschidere culturală care-i detașează încă din copilărie, creionând viitoarele personalități ce se conturează deja la adolescență. Amândoi își uimesc profesorii și colegii prin volumul de cunoștințe, prin capacitatea de a înțelege și de a realiza conexiuni. Amândoi sunt preocupați să înțeleagă sensul vieții și pentru amândoi «fenomenul Om» devine scopul urmărit în întreaga lor existență. «Omul» ca parte integrantă din natură, iar sensul vieții - drumul spre conștiința de sine, ce implică respectul pentru semeni și pentru tot ce ne înconjoară."[7] Rainer şi-a îndreptat atenţia asupra embriologiei, histologiei şi mai ales anatomiei descriptive ca modalităţi de evoluţie a antropologiei. Student al emintentului om de cultură, Milcu avea să fie impresionat de modalitatea inedită la vremea aceea de a îşi preda material. Cei care îl audiau pe Rainer aveau parte nu doar simple descrieri anatomice, ci de un întreg periplu cultural prin alte ştiinţe.

Rainer avea să influenţeze generaţii de studenţi care au avut şansa să îl asculte. Un om profund spiritual, Rainer avea să lase urme adânci prin vorbele sale pline de tâlc asupra lui Ștefan Milcu. Una dintre cugetările anatomistului ce demonstrează profunditatea sistemului său de gândire este cea a relaţiei dintre divin şi fiinţa umană: "Este o stare de conştiinţă pe care noi o putem realiza chiar aici pe pământ. Împărăţia lui Dumnezeu este în noi, o putem realiza în sufletul nostru. (…) Oamenii au rămas numai cu conştiinţa animalităţii, cu eul personal, vizibil, cu carnea pe care ne-o arătăm unii altora. şi cu toate acestea în profunzimea fiecăruia dintre noi există o forţă de o

[7] Cristiana Glavce, Adrian Majuru, *Francisc Iosif Rainer şi Ştefan Milcu: Mentor şi discipol*, în *Antropologie şi interdisciplinaritate*, Editura Niculescu, 2014, p. 23

grandoare ce nu se poate concepe şi de o misterioasă sublimitate, care este eul veritabil, real."[8] Iar Ştefan Milcu a fost impresionat atât de personalitatea cât şi de omul de ştiinţă Rainer: "sunt unii care consideră că eu sunt omul care l-a continuat în gândire pe Rainer. În antropologie este foarte evident că l-am continuat în toate punctele de vedere. În același timp însă forma procesării intelectuale învățată de la Rainer am transferat-o și în medicină."[9] Rainer a deschis o uşă în dezvoltarea medicinii româneşti pe care Milcu a încercat să o ţină larg deschisă.

Antropologia românească a avut un contex special faţă de cea din restul Europei. Miza acestei ştiinţe a fost acela de insista asupra originii poporului şi identităţii naţionale. Iniţial s-a pornit de la considerentele de rasă şi, pe baza unor vaste cercetări din domeniul serologiei, antropometriei, etnologiei, craniometrie şi eugeniei, s-a ajuns la concluzia unităţii populaţiei româneşti. Dar, adevărata etapă de înflorire a antropologiei româneşti a constituit-o perioada dintre cele două conflagraţii mondiale când, prin ajutorul celor şcoliţi în occident şi întorşi acasă cu o viziune îmbogăţită, s-a mers până la oficializarea acestei noi ştiinţe. Deschizător de drumuri a fost Iaşul prin fondarea Catedrei de Antropologie şi Paleontologie din Facultatea de Ştiinţe Naturale (1926) urmat de Cluj care, în 1929, înființa Societatea de Antropologie din cadrul Facultăţii de Medicină. Capitala preia initiativa organizatorică şi, în 1935, ia naştere Secţia de Demografie, Antropologie şi Eugenie de pe lângă Institutului de Statistică pentru ca punctul culminant să fie atins în 1940 odată cu înființarea Institutul de Antropologie. Dar existenţa acestei ştiinţe aflată la începuturile sale avea să fie periclitată odată cu instaurarea regimului comunist. Alte ştiinţe nu au fost la fel de norocoase. De pildă, sociologia românească, abia înflorită la începutul veacului trecut, a fost desființată de comuniști. Conştient de noile reforme, Milcu a încercat să salveze şi această ştiinţă aflată pe calea dispariţiei. La trei ani după moartea lui Dimitrie Gusti, întemeietorul sociologiei româneşti, Ştefan Milcu publica o cercetare condusă sub egida Institutului de Antropologie. Lucrarea se intitula Cercetări antropologice în Ţara Haţegului. Clopotiva (1958) şi reprezenta munca "unei echipe de medici, etnografi, sociologi."[10] Tot muncă de salvare a fost şi încercarea de a conserva descoperirile arheologice şi monumentele istorice cu ocazia construirii Barajului Porţile de Fier. Toate cercetările geologice, geografice, speologice, cele cu privire la flora şi faună dar şi la studierea tradiţiilor populaţiei ce avea să fie mutate în vederea contruirii complexului hidro-energetic au fost reunite în Albumul *Porţile de Fier*, alcătuit din 110 cartograme. Ștefan Milcu s-a dovedit un apărător și al etnografiei dar și al filosofiei, publicând doua lucrări in domeniu: *Unitatea problematică a ştiinţelor* (1981) şi *Antropologia în contextul culturii* (1982). Interesul pentru studiul omului l-a călăuzit încă din adolescenţă. Teza de bacalaureatul pe care l-a susţinut în 1922 a fost *Originea omului după Darwin*. Însuşi academicianul sublinia într-un interviu această vie călătorie a cunoaşterii încă din perioada tinereţii: "am început studiul medicinei, evident, ca orice tânăr care vrea să se facă medic. Dar în acelaşi timp, m-a interesat foarte mult biologia omului, omul ca fiinţă, universul acesta, ce este? Am venit cu aceste idei încă din adolescenţă."[11]

Aici intră în scenă marele omul de ştiinţă, anatomist, antropolog şi endocrinolog Ştefan Milcu care a intuit strânsa relaţie între arheologie şi antropologie. Antropologia risca să dispară din panoplia ştiinţelor promovate de Academie dar Milcu găseşte un subterfugiu pentru a scăpa de la

[8] Arhiva Fr. Rainer, Academia Română, *Manuscrise*, VIII varia 6, fila 94
[9] Ştefan Marius Milcu, *Însemnări memorialistice. Pagini de istoria ştiinţei, medicină şi antropologie*, Editura Academiei Române, 2006, p. 136

[10] Cătălin Zamfir, Iancu Filipescu, Elena Zamfir, *Sociologia românească 1900-2010. O istorie socială*, Editura Şcoala Ardeleană, Bucureşti, 2015, p. 72
[11] Ştefan Milcu în convorbire cu Zoltán Rostás, *Eu am fost ales membru direct titular al Academiei!*, extras din Zoltan Rostas, *Sala luminoasă. Primii monografisi ai Şcolii gustiene*, Bucureşti, Editura Paideia, 2003

pieire această ştiinţă ce abia vedea lumina zilei. Noua denumire a Institutului a fost schimbată în Colectivul de Antropologie aflat din punct de vedere administrativ în custodia Institutului de Endocrinologie al Academiei. Aceasta a fost unica modalitate prin care strălucitul Milcu a reuşit să salveze munca marilor antropologi români care îşi desfăşuraseră activitatea înaintea sa precum Victor Papilian şi Francisc Rainer. Meritul lui Milcu nu se rezumă doar la salvarea institutului. El a continuat munca antropologică prin apel la antropologia arheologică prin studierea scheletelor descoperite de arheologi dar şi prin editarea unor reviste proprii ale acestei instituţii. Anul 1963 reprezintă o nouă victorie căci institutul devine independent sub denumirea de Centrul de Cercetări Antropologice. Visul lui Milcu era acela de a atrage tineri medicinişti, istorici şi arheologi în echipe interdisciplinare care să ofere mai multe răspunsuri. Nici Milcu nu a scăpat de denigrarea partidului căzând pradă scandalului meditaţiei transcendentaliste.

Legătura vagă dintre antropologie şi endocrinologie pe care savantul o intuia în primii ani de formare intelectuală şi care avea să devină o constantă a gândirii sale ştiinţifice, se datorează conversaţiilor lungi pe care tânărul în formare le purta cu mentorul său: "în discuţiile cu Rainer a reieşit că dacă vrei să şi înţelegi ce constaţi, pentru asta trebuie să mergi în primul rând la sistemul endocrin, pentru că în această conformaţie, în această tipologie a omului – aşa numitele biotipuri – intervine sistemul endocrin care participă la fenomenul de creştere şi de dezvoltare."[12] Aspiraţia sa era aceea de a stabili o legătură între morfologia umană, antropologie şi endocrinologie. Dar drumul spre antropologia medicală la care visa omul de ştiinţă s-a dovedit unul sinuos, presărat cu obstacole ale cunoaşterii pe care trebuia să şi le însuşească: de la biologie, la la biologia endocrină; de la endocrinologie la neuro-endocrinologie; de la antropologia fizică la cea arheologică şi chiar culturală. Întreg periplul cultural întreprins de Ştefan Milcu este, în fond, parte a istoriei medicinii româneşti la jumătatea secolului trecut: perioadă de mari tulburări sociale şi politice.

Dovadă a capacităţii antropologului Milcu de a utiliza raţiunea în analiza societăţii este un articol semnat de acesta cu un an înainte de trecerea în nefiinţă. Alarmat de evoluţia negativă a umanităţii academicianul trăgea un semnal de alarmă. Acuza adusă omului este aceea de a fi nesăbuit cu el însuşi şi cu ceea ce îl înconjoară căci: "prin tehnologie şi risipă, a generat lupte pentru teritorii, războaie de pradă şi asistenţă socială sub limita demnităţii şi a decenţei."[13] După o viaţă dedicată studiului omului, Ştefan Milcu părea dezamăgit.

BIBLIOGRAPHY

Bălăceanu-Stolnici, Constantin *Ştefan Milcu-Un model*, în *Antropologie şi interdisciplinaritate*, Editura Niculescu, 2014

Glavce, Cristiana; Majuru, Adrian *Francisc Iosif Rainer şi Ştefan Milcu: Mentor şi discipol*, în *Antropologie şi interdisciplinaritate*, Editura Niculescu, 2014

Livadă-Cadeschi, L., *Medicină şi politică* în periodicul *Călăuza sanitară şi igienică 1899-1907*, Studia Politica. Romanian Political Science Review, XIV, 2014

Milcu Ştefan în convorbire cu Zoltán Rostás, *Eu am fost ales membru direct titular al Academiei!*, extras din Zoltan Rostas, *Sala luminoasă. Primii monografisi ai Şcolii gustiene*, Bucureşti, Editura Paideia, 2003, disponibil pe http://www.cooperativag.ro/eu-fost-ales-membru-direct-titular-al-academiei/

[12] Ştefan Milcu în convorbire cu Zoltán Rostás, *Eu am fost ales membru direct titular al Academiei!*, extras din Zoltan Rostas, *Sala luminoasă. Primii monografisi ai Şcolii gustiene*, Bucureşti, Editura Paideia, 2003

[13] Ştefan Milcu, *Pledoarie pentru respectarea relaţiei dintre populaţie şi resurse*, în *Opinia naţională*, nr. 156, din 25 noiembrie 1996. p. 1

Milcu, Ştefan Marius *Însemnări memorialistice. Pagini de istoria ştiinţei, medicină şi antropologie*, Editura Academiei Române, 2006
Pătru, Firu *Portret antropologic al Prof. dr. Marius Ştefan Milcu*, în *Antropologie şi interdisciplinaritate*, Editura Niculescu, 2014
Rainer, Francisc Iosif, *Arhiva*, Academia Română, *Manuscrise*, VIII varia 6, fila 94
Simionescu, Maya *Un aristocrat al ştiinţei*, Comunicarea de deschidere a sesiunii ştiinţifice dedicată centenarului Ştefan Milcu, 04. 12. 2003
Zamfir, Cătăli; Filipescu, Iancu; Zamfir, Elena *Sociologia românească 1900-2010. O istorie socială*, Editura Şcoala Ardeleană, Bucureşti, 2015

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

THE NEGOTIATIONS REGARDING THE FAITH OF THE ARDEAL REGION FROM THE PERSPECTIVE OF THE PRESS OF ARAD

Mihaela Ozarchevici and Andrei Ando
Lecturer, PhD, "Vasile Goldiş" Western University of Arad, Assist., PhD, "Aurel Vlaicu" University of Arad

Abstract:The city of Arad played a significant role in the the Great Unification, being the place where the negotiations of the Romanian National Council with the representatives of the Hungarian Government, which demanded that Transilvania should remain a part of Hungary, were held. The executives of the Romanian National Council pleaded for the detachment from Hungary of 26 counties, inhabited by Romanians. The negotiations from Arad were held between the 13th and 14th of November 1918, the afferent discussions being widely displayed in the press of that time.
Arad, a strong city, remarkable from the financial point of view, being mostly inhabited by a Hungarian population, had important publications at national level: four newspapers in Hungarian and one in Romanian. Alongside of these there is also the Romanian newspaper „Church and School" to be added, even though this one does not follow or comment the political development.
This paper has the purpose of presenting the way in which the local press of Arad portrayed the negotiations between the representatives of the Romanian and the Hungarian governments, the ways in which this event was interpreted, the interesting topics from the journalist's point of view and the analysis of the informational registry particular to the Romanian newspaper and to the Hungarian press. We researched Romanian newspaper „Românul" and Hungarian newspapers „Aradi Hirlap", „Aradi Kőzlőny", „Arad es Videle" and „Fuggetlenseg", all printed between the days of 14th and 16th November 1918, in order to lay before detailed aspects regarding the negotiations and simultaneously to create a more extensive image concerning the message that the press sent to the population, both in Romanian and in the Hungarian language. The target of this research is to lay down the patterns used by the press to describe this event, either in thematical or in episodical frames, and the influencial tendencies of the public opinion of Arad. In addition we want to analyze the frequency in the usage of patriotic symbols, national identity and positive virtues, such as unity in variety and in freedom, in the newspapers.

Keywords: unity, nationalism, press, newspapers, Arad

1. Starea de fapt

Oraşul Arad a fost locul în care, în zilele de 13 şi 14 noiembrie 2018, au avut loc negocierile dintre reprezentanţii Guvernului maghiar şi cei ai Consiliului Naţional Român Central, negocieri ce vizau solicitarea formulată de Consilul Naţional Român de „preluare a puterii depline de guvernare" asupra teritoriilor locuite de românii din Transilvania. Subiectul era unul decisiv pentru soarta românilor, demersurile reprezentanţilor CNR vizând formarea statului naţional reîntregit. Importanţa evenimentului pentru istoria României ne-a determinat să analizăm modul în care el a fost reflectat în presa scrisă arădeană din acea perioadă: ziarul Românul, ziar de limbă română şi ziarele Aradi Hírlap, Aradi Közlöny, Arad es Videke şi Fuggetlenseg, ziare de limbă maghiară.

2. Cadrul teoretic – teoria cadrelor de interpretare – framing theory

În analiza noastră, am pornit de la identificarea cadrului teoretic, pornind de la definiţia cadrelor formulată de Robert Entman: „a încadra înseamnă a selecta anumite aspecte ale realităţii şi a le amplifica în comunicare, încât să fie puse în evidenţă definirea unui aspect particular, interpretarea, evaluarea morală şi propunerea de rezolvare pentru aspectul selectat”[1]. În literatura de specialitate există o multitudine de abordări referitoare la teoria cadrelor de interpretare, pentru acurateţea acestei lucrări urmând a folosi tipologia propusă de Semetko &Valkenburg (2000), care au identificat cinci tipuri de frame: conflictul, dimensiunea umană, responsabilitarea, moralitate şi dimensiunea economică[2]. Fiecare dintre aceste cadre a fost definit prin utilizarea unor întrebări, rezultând următoarele: cadrul conflictual se referă la conflictele dintre indivizi, grupuri, instituţii. Dimensiunea umană aduce în faţă omul, povestea individuală sau un unghi emoţionant de prezentare a unui eveniment sau a unei probleme, cadrul responsabilităţii prezintă un aspect sau o problemă în aşa fel încât atribuie responsabilitatea producerii sau rezolvării unei instituţii sau unui grup. Cadrul moralităţii prezintă un eveniment în contextul unor aspecte religioase sau ale unor norme de moralitate. Cadrul consecinţelor economice prezintă un eveniment prin prisma efectelor economice pe care acesta le produce asupra unui individ sau asupra unei comunităţi. Vom folosi, totodată şi teoria lui Shanto Iyengar (1991), potrivit căruia frame-urile se împart în episodice – în care jurnaliştii reflectă episoade curente, la zi, în care se pune accent pe imagini dramatice, oameni, chipuri, mărturii – şi tematice – care prezintă aspecte impersonale, generale, situate într-un context mai larg[3]. Efectele încadrării episodice sau tematice asupra opiniei publice au fost analizate de K. Gross,[4] care a ajuns la concluzia că tipul emoţiei depinde de modul în care a fost încadrat conţinutul ştirii şi măsura în care acesta se suprapune peste firul narativ al respectivei emoţii.[5] Jurnaliştii sunt cei care încadrează evenimentele în funcţie de propria lor viziune, de implicarea emoţională sau de detaşarea de situaţie, fiind astfel parte din procesul de construcţie socială a realităţii.

Pfau, Haigh, Gettle, Donnelly, Scott, Warr, and Wittenberg[6], modul în care poveştile sunt „ambalate” poate adăuga înţelesuri, sugerându-le oamenilor nu doar ce să gândescă despre acea informaţie, ci de asemenea, cum să gândească. Încadrând un eveniment într-un anume fel, media poate influenţa modul în care oamenii gândesc şi mai târziu, îşi amintesc de acel eveniment.

3. Metode de cercetare

Obiectivul acestei lucrări este acela de a identifica principalele teme referitoare la negocierile din 13-14 noiembrie 1918, de la Arad. Vom folosi analiza de conţinut calitativă aplicată articolelor publicate în cinci ziare arădene, unul de limbă română şi patru de limbă maghiară. Analiza acoperă zilele de 14 şi 15 noiembrie 1918, fiiind vorba despre un număr de 42 de articole.

[1] Robert M. Entman, Framing: Towrard Clarification of a Fractured Paradigm, Northwestern University, Journal of Communication 43(4), 1993, p. 53.
[2] H.A Semetko, P.M. Valkenburg, Framing European Politics: A Content Analysis of Press and Television News, Journal of Communication 50 (2), p. 93-109, 2000
[3] S. Iyengar, Is anyone responsible? How Television Frames Political Issues, Chicago, The University of Chicago Press, 1991.
[4] K. Gross, Framing persuasive appeals: Episodic and thematic Framing, emotional response, and policy change. Political Psychology, 29, 2008, p.169-192.
[5] *Ibidem*, p.172
[6] Pfau, M., Haigh, M., Gettle, M., Donnelly, M., Scott, G., Warr, D., & Wittenberg, E. (2004). Embedding journalists in military combat units: Impact on newspaper story frames and tones. Journalism & Mass Communication Quarterly , 81(1), 74–88, apud. Carol B. Schwalbe, Remembering Our Shared past: Visually Framing the Iraq War on U.S. News Websites, Journal of Computer-Mediated Communication, Volume 12, Issue 1, 1 October 2006, p. 269

Utilizând metoda analizei de conţinut calitativă, am trecut la codarea şi operaţionalizarea datelor. Am dezvoltat aceste cadre printr-o combinaţie de metode inductive şi deductive[7], începând prin a examina, pe rând, fiecare dintre ziarele amintite pentru a vedea ce cadre apar în articolele având ca negocierile dintre reprezentanţii guvernului maghiar şi cei ai Consiliului Naţional Român Central. Am aplicat apoi lista frame-uri propusă de cercetătorii Semetko and Valkenburg[8], pentru a vedea care dintre aceste cadre este predominant în articolele selectate. Am realizat o nouă rundă de testare, dezvoltând indicatori care definesc fiecare cadru în parte. Am utilizat metoda propusă de cei doi cercetători, care au formulat un număr de 20 de întrebări ajutătoare, câte patru pentru fiecare cadru, la care trebuie să se răspundă cu da sau nu. Pentru încadrarea unui articol într-unul dintre frame, acesta trebuie să răspundă la cel puţin trei dintre întrebările ajutătoare specifice. Analiza include articolele care au legătură cu tema abordată.

Întrebările de cercetare au fost următoarele:

RQ1: Care a fost principalul cadru folosit de jurnalişti pentru a reda negocierile din 13 şi 14 noiembrie?

RQ2: Au existat diferenţe de abordare între ziarele de limbă română şi cele de limbă maghiară?

4. Rezultate şi interpretare

În funcție de orientarea politică și de interesele publicațiilor, cele două zile la care facem referire au fost relatate ușor diferit de cele cinci ziare pe care ne-am propus să le analizăm. În general sunt relatări ponderate, lipsite de excese stilistice sau emoționale, chiar dacă și în cazul presei maghiare și în cazul presei românești se simte în mod evident o tensiune de sorginte naționalistă – dar un naționalism care se străduiește să rămână obiectiv, lipsit de patima uzuală a discursului etnic deseori redat cu tușe groase de presa care caută să îl capitalizeze comercial.

Despre vizita delegației ministrului Jászi Oszkár cele mai ample relatări le găsim în Aradi Hírlap, care consacră spații generoase și cuvântării de la Palatul Cultural, în fața activului Partidului Radical. Aradi Közlöny, pe de altă parte, insistă asupra declarațiilor lui Jászi de la tratativele româno-maghiare, prezentându-le cel mai complet. Arad es Videke realizează un rezumat al discursului de la Palatul Cultural. Ziarul Fuggetlenseg, care apare în numai patru pagini și adoptă un stil telegrafic, publică un rezumat pe toată pagina 1 al vizitei ministeriale și a tratativelor de la Palatul Comitatului. După prima zi a tratativelor, cele patru ziare maghiare relatează foarte sumar despre punctul de vedere al delegației Partidului Național Român, limitându-se la transcrierea declarației lui Ștefan Cicio Pop și la câteva amănunte de culoare referitoare la solicitarea lui Vasile Goldiș ca delegația Consiliului Național Maghiar din Transilvania și delegația Consiliului Național Săsesc din Banat să nu participe la tratative, întrucât nu sunt parte în acordul care urmează să se realizeze.

Ziarul „Românul”

„Românul” abordează subiectul discuțiilor de la Arad pe mai multe pagini, în mai multe registre, de la reportajul care relatează evenimentul, la reportajul de călătorie a ministrului Jászi, știrea de ultimă oră, nota privind relatarea arădeană a ziarului maghiar „Vilag”. După evenimentele zilei de 13 noiembrie, ziarul Românul relatează ambele puncte de vedere, maghiar și românesc, într-o manieră echilibrată, consacrând spații redacționale ample inclusiv declarației lui Jászi Oszkár.

Ziarul „Românul” abordează serios tema zilei, insistând asupra punctului de vedere al reprezentanților Consiliului Național Român. Tratativele cu ministrul Jászi sunt numite, de către

[7] C.h. De Vreese, News framing: Theory and typology, Information Design Journal, 13(1), 2005**,** p.53
[8] H.A. Semetko, P.M. Valkenburg, op.cit., p.95.

„Românul", „istorice". Publicația prezintă pe larg intervențiile oficialilor români referitoare la atrocitățile produse în Ardeal și în comitatul Aradului, promițând că „vom înşira şi noi în „Românul", o parte din cazurile de până de până aici de başbuzucism ce ni s'au adus la cunoştinţă", intuind că ele pot reprezenta un ascendent în tratativele de la Arad. Discursul emoțional, sentimental, facilitează sarcina negociatorilor determinați să demonstreze inechitățile în relația româno-maghiară și să pledeze, ca urmare, pentru o administrație românească.

Relatarea ziarului „Românul" aduce și elemente de atmosferă, care introduc în vâltoarea negocierilor cititorul ce urmărește evenimentele de la distanță: „Aradul fierbe de activitate şi enervare. Toţi lucrează, se agită, se frământă, nimeni nu mai stă la rosturile sale şi toţi se pun la dispoziţia celor ce dau ordine. Atmosfera asta încărcată este a zilelor mari."

Gazeta publică și un interesant reportaj de călătorie despre drumul lui Jászi Oszkár înspre Arad și notăm că este singura publicație arădeană care îl petrece pe ministru încă de la Budapesta până în orașul de pe Mureș. De asemenea, este tot singurul ziar local care în timpul tratativelor de la Arad publică și punctul de vedere al presei „adverse" (în acest caz, maghiare – n.n.), chiar dacă nu de la nivel local, ci național. Este vorba despre publicația maghiară „Vilag" (Lumea), care susține că tratativele de la Arad reprezintă „cea din urmă ocazie pentru prietenie şi pace. Dacă lăsăm să treacă sau neglijăm această ocazie, vai de noi. Dar vai şi de Români. Pentrucă atunci dela Arad până la Cluj, şi dela Cluj până la Csikszereda munţii şi văile vor fi, în loc de adăpostul muncii pacinice, câmpul de luptă al unei agitaţii veşnice şi a unei pregătiri penibile. In loc de resemnare: răsvrătire."

Tonul ziarului „Românul" este obiectiv, temperat. Sesizăm parcă o reținere a reporterului de a folosi epitetele care altfel fac parte din vocabularul uzual al publicației, chemări patriotice, afirmații tranșante, verbe mobilizatoare. Poate fi și o strategie, în condițiile în care cu siguranță presa românească este monitorizată în timpul tratativelor, iar jurnaliștii (membrii Consiliului Național Român) evită deliberat formulările vitriolante, pentru a nu crea prilejul unor controverse politice. În multe dintre articole, cadrul utilizat este cel economic, cu accent pe implicațiile pe care le-ar genera eşuarea tratativelor.

Ziarul insistă asupra relatării din perspectivă românească a evenimentelor celei de-a doua zi, demontând unele dintre afirmațiile presei maghiare. „Românul" scrie, spre deosebire de publicațiile celelalte din Arad, că nu românii, ci tocmai maghiarii au fost cei care s-au răzgândit în timpul tratativelor. Ministrul Jaszi „și-a retractat aproape totul", având un ton nu diplomatic și erudit, cum scrie presa maghiară, ci amenințător și jignitor, atunci când afirmă că „românii nu ar fi capabili ca să suporte toate sarcinile de stat independent". Ziarul „Românul" are tonul cel mai critic dintre toate organele locale de presă, folosind verbe puternice, adjective radicale, un ton aspru în evaluarea partenerilor de discuție. Jaszi „a făcut penibilă impresie", mijloacele sale „nici loiale nu sunt", datele pe care le prezintă sunt tendențioase, compromisul pe care îl propune este „nedemn".

Din relatarea ziarului „Românul" reiese că tratativele nu s-au încheiat atât de amical cum scrie presa maghiară, în nota de bună înțelegere de către români a nevoii de stabilitate a statului maghiar. Discursul este și aici acid, categoric, fără să lase loc interpretărilor de ordin diplomatic: „Partea contractantă română n'a voit să încheie cu d. Jászi un compromis nedemn, care ar ştirbi interesele noastre vitale, nici provizorate cari pot servi de arme în mânile cuiva contra noastră la conferinţa de pace. Am cerut să fim satisfăcuţi integral. N'a putut-o face d. Jászi? Noi am sistat tratativele."

Aradi Közlöny

Reportajul ziarului Aradi Közlöny despre prima dintre cele două zile istorice de noiembrie, de la Arad, ne permite o incursiune în atmosfera orelor încordate din sala negociatorilor. Aflăm

amănunte de culise, de culoare, despre frământarea presei, atitudinea localnicilor, freamătul instituțional, personalitatea celor care remodelează istoria Transilvaniei. „Nu știm ce va aduce sfertul de oră proxim - înțelegere sau ruptură totală", se întreabă reporterul ziarului Aradi Közlöny, cu o zi mai devreme ca aceste cuvinte să fi fost reținute în sarcina lui Iuliu Maniu, ajuns la Arad abia în data de 14 noiembrie. Într-un succint reportaj de atmosferă publicat pe pagina 6 a ziarului din 14 noiembrie, cu referire la atmosfera din ziua precedentă, putem citi: „Razele soarelui de la prânz încălzesc secretariatul. Trăim minutele lungi ale așteptării, nerăbdării nervoase, incertitudinii febrile. Nu știm ce ne aduce sfertul de oră proxim - înțelegere sau ruptură totală. Suntem într-o sală de tortură. Ultimele secvențe ale dramei au loc chiar acum în sala de ședințe, iar Ungaria așteaptă deznodământul cu inima strânsă. Dar ultima scenă se dilată cu alte acte. După ora 12.30 se deschide ușa sălii de ședințe și ministrul declară în fața presei că decizia definitivă se ia diseară, eventual mâine. Deci ne așteaptă alte ore sumbre. Dar să ne păstrăm calmul și stăpânirea de sine".

Reportajul de atmosferă este întregit de relatarea de la locul negocierilor, din Palatul Comitatului. Ziarul Aradi Közlöny realizează cea mai detaliată transcriere a discursului adresat de ministru Jászi reprezentanților Consiliului Național Român.

Ziarul relatează pe patru pagini despre prezența lui Jaszi la Arad, publicând, separat de corpul reportajul extrem de amplu despre tratativele cu Consiliul Național Român, o tabletă despre micul dejun al ministrului - modest, așa cum se pretează unui demnitar al poporului. Aradi Kozlony insistă pe declarațiile istorice făcute de participanții la tratative și colorează relatarea cu descrierea atmosferei în rândul celor care așteaptă avizi o scurgere de informații, un capăt de știre, pentru a da de veste redacțiilor și, implicit, cititorilor lor.

Ziarul relatează, în pagina 5, și despre masacrul de la Josikafalva, unul dintre cele mai barbare și sângeroase episoade de la finalul Marelui Război. Aradi Kozlony prezintă, fără comentarii, punctul de vedere al Consiliului Național Român și al Consiliului Național Maghiar de la Cluj, despre incidentul sângeros în care patru români au fost împușcați mortal de gărzile maghiare, pedepsiți pentru devastarea și jefuirea unui castelului Urmanczy.

Consiliul Național Român a raportat că în cursul investigării jafului a fost instituită pedeapsa aplicării a 25 de lovituri de bâtă, și folosită în repetate rânduri. Numărul total al celor uciși a fost de aprox. 40 de persoane, iar cadavrele a 23-25 bărbați și femei au fost arse pe rug, lângă un gater. Soldații au dat un ultimatum localnicilor să restituie până duminică bunurile furate din castel, altfel vor face uz de armele automate. Românii s-au refugiat în păduri, în zonă este o atmosferă de teroare. Cadavrele arse pe rug mocnesc de cinci zile, întrucât lemnul a fost ud. Se pare că majoritatea victimelor au fost împușcate în cap.

Consiliul Național Maghiar a raportat telegrafic ministrului Jaszi Oszkar, aflat la Arad, că doi reprezentanți români delegați de Consiliul Național Român și Consiliul Național Maghiar s-au deplasat la Josikafalva, unde au constatat că soldații maghiari au acționat corect și au folosit armamentul pentru că au fost atacați de un grup înarmat. Insurgenții arestați de militari au fost predați jandarmeriei. Este posibil ca jandarmii să fi tras asupra oamenilor. În total au fost găsite 30 de cadavre, colectate din mai multe locuri, împușcați în perioade diferite de timp. Bandiții au ucis trei pădurari maghiari și un horticultor evreu. Au jefuit total castelul, au furat tot ce putea fi mișcat, până la ultimul cui. Au incendiat ocolul silvic.

Pe de altă parte, la Arad a sosit informația că la Chereluș, în comitatul Aradului, zece români au fost sechestrați de gărzile maghiare, iar patru dintre ei au fost găsiți în Criș legați fedeleș și împușcați în spate. După convocarea comandantului gărzii la comitele suprem, acesta a dezmințit informația. Cu toate acestea, comitele suprem a dispus dizolvarea unității militare, dar comandantul

a declarat că refuză să se supună acestui ordin, pentru că dispoziția se bazează pe o știre mincinoasă.

În aceste auspicii se desfășoară tratativele de joi, 14 noiembrie, de la Arad. Ziarul Aradi Kozlony le relatează astfel:

„Nu a reușit înțelegerea cu românii. Românii insistă pentru autoritatea românească. Status quo ante - până la încheierea păcii. Ministrul Jaszi s-a întors la Budapesta. Timp de două zile nu a fost nicio inimă liniștită în țara aceasta, o îngrijorare nebănuită a sufocat sufletele și pe toate buzele plutea aceeași întrebare: Oare ce se va alege de Ungaria?

Ce va fi acum, în zorii aurii ai păcii; dacă atunci, când poporul este îmbătat de fericire ni se smulge haina, ni se taie brațul și în locul unei vieți active, dinamice, suntem condamnați la stingere lentă? Căci toți știu în lume că fără aurul, argintul, salinele și pădurile uriașe ale Transilvaniei, și înainte de toate fără minele sale bogate de cărbune, Ungaria nu poate trăi". Aradi Kozlony publică o tabletă interesantă și despre un episod al ședерii la Arad a lui Jaszi Oszkar: o ieșire la restaurant, în care elogiază personalitatea deosebită a ministrului poporului, demn - prin modestia și umanismul său - de această demnitate într-un stat renăscut, în care ifosele aristocrației ereditare sunt înlocuite cu jovialitatea reprezentanților poporului.

Arad es Videke

Arad es Videke publică in extenso declarația de presă a ministrului Jászi Oszkár, în care regăsim, în această publicație, pasaje interesante care lipsesc din celelalte ziare locale și care ne oferă mai multe amănunte despre cursul discuțiilor din sala de negocieri. În mesajul său, Jászi susține că le-a comunicat reprezentanților Consiliului Național Român:

„(…) Guvernul Ungariei va continua să transfere pe mai departe bugetul alocat în lipsa căruia administrația ar paraliza. În plus, fiindcă în câteva săptămâni nu putem înființa instituții comune noi, nu ne rămâne altceva decât să menținem funcționarea tuturor instituțiilor și a funcționarilor de astăzi, cu mențiunea că în toate instituțiile de stat bilingvismul sau multilingvismul să fie asigurat fără nicio reținere. În ce privește o altă întrebare, ce se va întâmpla cu instituțiile care funcționează în aceste teritorii, am primit de la comitele suprem al Aradului informația că aici nu a fost nicio represiune față de vechii funcționari, deci în situația în care își exercită atribuțiile corespunzător vor putea rămâne în continuare pe funcții. Ar fi necesar și fiindcă nu am avea posibilitatea să schimbăm peste noapte întregul corp administrativ".

Despre evenimentele din 13 noiembrie, Arad es Videke publică o analiză alarmantă pentru populația maghiară, arătând că schimbările pretinse de Consiliul Național Român vor produce mutații ireversibile, periculoase, „sinucigașe" în statul maghiar atrofiat.

„Douăzecișișase de comitate. Arad, 13 noiembrie.

Probabil cele mai importante ore din viața națiunii maghiare se scurg acum la Arad. Ministrul Naționalităților din Ungaria și Consiliul Național Român s-au întâlnit la consultări decisive, să caute căile înțelegerii, cooperării, pe care cele două națiuni pot merge mai departe împreună pe drumul către un viitor mai frumos, mai fericit. Reprezentanții românilor au dat un ultimatul Guvernului, și solicită predarea imediată a 26 de comitate, în paralel cu încetarea totală imediată a imperiului maghiar. Guvernul a răspuns acestei solicitări prin trimiterea la Arad a ministrului său și e posibil ca în cursul zilei de mâine să se decidă, oare este posibil un compromis ori se deschid craterele unor noi complicații în fața țării. Interesul vital și singura posibilitate a supraviețuirii Ungariei este să rămână intactă, neatinsă teritorial, economic, să dispună în continuare

de toate acele resurse din care și-a absorbit condițiile existenței sale istorice și până acum. Dacă le pierde pe acestea, nu i se prăbușește numai cultura națională, ci i se atrofiază și funcțiile vitale biologice. Reprezentanții românilor știu probabil asta la fel de bine ca noi. Iar dacă știu, de ce emit pretenții a căror satisfacere ar coincide cu suicidul? Nu credem că acesta este ultimul cuvânt al Consiliului Național Român. Nu te poți juca așa cu principiile wilsoniene și credem că însuși președintele Statelor Unite ar protesta cel mai vehement împotriva deformării de asemenea manieră a principiilor sale, dacă ar afla de asta."

Ziarul Arad es Videke continuă relatarea prezenței ministrului radical Oszkár Jászi la Arad și în celelalte pagini ale ziarului. Jászi participă la ședința Consiliului Orășenesc, unde consilierii se proclamă în unanimitate susținători ai Republicii Democrate Maghiare, ca nouă formă de organizare statală. Arad es Videke insistă pe spații ample și asupra discursului susținut de Jászi la Palatul Cultural, în fața câtorva sute de arădeni, în seara primei sale zile de la Arad.

Ziarul consacră trei pagini continuării dezbaterilor intense de la Arad. Cu titlul „Nu s-au înțeles. Românii nu își asumă administrația publică. Ministrul Jaszi a plecat de la Arad", articolul prezintă filmul evenimentelor, așa cum l-au perceput trimișii săi la Palatul Comitatului. „Guvernul ungar și Consiliul Național Român s-au despărțit în această noapte după două zile de tratative incitante cu concluzia că nu s-au înțeles. Au fost inutile toate forțele și argumentările, inutil au etalat reprezentanții punctului de vedere maghiar armate de adevăruri, legiuni de date statistice convingătoare, domnii Comitetului Național nu au cedat din rigiditatea lor rece iar rezultatul conferinței a fost, astfel, de un negativ mohorât. Ministrul Jaszi a mers până la limita extremă a concesiilor în memoriul pe care l-a prezentat românilor într-o ultimă sforțare. A propus administrația românească totală pentru zonele locuite de majoritățile românești, cu toate atributele suveranității, care au pune necondiționat în valoare toate atributele dreptului la autodeterminare al românilor. Consiliul Național însă nu a putut sau nu a vrut să decidă. Nu a poftit să se angajeze. Probabil o fi considerat că în situația de astăzi a Ardealului răscolit nu ar avea spor cu administrația românească.

Situația nu s-a schimbat deloc, nicăieri, cel mult în faptul că încordarea ce făcuse aproape penibilă atmosfera din Aradul dinaintea tratativelor s-a mai relaxat. Consiliul Național Român va formula în perioada următoare propuneri către guvern în vederea ocupării posturilor mai importante din teritoriile românești. E drept că asta nu înseamnă prea mult, dar e mai bine decât dacă nu ar fi fost nimic. Acum, de altfel, totul depinde de evenimentele ulterioare, mai ales de evoluția situației din Transilvania în viitorul apropiat".

Aradi Hírlap

„Românii pretind 26 de comitate. Guvernul negociază la Arad cu Consiliul Național Român. Decizia – mâine.

În sala de ședințe a comitatului Arad au început astăzi tratative de mare anvergură între reprezentanții Guvernului maghiar și ai Consiliului Național Ungar, pe de o parte, respectiv reprezentanții Consiliului Național Român. Consiliul Național Român a adresat un memorandum Guvernului, la care ministrul Naționalităților, Jászi Oszkár, a adus răspunsul personal. Negocierea față în față este necesară având în vedere diferențele încă existente între doleanțele românilor și concesiile maximale la care este dispus Guvernul.

Filonul negocierilor îl reprezintă menținerea ordinii și liniștii în țară, printr-o forță conjugată, în perioada de tranziție care se va întinde până la sfârșitul negocierilor de pace. Consiliul Național Român acceptă să garanteze doar în anumite condiții că efortul depus pentru obținerea scopului propus va da rezultate. Solicită putere deplină în cele 26 de comitate prin Memorandumul

pe care l-a realizat. Sub autoritatea sa urmează să intre și comitate în care populația românească nu este în majoritate absolută. Pe parcursul negocierilor acesta a fost punctul cele mai disputat, întrucât solicitările românești nu sunt susținute nici de principiile wilsoniene și nici de alte principii de drept.

Negocierile nu s-au încheiat în cursul zilei de astăzi. Delegații români nu au dat un răspuns final la întâmpinarea susținută de Guvernul maghiar prin ministrul Jászi.

Vor să aștepte sosirea acasă a dr. Iuliu Maniu, unul dintre cei mai importanți conducători ai românilor, ca decizia să fie luată cu acceptul său. Iuliu Maniu sosește la Arad în această noapte sau în cursul zilei de mâine iar până atunci ministru Jászi rămâne și el la Arad. Importanța zilei este accentuată și de Adunarea Populară a Partidului Radical, de la Palatul Cultural. La Adunarea Populară au luat cuvântul ministrul Jászi Oszkár, ca președinte al Partidului Radical, și alți importanți oratori. Mulțimea impunătoare și atmosfera electrizantă până la sfârșitul ședinței mărturisesc cu voce tare ce rădăcini adânci a făcut Partidul Radical în scurta sa existență în populația Aradului".

A doua zi, publicația continuă reportajul de atmosferă început în ziua precedentă, din culisele tratativelor. Spre deosebire de relatarea exhaustivă referitoare la prima zi a discuțiilor dintre cele două delegații, Aradi Hirlap publică un articol mult mai restrâns și mai reținut despre evenimentele celei de-a doua zile, insistând asupra rolului istoric al Aradului în aceste zile importante. Oficios al partidului lui Jaszi, Hirlap are un ton reținut, un mesaj ponderat, lipsit de judecăți de valoare și de figuri de stil colorate. Citim printre rânduri dezamăgirea oficialilor maghiari care au eșuat în intenția lor de a tranșa „chestiunea românească" într-o singură zi, la Arad, și nu au reușit să se impună nici în cea de a doua, suplimentară, în care au făcut efortul de a face acceptat un protocol de colaborare respins categoric de Consiliul Național Român. În ciuda tendinței vădite de a reflecta obiectiv evenimentele, citim o undă de malițiozitate în descrierea culiselor, când desemnarea unor comiți supremi români în două dintre cele 26 de comitate revendicate de la maghiari s-ar face „pe genunchi", printr-o consultare ad-hoc cu asistența, respectiv doi prieteni ai unuia dintre delegații români, Ioan Erdelyi, fără niciun fel de criterii de competență sau evaluare obiectivă (ceea ce în epocă, dacă ne raportăm la personalitatea comiților supremi ai Aradului, era un sacrilegiu inimaginabil).

Fuggetlenseg

Ziarul „Fuggetlenseg" (Independența) are cea mai sumară relatare a negocierilor de la Arad și folosește tonul cel mai reținut. Titlul articolului este „Ministrul Naționalităților, Jászi Oszkár, la Arad. Discuții cu membrii Consiliului Național Român". Ziarul insistă asupra celor 28 de membri ai delegației lui Jászi. Relatează despre prima parte a întâlnirii de la Palatul Comitatului, fără nuanțe sau elemente de culoare, fără să comenteze în vreun fel evenimentele. Este cel mai reținut reportaj din presa locală, care însă raportat la spațiul editorial alocat de cotidianul „Fuggetlenseg" articolelor sale beneficiază de o atenție deosebită din partea editorului. Relatarea ocupă 25% din ziar, accentuând atenția din jurul evenimentului arădean și nu aduce niciun detaliu suplimentar față de reportajele celorlalte publicații.

În cea de-a doua zi, informațiile despre tratativele de la Arad nu mai sunt relatate pe prima pagină. Ele se grupează pe pagina 2, acolo unde se pune accent mai mare pe masacrul de la Josikafalva decât pe discuțiile propriu-zise de la Arad. De altfel, ziarul susține că tratativele din orașul de pe Mureș, cu românii, au luat o turnură nefavorabilă, tensionarea relațiilor dintre părți fiind determinată de incindentele sângeroase de la Josikafalva.

Ziarul susține că tratativele au luat neașteptat această turnură nefavorabilă și face trimitere la declarațiile liderilor români care denunțau și cu o zi în urmă violențele bandelor militarizate

maghiare. Fuggetlenseg scrie că delegația română a fost, totuși, liniștită de faptul că reprezentantul Guvernului de la Budapesta a acceptat fără obiecții aplicarea celor 14 puncte wilsoniene, deci dreptul la autodeterminare al poporului român. Ziarul Fuggetlenseg relatează că delegațiile ar fi înclinat să cadă la un acord, în condițiile stipulate de partea maghiară, când au intervenit veștile despre masacrul de la Josikafalva, care i-au poziționat pe baricade diferite.

Concluzii:

Lucrarea face parte dintr-o cercetare mai amplă, care are rolul de a scoate la lumină atmosfera anului 1918, an în care s-a realizat Marea Unire. Presa de la acea vreme a jucat un rol important în transmiterea informaţiilor, fiind astăzi un element necesar în studierea detaliilor legate de oameni, fapte şi întâmplări care trebuie să fie cunoscute de generaţiile următoare.

BIBLIOGRAPHY

De Vreese, C. H., News framing: Theory and typology, Information Design Journal, 13(1),2005

Entman, Robert M., Framing: Towrard Clarification of a Fractured Paradigm, Northwestern University, Journal of Communication 43(4), 1993

Gross, K., Framing persuasive appeals: Episodic and thematic Framing, emotional response, and policy change. Political Psychology, 29, p.169-192, 2008

Iyengar, S., Is anyone responsible? How Television Frames Political Issues, Chicago, The University of Chicago Press, 1991

Pfau, M., Haigh, M., Gettle, M., Donnelly, M., Scott, G., Warr, D., & Wittenberg, E. (2004). Embedding journalists in military combat units: Impact on newspaper story frames and tones. Journalism & Mass Communication Quarterly, 81(1)

Ryan, Gery W., Bernard, H. Russell, Techniques to Identify Themes, Field Methods, Vol. 15, No. 1, February 2003, p. 85–109

Schwalbe, Carol B., Remembering Our Shared past: Visually Framing the Iraq War on U.S. News Websites, Journal of Computer-Mediated Communication, Volume 12, Issue 1, 1 October 2006

Semetko, H.A, Valkenburg, P.M., Framing European Politics: A Content Analysis of Press and Television News, Journal of Communication 50 (2), p. 93-109, 2000

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

THE ADULT WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER – BETWEEN MYTH AND REALITY

Simona Alexandra Marica
Lecturer, PhD, Spiru Haret University of Bucharest

Abstract:In Romania, untill 2013, the person with autism, who had already turned 18 years old, was included under another diagnositic category. It was as if the adult had been cured or as if the disease did no longer existed.
With regard to the field literature, one can notice the lack of books written about this disorder among adults. A mere Internet searching reveals thousands of articles and books dedicated to the children with Autism Spectrum Disorder, but as for the adult who has this condition, except for a few autobiographies and some articles concerning the quality of his life, the experts paid far too little attention to this subject.
As a result, there occured a lot of myths, stereotypicial judgements and preconceptions against the adult with autism, which led to a series of discriminatory behaviour, resulting in a diminished quality of life for people with ASD.
The aim of this paper is to make an analysis of the myths spread among the general mentality. Subsequently, the myths are going to be demolished. Finally, the paper will suggest several alternative ways of thinking, ways meant to improve the life's quality of adults with autism.

Keywords: Autism spectrum disorder, adults, quality of life, myths, misconception.

1. The theoretical framework of the problem addressed

The person diagnosed with autism until 2013, who was over the age of 18, was included in another category of nosography. Ana Dragu, - president of *Autism Europe* -, wrote in autumn 2012 that "Romania is the only state in the world where autism is eradicated at the age of 18. In Romania there are no autistic adults " "(https://www.totb.ro/ieri-autist-azi-schizofrenic-despre-cum-a-eradicat-statul-roman-autismul-in-randul-adultilor/). It is as if the adult with TSA has healed or does not exist anymore, knowing the specifics of the condition, this is impossible to accept.

Along with changes in psychiatric nosography through the advent in 2013 of the 5th edition of the Manual of Diagnosis and Statistics of Mental Disorders (DSM V, 2013), but also because of the lobbying made in addition to the various decisional factors in our country by several Associations and Foundations involved in mental health activity, the reality of this adult condition has not been challenged.

Regarding in the speciality literature, we note the lack of works dedicated to this disorder in adults.

A simple internet search reveals hundreds of books and articles devoted to children with autism, but to the adult with this condition, except for a few autobiographical works (eg those of Temple Grandin, translated and published in our country in 2013) , or Donna Williams (translated and published in Romania in 2015) and some articles based on the quality of life for adults with autism, the specialists have focused too little on this subject.

Yet, it is noteworthy in this context the contribution of M.Seltzer and his collaborators, who in 2004 reviewed all the existing studies up to that point on the trajectory of development in adolescents and adults with TSA.

The specialists recognize an essential aspect: in the light of the significant changes that have occurred in the definition and diagnostic criteria of autism, in the last decade the mapping of the TSA from the adult perspective has been complicated and sometimes it has caused some errors. (Seltzer, M. M., 2004, pp. 234).

The authors found 26 types of different studies:

- *longitudinal studies* (based on records and clinical references)
- *retrospective studies* (based on the database of different clinics)
- *transversal studies* (based on clinical references or databases) (reader Seltzer, M.M., 2004)

These studies were conducted between 1985 and 2003, with male and female respondents, adolescents and adults. In general, the procedure used in the studies is the application of - the revised version of autism diagnostic interview - ADI-R (Autism Diagnostic Interview-Revised), considered "the gold standard" in ASD evaluation.

The results of these studies merge in the same direction: "Despite the variability in diagnostic practice and the differences in experimental design, population sample, and measured measurements, the accumulated evidence indicates that the *symptoms of the ASD nucleus improve during adolescence and maturity.* It is important to note that, still, the improvement has not been visible in all individuals, and even in those where improvements have been observed, *changes are not sufficiently substantial to insert the individual into the rate of normal functionality.* " (Seltzer, M.M., 2004, pg. 236).

Beyond the scientific circles, in the ordinary world, where these atypical people have to find their place, there is still a multitude of myths, stereotypical conceptions and prejudices about the adult with autism, which also entails a series of discriminatory behaviors, having result in a decrease in the quality of life for people with Autism Spectrum Disorder (ASD).

On the one hand, this trend is understandable. Every psychiatric diagnosis is a pattern in which we try to press the extraordinary natural variety. It is one of the reasons why we oversimplify and make hasty generalizations. So, a series of *myths* about the different psychiatric conditions are born here. At the same time, they also appear from the perpetuation in the literature and therefore - through the various ways to popularizing science - in the collective mentality, of some theories, assumptions, etc., which seemed valid at some point.

Anyway, our mind is made to work with categories and prototypes, so the tendency for stereotyping is a general human one.

Synthesizing the lack of studies dedicated to the adult with Autistic Spectrum Disorder, the errors in these studies, recognized by the world of specialists, the legislation in the field of mental health (in Romania), together with our need to resort to prototypes, led to the formation and perpetuation of some myths, prejudgments and stereotypical ideas on autism in general and the adult with TSA in particular.

2. Research methodology

Our research took place between February and June 2017 and aimed **objectives** like:

- catch and analyze the myths circulating in the collective mentality;
- suggest alternative ways of thinking to help increase the quality of life to adults with autism.

2.1. Tools used

We made a questionnaire, consisting of 12 questions; every question is built around an opinion whose existence in the collective mentality in Romania we wanted to verify. It also contains an introductive part in which the respondents mentioned: gender, age and level of education (the last graduate school).

Its essential characteristics are: *self-administered* (respondents have sent the questionnaire to the administrator with completed answers) *with closed questions* (answers are already stated) *scaled in four different possible answers* (does not contain the neutral response): 1 = total disagreement; 2 = partial disagreement; 3 = partial agreement; 4 = total agreement.

The number of respondents to the questionnaire was 168 people - 76 men and 92 women - aged between 24 and 56 years.

As regards the level of education, the situation is as follows:

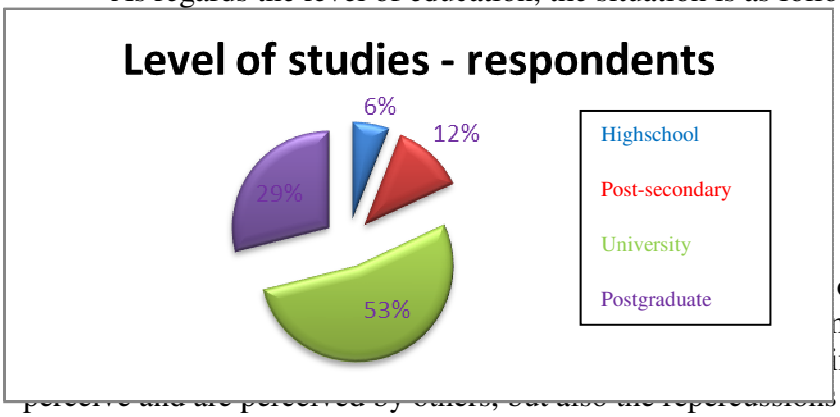

of 5 adults with TSA (4 males and a
mation on how to feel the atypical
ifficulties in relation, the way they
of this perception on their lives.

Through the **interview** we have obtained essential data about personal, family and psychiatric history as well as the present state of each participant in the group, their desires and aspirations, frustrations related to their condition.

From the perspective of our work, we were particularly interested in the confrontation between what (after processing data from the questionnaire) emerged as a stereotype about their category and the reality described by those who live it (adults with TSA).

2.2.Processing of the results

2.2.1. Myths and misconceptions identified

The first myth identified was that of the **rarity of the condition**. Our study has shown that most respondents *consider that Autistic Spectrum Disorder is a rare condition*: 43% - partial agreement and 18% - total agreement. There is a possibility that the lack of information through the media or the lack of interest on the part of public authorities that fail to adopt even the methodological norms of an Order (Order No. 968-5194-714-1945-2016, which recognizes the existence of the person adults with TSA and provides its social protection system) has made a major contribution to **the credibility of this myth.**

Although the epidemiological studies on the adult population are lacking, as the incidence of the phenomenon has increased so much in recent years (a study conducted by Prof. Iuliana Dobrescu in 2017 and conducted on the school population in Romania finds a 14% incidence of this condition), we expect that in 10 years from now on, we will have a significant segment of the population of adults with autism.

Another myth circulating (being probably an effect of movies such as Temple Grandin or Rain Man) is that **autism means either extraordinary abilities or serious disability**. As we expected, **the idea of spectrum** with everything it involves (varying degrees of severity and great variability of symptoms) is completely unknown to the general public. It's barely gaining weight in the world of specialists.

In relation to it, there is a strong belief (76% of respondents) in the link between IQ and functionality. In fact, being functional is different from having a high IQ. Being functional means

adapting - or adapting involves a sum of abilities that people with autism do not have as developed as neurotypicals, a certain bundle of these abilities and their structure. People with autism have what they call *splintered skills*.

The third myth is that TSA is a disease. In fact, autism is not a disease, it is a neuro-atypical condition. It is not limited to the medical model of the disease, we can not talk about healing, but only about recovery, within certain limits, because the neuro-atypic will never be a neurotypical. It is not a typical *defect* that needs to be repaired (we found this point of view in the literature, see Silberman, S, 2016).

One of the prejudices acquiesced by most of the subjects - 56% - with serious repercussions on how people with TSA will be treated is that they are not capable of relationship, they do not want friendship, friendship, love.

As can be seen from interview transcripts, the 5 adults with spectrum disorder are capable of affective investment, attachment, looking for meaningful relationships, even if they do not always know how to initiate them or can not understand how we, the typical, react.

Another misconception (related to the previous one) is that people with autism do not want to communicate or do not care about communicating.

It is true that some of them are and remain nonverbal, sometimes despite the therapeutic efforts.

Of those who later became verbal, many say that they wanted to communicate but could not, they did not have the means to do it. This is all the more so as in communication, it happens to take everything literally - or communication is a much subtler matter, not only by the spoken word, but by all that is nonverbal language and paraverbal indices that for people with TSA it is difficult to decrypt them.

There were also opinions in respect of which our prediction was not verified:

Most respondents disagree that *adults* with TSA may not be *useful to society*: 58% - total disagreement and 14% - partial disagreement.

Also, the respondents to our questionnaire considered 46% (total agreement) and 26% (partial agreement) that *adults with TSA can work.* This opinion, closely related to the one previously examined - *adults with TSA can be useful to society* - the results are somehow predictable.

We were pleased to note that, at least at the declarative level, the respondents do not agree with the institutionalization of the persons with TSA, 82% of the respondents expressing this.

2.2.2. Discussion Group

The subjects of the discussion group signed the informed consent and allowed me to use fragments of the discussions during the 5 months in which the group operated. They will appear in this material only with the initials.

M.P. is 42 years old and currently lives from the disability allowance earned.

He attended the *Tudor Vianu* High School, the Faculty of Automatics, and then he was a university assistant for 7 years, a period he described as a nightmare and when he thinks about that period says he's got symptoms of PTSD (posttraumatic stress disorder).

R.S. is 32 years old, followed firstly the Faculty of Philosophy, a master in philosophy, then started a doctorate which he had to abandon for financial reasons. He then graduated the Faculty of Theology. He is currently looking for a job. He has gone through the last year through over 70 interviews and describes **with humor** (!) the fake friendly attitude of those working in HR.

C.L. is 32 years old and is a graduate of medicine. He did the first internship in pediatric neuropsychiatry, but abandoned on account of the emergency room realities and **bullying**. Now he

is doing the internship in the Radiology specialty, a specialty in which he has more to do with technique than with people, which reduces the level of stress experienced.

B.M. - fresh graduate of the Faculty of Theology - is looking for a job. Now he continues his studies through a Masters in ”Doctrine and Culture” within the same faculty and considers that a part-time job ”in the area of helping people with disabilities foundations” is the optimal option for him. He is a volunteer in an association that supports TSA children, where he feels "very happy."

S.T. (the only woman in the group) is 34, she is a high school graduate and a call center operator. She is engaged to one of the group's members, whom she treats with the fun-loving attitude of a mother.

The interviews took place over several months, until July 2017, at the Faculty of Psychology, *Spiru Haret* University.

Have been addressed topics related to the diagnosis of their condition, how they lived their childhood, adolescence, friendship and love relationships, learning and work, the typical attitudes towards them, their needs and their hopes were approached. For members, the group also functioned as a support group, all of them considered the experience to be extremely enjoyable and useful.

These adults were diagnosed late, even if each of them felt at some point that he / she feels otherwise than others. For all, diagnosis came as a relief, awareness of their condition leading them to a better management of the situation and their own lives.

Since their first encounter with them, we have been struck by how authentic, unconventional thinking is, seeming to possess more degrees of freedom. Our atypical subjects, less socially like us, with a capacity to imitate limited, with a capacity more limited to decrypt paraverbal signals, do not suffer the same uniformity of the judgments we find among the typical (*By their nature, autistic people are rarely open to influences, their "fate" being isolated, and as originals*, - Oliver Sacks, 2017, p.269)

The conversation with them is stimulating, attractive, full of verve. There are people interested in „knowing for the sake of knowledge”, which makes it easier to introduce a new subject or to address new themes. As far as the themes of which they are deeply interested, they show great knowledge.

The most interesting aspect that comes out of the conversation with the participants in the support group is sincerity. It's not about knowing or lying, but lying to them is a matter too difficult to apply.

So, M.P states: ”*In general, the values - let us say - moral, assumed, formed over time, noting that the deviation from this work is not working or is too" transparent "... it is so ineffective, that well, I do not lie. (...) I mean, it's the easiest thing to say the truth because if you lie, you have to make a game of chess too complicated: to put the lie in a position to be right with what the other thinks. That is, we need an already deeper processing that is not at hand!* ”

C.P. thinks it's good „*to say things straight ahead (...) because it is just and logical*” is a fact from which it can not deviate even if it ”*attracts unjust disciplinary sanctions*.”

B. M. understands very well what lies and recognizes that, in order to live in society, „*small compromises are needed, especially those that have the task of covering up a trouble or an attempt*” – (the term ”attempt” is used in the theological sense, with the meaning of suffering, trouble, difficulty passing one at a time - n.n.), but the lie „*by which you have to do evil that has negative effects on yourself or another, I can not say it.”*

In turn, S.T. do not lie, because *„I do not understand the meaning of the lie. If a man knows you, he understands you and you do not have to lie.”*

Closely related to the issues of authenticity and sincerity - having repercussions on social relationships, there is also the issue of compromise. For the typical individual, compromise is self-evident, being in many cases the key to survive in a group reliance or ascension.

M.P. says about himself: „*As age I feel anywhere from 5 years to 88 years. I have naivety like a child and habits, like an old man's rigidity.* ” These naivities, due to the impossibility of reading the social contexts and the paraverbal, will seriously complicate the relationship, because M - although with a very high IQ - does not understand what is required in certain social contexts. Why is he asked for something and seems to expect something else (implied)? Why should he compliment someone, just because that's how they do? These problems are a result of the "the deficit in imitation, pragmatic language and theory of mind." (Dobrescu, I., 2010, p. 270).

About the difficulties in the decryption of the contexts, especially social, is also by tells us B.M.: „*When you are a normal person, you see reality naturally; when you are an autistic, you have to build a stone with stone. And so, stone with stone, I also build my image - not a reality - but a little subjective opinion.* ”

In an attempt to adapt to an unpredictable environment whose subtle signals decipher hard, most of them need rules. Where there is a clear, transparent rule and that they understand, they can work well.

Relationship with typics is indeed difficult. All adults with autism admit that they were - at least in childhood and adolescence - targets for harassment. Mannerisms in communication, stereotypes, adherence to routines, the bizarre of conduct, all of which made them rejected by the group, although they all wanted to be part of it, to be accepted.

Now things have changed to some extent. M.P. manages to impose through his intellectual abilities and broad interests. His speech is fascinating, as well as the mastery of various areas of knowledge. His speech is fascinating, as well as the mastery of various areas of knowledge. B and R were oriented towards a more tolerant environment (University of Theology), C is respected for his knowledge and - took refuge in a medical specialty where human interactions are smaller - he is successfully coping. S.T. manages to communicate collectively with some of his colleagues at work, and the need for relationship is satisfied by the group of people like her.

The same difficulties have been reported to me regarding the relationship with the opposite genre. With reference to the stereotype of the person with autism - incapable of emotional investment - it is false. Each of the group members was in love, but the difficulties in deciphering social signals, codes, and contexts discouraged them.

M.P. has unrealistic expectations from a relationship, dreaming of a partner who would replace his lack of social skills but also that of executive functions, being at the same time a good friend, but also an appropriate discussion partner.

B.M. misinterprets the signals received from possible partners and insists until it becomes inadequate, when it is inevitably rejected.

C.L., the most reserved of the group, admits that he was in love, but never confessed this feeling.

R.S. he understood that he was not successful at typical girls and managed to enter into a relationship that materialized (when we were writing these lines) in a marriage to S.T.

What we want to emphasize is that people with autism do not correspond to our representations in the sense that not posting or lack of emotional resonance impeding them from making friends or maintaining a couple relationship but the lack of means to properly interact, with neurotypicals.

They have to deal with the same issues in working relationships.

Although they all prove inclination to knowledge, they are avid seekers of information, true encyclopedias in certain areas (one of them is passionate about research and diagnostics, another in the IT field, the third one in spirituality, philosophy, religion, and finally M approaches what is the prototype of the autistic scientist with knowledge from various fields of knowledge: literature, spirituality), these skills do not guarantee professional success.

Two-way communication, the prevalence of informal rules over formal ones (in some environments), ambiguous messages, the unpredictability of each interaction, will - despite the sometimes exceptional, demonstrated skills - adults with autism can not really integrate among the neurotypicals.

An additional impediment is the existence of what we call *splintered skills* (Rhode, M; Klauber, T., 2004). Thus, M was reading the encyclopaedias at 5 years but could not tie his shoe, R does wonderful word games, but due to the lack of executive functions, he can not solve daily tasks that involve monitoring, planning, organization. C has exceptional capabilities of spatial representation and memorizing roadmaps and routes , but can never drive (as an expression of the executive's deficit).

As we have shown before, M has worked for 7 years as a university assistant. During this period he has demonstrated great pedagogical skills: "*I, as I was a student assistant, somehow managed to have a kind of system ... that I was attracting more interesting stories about the field of study. (...) I was pretty good to explain exactly what was supposed to be... because I had a little more of what my veteran teachers had quenched: consciousness or empathy about what it is like to be a student and how it is to not understand some things... to rip through, to dig through various resources until matter becomes clear.* "

C works as a medical intern at a Radiology department. He is pleased with the work he`s doing at the hospital, saying that *„In Radiology, I have a huge set of assimilated information ... that stimulates me (intellectually).”*

B believes that a part-time job „*in the area of help for people with disabilities*” is the optimal option for him. He says he would like to help the others, just as he was, in turn, helped.

3. Conclusions and recommendations

We were interested in this subject not only from a theoretical perspective but also from a practical point of view.

Given that the prevalence of ASD (Budișteanu, M., Rad, F., Tudosie, V., Dobrescu, 2017) is 14% in the school population, we will have at most 10 years from now a population of young people and adults with autism whose members, recovered in various degrees but not adapted (the majority of whom) in the socio-professional contexts will only have the alternative of being inactive and draw invalidity pensions despite a huge potential that will remain untapped.

We dare to put forward some proposals for action, whose validity remains to be tested in practice.

3.1.The education system

First of all, our education system is not prepared (with few exceptions) to receive and educate atypical children, future atypical adults. One of the problems is that they are regarded as *broken* neurotypicals, which need to be repaired somehow, or they are otherwise composed - from the way they see and decrypt the environment, the way it behaves.

From our point of view, preferably an inclusive education in which we pretend to do (education, acceptance of differences, etc.), it would be more honest to create a special education, but actually adapted to the needs of these children.

Obviously, given the enormous behavioral variability and the different levels of operation, it should be conceived of graded and types of disability (and this should not be understood as a disguise, but rather as a respect for these differences).

The curriculum could be truly adapted to meet their needs and teachers should specialize in a certain type of didactics of teaching, based on the profound understanding of the condition to which it addresses and its particularities. The learning environment should also be adapted.

For older ages (starting with preadolescence), we plead for introducing psychological assessments to identify children's special skills so that professional guidance can be started.

3.2.Sensitization of employees

Another aspect worthy of consideration is **lobbying among potential employers** - as well as **borrowing ideas for good practices**, models, projects with and for young people with autism from countries already having such concerns.

In this regard, a project of the *Sposa Society for the Help of People with Autism* (Czech Republic) can serve as a model: on the one hand, the skills of young people with autism are identified, they are trained through programs to develop the identified skills, then identified potential employers, explaining the strengths of these people and how to work with them to achieve optimum results beneficial to both the employer and the employee.

3.3.Campaigns dedicated to adults with ASD

In recent years, more and more media campaigns have aimed to raise public awareness of the existence of ASD in children, and countless fundraising campaigns to support the therapy of these children were deployed.

We do not know yet a campaign to look at the young / adult with autism, as there are too few centers, associations or foundations dedicated to working with them. At a time when autism is a condition of life, not a disease (so it does not heal), this category is totally ignored.

In addition, since many of the changes in a society start from the categories directly concerned, it may be appropriate to work with parents' associations, acting as a coherent body, by setting up long-term strategies that, at a this moment could be brought to the political decision-makers to turn into public policies.

BIBLIOGRAPHY

1. DSM-5 – *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorder*, fifth edition. American Psychiatric Association. Washington, DC., 2013.
2. DSM-IV-TR – *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorder*, fourth edition – text revision. American Psychiatric Association. Washington, DC., 2000. (pg. 69 – 85);
3. Dobrescu, Iuliana (coord), - *Manual de psihiatrie a copilului și adolescentului,* Bucharest: InfoMedica, 2010;
4. Budișteanu, M., Rad, F., Tudosie, V., Dobrescu, I. *Prevalence study of autism spectrum disorder in Romania* – European Journal of Paediatric Neurology, 21(1):e 143, June 2017;
5. Grandin, Temple – *Gândesc în imagini. Autismul și viața mea*. Bucharest: Punkt. 2013;
6. Rhode, M; Klauber, T. – *The Many Faces of Asperger's Syndrome*. Tavistock Clinic Series United Kingdom: Karnac Books Ltd. 2004;
7. Sacks, O., - *Omul care își confunda soția cu o pălărie,* Bucharest: Humanitas, 2017;
8. Seltzer, M.M.; Shattuck, P.; Abbeduto, L.; Greenberg, J.S. – *Trajectory of Development in Adolescents and Adults with Autism.* Mental Retardation And Developmental Disabilities Research Review. No 10, 2004. Pg. 234 – 237

9. Silberman, S. – *Neurotriburi. Istoria uitată a autismului*. Bucharest, Frontiera. 2016;
10. Williams, Donna, - *Nimeni Nicăieri – Remarcabila autobiografie a unei fete autiste,* Bucharest, Punkt, 2015.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

THE EFFECTS OF THE MIGRATION OF PARENTS ABROAD FOR WORK ON THE CHILDREN AND TEENAGERS

Andrei-Lucian Marian
Lecturer, PhD, "Al. Ioan Cuza" University of Iași

Abstract:In this study, we investigated two socio-emotional components of children and adolescents left at home, anxiety and social isolation, in the context of migration their parents abroad for work. Also, we wanted to see if there are differences in feeling anxiety and social isolation between children and teenagers who have one of the parents abroad, if anxiety depends mainly on a certain parent, mother or father, and if communication between the parent working abroad and the child stayed at home might influence the level of anxiety and social isolation of the children. 157 participants filled-out The Anxiety Scale and University California of Los Angeles Loneliness Scale. The results showed that the level of anxiety of children and adolescents is not affected by the parent who goes to work abroad. However, using a control group composed of children and teenagers whose parents worked in the country, we have discovered the high scores of anxiety and social isolation at the children and teenagers who have one of the parents working abroad. Another important result emphasized that children and adolescents whose mothers go to work abroad have a significantly higher social isolation trend compared to those of the same age groups whose fathers work abroad. Also, there were no differences between the anxiety level of children and adolescents, and the permanent or occasional communication with the parent abroad has no influence on the socio-emotional dimensions of the children and adolescents investigated in this paper.

Keywords: migration, abroad, parent – children communication, anxiety, social isolation

Introducere în fenomenul migrației părinților la muncă în străinătate

Fenomenul migrației în străinătate a persoanelor care își doresc un nivel de trai mai bun pentru propriile familii și în special pentru copiii lor, a luat amploare în ultimul deceniu, cu precădere în perioada în care a intervenit criza economică.

Situația copiilor rămași singuri acasă sau în grija unor rude a început să fie adusă în prim-plan atât de mass-media, cât și de diferite organizații non-guvernamentale care au început să realizeze studii pe această temă, pentru a vedea ce efecte are plecarea unuia sau a ambilor părinți la muncă în străinătate asupra componentei socio-emoționale a copiilor.

Organizația non-guvernamentală "Alternative Sociale" a realizat, în anul 2006, în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Iași, Inspectoratul Județean de Poliție Iași și Serviciul de Protecție al Victimelor și Reintegrare Socială de pe lângă Tribunalul Iași, studiul "SINGUR ACASĂ!"- efectuat în zona Iași asupra copiilor separați de unul sau de ambii părinți prin plecarea acestora la muncă în străinătate. Studiul realizat de Asociația "Alternative Sociale", care a făcut parte din cadrul proiectului "Home Alone", a vrut să aducă în prim-plan această temă nou- apărută în câmpul social românesc, cu precădere în domeniul protecției copilului și a familiei, dar și a separării copilului sau a copiilor de unul sau de ambii părinți ca urmare a plecării acestora la muncă în străinătate.

UNICEF România a realizat, în anul 2008, o analiză la nivel național asupra fenomenului copiilor rămași acasă prin plecarea părinților la muncă în străinătate. Acest proiect de cercetare s-a bazat pe un parteneriat interinstituțional între autorități și organisme guvernamentale și non-

guvernamentale, printre care: Ministerul Muncii, Familiei șiEgalității de Șanse- Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului- Ministerul Internelor și Reformei Administrative- Institutul de Cercetare și Prevenire a Criminalității- Asociația ”Alternative Sociale” și ”The Gallup Organization” Romania. De asemenea, cu date și informații a contribuit și Institutul Național de Statistică.

La cercetarea calitativă au contribuit: direcții generale de asistență socială și protecția copilului, inspectorate școlare județene, inspectorate de poliție județene, primării, școli, biserici, cabinete medicale, organizații nonguvernamentale și copii.

Scopul acestui studiu a fost acela de a oferi date și informații privind amploarea fenomenului (respectiv zonele cele mai afectate). De asemenea, s-a dorit crearea unui portret al familiilor / comunității în care copiii pot fi victime ale vulnerabilității, excluziunii și/ sau marginalizării datorate migrației părinților lor. Un alt obiectiv important al acestei analize naționale a fost acela de a fi la curent cu practicile implementate cu scopul de a identifica, monitoriza și evalua copiii care se află în această situație, pentru a putea propune anumite recomandări care să ajute la dezvoltarea și îmbunătățirea acestora. Toate acestea au fost îmbinate cu analiza prevederilor legislative în ceea ce privește acest fenomen, dar și cu părerile și impactul mass-mediei, precum și a publicului larg din România.

Așa cum s-a menționat anterior, scopul general al acestor studii a fost acela de a sublinia efectele negative ale plecării părinților la muncă în străinătate asupra componentei socio-emoționale a copiilor rămași în țară, dar și de a propune anumite strategii de intervenție menite să diminuze sau să combată aceste efecte.

Motivele plecării părinților la muncă în străinătate și efectele acesteia asupra copiilor

Migrația în străinătate a românilor este unul dintre fenomenele care a luat amploare în ultimii ani, în special odată cu instalarea crizei economice la nivel mondial. Totuși, întrebarea- cheie care se pune este următoarea: de ce aleg părinții să plece la muncă în străinătate și să își lase copiii fie doar cu unul dintre ei, fie cu rudele sau, în cel mai nefericit caz, singuri? În continuare vor fi prezentate câteva dintre motivele pentru care unul dintre părinți sau chiar ambii aleg să plece la muncă în străinătate, conform unor studii întreprinse de diferite asociații care luptă pentru combaterea fenomenului copilului singur acasă.

Specialiștii care lucrează cu copiii au identificat o cauză primară a acestui fenomen. Aceasta este legată de factorii economici. Deși rata șomajului a scăzut în ultimii ani, există persoane care nu sunt suficient de bine plătite la locurile de muncă din România și care decid să plece în altă țară pentru a dispune de condiții mai decente de muncă și de salarii mai mari. Întrebat de motivul pentru care românii se îndreaptă spre alte țări în căutarea unor locuri de muncă, un referent social angajat la o primărie din județul Neamț, a răspuns: ”Lipsa locurilor de muncă de la noi din țară. Practic lipsa locurilor de muncă bine plătite, că s-ar găsi și la noi locuri de muncă, dar nu sunt bine plătite, astfel încât ei consideră că nu-i pot asigura copilului strictul necesar sau și pretențiile au crescut atâta timp cât ei au ieșit în afară”.

Principala motivație a celor care aleg să plece la muncă în străinătate este dorința de a asigura familiei, în special copiilor, bunăstarea materială.

În opinia specialiștilor, părinții care aleg să plece la muncă în străinătate nu sunt informați în legătură cu riscurile asupra dezvoltării copilului, ca urmare a lipsei unuia dintre aceștia sau a ambilor de acasă. Printre multe alte consecințe negative ale plecării părinților la muncă în străinătate se numără dezvoltarea de către copiii rămași singuri a anxității și a izolării sociale.

În ultimii ani, publicul larg a început să își formeze diverse opinii în ceea ce privește cauzele care îi determină pe români să plece la muncă în străinătate. Printre acestea se numără: lipsa veniturilor familiei, lipsa locurilor de muncă, familii care au aspirații economice mult mai înalte decât le-ar putea oferi locurile de muncă din țară etc.

Rezultatele anchetei la nivel național, întreprinsă de UNICEF în anul 2008, a avut următoarele rezultate în legătură cu principalele motivații ale celor care aleg să plece la muncă în străinătate: două treimi din actualii și foștii migranți au relevat faptul că au plecat să muncească în altă țară pentru a câștiga mai mulți bani pentru a se putea putea întreține pe ei înșiși și pe familiile lor. Doar un procent de 23 % dintre aceștia au avut ca principală motivație strângerea de capital pentru anumite achiziții sau investiții. Din categoria acestora din urmă fac parte cei care au avut în plan strângerea de bani pentru a-și dota gospodăria cu obiecte cu termen lung de folosință, pentru a-și moderniza locuința sau pentru a-și achiziționa un autoturism, dar și pentru a cumpăra sau a construi o locuință. 13 % dintre participanții la anchetă au menționat că au plecat la muncă în străinătate pentru a strânge bani pe care să îi folosească la deschiderea unei afaceri.

Rezultatele anchetei au relevat și faptul că plecarea părinților la muncă în străinătate are un caracter temporar. Astfel, 80 % dintre migranți nu doresc să se stabilească definitiv într-o țară străină. Aproximativ 20 % dintre părinții actuali migranți au intenția de a-și aduce și copilul în țara în care lucrează. Acest aspect are o pondere semnificativ mai ridicată în cazul ambilor părinți plecați la muncă într-o țară străină.

Am menționat anterior principalele motivații ale părinților care pleacă la muncă în străinătate și anumite rezultate procentuale legate de acest fenomen, în urma anchetei realizată la nivel național de către UNICEF în anul 2008. Întrebarea principală care se pune este: care sunt efectele plecării părinților la muncă în străinătate asupra componentelor socio- emoționale ale copiilor? La această întrebare se va încerca să se răspundă în continuare, prin prisma a două concepte relevante pentru prezenta lucrare și care au fost descrise în rândurile de mai sus. Acestea sunt: **anxietatea** și **izolarea socială.**

Anxietatea și izolarea socială la copiii și adolescenții ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate

Primul concept-cheie relevant al lucrării este cel de **anxietate**. Mitrofan (1999) dă următoarea definiție anxietății: ”o teamă fără obiect, o neliniște însoțită de tensiune intrapsihică, agitație, iritabilitate și simptome somatice”. După Ruxandra Răscanu și colab. (1999) ”anxietatea constă în sentimentul unui pericol difuz, vag precizat, cu repercursiuni iminente asupra existenței individului”.

Există multe noțiuni înrudite cu anxietatea. Este necesară o distincție între frică și anxietate, pentru ca cele două aspecte să nu fie considerate a fi sinonime. David Barlow (1998), un cunoscut expert în terapia tulburărilor de anxietate de la Universitatea de Stat din New York, consideră frica o emoție primară, care se activează în mod automat în momentul în care un subiect este pus în fața unui pericol real sau imaginar. De-a lungul evoluției sale, omul a avut nevoie de această emoție primitivă pentru a supraviețui. Anxietatea se situează la polul opus al fricii, deoarece aceasta nu reprezintă o emoție bazală, ci mai degrabă un set de emoții printre care se află furia, nervozitatea și frica.

Tot David Barlow (1998) este cel care definește anxietatea ca fiind “un proces cognitiv- afectiv fragmentat, în care persoana nu poate nici prezice, nici controla evenimentele de viață cu potențial negativ sau traumatic ce o afectează. Sentimentul impredictibilității și al incapacității de control este

asociat cu o activare fiziologică cronică, cum este accelerarea respirației și creșterea ritmului cardiac. Noi trăim anxietatea ca pe o neliniște cu privire la abilitatea noastră de a face față unor amenințări. Anxietatea se caracterizează prin hipervigilență (self- focused attention) ce induce creșterea nivelului activării fiziologice, făcându-ne mai conștienți de valența negativă a stimulilor ambientali.

Există trei mari categorii de factori care pot conduce la apariția anxietății. Aceștia sunt: factorii sociali, factorii psihologici și factorii biologici. Acești factori nu sunt independenți, ci acționează în inter-dependență în determinarea anxietății.

În ceea ce privește factorii sociali ai anxietății, numeroși psihologi afirmă că anxietatea socială nu este altceva decât un comportament învățat. Mai exact, acest tip de anxietate poate apărea ca urmare a observării și a interacțiunii cu persoane care se confruntă cu această problemă. De asemenea, este posibil ca anxietatea socială să fie dezvoltată ca urmare a unei griji excesive din partea unor părinți care au, la rândul lor, această problemă, dar care nu sunt conștienți de ea și, prin urmare, nu o pot detecta la propriul copil. O altă cauză a anxietății sociale o constituie trăirea unor evenimente sociale negative anterioare. În ceea ce îi privește pe copii, ulterior pe adolescenți, printre aceste evenimente negative se pot număra: bătăile sau hărțuirile din partea celorlalți colegi, familiile destrămate, abuzul fizic sau emoțional etc.

În ceea ce privește cauzele psihologice ale anxietății, cele mai frecvente dintre acestea sunt trăirea de către copil a unor traume emoționale sau psihologice sau lipsa unor relații de atașament, în special cu mama, fundamentale în primii ani de viață.

Nu în ultimul rând, factorii biologici ai anxietății se împart în trei categorii: genetici, biochimici și neurofiziologici.

Simptomele anxietății pot fi de ordin emoțional, comportamental sau fiziologic. Printre simptomele emoționale și comportamentale se numără: o frică accentuată a subiectului de a se afla în preajma cuiva necunoscut, precum și de a fi în situații care presupun analiza și judecata acestuia. Persoanele anxioase se tem că cei din jurul lor ar putea deveni conștienți de problema lor. Anxietatea poate afecta randamentul în activitățile zilnice, la serviciu sau la școală. De asemenea, persoanele anxioase doresc evitarea unor situații în care consideră că s-ar putea face de rușine. De cele mai multe ori, cei care suferă de anxietate evită contactul vizual cu persoanele din jurul lor.

Așa cum am menționat anterior, anxietatea are, de asemenea, anumite semne și simptome fizice. Printre cele mai frecvente se numără: înroșirea feței celui care suferă de anxietate, transpirația excesivă, tremurături sau frisoane, probleme cu stomacul, vocea tremurată și dificultatea de a vorbi, precum și tensiunea musculară. De asemenea, persoana anxioasă poate dezvolta palpitații ale inimii, poate avea mâinile reci și umede și o senzație de gură uscată.

Cel de-al doilea concept - cheie relevant pentru lucrarea de față este cel de **izolare socială**. O definiție a izolării sociale este lipsa de interacțiune socială, contact sau comunicare cu alte persoane. Izolarea socială se caracterizează prin absența relațiilor cu familia, cu prietenii sau cu alte forme de rețele sociale. Izolarea socială poate fi exprimată prin separarea psihică de ceilalți, mecanisme psihologice sau bariere sociale. În prezenta lucrare, izolarea socială va fi discutată prin prisma separării psihice, dar și fizice a copilului și adolescentului de unul dintre părinții săi.

O persoană se poate izola social din mai multe motive. Printre acestea, se numără: o dizabilitate care îl împiedică pe cel în cauză să-și părăsească locuința, tulburări mentale sau emoționale (de exemplu: anxietatea, agoragobia, depresia) care pot cauza frica de a interacționa cu ceilalți, motivație redusă de a lega o relație sau reacții anxioase puternice. În prezenta lucrare se va pune accent pe izolarea socială a copiilor și adolescenților ca o consecință negativă a plecării părinților la muncă în străinătate.

Simptomele izolării sociale pot include: evitarea activităților care implică un contact cu ceilalți, sentimente de incapacitate socială, teama de a nu fi respins, depresie, stimă de sine scăzută, sentimente de singurătate etc.

Metodologia cercetării

Miza principală a cercetări a fost aceea de a vedea în ce măsură plecarea unuia dintre părinți la muncă în străinătate își pune amprena asupra a două componente socio - emoționale ale copiilor și adolescenților rămași acasă, respectiv anxietatea și izolarea socială.

Câteva dintre dilemele la care s-a cautat răspuns au fost:

1. Anxietatea și izolarea socială sunt resimțite într-un grad mai ridicat de către copiii care au unul dintre părinți plecat la muncă în străinătate sau de către adolescenții care se află în aceeași situație?
2. Copiii și adolescenții ale căror mame sunt plecate la muncă în străinătate sunt mai anxioși și au o tendință mai accentuată de izolare socială, comparativ cu cei care fac parte din aceleași categorii de vârstă, dar ai căror tați lucrează în străinătate?
3. Este importantă comunicarea dintre părintele plecat la muncă în străinătate și copilul rămas acasă? Poate influența acest aspect nivelul de anxietate și de izolare socială?

Participanţi

În primă fază, pentru pretestarea instrumentelor, s-a folosit un lot de subiecți cu vârste cuprinse între 15 și 18 ani, elevi ai liceul teoretic ”Alexandru Ioan Cuza” din Iași. Subiecții care au participat la pretestare, dar care nu au îndeplinit condiția de a avea unul dintre părinți plecat la muncă în străinătate, au fost incluși în grupul de control.

Pentru cercetarea propriu- zisă, lotul de subiecți, cu vârste cuprinse între 8 și 18 ani, a fost selectat din cadrul Colegiului Național de Artă ” Dimitrie Cuclin” din Galați. De aici a fost selectat și grupul de control pentru prima categorie de vârstă, respectiv 8-12 ani. Numărul total de subiecți a fost de 157. Dintre aceștia, 27 s-au aflat în grupul de control.

Procedura

Cercetarea s-a desfăşurat pe mai multe zile, timp în care chestionarele au fost aplicate în mai multe clase de elevi, începând cu clasa a doua. Elevii au fost mai întâi înștiințați de scopul acestei cercetării, fără a li se spune ce măsoară cele două instrumente, pentru a evita tendința de fațadă sau dezirabilitate. Unii dintre subiecți, care se aflau în situația de a avea un părinte plecat la muncă în străinătate, au fost reticenți în momentul în care li s-a cerut să dea curs rugăminții de a răspunde la itemii celor două instrumente, deși li s-a specificat de la început faptul că răspunsurile lor sunt anonime și nu pot fi încadrate într-o categorie corectă sau greșită. Fiind vorba despre un liceu de artă, unde există diferite specializări, cum ar fi muzica sau artele plastice, a fost nevoie ca cercetătorul să revină pe parcursul mai multor zile din diverse motive: unii elevi lipseau, alții aveau ore de specialitate, unii se pregăteau pentru diferite concursuri școlare etc.

În urma aplicării instrumentelor, coeficientul de consistență internă Alpha Cronbach pentru cele două dimensiuni măsurate a fost următorul: pentru anxietate 0.89, iar pentru izolare socială 0.92.

Instrumente de cercetare

Instrumentul folosit pentru a măsura **nivelul de anxietate** în rândul copiilor și adolescenților care se află în situația de a avea unul dintre părinți plecat la muncă în străinătate, dar și pentru subiecții din aceleași categorii de vârstă, aflați în grupul de control a **fost Scala de Anxietate a lui Susan H. Spence**. Instrumentul a fost tradus din limba engleză și adaptat astfel încât să poată fi aplicat celor două categorii de vârstă: 8- 12, respectiv 13-18 ani. Instrumentul a fost construit pentru a evalua simptome legate de anxietatea de separare, fobie socială, tulburări obsesiv- compulsive, panica legată de arahnide, anxietate generală și frica de suferințele fizice.

Scala originală este compusă din 45 de itemi. Ultimul dintre aceștia constituie, de fapt, o întrebare deschisă: ” Există și altceva de care îți este cu adevărat frică? Dacă da, cât de des ți-e frică de acest lucru. În ceea ce privește proprietățile psihometrice ale acestui instrument, se cunosc următoarele informații: consistența internă a fost examinată pentru scala per ansamblu, dar și pentru subscale. Consistența internă pentru scala totală afost una extrem de ridicată (Alpha Cronbach= 0.93), confirmând astfel că itemii măsoară într-adevăr constructul pentru care au fost construiți.

Consistența internă pentru scala totală a anxietății a lui Spence a fost, de asemenea, examinată pentru fiecare categorie de vârstă și gen în parte. Indicele de consistență internă, Alpha Cronbach, s-a menținut și în aceste situații la un nivel ridicat (0.92, respectiv 0.93).

Deși indicele de consistență internă a avut un nivel mai mult decât satisfăcător în condiția testării, în cazul re-testării, care a avut loc după o perioadă de șase luni, acesta a scăzut semnficativ. Indicele Alpha Cronbach pentru scala totală a fost de 0.60 pentru copii (8- 12 ani- 344 de subiecți) și de 0.63 pentru adolescenți (12-14 ani- 362 de subiecți) re-testați după o perioadă de 12 săptămâni. Aceste rezultate confirmă, într-o oarecare măsură, tendința nivelului de anxietate, în special în cazul copiilor, de a descrește odată cu înaintarea în vârstă.

Răspunsurile la itemi s-au efectuat pe o scală de tip Likert în patru puncte, unde primul răspuns,” niciodată” , a fost cotat cu 0, iar ultimul- ” întotdeauna”, a fost cotat cu 3. Scorul total pentru itemii acestui instrument este de 114.

Instrumentul folosit pentru dimensiunea **”izolare socială**” a fost **Scala de Singurătate și Izolare Socială** construită de Universitatea California din Los Angeles (UCLA), versiunea a treia.

Instrumentul a fost tradus din limba engleză și adaptat astfel încât să poată fi aplicat celor două categorii de vârstă relevante pentru această cercetare. De asemenea, la unele dintre întrebări s-au adus informații suplimentare, în special pentru a facilita înțelegerea acestora de către copiii din categoria de vârstă cuprinsă între 8-12 ani. Scala este alcătuită din 20 de itemi. Niciunul dintre aceștia nu este inversat, toți itemii fiind incluși în analiza statistică.

Proprietățile psihometrice ale acestei noi versiuni a scalei pentru singurătate și izolare socială au fost testate prin raportare la studii anterioare, care au folosit ca și subiecți studenți, asistente medicale, profesori și persoane mai în vârstă. S-au efectuat analize ale consistenței interne, validitate și structura factorilor pentru această nouă versiune a scalei UCLA. Rezultatele au arătat faptul că instrumentul are un nivel ridicat atât în ceea ce privește consistența internă (Alpha Cronbach variind de la 0.89 la 0.94), cât și în cazul test- retest, după o perioadă de un an (r = 0.73).

Răspunsurile la cei 20 de itemi sunt consemnate pe o scală de tip Likert în patru puncte, unde ”deseori” este cotat cu 3, iar ”niciodată”- este cotat cu 0. Scorurile cuprinse între 15 și 20 sunt considerate a fi o expresie normală a singurării. Scorurile care depășesc cifra 30 indică faptul că o persoană experimentează o singurătate severă.

Raportarea rezultatelor

Datele statistice au evidenţiat faptul că părintele plecat la muncă în străinătate influenţează, per ansamblu nivelul de anxietate al copiilor și adolescenților (F(2) = 11.79, p = 0.001), însă: nu există diferențe semnificative ale nivelului de anxietate între mama sau tatăl plecat la muncă în străinătate (p= 0.38), dar există diferențe semnificative în ceea ce privește nivelul de anxietate între copiii și adolescenții care au unul dintre părinți plecat la muncă în străinătate și copiii și adolescenții care nu se află în această situație (pragul de semnificație dintre mama plecată la muncă în străinătate și niciun părinte plecat la muncă în străinătate este p = 0.001, iar dintre tată plecat în străinătate și niciun părinte plecat la muncă în străinătate este p = 0.002). Așadar media în cazul anxietății a copiilor și a adolescenților care au mama plecată la muncă în străinătate (M = 38.40, S = 17.98) sau tatăl plecat la muncă în străinătate (M = 33.39, S = 17.41), este semnificativ mai mare, comparativ cu media grupului de control (M = 19.44, S = 10.92).

În egală măsura, aceste efecte s-au găsit şi pentru izolarea socială. Astfel, părintele plecat la muncă în străinătate influențează, per ansamblu, tendința de izolare socială a copiilor și adolescenților (F (2) = 14.34, p = 0.001). De asemenea, rezultatele au arătat că adolescenții şi copiii a căror mamă este plecată la muncă în străinătate au o medie semnificativ mai ridicată în ceea ce privește izolarea socială (M = 26.78, S = 13.76), comparativ cu subiecții din aceeași categorie de vârstă, dar al căror tată muncește în străinătate (p = 0.036, M = 20.90, S = 11.08), dar și cu subiecții care nu se află în situația de a avea unul dintre părinți plecat (p = 0.001, M = 11.92, S = 7.99). Asemănător, subiecții ai căror tați muncesc în străinătate au o medie semnificativ mai mare la izolarea socială (M= 20.90, S= 11.08), comparativ cu subiecții care nu se află în situația de a avea unul dintre părinți plecat la muncă în străinătate (p = 0.005, M = 11.92, S = 7.99).

Nivelul de anxietate al copiilor și al adolescenților nu este afectat de părintele care este plecat la muncă în străinătate. Acest lucru poate însemna faptul că subiecții percep asemănător lipsa mamei sau a tatălui din viețile lor, sau poate că absența unuia dintre părinți nu le afectează nivelul de anxietate. Dacă ne raportăm la întrebarea din instrumentul destinat măsurării nivelului de anxietate, vom constata următorul aspect: la întrebarea: ” Îmi fac griji în legătură cu a fi departe de părinții mei”, doar un număr de 13 subiecți au dat răspunsul ”deseori”. Acest aspect pare să confirme argumentele enumerate mai sus. Totuși, există o diferență semnificativă în ceea ce privește nivelul de anxietate al subiecților care au unul dintre părinți plecat la muncă în străinătate, comparativ cu subiecții din grupul de control, care nu se află în această situație. Acest lucru poate să însemne că, deși cei care au unul dintre părinți plecat la muncă în străinătate nu par a manifesta un nivel mai ridicat de anxietate în cazul în care au mama plecată, comparativ cu cel în care tatăl este cel care muncește în străinătate, aceștia resimt totuși anxietatea datorată plecării unuia dintre părinți, chiar dacă este posibil să nu conștientizeze acest lucru, în timp ce subiecții ai căror părinți muncesc în țară nu ar avea motive să fie anxioși.

În cazul ipotezei: copiii și adolescenții ale căror mame sunt plecate la muncă în străinătate vor avea o tendință de izolare socială semnificativ mai accentuată, comparativ cu copiii și adolescenții ai căror tați sunt plecați la muncă în străinătate, respectiv cu copiii și adolescenții care nu au părinți plecați la muncă în străinătate, rezultatelele au arătat că adolescenții şi copiii ale căror mame sunt plecate la muncă în străinătate au o tendință semnificativ mai ridicată de izolare socială, comparativ cu subiecții din aceleași categorii de vârstă ai căror tați muncesc la muncă în străinătate.

Aruncând o privire peste întrebările cuprinse în instrumentul care măsoară izolarea socială, vom vedea că, la multe dintre întrebări, subiecții au dat răspunsul ” deseori”. Un exemplu este cel al întrebării: ” Îmi doresc foarte mult să mă aflu în compania cuiva”. Aici, 41 de subiecți din totalul de

130 au dat răspunsul ”deseori”. De asemenea, la întrebarea: ” Simt că nimeni nu mă înțelege cu adevărat”, 30 de subiecți au răspuns în aceeași manieră. Se pare că tendința de izolare socială pare să intervină mai des în cazul copiilor și adolescenților care au unul dintre părinți plecat la muncă în străinătate, fie că aceștia sunt privați de prezența mamei sau de cea a tatălui. În cele ce urmează, se va încerca o explicație psihologică a acestui aspect, în special în cazul în care mama este cea care alege să plece la muncă în afara țării.

Rezultatele au arătat că nu există diferențe între copiii și adolescenții ale căror mame sunt plecate la muncă în străinătate, comparativ cu situaţia în care tatăl muncește departe de țară, în ceea ce privește nivelul de anxietate al subiecților. De asemenea, cei din categoria de vârstă cuprinsă între 8 și 12 ani nu sunt mai anxioși și nici nu au o tendință de izolare socială mai accentuată, în ciuda faptului că au unul dintre părinți plecat la muncă în străinătate și că, deși comunică permanent sau ocazional cu părintele plecat, acest aspect nu influențează dimeniunea socio-emoțională relevantă, avută în discuţie. Totuși, raportat la grupul de control, s-a constatat că tendința de izolare socială este semnificativ mai ridicată în cazul subiecților care fac parte din cele două categorii de vârstă și ale căror mame muncesc în străinătate.

BIBLIOGRAPHY

Clerget, S. (2012). *Criza adolescenței. Căi de a o depăși cu succes,* București: Editura Trei.

Cosmovici, A., Iacob Luminița (2008). *Psihologie Școlară*, Iași: Editura Polirom.

Gullone, Eleonora (2001). Self- Reported Anxiety in Children and Adolescents: A Three-Year Follow-Up Study. *The Journal Of Genetic Psychology, 162 (1),* 5-19.

Hodges, Kay (1990). Depression and Anxiety in Children: A Comparison of Self-Report Questionnaires to Clinical Interview. *A Journal of Consulting and Clinical Psychology,2 (4),* 376- 381.

Home Alone- a Romanian Tragedy, Cărpătoarea, I., Evolution Film Production, 2010.

http://www.bandbacktogether.com/social-isolation-resources/ , 15.03.2013.

https://www.paxonline.ro/, Platformă profesională de prevenție și psihoterapie a anxietății, 20.03.2013.

Irimescu, Gabriela, Lupu, A.L. (2006).*SINGUR ACASĂ!- studiu efectuat în zona Iași asupra copiilor separați de unul sau de ambii părinți prin plecarea acestora la muncă în străinătate*, Iași.

Lonigan, J.C, Carey P.M., Finch A.J, Jr (1994). Anxiety and Depression in Children and Adolescents: Negative Affectivity and the Utility of Self- Reports. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, *62 (5),* 1000-1008.

Moisin, A. (2008). *Arta educării copiilor şi adolescenţilor în familie şi în şcoală. Îndrumător pentru părinţi, educatoare, învăţători, diriginţi şi profesori*, Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică, R.A.

Nuț, S. (2003). *Anxietate și performanță la tineri,* Timișoara: Editura Eurostampa.

Osterrieth, P. (1973). *Copilul și familia,,* București: Editura Didactica și Pedagogică.

Russell, D , Peplau, L. A., & Cutrona, C. E. (1980). The Revised UCLA Loneliness Scale: Concurrent and discriminate validity evidence. *Journal of Personality and Social Psychology, 39*, 472-480.

Russell, D. (1996). UCLA Loneliness Scale (Version 3): Reliability, validity, and factor structure. *Journal of Personality Assessment, 66*, 20-40.

Spence, H. Susan (1997). Structure of Anxiety Simptoms among Children: A Confiormatory Factor-Analytic Study. *Journal of Abnormal Psychology*, *106 (2),* 280-297.

Spence, H. Susan (1998). A measure of anxiety simptoms among children. *Behaviour Research and Therapy*, *36*, 545-466.

Spence, H. Susan, Barrett, M. Paula, Turner, M. Cynthia (2003). Psychometric Properties of the Spence Children' s Anxiety Scale With Young Adolescents. *Journal of Anxiety Disorders*, *17*, 605- 625.

Toth, A., Munteanu, Daniela, Bleahu, Ana (2008). *Analiză la nivel național asupra fenomenului copiilor rămaşi acasă plin plecarea părinților la muncă în străinătate,* București.

Toth, Georgiana, Toth, A., Voicu, O., Ștefănescu Mihaela (2007). *Efectele migrației: copiii rămaşi acasă*, București.

Turliuc, Maria, N. (2004). *Psihologia Cuplului și a Familiei,* Iași: Editura Performantica.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

HUMOR IN ADVERTISING

Cristina Radu-Golea
Senior Lecturer, PhD, University of Craiova

Abstract: The use of humor is common practice in advertising, but the impact it has on customers/addressees has not been thoroughly studied. Nevertheless, over the last years, important progress has been made in researching this phenomenon, but most studies are rather taxonomical or synthesizing, than purely theoretical. In advertising, humour is a multifaceted 'ingredient'. It is not necessarily a guarantee of better, more original or efficient ads, but it can have a favourable role (which can increase the audience/product aquisition), providing that the applied solution is benefitted from in point of the objectives set, of the strategic perspective, and also of the audience and situation characteristics, and type of humour used.

Keywords: humour, advertising, allusion, ambiguity, language

The attempts of defining such a common, natural and ubiquitous phenomenon as humour, performed repeatedly by the scientific community, have resulted, so far, only in partial results[1]. Even though the attempts of defining and explaining this phenomenon have concerned all the branches of social sciences, starting from philosophy, anthropology and getting to experimental positivist psychology, the correct understanding of humour, when it becomes a fact, will have major implications not only on these sciences, but also in applicative domains.

The researchers' impossibility of creating a universal and all-encompassing theory on humour is reflected at the level of the terminology, too; that seems to be both a result and a cause of conceptual confusion. Generally, theoreticians don't agree on the causes, mechanisms or functions of humour either. The only segment of literature where a consense has been reached is psychoanalysis, where the terms *humour*, *comic*, *joke* are clearly defined and aren't mistaken one for the other or misused.

The aquisition or development of humour must be tackled from two perspectives (which are connected) inducing different behaviours. The first hypothesis consists in understanding and appreciating humour, the second consists in generating and disseminating it. Within the defining frame set by the researchers there has been operated a fundamental distinction between *humour/ umor*, and *laugh/râs*[2]. Sometimes, the two concepts have been used interchangeably, but, in principle, the differences remain valid: laugh can be only „indirectly" linked to humour, without being an intrinsic constituent of the latter.

[1] Cf. Mihaela-Viorica Constantinescu, *Umorul politic românesc în perioada comunistă*: *perspective lingvistice*, Bucureşti, 2012; Richard J. Alexander, *Aspects of Verbal Humor in English*, Gunter Verlag Tubingen, 1997; Mihai Coman, *Introducere în sistemul mass-media*, Iaşi, 1999; Daniela Frumuşani, „Context şi conversaţie în producerea/receptarea glumei", în □CL, XXXV□, 6/1986; □m□r□nd□Jele□□u, *Alo*, *televiziunea*! *Un „jurnal de front" pe programul 1*, Bucureşti, 1992; Elliot Oring, *Engaging Humor*, Chicago, 2003; Tatiana Slama-Cazacu, *Stratageme comunicaţionale şi manipularea*, Iaşi, 2000, etc.

[2] Laugh is a physiological „answer", while humour is a mental experience.
„Old Chinese considered laugh as a barbarian act of uncivility, they laughed only of inferior things, only in the kitchen or in the very intimate companionship of concubines and courtisanes". (I.D. Sîrbu, 1991, p. 88)

Accidental or unintentional humour is subdivided into two categories: physical and linguistic. The first type characterises happenings and situations: the famous slipping on a banana peel, falling downstairs, tripping on a curb, etc.

The success of some TV shows such as *Candid Camera* can be accounted for by this type of humour, and so is that specific to the e-mails which circulate the strangest and most unexpected life events, product labels, instructions or unexpected and funny uses of products, etc.

Accidental humour derives from mistaken letters, pronunciation errors, logic errors, etc. An eloquent example is provided by the TV programmes of the type *Kids say funny things/Copiii spun lucruri trăsnite*, or those which attempt to cause accidental humour, resulting from misunderstanding a situation, a name[3], or the sense of a word.

The allusion is a direct reference to some reality known by both the source of the message and the hearer, but which is not named or mentioned as such, directly. Etymologically, *allusion/ aluzie* (< Fr. *allusion*, cf. Lat. *allusio* 'joke') is to be related also to the Latin verb *ludere* 'to play' and the meaning 'semantic game' is confirmed by the objectives of an allusion. It is also an efficient technique chosen in order to achieve a condensed discourse full of multiple meanings. That is why allusion is efficient in advertising, cartoons or comic strips. The main difficulty in using it in the advertising – type of communication lies in finding references which to communicate the same idea to as many people as possible, or, hopefully, to all the individuals making up the audience. On the one hand, the events or situations referred to by means of allusions may not be familiar to all members of the audience, but be understood just by some of them or only by certain socio-professional groups, etc.

Some relevant examples from Romanian advertising are represented by the campaigns which made reference to realities of the communist period, i.e. the period before 1990. Thus, the *Connex*[4] brand used footage from the assessment visits made by the former president Nicolae Ceauşescu together with his wife; the *Bucegi* beer brand also used communist period images with the people queuing to buy milk and meat, the *Imperial* vodka brand used images with the Romanian Communist Party Congresses and also the syntagm *The Imperial Party of Romania*, an allusion to the name The Romanian Communist Party, the chocolate brand *Rom Tricolor* reminds us of the feared Securitate and of its brutal methods or of the communist regime's efforts to repress youth's wish to transgress the pressure towards social uniformization, etc. Over time, the number of those who remember the communist period has increased and that is why the brands using such allusions are those who rather target middle-aged or old people.

Ambiguity is an important "component" of advertising-specific humor; lexical ambiguity is the most frequently used device in advertising, since it allows plays on words. There are enough examples in Romanian advertising based on lexical ambiguity: the *Kreskova* vodka brand was based on a play on words with sexual allusions[5]: *Crezi că o va...?/ Do you think he'll... her*? Other

[3] *Mă cheamă Tzara /ţara/. Tristan Tzara* (*nume de cod)/My name is Tzara/country/Tristan Tzara (code name).* The proper name is homonymous in Romanian to 'country'. The poet Tzara himself explained that his pseudonym was a play on words: 'sad country'.

[4] In Romania *Vodafone* took over the local mobile phone operator *Connex*.

[5] Maria Constantin, *De ce trebuie luat în serios umorul în publicitate/Why ad humour should be taken seriously*: „De regulă, când vine vorba de calitatea umorului, riscul cel mai mare este să îţi subestimezi audienţa şi să vii cu glume care îi jignesc inteligenţa"/'usually, when it comes to humour quality, the highest risk is that of underestimating the audience and using jokes which insult their intelligence', http://www.bizwords.ro/article/advertising/1636/De-ce-trebuie-luat-in-serios-umorul-in-publicitate.html/27.12.2017.

Cf. Rodica Zafiu, *Evaluarea umorului verbal*, http://cachescan.bcub.ro/2009-05-27/560798.pdf/27.12.2017; Oana Ţifrea, *Recunoaşterea umorului în texte*, https://profs.info.uaic.ro/~corinfor/Humor-Oana.pdf/27.12.2017, etc.

examples are represented by the frozen chicken brand *Coco Rico* which used the slogan *Unde mai pui că e şi gustos/On 'crest' (top) of that, it is also tasty*, the *Băneasa* bakery brand, with the slogan *O pâine bine crescută/'well-bred' bread* or the *Fulga* brand: *Ce vacă sunt*! *Am uitat să mă prezint.../I'm such a cow*, *I've forgotten to introduce myself* ('vacă de lapte'/milk cow vs. 'rude person').

Syntactic ambiguity is more complex than lexical ambiguity. It manifests itself in the form of the possible change of the meaning of a syntactic construction depending on placing focus on one or another of its components. The internet jokes are relevant in this respect: *Căutăm om de serviciu care să frece podelele şi două chelneriţe/we're looking for a genitor to rub the floor and two waitresses*; *Avansaţi*, *căci stă un om prost pe scară/move on*, *there's a man staying obtuse on the stairs*, etc.

In advertising communication, no agreement has been reached regarding the extension of the humour effects on consumers. In Romania, there is no statistics dealing, formally or informally, with the percentage of ads which use humour, but an analysis of the advertising market studies over the last years (*AdMarket Research*) proves the fact that both the representatives of advertising agencies and their clients consider humouristic ads as more creative than those that don't appeal to humour.

For the moment, all that can be taken into consideration is represented by a few studies[6] whose results are not unitary, but controversial and rarely reduplicated experimentally[7]. The central controversy of all the studies and debates is the issue of humour efficiency in advertising communication: is humour efficient? Does it trigger only positive reactions from the consumers? The affirmative answers, as many as they are at present, mainly prove the benefic influences on the consumers'attention, preference and attitude towads a brand[8]. These influences differ depending on a number of moderating variables such as the purpose of the message, the characteristics of the audience (addressees), the features of the product and a series of executional factors, such as the type of humour, which is the most important.

Moreover, humour is a source of distracting the consumer's attention, inhibating the possible tendency of counterargumentation, having thus an augmentative effect on persuasion[9]. Humour is a risky promoting strategy, which can affect the fame of a brand negatively. But not all brands appeal to this type of communication, i.e. through humour, for reasons having to do with the perspective of brand values, the position of the brand or the 'halo' made by the asociations created in consumers' minds by the brand throughout time, i.e. brand heritage.

It is certain that a relatively high number of elements linked to the socio-demographic or cultural particularities of the receivers can have a direct influence on humour perception and definition. Maybe in a more profound way than many other psychological realities, humour is a social and cultural construct. In the Western world the advertising industry has drawn its conclusions regarding the relation between advertising communication and humour and has tried to apply some rather circumstantial strategies, one being that of ensuring that humour is not used to distract the audience's attention from the main message: thus, subtle humour is preferred to coarse humour, there should be a relation between humour and the product or situation presented, humour should be harmoniously integrated within the rest of the message, etc.

[6] See Bibliography.
[7] See Sternthal, Craig, 1973, p. 12-18; Weinberger, Gulas, 1992, p. 35-60.
[8] Cf. Madden, Weinberger, 1982 p. 8-14; Speck, 1991, p. 1-44.
[9] Cf. Sternthal, Craig, 1973, p. 12-18; Gardner, 1970, p. 25-30.

In advertising, humour is more than a common communicative strategy, it is an element which can have a substantial influence on the commercial message of an ad, and, implicitly, on its results.

BIBLIOGRAPHY

Alexander, Richard J., *Aspects of Verbal Humor in English*, Gunter Verlag Tubingen, 1997.
Coman, Mihai, *Introducere în sistemul mass-media*, Iaşi, Editura Polirom, 1999.
Constantinescu, Mihaela-Viorica, *Umorul politic românesc în perioada comunistă*: *perspective lingvistice*, Editura Universităţii din Bucureşti, Bucureşti, 2012.
Frumuşani, Daniela, „Context şi conversaţie în producerea/receptarea glumei", in SCL, XXXVII, 6/1986, p. 509-516.
Gardner, D., "The Distraction Hypothesis in Marketing", in *Journal of Adverising Research*, Vol. 10/1970, p. 25-30.
Jelescu, Smaranda, *Alo*, *televiziunea*! *Un „jurnal de front" pe programul 1*, Editura Libra, Bucureşti, 1992.
Madden, T.J., Weinberger, M.G., "The Effects of Humor in Magazine Advertising", in *Journal of Advertising*, Vol. 11, No. 3/1982, p. 8-14.
Oring, Elliot, *Engaging Humor*, Chicago, 2003.
Slama-Cazacu, Tatiana, *Strategeme comunicaţionale şi manipularea*, Editura Polirom, Iaşi, 2000.
Speck, P.S., "The Humorous message Taxonomy: A Framework for the Study of Humorous Ads", in Leigh, J.H. and Martin, C.R. Jr. (eds), *Curresnt Issues and Research in Advertising*, Vol. 13/1991, University Of Michigan, Ann Arbor, MI, p. 1-44.
Sternthal, B., Craig, S., "Humor in Advertising", in *Journal of Marketing*, No. 37(4)/1973, p. 12-18.
Weinberger, M.g., Gulas, C.S., "The Impact of Humour in Advertising: A Review", in *Journal of Advertising*, Vol. 21/1992, p. 35-60.

Sources

Maria Constantin, *De ce trebuie luat în serios umorul în publicitate/Why ad humour should be taken seriously/* http://www.bizwords.ro/article/advertising/1636/De-ce-trebuie-luat-in-serios-umorul-in-publicitate.html/27.12.2017.
Sîrbu, Ion D., *Jurnalul unui jurnalist fără jurnal...*, vol. I, II, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1991, 1993.
Rodica Zafiu, *Evaluarea umorului verbal/* http://cachescan.bcub.ro/2009-05-27/560798.pdf/ 27.12.2017.
Oana Ţifrea, *Recunoaşterea umorului în texte/* https://profs.info.uaic.ro/~corinfor/Humor-Oana.pdf/ 27.12.2017.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

CRITICAL THINKING AND CHARACTER EDUCATION

Maria Sinaci
Assist. Prof., PhD, "Vasile Goldiş" Western University of Arad

Problema principală cu care se confruntă şcolile noastre este una morală. Toate celelalte probleme derivă de la aceasta.
- William Kilpatrick

Abstract: Character education includes a wide range of educational approaches that help young people develop as moral, non-aggressive, responsible and civic people. Education of character starts in the family and continues at the level of educational institutions through programs that provide principles, values and virtues that, if internalized by young people, lead to the development of features such as honesty, fairness, respect for others, kindness, compassion, generosity, creativity , patience and perseverance. The development of character in the sense described above is considered to be accompanied by the development of critical thinking, since education with a focus only on the moral component could favor manipulation. Applying critical thinking in the education of character uses a tool that helps develop moral reasoning and values. Among some theorists, there is a tendency to address critical thinking and character education as separate domains, arguing that many people with a high level of education do not have a sensitivity in the area of morality, as people with a very low level of education are moral. In this study, the link between critical thinking and character education and methods of application is approached.

Keywords: critical thinking, education, character, values, principles

Introducere

Despre educația caracterului s-a spus că este la fel de veche ca și educația în sine, constituind o preocupare importantă pentru comunitățile umane și care temporal se întinde până în preistorie. Cuvântul ,,caracter" înseamnă în limba greacă ,,a marca", ,,a grava" și este asociat cu scrierile unor filosofi antici, precum Socrate, Platon și Aristotel. Oamenii fac adeseori aprecieri verbale asupra semenilor prin referire la caracter, folosind expresii precum: ,,... este un om de caracter", sau ,,... este un om fără caracter", sau ,,...este un om lipsit de caracter". Sigur că fiecare om are caracter, dar diferențele la nivelul aprecierilor sunt date de poziția pe care o persoană o are față de sine însăși și de semenii săi, membri ai familiei și ai comunității din care face parte. Astfel, comportamentul poate fi într-un registru pozitiv, în concordanță cu valorile morale ale familiei și comunității, și atunci va fi considerat ,,un om de caracter". Dacă însă atitudinea va fi negativă, prin ignorarea și desconsiderarea acestor valori, persoana respectivă va fi catalogată ca ,,fără caracter". ,,Omul de caracter" este considerat a fi o persoană bună, care are un comportament corect cu semenii și prezintă calități personale vrednice de dorit de către membrii societății. Este o persoană generoasă, cunoscută pentru acest fel de a fi, care manifestă bunătate în relațiile cu ceilalți. Dezvoltarea unor unor astfel de calități personale este văzută adesea ca un scop al educației. ,,Omul fără caracter", sau cu un ,,caracter rău", sau ,,lipsit de caracter" este considerat a fi imoral, care relaționează incorect cu semenii. Ca și concept, caracterul este subiectul unor discipline precum filosofia, teologia, sociologia și psihologia. Formarea morală a copiilor ar trebui să fie unul dintre cele mai importante obiective ale educației, aflat în legătură cu dezvoltarea dimensiunii sociale a ființei umane. Pentru a fi însă eficientă, în educația caracterului tinerilor trebuie să se implice nu

doar cadrele didactice din instituțiile de învățământ, ci și părinții și membrii comunității. Considerăm că această educație trebuie să fie integrată atât în curriculum, cât și în cultura organizațională.

Caracterul și educația caracterului

Definirea caracterului a constituit o preocupare importantă a filosofilor, psihologilor, pedagogilor, și nu numai, fără să se fi ajuns la o definiție care să fie larg acceptată. Pentru Dewey și Tufts (1910), caracterul este „un corp de tendințe și interese active" care pot face ca cineva să fie o persoană deschisă, caldă pentru anumite scopuri, și împietrită, rece, insensibilă pentru alții. În opinia autorilor Wynne și Ryan (1997), caracterul se referă la trăsături bune, care se manifestă regulat. Caracterul este definit și din perspectiva atitudinii generale a individului față de dimensiunea vieții sociale, responsabilități, dobândirea comportamentelor prosociale, cunoașterea convențiilor sociale și consolidarea valorilor personale (Hay et al., 1995). Paul Popescu Neveanu (1969) consideră caracterul a fi nucleul personalității, referindu-se la aspectele care definesc profilul psihomoral al unui om. Pentru definirea caracterului, autorii apelează la trăsături de personalitate, obiceiuri sau virtuți. Din perspectiva abordării noastre, având în atenție educația morală, caracterul poate fi înțeles ca un set de trăsături personale sau dispoziții care produc emoții morale și ghidează comportamentul. Caracterul implică nu atât cunoașterea teoretică, cât domeniul comportamentului și al punerii cunoașterii în practică, al „învățării aplicate" (Billig, 2010). Aceste trăsături de caracter sunt larg recunoscute în literature de specialitate ca elemente cheie ale succesului, atât din perspectiva angajabilității, cât mai ales al bunăstării generale. Deocamdată, susținătorii educației pentru caracter nu au ajuns la un acord în legătură cu acele calități de dorit ale omului „bun". Nu s-a ajuns la un acord privind un set agreat al trăsăturilor de caracter sau obiceiuri dorite, însă există un oarecare consens în ceea ce privește virtuțile dorite, care pot fi dobândite prin educație, atât în familie, cât și în școală.

Dar ce înțelegem prin educația caracterului? Într-un sens larg, educația caracterului susține și promovează dezvoltarea etică, intelectuală, socială și emoțională a persoanelor. Este un proces de formare continuă, prin care tinerii pot deveni persoane morale care să acționeze bazându-se pe valori etice, cum ar fi respectul, dreptatea, civismul și responsabilitatea pentru sine și pentru ceilalți. Educația caracterului, din perspectiva lui T. Lickona (1991) este efortul deliberat de a dezvolta virtuțile care sunt bune pentru individ și bune pentru societate. Prin educația caracterului, tinerilor le sunt livrate valorile morale fundamentale universale la care să se raporteze în diferite situații și care, pentru a fi eficiente, trebuie internalizate, nu doar cunoscute. Astfel, sunt ajutați să înțeleagă ce este important din punct de vedere etic în variate situații și să acționeze corect, ca persoane autonome, capabile de a lua o decizie motivată. Având „busola etică", ei pot decide ce fel de persoană doresc să fie și ce fel de alegeri pot face, între alternativele pe care le au la dispoziție sau prin identificarea altora noi. Scopul educației caracterului este de a cultiva virtutea în dimensiunile cognitive, emoționale și comportamentale ale tinerilor, în mod intenționat, în fiecare etapă a vieții școlare, începând chiar cu exemplul profesorului în ceea ce privește tratarea regulilor și a disciplinei, la conținutul curriculum-ului, la conduita sportivă (T. Lickona, 1991).

Scopul educației caracterului și cultivarea virtuților în rândul tinerilor nu beneficiază totuși de consens, întrucât este descris adesea ca fiind controversat. Astfel de controverse legate de educarea caracterului au fost evidențiate de K. Kristjánsson (2013) care demontează zece mituri sau interpretări greșite despre caracter și virtute. Pentru claritatea prezentării și evitarea oricăror ambiguități, facem în continuare câteva precizări în legătură cu ceea ce considerăm că NU este educația caracterului. În niciun caz, educația caracterului nu este îndoctrinare și nu înseamnă nici

implementarea unor noțiuni religioase, deși acestea se pot regăsi în majoritatea religiilor lumii. Trebuie să ținem cont de faptul că virtuțile nu aparțin exclusiv dimensiunii religioase, ci sunt prezente și în filosofie. Se afirmă uneori că cel mai bine ar fi ca copilul să facă singur propriile alegeri, cu referire la valori, virtuți, convingeri, atunci când este îndeajuns de matur pentru a lua decizii. În opinia noastră educația caracterului nu poate fi pusă în așteptare până când copilul are înțelepciunea, maturitatea de a face propriile alegeri, ci trebuie să înceapă din copilărie, pentru a-și dezvolta personalitatea și deprinderi de comportament care îl ajută să se formeze ca o ființă socială, responsabilă, căreia să-i fie livrate reperele morale la care să se raporteze în acțiunile și evaluările sale. Educația caracterului nu înseamnă a promova idealuri morale sau religioase, ci a promova valori universal recunoscute care prin internalizare pot conduce la formarea ,,omului de caracter", capabil de a face propriile alegeri în cadrul unei societăți democratice. Educația caracterului printr-un program corespunzător ar trebui:
a) să fie axată pe un sistem universal de valori;
b) să fie bazată pe convingeri raționale, obiective, pe calități universal acceptate de oameni din diverse medii;
c) să fie independentă de opiniile politice, convingerile religioase și diferențele etnice (Rusnak, 1998).

Argumente pentru educația caracterului

Tinerii de azi se confruntă zilnic cu dileme în legătură cu ce este bine sau ce este rău, ce este corect sau greșit, cu provocări cărora să le facă față și cu luarea unor decizii importante pentru ei. Dificultatea apare atunci când instrumentele care i-ar putea ajuta lipsesc, iar valorile morale sunt amestecate și nu mai reprezintă niște repere în viață. În acest context, tinerii sunt dezorientați, nu știu ce înseamnă un caracter etic și se ajunge la violență verbală și fizică, consum de droguri, analfabetism etc. Considerăm că educația caracterului la copii și tineri în instituțiile de învățământ, printr-o disciplină predată, este necesară din mai multe motive:

1. În mod tradițional, ,,primatul educației morale" a copiilor a fost deținut de către familie. În actualul context socio-economic rolul familiei în educația copiilor se pare că s-a diluat din mai multe cauze. Multe cupluri au plecat la muncă în străinătate, iar copiii au fost lăsați în grija bunicilor sau a altor rude, ceea ce a dus la o răsturnare a rolurilor și responsabilităților în educarea copiilor; alte cupluri s-a fragmentat (poate prin plecarea unuia dintre soți la muncă în străinătate). Indiferent de situație, este clar că există unele deficiențe în ceea ce ține de educația caracterului copilului. Prin urmare, școala, prin dascăli, ar trebui fie cea care să le livreze copiilor valorile pe care nu le învață acasă.

2. Copiii de azi sunt adulții care vor constitui societatea de mâine, o societate care se dorește a avea baze morale. Societatea de azi, prin instituții și oameni, are responsabilitatea promovării și transmiterii către tineri prin educația caracterului a unor valori fundamentale, precum respectul, corectitudinea, civismul etc.

3. Mulți copii sunt afectați de sărăcia familiei și de absența unor modele etice în apropierea lor, de violența și materialismul prezentate în mass-media. Ca atare, prin actul educațional tinerii pot fi inspirați de modelele autentice la care sunt chemați să se raporteze.

Virtuți fundamentale în educația caracterului

După cum precizam și în rândurile de mai sus, nu a fost elaborată vreo listă definitivă a virtuților în procesul de educație a caracterului care să fie agreată de către toți specialiștii. Pe de o parte, pentru că intervin elemente care țin de circumstanțele sociale, iar pe de altă parte pentru că fiecare școală poate decide prioritizarea unor virtuți în raport cu altele în funcție de particularitățile instituției, etosul școlar și problemele specifice ale educabililor. Cu toate acestea, a fost prezentată o listă care conține virtuți fundamentale, prezente atât în sisteme filosofice influente, cât și în marile religii și tradiții culturale ale lumii, recunoscută, care poate fi un reper important în procesul de educație a caracterului. T. Lickona (2004) prezintă următoarea listă a virtuților esențiale pentru caracter:
1. Înțelepciunea a fost considerată de vechii greci ca fiind virtutea stăpânului, cea care le conduce pe celelalte și ne spune cum să le punem în practică. Înțelepciunea ne permite să discernem corect, să vedem ce este cu adevărat important în viață și să stabilim o listă a priorităților.
2. Dreptatea înseamnă respectarea drepturilor tuturor persoanelor. Țcolile se concentrează pe această virtute și o promovează deoarece este în legătură cu onestitatea, respectul, civismul, respectul față dedemnitatea celor din jur și, în final, respectarea propriilor noastre drepturi de către ceilalți.
3. *Forța morală* ne permite să facem ceea ce este corect, chiar și în situațiile dificile. Aspecte ale acestei virtuți sunt curajul, răbdarea, rezistența, perseverența.
4. Autocontrolul este abilitatea de a ne conduce singuri, puterea de a rezista în fața ispitei prin dominarea dorințelor.
5. Iubirea este virtutea ca surclasează dreptatea și oferă mai mult decât impune corectitudinea. Prin dragoste este posibil sacrificiul semenul nostru. Virtutea iubirii este sursa pentru empatie, bunătate, generozitate, loialitate, patriotism.
6. Atitudinea pozitivă este o componentă importantă pentru relația cu cei din jur și cu noi înșine, astfel încât să nu devenim o povară. Punctele tari ale caracterului, precum speranța, entuziasmul, flexibilitatea și o doză de umor sunt toate aspecte ale unei atitudini pozitive.
7. Munca susținută este o virtute indispensabilă și nu există niciun substitut pentru ea. La rândul ei include inițiativa, diligența, stabilirea obiectivelor și inventivitatea.
8. Integritatea aderă la principiul moralității și este în legătură cu conștiința morală. A avea integritate, înseamnă ca ceea ce spunem să și facem în situații diferite, a fi consecvenți cu noi înșine.
9. Recunoștința este adesea descrisă ca secretul de a fi fericit viață și ne orientează spre a gândi la binecuvântările de fiecare zi. Ca și iubirea, recunoștința este un act de voință care ne aparține nouă înșine.
10. Smerenia poate fi considerată fundamentul întregii vieți morale. Smerenia este necesară pentru a realiza achiziția celorlalte virtuți, pentru a ne face conștienți de imperfecțiunile noastre și a ne face să devenim persoane mai bune. Smerenia este opusă mândriei și ne permite asumarea responsabilității pentru greșelile noastre, cerându-ne scuze.

Virtuțile sunt cheia pentru îndeplinirea potențialului unui individ, motiv pentru care școlile au responsabilitatea de a cultiva virtuțile în rândul tinerilor, de a le prioritiza și integra în mediul educațional. Pe lângă aceste virtuți, ar trebui promovate virtuțile civice, precum cetățenia și voluntariatul care îi ajută pe tineri să înțeleagă legătura lor cu comunitatea din care fac parte. Este important ca tinerii să învețe semnificațiile virtuților și să identifice practicile prin care le pot aplica în viața de zi cu zi. Pe lângă virtuți, oamenii au nevoie de trăsături personale care să le permită să-și

gestioneze viața în mod eficient. Aceste trăsături sunt uneori numite virtuți de performanță și se disting de cele morale: determinarea, încrederea, creativitatea și munca în echipă. Virtuțile, în general, au fost clasificate în diferite categorii, ținându-se cont de anumite criterii, dar ele formează un întreg și își dovedesc binefacerea și eficiența doar cultivate împreună, nicidecum în mod separat.

Rolul religiei în educația caracterului

Un subiect intens dezbătut în mediul educațional și la nivelul societății românești este legat de prezența religiei ca disciplină de studiu în curriculumul școlar. Întrebarea care s-a pus este în ce măsură studiul religiei poate fi un element în educația caracterului tinerilor. Pare destul de evident că societatea contemporană este tot mai secularizată, diminuând rolul motivator al religiei în organizarea vieții morale. În plus, opozanții predării religiei nu abordează procesul holistic, ci se concentrează doar pe partea de doctrină, susținând că elevii sunt îndoctrinați, și astfel este negată contribuția pe care această disciplină o are în educarea caracterului tinerilor. O parte din virtuțile prezente pe lista lui T. Lickona sunt piloni ai religiei creștine și sunt promovate prin educație. Menționăm iubirea, în care se originează acțiunile de voluntariat în societate. B. Russel, de exemplu, gândea iubirea şi cunoaşterea ca pe nişte elemente esenţiale pentru formarea caracterului şi pentru progres: „Există doar un singur drum spre progres, în educaţie precum şi în celelalte chestiuni umane, iar acel drum este: ştiinţa înconjurată de iubire. Fără ştiinţă, iubirea nu este puternică; fără iubire ştiinţa este distructivă" (1961, p. 158). Dreptatea este în legătură cu *Regula de aur* - prezentă sub formulări apropiate în fondul moral al întregii umanități. De asemenea, smerenia, ca manifestare opusă mândriei, este considerată o virtute fundamentală în majoritatea religiilor. De-a lungul secolelor religia a avut misiunea și forța de a transmite valorile morale de la o generație la alta. Prin urmare, considerăm că religia, prin promovarea virtuților și a unei vieți morale în rândul tinerilor, fără excese sau manifestări fundamentalist-doctrinare, poate fi o componentă activă în educația caracterului. În plus, este esențială integrarea gândirii critice în educația caracterului. T. Lickona (1991) afirmă că există dovezi empirice care indică contribuția pe care religia o aduce în dezvoltarea tinerilor.

Integrarea gândirii critice în educația caracterului

Educația caracterului încurajează gândirea critică, un instrument util pentru dezvoltarea raționamentului moral. Un rol important în educația caracterului îl au valorile. Dezvoltarea acestora pe baza raționamentelor morale furnizează o bază pentru gândirea critică. Înțeleasă însă ca fiind separată de valori, gândirea critică este adesea folosită pentru a raționaliza prejudecățile.

Dacă integritatea morală este interpretată doar în sensul bunăvoinței, poate fi susceptibilă de manipulare. Dezvoltarea gândirii critice facilitează dezvoltarea și altor virtuți, precum empatia, perseverența, responsabilitatea etc. Considerăm necesar așadar ca dezvoltarea caracterului tinerilor să fie acompaniată de dezvoltarea gândirii critice. Educabilii trebuie implicați în activități care le dezvoltă gândirea critică față de problemele morale, care să-i inspire în a deveni mai devotați moralității, în general. Prin experiențele de învățare cu caracter moral, copiii deprind identificarea situațiilor care solicită o abordare morală și cum ar trebui să răspundă în interacțiunile sociale. Abilitatea de a gândi critic îi ajută pe tineri să caute dovezi care să susțină credințele și valorile lor și astfel să își poată formula o opinie pertinentă, obiectivă. Pe măsură ce își dezvoltă abilitatea de a gândi critic, elevii își dezvoltă și capacitatea de autonomie în gândire, exprimarea verbală și scrisă, coerența, găsirea și acceptarea alternativelor. De asemenea, pot formula mai ușor judecăți și pot practica gândirea constructivă. Ca gânditori critici, educabilii au o disponibilitate crescută pentru comportamentul deliberativ, luând în considerare consecințele alternative înainte de a acționa. Faptul că elevii gândesc înainte de a acționa, poate conduce pe de o parte la o scădere a impulsivității, a orientării spre violență, iar pe de altă parte la comportamente prosociale.

Pentru a învăța să gândească critic, tinerii trebuie să-și dezvolte caracterul pentru a accepta riscurile impuse de gândirea critică. La rândul său, gândirea critică le permite studenților să raționeze moral și să-și dezvolte în continuare personalitatea. Astfel, gândirea critică și caracterul acționează împreună, într-o spirală care le consolidează pe amândouă. Studiile efectuate chiar sugerează că gândirea critică nu poate fi predată în mod eficient tinerilor care nu au dezvoltat caracterul, necesar pentru a face față consecințelor gândirii critice (Delibovi, 2015). Prin urmare, integrarea gândirii critice în educația caracterului considerăm că este o chestiune esențială pentru dezvoltarea trăsăturilor pozitive la tineri, astfel încât să își poată gestiona viața cât mai eficient. Educația caracterului fără dezvoltarea abilității de a gândi critic slăbește puterea de raționare morală, ceea ce deschide calea unui relativism moral, cu consecințe asupra întregii societăți.

Concluzie

Despre educația caracterului se discută atât din perspectiva rolului care îi revine familiei, cât și a implicării instituțiilor de învățământ pentru realizarea idealului educațional la nivel național. În această lucrare am încercat să argumentăm atât necesitatea educării caracterului tinerilor, cât și integrarea gândirii critice în acest demers, instrument care ajută la dezvoltarea raționamentului moral, coerență, găsirea și acceptarea alternativelor. Fără a fi acompaniată de gândirea critică, educația caracterului permite relativismul moral. Când caracterul și gândirea critică lucrează împreună, se consolidează și se potențează reciproc.

BIBLIOGRAPHY

Billig, S. H. (2010). Why Service Learning is Such a Good Idea. *Colleagues.* Vol. **5** (1): 5-7.

Dewey, J., & Tufts, J. H. (1910). *Ethics*. New York: Henry Holt.
Hay, D. F., Castle, J., Stimson, C. A., & Davies, L. (1995). The social construction of character in toddlerhood. In M. Killen & D. Hart (Eds.), *Morality in everyday life: Developmental perspectives* (pp. 23–51). Cambridge, England: Cambridge University Press.

Kristjánsson, K. (2013). Ten Myths about Character, Virtue and Virtue Education - and Three Well-Founded Misgivings. *British Journal of Educational Studies* 61(3), 1-19.

Lickona, T. (2004). Character Matters: How to Help Our Children Develop Good Judgment, *Integrity*, *and Other Essential Virtues. New York, London: Simon & Schuster.*

Lickona, T. (1991). *Educating for character: How our schools can teach respect and responsibility*. New York: Bantam Books.

Neveanu, P.P. (1969). *Personalitatea și cunoașterea ei*. București: Editura Militară.

Russell, B. (1961). *Education of character.* New York: Philosophical Library.

Rusnak, T. (Ed.). (1998). *An integrated approach to character education*. Beverly Hills, CA: Corwin Press.

Wisdom, S., Leavitt, L. (2015*). Handbook of Research on Advancing Critical Thinking in Higher Education*. Publisher IGI Global, https://www.igi-global.com/book/handbook-research-advancing-critical-thinking/123129?f=hardcover [accesat la 10 aprilie 2018].

Wynne, E. A., & Ryan, K. (1997). *Reclaiming our schools: Teaching character, academics and discipline* (2nd ed.). Upper Saddle River, NJ: Merrill.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

ELEMENTS OF ACTOR PSYCHOLOGY IN THE VIEW OF STANISLAVSKI

Loredana Bănaru
PhD, "I.L. Caragiale" National University of Theatric and Cinematographic Art, Bucharest

Abstract: For the first time in the twentieth century, Stanislavsky defined the terms of the actor's creative process on psychological basis. The stage truth depends directly on the actor's communicative power, on his faith in the role he plays. In order to enhance it, Stanislavsky invented the concept of `the magic if`. By developing hypothetical situations, the actor passes on from the state of being conscious of the real surrounding space to the imaginary one, created by himself. Thus, he gains the natural artistic state. Stanislavsky introduces the method of activating affective memory in preparing the creative process. However, because of too much practice of the affective memory, his actors became too much aware of themselves during their interpretation, and therefore, they could not assume the character. Thus, Stanislavsky contradicted his method and rejected the psychologization of the creative process, replacing it by physicalization. This is how the method of physical actions appeared. It helps the actor to give birth to `a third self`, and besides, it protects him from pathological deviations, which could occur because of practicing permanent reactivation of the affective memory method.

Keywords: affective memory, will, search, experiencing, physicalization.

Ce a contrazis Stanislavski

„...Stanislavski a fost revoluționar prin faptul că nu a acceptat lucrurile așa cum erau..."[1]

Începând de la a fi actor amator, având paisprezece ani când a interpretat primul rol în cadrul „Cercului Alexeiev", format din frații și rudele lui, Stanislavski a trecut prin toate fazele de evoluție a descoperirii procesului de creație al actorului. La douăzeci și doi de ani începe să urmeze cursurile unei școli de artă dramatică, însă acestea nu-i ofereau ceea ce căuta el: o metodă de lucru cu sine a actorului, de cunoaștere și educare a propriilor calități naturale, vizibile și ascunse, ale omului. Drept rezultat, după trei săptămâni a abandonat școala, care nu numai că nu putea oferi acest ideal, dar se afla la polul opus: nu recunoștea ca validă și utilă pentru actor o astfel de explorare a comportamentului uman. Oferea dinainte un rezultat la care ar trebui să ajungă studentul la actorie, dar nu concepea să-l ajute în descoperirea căilor pe care ar putea păși către acest rezultat. Punctul forte al școlii era să-l învețe rețete sigure pe care și alții, dinaintea lui, le-au folosit și au dat roade satisfăcătoare *pentru public*.

Teatrul rus al ultimelor decenii din secolul al XIX-lea era dominat de trupele ambulante ce au luat naștere după anul 1812, anul abolirii monopolului teatrului imperial. Atenția lor era îndreptată spre un scop comercial și mediocru, fiind condusă de mici birocrați. Teatrul era un exemplu categoric despre cum NU trebuie acționat pe scenă: după o lectură sumară, se distribuiau actorii în roluri; se discuta mult prea succint despre textul piesei pentru a se putea vorbi despre caracterizarea unui personaj – despre traseul psihologic al creației nici nu putea fi vorba; actorii erau lăsați să propună orice considerau că s-ar potrivi ideii textului, fiecare etalând ce știa mai bine să facă. Ca bătând din palme, ajungeau la prima repetiție, care se desfășura chiar pe scenă, printre

[1] Norris Houghton, *Repetiții la Teatrul de Artă în 1930,* Conferință – Documentele Colocviului Internațional „Secolul Stanislavski", Lectoure sur Seine

câteva mese și scaune vechi: „...Regizorul explica: acolo este intrarea, acolo este ieșirea etc... ...La prima repetiție actorii spuneau textul cu cărțile în mână și sufleurul tăcea. Regizorul stătea în avanscenă și dădea indicații: *Ce trebuie să fac aici?* întreba un actor... *Stai pe canapea* răspundea regizorul... *Și eu ce fac?* întreba un alt actor... *Ești nervos, îți frângi degetele și dai din mâini... Nu pot să stau și eu pe canapea?... Cum poți să stai pe canapea dacă ești nervos? Te plimbi!*"[2] În două zile se montau toate cele patru acte, a treia zi se repeta tot materialul lucrat, spunând replicile cu voce tare, din amintire, încercând să stoarcă o urmă firavă de emoție. A patra repetiție avea obligoul textului știut pe dinafară, însă era rostit cu voce joasă, cel cu voce plină fiind sufleurul. Următoarea zi rolurile dintre sufleur și actori se schimbau. În repetițiile generale apăreau rând pe rând machiajul, costumele, decorul. Și se considera terminat lucrul la spectacol. Disciplina luase locul creativității, actorii făcând "ce știau ei mai bine."

Însă teatrul pe care îl visa Stanislavski era cel din secolul trecut, când la Malîi Teatr juca Mihail Șcepkin și se montau piesele lui Nicolai Gogol. Stanislavski a admirat actorii vremii respective nu neapărat pentru talentul lor. Ei au fost geniali nu doar grație talentului, ci pentru că au fost *antrenați* pentru un nou stil teatral de redare a emoțiilor: realismul. Ei au fost cei care au făcut primii pași spre acest stil teatral și lor le datorăm înflorirea teatrului de mai târziu. Dar la acest stil s-a ajuns după o lungă perioadă în care declamațiile și superficialitatea jocului teatral ajunseseră la cote maxime.

Nici lui Mihail Șcepkin (1788-1863) nu i-a fost ușor să să ajungă la naturalețea jocului actoricesc. Chiar și el fusese inițial un actor care interpreta pe scenă „sfâșiind pasiunea în bucăți, făcând-o zdrențe, spărgând urechile galeriei..."[3], și pe care Shakespeare l-ar fi biciuit pentru înjosirea artei prin jocul lui artificial: „aș pune să-l biciuiască pe un asemenea ins care-l întrece pe Termagant, asta se cheamă să fii mai Irod decât Irod; rogu-te, ferește-te de așa ceva."[4] Pentru a ne edifica despre originea artificialității jocului actorilor, avem nevoie de o scurtă incursiune în a doua parte a secolului al XVIII-lea. Trupele de actori șerbi – supuși – aparțineau nobililor proprietari, care aveau propriile companii teatrale. Cu fărâma de educație pe care o primeau, ajungeau să declame și să joace în stil foarte convențional. Cu cât puneau mai mult patos și forță vocală în ceea ce declamau, cu atât mai mult era apreciat jocul lor. „Fiecare cuvânt era însoțit de un gest *grăitor.* Cuvintele *dragoste, pasiune, trădare,* trebuiau accentuate cu multă *simțire.* Când actorul ieșea de pe scenă, trebuia neapărat să ridice mâna dreaptă. Mai mult decât atât, dacă un actor întorcea spatele către public, fie numai și pentru o secundă, gestul se califica drept impolitețe. Astfel, toți actorii trebuia să iasă din scenă cu fața la public..."[5] Ceea ce se numea convenție avea principii foarte clar stabilite. Spațiul de interpretare al actorilor era împărțit în două părți: scena propriu-zisă, care era mobilă și avant-scena, care era imobilă. Prima aparținea actorilor care veneau "dinafară", care se comportau mai puțin demn, erau mai agitați; cealaltă era populată cu actorii care "pozau" impersonal, reprezentând personajele aristocrate.

Mihail Șcepkin a ajuns la o întrebare al cărei răspuns va deveni obiectivul principal al lui Stanislavski: *actorul simte cu adevărat sau imită prin mijloace exterioare? Publicul simte diferența sau nu?* A ajuns să se întrebe acest lucru în anul 1810, atunci când l-a văzut pentru prima oară jucând pe scenă pe prințul Meșcerski, într-o comedie. Stilul prințului era foarte natural, fără excese de vorbire sau gesticulație, absolut deosebit de al celorlalți actori de pe scenă. Nefiind impresonat inițial, Șcepkin și-a spus superficial, așa cum au spus, după decenii, toți cei cărora Stanislavski le

[2] Tania Filip, *Perenitatea lui Stanislavski,* Ed. Transilvania Expres, Brașov, 2004, p. 28
[3] Shakespeare, *Opere Complete,* Vol. V, *Hamlet,* Editura Univers, București, 1986 p. 375
[4] Ibidem, p. 375
[5] Tania Filip, *op. cit.,* din Mihail Șcepkin, *Jîzni i tvorcestvo,* p. 104

comunica descoperirea metodei acțiunilor fizice, la care ajunsese în ultima etapă de cercetare: „...asta nu e artă, asta este viață pur și simplu..."[6] Însă jocul prințului l-a emoționat! Sunt sigură că nu coincidența i-a adus, mai târziu, oportunitatea să joace același rol pe care-l jucase prințul, a cărui imagine atât de naturală pe scenă îl bântuia. Dar Șcepkin nu a avut succes în interpretarea rolului, nu a reușit să exprime nimic natural în jocul lui, întrucât stăpânea mult prea bine arta declamării și a interpretării artificiale. Acest moment a declanșat o confuzie în abordarea lui asupra rolurilor, un conflict între tendințele lui declamatorii care îi aduseseră atâta apreciere și credința vie în naturaleța interpretării prințului, în acest firesc scenic ce îl marcase. Așa a început vestitul actor Șcepkin să caute un alt mod de interpretare, care să emoționeze. Și-a dat seama, însă, că nu are rost să copieze imaginea prințului din mintea sa, din moment ce nu controla mecanismul interior prin care prințul ajunsese la rezultatul emoționant. Întâmplarea este cea care îl ajută pe Șcepkin să-și schimbe radical stilul de interpretare, în timpul unei repetiții la o altă piesă. Era o zi în care se simțea foarte obosit, fără energie, nimic din ceea ce făcea nu se susținea, moment în care decide să rostească replicile pur și simplu, fără nici un efort. Revelația s-a produs. „...Am realizat atunci că am rostit câteva cuvinte foarte simplu, *atât de simplu,* încât parcă le-aș fi rostit în viață, nu pe scenă..."[7] După ce rațiunea lui a capitulat, Șcepkin a interpretat firesc acele replici, dar în mod inconștient, spunându-le într-o doară. Aceasta a fost scânteia care i-a dezvăluit secretul interpretării juste. Din acel moment Șcepkin a devenit nu doar un actor bun, ci unul genial.

Concepte ale metodei stanislavskiene de lucru cu actorul

Putem spune că principiile de interpretare ale prințului Meșcerski au stat la baza gândirii lui Stanislavski, fără ca regizorul să-l fi văzut vreodată jucând pe scenă. Stanislavski îl admira enorm pe marele actor Șcepkin, a cărui inspirație a fost prințul. Ca o dovadă pentru descoperirea inconștientă și întâmplătoare pe care a trăit-o Șcepkin pe scenă și pe care mai târziu a dezvoltat-o în mod conștient, Stanislavski definește unul dintre principiile de bază al artei de trăire a rolului: „*Creația subconștientă a naturii prin psihotehnica conștientă a artistului.* (Subconștient prin conștient, involuntar prin voluntar.)"[8]

Carl Gustav Jung spune, ca și Stanislavski, că primul pas spre a înfăptui ceva este ca omul să aducă acea informație din subconștient în conștient. „Pendula spirituală oscilează între sens și nonosens, și nu între corect și incorect. [...] Nu ne-am lămurit deocamdată nici pe departe ce înseamnă faptul că *nu există absolut nimic, atâta timp cât o conștiință mică* - și, vai, atât de efemeră *– n-a observat ceva în acest sens!"* [9] În viziunea lui Jung, ceea ce este corect și incorect se stabilește conform sensului și non-sensului. Un exemplu revelator de sens este Shakespeare. „Intimitatea noastră față de el provine din faptul că el este cel care ne cunoaște pe noi [...] De ce nu putem moderniza personajele lui Shakespeare? Pentru că au devenit simboluri. Ele nu mai aparțin unei epoci, unui spațiu sau unei culturi anume, deși ele își au originea într-un timp și cultură specifice. Ele vorbesc despre noi toți."[10] Atunci actorul trebuie să reveleze acel sens pe scenă, acel sens care ne privește pe noi toți. Doar astfel, arta sa este și ea purtătoare de sens pentru public. Stanislavski oferă niște indicii care să-l conducă pe actor către acel sens.

Stanislavski și-a pus problema de ce pe scenă devii artificial pe scenă față de viața reală. Așa a ajuns să descopere „magicul dacă". Acest concept presupune ca actorul să se imagineze într-o

[6] Ibidem, p. 106
[7] Ibidem, p. 106
[8] K.S. Stanislavski, *Munca actorului cu sine însuși,* Ed. ESPLA, București, 1951, p. 30
[9] C. G. Jung, *Amintiri, vise, reflecții,* Ed. Humanitas, București, 1996, p. 165
[10] Anca Popescu, *The Way of Human Knowledge in Shakespeare's and T. S. Eliot's Plays,* Science and Art (SGEM 2018), volume 5 (conference proceedings), Issue 6.1, p. 306

situație ipotetică până în cele mai mici detalii. Să reacționeze concret ca și cum ar fi în acea situație. Dar el nu trebuie să uite că este totuși pe scenă și că situația este una ipotetică, iar nu una reală. Tocmai aceasta este sursa tendinței sale spre a deveni artificial. Atunci ipoteticul „dacă" trebuie să devină „realul dacă" pe scenă, dar doar în termeni scenici, pentru a-l ajuta pe actor să devină firesc. Adică neuitând că „realul dacă" este totuși ipotetic la origine, *ca și cum ar fi* real. Cum se produce această transformare a ipoteticului „dacă" în „realul dacă"? Cum poate să fie ajutat sau să se ajute actorul să creadă în acel „dacă", ca și cum ar fi real? Proiectându-se pe sine într-un „dacă real" cu ajutorul imaginației, al minții sale. Și, desigur, cu ajutorul celorlalți colegi de scenă care trăiesc același „dacă" ipotetic, *ca și cum ar fi* real. Deci avem deja prezente elemente de psihologie colectivă. Actorul nu este singur pe scenă, cu psihologia lui individuală. Există o relaționare a imaginației fiecăruia, angrenându-se într-un tot, în realizarea acelui dacă ipotetic. Imaginația tuturor actorilor se manifestă în concret și se armonizează colectiv. Imaginația fiecăruia este în același timp creativă și limitată în raport cu actul creației, întrucât imaginațiile tuturor actorilor trebuie să aibă o corespondență unică, așa cum spunea Titu Maiorescu: o operă bună trebuie să aibă o unitate de concepție. Tocmai această unitate de concepție este cea care ghidează și limitează imaginația actorului și creativitatea lui. Desigur, unitatea de concepție o are regizorul. Așadar există o libertate psihologică a actorului raportată permanent la libertatea creatoare a celorlalți actori, într-un raport continuu și unic. Unitatea de concepție a operei conferă unicitatea actului creator al actorilor, în mod simultan.

De aceea Stanislavski considera că actorul trebuie să repete mental și rolurile celorlalți pentru a se integra în unitatea textului. Dacă ar repeta doar rolul lui, actorul nu s-ar putea corela cu întregul spectacol. Astfel, fiecare actor va avea o raportare plină de sens, așadar corectă, la sensul celorlalți și la sensul întregului. Însă tot ceea ce repetă mental, actorul trebuie să repete în condițiile scenice date. Actorul trebuie să refacă mental traseul rolului său în conformitate cu realul scenic pe care îl are în repetiții, zilnic, cu partenerii săi, exact așa cum sunt ei, cu decorul, cu spațiul de repetiție de la teatru, cu mașiniștii din culise și cu costumul pe care-l poartă. Altfel, a lăsa fantezia să facă un traseu mental neconform cu realitatea repetițiilor sau a-l schimba de la o zi la alta, va deruta traseul mental și spațial al celorlalți actori, iar imaginația actorului în cauză nu se va putea manifesta în cadrul real al repetițiilor. Astfel, fantezia este de ajutor doar atunci când actorul o conduce și o cizelează în funcție de realitatea activității scenice, de la teatrul X, cu colegii Y, în ziua Z, cu decorul T etc.

Pentru a-și putea crea rolul, actorul trebuie să observe comportamentul oamenilor din jurul lui, gesturile prin care ei transmit situații, stări, gânduri, idei, sentimente. Deci, la rândul lui, trebuie să fie un bun psiholog. Tot mediul înconjurător îi oferă unui actor inspirație, firesc și naturalețe. Întregul mediu ambiant este o întreagă bibliotecă de studiu și metodă de lucru pentru el. Cheia este să înmagazineze toate aceste informații în el însuși astfel încât să le poată rearticula, atunci când un rol îi va cere acest lucru. Pentru a fi un bun observator al realității din jurul său, actorul trebuie să fie *detașat* față de situațiile cotidiene și în același timp să fie atât de *prezent* în ele încât să le poată identifica și metaboliza. Acest proces de captarea informațiilor din jur și asimilarea lor trebuie făcut detașat și conștient tocmai pentru ca actorul să poată selecta mental detaliile semnificative.

Este important ca actorul să fie relaxat pe scenă pentru a putea selecta mental, conștient, în timpul interpretării, din tot ce a înmagazinat în perioada observației, detaliile semnificative, de data aceasta potrivite rolului pe care îl joacă. Când actorul este relaxat, sintetizează mai bine aspectele pe care le-a acumulat de-a lungul timpului.

Relaxarea este legată direct de puterea de concentrare. Cu cât una actor va fi mai relaxat în timpul repetițiilor, cu atât mai mult timp își va putea păstra atenția asupra temei pe care o are de

dezvoltat. O atenție concentrată produce bucuria creativității, care, la rândul ei, crește concentrarea în progresie geometrică. Bucuria întreține continuu pasiunea actorului pentru profesia sa, oferindu-i entuziasmul și puterea necesară trecerii de la un rol la altul.

Pe lângă text, actorul trebuie să sugereze subtextul a ceea ce vrea să transmită. Subtextul este, de fapt, mesajul textului dramatic. Dacă observăm situațiile din jurul nostru, modul în care oamenii vorbesc, ne vom da seama că mesajele pe care ei le transmit nu sunt deloc cele exprimate prin cuvinte. Literal, cuvintele lor nu exprimă ceea ce ei transmit. Ci atitudinea lor și subtextul cuvintelor sunt purtătoare de mesaj într-o măsură mult mai mare. Revenind la subconștient, oamenii comunică mesaje cu subtext în mod inconștient în viața cotidiană, de cele mai multe ori. Ori, actorul trebuie să alcătuiască în mod conștient traseul subtextelor pentru întreaga partitură a personajului. Pentru ca subtextele să devină ”reale” scenic, să fie vii, dinamice, prin intermediul „magicului dacă” actorul trebuie să se creadă pe sine însuși în timp ce interpretează, să fie el însuși autentic. Ceea ce înseamnă că nu doar rațiunea este cea care îl ajută să creeze. Din contră, la această etapă a repetițiilor începe a se pune accentul pe partea afectivă a actorului, pe emoția și trăirea lui autentică. Acestea exclud siguranța și includ vulnerabilitatea. Exclud confortul și includ inconfortul: mental, fizic, emoțional, de orice tip. Stanislavski definește mai exact: „Trăirea îl ajută pe artist să îndeplinească scopul de bază al artei scenice: *crearea vieții spirituale omenești a rolului și transpunerea acestei vieți pe scenă în formă artistică.* [...] Orice actor mare trebuie să simtă și simte într-adevăr ceea ce reprezintă.”[11]

Trăirea implică și se bazează pe memoria emoțională a actorului. Ea este cea care stochează viața interioară a trăirilor actorului din cotidian și de pe scenă. Ea este cea care, o dată apelată de actor, își face apariția în mod complex în comportamentul său. Ea aduce cu sine nu doar manifestarea artistică de care actorul are nevoie pentru a fi expresiv și a „trece rampa”, ci și bagajul emoțional intim al actorului, reactivându-i amintiri care îl pot influența, atât în sens pozitiv, cât și în sens negativ, nu doar pe scenă, ci și în viața privată. Din acest motiv, este imperios necesar ca actorul să se cunoască foarte bine pe sine, în toate ungherele ființei sale, pentru a nu apărea dezechilibre de comportament în timp. Cum autocunoașterea la un nivel atât de înalt este un proces îndelungat și minuțios ce se desfășoară pe parcursul întregii vieți, uneori fără a fi finalizat, suprapunerea dintre omul-actor și actorul-om este inevitabilă, chiar dorită. Totul depinde însă de proporția în care actorul are stăpânirea de sine pentru a conduce conștient această suprapunere, care, de fapt, „naște un al treilea eu”, un alter-ego al ființei lui.

Stanislavski a observat aceste aspecte la actorii săi. Poate pentru a se apăra de dezechilibre, instinctiv, actorii săi au devenit mult prea conștienți de ei înșiși în timpul interpretării. Astfel jocul lor a devenit unul rece, rațional, care nu mai transmitea sensurile adânc umane, pe care arta actorului este menită a le împărtăși publicului. Așa s-a născut metoda acțiunilor fizice, care este opusă sistemului său pedagogic de mai înainte și despre care declară: „procesul de care vă vorbesc este executat concomitent de toate potențele intelectuale, emoționale, spirituale și fizice ale ființei noastre... Preocupați de acțiunea noastră fizică imediată, noi nu ne gândim și nici nu bănuim măcar existența procesului lăuntric complex de *analiză* care se desfășoară firesc și neobservat în noi.”[12] Actorii vor deveni ei înșiși personajele fără să-și dea seama, în mod inconștient, pe nesimțite. Astfel, nu vor mai fi atât de conștienți, de raționali, și nu vor mai avea nevoie să se apere instinctiv de ceea ce naște subconștientul lor. Dincontră, vor trăi bucuria interpretării, adânciți în acțiunile scenice pe care le au de îndeplinit, fără a mai raționaliza întregul proces. Jocul lor se va manifesta

[11] K.S. Stanislavski, *op. cit.*, p. 31
[12] George Banu și Michaela Tonitza-Iordache, *Arta teatrului,* Ed. Nemira, București, 2004, p. 240, din K. S. Stanislavski, *Opere complete,* Vol. II, III, IV, VI și din *Articole, Extrase, Scrisori.*

organic, viu și dinamic. Metoda acțiunilor fizice este total opusă sistemului inițial creat de Stanislavski, „prin faptul că are drept punct de pornire ideea că un rol este locuit cât mai plenar atunci când este abordat nu cu ajutorul minții (prin cercetare și analiză), ci prin intermediul corpului. În aceste condiții un actor folosește primele stadii ale repetițiilor, nu pentru a decide cum a fost copilăria personajului, ci cum arată personajul, sau cum merge sau ce fel de păr are... Avantajul acestei metode de lucru este că evită auto-conștientizarea. Acțiunile generează starea emoțională mai înainte ca actorii să aibă posibilitatea să-și dea seama de acest proces. Actorii *devin* personajele, în ciuda lor înșile."[13]

Astfel Stanislavski și-a contrazis metoda „sistemului" inițial și a combătut psihologizarea procesului de creație, înlocuind-o cu fizicalizarea lui. „La repetițiile cu ultima sa producție, *Tartuffe* (1938), Stanislavski repeta mereu că *atunci când actorul începe să raționeze... voința se slăbește. Nu discutați, acționați!*"[14] Așa a ajuns să descopere metoda acțiunilor fizice. Ea ajută actorul să „nască un al treilea eu" și, totodată, îl protejează de devieri patologice, ce pot surveni în urma practicării permanente a metodei de reactivare a memoriei emoționale.

BIBLIOGRAPHY

Banu, George și Tonitza-Iordache, Michaela, *Arta teatrului,* Ed. Nemira, București, 2004
Jung, C. G., *Amintiri, vise, reflecții,* Ed. Humanitas, București, 1996
Mitter, Shomit și Shevtsova, Maria, *Cinzeci de regizori-cheie ai secolului 20,* Ed. Unitext, București, 2010
Houghton, Norris, *Repetiții la Teatrul de Artă în 1930* – Conferință inclusă în Documentele Colocviului Internațional „Secolul Stanislavski", Lectoure sur Seine
Filip, Tania, *Perenitatea lui Stanislavski*, Ed. Transilvania Expres, Brașov, 2004
Popescu, Anca, *The Way of Human Knowledge in Shakespeare's and T.S.Eliot's Plays,* Science and Art (SGEM 2018), volume 5 (conference proceedings), Issue 6.1
Shakespeare, William, *Opere Complete,* Vol. V, *Hamlet,* Editura Univers, București, 1986
Stanislavski, K. S. – *Munca actorului cu sine însuși,* Ed. ESPLA, București, 1951
Stanislavski, K. S. – *Viața mea în artă*, Ed. Cartea Rusă, ediția a II-a, A. R. L. U. S., 1951
Toporkov, Vasili O. – *Stanislavski in Rehearsal: The Final Years,* Trad. Christine Edwards, Ed. Theatre Arts Books, New York, 1979

[13] Shomit Mitter și Maria Shevtsova, *Cinzeci de regizori-cheie ai secolului 20,* Ed. Unitext, București, 2010, p. 25
[14] V. O. Toporkov, *Stanislavski in Rehearsal: The Final Years,* Ed. Theatre Arts Books, New York, 1979, p. 171

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

THE ROLE OF GLOBALIZATION. FROM ION BY PLATO TO THE PHILOSOPHY OF CONTEMPORARY THEATRICAL ACT

Loredana Bănaru
PhD Student, "I.L. Caragiale" National University of Theatric and Cinematographic Art, Bucharest

Abstract: Plato's Ion is an important philosophical dialogue for actors. Socrates demonstrates to Ion that he has not got craft, but inspiration. Ion, as an actor, is not aware of it, and therefore, he does not know what kind of knowledge he is given. Between craft and inspiration, there is a continuous, hardly perceived, tension. The actor cannot define his own craft. He can only practice and live it. He is a mediator between the divinity that inspires him, the text, and the public. He finds himself in the situation of turning the imaginary into the real and making the imaginary objective. This is the difficulty. Therefore, he may be in danger of losing himself in-between. If he loses his relationship with the divinity, the difficulty of discerning between the real and the imaginary becomes the true challenge. If things were difficult in Antiquity, they are even more in modern times, in the age of digital technology and speaking screens because the mind is in-formed by a bigger quantity of information than ever. Today's globalization influences the actor's capacity to internalize his play role. What helps Ion get a dual nature on the stage and keep both the real and the imaginary united are exactly the things that keep him anchored in the real. This is the classical dialogue that states the philosophy of acting.

Keywords: real, imaginary, inspiration, emotion, speaking screens.

Lumea greacă antică era o lume în care divinitatea, valoarea umană și arta erau cele trei elemente primordiale ce o compuneau. În amfiteatrul grec, de la vina tragică, prin catharsis, teatrul reprezenta procesul de educare și, chiar curățire, a publicului chemat special la zilele orașului. Timp de trei zile, consecutiv, rapsozii se întreceau în arta declamării. Unul dintre ei este și personajul Ion, al dialogului cu același nume, al lui Platon. Dacă meșteșugul artei actorului era greu de definit în antichitatea greacă, el este greu de definit până în zilele noastre. Dificultatea constă tocmai în faptul că, mulți artiști nu sunt conștienți de modul în care procesul de creație al actorului se desfășoară în persoana lor însăși. Celebrul actor român, Marin Moraru, spunea că, după ce cade cortina, nu știe ce a făcut pe scenă și, mai ales, nu poate pune în cuvinte. Este foarte dificil ca actorul să-și poată defini meșteșugul. El poate doar să îl trăiască pe scenă. El este, prin excelență, un practician. Lipsa de conștientizare a actorului a procesului de creație își are originea în faptul că arta actorului este supusă inspirației. Astfel, este foarte dificil ca un actor să poată controla integral procesul prin care el creează un personaj. Este foarte dificil să contemplăm inspirația în momentul în care suntem stăpâniți de ea. Și, mai ales, este cu mult mai dificil să o chemăm. Într-adevăr, partea tehnică a scenei este o variabilă supusă controlului într-o măsură mult mai mare, deși schimbări pot apărea și aici. Însă, inevitabil, foarte multe elemente constitutive ale acestui proces sunt variabile, uneori chiar independente de actor. Totuși, multe generații de artiști au încercat să definească procesul de creație al actorului, fiecare artist explicându-l prin filtrul lui.

În antichitatea greacă meșteșugul rapsodului era direct legat de inspirația divină pe care acesta era pregătit să o primească. Între inspirație și tehnică există o tensiune continuă, abia percepută. Ion nu știe ce tip de cunoaștere i s-a dat. El confundă inspirația cu multitudinea de cunoștințe pe care le are despre mai multe segmente de activitate. Dar aceste cunoștințe le deține în

calitate de rapsod, iar nu de strateg militar, pescar sau conducător de care, lucru pe care Ion îl confundă cu realitatea.

Actorul este o verigă între divinitate, text și public. El obiectivizează imaginarul, îl transformă în real pentru câteva ore. Într-un real ***posibil.*** Actorul lucrează cu un adevăr ***veridic***, *care poate fi crezut.* Nu cu cel real. Adevărul scenic are întotdeauna nevoie de demonstație. Realitatea nu are niciodată nevoie de demonstrație. Adevărul scenic este un adevăr *potențial* care ajută persoana umană să vadă alte aspecte ale lumii, vieții și ale lui însuși. Acest adevăr este o convenție care *oglindește* realitatea. Nu este realitatea însăși. Resursele lui aparțin tot realității. Imaginația însăși se contituie cu elemente ce aparțin realului. Imaginația nu poate naște ceva ce nu există sau nu poate exista la un moment dat. ea ce nu e. Nimic din ceea ce gîndim nu provine din ireal, din ceea ce nu există sau nu poate exista. Ci totul provine din ceea ce există deja, din ceea ce ni s-a dat, ca și creație. Gravitația exista înainte ca Newton să o descopere. Omul doar descoperă, nu inventează. Descoperă ceva ce există, ceva ce este posibil, deși el încă nu știa că este posibil. Descoperă că este posibil ceea ce deja era posibil înainte de a fi descoperit el.

Dacă își pierde relația cu divinitatea, artistul nu mai poate discerne între real și imaginar, întrucât pierde raportarea la Adevăr și, implicit, la real. Lumea înconjurătoare devine ireală dacă ea nu are un sens, dacă este absurdă, neraportată la divin. Ea devine o simplă iluzie. Nu are sens ce fapte face omul – întrucât ele sunt percepute de făptaș ca fiind ireale – dacă nu mai există raportarea acestuia la divinitate. Teatrul oglindește lumea. Dar dacă lumea nu mai oglindește o realitate a Adevărului, atunci nu mai are sens nimic – nici teatrul, nici lumea, nici actorul în lume, „căci tot ce depășește măsura se îndepărtează de scopul teatrului, al cărui rost, dintru-nceputuri și până acum, a fost și este să-i țină lumii oglinda în față, ca să zic așa; să-i arate virtuții adevăratele ei trăsături, lucrului de scârbă propriul său chip, iar vremurilor și mulțimilor înfățișarea și tiparul lor."[1] Shakespeare ne spune că virtutea și viciul nu pot să existe dacă nu există raportarea omului la divinitate. Și nu pot să existe nici real și imaginar sau întuneric și lumină, pentru că toate aceste opozitii nu există decat prin raportarea la divinitate. Întunericul desemnează lipsa luminii. El nu există decât raportat la lumină. Omul nu poate fi măsura lui însuși. Dacă ar fi așa, totul ar fi posibil. În acest caz virtutea și viciul ar fi echivalente, iar noțiunea de păcat nu ar exista. Păcatul înseamnă depășirea măsurii în limita căreia îi este îngăduit omului să se manifeste.

Dacă omul nu mai poate discerne, nu înseamnă că realul sau divintatea nu există sau încetează să mai existe. Ea există, indiferent de ceea ce discerne artistul. Artistul poate să oglindească divinul chiar și în mod inconștient, fără să discearnă, fără a fi în deplinătatea conștiinței, fără a putea să facă o deosebire între manifestarea sau lipsa manifestării divinității în persoana lui proprie. Pentru a putea face această deosebire, trebuie ca artistul să fie prezent în sine, să-și asculte gândurile și chiar să comunice cu divinitatea, să cheme inspirația, chiar dacă aceasta îl poate impregna oricînd, independent de voința lui. Este necesar ca artistul să învețe să facă liniște în sine însuși. „Tăcerea îl învață pe artist să asculte – ea creează înlăuntrul lui spațiu pentru a descoperi gânduri ascunse și pentru a întâlni taine. A fi tăcut, înaintea oricui și a oricărui lucru, este un act de smerenie. Contrar a ceea ce crede cultura noastră, smerenia (inferioară doar iubirii) este cea mai puternică virtute a omului. Tăcerea naște smerenia, iar smerenia naște adevărata încredere, deoarece își cunoaște propria slăbiciune. [...] Prin urmare, tăcerea îl învață pe artist cum să spună adevărul. Îi îngăduie să fie într-o stare de uimire reverențioasă față și de alceva, în afară de propria persoană. Ea dezvăluie singurătatea și dorințele sale. Ea îl aduce înapoi la începutul a ceea ce-l face pe el să fie cine este..."[2]

[1] Shakespeare, *Opere Complete,* Vol. 5, *Hamlet,* Editura Univers, București, 1987, p. 375
[2] Jonathan Jakcson, *Taina artei,* Editura Doxologia, București, 2016, p. 82

Globalizarea implică omul care nu își mai poate auzi gândurile cu ușurință și, implicit, care poate întreține mai greu conexiunea cu divinitatea. Ne place sau nu, globalizarea implică și actorul, cu mintea îmbâcsită de informație impersonală și irelevantă pentru realitatea lui interioară și exterioară. Spre deosebire de actorul cu mintea limpede, clară, personală, care are calitatea de a deveni disponibilă în fața inspirației și de a se lăsa influențată de divinitate, despre care vorbește Socrate când îi descrie lui Ion meșteșugul rapsodului, actorul epocii globalizate este înghițit de informațiile sonore și vizuale din jurul său, pe care nu mai are timp să le asimileze și, mai ales, să le metabolizeze. Este omul (actorul) care trăiește mai mult exteriorul.

Primul implică emoția, care se blochează sau care este artificială, fiindcă nu mai are acces la inspirație. Emoția acestuia nu mai vine din inspirație, de la „muză", ci mintea lui caută asocieri prea virtuale, ireale orizontale, printre informațiile globale pe care le acumulează constant din mediul înconjurător. Ele sunt informații prea globale pentru a fi specifice sau pentru a-i reprezenta pe unii ca Shakespeare, Cehov, Sofocle, Eminescu etc. Acești autori de geniu au căutări prea profunde pentru a fi închistate în concepte mici, prozaice, pentru a se plia cu superficialitatea și lipsa conștiinței de sine însuși a omului de azi. Ei necesită sondări în adânc. Necesită descoperiri de taină din acel univers comun al celui căruia pe care îl numim Om – persoană complex creată și uneori greu de înțeles, cu voință liberă. Dar paradoxul este că tocmai acești mari autori pun întrebările care se simt în aerul acestui secol al omului contemporan și de care acesta fuge cu tot dinadinsul, încercând să inventeze „forme noi". Poate că soluția ar fi să-i auzim pe acești scriitori de mare talent, să ne oprim pentru a le asculta căutarea, să căutăm și noi în căutările lor – poate vom găsi chiar căutarea noastră, să ne lăsăm impregnați de întrebările lor, căci sunt, de fapt, întrebările unei omeniri întregi, de la făurirea ei, până astăzi. În mod sigur vor contribui la regăsirea noastră.
Nu putem juca Hamlet având mintea plină de informațiile survenite din gadget-uri, din ecranele publicitare de la metrou sau din alte ecrane cotidiene. Însă problemele lui Hamlet ne aparțin, sunt universale. Chiar dacă nu ne dăm seama, ele tot ne aparțin. Așa cum Galilei spune „Eppur si muove". Acest tip de întrebări depășesc globalitatea care ne înghite azi, întrucât ele nu se referă doar la spațiu, ci transcend chiar timpul, epocile, generațiile și neamurile. Dar oare chiar se mai poate identifica omul contemporan cu problemele de conștiință ale lui Hamlet? Mai poate ajunge la ele, le mai poate găsi atât de adânc în conștiința sa? Căci ele se află acolo.

Al doilea tip de emoție este acela al actorului cu mintea cât mai limpede, mai plină de informații care îi aparțin în primul rând lui personal, dar nu numai, însă la care se raportează absolut personal. Pentru el, emoția se naște atât din amintirile personale, cât și din structura lui ca persoană, din părerile proprii despre lume și viață, iar nu globale. El are infinit mai multă disponibilitate de a percepe influențele lumii cerești, de la care primește inspirație și care îi menține trează intuiția. El nu trăiește pentru a consuma ceea ce este în jurul lui, ci pentru a descoperi noi moduri de expresie, ce îl ajută să transmită publicului ceva găsit în interiorul lui, dar și un mesaj al Creatorului pentru omul Său.

Tehnologia digitală și ecranele vorbitoare șterg exact acea limită fină, dar *sine qua non*, dintre gândul omului și ceva mai înalt decât el – divinitatea. Șterg limita dintre gândul omului și întreg restul mediului ce îl înconjoară. Omul nu-și mai poate auzi gândurile lui, el aude doar vocile din ecrane. El nu mai poate face diferența dintre gândurile lui și informațiile din jur. Tehnologia digitală îl controlează și devin una cu sine. El nu mai percepe tehnologia ca fiind diferită de el, ca fiind opusă, ci o percepe ca fiind persoana lui însuși. dintre eu și obiect. Astăzi omul se contopește cu obiectul. În acest moment omul începe să nu mai știe ce face, să nu mai fie conștient de el. Nu mai este *el.* Ci este altceva. Ceva virtual. Ireal. Nu este nici calculatorul cel care vorbește sau gândește, dar nu este nici el însuși.

În arta actorului, procesul prin care un actor întruchipează, devine un personaj se numește *dedublare.* În limba română, verbul are următoarea definiție: „a (se) dedubla, *dedublez,* vb. I. Refl. A se împărți în două; a căpăta (simultan sau succesiv) două stări, două aspecte sau două forme deosebite. – Din fr.dédoubler.”[3] Dedublarea este posibilă tocmai datorită elementelor care țin actorul ancorat în real. Dacă acestea dispar, acest proces primordial al procesului de creație al actorului, dedublarea, nu mai poate avea loc. Nu mai are condițiile necesare. Imaginarul se sprijină pe realul scenic: cât de activ e partenerul meu de scenă azi, ce culoare are costumul lui, ce textură, cum miroase, dacă a uitat vreo replică și, fără să vrea, a interpretat replica din ultimul act în primul etc. Astfel, imaginarul se sprijină de fapt pe realitatea însăși. Tocmai pentru că aceste elemente reale există, actorul poate „uita” de ele și poate da frâu liber imaginației. În momentul în care acestea dispar sau nu mai funcționează conform a ceea ce s-a stabilit în timpul repetițiilor, rațiunea va prelua prea mult controlul asupra imaginației, sufocând-o. Dedublarea intervine în urma detașării omului-actor de personalitatea cotidiană a lui, ieșind la iveală un *al treilea eu* al aceleiași personalități. Este un *eu posibil,* în condițiile situației scenice date. Acest eu este reactiv doar din punct de vedere scenic, doar în condiții ficționale, în acest *hic et nunc* specific scenei de teatru.

Poate că mai corect ar fi ca, în loc de dedublare, întregul proces să se numească dublarea realității. Este inconfortabil ca un om să aibă mai multe personalități. Actorul, însă, dublează ceea simte, ceea ce vede. El este foarte sensibil la realitate. Percepe realitatea diferit, mai acut, dureros de acut, față de restul oamenilor care nu sunt actori. Actorul oglindește de asemenea realitatea în mod mărit, atât ceea ce este frumos, cât și ceea ce este urât; atât în sine, cât și în alții; atât virtutea, cât și viciul. Iar spectatorul trebuie să înțeleagă că virtutea este frumoasă, iar viciul este urât. Pentru a împlini acest lucru, actorul trebuie să-și spele conștiința permanent, căci ea oglindește faptele noastre și ale celor din jur (actorul și spectatorul).

În manualele de telologie, *conștiință* înseamnă *a ști împreună cu Dumnezeu.* Astfel că, este necesar ca actorul să aibă măsură, subtilitatea, finețe în a oglindi realitatea. Altfel, pierde simțul realității și sfârșește prin a nu mai ști cine este el însuși. El pornește în mod sigur de la realitate, pentru a oglindi ceva. De asemenea trecutul nu este ficțiune, pentru că a existat, a fost real, s-a întâmplat deja, iar prezentul este rezultatul trecutului. Tot astfel, actorul trebuie să-și actualizeze trecutul în prezent, fără să piardă contactul cu prezentul. Omul este și suma faptelor lui din trecut. Tot ceea ce facem în prezent are implicații în viitor. Prezentul nostru va fi un trecut al viitorului. Timpul este *real*. El *există* ca un tot, atât trecutul, cât și prezentul, cât și viitorul. Pe scurt, un actor trebuie să fie foarte sensibil și atent ca să poată oglindi realitatea, oamenii. El nu trebuie să fie neapărat cât mai veridic, ci în conformitate cu partea divină din fiecare om, unică și irepetabilă. Actorul nu trebuie să se detașeze de el însuși atunci când intră în scenă.

Pe de altă parte, un actor bun simte pe scenă că organele lui sunt turate către maximum. În timpul interpretării oricărei piese de teatru, se întâmplă lucruri foarte speciale cu un actor – procesele organice se intensifică. Și Ion poate să plângă sau să râdă și, între timp, să tragă cu ochiul la cum se manifestă spectatorul, ca să știe dacă va fi plătit bine sau nu.

Socrate îi demonstrează lui Ion că nu stăpânește nici un meșteșug din cele enumerate, iar pe cel de rapsod nu este capabil să-l definească. Datorită faptului că poemele lui Homer conțin informații de strateg militar, Ion crede că este și strateg – întrucât le recită –, nu doar rapsod. El crede că „oricine este bun rapsod, este și bun strateg”[4]. Dar inversa nu o consideră valabilă, tocmai pentru că se identifică foarte mult cu ceea ce interpretează din poemele lui Homer și crede că este

[3] https://dexonline.ro/definitie/dedubla
[4] Platon, *Opere II, Ion,* Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1976, p. 149

real ce trăiește pe scenă. El confundă realitatea cu scena tocmai pentru că știe, cunoaște, a practicat mai mult scena decât viața. A jucat mai mult sau mai intens pe scenă decât a trăit în viața lui privată – ceea ce reprezintă, până în zilele noastre, drama pe care o trăiesc marii artiști. Ei își dedică viața vocației lor, uitând să trăiască viața personală. Astfel, viața pierde teren în fața scenei sau a vocației, oricare ar fi ea. Ceea ce rezultă inevitabil din acest dezechilibru este că ei pierd noțiunea completă, finită, plenară a realității integrale; elementele ei constitutive le scapă treptat și încep să le confunde cu elementele vocației lor, care nu sunt deloc aceleași cu cele ale realității concrete, de lângă ei. Și așa apare o realitate surogat, brodată cu imaginar, anume melanjul dintre cele două lumi – realul și imaginarul – în funcție de care mulți artiști ajung să își trăiască realul, însăși viața. Stanislavski, părintele actoriei, afirmă că „un actor trebuie să se întrebe <<Cum m-aș comporta *dacă* acest lucru mi s-ar întâmpla în viața reală?>> ...Prin folosirea cuvântului d*acă,* actorul devine capabil să recunoască faptul că scena este scenă, și nu realitatea; odată ce a realizat acest lucru el poate continua procesul... *Dacă* este un truc pe care actorii și-l joacă lor înșiși, pentru că numai admițând că piesa este ficțiune, ei pot converti acea ficțiune în realitate.”[5]

Însă, printre elementele care, într-adevăr, aparțin realității și de care omul încă nu poate fugi, se numără și cel pe care Ion îl trăiește intens: leafa. Din fericire, banii îl obligă să nu uite total de realitate. Altfel, nu poate subzista. Așa că, vrând-nevrând, acest element al realului face încă parte din actualitatea vieții lui Ion – și al multor artiști. Ion privește către spectatori în timp ce interpretează și, din reacția lor, își dă seama dacă pierde banii pentru acea reprezentație sau nu – dacă îi emoționează pe spectatori, chiar până la lacrimi. Însă dacă aceștia râd, el nu va fi plătit. Iată, deci, cât accent se punea pe emoție în lumea antică greacă, iar nu pe glume ieftine și frivole, cum vedem în lumea noastră. Da, existau comedii și în antichitatea greacă, dar infinit mai puține, având un tâlc adânc și o morală care tindeau spre cel mai înalt nivel de cunoaștere, atât artistic, cât și uman. Comediile nu erau aduse pe scena acelui teatru grec impresionant construit (*theatron* – „locul din care se vede”) pentru pâine și circ. Acest lucru s-a întâmplat mai târziu, abia în Imperiul Roman, care a adaugat atât boala publicului de a vedea sângele țâșnind în arenă, cât și orgiile. Depinde ce exemplu vrem să urmăm.

Ambele lumi, atât realul, cât și imaginarul sunt copleșitor de frumoase, de surprinzătoare. Dar un lucru e sigur: imaginarul poate primi la nesfârșit elemente din real – prin ele este îmbogățit, chiar constituit –, însă realul nu poate primi elemente din ireal. Ci poate primi doar presupuneri sau reduceri la absurd, ca în matematică, de pildă. Realul ar înceta să fie real dacă ar primi elemente ireale în compoziția sa. Ar deveni și el tot ireal, fantezie, fantastic. Dacă într-un vas mare cu vopsea albă adăugăm 5%-10% vopsea neagră, vopseaua inițială nu mai este albă. Ci ea devine o nuanță de gri. Scena primește atât elemente din real, cât și din imaginar, întrucât scena are alte reguli, total diferite de cele ale vieții din afara ei. Dar realitatea nu poate primi elemente și reguli scenice. Am intra în terenul patologiei, care duce cu pași siguri spre alienare.

Oamenii de azi se comportă uneori ca actorii: cred tot ce și-a însușit mintea lor pe diferite căi (de care sunt mai mult sau mai puțin conștienți), amestecat cu ceea ce naște propria lor imaginație și trăiesc realitatea și făptuiesc în funcție de acest conținut impersonal al minții lor. Diferența imensă este că ei nu sunt actori și nu au o scenă pe care să joace! Ei confundă realul cu irealul, personalul cu impersonalul, adevărul cu fantezia, subiectivul cu obiectivul, viața cu scena din mintea lor! Opera lui Shakespeare este foarte bogată în a oferi astfel de exemple. „Privelișteа cumplită!”[6], spune Macbeth, conștientizând fapta abia după ce îl asasinează pe rege, la îndemnul soției lui. Fapta lui Othello este rezultatul imaginației, al închipuirii că batista are alt rol decât cel

[5] George Banu și Michaela Tonitza-Iordache, *Arta teatrului,* Editura Nemira, București, 2004, p. 23
[6] http://www.scritub.com/literatura-romana/carti/William-Shakespeare-Macbeth-tr16410967.php

adevărat, ajungând să-și ucidă soția iubită din cauza unei batiste inofensive. Astfel apare melanjul dintre informații reale și imaginare, paradoxul fiind că cele imaginare se sprijină și par a se confirma tocmai pe baza celor reale!

Stanislavski spune că, în artă, în primul rând trebuie să știi să vezi frumosul...[7] Frumosul este esența care trebuie păstrată. În acest sens considerăm că arta teatrului poate încă aduce un mare beneficiu omului contemporan, întrucât astăzi frumosul se poate pierde printre noile concepte și curente culturale.

BIBLIOGRAPHY

Banu, George și Tonitza-Iordache, Michaela – *Arta teatrului,* Ed. Nemira, București, 2004
Jackson, Jonathan, *Taina Artei,* Ed. Doxologia, București, 2016
Mamet, David, *Teatrul,* Ed. Curtea Veche, București, 2013
Platon, *Opere II,* Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1976
Shakespeare, *Opere Complete*, Vol. V, Editura Univers, București, 1987
Stanislavski, K. S. – *Munca actorului cu sine însuși,* Ed. ESPLA, București, 1951
https://dexonline.ro/definitie/dedubla
http://www.scritub.com/literatura-romana/carti/William-Shakespeare-Macbeth-tr16410967.php

[7] Stanislavski, *Munca actorului cu sine însuși,* Editura ESPLA, București, 1951, pp. 5-30

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

COMMUNICATION MANAGEMENT IN SCHOOL EDUCATION

Teodor Bivol
PhD Student, "Ion Creangă" Chişinău State University, Moldova

Abstract:In this paper the author tries to combine from an interdisciplinary perspective the practical and theoretical elements regarding both the educational management and school education communication. The author highlights the particularities of communication in the school education system along with proper leadership and how this can be fully exploited for the efficient functioning of a school. The study emphasizes the ideas on which schools that apply modern principles of management and communication record an effective activity and the results are as expected.

Keywords: educational management, communication, leadership, school education

INTRODUCERE

Caracteristică specific umană, comunicarea este lanţul indivizilor dintr-o colectivitate ce oferă posibilitatea cunoaşterii opiniilor acestora asigurând funcţionarea normală a colectivului, indiferent de mărimea şi natura sa. A comunica nu înseamnă doar a emite sunete şi cuvinte, ci înseamnă în acelaşi timp, a gândi, a cunoaşte.

În societatea actuală comunicarea a dobândit un rol central, atât prin preocupările de ordin teoretic ce vizează direct comunicarea, ca obiect de cercetare, cât şi prin depăşirea rolului pe care l-au jucat până de curând ştiinţele comunicării, acela de anexă în cadrul mai generos al ştiinţelor umane. Comunicarea reprezintă elementul indispensabil pentru funcţionarea optimă a oricărei colectivităţi umane, indiferent de natura ei.

Procesul de comunicare este adesea mult mai complex decât cred oamenii, cu toate acestea, dezvoltarea calităţilor în acest domeniu tinde să fie neglijată.

Doar atunci când oamenii realizează subtilităţile *comunicării eficiente* ei devin conştienţi de importanţa comunicării şi încep să-şi dezvolte propriile aptitudini. Problemele sunt de aşa natură încât chiar şi o persoană cu performanţe bune în comunicare poate să le imbunătăţească dacă ia în considerare şi îşi evaluează sistematic propria eficacitate în acest domeniu.

S-a stabilit că majoritatea problemelor *în activitatea unei instituţii şi a managementului ei* are drept cauză slaba comunicare, 70% din intreaga comunicare eşuează în atingerea scopurilor propuse.

Importanţa comunicării în cadrul unui efort organizat a fost recunoscută de numeroşi autori aparţinând diferitelor curente şi şcoli de management, îndeosebi de relaţionişti şi sistemişti.

Relaţioniştii, de exemplu, accentuează problemele umane ce apar în procesul comunicării, concentrându-se asupra identificării barierelor în calea unei bune comunicări, cu deosebire a celor in relaţiile interpersonale.

MATERIAL ŞI METODĂ

Lucrarea de față se bazează pe o cercetare teoretică şi empirică privind managementul şi comunicarea în unitatea şcolară . Am pornit de la consideraţiile teoretice care se axează pe tratarea conceptuală a managementului unităţilor şcolare şi a comunicării în cadrul acestora .

Această lucrare încearcă să contribuie la înțelegerea managementului educaţional în unităţile şcolare privit în strânsă legatură cu tipurile de comunicare..

RESULTATE ŞI DISCUŢII

Comunicarea managerială nu poate fi privită în afara managementului. Ea reprezintă o componentă majoră, fundamentală a acestuia.

Evoluţia managementului a determinat apariţia unor forme specifice de comunicare managerială pentru fiecare etapă din dezvoltarea sa.

Datorită diferenţierii atribuţiilor sale şi a complexităţii acestora (ca administrator, organizează procesele existente la nivel organizatoric, ca lider decide, ia decizii, conduce eficient; ca întreprinzător acţionează în momentul potrivit pentru buna funcţionare a organizaţiei), comunicarea managerială devine o adevărată forţă, ocupând un loc central în activitatea oricărui manager.

Atitudinea fiecărui manager de unitate scolarã faţă de activitatea pe care o desfăsoară şi funcţiile ce le exercitã este dictatã de faptul cum le înţelege sau le defineşte pe acestea.

A fi manager, mai ales unul bun, ale cărui rezultate pozitive să se răsfrângă asupra activităţii şcolii, înseamnă să fii un membru eficace al echipei pe care o reprezinţi, un om cu o gândire independentă şi constructivă, un purtător de cuvânt al învăţământului, o persoană capabilă să ia decizii şi să rezolve probleme.

Fiecare manager trebuie să dezvolte şi să promoveze o politică bazată pe un sistem de comunicare care să-i permită ajustarea permanentă a structurii şi a procesului organizaţional la condiţiile în continuă schimbare.

De asemenea, prin rolul său de negociator, de promotor al politicii organizaţionale şi transmiţător al acestei politici, managerul trebuie să-şi formeze şi să întreţină o reţea de contacte cu partenerii organizaţiei, în realizarea politicii externe şi, în acelaşi timp, o reţea de informaţii deosebit de utilă în realizarea politicii interne a instituţiei.

Deci, managerii au rol hotărâtor în ceea ce priveşte dimensiunile performanţelor unităţii conduse. Nu întâmplător, putem considera că managementul este echivalent cu persoanele de conducere.

În formarea managerilor, trebuie să se pornească de la complexitatea activităţii manageriale, care, aşa cum se ştie presupune un sistem complex de metode, tehnici, deprinderi şi aptitudini. Studierea comunicării ca funcţie a managementului aflată într-un proces de modernizare şi dezvoltare continuă ar asigura o evoluţie viitoare sigură şi benefică activităţii manageriale.

Managerii şcolari trebuie să posede în plus competenţelor de comunicare şi reale calităţi în ceea ce priveşte instruirea şi educaţia, cunoaşterea comporatamentului uman, a unor limbi de circulaţie internaţională, să dovedească lipsa etnocentrismului, respectarea şi acceptarea altor culturi cu reguli şi norme diferite de cele proprii.

Comunicarea: concept şi semnificaţii.

Una din componentele importante ale activităţii de conducere o reprezintă schimbul de informaţii şi mesaje realizat între şeful organizaţiei şi subalterni, precum şi între angajaţii de pe acelaşi nivel, fără funcţii de conducere.

Etimologia noţiunii "comunicare" provine din latinul "communis" - "a pune de acord", "a fi în legătură cu" sau "a fi în relaţie cu".

În antichitate, noţiunea avea şi sensul "a transmite, a împărtăşi, ceva, celorlalţi".

Printre elementele comune incluse în definiţiile date comunicării se înscriu şi:

- *comunicarea constituie procesul de transmitere de informaţii, idei, opinii, păreri, fie de la un grup, fie de la un individ, la altul;*
- *comunicarea este specifică oamenilor;*
- *niciun tip de activitate, de la activităţile cotidiene rutiniere trăite de fiecare dintre noi, până la activităţile complexe desfăşurate la nivelul organizaţiilor, nu pot fi concepute în afara procesului de comunicare.*

Existenţa şi activitatea umană nu pot fi concepute în afara comunicării, pentru că în permanenţă se realizează schimburi de informaţii, de opinii, de idei, de atitudini care, toate la un loc, îi conferă individului uman o dimensiune cu totul aparte şi un statut special: omul comunicării.

Comunicare cu sens de comunitate

Individul uman nu există singular ci, prin afiliere cu alte persoane, formează grupuri. Grupurile se cristalizează în baza unor principii comune şi a unor aspiraţii sau idealuri comune. După cristalizarea grupurilor un rol esenţial în menţinerea acestora în forme durabile în timp îl are dinamica de grup. Dinamica de grup ia naştere în primul rând datorită
trend-urilor determinate de relaţiile interpersonale. Relaţiile interpersonale, care cuprind atât structurile formale, cât şi pe cele informale, se creează pe baza procesului de comunicare, ce contribuie esenţial la dezvoltarea societăţilor.

Comunicarea cu sens de participare şi coparticipare

Existenţa grupurilor implică şi existenţă coagulării membrilor acestora în jurul diferitelor acţiuni care pot determina atingerea ţelurilor comune. În acest sens participarea membrilor grupului în diferite structuri acţionale se realizează tot pe baza procesului de comunicare. În orice grup există membri activi, care se implică mai mult în orice fel de acţiune, precum şi membri mai puţin activi, care, în funcţie de interesele lor proprii, participă parţial sau total doar la anumite acţiuni. Din această cauză, aceştia sunt denumiţi coparticipanţi. Atât prin participarea, cât şi prin coparticiparea membrilor săi la diferite acţiuni, grupul îşi menţine coeziunea şi structura unitară.

Comunicarea cu sens de organizare

Orice acţiune care se realizează pentru a atinge un ţel trebuie bine gândită pentru a fi eficientă. Eficienţa înseamnă: calitateşi cantitate; timp cât mai scurt de acţiune şi costuri minime. Aceste deziderate nu pot fi atinse decât dacă sistemele acţionează organizat şi planificat. Unul dintre cele mai mari avantaje ale organizării este reprezentat de control. Controlul nu trebuie văzut ca fiind ceva negativ, ci este un instrument prin care pot fi măsuraţi şi se pot menţine constanţi anumiţi parametri sau elemente componente ale procesului acţional, prin care se ajunge la ţelul dorit. Organizarea implică şi ierarhie, aspect care e susţinut din plin de către procesul de comunicare.

Comunicarea cu sens de neînţelegere

Nu întotdeauna entităţile care comunică ajung la unpunct comun cu care să fie de acord. Sunt poate mai multe cazurile în care cei care comunică nu se înţeleg, şi totuşi, grupul format din cele două sau mai multe entităţi participante la procesul de comunicare rămâne unitar. Există şi situaţii în care tocmai datorită neînţelegerii totul unitar al diadei sau al grupului se distruge. Aşadar, neînţelegerea este răspunzătoare atât de unitatea elementelor participante la procesul de

comunicare, cât şi de distrugerea acestei unităţi. Alături de aceste cinci mari sensuri, sub care este înţeles procesul de comunicare, pot fi găsite şi altele, deoarece acest concept are o extensie foarte mare. De asemenea, vor putea fi găsite şi în viitor alte înţelesuri ale acestui proces, deoarece societatea, şi implicit comunicarea, se transformă permanent şi neîncetat.

În prezent, toate domeniile vieţii, întregul univers cultural gravitează în jurul comunicării, ea devenind un vast şi pasionant câmp de reflecţie, de studii şi de realizări. Educaţia îşi extinde permanent sfera de cuprindere, însă în centrul său va sta întotdeauna comunicarea.

Între **c**omunicar**e** şi educaţie există o relaţie reciprocă, din ce în ce mai complexă. Practica educaţională solicită ca, în permanenţă, cunoaşterea teoretică să fie în mod firesc şi necesar îmbinată cu înţelegerea şi semnificarea psihologică şi pedagogică a procesului instructiv-educativ, cu posibilităţile sau limitele lui fireşti, şi, nu în ultimul rând, cu ştiinţa comunicării eficiente şi cu experienţa la catedră. Importanţa acordată procesului de comunicare în mediul şcolar este justificată de faptul că acesta se află la baza altui proces important: cel de învăţare.

Pedagogul francez G. Mialaret (1993) extinde „noţiunea de educaţie" şi arată că ea reprezintă simultan:

- ✓ activitate organizată instituţional conform unor finalităţi educative;
- ✓ un produs al activităţii, determinabil şi adaptabil la cerinţele societăţii;
- ✓ un proces angajat între mai multe fiinţe umane, aflate in diferite relaţii de comunicare şi de modelare reciprocă.

Procesul de comunicare ce se desfăşoară în context şcolar are o anumită specificitate greu de surprins sub aspectul manifestărilor analitice şi observabile.

Acest fapt se datorează, pe de o parte, caracterului intersubiectiv al relaţiei educaţionale care angajează factori, procese şi stări psihologice – greu (uneori imposibil!) de descris si explicat, iar pe de altă parte, caracterului extrem de dinamic al procesului comunicativ.

Indiferent de definiţii, important este faptul că în toate cazurile comunicarea a fost şi este tratată ca un element fundamental al existenţei umane. Comunicarea este esenţială pentru viaţa personală şi socială a individului, fără comunicare nu putem exista într-o colectivitate întrucât este în firea oamenilor ca atunci când se întâlnesc să schimbe impresii, să comunice. Fără comunicare oamenii îşi pierd interesul faţă de activităţile în comun. O societate se constituie şi se menţine datorită şi prin intermediul numeroaselor procese şi reţele de comunicare.

Comunicarea conţine un mare potenţial educativ care se traduce în transmiterea de cunoştinţe, în autoreglarea activităţii intelectuale.

Între comunicare şi educaţie există un strâns raport de interdependenţă. Pentru că sunt profesor, în meseria mea comunicarea este esenţială.

Comunicarea educaţională sau pedagogică este cea care mijloceşte fenomenul educational in ansamblul său, indiferent de conţinuturile, nivelurile, formele sau partenerii implicaţi.

Şcoala este organizaţia în care procesul de comunicare este esenţial şi se manifestă sub toate formele. Profesorul observă, facilitează şi participă la actul de comunicare ceea ce presupune că acesta trebuie să devină un comunicant profesionist, nu doar în stăpânirea tehnicilor de transmitere a informaţiilor ci, mai ales, în aplicarea metodelor de relaţionare.

1. „….instituţia de învăţământ constituie locul unde se învaţă comunicarea; unde se deprinde şi se perfecţionează comunicarea; unde se elaborează (creează) comunicare; unde se educă (cultivă) comunicarea. Aici, comunicarea are semnificaţia unei valori umane şi sociale, motiv pentru care educarea comunicării constituie un scop în sine, un obiectiv major al învăţământului, la care toate disciplinele trebuie să-şi aducă propria contribuţie."

2. Schimbarea concepţiei comunicative promovatã în şcoală pune în mod acut problema educării cu şi mai multă sârguinţă a capacităţii comunicative deopotrivă la profesor şi la elevi, concomitent cu îmbunătăţirea comunicării de ansamblu din cadrul instituţiei şcolare.

Comunicarea are semnificaţia unei valori umane şi sociale, motiv pentru care educarea comunicării constituie un scop în sine, un obiectiv major al învăţământului.

Cerinţele de comunicare ale şcolii sunt într-o continuă creştere, motiv pentru care ea îşi multiplică formele de comunicare şi îşi sporeşte exigenţele faţă de actul comunicării. O astfel de evoluţie obligă cadrul didactic să devină un bun profesionist al comunicării didactice, atât în planul stăpânirii tehnicii comunicării, cât şi în cel al rezonării receptorului, în cel al influenţării formării personalităţii acestuia sub multiple aspecte, competenta comunicativă căpătând, în felul acesta, o valoare integrativă a aptitudinii sale pedagogice.

O minimă cultură managerială în domeniul educaţional presupune cunoaşterea faptului că un bun proiect instituţional, pe care se bazează întreaga activitate a unei şcoli, se realizează numai printr-o comunicare eficientă intra- şi extra- organizaţională şi prin participare.

Pornind de la acest principiu, indiscutabil corect, discutabilă rămâne doar aplicabilitatea sa. Se cere analizat modul în care şcoala, ca organizaţie, reuşeşte să „lege" teoria cu practica şi să realizeze o comunicare deschisă, capabilă săgenereze participarea efectivă a tuturor celor implicaţi.

Parteneri în comunicarea intra-organizaţională sunt: grupul profesoral, echipa managerială şi elevii. Pe acest segment al comunicării trebuie recunoscute o serie de disfuncţii ce potenţează negativ întreaga activitate a şcolii. Mult invocatul dialog, „permanent şi constructiv", stabilit între toate compartimentele resurselor umane ale unei instituţii şcolare, se manifestă de multe ori ca un simplu fenomen auditiv steril, în care fiecare vorbeşte cu fiecare, fără să comunice mare lucru sau fără să se audă unii pe alţii**.**

Un procent foarte mare din ponderea activităţilor pe care le desfăşoară un manager în cadrul unei organizaţii îl reprezintă activităţile de comunicare. Acest procent variază în funcţie de poziţiile ierarhice la care se desfăşoară activităţile, astfel, cu cît un individ se află mai sus în ierarhie, cu atît mai mare va fi ponderea comunicării în activitatea pe care o desfăşoară prin rolurile pe care le îndeplineşte. Aşa cum mai spuneam, există mai multe categorii de roluri pe care le pot îndeplini indivizii aflaţi în funcţii de conducere: roluri interpersonale, informaţionale sau decizionale.

- *Rolurile interpersonale* se referă la capacitatea managerilor de a reprezenta un anume departament, compartiment sau o anume direcţie în faţa celorlalţi angajaţi, de a motiva şi influenţa angajaţii, de a crea şi a menţine legăturile atît în interiorul, cît şi în exteriorul unei organizaţii.
- *Rolurile informaţionale* se referă la capacitatea managerilor de a colecta, a monitoriza, a prelucra, a sintetiza şi a transmite informaţii în interiorul, ca şi în exteriorul organizaţiei, precum şi între aceasta şi alte organizaţii.
- *Rolurile decizionale* au în vedere calitatea de întreprinzător, capacitatea de rezolvare a disfuncţionalităţilor, responsabilitatea de a aloca resurse şi capacitatea de a negocia, ce se realizează prin iniţierea de activităţi, de strategii şi tactici care să conducă la schimbare.

CONCLUZII

Managementul modern acordă un rol deosebit de important comunicării, pe care o consideră o componentă vitală a sistemului managerial al oricărei organizaţii, fie aparţinînd managementului privat, fie aparţinînd managementului public.

BIBLIOGRAPHY

1. Abric, J.-C. 2002, *Psihologia comunicării. Teorii şi metode*, Ed. Polirom, Iaşi.
2. Anghel P., 1999, *Stiluri și metode de comunicare*, Ed. Aramis, București.
3. Baylon, Ch., Mignot, Xavier, 2000, *Comunicarea*, Ed Universităţii " Alexandru Ioan Cuza", Iaşi, p.23-34.
4. Bougnoux D., 2000, *Introducere în științele comunicării*, Ed. Polirom, Iași.
5. Cerghit, I., 1980, *Metode de învăţământ*, E.D.P., București, p. 101, 117, 130;
6. Cojocaru, M., Papuc, l., Sadovei, l.,2006, *Teoria şi metodologia instruirii*. Ghid metodologic. Chişinău, UPS. „I. Creangă"
7. Cucoş, C. 2002, *Pedagogie.* Iaşi, Ed. Polirom Iaşi
8. Dafinoiu, I. 2002, *Personalitatea. Metode calitative de abordare*. Iaşi, Ed. Polirom, Iaşi
9. Cristea, S. 2003, Fundamentele ştiinţelor educaţiei. Teoria generală a educaţiei. Chişinău, Grupul Editorial Litera
10. Gabrian M., 2008, *Strategii de comunicare eficientă*, Institutul European, Iaşi.
11. Ghergut A., 2009, *Management general si strategic in educatie. Ghid practic*, Ed. Polirom, Iaşi
12. Papuc, L., Cojocaru, M., Sadovei, L., Rurac, A., 2006*, Teoria educaţiei*. Suport de curs, Ed. Reclama, Chişinău

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

PRAGMATIC GESTURES IN TV DEBATE.A MULTIMODAL ANALYSIS OF PRAGMATIC GESTURE IN TV DEBATEFOR PRESIDENTIAL ELECTIONS IN ROMANIA, FROM NOVEMBER 2014

Nicolae-Sorin Drăgan
PhD, National University of Political Sciences and Public Administration, Bucharest

Abstract: In this study we aim to analyze the semiotic behavior of political actors involved in the presidential debates in November 2014, from the perspective of pragmatic gestures (Kendon, 2004; Poggi & Vincze, 2009; Calbris, 2013; Müller, 2013). We are particularly interested in how pragmatic gestures contribute to managing the persuasive potential of statements at different moments of the communication situation analyzed for each of the political actors involved in the debates. In addition, the Multimodal Professional Analysis Tool, ELAN (Eudico Linguistic Annotator), developed by the Max Planck Institute for Psychology in Nijmegen, the Netherlands, allows the annotation and dynamic analysis of the semiotic behavior of the political actors involved in the analyzed sequences.

Keywords: presidential debate; multimodal analysis; pragmatic gestures; political semiotics; political communication culture.

1. Introducere

În acest studiu analizăm modul în care actorii politici se folosesc de anumite resurse semiotice, cu precădere de gesturile cu funcție pragmatică, pentru construcția semnificației. De asemenea, suntem interesați de modul în care gesturile pragmatice contribuie la gestionarea potențialului persuasiv al declarațiilor în momente diferite ale situațiilor de comunicare analizate pentru fiecare dintre actorii politici implicați în dezbateri. În acest scop, am derulat o analiza multimodală pentru câteva secvențe comunicaționale relevante din timpul dezbaterilor prezidențiale din noiembrie 2014. Un instrument profesional de analiză multimodală, softul ELAN (*Eudico Linguistic Annotator*), dezvoltat de Institutul Max Planck pentru Psiholingvistică din Nijmegen, Olanda, ne-a permis să observăm dinamica comportamentului semiotic al actorilor politici implicați în dezbateri din perspectiva gesturilor cu funcție pragmatică.

În primele două secțiuni discutăm despre natura "multimodală" a interacțiunilor discursive, evidențiind aspectul multifuncțional al gesturilor (2), concentrându-ne în special pe funcția pragmatică a acestora (3). Metodologia de cercetare este prezentată în secțiunea patru (4). În secțiunile următoare prezentăm rezultatele cercetării (5), urmate de analiza și interpretarea rezultatelor (6). Ultima parte a lucrării, secțiunea a șasea (7), este rezervată concluziilor.

2. Natura multimodală a schimburilor discursive

Din perspectiva semioticii sociale, în interacțiunile discursive, actorii politici nu utilizează doar limbajul verbal ca modalitate de construcție a semnificației. Dincolo de limbajul verbal, aceștia se folosesc de imagine, gesturi, postură, și ale moduri de producere semică, precum și de relațiile dintre ele pentru a comunica (Jewitt, 2009: 14). Potrivit lui Gunther Kress și Theo van Leeuwen (2001) *multimodalitatea* reprezintă "utilizarea mai multor moduri semiotice în proiectarea unui produs sau eveniment semiotic" (p. 20). Actorii politici implicați în situațiile de comunicare analizate își construiesc strategiile verbale și comportamentul discursiv bazându-se pe un întreg

complex de resurse semiotice. Fiecare dintre ei dispune de o anumită competență discursivă, pe care o gestionează într-o manieră personalizată, în funcție de context. Cunoașterea și utilizarea corectă a acestor resurse semiotice, alături de cele verbale, este "o condiție *sine qua non* a comunicării multimedia eficiente, a optimizării capitalului de imagine pe care și-l construiește fiecare personalitate" (Rovența-Frumușani, 1999: 205).

Aspectul multifuncțional al gesturilor poate explica cum, într-un singur act de semnificație gesturală, ca în majoritatea situațiilor în care intervine un semn, multiplele moduri semiotice tind să interacționeze (Mittelberg, 2007: 241). Înțelegerea modului în care interacționează diversele moduri semiotice se află în centrul preocupărilor analizei multimodale (O'Halloran, 2011: 121; Siefkes, 2015: 114). În ceea ce privește aspectul persuasiv al gesturilor, este bine cunoscut faptul că persuasivitatea și credibilitatea sunt "rezultate simultane și sunt direct influențate de variabilele nonverbale" (Burgoon, Birk, & Pfau 1990: 164).

3. Gesturi cu funcție pragmatică

Pentru Adam Kendon (2004), gesturile de tip pragmatic se referă la orice modalitate prin care gesturile se pot referi la caracteristicile semnificației unui enunț "care nu fac parte din semnificația sa referențială sau din conținutul propozițional" (p. 158, as cited in Müller, 2013: 213). Gesturile pragmatice exprimă anumite aspecte ale "structurii enunțului", aspecte referitoare la coeziunea discursului sau la "caracterul 'actelor de limbaj' sau mișcarea interacțională a enunțului" (Kendon, 1995: 247). Potrivit Corneliei Müller (2013), Kendon distinge "trei tipuri de funcții pragmatice ale gesturilor: gesturile performative și modale, și cele cu funcție de parsare" (Kendon, 2004: 159, as cited in Müller, 2013: 213). De exemplu, gesturile performative sunt gesturi "a căror funcție principală este de a executa un act de vorbire" (Müller, 2013, p. 214). Ele funcționează "asemeni verbelor performative. [...] Gesturile performative, în general, sunt extrem de comune și răspândite și sunt adesea acte de vorbire complet convenționalizate" (p. 214). Din perspectiva teoriei actelor de limbaj (Austin 1962; Searle 1969, 1985), apare evident faptul că "fiecare gest este o acțiune de comunicare" (Müller, 2013: 214).

Una dintre familiile de gesturi pragmatice analizate de Adam Kendon (2004), care pot avea un efect persuasive semnificativ, sunt gesturile de tip "ring" (inel). Este vorba despre gestul în care vârful degetului arătător este în contact cu vârful degetului mare. Astfel de gesturi, în anumite contexte de comunicare, "transmit conceptul de precizie" (Vincze, Poggi, & D'Erico, 2014: 181). Ele poartă semnificații specifice, în sensul că "precizează" sau aduc "clarificări" la ceva anume. De regulă, sunt folosite de fiecare dată când această clarificare este importantă în dinamica schimbului conversațional. Cel care le execută vrea "să se asigure că informațiilor specifice (vehiculate de discursul verbal) li se acordă importanță, sunt proeminente" (Kendon, 1995: 271). Ele urmăresc "obținerea acordului, convingerea sau înțelegerea interlocutorului" (Kendon, 2004: 241, as cited in Poggi & Vincze, 2009: 74). Practic, gesturile de tip "ring" (inel) apar în asociere cu secvențe ale discursului verbal în care actorul social "oferă informații precise", sau când "fac o referire specifică la ceva" Kendon (1995: 268).

Geneviève Calbris (2003) analizează și ea gesturile care transmit mărcile semantice ale conceptului de precizie. Potrivit lui Calbris (2003), precizia este un "simptom al implicării" (as cited in Vincze, Poggi, & D'Erico, 2014: 182). Pentru autoarea franceză, "inelul", care provine din gesturile pragmatice tip "inel" (*le rond* în franceză), este un "simbol al preciziei și chiar al rigorii (posibil chiar al rigorii morale)" (as cited in Vincze, Poggi, & D'Erico, 2014: 182). De asemenea, Michael Lempert (2011) investighează familia "gesturilor de precizie", în special a gesturilor de tip "inel", în situația fostului președinte american, Barack Obama. Astfel de gesturi pragmatice au

semnificații de tipul implicării reale în discurs, așa cum sesizase și Calbris (2003). Mai mult, prin performarea unor astfel de gesturi, actorul politic crează impresia că este eficient, precis din punct de vedere argumentativ (Lempert, 2011, p. 243, as cited in Vincze, Poggi, & D'Erico, 2014, pp. 183-184).

O altă categorie de gesturi pragmatice care ne interesează din perspectiva analizei noastre, este reprezentată de gesturile "deschise" din familia gesturilor "mâna-deschisă, palma în sus" (*PUOH*, *Palm-Up Open-Hand*,) (Kendon, 2004: 275-281, Müller, 2004; as cited in Streeck, 2008: 173). În opinia Corneliei Müller (2004), prin performarea unui gest de tip *PUOH* participanții la schimbul discursiv sunt invitați să "preia o perspectivă comună" asupra "obiectului discursiv abstract" reprezentat de gest (p. 233). Un astfel de gest rezultă din combinația *formă* (mâna deschisă) – *funcție* (orientarea mâini) (Müller, 2004: 233). David McNeill (2005) analizează acest tip de gesturi în cadrul unei discuții mai largi despre relația dintre gesturile convenționale și metaforice (pp. 49-53). Autorul compară gesturile din familia "PUOH" cu "prototipul unui gest convențional, semnul 'OK'" (p. 49). Astfel, potrivit autorilor Cornelia Müller, Silva H. Ladewig și Jana Bressem (2013), McNeill (2005) a remarcat faptul că astfel de gesturi "sunt în proces de a deveni convenționalizate, relația lor formă-semnificație este motivată și motivația este încă transparentă" (p. 64).

În plus, David McNeill (2005) îl citează pe Karl-Erik McCullough în opinia căruia acest tip de gest are o anumită complexitate semiotică: "gestul PUOH are două trăsături: deixis, care constă în orientarea mâinii (cu fața în sus), și o suprafață care este practic forma mâinii (o suprafață plană)" (p. 52). Cele două componente ale gestului, *orientarea* și *suprafața* palmei determină anumite configurații semiotice: "Suprafața și orientarea sunt semnificative în gest ca elemente ale iconicității gestului (vezi Peirce, 1960). Componentele deictice și de formă impun un fel de granularitate a posibilelor semnificații ale gesturilor PUOH" (McNeill, 2005: 52). În final, McCullough, citat de McNeill (2005), ajunge la o concluzie similară cu cea a Corneliei Müller (2004). Autorul subliniază faptul că atunci când performează un astfel de gest, intenția vorbitorului este "ideea prezentării unui obiect discursiv" (p. 53). De regulă, astfel de gesturi sunt întâlnite "în mod frecvent la sfârșitul unei conversații" (Streeck, 2008: 173). Jürgen Streeck (2008) specifică faptul că, în dinamica acestui gest, "atunci când mâinile sunt ținute pentru o clipă în această poziție (*mâna-deschisă*, *palmele în sus*), funcția performativă a actului se modifică la cea a unei invitații la una de răspuns" (Kendon, 2004: 275-281, Müller, 2004; as cited in Streeck, 2008: 173). În orice caz, asocierea formă-orientare specifică gesturilor mâini determină configurații semiotice diverse care declanșează scenarii de interpretare în ceea ce privește intenția actorului politic care a performat un astfel de gest.

4. Metodologia de cercetare

Candidații care au participat la cele două dezbateri prezidențiale finale din noiembrie 2014 au fost Victor Ponta (PSD), prim-ministru al României la data respectivă, și Klaus Iohannis (liderul PNL), primar al orașului Sibiu și lider al coaliției ACL la acea vreme. Corpusul de analiză a fost format din șase secvențele comunicaționale (cu durata totală de aproximativ 5 minute), selectate din cadrul dezbaterilor pe baza unor criterii bine determinate: *omogenitate*, *temă/subiect comun*, respectiv criteriul *mesajelor strategice*. Ultimul criteriu vizează acele secvențe care surprind mesajele strategice, eventual așa-numitele "momente-cheie" (Corbu & Boțan, 2011, p. 101), care pot decide, în opinia specialiștilor, câștigătorul dezbaterii. Am derulat analiza multimodală pentru fiecare dintre secvențele selectate potrivit criteriilor menționate. Prin urmare. în analiza noastră am fost ghidați de următoarele întrebări de cercetare:

RQ1. Care sunt gesturile cu funcție pragmatică pe care le folosesc actorii politici implicați în secvențele discursive analizate pentru a comunica și a construi semnificația și care sunt diferențele care apar între candidați în ceea ce privește utilizarea acestui tip de gesturi?

RQ2. Cum își construiesc actorii politici strategiile discursive din perspectiva gestionării gesturilor cu funcție pragmatică?

5. Rezultatele cercetării

În primele două exemple (Fig. 1, respectiv Fig. 2), prezentăm rezultatele cercetării referitoare la gesturile pragmatice de tip "deschis" pentru fiecare actor politic în parte. Fiecare cadru care surprinde un anumit tip de gest cu funcție pragmatică a fost selectat pe baza analizei multimodale derulate cu ajutorul softului ELAN (pentru detalii vezi ANEXA, Fig. 4).

a b c d

Figura 1. Dinamica gestului pragmatic de tip "mâna-deschisă, palma în sus" (*PUOH*) executat de candidatul Victor Ponta (RealitateaTV, 11 noiembrie 2014). Fazele gestului (McNeill, 2005): a – faza de pregătire a gestului (*preparation*) (p. 31), b – faza de execuție a gestului (*stroke*) (p. 32), c – faza în care gestul este marcat (*stroke hold*) (p. 32) și d – faza de retragere (*retraction*) (p. 33)

În Figura 1 am surprins câteva gesturi pragmatice de tip "deschis" performate de candidatul Victor Ponta. Discutăm despre un gest pragmatic performat în timp ce rostește următorul enunț: "Aș vrea totuși un pic mai mult respect", în timpul secvenței analizate din cadrul primei dezbateri prezidențiale de la postul RealitateaTV, din 11 noiembrie 2014.

În Figura 2 sunt prezentate două gesturi pragmatice de tip "deschis" performate de candidatul Klaus Iohannis.

a

b

Figura 2. Gesturi pragmatice de tip "deschis", din familia "mâna-deschisă, palma în sus" (*Palm-Up Open-handed gestures, PUOH*) executate de candidatul Klaus Iohannis

Primul gest (vezi Figura 2.a) este executat de Klaus Iohannis chiar în debutul ultimelor două secvențe analizate, din timpul primei dezbateri, de la postul RealitateaTV, din data de 11 noiembrie 2014. Candidatul ACL execută acest gest în timp ce rostește următorul enunț:

"[…] fiindcă veni vorba despre Constituţie" (RealitateaTV, 11 noiembrie 2014).

_____ (Fig. 2.a) ___

Se poate observa faptul că momentul în care gestul este marcat corespunde momentului în care Iohannis se referă la "Constituție".

Al doilea gest este executat de Klaus Iohannis, în finalul primei secvențe analizate, din timpul ultimei dezbateri, de la postul B1TV, din data de 12 noiembrie 2014 (vezi Figura 2.b). Candidatul ACL execută acest gest atunci când rostește următorul enunț:

"Concluzia, dragi români, puteţi să o trageţi singuri".

___ (Fig. 2.b) … (Fig. 2.b) … (Fig. 2.b) ___

În Figura 3 sunt prezentate alte tipuri gesturi pragmatice performate de candidatul Victor Ponta.

BREAKING NEWS
PONTA: ROMÂNIA VA ARĂTA CĂ ÎN 2019 DACĂ IESE IOHANNIS PREȘEDINTE
DIRECT
SPECIAL
00:19
PONTA ȘI IOHANNIS, FAȚĂ ÎN FAȚĂ PENTRU COTROCENI
21:31
B1.RO: ELICOPTER MILITAR ARMEAN, DOBORÂT DE FORȚELE AZERE

a b

c d

Figura 3. Gesturi pragmatice executate de candidatului Victor Ponta (B1TV, 12 noiembrie 2014, respectiv RealitateaTV, 11 noiembrie 2014): a – gest din familia "mâini împreunate" (*Joined hands* (eng.), *Praying hands* (eng.) sau *Mani giunte* (it.)); b, c, d – gesturi din familia gesturilor de precizie, de tip "inel" (*ring gestures*) (Kendon, 2004)

Primul gest (vezi Figura 3.a) este executat în timp ce rostește următorul enunț:

"Vroiam doar să vă spun un singur lucru",

__ (Fig. 3.a) _____

Este vorba despre un fragment din prima secvență analizată din cadrul dezbaterii prezidențiale de la postul B1TV, din 12 noiembrie 2014. Se poate observa faptul că în momentul execuției gestului, Victor Ponta își începe enunțul. Gestul nu poate fi încă relaționat cu un concept sau cu un eveniment anume, clar identificat.

Al doilea gest (vezi Figura 3.b) este executat în timp ce rostește următorul enunț:

"Cu o parte din ce a spus dl Iohannis sunt de acord",

____ (Fig. 3.b) _____

Enunțul face parte din a patra secvență analizată, chiar de la începutul acesteia. În momentul execuției gestului, Victor Ponta se referă la expresia "Cu o parte".

Al treilea gest (vezi Figura 3.c) este executat în timp ce rostește următorul enunț:

"Vă rog doar un singur lucru: să fiţi, să ne trataţi cu respect, atât",

___ (Fig. 3.c) … (Fig. 3.c) … (Fig. 3.c) _____

În această situație vorbim despre un fragment din cadrul ultimei secvențe analizate (6), selectată din cadrul dezbaterii din data de 11 noiembrie 2014, de la postul RealitateaTV. Victor Ponta menține în atenția publicului acest gest pe toată durata enunțului.

Al patrulea gest (vezi Figura 3.d), este similar celui precedent. El este executat câteva cadre mai târziu, în cadrul aceleiași secvențe, în timp ce rostește următorul enunț:

"Da, tocmai de asta, vreau să vă rog să ne trataţi cu respect. Aveţi o atitudine de moşier, cu toţi românii şi vreau să ne trataţi cu respect",

__ (Fig. 3.d) … (Fig. 3.d) … (Fig. 3.d) … (Fig. 3.d) _____

De asemenea, Victor Ponta menține acest gest în atenția publicului pe toată durata enunțului.

6. Analiza şi interpretarea rezultatelor

Dacă ne referim la situația prezentată în cadrul primului exemplu (vezi Fig. 1), putem afirma faptul că gestul pragmatic de tip "deschis" performat de candidatul Victor Ponta face parte din familia gesturilor "mâna-deschisă, palma în sus" (*Palm-Up Open-Hand*, *PUOH*) (Kendon, 2004: 275-281, Müller, 2004; as cited in Streeck, 2008: 173). Am detaliat acest tip de gest în capitolul 3.

După cum am menționat mai devreme, prin performarea unui astfel de gest participanții la schimbul discursiv sunt invitați să "preia o perspectivă comună" asupra obiectului discursiv abstract reprezentat de gest (Müller, 2004: 233). În situația noastră, obiectul discursiv abstract este reprezentat de valoarea "respect". Din acest motiv, gestul lui Victor Ponta apare ca "un act de pledoarie: El solicită sprijinul participanților, dar și a audienței, pentru poziția sa" (Streeck, 2008: 173). Candidatul puterii pledează în câteva rânduri pentru valoarea "respect" în timpul situației comunicaționale analizate din cadrul primei dezbateri prezidențiale de la postul RealitateaTV, din 11 noiembrie 2014. Fragmentul de care discutăm, "Aș vrea totuși un pic mai mult respect", este primul din această serie.

În ceea ce îl privește pe Klaus Iohannis, am prezentat două astfel de situații în care candidatul ACL performează gesturi pragmatice de tip "deschis" (vezi Fig. 2). Imediat sub text, am reprezentat momentul performării, faza în care gestul este marcat (*stroke hold*) (McNeill, 2005: 32). În faza de pregătire a gestului (*preparation*) (McNeill, 2005: 31) candidatul ACL rostește cuvântul "Concluzia". Faza de execuție (*stroke*) și marcare a gestului (*stroke hold*) durează aproximativ 4 secunde. Klaus Iohannis menține gestul, executând ritmic mișcări scurte, de amplitudine mică, doar pentru a marca fiecare cuvânt al enunțului, începând cu expresia "dragi români". Spre deosebire de Victor Ponta, care execută un astfel de gest în varianta sa "clasică", cu ambele mâini (gest *PUOH* complet), Klaus Iohannis execută acest gest, de fiecare dată, cu o singură mână, de regulă cu mâna dreaptă. Cornelia Müller (2004) menționează faptul că Adam Kendon a studiat în detaliu familia gesturilor de tip "mâna-deschisă" (*open hand gestures*). Kendon (1995) sugera faptul că gesturile au efecte pragmatice diferite în funcție de orientarea palmei-deschise (as cited in Müller, 2004: 235): palma în sus (*Palm Up*), palma îndepărată (*Palm Away*) sau cu palma într-o parte orientată către interlocutor (*Palm Edgewise*).

7. Concluzii

Scopul acestui articol a fost să descriem, analizăm și interpretăm modul în care actorii politici gestionează anumite resurse semiotice – gesturile cu funcție pragmatică – pentru construcția semnificației, în timpul dezbaterilor pentru alegerile prezidențiale.

O primă concluzie se referă la faptul că există diferențe semnificative între candidați în ceea ce privește numărul și tipul de resurse semiotice pe care aceștia le folosesc în construcția semnificației pentru toate cele șase secvențe analizate, din cadrul dezbaterilor prezidențiale din noiembrie 2014. Conform acestei prime observații, candidatul Victor Ponta folosește un număr dublu (cu aproximație) de resurse semiotice în raport cu oponentul său Klaus Iohannis. La durate de timp egale ale enunțurilor candidaților corespund resurse semiotice distribuite asimetric. Mai exact, dublu în favoarea candidatului Victor Ponta.

O altă concluzie se referă la orientarea actorilor politici mai degrabă către gesturi de tip *pragmatic* decât către gesturi *referențiale* (McNeill, 2005: 39; Maricchiolo, Gnisci, & Bonaiuto, 2013). Și din această perspectivă rezultatele sunt similare cu cele obținute în alte studii (Streeck, 2008: 156; D'Errico, Poggi, & Vincze, 2013: 185). În plus, observăm faptul că anumite gesturi pragmatice – gesturile tip "inel" (*Ring gestures*), care fac parte din familia gesturilor de *precizie*, și gestul tip "mâini împreunate" (*Joined hands*) –, sunt executate doar de către candidatul Victor Ponta (vezi Fig. 3). Adam Kendon (2004) a observat și analizat aceste două tipuri de gesturi

pragmatice la care facem referire (alături de alte gesturi pragmatice), puternic convenționale, în regiuni din sudul Italiei.

Am văzut faptul că gesturile cu funcție pragmatică performate de actorii politici în timpul schimburilor discursive prezintă o anumită complexitate în interpretare. Este important de reținut faptul că într-un discurs persuasiv mai important decât numărul și tipul de gesturi utilizate este "semnificația pe care acestea o transmit" (Poggi și Vincze, 2009: 79; André et al., 2011: 592-593). Am observat faptul că, în contextul dinamic al schimbului discursiv din dezbaterile televizate, actorii politici au predispoziție către gesturile de tip pragmatic. Acest fapt poate fi explicat prin faptul că astfel de gesturi sunt încărcate cu semnificații specifice – precizează, aduc clarificări –, și transmit mărci semantice asociate cu precizia, rigoarea, eficacitatea discursivă, implicarea în discurs și siguranța exprimării unui punct de vedere. Modul în care fiecare actor politic gestionează astfel de gesturi poate contribui în sens pozitiv sau negativ la eficacitatea persuasivă a discursului.

BIBLIOGRAPHY

ALLWOOD, J., CERRATO, L., JOKINEN, K., NAVARRETTA, C., & PAGGIO, P., 2007, "The MUMIN Coding Scheme for the Annotation of Feedback, Turn Management and Sequencing Phenomena", *Language Resources and Evaluation*, 41(3/4), pp. 273–287.

BURGOON, K. Judee, BIRK, Thomas, & Michael PFAU, 1990, "Nonverbal behaviors, persuasion, and credibility", *Human Communication Research*, 17, pp. 140–169.

CALBRIS, Geneviève, 2003, *L'expression Gestuelle de la Pensée d'un Homme Politique*, Paris, Ed. Du CNRS.

CORBU, Nicoleta, BOȚAN, Mădălina, 2011, *Telepreşedinții. Radiografii unei campanii electorale*, București, Comunicare.ro.

DRĂGAN, Ioan, 2007, *Comunicarea. Paradigme şi teorii* (vol. I), Bucureşti, Editura Rao International Publishing Company.

DRĂGAN, Nicolae-Sorin, 2017, "A Functional Analysis of Final Televised Debates for Presidential Elections in Romania, from December 2009 and November 2014", in BOLDEA Iulian (coord.), *Globalization and National Identity. Studies on the Strategies of Intercultural Dialogue*, pp. 371-385.Târgu-Mureş: "Arhipelag XXI" Press.

ELLESTRÖM, Lars, 2010, "The Modalities of Media: A Model for Understanding Intermedial Relations", in ELLESTRÖM, L. (ed.), *Media Borders, Multimodality and Intermediality*, London, Palgrave Macmillan, pp. 11-48.

JEWITT, Carey, 2009, "An introduction to multimodality", in JEWITT, C. (ed.), *The Routledge handbook of multimodal analysis*, New York, Routledge, pp. 14-27.

JEWITT, Carey, 2013, "Multimodal methods for researching digital technologies", in PRICE, S., JEWITT, C., & BROWN, B. (eds.), *The SAGE handbook of digital technology research*, Los Angeles, SAGE, pp. 250-265.

KENDON, Adam, 2004, *Gesture: Visible Action as Utterance*, Cambridge, Cambridge University Press.

KRESS, Gunther, & VAN LEEUWEN, Theo, 2001, *Multimodal discourses: The modes and media of contemporary communication*, New York, Oxford University Press.

LEMPERT, Michael, 2011, "Barack Obama being sharp: Indexical order in the pragmatics of precision-grip gesture", *Gesture*, 11(3), pp. 241-270.

McNEILL, David, 2005, *Gesture and thought*. Chicago, University of Chicago Press.

MITTELBERG, Irene, 2007, "Methodology for multimodality: One way of working with speech and

gesture data", in M. Gonzalez-Marquez, I. Mittelberg, S. Coulson, & M. J. Spivey (Eds.), *Methods in cognitive linguistics*, Amsterdam, John Benjamins Publishing Company.

MÜLLER, Cornelia, 2004, "Forms and uses of the palm up open hand", in C. Müller, & R. Posner (Eds.), *The semantics and pragmatics of everyday gestures: The Berlin conference* (pp. 234-256). Berlin, Weidler.

MÜLLER, Cornelia, 2013, "Gestures as a medium of expression: The linguistic potential of gestures", in MÜLLER, C., CIENKI, A., FRICKE, E., LADEWIG, S. H., MCNEILL, D., & TEßENDORF, S. (eds.), *Body – Language – Communication. An International Handbook on Multimodality in Human Interaction* (Vol. 1), Berlin, De Gruyter Mouton, pp. 202-217.

MÜLLER, C., LADEWIG, S., H., & BRESSEM, J., 2013, "Gestures and speech from a linguistic perspective: A new field and its history", in C. Müller, A. Cienki, E. Fricke, S. H. Ladewig, D. McNeill, & J. Bressem (Eds.), *Body – Language – Communication: An International Handbook on Multimodality in Human Interaction* (pp. 55-81). Berlin, De Gruyter Mouton.

POGGI, Isabella, VINCZE, Laura, 2009, "Gesture, Gaze and Persuasive Strategies in Political Discourse", in KIPP, M., MARTIN, J.,-C., PAGGIO, P., & HEYLEN, D. (eds.), *Multimodal Corpora. From Models of Natural Interaction to Systems and Applications*, Berlin, Springer-Verlag, pp. 73-92.

O'HALLORAN, K. L., 2011, "Multimodal Discourse Analysis", in HYLAND, Ken and Brian PALTRIDGE (eds.), *Companion to Discourse Analysis*, London, Continuum, pp. 120-137.

ROVENŢA-FRUMUŞANI, Daniela, 1999, *Semiotică, Societate, Cultură*, Iaşi, Institutul European.

SIEFKES, Martin, 2015, "How semiotic modes work together in multimodal texts: Defining and representing intermodal relations", *10plus1: Living Linguistics*, Issue 1, pp. 113-131.

STREECK, Jürgen, 2008, "A case study of the democratic presidential candidates during the 2004 primary campaign", *Res Lang Soc Interact*, 41(2), pp. 154-186.

VINCZE, L., POGGI, I., & D'ERRICO, F., 2014, "Precision in Gestures and Words", *Journal of Theories and Research in Education*, 9(1), pp. 179-198.

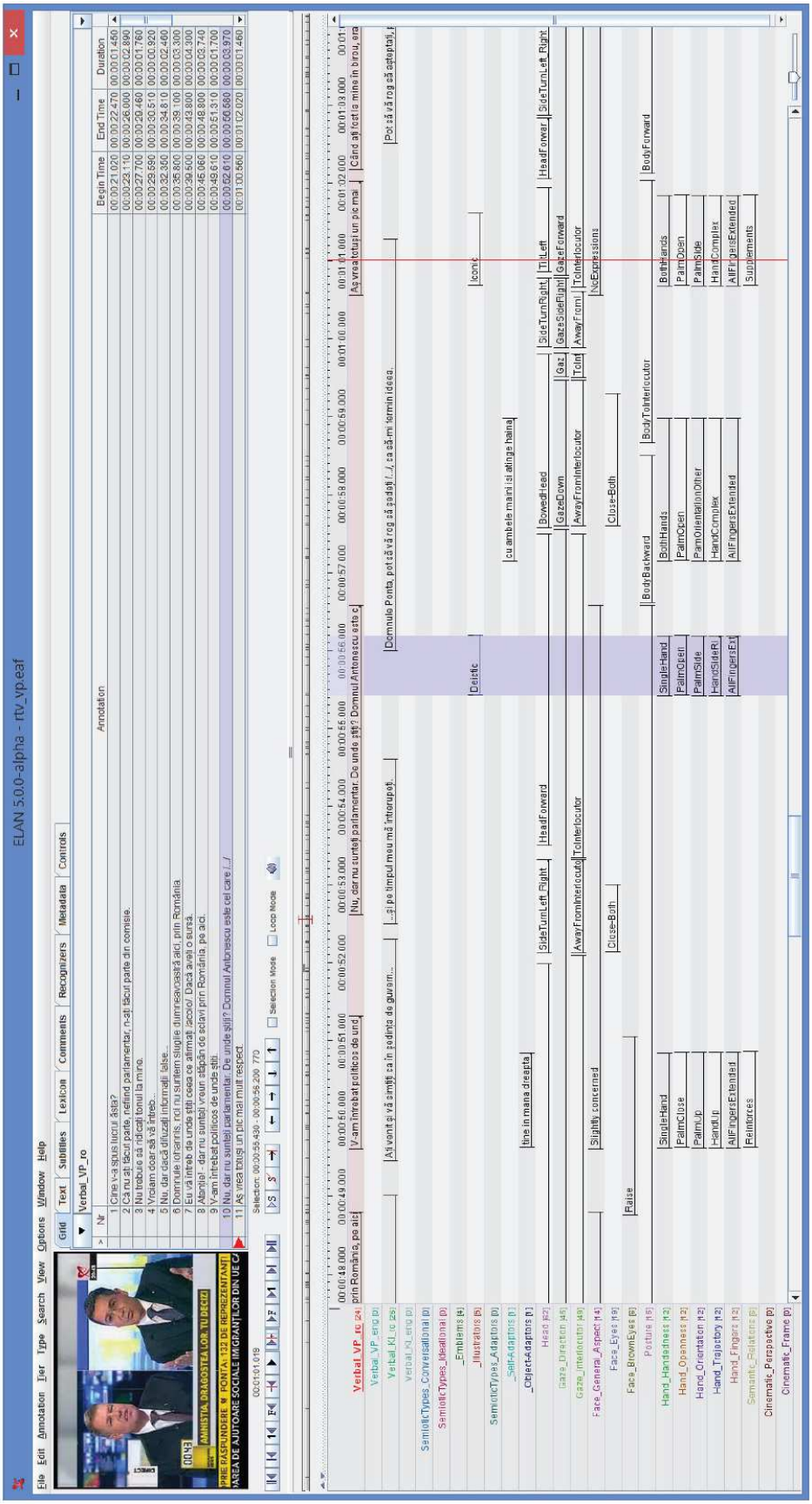

Figura 4. Cadre cu interfața ELAN –Schimb de replici Victor Ponta-Klaus Iohannis, RealitateaTV, 2014

noiembrie 2014 (secvența 6). Gest pragmatic de tip "mâna-deschisă, palma în sus" (*PUOH*) executat de candidatul Victor Ponta (vezi exemplul din Fig. 1c).

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

PSYCHOANALYSIS AND CONSUMER CULTURE

Alexandru Taşnadi, Iustin Emanuel Alexandru, Gheorghe Ustinescu
PhD., PhD Student, PhD Student, Bucharest University of Economic Studies

Abstract: The authors start from the results obtained in psychoanalysis by Sigmund Freud and applied in the emergence and development of consumer culture. The emphasis is laid on the way in which Edward Bernays uses the term „irrational forces" in the manipulation of human behaviors.
In the first decades of the 20th century we witness a transfer of method: psychoanalysis enters the field of public relations and advertising. Subsequently, these will become the drivers of consumerism. In this context, the authors show the reasons for which a consumer society is no longer perceived as sustainable.
Using public relations, Bernays highlights the practical way by which this contributes to public opinion formation. People were given the illusion of being in control. Consumerism becomes an efficient method through which irrational desires of individuals are satisfied, they becoming "happy slaves".
The paper ends by emphasizing some contributions of Victor Lebow to the expansion of consumer culture.

Keywords: consumerism, psychoanalysis, public relations, irrational desires, Victor Lebow.

Introducere

Dezvoltată de Sigmund Freud la începutul secolului al XX-lea, psihanaliza este înțeleasă în primul rând, ca teorie a inconștientului. Ea este legată de trăirile, gândirea și activitățile oamenilor. Procesele psihice inconștiente se desfășoară după alte reguli ale celor conștiente. Sub influența inconștientului se poate ajunge la conflicte între rațional și emoțional, între gândire și simțire. Toate aceste aspecte au fost prelucrate și folosite de Edward Bernays, nepotul lui Freud, pentru a influența masa cumpărătorilor în raport cu producția aflată pe un trend ascendent.

1. Ingineria consimțământului.

Ideile acestui eseu pornesc de la triada: psihanaliză - relații publice - corporații. În fluxul de informații asociat acesteia apar două personaje: Sigmund Freud, tatăl psihanalizei și Edward Bernays, nepotul lui Freud și părintele relațiilor publice. Aceștia au deschis stăvilarul șuvoiului de bunuri materiale ce a sporit continuu dorința lui ″a avea″. Odată cu punerea în practică a operei lor se conturează direcțiile de dezvoltare a societății de consum.

George Washington Hill, era la finele anilor ′30 din secolul trecut, președintele American Tobacco Company. El era clientul lui Bernays în probleme de consultanță. Bernays i-a cerut permisiunea de a consulta în demersurile sale, un medic psihanalist, Abraham Arden Brill, un discipol a lui Freud. Era pentru prima dată când relaționistul Bernays consulta un psihanalist pentru a fundamenta campania sa de relații publice. El dorea să cunoască părerea lui Brill referitoare la țigări ca simbol în consumul lor de către femei. Psihanalistul i-a spus că țigările erau un simbol al puterii masculine. Pentru femei era o provocare. Puteau deveni egale la fumat cu puterea masculină, cu bărbații. Așa s-a născut campania de PR întitulată: ″Torțele libertății″. Presa n-a putut să ignore o astfel de campanie, așa că acțiunea organizată de Paști (1929) a fost relatată în ziarele locale, în cele naționale dar și internaționale. Succesul campaniei i-a relevat lui Bernays puternice legături dintre **produse** și **emoții**. Această observație i-a sugerat consilierului în relații publice că aceeași

conexiune îi explică, în fapt, cauza datorită căreia **oamenii se comportă irațional**. După campania de PR femeile americane n-au devenit mai libere (pentru că au fumat în public) ci s-au simțit independente. Deci, legătura dintre fumat și dreptul femeilor, pusă în evidență de Bernays, le-a indus un **sentiment de independență**.

O a doua reușită, ce constituie un model și în zilele noastre, este punerea în aplicare a conexiunii dintre marketing și volumul de vânzări. Obiectul campaniei îl constituia șunca. O campanie de ambalare a acesteia l-a contactat pe Beranys pentru a găsi modalități de stimulare a vânzărilor. În acest sens, folosind ideile prezentate de Bernays în cartea sa ″Propaganda″, consilierul în PR s-a gândit să opună vechile principii behavioriste cu cele promovate de Freud în psihanaliză.

Potrivit campaniilor vechiului marketing, o creștere a vânzărilor presupunea folosirea anunțurilor publicitare bonusurilor sau reducerilor, pentru a stimula consumul. Stilul freudian pe care-l practica nepotul său, pornea de la premisa și ipoteza principală a procesului de comunicare: influențarea, persuasiunea. Mesajele nu sunt neutre. Pentru a achiziționa produsele, pentru a schimba comportamentul consumatorului este necesar ca mesajele percepute să-i trezească interesul, dorința. Ca urmare, Bernays este și pionierul folosirii acronimului AIDA în procesul de comunicare.

Atenționare → Interes , Dorință → Acțiune

Vechiul marketing se baza îndeosebi pe Informare, pe Zgomot Comunicațional, pe Publicitate. Noul marketing, cu rădăcini în psihanaliză, aducea în discuție arta de a influența, convinge, persuada, seduce, prin care să fie stimulate dorințele. Ca urmare, Bernays a decis să demareze o campanie de PR în stil freudian, punându-și întrebarea: *″Cine influențează ceea ce mănâncă populația?″*

Consultând prin scrisori peste 5000 de medici, a primit răspuns de la 4500, care recomandau un mic dejun consistent: ouă cu șuncă. Aceste aprecieri au ajuns în ziarele vremii pe tot teritoriul SUA, schimbându-se astfel tradiția referitoare la micul dejun. Astfel, influența a schimbat comportamentul ca urmare, Freud a înțeles tot mai mult modul în care nepotul lui folosea principiile psihanalitice pentru influențarea alegerilor, lucru de care s-a convins după lecturarea primei cărți a lui Bernays: ″Cristalizarea opiniei publice″ (1923).

2. Rolul forțelor iraționale în manipularea maselor.

După primul război mondial, începând cu anii ′20, creșterea economică în SUA a condus populația acestei țări spre un trai decent. A început să sporească **prosperitatea** iar **democrația** s-a consolidat.

Odată instalată această stare, **elitele conducătoare** ale vremii o considerau destul de **periculoasă**. Ele erau conștiente de **potențialul** uriaș al maselor în mersul societății americane.

Sociologul francez Gustave Le Bon scria în celebra sa carte ″Psihologia mulțimilor″[1]: ″Mulțimile au îndeplinit întotdeauna în istorie, un rol important″. Raportul individ – mulțime (colectiv) aduce în discuție trecerea de la **acțiunea conștientă** a mulțimilor la cea **inconștientă**.

Edward Bernays este cel care a realizat o îmbinare între ideile lui Gustave Le Bon și psihanaliza freudiană. De aici au rezultat **relațiile publice**. Ca urmare, **metoda lui Freud** ce se baza pe rolul proceselor psihice **inconștiente** devine nucleul procesului de manipulare a maselor în cadrul unei democrații. Această metodă, percepută de elitele conducătoare, dădea senzația existenței unei societăți democratice în care oamenii credeau că dețin controlul.

[1] Gustave Le Bon – Psihologia mulțimilor, Editura Paideia, 1997.

Menționăm faptul că, stilul de viață din prezent se datorează în bună măsură concepției lui Bernays. Ideile sale au apărut și s-au aplicat apoi în Europa, apoi în întreaga lume. Ele au stat la baza instituirii unei noi ordini economico-sociale. Aceasta a condus la nașterea **societății de consum** (consumismului). Se constituie ″sinele consumator″ ce este prezent în realitatea zilelor noastre. Dominația culturii consumiste și perpetuarea creșterii economice liniare pune în evidență caracterul nesustenabil al acesteia, precum și efectele negative ce le are asupra mediului (îndeosebi resurselor).

Bernays a studiat cu mare atenție, manuscrisul cărții ″Introducere generală în psihanaliză″ pe care l-a primit de la unchiul său Sigmund Freud. Pe baza ideilor cărții, el a intuit soluțiile prin care masele din zonele populate ale SUA puteau fi controlate. El avea deja o privire globală referitoare la **forțele iraționale** ce zăceau în interiorul ființelor umane. Aceste forțe au fost asimilate **relațiilor publice**, prin care se putea modifica modul în care simt și gândesc oamenii. Era, de fapt, o intuiție asupra cunoscutei (în prezent) **inteligențe emoționale**.

După cum observă Bernays însuși, în anii ′20 s-au creat condiții pentru aplicarea ideilor sale. Societatea americană a acelor vremuri avea câteva caracteristici definitorii:

a) experiență în practicarea comunicării publice;
b) existența unei prese puternice;
c) industrializarea și efectele ei asupra mediului de afaceri;
d) desfășurarea experienței politice.

Relațiile publice dezvoltate de Edward Bernays se bazau pe triada: informare – persuadare – relaționare. Adică, indivizii urmau traseul acelui acronim AIDA (Atensionare – Interes , Dorință – Acțiune).

La finele secolului XIX și începutul secolului XX au avut loc puternice mișcări sociale. Ele erau considerate periculoase de către elitele politice. Apare inevitabil nevoia de a găsi o altă modalitate de **comunicare cu masele**. Soluția a fost sugerată de Ivy Lee în cazul industriașului John D. Rockefeller (patronul companiei Standard Oil). Ea consta în abandonarea mijloacelor de represiune (în cazul mișcărilor sociale) și trecerea la dialogul cu oponenții. Se realizează astfel o schimbare a principiului ″la naiba cu publicul″ și se adoptă cel privitor la ″un public informat″.

Spre deosebire de Ivy Lee, Edward Bernays avea atuul cunoașterii tehnicilor de psihanaliză. Acest lucru i-a permis să treacă de la ″informarea publicului″ la ″înțelegerea publicului″.

Cunoașterea și **înțelegerea** publicului devin subiecte de cercetare pentru Edward Bernays. În 1922 apare eseul politic al lui Walter Lippmann, ″Opinia publică″, care a constituit o provocare pentru Bernays în a publica ″Cristalizarea opiniei publice″ (tradusă și în limba română). Comparativ cu Lippmann, ce se dorea a fi doar un **analist** al opiniei publice, Bernays tindea spre a deveni un **regizor** al acesteia. Deci, el făcea o diferențiere netă între **a analiza** și **a forma** opinia publică. De aici, și termenul de azi: **formator de opinie**.

În acest context, relațiile publice au devenit o modalitate practică în procesul de formare a opiniei publice. Ulterior, prin publicarea lucrării ″Propaganda″ (1928), aplicarea relațiilor publice se extinde în numeroase domenii. Această lucrare expune modul în care **sunt manipulate masele într-o democrație**.

Aparent, această manipulare este desfășurată de un ″guvern invizibil″, de un grup restrâns de oameni care:

a) modelează mințile;
b) formează opiniile;
c) orientează gusturile, maselor, cetățenilor.

Prin promovarea consumismului, cetățenilor li s-a inoculat iluzia că ei dețin controlul. Dar, în fond, scopul acestuia ete de a transforma cetățenii activi în **consumatori pasivi**, în sclavi ai lucrurilor. Având drept catalizator învățăturile unchiului său,edward Bernays a identificat modalitatea de control al maselor pornind de la impulsurile și dorințele primitive, inconștiente ale oamenilor. Implantarea acestei modalități i-a oferit ocazia de a construi ″sinele consumatorului universal″.

Demersurile sale îl conduc spre concluzia că manipularea subconștientului (atât individual cât și colectiv) conduce la **profit**. Prin urmare, **consumismul** devine un mijloc dominant prin care **dorințele iraționale** ale oamenilor erau satisfăcute. Prin manipulare, acești oameni deveneau ″sclavi fericiți″. Stilul de viață determinat de gândurile, atitudinile și comportamentele oamenilor pe care-l deținem în prezent, ne arată că ideile lui Edward Bernays de acum 100 de ani, se aplică cu consecvență în societatea de consum. Ideile sale s-au extins în zona de afaceri. Astfel, corporațiile americane au găsit în ele metode excelente de a-și extinde piețele. Toate metodele de tip Bernays aveau în vedere strânsa conexiune dintre bunurile/serviciile oferite de **producători** și dorințele inconștiente ale **consumatorilo**r. Expansiunea producției de scară, exprimată la început prin fordism (de la Gerald Ford) în industria auto, a condus la descoperirea metodelor prin care s-ar putea accelera vânzările prin politici ale firmei în domeniul prețurilor.

Dacă până la producția de masă, sau cum spunea Victor Lebow ″enorma capacitate de producție″, accentul se punea pe nevoi, durabilitate și funcționalitate, după implementarea ideilor lui Bernays, îndeosebi în publicitate, accentul se pune pe viteza de rotație a capitalului, pe planificarea uzurii morale, pe scurtarea duratei de viață a produsului. Modelul de producție – consum, devenea supus principiului: consumați, consumați ... aruncați.

Prin publicitate se avea în vedere, nu decizia **rațională** a omului ci dorințele sale **inconștiente**. Toate ideile lui Edward Bernays au contribuit la formarea și extinderea **culturii consumiste**. Prin aceasta, oamenii **cumpără** bunuri pe care nu și le doresc și caută să-și **satisfacă** dorințe pe care nu le au.

3. Rezistență față de magia consumistă.

După anii ′90 societatea românească a trecut de la **comunism** la **consumism**. De atunci și până în prezent, politicile economice ce susțineau creșterea economică a României au imprimat populației înclinația spre consum. Acesta a devenit motorul principal al creșterii economice cu ritmul căreia (peste 7%) ne lăudăm în ultimii ani. În diverse sectoare economce, identificăm dovezi ale abundenței și creșterii consumului (productiv sau neproductiv). Abundența, belșugul, acumulările materiale au devenit forme de exprimare ale lui ″a avea″. Ele au devenit noile valori ce dinamizează societatea. Ne-am abandonat în brațele consumismului. Ne-am lăsat seduși de fiicele sale: publicitatea, moda sau creditul de consum. Desigur, în sine, consumul nu este condamnabil. Dar, am renunțat la orice rezistență în fața suveranității sale , în fața exclusivității lui.

Alergăm după bani, muncim până la epuizare ca să consumăm. Desigur, de la bunuri de subzistență[2] , până la cele de lux[3]. Dar, mai avem consumul de servicii educaționale, de loisir, de pregătire profesională, de recreere (turism, spectacole, competiții sportive).

Și aici, intrăm în cursa șobolanului[4]: cu cât consumăm mai mult, cu atât ne dorim mai mult. Arthur Schopenhauer remarca faptul că omul nu este niciodată mulțumit cu ce are. Acest ″mai

[2] Potrivit Piramidei lui Maslow
[3] Numite și bunuri Veblen, ce definesc obiectul consumului ostentativ.

mult″ înseamnă: ce-i mai nou, ce-i la modă, ce-i mai calitativ superior, ce-i mai altfel, ce-i mai special! Și, așa cum spunea Victor Lebow se ajunge la un consum ″mai scump″. Ca urmare, ne vom strădui să muncim mai mult. Ne mai luăm un job. Ne trebuie resurse financiare mai mari. Mai mulți bani! Deși ″alergăm″ bezmetici prin viață pentru noi, pentru a avea mese tot mai pline, gospodării tot mai faimoase, în fapt ne îndepărtăm de noi iar sufletele legate de ″a fi″ se deșertifică tot mai mult. Ca urmare, creștem material dar coborâm pe cale spirituală. Viața ajunge să ne trăiască pe noi. Se ajunge la obiectualizarea omului. El devine din **subiect** al proceselor sociale în **obiectul** acestora. Relațiile dintre oameni devin supuse legilor pieții. Papa Francisc I, condamnă ″fetișismul banilor și dictatura economiei fără chip, fără nici un obiectiv uman″. Ba mai mult, omul este redus la una din necesitățile sale: **consumul**. Și, uneori este mai rău pentru că el însuși este considerat bun de consum pe care putem să-l utilizăm și apoi să-l aruncăm ca un ″rebut″ (sau gunoi)[5].

Asaltul mesajelor publicitare, conduce la o ″deteriorare″ a raportului nostru cu sinele, cu semenii. Această stare de fapt, ne determină să abandonăm orice rezistență în fața magiei consumiste. Toate produsele ce intră în casa noastră prin reclamele de guerilă aduc cu ele, fel de fel de valori, simboluri sau moduri de viață cu care suntem anesteziați. Adesea dorințele sunt fabricate. N-avem nevoie de acele produse.

Toate aceste reflecții asupra consumului nu înseamnă că dorim să promovăm o viață în asceză, în sărăcie sau să refuzăm progresul. Dar, vrem să detronăm consumul de pe poziția sa de monopol, de criteriu unic de valoare socială. Este nevoie de o distanță între acele bunuri de consum și stilul nostru de viață bazat pe discernământ, cumpătare și decență.

Se poate intui soluția prin care o societate de tip ecolonomic[6] poate promova o prosperitate de tip decență. Totul pornește de la ideea că VIAȚĂ = TIMP. Ca urmare, timpul, din ce în ce mai mult alocat muncii pentru a obține banii necesari creșterii consumului înseamnă viață pierdută.

Corporațiile, mânate de profit, inventează un munte de dorințe superflue. Cumpărăm lucruri noi, aruncăm ce e vechi, cheltuim astfel **timp din viață**. Însă, atunci când cumpărăm ceva, nu cumpărăm cu bani. **Cumpărăm cu timp** din viață, pe care a trebuit să-l petrecem câștigând acei bani. Ideea fundamental-existențială este că **viața nu poate fi cumpărată cu bani**. Viața devine din ce în ce mai scurtă. Intensitatea muncii crește. Vrei să obții tot mai mulți bani în unitatea de timp. Viziunea ta consumistă te conduce la criteriul de performanță: $\pi = B / T$, unde π - ″rodnicia″ ta în câștigarea banilor, B – cantitatea de bani, T – timpul de muncă. Pentru a consuma mai mult, vrem ca $\pi \rightarrow \max$! Este oare ″rațional″ să-ți petreci astfel viața și libertatea?

Cum să generăm un salt de conștiință pentru a ajunge să trăim mai modest, mai în decență? Putem cheltui resursele pe lucruri care sunt cu adevărat importante. Că actualul model de dezvoltare este nesustenabil este o realitate. Principala cauză este proasta guvernare politică. Conducătorii se luptă pentru putere și uită de oameni, de problemele majore ale comunității sau națiunii.

Ceea ce contează este ″mâine″. Fiecare generație învață din experiențele sale trăite direct. Uneori, trebuie să-ți aduci aminte de trecut. Altfel, riști să-l repeți.

4. Victor Lebow și bifurcarea paradigmei consumismului.

[4] Evidențiată de Robert Kiyosaki în remarcabila sa carte ″Tată bogat, tată sărac″, Editura Curtea Veche, București, 2000.

[5] http://www.lacroix.com/Actualite/Monde/Le-pope-de-sance-ladictature-de-l-economie-sans-visage-2013-05-16-960711

[6] C-tin Popescu – Modul ecolonomic de gândire, Editura Eco Print, Satu Mare, 2017.

În 1955 apare publicat în ″The Journal of Retailing″, un articol al economistului Victor Lebow cu titlul ″Concurența prețurilor″. Ne reține atenția o afirmație strâns legată de subiectul abordat:

″Economia noastră extrem de productivă ne cere să facem din consum un mod de viață, să transformăm cumpărarea și utilizarea bunurilor în ritualuri, să căutăm satisfacțiile noastre spirituale și egoul în consum ...″

Urmează o afirmație și mai accentuată:

″Aceste mărfuri și servicii trebuie oferite consumatorului cu o urgență deosebită. Noi cerem nu numai un consum forțat ci și unul mai ″scump″. Avem nevoie de lucruri consumate, arse, uzate, înlocuite și aruncate într-un ritm tot mai mare...″

Realizarea acestor ″obiective″ presupune ca guvernele, corporațiile, comercianții și grupurile de interese să furnizeze populației ″doze″ constante de consumism, de speranță, de fericire și non-durabilitate. Prin manipulare, populația a fost condusă pe calea consumismului. Trendul consumismului imprimat de campaniile de relații publice promovate de Edward Bernays, începând cu anii ′20 ai secolului trecut, a fost evidențiat și mai mult de Victor Lebow. După anii ′50, economiile occidentale au devenit stabile, creșterea economică s-a accentuat, iar resursele (mai ales petrol și cărbune) se considerau abundente. După lucrările lui Bernays, Gustave Le Bon, Walter Lippmann și Ivy Lee, elitele și-au dat seama că pentru a controla masele într-o democrație, pentru a atenua mișcările sociale, pentru a spori prosperitatea printr-o creștere economică susținută, se pot folosi de instrumente eficiente prin care se realizează trecerea de la cetățeni la consumatori. Alegătorii, cetățenii sunt ″îndemnați″ spre adoptarea principiului societății de consum: consumați, consumați,... aruncați. Orice altceva este irelevant.

Adesea, economia este privită precum un organism viu. Grupurile de interese dominante în structurile financiare, din guvern, corporații și zona politică, discută despre : creștere, investiții, credibilitate, cerere, stimulente și consum. Toate acestea constituie mijloace de a relaxa ori satisface economia. Populațiile s-au trezit atașate de ″ceva″ prin care ar deveni fericite pe termen lung. În **filosofia budistă** atașamentul este unul din obstacolele ce provoacă suferința ființelor umane. Atașamentul (adicțiunea) provoacă pofta, dorințe și nesiguranță. El reflectă dorința de a ține și conserva o stare permanentă de non-separație față de un lucru sau persoană.

Oamenii se atașează de obiecte, de lucruri fizice, dar și de realații, idei sau opinii. În acest context, asociem **fericirea**, succesul sau împlinirea în raport cu aceste lucruri din exteriorul nostru. Se instalează în ființa umană speranța că vom găsi o **fericire de durată**. Omul speră că astfel va ajunge acolo unde dorește.

Actualul model economic din occident, bazat pe cei doi piloni fundamentali: creșterea și prosperitatea, ne seduce cu formele sale de manifestare: **dorința** și **satisfacția externă**. Totuși, printre cetățenii țărilor dezvoltate (tot mai mulți dintre ei) sunt din ce în ce mai mulți cei care cred că fericirea (mulțumirea) vine numai din interior. Ea nu poate fi cumpărată, vândută sau acumulată într-un depozit.

Oricât de ofensive ar fi afirmațiile lui Lebow, în articolul amintit, ele puneau în evidență direcția în care se îndrepta societatea postbelică în secolul trecut. În prezent, suntem prizonierii unui model de consum înalt, aflat în creștere și cu un impact tot mai negativ asupra planetei și sănătății întregii societăți.

Acest consum înalt, desfășurat într-o economie liniară, îmbracă forma lucrurilor de unică folosință, locuințelor peste nevoile normale, orașelor în expansiune, mașinilor mari și de mare viteză. Paradigma creșterii continue servește interesului elitelor. Potrivit rapoartelor Oxfam,

prezentate la Forumul Economic Mondial de la Davos, se crează condiții prin care averea lor crește. Restul populației este fascinată de consumul bunurilor materiale ce conduce la percepția de împlinire.

În orice caz, fantezia unui economist de la mijlocul anilor ′50 nu mai constituie calea de urmat a unei societăți progresiste din 2018. pe măsură ce urmăm calea trendului consumist ne dăm seama de caracterul nesustenabil al actualului model liniar de dezvoltare.

BIBLIOGRAPHY

1. Edward Bernays – Propaganda, Editura Alexandria Publishing House, București, 2014.
2. Gustave Le Bon – *Psihologia mulțimilor*, Editura Cartex 2000, București, 2016.
3. Walter Lippmann – *Opinia publică*, Editura Comunicare.ro, București, 2009.
4. Edward Bernays – *Cristalizarea opiniei publice*, Editura Comunicare.ro, București, 2003.
5. Papa Francisc I – *Enciclica Laudato Si*, www.magisteriu.ro
6. Viorel Rotilă – *Omul societății de consum*, Editura Institutul European, Iași, 2011.
7. Jean Baudrillard – *Societatea de consum. Mituri şi structuri*, Editura Comunicare.ro, București, 2008.
8. Al. Ries, Jack Trout – *Poziționarea. Lupta pentru un loc în mintea ta*, Editura BRANDBUILDERS GRUP, 2004.
9. Sigmund Freud – *Despre psihanaliză*, Editura Trei, București, 2014.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

SETTING OBJECTIVES IN COMMUNICATION STRATEGIES

Gheorghe Ustinescu
PhD Student, Bucharest University of Economic Studies

Abstract: In this paper, the author builds on the triad of strategy – objective – purpose which is used in the development of communication plans. In the center of the issue lies the communication task, expressed through the acronym AIDA. It is shown that the communication process takes place on three levels, from the cognitive level it passes on to the attitudinal one and then to the behavioral one, eventually leading to change. We successively analyze the components of the objectives settled after the diagnostic analysis run with regard to the economic organization. In the end of the paper, we interpret the interdependence between objectives, publics and messages.

Keywords: strategy, purpose, objective, communication task, message.

l. Noţiunea de strategie

Strategia este o abordare pe care o organizaţie o alege în scopul obţinerii unor rezultate anticipate (dorite). Ea este realizată în funcţie de împrejurări, constrângeri, întâmplări, evenimente, acţiuni ce perturbă planul desfăşurării obiectivelor organizaţiei. Ţinând cont de condiţiile de incertitudine în care-şi desfăşoară activitatea, strategia o putem considera o artă de a pune în practică obiectivele puse în evidenţă de managementul firmei.

Pentru a obţine performanţă, pentru a evita greşelile de management, este necesară a se construi o strategie. Referindu-ne la comunicare, ce se desfăşoară la cele trei niveluri (cognitiv, atitudinal, comportamental), se vor folosi mijloace diferite pentru a informa sau pentru a schimba.

Aici este vorba de o schimbare profundă sau una superficială. De pildă, nu determinăm clienţii să încerce o nouă marcă de detergent în acelaşi mod în care încercăm să-i convingem să consume cantităţi mai mari din alt produs.

Pentru fiecare nivel de comunicare se elaborează strategii adecvate pentru atingerea obiectivelor. Conform unor studii ale specialiştilor, comportamentul unui individ poate fi evidenţiat printr-o matrice : C = (c_{ij}). Vezi Tabelul 1.

Tabelul 1. Comportamentul unui individ

i \ j	SUPERFICIAL	PROFUND
UNIC	c_{11}	c_{12}

REPETAT	c_{21}	c_{22}

Sursa: Figură realizată pe baza informaţiilor preluate din Lindon, D. *Marketing politique et socia*l, Paris, Dalloz, 1976

De pildă:

c_{11} – vaccinarea împotriva rujeolei;

c_{12} – semnarea unei petiţii împotriva schimbării legilor justiţiei;

c_{21} – transmiterea unui mesaj al companiei APA NOVA, pentru evitarea risipei de apă într-o gospodărie;

c_{22} – deprinderea de a bea ceai;

Deci, dacă este relativ uşor să înştiinţăm despre un produs, serviciu, inovaţie, eveniment, doctrină, cauză sau o idee, este mai greu să convingem pentru a fi acceptate, dorite şi relativ greu să fie folosite sau adoptate.

Profesionistul în relaţii publice ştie că o problemă pe care a identificat-o într-o organizaţie "O" nu interesează a priori, pe nimeni. Aceasta apare ca o problemă oarecare. Dar, acelaşi profesionist este conştient de faptul că problema ar trebui transformată într-o prioritate pentru top-managementul organizaţiei, respectiv într-o miză socială sau un simbol.

Toate strategiile trebuie construite în asociere cu starea finală S_F avută în vedere. Cu alte cuvinte, ele se aleg în raport cu dorinţa echipei manageriale. De pildă, vrem să persuadăm un public-ţintă pentru a reacţiona la un bonus sau o reducere de preţ sau dorim să-l convingem, printr-o campanie de PR, prin care să-l sensibilizăm şi să conştientizeze mesajul?

În prima situaţie, identificăm un comportament de tipul c_{11} , iar în a doua situaţie, un comportament de tipul c_{22} . Rezultă că profesionistul în relaţii publice va utiliza strategii pentru informare (zgomot comunicaţional), sau pentru a determina o schimbare a atitudinii, ori pentru a induce o schimbare de comportament.

De pildă, strategiile ce vizează conservarea şi îmbunătăţirea imaginii publice a guvernului vor fi diferite de cele care au în vedere adoptarea unui anumit comportament al populaţiei legat de referendumul privind familia şi modificarea Constituţiei. De multe ori, strategiile diferă şi în raport de identitatea sursei de informaţii ce transmite mesaje canalului de comunicare (c). Dacă pentru premier sau preşedinte este suficient să spună ceva pentru a atrage atenţia canalelor media, nu acelaşi lucru putem spune despre organizaţii ale societăţii civile (ONG-uri), care trebuie să folosească diferite mijloace pentru obţinerea "zgomotului comunicaţional".

Ca urmare, o organizaţie poate adopta discreţie sau tăcerea, lucru ce nu costă nimic. Sau, să construiască strategii comunicaţionale bazate pe resurse însemnate, în cadrul cărora putem opta pentru diverse variante. Aceste strategii le regăsim în planul de comunicare al organizaţiei elaborat de comunicator.

2. Dialectica: scop - obiectiv

Elaborarea unui plan de comunicare este unul din atributele relaţionistului. În urma unei analize diagnostic se identifică problemele ce vor constitui temelia strategiilor pentru care optează profesionistul. Înainte de începerea elaborării trebuie să ne definim paşii de urmat. Din noianul de

probleme desprindem pe cele ce sunt prioritare. De pildă : se propune îmbunătăţirea imaginii firmei, lansarea unui nou produs, împărtăşirea unei noi idei, prezentarea organizaţiei în spaţiul public sau mediatic.

Când profesionistul realizează o analiză diagnostic el intreprinde, de fapt, o cercetare. Totodată, el va hotărâ ce temă are strategia, va dobândi acordul managementului şi va propune momentul cel mai propice pentru a fi demarată. În procesul de cercetare profesioniştii se bazează fie pe argumente raţionale sau uneori pe abordări emoţionale. De pildă, creşterea capitalului de simpatie sau fidelizarea clienţilor. Opţiunea pentru tema strategiei o realizează comunicatorul. Acesta trebuie să susţină pertinenţa ei. În urma cercetării intreprinse PR-istul identifică o mare diversitate de probleme. După identificarea lor, acestea ar trebui translatate într-un cadru mai larg pentru a fi înţelese mai bine, în toată amploarea lor. Ca urmare, profesioniştii în relaţii publice după ce au stabilit problema ce constituie tema strategiei se vor transpune în starea de fapt a organizaţiei.
La debutul cercetării, el va analiza starea iniţială (S_0) ce corespunde organizaţiei "O".
Starea iniţială cuprinde diverse elemente. Cunoaşterea lor permite comunicatorilor să fundamenteze pe baze solide, planul de comunicare. Aceste elemente vizează organizaţia (de pildă : cultura şi imaginea acesteia), personalitatea organizaţiei, obiectul de activitate, publicurile (P) şi felul în care ele se raportează la dorinţele organizaţiei, circumstanţele mediului şi rezultatele implementării anterioare a unor planuri de comunicare.

Comunicatorii vor stabili stare iniţială (S_0) deoarece paşii următori în realizarea planului se vor corela cu S_0 . Folosind metode specifice în analiza întreprinsă, PR-istul va cunoaşte ansamblul problemelor ce trebuie gestionate. Prin urmare, un plan de comunicare va începe întotdeauna cu definirea stării iniţiale (S_0) a organizaţiei.

Transpunerea în practică a planului de comunicare presupune folosirea paradigmei instrumentale a comunicării (prezentată în Fig.1).

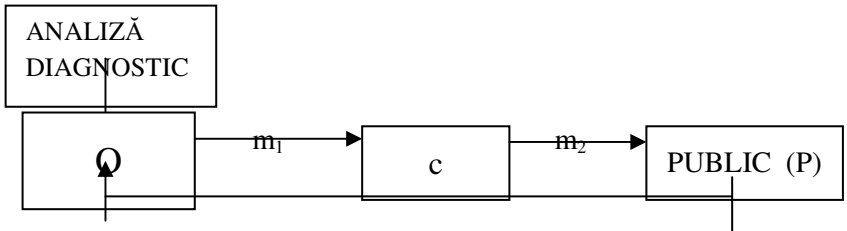

Figura 1. Paradigma instrumentală a comunicării

După ce în urma cercetării sale comunicatorul a identificat starea iniţială, aceasta e necesar a fi transpusă în câteva obiective operaţionale. Acestea vor ilustra ce doreşte să obţină organizaţia după implementarea planului de comunicare. Deci, relaţionistul încearcă să definească o stare finală (S_F).

Deci, pentru a elabora o strategie eficace în plan communicational şi pentru a măsura efectele transpunerii ei în practică, profesioniştii vor stabili care sunt obiectivele ce vor determina atingerea stării finale. În acelaşi timp, se impune o evaluare a calităţilor respectivei strategii. Această evaluare este greu de făcut dacă respectivele obiective au fost identificate prost, sunt irealizabile, respectiv nerealiste. Obiectivele operaţionale rezultă din analiza situaţiei iniţiale. Acestea nu trebuie confundate cu scopurile stabilite de communicator. Astfel, un scop este o orientare, o dorinţă, o intenţie pe care organizaţia (O) şi-o stabileşte. În schimb, obiectivul reprezintă un rezultat concret, măsurabil pe care doreşte să-l realizeze organizaţia. Deci, este necesară o translatare de la scop la obiectiv. Între scopuri şi obiective nu trebuie realizate confuzii. În acest caz, se ajunge la eşec. Un scop poate fi asociat diferitor organizaţii. În schimb, un obiectiv

corespunde doar unei anumite organizaţii. De pildă, creşterea volumului de vânzări la diverse mărci de ciocolată este scopul urmărit de producătorii în acest areal. Dar, reducerea abandonului şcolar cu 3% în 2018 în rândul tinerilor cu vârste între 15 – 25 de ani, poate fi un obiectiv al oricărui Inspectorat Şcolar Judeţean.

Această abordare o regăsim şi în campaniile de PR din domeniul social. De pildă, dorinţa de a limita răspândirea virusului rujeolei poate constitui un scop al autorităţilor din medicină. Dar, acest lucru nu poate fi un obiectiv într-o eventuală campanie. Însă, dorinţa de a-i determina pe părinţi să-şi vaccineze copiii între 3 -7 ani, pe durata anului 2018, pentru a reduce mortalitatea cu 80% este un obiectiv al autorităţilor din sănătatea publică.

Prin urmare, orice obiectiv are în definirea lui şi gradul de schimbare pe care vrem să-l realizăm.

3. Componentele obiectivelor.

Orice obiectiv stabilit este o dorinţă, o intenţie de a acţiona în raport cu un public ţintă. Prin această acţiune se parcurge distanţa dintre starea iniţială (S_0) la starea finală (S_F). Conform unor cerinţe ale teoriei sistemelor, dorinţa de acţiune va fi astfel stabilită încât să fie măsurabilă, observabilă şi mărginită în timp. Precizarea în mod corect a obiectivelor operaţionale este însemnată, deoarece paşii parcurşi în derularea planului de comunicare sunt stabiliţi încât obiectivele să fie atinse.

Totodată, stabilirea acestor obiective necesită efectuarea unor alegeri determinate de costul alegerii (costul de oportunitate). Un obiectiv odată ales, va cere să abandonăm pe celelalte în favoarea sa.

PR-iştii consideră că stabilirea unui obiectiv necesită precizarea componentelor acestuia:

OC – obiectul procesului comunicaţional;
DC – destinaţia comunicării;
NC – nivelul comunicării;
GS – gradul de schimbare în bine rezultat în urma procesului comunicaţional;
TC – timpul derulării procesului comunicaţional.

Deci, fiecare obiectiv operaţional (OB) va îmbrăca forma:

OB = (OC, DC, NC, GS, TC)

Am precizat anterior că un scop nu trebuie confundat cu un obiectiv. Un scop este o dorinţă, o intenţie. Totdeauna el va fi formulat într-un mod general. De aceea, acest scop ar trebui transformat în ceva concret, măsurabil. Ca urmare, este necesară trecerea de la un scop operaţional la un obiectiv. Cu alte cuvinte, transformăm dorinţa, intenţia într-o precizare concretă ce o punem în strategia de comunicare. În consecinţă, prima componentă a obiectivului (OB), adică obiectul procesului comunicaţional (OC) trebuie stabilit într-un mod precis. Totodată, comunicatorul va lua în considerare faptul că nu va transmite mesjul tuturor şi în acelaşi timp. El va trebui să aleagă destinaţii specifice, particulare. De exemplu: ne adresăm acţionarilor firmei? dorim să motivăm personalul angajat? încercăm să neutralizăm atacurile firmelor concurente? Fiecare destinaţie (public specific) presupune un obiect comunicaţional specific. Deci, publicul determină obiectul procesului comunicaţional.

Comunicatorii cunosc faptul că diversele categorii de public nu au starea de spirit identică. De exemplu, anumite publicuri n-au aflat care este personalitatea organizaţiei. Adică produse, servicii, idei, inovaţii sau evenimente organizate. Alte publicuri cunosc această personalitate dar sunt ostile. Pot exista publicuri care cunosc produsele, sunt interesate de ele dar nu le

achiziţionează. Ne punem întrebarea la ce nivel de comunicare apelăm: cel cognitiv (N_1), atitudinal (N_2) sau comportamental (N_3). Pentru fiecare destinaţie (categorie de public) este necesară precizarea nivelului de comunicare. Prin urmare, există o corespondenţă între specificitatea unui public şi nivelul de comunicare.

După precizarea primelor trei componente, profesionistul în relaţii publice va stabili gradul de schimbare în urma implementării planului de comunicare. De exemplu, vrem să creştem volumul de vânzări cu 10% şi reputaţia cu 5% măsurată pe o scală de la 1 la 5. Deci, după ce au precizat obiectivele operaţionale, corespunzătoare fiecărei organizaţii "O", comunicatorii vor cerceta existenţa unui lanţ cauzal de forma:

Categorie de public → Obiect al procesului comunicaţional → Nivel de comunicare → Grad de schimbare → Timp de comunicare

Ei vor preciza şi durata, timpul de comunicare (TC), care ar fi necesar atingerii obiectivului operaţional. De pildă, dorim să reducem abandonul şcolar cu 3% pe parcursul anului 2018.

Starea de spirit constatată prin studierea diverselor categorii de public, este importantă pentru elaborarea mesajelor (m_1, m_2). Aceste publicuri posedă grade diferite în plan cognitiv, atitudinal şi comportamental. Atunci când precizăm obiectivele operaţionale ale unei strategii vom menţiona şi nivelul specific de comunicare (N_1, N_2, N_3) ce corespund diferitor categorii de public.

Mesjele (m_1, m_2) reprezentate în Fig. 1, şi aparţinând paradigmei instrumentale ce poate fi formulată (O, c, P) trebuie să întâlnească un public receptiv. Fiecare public specific trebuie să înţeleagă obiectul procesului comunicaţional (OC). Doar astfel se obţine o schimbare de comportament.

Deci, derularea procesului comunicaţional între starea iniţială şi starea finală, poate urma succesiunea: zgomot comunicaţional → comunicare → schimbare.

4. Concluzii

În adoptarea obiectivelor necesare construcţiei unei strategii de comunicare trebuie să ne ferim de confuzia scop – obiectiv. Subliniem nevoia imperativă de a formula obiectivele operaţionale utilizând cele cinci componente aferente.

Pentru relaţionişti este destul de dificilă transpunerea în elemente măsurabile a componentelor menţionate. Prin urmare, întotdeauna când vom stabili obiective com arăta şi modul în care pot fi măsurate, evaluate. Dacă nu putem să identificăm componente măsurabile este mai bine să schimbăm obiectivele.

Rezultă că atunci când vom construi strategia de comunicare trebuie să avem şi mijloace de anticipare a rezultatelor aşteptate precum şi cele de control.

De aceea, PR-iştii vor propune diverşi indicatori de performanţă care să exprime eficacitatea proceselor comunicaţionale. Componentele asociate fiecărui obiectiv operaţional sunt relativ uşor de urmărit. Ca urmare, putem spune că fiecare obiectiv atins va reflecta rezultatul scontat.

BIBLIOGRAPHY

1. Tasnadi A., Ungureanu R., *Relatii publice* (partea a – II - a), Editura ASE, Bucuresti, 2005
2. Cornescu V., Marinescu P., Curteanu D., Toma S., *Management - de la teorie la practică,* Univesristatea din Bucureşti, 2004.
3. Dagenais B., *Profesia de relationist,* Editura Polirom, Iaşi, 2002.

4. Borţun D., *Relaţiile publice şi noua societate*, Editura Tritonic, Bucureşti, 2012.
5. Stoica M. M., *Introducere în relaţii publice*, Editura Pro Universitaria, Bucureşti, 2010.
6. Nicoleta Dospinescu, *Relaţii publice, comunicare media şi managementul reputaţiei*, Editura Tehnopress, Bucureşti, 2011.
7. Camelia Cmeciu, *Tendinţe actuale în campaniile de realţii publice*, Editura Polirom, iaşi, 2013.
8. Pop Doru, *Introducere în teoria relaţiilor publice*, Editura Dacia, Cluj Napoca, 2000.
9. Doug Newsom, Judy Van Slyke Turc, Dean Cruckeberg, *Totul despre relaţiile publice*, Editura Polirom, Iaşi, 2010.
10. Cristina Coman, *Comunicarea de criză*, Editura Polirom, Iaşi, 2009.
11. Ion Chiciudean, Valeriu Tones, *Gestionarea crizelor de imagine*, Editura Comunicare.ro , Bucureşti, 2012.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

EXPLORING THE IMPACT OF PARENTING STYLES ON ADOPTION OF ANTI-SOCIAL BEHAVIOR AMOUNG YOUNG PEOPLE

Liviu Marius Gînju
PhD Student, "Al. Ioan Cuza" University of Iași

Abstract: This study is an analysis of the impact of parenting styles on the adoption of anti-social behavior among young people. The parenting styles are basically ways of educating chlindren through parent-child interaction, their research based on three components: emotional relationship between the child and parents, parental behavior and methods and their sets of values.

Keywords: parenting, parenting styles, criminal behavior, criminal offence, young people

I. Aspecte generale privind stilurile parentale și comportamentul infracțional

Activitatea de evaluare psiho-socială a persoanelor care au săvârșit infracțiuni a reliefat faptul că una din cauzele care a stat la baza adoptării unui comportament antisocial este reprezentată de mediul familial de proveniență. Acesta este concretizat prin stilul parental pe care părinții l-au adoptat în relația cu copiii lor, aspect care își pune amprenta atât asupra educației și sistemului de valori, cât și asupra modului de raportare și relaționare cu semenii lor. Astfel, de nenumărate ori, săvârșirea unei infracțiuni a apărut ca un răspuns al individului la comportamentul abuziv sau neglijent al părinților, ca modalitate inconștientă de a solicita atenție sau ca atitudine de protest față de comportamentul acestora. Din acest considerent, un stil parental dezadaptativ de tip autoritar, hiperprotectiv sau neglijent poate induce un deficit puternic la nivelul imaginii de sine, dificultăți de relaționare, comunicare și, în mod frecvent, un nivel scăzut de empatie corelat direct cu o capacitate diminuată de a recunoaște și de a transmite emoții. De asemenea, orientarea către grupuri cu preocupări antisociale reprezintă o manieră inconștientă prin care tinerii evadează de la controlul exercitat într-o manieră abuzivă dar cu "bune intenții" manifestat de către părinți.

II. Cercetări recente privind legătura dintre stilurile parentale și comportamentul infracțional

Lucrările de specialitate din domeniu atât cele clasice, cât și cele contemporane postulează că părinții reprezintă principalii agenți de socializare și sunt responsabili pentru transmiterea valorilor și normelor necesare pentru implementarea standardelor culturale de competență pentru adulți. Astfel, familia joacă un rol important în dezvoltarea copiilor, motiv pentru care este necesară identificarea acelor aspecte ale familiei care sunt corelate cu dezvoltarea copiilor. Totodată, studiile au arătat că dezvoltarea emoţională şi socială a copiilor este puternic influenţată de stilul parental (Landry, Smith, Swank, Assel & Vellet, 2001; Kaufman, Gesten, Santa Lucia, Salcedo et al, 2000; Rossman & Rea, 2005).

Stilurile parentale sunt în esență moduri de educare a copiilor prin interacţiune părinte copil. Fiecare părinte are propriul său stil de educare a copiilor de aceea stilurile parentale nu sunt la fel pentru toată lumea. Conform Nancy Darling și Laurence Steinberg, stilul parental este „un ansamblu de atitudini direcționate spre copil, care îi sunt comunicate copilului și care, luate împreună, creează un climat emoțional unde sunt exprimate comportamentele părinților. Aceste

comportamente le includ atât pe cele specifice, precis direcționate spre un obiectiv, intenționate cât și pe cele neintenționate ca gesturi, schimbări în tonul vocii, expresii spontane etc.

Încă din deceniile trei-patru ale secolului al 20-lea există această preocupare pentru stilurile parentale, adică ce anume din atitudinea părinților influențează creșterea copiilor și în ce fel. Influența comportamentului părinților asupra dezvoltării copiilor a fost o urmare naturală atât a teoriilor behavioriste, cât și a celei freudiene: behavioriștii susțineau că părinții au un rol central pentru că ei le formează comportamente copiilor, iar Freud susținea că omul are un set de date biologice individuale care vin în contradicție, uneori, cu ce vor părinții să le inculce.

Studiile care au cercetat stilurile parentale s-au bazat pe trei componente: relația emoțională dintre copil și părinți, comportamentul și metodele părinților și setul de valori al părinților. Aceste trei componente au fost tratate de către cercetători, în încercarea de a analiza stilurile parentale, separat. Astfel, a existat un model psihodinamic care se ocupa cu studierea relației părinte-copil sau un alt model care se concentra pe metode fără a ține cont de ceilalți factori. Se pare, însă că stilurile parentale nu pot fi cercetate decât prin corelarea relațiilor emoționale cu metodele plecând de la sistemul de valori al părinților.

Diana Baumrind este prima care în 1966 reușește să pună bazele unui model teoretic care să încorporeze încercările anterioare. În viziunea ei, valorile spirituale ale părinților și părerile lor despre rolul de părinte sau despre natura copiilor, ajută la identificarea unor tipuri de practici și atitudini. Inițial ea identifică trei tipuri de stiluri parentale: indulgent, autoritar și democratic, bazându-se pe nivelul de control pe care părinții îl impun în relația lor cu copiii. Părinții care diferă în modul în care folosesc autoritatea se pare că diferă și în alte aspecte.

Spre deosebire de alți cercetători dinainte, Baumrind spune în articolele ei că stilurile parentale sunt caracteristici ale părinților și nu ale relației părinte – copil. Putem spune, deci, că indiferent de cum ar fi copiii, părinții se impun în modul care le este caracteristic.

Au existat însă și voci care au criticat această teorie inițială a lui Baumrind, cum ar fi Lewis. Problema pe care a ridicat-o a fost că nu gradul înalt de control al stilului democratic dezvoltă independența copilului, ci comunicarea reciprocă și posibilitatea copilului de a schimba o regulă prin argumentare corectă.

Alți cercetători care au contribuit la dezvoltarea acestor teorii au fost Maccoby și Martin cu modelul lor bidimensional bazat pe *responsiveness* – feedback, fie el verbal, prin gesturi, prin afectiune, prin acțiuni și *demandingness* – numărul și tipurile de cerințe ale părinților.

Pornind de la aceste noi concepte, Baumrind, în lucrările sale mai recente, din 1991, își caracterizează stilurile prin intermediul variației acestor dimensiuni. Astfel că stilul democratic este caracterizat printr-un nivel înalt de responsiveness și de demandingness; stilul autoritar se caracterizează prin nivel înalt de demandingness și nivel scăzut de responsiveness, iar stilul indulgent îl împarte în două – permisiv (nivel înalt de responsiveness și scăzut de demandingness) și indiferent (nivel scăzut de responsiveness și de demandingness).

Demandingness (control parental) se referă la comportamente de disciplină impuse de părinți precum învățarea copiilor să acționeze conform regulilor, având așteptări adecvate vârstei copilului și monitorizând gama de activități cu scopul final de a a-i face să devină membri integrați ai familiei și, ulterior, ai societății. Responsiveness (suportul parental) se referă la capacitatea de a fi apropiat din punct de vedere afectiv de copil, la capaciatea de a cultiva individualitatea și autonomia acestuia și de a fi atent la nevoile și emoțiile sale și de a-i arăta acest lucru.

Conceptul de stil parental a fost propus de Baumrind (1971; 1978) pentru a descrie interacţiunile dintre părinţi şi copiii lor (McBride-Chang & Chang, 1998), sugerându-se totodată şi conceptualizări diferite ale stilului parental. Una dintre conceptualizări consideră stilul parental ca

fiind descris pe un continuum, ceea ce indică faptul că un părinte poate avea mai mult sau mai puţin un anumit stil de interacţiune cu copilul lui. A doua conceptualizare a stilului parental este cea topologică care consideră că părinţii pot fi divizaţi în categorii de stil care nu se suprapun. Categorizarea stilului parental a influenţat profund cercetările privind comportamentele parentale şi efectele lor asupra dezvoltării copiilor. Iniţial, autoarea a identificat trei stiluri parentale:

- **stilul autoritar *(authoritarian)*** (părinţii care sunt punitivi şi se focalizează mai degrabă pe câştigarea obedienţei copilului vizavi de solicitările parentale şi nu pe răspunsul la solicitările copilului)
- **stilul permisiv sau indulgent *(permissive)*** (părinţii care răspund foarte mult la solicitările copilului dar care nu stabilesc nişte limite adecvate în ceea ce priveşte comportamentul copilului)
- **stilul democratic (*authoritative*)** (părinţii care sunt flexibili şi răspund la cerinţele copilului dar care întăresc anumite standarde rezonabile de conduită).
- mai târziu, aceeaşi autoare propune un al patrulea stil parental, **cel neglijent** care corespunde părinţilor sub-implicaţi în relaţiile cu copilul lor şi răspund minimal fie la nevoile copilului, fie la comportamentul acestuia (Brenner & Fox, 1999).

Stilurile parentale identificate pot fi descrise de-a lungul a două dimensiuni ortogonale, reprezentate de solicitare (control) şi răspundere (acceptare). Astfel, părinţii democratici *(authoritative*) sunt cei care au solicitări crescute şi manifestă o acceptare crescută faţă de copiii lor, părinţii autoritari *(authoritarian)* sunt cei care au solicitări crescute, dar manifestă o acceptare scăzută. Spre deosebire de aceştia, părinţii indulgenţi manifestă o acceptare crescută a copiilor lor dar au solicitări scăzute faţă de aceştia iar părinţii neglijenţi manifestă faţă de copii niveluri scăzute ale solicitărilor şi ale acceptării copiilor lor (Grigorenko & Sternberg, 2000).

Cercetările iniţiale realizate de Baumrind, confirmate şi de cercetări mai recente, au arătat că stilul parental democratic este un determinant cheie a stării psihosociale de bine a copiilor şi adolescenţilor (Lamborn, et.al., 1991; Slicker, 1998). Această modalitate de interacţiune a părinţilor cu copii lor este în mod constant asociată cu dezvoltare pozitivă pe plan cognitiv, emoţional, social şi educaţional (Winsler, Madigan & Aquilino, 2005). Comparativ cu părinţii care utilizează alte tehnici de creştere a copiilor, părinţii democratici înregistrează un succes mai mare în încercarea lor de a-şi proteja copiii împotriva consumului de droguri şi a activităţilor delincvente şi de a facilita implicarea şcolară şi performanţa academică (Baumrind, 1991; Lamborn, et. al, 1991; Steinberg et al., 1991; Steinberg et al., 1992; apud. Kaufmann, et.al., 2000).

Acest stil parental a fost asociat cu efecte pozitive asupra dezvoltării copiilor, cum ar fi o stimă de sine crescută (Litovsky & Dusek, 1985; Maccoby & Martin, 1983; apud. Aunola, Nurmi, Onatsu-Arvilommi & Pulkkinen) şi o performanţă şcolară mai bună (Grolnick & Ryan, 1989; Steinberg et al., 1989; apud. Aunola, et.al. 1999).

Părinţii autoritari (authoritarian) manifestă mai puţine relaţii de afiliere cu copiii lor în comparaţie cu părinţii care au un stil parental democrat (authoritative). Acest tip de părinţi valorizează obedienţa şi restricţionează autonomia copilului, consideră că un copil ar trebui să adere strict la regulile impuse de ei. În ciuda faptului că accentuează disciplina, părinţii autoritari nu discută regulile cu copiii lor şi obţin, în mod tipic, scoruri scăzute la măsurătorile căldurii parentale şi ale disponibilităţii de a răspunde nevoilor şi comportamentului copiilor lor (Kaufmann, et. al. , 2000). Stilul parental autoritar (authoritarian) a fost, în mod frecvent, asociat cu efecte negative asupra copiilor şi adolescenţilor (Kaufmann, et. al., 2000). Studiile au relevat faptul că aceşti părinţi

au copii dependenţi care manifestă un loc de control extern (Grolnick & Ryan, 1989; apud. Aunola et. al., 1999), diverse niveluri de retragere socială şi comportamente antisociale şi delincvente (Coie & Dodge, 1998; Coopersmith, 1967; Schwartz, et. al., 1997; apud. Coplan, et. al., 2002). Stilul parental autoritar (authoritarian) a fost asociat negativ cu performanţa şcolară şi evaluările profesorilor privind adaptarea la mediul şcolar (Dornbusch, et. al., 1987; Shumow, Vandell & Posner, 1998; apud. Kaufmannet. al. 2000).

Stilul parental permisiv (permissive) este caracterizat prin lipsa controlului, a solicitărilor din partea părinţilor şi prezenţa unei atitudini călduroase a acestora faţă de copii se asociază cu imaturitatea copiilor (Maccoby & Martin, 1983; apud. Aunola, et. al., 1999). Copiii părinţilor cu un stil parental permisiv au aproape întotdeauna libertate completă şi controlul propriilor decizii şi activităţi (Ang, 2006).

Studiile arată că aceşti copii relatează o mai mare frecvenţă a abuzului de substanţe, mai multe probleme legate de şcoală şi sunt mai puţin implicaţi şi orientaţi pozitiv spre şcoală în comparaţie cu copii de aceeaşi vârstă proveniţi din familii autoritare şi democratice (Lamborn, et. al., 1991).

În 2006 Laurence Steinberg și Ilana Blatt-Eisengart au realizat un studiu privind modele de competență și de ajustare în cazul adolescenților care provin din familii de tip autoritar (authoritarian), democratic (authoritative), permisiv sau indulgent (permissive) și neglijent. Corelațiile dintre stilurile parentale au fost examinate pe un lot de 1355 subiecți cu vârstele cuprinse între 14 și 18 ani care aveau un cazier însemnat privind infracțiuni grave.

Cercetarea a arătat că cei care își descriau părinții ca fiind democratici erau mai maturi din punct de vedere psihosocial, cu competențe academice mai mari, mai puțin orientați în a internaliza stresul sau a externaliza problemele. De asemenea, subiecții prezentau un nivel de empatie crescut, precum și un grad ridicat de responsabilitate față de ceilalți participanți proveniți din familii cu părinți autoritari, permisivi sau neglijenți.

Pe de altă parte, cei proveniți din familii cu părinți autoritari și indulgenți prezentau un nivel de empatie mai ridicat față de cei din familii cu părinți neglijenți, rezistență scăzută la presiunile grupului de egali, performanțe academice medii.

III. Empatia, stilul parental și dezvoltarea comportamentului antisocial

Într-un studiu realizat in 2009, M. Shaeffer si S. Clark au examinat **relația dintre rolul empatiei și a stilului parental în dezvoltarea comportamentului antisocial.** Acest studiu a pornit de la premisa că, atât în teorie, cât și în practică există o legătură între nivelul scăzut de empatie și comportamentul antisocial (D'Antonio, 1997; de Scholte et. al., 2007; Hunter, et.al., 2007; Miller & Eisenberg, 1988; Robinson, et. al, 2007; Shechtman, 2003). Totodată, cercetările au demonstrat că există o relație pozitivă între tipul de îngrijire parentală timpurie și comportamentul antisocial (Ehrensaft et al., 2003; Knutson, DeGarmo, & Reid, 2004; Lichtenstein et. al., 2007; Reti et al., 2002; Roche, Ensminger, & Cherlin, 2007; Smith & Farrington, 2004; Smith et. al., 2003). Astfel, o revizuire a cercetărilor menționate anterior a făcut să fie introdus o a treia variabilă în relația dintre empatie și comportamentul antisocial și anume stilul parental.

Rezultatele studiului arată că există o corelație semnificativă între comportamentul antisocial și nivelul scăzut de empatie. De asemenea, comportamentul antisocial a fost puternic corelat cu stilul parental autoritar (authoritarian) și permisiv - indulgent (permissive).

Studiul longitudinal realizat de către Kathryn E. Williams, Joseph Ciarrochi, Patrick C. L. Heaven în 2012 a examinat felul în care stilul parental influențează gradul de flexibilitate psihologică în adolescență. Autorii definesc termenul de flexibilitate psihologică drept un construct

care descrie o abilitate individuală de a răspunde adecvat la cerințele mediului și a experiențelor interne în termeni de scopuri personale.

S-a explorat în manieră longitudinală relația dintre felul în care a fost perceput stilul parental și flexibilitatea psihologică în rândul elevilor din cadrul a 5 școli australiene începând cu clasa a 7-a și finalizând cu clasa a 12-a. Rezultatele arată că scorul ridicat la stilul parental autoritar a fost asociat pozitiv cu un nivel scăzut de flexibilitate psihologică. La polul opus scorul ridicat la stilul parental democratic a evidențiat o legătura strânsă cu un nivel ridicat de flexibilitate psihologică. Astfel, stilul democratic al părinților în creșterea și educarea copiilor contribuie la adecvarea răspunsurilor copiilor la mediul înconjurător și la structurarea scopurilor personale.

IV. Stilurile parentale – factori de risc în adoptarea unor traiectorii infracționale

Cercetarea realizată de Peter H. van der Laan et. al. în 2008 evidențiază faptul că **stilurile parentale reprezintă factori de risc în adoptarea unor traiectorii infracționale**. Astfel, stilul autoritar asociat cu un scor ridicat la disciplinare prezintă un nivel ridicat de supraveghere și pedepsire a tinerilor fapt care determină apariția unor decalaje pe direcțiile de relaționare comunicare. În opoziție, stilul parental democratic a fost asociat cu rezultate pozitive, tinerii care provin dintr-o familie care adopta un astfel de stil parental fiind mai puțin predispuși la a urma pe viitor traiectorii cu caracter infracțional.

O altă cercetare realizată de către Anna Harris-McKoy și Ming Cui in 2013 a evidențiat **legătura dintre controlul parental, delincvența adolescentină și comportamentul infracțional al tinerilor**. Cu toate că există studii care demonstrează existența unei legături între controlul parental și comportamentul infracțional la adolescenți, puține au fost cele care s-au extins asupra adulților tineri. Astfel, scopul acestui studiu a avut în vedere explorarea asocierii dintre controlul parental și delincvență și controlul parental în adolescență și comportamentul infracțional la tinerii adulți. Premisa cercetării a fost că lipsa unui control parental este asociată pozitiv cu delincvența care își continuă influența și la vârsta tânără.

Rezultatele cercetării au confirmat ipoteza și arată că lipsa controlului parental este asociat pozitiv cu delincvența atât în adolescență, cât și la vârstă adultă tânără. Astfel, stilurile parentale bazate pe modalități de control mai aspre prezintă risc de dezvoltare a comportamentelor delincvente la copii încă din adolescență.

O altă cercetare a avut în vedere **identificarea modului în care persoanele încarcerate au perceput stilul parental din cadrul familiilor de proveniență** (Stacey Chipman, Susanne Frost Olsen, et. al 2000). Unul din scopurile majore ale acestui studiu a fost să examineze percepția adulților infractori asupra stilului parental primit în familia de origine. Totodată, cercetările anterioare arată că atât practicile pozitive le stilului parental, cât și cele negative pot fi transmise la generațiile următoare ((cf. Olsen, Martin, & Halverson, 1999).

Stilul parental democrat a fost asociat cu rezultate pozitive comportamentale, inclusiv creșterea competenței, a autonomiei si stimei de sine (Steinberg et . al, 1994), precum și cu bune abilități de rezolvare a problemelor, o mai bună performanță academică, mai puțin deviantă și relații mai bune cu egalii. Copiii care au părinți democrați, de asemenea, se angajează mai puțin în comportamente agresive decât colegii lor care au experimentat alte stiluri parentale (Hart, și colab, 1997; Hart, Dewolf, Wozniak, & Burts , 1992; Putallaz & Heflin, 1990; Rubin , Stewart & Chen , 1994; Smetana , 1995; Steinberg și colab, 1994).

Stilul parental autoritar a fost asociat de rezultatele comportamentale negative, inclusiv comportament agresiv, internalizare a stresului și tulburări de exteriorizare, instabilitate

emoțională, nivel mai scăzut de încredere în sine și percepția diminuată privind abilitățile academice și sociale (Hart et al., 1997 ; Rubin și colab ., 1994 ; Steinberg și colab. 1994). În plus , disciplinarea aspră în copilărie, corelat cu stilul parental autoritar , este puternic asociată cu incidența comportamentului delincvent mai târziu.

Rezultatele studiului evidențiază că persoanele încarcerate au descris in mare parte mediul familial de proveniență ca fiind de tip autoritar sau permisiv, pe când cele non infractori au descris mediul familial ca fiind unul de tip democratic.

BIBLIOGRAPHY

1. Aunola, K, Nurmi, J.-E., Onatsu-Arvilommi, T. & Pulkkinen, L, (1999). The role of parents' self-esteem, mastery-orientation and ocial background in their parenting styles. *Scandinavian Journal of Psychology*, 40, 307-317.
2. Aunola, K & Nurmi, J.-E. (2005). The role of parenting styles in children's problem behavior. *Child development*, 76, 6, 1144-1159
3. Brenner, V. & Fox, R. A. (1999). An empirically derived classification of parenting practices. *The Journal of Genetic Psychology*, 160(3), 343-356.
4. Grigorenko, E. L. & Sternberg, R. J. (2000). Elucidating the etiology and the nature of beliefs about parenting styles. *Developmental Science*, 3:1, 93-112
5. Kaufman, D., Gesten, E., Santa Lucia, R. C., Salcedo, O., Rendina-Gobioff, G. & Gadd, R. (2000). The relationship between parenting style and children's adjustment: The parents' perspective. *Journal of Child and Family Studies*, 9, 2, 231-245.
6. Lamborn, S. D., Mounts, N. S., Steinberg, L., & Dornbusch, S. M. (1991). Patterns of competence and adjustment among adolescents from authoritative, authoritarian, indulgent, and neglectful families. *Child Development*, 62, 1049–1065
7. McBride-Chang, C. & Chang, L. (1998). Adolescent-parent relations in Hong Kong: parenting styles, emotional autonomy, and school achievement. *The Journal of Genetic Psychology*, 159(4), 421-436.
8. Winsler, A., Madigan, A. L. & Aquilino, S. A. (2005). Correspondence between maternal and parental parenting styles in early childhood. *Early Chilhood Research Quarterly*, 20, 1-12

Articole

9. Laurence Steinberg and Ilana Blatt-Eisengart Temple University "*Patterns of competence and adjustment among adolescents from authoritative, authoritarian, indulgent, and neglectful homes: a replication in a sample of serious juvenile offenders*" - JOURNAL OF RESEARCH ON ADOLESCENCE, 16 (1), 47–58 (2006)
10. Megan Schaffer Stephanie Clark Elizabeth L. Jeglic John Jay College of Criminal Justice, New York "The Role of Empathy and Parenting Style in the Development of Antisocial Behaviors" Crime & Delinquency Volume 55 Number 4 October 2009 586-599
11. DeAnna Harris-McKoy, Ming Cui "*Parental Control, Adolescent Delinquency, and Young Adult Criminal Behavior*" Journal of Child and Family Studies (2013)
12. Machteld Hoeve & Arjan Blokland , Judith Semon Dubas , Rolf Loeber, Jan R. M. Gerris , Peter H. van der Laan "*Trajectories of Delinquency and Parenting Styles*" in Journal of Abnormal Child Psychology (2008)

13. Stacey Chipman, Susanne Frost Olsen, Shirley Klein, Craig H. Hart, Clyde C.Robinson - "*Differences in Retrospective Perceptions of Parenting of Male and Female Inmates and Non-Inmates* " in Family Relations, Vol. 49, No. 1 (Jan., 2000), pp. 5-11

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

THE FORMATION OF SOCIAL AND FINANCIAL ABILITIES IN SCHOOL

Emanoil Remus Cazacu
PhD Student, "Ion Creangă" Chişinău State University, Moldova

Abstract:This article presents the manner of shaping social and financial abilities among pre-universitary students, with the help of appying a pedagogical model. The pedagogical model is represented by the interdisciplinary Curricula decided by the school, which is viewed from the realistic perspective of everydday life, taking into consideration yhe social, financial and economical values known by the other school subjects. This is unitay assembly of skills and abilities, whose components are conditioned and have as an objective the preparation of the student to appreciate to appreciate the changes from the social, economical and financial background, where they are to activate in the future. Also, are exposed the basic contents and competencies that must be achieved.

Keywords: Social education, Financial education, model pedagogical, Curricula decided by the school, interdisciplinary;

Învățământul tradițional s-a bazat în general pe trei noțiuni care erau considerate de bază, respectiv pe citire, scriere și matematică. O dată cu evoluția umană și a civilizației, în zilele noastre se pune aceent mai mult pe dobândirea unor abilități de către elevi, pe competențe și pe aplicabilitatea noțiunilor teoretice. Este important ca elevul să știe pentru ce îi este de folos o informație brută, să o prelucreze conform propriilor caracteristici de personalitate și propriilor capacități și bineînțeles să fie capabil să le acceseze și adapteze conform mediului în care se dezvoltă și interacționează.

De asemenea, societatea se așteaptă de la școală să formeze elevii pentru viață și pentru a se integra pe piața muncii. Se încurajează gândirea critică, metacogniția și exprimarea liberă a personalității elevului

Pe lângă instituțiile financiare și organizațiile non-profit, educația financiară este susținută în România și de către instituțiile de învățământ. În anul 2010, Ministerul Educației a decis ca educația financiară să devină disciplină opțională la nivel gimazial și liceal, cu o oră pe săptămână. În afară de aceasta, s-a constatat că o serie de instituţii din domeniul financiar (precum Banca Naţională a României sau Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private) au colaborat cu diverse licee sau universităţi, organizând sesiuni informative şi conferinţe. Aceste evenimente nu au fost însă organizate în mod sistematic la nivel naţional şi nici nu a existat o continuitate identificabilă a acţiunilor educative în cadrul diferitelor instituţii de învăţământ.

Programa școlară pentru disciplina opțională "Educația financiară" elaborată în anul 2010 se poate preda în oricare dintre clasele de liceu, în condițiile adecvării demersului didactic la particularitățile de vârstă ale elevilor. Prezenta programă şcolară este justificată din perspectiva următoarelor aspecte: pregătirea elevilor de liceu pentru asumarea, în cunoştinţă de cauză, a calităţii de consumatori care îşi cunosc nevoile, sunt conştienţi de riscuri şi de oportunităţi şi pot face alegeri informate; valorificarea experienţei elevilor specifică vârstei prin formarea şi exersarea unor deprinderi şi atitudini corecte în ceea ce priveşte administrarea bugetului personal, relaţii consumatorului cu băncile și raportarea, fără reţineri, în cunoştinţă de cauză, a elevilor de liceu, la aspecte de bază care ţin de domeniul financiar, cu care vin în contact direct sau prin intermediul familiei din care fac parte.[6]

În anul 2016 Ministerul Educației a adoptat noul plan-cadru pentru învățământul gimnazial. Se observă o acordarea unei atenții deosebite oferite educației sociale și financiare, mai exact Cultura Civica devine Educatie sociala, iar in cadrul acestei discipline se vor studia următoarele: Gândire critică și drepturile copilului (clasa a V-a), Educație interculturală (clasa a VI-a), Educație pentru cetățenie democratică (clasa a VII-a) și Educație economico-financiară (clasa a VIII-a). Pentru fiecare nivel de clasă au fost introduce discipline care vizează educarea copiilor pe partea financiară și dezvoltarea spiritului civic și a gândirii critice. [5]

Pentru a pune în context situaţia României din punct de vedere al educaţiei financiare, amintim o comparaţie internaţională a nivelului de cunoştinţe financiare, prezentată de Jappelli care poziţionează România aproape de limita inferioară a clasamentului, pe locul 49 din 55. Desigur, analizând felul în care a fost calculată această poziţionare pot fi eventual găsite explicaţii. În linii mari însă, este foarte posibil ca această poziţionare să fie mai curând adevărată decât falsă. În această situaţie ne putem întreba ce este de făcut pentru a îmbunătăţi situaţia. [4]

Pornindu-se de la un studiu constatativ al problematicii legate de nivelul de educație financiară și socială a elevilor din învățământului preuniversitar, de la analiza Planului de acțiune școlar (PAS) și a statisticilior privind inserția socio-profesională a absolvenților, s-a stabilit necesitatea implementării unui model pedagogic de dezvoltare a acestor abilități. [2]

Analiza a evidențiat existența unei nevoi suplimentare de implementare a unei măsuri în vederea sprijinirii absolvenților de a se integra pe piața muncii și de a-i pregăti pentru viața de după finalizarea studiilor liceale.

De asemenea, s-a observat în urma unei analize comparative simple că, absolvenții din domeniul Uman prezintă cea mai mică rată de inserție pe piața muncii, și cea mai mare rată a admiterii la studiile universitare sau postliceale.

Analiza comparativă a celor 3 promoții, respectiv 2011-2015, 2012-2016 si 2013-2017 clasează absolvenții din domeniul Uman pe ultimul în ceea ce privește angajarea în domeniul absolvit sau în alt domeniu profesional.

Din promoția 2015, dintr-un total de 17 elevi, 1 elev s-a angajat în domeniul absolvit și tot 1 elev s-a angajat în alt domeniu de activitate. Cei mai mulți dintre aceștia își continuă studiile în sistem de învățământ cu Frecvență redusă – 8 elevi și doar 2 elevi în sistem de învățământ zi; 7 elevi sunt șomeri.

Din promoția 2016, dintr-un total de 31 de elevi, un singur elev s-a angajat după finalizarea liceului, însă în alt domeniu de activitate. Cei mai mulți, respectiv 26 de elevi își continuă studiile(2 elevi s-au înscris la studii postliceali și 24 de elevi la studii universitare). Patru dintre aceștia sunt șomeri sau au plecat în străinătate. Făcând o analiză comparativă simplă, se poate observa că absolvenții din domeniul Uman prezintă cea mai mică rată de inserție pe piața muncii, și cea mai mare rată a admiterii la studiile universitare sau postliceale.

O altă situație specifică a Colegiului Tehnic de Comunicații „N.V.K" din Bacău care demonstrează necesitatea implementării unor strategii care să soluționeze problemele existente la nivel de unitate școlară este reprezentată de numărul ridicat al elevilor care provin din mediul rural. Spre exemplu, în anul școlar 2016 -2017, dintr-un număr total de 1180 de elevi înscriși la învățământul de zi, 806 elevi provin din mediul rural, 355 de elevi din mediul urban și 19 elevi din Republica Moldova.

Mediul rural românesc prezintă în general o serie de dezavantaje datorită accesului îngreunat la diferite facilități pe care le pot avea cei care provin din mediul urban. Naveta zilnică, fie faptul că sunt cazați la cămin implică anumite limite care pot afecta elevul din punct de vedere socio-emoțional și de asemenea le pot afecta performanțele școlare.

Faptul că accesul la oraș este îngreunat din unele sate, există multe familii care nu au un loc de muncă stabil, și care au posibilități financiare reduse. Acestor familii le va fi dificil să-și susțină copiii la facultate, astfel, aceștia vor fi nevoiți să intre pe piața muncii după finalizarea celor 4 ani de liceu.

Aceste constatări, împreună cu rezultatele statistice obținute în urma experimentului constatativ ne demonstrează necesitatea implementării modelului pedagogic de formare a abilităților social-financiare la elevii de la profilul teoretic, specializarea Științe Sociale, clasele a XI –a. Au fost alese aceste clase, deoarece, rezultatele ipotezei cu numărul 10, respectiv ***„Există diferențe semnificative în funcție de clasa și profilul din care face parte elevul în ceea ce privește nivelul de cunoștințe financiare”*** au evidențiat faptul că dintre cei **120 de elevi înscriși la profil teoretic**, 30 sunt în clasa a X-a. Dintre cei 30 de elevi din clasa a IX-a, **23 (sau 30,3%) dețin un nivel scăzut al cunoștințelor financiare**, și 7(sau 15,9%) dețin un nivel ridicat al cunoștințelor financiare. Dintre cei 30 de elevi din clasa a Xa, **23 (sau 30,3%) dețin un nivel scăzut al cunostințelor financiare**, și 7 (sau 15,9%) dețin un nivel ridicat al cunoștințelor financiare. În clasa a XI-a, dintre cei 30 de elevi, 22 (sau 28,9%) dețin un nivel scăzut al cunoștințelor financiare și 8 (sau 18,2%) dețin un nivel ridicat al cunoștintelor financiare. 8 din cei 30 de elevi din clasa a XIIa dețin un nivel scăzut al cunoștințelor financiare în timp ce 22 sau 50% dețin un nivel ridicat al cunoștințelor financiare.

Curiculumul “Educație socială și financiară” este proiectat ca optional integrat deoarece este structurat în jurul unor teme care aparțin mai multor arii curriculare. Acesta cuprinde competențe – cheie transdisciplinare precum competențe de autocunoaștere și autorealizare, competențe interpersonale, civice, morale, competențe antreprenoriale, inițiativă și antreprenoriat. Toate aceste competențe se doresc a fi dezvoltate de o singură disciplină opțională, introdusă la clasele de Științe sociale pe parcursul unui an de studiu, ceea ce face ca “Educația socială și financiară” să fie o abordare interdisciplinară a învățării.

Se dorește dezvoltarea integrală a personalităţii elevului, stimularea interesului elevului pentru afirmare şi valorizare personală, responsabilizarea socială şi financiară a elevului și formarea la elevi a unei culturi financiare, a competenţelor antreprenoriale şi de integrare/ incluziune socială, pregătirea subiecţilor educaţionali pentru a adopta decizii cu caracter financiar. [1]

Abordarea interdisciplinară a “Educației sociale și financiare” se realizează prin transferarea unor conținuturi specifice din alte discipline precum “Educația antreprenorială”, “Educația financiară”, “Consiliere și orientare” și “Educația civică”.

În figura de mai jos este realizată schematizarea abordării interdisciplinare a “Educației sociale și financiare” (fig.1)

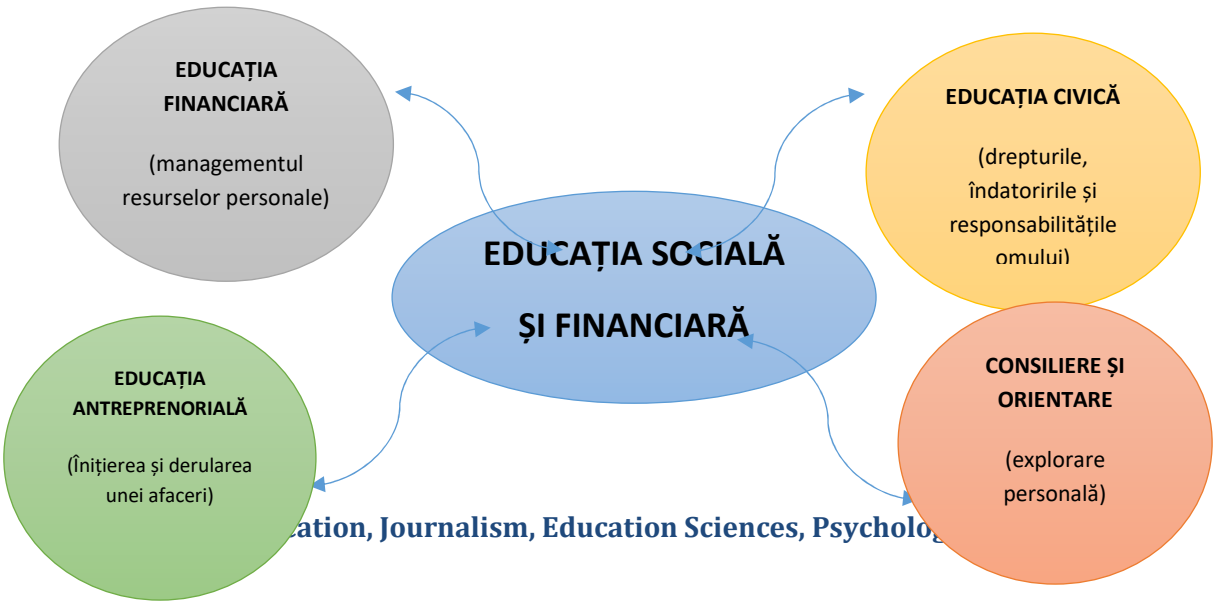

Fig.1. Prezentarea schematică a abordării interdisciplinare a disciplinei opționale *"Educația socială și financiară"*

Definiţia educaţiei financiare stabilită de OCDE în anul 2005 şi avizată de liderii ţărilor din Grupul G20 în anul 2012 se referă la: „procesul prin care consumatorii de produse financiare/investitorii îşi îmbunătăţesc nivelul de înţelegere a produselor financiare, conceptelor şi riscurilor, urmând ca prin informare, instruire şi/sau consultanţa obiectivă, aceştia să-şi poată dezvolta abilităţile şi încrederea în sine necesare pentru a conştientiza riscurile şi oportunităţile financiare, pentru a lua decizii informate, pentru a ştii unde să caute ajutor şi pentru a lua şi alte măsuri eficace de îmbunătăţire a nivelului de bunăstare financiară.*"*[3]

Disciplina opțională *"Educația socială și financiară"* își propune cu preponderență să dezvolte ***competența socială și competențele*** civice prin cunoașterea principiilor democrației, a dreturilor și responsabilităților cetățenilor, a copilului, a consumatorului și prin cunoașterea principaleleor manifestări ale cetățenilor într-o societate democratică și a infracțiunilor și contravențiilor. Astfel, vor fi dezvoltate abilități precum încrederea și empatia în relația cu ceilalți indivizi, toleranță în relație cu vederile și comportamentele altora, abilitatea de a realiza o legătură eficientă cu instituțiile din domeniul public, demonstrarea solidarității prin arătarea interesului și ajutorului în rezolvarea unor problem care afectează comunitatea locală și opoziția față de transferal conflictelor profesionale în mediul personal. Ca și atitudini dezvoltate amintim interesul și respectul față de ceilalți, față de lege, încrederea în sine și în instituțiile statului, disponibilitatea pentru compromise, integritatea și asumarea responsabilității.

Expunând și conectând copiii de la o vârstă fragedă cu furnizorii serviciilor financiare le permite să recunoască mai bine rolul pe care aceste instituții îl joacă în societate.

Educația financiară, accesul financiar și dezvoltarea capacității financiare sunt termeni utilizați pe scară largă. Educația și financiară conduce la dezvoltarea abilităților financiare ale copiilor și, de asemenea, insuflă valori sociale care îi pot ajuta pe copii să facă față provocărilor financiare și sociale cu care se pot confrunta la maturitate.

Copiii pot beneficia în mod considerabil de examinarea problemelor sociale, alături de educația financiară, deoarece aceștia devin conștienți de diferențele dintre bogați și săraci, învață despre deficitul de resurse, despre rolul marketingului și consumerismului în societatea modernă precum și despre daunele aduse mediului de către iresponsabilitatea intreprinderilor și a guvernelor corupte. Mai mult decât atât, educația abilităților de viață poate fi folosită ca bază pentru a clădi o înțelegere a drepturilor omului și a comportamentelor etice. Educația deprinderilor de viață promoveaza beneficiile abilităților sociale și abilitează indivizii nu doar in modul se percep pe sine cat și prin modul în care îi percep pe ceilalți membri ai comunității. Având cunoștință despre propriile drepturi, copiii conștientizează că și ceilalți posedă drepturi egale și că aceștia ar trebui sa lucreze împreună pentru a face lumea un loc mai bun.

Cultivarea educației financiare și sociale încă de la vârste fragede, aduce cu sine o serie de avantaje atât pentru persoane, cât și pentru societate și economie. Educația financiară poate ajuta copiii să cunoască valoarea banilor și de asemenea, îi poate ajuta să-și gestioneze cheltuielile și să facă economii, ceea ce vine și în sprijinul părinților care se confruntă cu mofturile specifice copiilor când vine vorba de achizitionarea unei jucării scumpe sau a unui joc video. De asemenea, îi poate ajuta pe studenți să își capete autonomia prin gestionarea chibzuită a burselor de studii. Pe tinerii adulți, educația financiară îi ajută să își planifice cele mai importante investiții fără a se expune unor riscuri prea mari, și aici avem cea mai frecventă situație în care tinerii căsătoriți și nu numai

apelează la serviciul "Prima casă" care îi sprijină în achiziționarea unui imobil, fie fac imprumuturi pentru a investi într-o afacere de viitor. Educația ajută astfel cetățenii să aleagă varianta cea mai potrivită nevoilor și posibilităților lor, și de asemenea, să investească intelligent și să economisească pentru pensie.

Educația financiară, aduce beneficii și pentru societate, în sensul în care, cei care au beneficiat de orice tip de formare în materie financiară tind să se adreseze la nevoie instituțiilor specializate și nu societăților marginale sau cămătarilor, care implică riscuri mai mari.

Educația financiară conduce la stabilitatea financiară prin sprijinirea cetățenilor în a alege produse și servicii corespunzătoare, reducând astfel rata creditelor neperformante, și anume pentru împrumuturi și credite ipotecare, sporind diversitatea și, prin urmare, securitatea economiilor și a investițiilor. Persoanele care dețin o educație financiară știu să aleagă produse și servicii mai puțin împovărătoare, de o calitate superioară și mai adecvate, accentuând astfel concurența, încurajând inovarea și provocând îmbunătățiri ale calității și diversității acestora, ceea ce duce la creșterea calității în sectorul financiar și la o îmbunătățire a bunăstării economice.

Pe lângă alfabetizarea financiară a populației și creșterea competențelor financiare, este necesar să se pună accent și pe atitudinea, comportamentul și statutul fiecărui individ în parte, ceea ce conduce și la crearea unei societăți moderne, civilizate și sigure. Cunoașterea de sine, dezvoltarea unei atitudini pozitive față de sine și față de ceilalți reprezintă un prim pas în dezvoltarea sănătoasă a unui individ. Cunoașterea propriilor drepturi și responsabilități, a riscurilor la care se expune în implicarea în comportamente de risc, constituie de asemenea cheia siguranței individului și a societății. Pe lângă acestea, descoperirea forței de a se dezvolta personal, de a-și dezvolta propria afacere și de a-și câștiga independența, constituie de asemenea un element important în conturarea portretului "cetățeanului de success", a tânărului modern, din zilele noastre. Toate acestea, reprezintă competențele sociale pe care un individ trebuie să și le cultive pe lângă competențele financiare.

Disciplina opțională „Educația socială și financiară" cuprinde patru unități de conținut după cum urmează:

I.*Explorare personală;* II. *Drepturile, responsabilitățile și îndatoririle omului;* III. *Managementul resurselor personale*; IV. *Inițierea și derularea unei afaceri.*

Elaborarea și fundamentarea *Modelului pedagogic de dezvoltare a abilităților sociale și financiare* a asigurat demersul experimental demarat pe o durată de un an(35 de săptămâni). Modelul, care combină reperele teoretico-aplicative ale Educației Sociale și Financiare, s-au dovedit a fi eficiente, funcționale, deschise la completări și dezvoltare.

Rezultatele experimentului pedagogic au demonstrat eficiența aplicării disciplinei "Educație Socială și Financiară". Evaluarea elevilor a evidențiat un nivel mai ridicat al cunoștințelor din domeniul social și financiar și al abilităților dezvoltate.

Pe parcursul anului școlar, a existat o preocupare permanentă de promovare a implicării elevilor în proiecte educative care abordează problematica vizată și în activități de voluntariat.

Educația financiară ar trebui predată de la vârste fragede și să se continue până la maturitate ori, foarte importantă este și la bătrânețe. Faptul că orice vârstă are nevoile ei specifice, în mod implicit are loc și contactul cu banii și cu deciziile de natură financiară. Modernizarea societății și evoluția tehnologică implică de asemenea necesitatea educării permanente a indivizilor pentru a putea avea acces la acestea și a le putea utiliza în siguranță.

Siguranța individului nu este dată doar de siguranța administrării cu succes a resurselor personale. Cunoașterea propriilor drepturi, a principiilor societății democratice îți poate oferi siguranța de exprimare și desfășurare a activităților cotidiene. De asemenea, este important să te

cunoști mai bine pe tine însuși, să-ți descoperi potențialul și să-l utilizezi în dezvoltarea unei afaceri personale.

Curriculumul de față cuprinde o fuziune a acestor elemente.

BIBLIOGRAPHY

Cara A., Curriculum Educaţie socială şi financiară, Chişinău, 2012 Cara A., Curriculum Educaţie socială şi financiară, Chişinău, 2012

Cazacu E.R., Planul de acțiune al Colegiului Tehnic de comunicații "Nicolae Vasilescu Karpen" Bacău, 2014-2020;

„Recomandarea privind Principiile şi Bunele Practici din domeniul Educaţiei Financiare", OCDE, 2005, adoptată de Consiliul OCDE.

Tudor C., *Abordari locale ale educaţiei financiare,* Universitatea Cooperatist-Comerciala, Moldova, Chisinău, 2013;

http://www.hotnews.ro/stiri-esential-20919013-document-cum-arata-noul-plan-cadru-pentru-gimnaziu-dupa-care-vor-invata-elevii-incepand-anul-scolar-2017-2018.html (vizitat 13.04.2018)

Programa scolară pentru disciplina opțională „Educația financiară", București, 2010

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

RESEARCH STUDY ON THE DEVELOPMENT OF PSYCHOMOTRICITY IN CHILDREN WITH DISABILITIES THROUGH GROUP ACTIVITIES INTEGRATED INTO A PSYCHOMOTOR DEVELOPMENT PROGRAM THROUGH 3C THERAPY

Carmen Ana Maria Munteanu
Prof., Psychotherapist, Tîrgu Mureş

Abstract:Because psychomotor deficiency at children with mental disabilities is characterized by poor awareness or unconsciousness of one's own body, and implicitly by body schematics, laterality, general motricity (coarse motricity) and perceptual-motor disorders of space and time, it is very important it is therapeutically intervening so that these children reach the point where they will be autonomous or partially autonomous from a psychomotor point of view. Following the implementation of a psychomotor development program through 3C Therapy (Awareness, Coordination, Concentration) I want to evaluate the impact of this psychomotor therapy on the development / development of psychomotor skills in children with intellectual disabilities and TSA that will be continued indefinitely the development and particularities of the disorder of each child (6 months to 4 years) with a special program of recovery through sport so that these children develop (acquire) psychomotor autonomy.
I am that this program to be adapted and turned into an optional program for special schools as an alternative to Psychomotor Therapy and Body Education (Body Expression) activities.
The study is structured as follows: an intuitive part which provides the scientific and current terminology of the research and a practical and applicative part focused on the therapeutic character of the psychomotor development program focused on the components: body schematics, laterality, general motricity and perceptual-motor structure of space and time.
Psychomotor skills are developed through adapted physical exercises, motion games and musical games that aim to psychomotor recovery of children with disabilities and spectacular disorder and their orientation towards practicing accessible sports: swimming, martial arts, gymnastics, dance, badminton .

Keywords: psychomotricity, psychomotor development, Spectrum disorder, mental (intellectual) disabilities, 3C Therapy, Global Recovery.

Introducere

Actualitatea studiului este determinată de creşterea numărului de copii diagnosticaţi cu tulburare de spectru (spectru autist) asociat sau nu la dizabilităţi intelectuale sau întârziere în dezvoltarea psihică şi de limbaj. De asemenea dificultăţile cu care se confruntă părinţii, cadrele didactice din învăţământul special/învăţământul de masă şi specialiştii în domeniul psihopedagogic şi social şi, nu în ultimul rând, de disputele privind integrarea copiilor cu dizabilităţi, în speţă autism. În acest sens, diagnosticul de TSA se realizează pe baza analizei comportamentelor persoanei evaluate, fiind definite ca "un grup de întârzieri comportamentale, un grup de excese comportamentale şi un grup de comportamente normal dezvoltate" (O. Ivar Lovaas&colab, 2012)., iar dizabilitatea ca "deficienţe fizice, mentale, inteelctuale sau senzoriale, de durată, deficienţe care (...) pot îngrădi participarea deplină şi efectivă a persoanelor în societate, în condiţii de egalitate cu ceilalţi" (Organizaţia Naţiunilor Unite).

Copiii diagnosticaţi deficienţe mintale şi/sau cu autism prezintă anumite particularităţi, inclusiv pe aria de dezvoltare psihomotorie (nivelul motor). Acestea pot fi imbunătăţite în urma

implementării unor programe de intervenţie terapeutică şi de recuperare, atât individuale, cât şi de grup.

Dezvoltarea psihomotrică la copiii diagnosticaţi cu TSA este deficitară datorita incapacităţii acestora de a-şi constientiza propriul corp. Neconştientizarea propriei corporalităţi face imposibilă cunoaşterea schemei corporale, dezvoltarea lateralităţii şi dificultăţi în orientarea spaţio-temporală datorită deficienţelor proprioreceptive.

Dizabilitate intelectuală. Tulburări din spectru autist (TSA)

Dizabilitatea intelectuală este descrisă prin deficienţe majore şi semnificative atât în plan cognitiv, cât şi în plan comportamental (DSM-5), iar nivelul de severitate este evaluat pe trei domenii: domenii conceptuale, domenii sociale şi domenii practice. Pentru grupa diagnostică „Tulburare din spectru autist"(autism clasic, autism înalt funcţional, autism atipic), formele şi nivelurile de severitate sunt descrise în funcţie de măsura în care persoanele au nevoie de suport: nivel 1 – nesesită suport, nivel 2 – necesită suport substanţial, nivel 3 – necesită suport foarte substanţial.

Conceptual de psihomotricitate. Dezvoltarea (educaţia) psihomotrică.

Substructura funcţională a psihomotricităţii, motricitatea, este folosita ca noţiune umbrelă a tuturor reacţiilor musculare prin care se realizează mişcarea corpului şi a tuturor componentelor acestuia. Psihomotricitatea este considerată ca aptitudine şi funcţie complexă de reglare a comportamentului individual. Este actul complex implicat în realizarea acţiunii care include atât capacităţile psihice, cât şi cele fizice (Preda, 2010) alături de funcţiile perceptive, senzoriale şi intelectuale. Astfel toate componentele psihomotricităţii vizate de educaţia psihomotrică-moticitatea, schema corporală, lateralitatea, strucucturile perceptiv-motrice de spaţiu, de timp, de culoare, de formă şi de mărime devin puncte de reper atât în evaluarea globală a copilului, cât şi în procesul de recuperare al acestuia.

Particularităţi ale psihomotricităţii la copiii cu dizabilităţi

Principalele structuri şi componente psihomotrice care sunt afectate la copiii cu dizabilităţi sunt schema corporală , lateralitatea , structurile perceptiv motrice de spaţiu şi timp şi motricitatea generală. Pentru copiii cu TSA şi a majorităţii copiilor cu dizabilităţi cauza principală a afectării componenetelor psihomotrice este slaba conştientizare sau neconştientizarea propriei corporalităţi, mai exact deficienţe proprioreceptorii accentuate şi a potenţialului motor.

Recuperarea psihomotorie abordată în **Terapiile psihomotorii** presupune intervenţia pentru recuperarea **deficitului psihomotor** care le persoanele cu tulburare de spectru, respectiv dizabilităţi intelectuale este caracterizat prin deficienţe proprioreceptorii accentuate. Terapiile psihomotorii optimizează rezultatele terapiilor cognitiv-comportamentale. Recuperarea psihomotorie cu ajutorul exerciţiilor de coordonare din Terapia 3C aduce copiilor cu dizabilităţi aduce următoarele beneficii: conştientizarea propriului potenţial psihomotor, structurarea proceselor de gândire motrică, optimizarea capacităţii de planificare psihomotrică (capacităţi coordinative), optimizarea gradului de încredere în sine, lărgirea ariei de autonomie motrică (apud fondatorul terapiei, Paul Constantin Cojocaru).

Terapia 3C – Conştientizare, coordonare, Concentrare- este o terapie de recuperare psihomotrică dezvoltată la noi în ţară şi implementată în Ucraina şi Canada şi acredidată la OSIS de către fondatorul acesteia, Paul Constantin Cojocaru. Este o terapie de recuperare psihomotorie a copiilor cu TSA, eficientă şi în recuperarea psihomotorie a copiilor cu diferite dizabilităţi. Constă într-un complex de exerciţii fizice adaptate care aduce persoana cu dizabilităţi intelectuale şi TSA în punctul în care devine conştientă de sine şi de potenţialul său psihomotor şi care dezvoltă capacitatea de a iniţia acţiuni şi activităţi motrice independente (www.sportautism.ro)

1. Metodologia cercetării

Pentru a evalua eficienţa programului de dezvoltare psihomotorie prin Terapia 3C aupra dezvoltării abilităţilor psihomotrice a copiilor cu dizabilităţi a fost realizat un studiu fundamentat pe urmatoarele obiective şi ipoteze:

Obiectivul general al studiului prezent dorește să identifice măsura în care aplicarea unui program de exerciţii fizice specifice de Terapia 3C, focalizate pe componentele psihomotrice (motricitate globală, schemă corporală, lateralitate, structuri perceptiv motrice de spaţiu şi de timp) la copiii cu dizabilităţi conduce la imbunătăţirea abilităţilor psihomotrice implicate în formarea autonomiei psihomotorii.

1.1. Obiectivele cercetării

O1.. Implementarea unui program de dezvoltare psihomotorie pentru copiii cu dizabilităţi cuprinşi în programul de recuperare psihomotorie prin Terapia 3C

O2. Evaluarea dezvoltării psihomotricităţii la copiii cu dizabilităţi cuprinşi în programul de Terapia 3C de recuperare psihomotorie.

O3. Evidenţierea implicaţiilor programului de intervenţie în dobândirea de către copiii implicaţi în program a autonomiei psihomotorii.

O4. Extinderea programului de dezvoltare psihomotorie prin Terapia 3C la preşcolarii şi şcolarii mici din şcoala specială printr-un opţional "Stimulare psihomotorie prin exerciţii Terapia 3C".

Obiective specifice

1. Aplicarea unui instrument de evaluare focalizat pe componentele psihomotrice.

2.Particularizare exerciţiilor şi jocurilor din programul de dezvoltare psihomotorie în funcţie de componentele psihomotrice care se doresc imbunătăţite.

3. Elaborarea ulterioară a unui plan de intervenţie care va fi implementat ca opţional în gradiniţă şi scoala specială din cadrul Centrului pentru Educaţie Incluzivă nr. 2, Tg. Mureş începând cu anul şcolar 2019-2020.

1.2. Ipoteze

1. Presupunem că vor apare diferenţe semnificative în ceea ce privește motricitatea generală în urma participării la programul terapeutic 3C.

2. Presupunem că în urma aplicării programului terapeutic 3C vor apare diferenţe semnificative pentru componenta schemă corporală.

3. Presupunem că în urma aplicării programului terapeutic 3C vor apare diferenţe semnificative pentru componenta lateralitate.

4. Presupunem că vor apare diferenţe semnificative pentru componenta structura perceptiv-motrică de spaţiu în urma aplicării programului terapeutic.

5. Presupunem că în urma aplicării programului terapeutic 3C vor apare diferenţe semnificative pentru componenta structura perceptiv-motrică de timp.

1. 3. Participanţii la studiu

Cercetarea a fost desfăşurată în perioada noiembrie 2017-aprilie 2018, pe un lot de 25 de copii cu vârste între 3 şi 16 ani diagnosticaţi cu TSA şi alte dizabilităţi şi aflaţi în programul de recuperare psihomotorie prin Terapia 3C.

1.4. Organizarea cercetării (design experimental)

Variabilele implicate în studiu sunt:

Variabile dependente (VD) – motricitatea generală, schema corporală, lateralitatea, structura perceptive-motrică de spațiu, structura perceptiv-motrică de timp.

Variabila independentă (VI) – programul de recuperare psihomotorie prin Terapia 3C.

Studiul s-a desfășurat în trei etape: **Evaluarea inițială** – s-a recurs la testarea subiecților pentru stabilirea nivelului de dezvoltare psihomotrică prin notarea rezultatelor în Fişa de evaluare psihomotrică (Anexa 1). Evaluarea dezvoltării psihomotorii s-a desfăşurat în sala de sport printr-un set de activităţi complexe notate în Fişa de observaţie a dezvoltării motorii (Anexa 2); **Desfășurarea experimentului –** s-a realizat aplicarea structurii programului terapeutic prin Terapia 3C (Anexa 2); **Evaluarea finală** - retestarea subiecților cu același intrument ca și în etapa inițială pentru a evalua eficienţa Terapiei 3C.

1.5. Analiza și interpretarea rezultatelor

Pentru testarea ipotezelor statistice se va utiliza Testul t student pentru eşantioane perechi din programul statistic de cercetare SPSS.

Prima ipoteză a acestui studiu dorește să identifice dacă există diferenţe semnificative în ceea ce privește motricitatea generală în urma participării la programul terapeutic. Pentru a obţine datele necesare analizei am testat subiecţii înainte şi după programul de intervenţie, din punct de vedere al motricității generale. Rezulatele obținute de catre subieți la cele două evaluări au fost analizate din punct de vedere statistic cu ajutorul comparației pe eșantioane dependente. Rezulatatele obținute în urma analizei statistice sunt:

Paired Samples Test

		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference Lower	Upper			
Pair 1	MOTRICF - MOTRIC	5.5200	2.5020	.5004	4.4872	6.5528	11.031	24	.000

Tab.1. Comparația pe eșantioane perechi privind motricitatea generală

În cadrul programului am notat rezulatele obținute de subiecți în evaluarea inițială cu MotricI și cele de la evaluarea finală cu MotricF. Analizând tabelul putem observa că la un test „t" de 11.03, la o medie de 5.52, la 24 de grade de libertate şi un prag de semnificaţie de 0.01. diferenţele găsite între cele două evaluări sunt semnificative. Acest lucru ne indică faptul că prin intermediul Terapiei 3 C subiecţii îşi pot îmbunătăţi performanţele motricității generale.

Cea de a doua ipoteză dorește să identifice dacă în urma aplicării programului terapeutic vor apare diferenţe semnificative pentru componenta schemă corporală. Rezultatele obținute în urma prelucrării statistice sunt:

Paired Samples Test

		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference Lower	Upper			
Pair 1	SCHEMAF - SCHEMAI	3.0400	1.4855	.2971	2.4268	3.6532	10.232	24	.000

Tab.2. Comparația pe eșantioane perechi privind schema corporală

Am notat evaluarea inițială a schemei corporale cu SchemaI, iar evaluarea finală cu SchemaF. Observăm din tabelul anterior că la un indice „t" de 10.23, la 24 de grade de libertate şi un prag de semnificaţie de 0.01 diferenţele găsite sunt puternic semnificative. Acest lucru ne indică că ipoteza emisă de noi este validată, iar ipoteza nulă este respinsă. Acest lucru ne arată că utilizând un program terapeutic prin mișcare se îmbunătățește și schema corporală.

A treia ipoteză a studiului dorește să identifice dacă în urma realizării Terapiei 3 C vor apare diferenţe semnificative pentru componenta lateralitate. Rezulatele obținute în urma prelucrării statistice sunt prezentate în tabelul următor:

Paired Samples Test

		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference Lower	Upper			
Pair 1	LATERALF - LATERAL	-1.0400	.8406	.1681	-1.3870	-.6930	-6.186	24	.000

Tab.3. Comparația pe eșantioane perechi privind lateralitatea

Din tabelul anterior observăm că la un indice „t" de -6.18, la 24 de grade de libertate şi un prag de semnificaţie de 0.01 diferenţele găsite sunt puternic semnificative. Acest lucru ne arată că ipoteza emisă conform căreia lateralitatea este dezvolatată prin intermediul Terapiei 3 C este semnificativă şi validă.

Cea de a patra ipoteză dorește să arate dacă apar diferenţe semnificative pentru componenta structura perceptiv-motrică de spaţiu în urma aplicării programului terapeutic. Rezulatele obținute sunt:

Paired Samples Test

		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference Lower	Upper			
Pair 1	SPATIUF - SPATIUI	1.1200	.8327	.1665	.7763	1.4637	6.725	24	.000

Tab.4. Comparația pe eșantioane perechi privind structura perceptiv-motrică de spaţiu

Analizând tabelul putem observa că șa un indice „t" de 6.72 la 24 de grade de libertate şi un prag de semnificaţie de 0.01 ipoteza enunțată este puternic semnificativă din punct de vedere statistic.

Ultima ipoteză a acestui studio dorește să identifice dacă în urma realizării Terapiei 3 C vor apare diferenţe semnificative pentru componenta structura perceptiv-motrică de timp.

Paired Samples Test

		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference Lower	Upper			
Pair 1	TIMPF - TIMPI	1.0000	.8165	.1633	.6630	1.3370	6.124	24	.000

Tab.5. Comparația pe eșantioane perechi privind structura perceptiv-motrică de timp

Aşa cum rezultă şi din tabelul anterior între cele două evaluări ale structurii perceptive-motrice de timp există diferențe semnificative date de indicele „t" de 6.12, la 24 de grade de libertate şi un prag de semnificaţie de 0.01. Acest lucru semnifică faptul că atunci când se aplică un program terapeutic adecvat, structura perceptive motrică de timp cunoaște îmbunătățiri semnificative. Acest lucru ne arată că ipoteza emisă este semnificativă şi validă.

Facând un rezumat al celor analizate până acum putem să afirmăm că identificarea şi aplicarea unor metode valide asupra grupului ţintă, adaptate nivelului de dzvoltare şi tulburării pe care o manifestă conduce, automat, la un progres real.

Deoarece toate ipotezele au fost verificate şi testate din punct de vedere statistic ne fac să afirmăm că studiul nostru este valid din punct de vedere ştiinţific.

Datele obţinute în urma aplicării şi interpretării probelor de evaluare, a comparaţiilor pe eşantioane dependente realizate ne arată faptul că implementarea unui program terapeutic conduce la îmbunătăţirea motricității generale, a lateralității, schemei corporale,structurii perceptiv-motrice de timp și spațiu.. Acest lucru îl putem identifica şi din rezulatatele diferite obţinute de către subiecţi la cele două evaluări. Astfel, calităţile şi nivelul motric s-au îmbunătăţit în urma perioadei de implementare a programului.

Studiul realizat constituie o încercare de a identifica noi modalităţi de stimulare şi compensare a deficienţelor și a tulburărilor din sfera TSA şi alte dizabilităţi , şi de îmbunătăţirea a sferei psihomotrice acestei categorii de copii.

Cercetarea poate fi extinsă şi continuată pe loturi de subiecţi mai mari, pentru a se putea formula o concluzie sintetică şi generală privind întreaga populaţie.

Concluzii

Identificarea exactă şi punctuală a dificultăţilor psihomotrice la copiii cu dizabilităţi este un aspect foarte important pentru implementarea şi evaluarea unui program de recuperare şi dezvoltare psihomotrică eficient care să vină în ajutorul cadrelor didactice care lucrează cu această categorie de copii şi a specialiştilor din domeniu.

Prin programul de recuperare psihomotorie Terapia 3C se urmăreşte realizarea unor activităţi cu caracter terapeutic şi de recuperare a unor deficite datorate dizabilităţii intelectuale, pe baza căruia ulterior doresc să concep un program de recuperare psihomotorie care poate fi introdus ca opţional în şcolile speciale şi poate fi adaptat pentru stimularea psihomotorie a copiilor preşcolari şi şcolari mici din şcolile de masă.

Activităţile terapeutice şi recuperatorii se raportează la formarea unor abilităţi motorii, senzorial-cognitive, de relaţionare şi formare a imaginii de sine.

Rezultatele obţinute în urma realizării acestei cercetări, pe baza reevaluării copiilor dupa o anumită perioadă de timp, oferă o imagine de ansamblu asupra impactului şi eficienţei programului de recuperare psihomotrică a copiilor prin Terapia 3C. Confirmarea ipotezelor şi evaluarea fişelor psihomotrice conduc la concluzia că acest program poate fi implementat în continuare cu succes deoarece contribuie substanţial la formarea şi dezvoltarea unor abilităţi psihomotrice care au ca finalitate formarea unei autonomii psihomotorii reale a copiilor cu dizabilităţi intelectuale, la formarea şi dezvoltarea gândirii motrice imperios necesară formării unor comportamnte autonome şi adaptative la mediu. Acesta va constitui obiectivul şi scopul construirii unei programe de opţional pentru şcolile speciale şi va continua printr programul de recuperare prin Terapia 3C.

ANEXA 1
FISA DE EVALUARE PSIHOMOTRICĂ

1.Motricitatea generală

a)Mobilitatea capului si a gâtului

-execută mişcări stânga/dreapta;
-execută mişcări sus/jos;
-execută mişcări faţă/spate;
-execută mişcări de rotaţie în ambele sensuri

b)Motricitatea membrelor superioare

-este capabil sa prinda sau sa lase voluntar (constient) sa cada obiecte (mici in special)
-realizează mişcări stânga/dreapta;
-realizează mişcări sus/jos simultan şi alternativ;
-realizează mişcări de rotaţie în aceeaşi direcţie, simultan şi alternativ;
-realizează miscări de rotaţie ale braţelor, în sensuri diferite;
-aruncarea şi prinderea unei mingi cu mâna dreaptă si apoi cu mâna stângă;

c)Motricitatea membrelor inferioare

- sta intr-un picior (timp 5 secunde)
-merge pe o linie dreaptă
-merge pe un traseu
-execută sărituri într-un picior (stângul/dreptul);
-execută săritura cu ambele picioare;
- executa saritura de la 10 cm inaltime
-realizează urcare/coborâre pe scări, cu ambele picioare şi alternativ;
-îndoaie genunchii;
-realizarea mişcărilor de balansare (stânga/dreapta);
-realizarea mişcărilor de rotaţie (stânga/dreapta)
-stie sa alerge (poate)

d)*Control postural(echilibru,coordonare statică)*

- sta cu picioarele drepte şi mâinile la spate îşi apleaca trunchiul în unghi drept (90°) şi menţine poziţia 5 secunde

-sta pe vârful picioarelor, gambele apropiate, braţele pe lângă corp şi menţine poziţia 5 secunde -strânge o minge de cauciuc în mână;

3.Schema corporală

-indică/numeşte părţile propriului corp;
-indică/numeşte părţile corpului pe altă persoană;
-duce mâna dreaptă la ochiul, urechea, piciorul, mâna stângă;
-duce mâna stângă la ochiul, urechea, piciorul, măna dreaptă;

4.Lateralitate

-indică partea dreaptă/stângă în raport cu propriul corp;
- indică partea dreaptă/stângă în raport cu corpul altor persoane;
-indică partea dreaptă/stângă pe o imagine grafică dată;

5. Structura perceptiv-motrică de spatiu

-cunoaşte parametrii ce servesc la organizarea spaţiului (stânga/dreapta, sus/jos, lângă, etc.);
-execută mişcări ale corpului în diferite direcţii;
-indică reperele spaţiale faţă de propriul corp;
-cunoaşte parametrii ce servesc la organizarea spaţiului foii;

6.Structura perceptiv-motrică de timp

-cunoaşte parametrii ce servesc la organizarea timpului (înainte, după, ultimul);
-parcurge o distanţă, mai întâi încet, apoi cu pas normal şi în final în fugă, urmărind timpul necesar parcurgerii (timp mai scurt sau mai lung);
-recunoaşte momentul în care are loc o acţiune (bate din palme când cineva spune un cuvânt, când trece prin dreptul unui obiect, când aude un sunet prestabilit);
-cunoaşte momentul/succesiunea unei acţiuni;

Notă: Pentru fiecare item se notează: **2** pentru **realizat**; **0** pentru **nerealizat**; **1** pentru **parţial realizat**

ANEXA 2

Examenul psihomotor în Terapia 3C

S-a realizat prin intermediul unor probe (motricitate generală, mers, alergare, acţiuni/exerciţii cu cerc, popică, baston, conuri) şi parcursuri aplicative: mers, alergare, ocolire, echilibru, coordonare).

Probele de motricitate generală, lateralitate, dominanţă (manuală şi a picioarelor), structura perceptiv motrică de sapţiu şi de timp se efectuează în sala de sport, însoţiţi de parinţi, aşezaţi în formaţie, copiii fiind promptaţi de către aceştia total, parţial sau deloc. Se realizează prin alergare, exerciţii fizice de încălzire pentru toate componentele corpului: cap, membre superioare, trunchi, picioare, exerciţii specifice pentru coordonare ochi-mână (O-M), mână-mână (M-M), ochi-picior (O-P), picior-picior (P-P), mână-picior (M-P), mînă-picior pe aceiaşi parte (M-PX), echilibru static (E.ST.), echilibru dinamic (E.D), pas înainte (PÎ), pas lateral (PL), pas spate (P.S). Se observă dacă există contact vizual (CV). După fiecare exerciţiu se notează calificativele (A-fb, B-bine, C-satisfăcător, D-0) în Fişa de observaţie pentru dezvoltare psihomotrică (redat doar capul de tabel) . În acest fel se evaluează şi structura perceptiv-motrică de spaţiu şi structura perceptiv motrică de timp, ritmul şi coordonarea.

FIŞĂ DE OBSERVAŢIE DEZVOLTARE MOTRICĂ (cap de tabel)

Nr	Nume prenume	cap	brate	mij	tr	picior	CV	O-M	M-M	O-P	P-P	M-P	M-PX	E.ST	E.D	P.I	P.L	P.S	M1	A1	PR

Structura unei activităţi terapeutice şi recuperatorii în Terapia 3C

1. Alergare: 1 min
2. Mobilitate şi exerciţii pentru educarea respiraţiei 2 min
3. Joc muzical – 2 min
4. Jocuri şi exerciţii pentru învăţarea-cunoaşterea schemei corporale – 5 min
5. Încălzire– 5 min
6. Jocuri de miscare, de atenţie, exerciţii pentru lateralitate – 5 min
7. Exerciţii pe tren superior şi inferior (traseu 15 min, activităţi la masă 15 min)– 30 min
8. Exerciţii pe tren superior cu partener – 5 min
9.Exerciţii pe tren inferior cu partener – 5 min

BIBLIOGRAPHY

Cojocaru, P.C., (2017), *Cursuri Terapia 3C*, Bucureşti
Grosu , E. F., (2009), *Suport de curs, Psihomotricitate,* Cluj-Napoca
Ivar Lovas, O., & co., (2012), *Educarea persoanelor cu întârzieri de dezvoltare,* Bucureşti, Editura Frontiera

Kranowitz, C.S.,(2012), *Copilul desincronizat sensorial,* Bucureşti, Editura Frontiera
Moeur, D., Staes, L. (1998), *Psychomotricite. Education et reeducation*, Bruxel, Editura Boeck
Preda, V. (2010*) Suport de curs, Terapie şi educaţie psihomotrică*, Cluj-Napoca
Radu I. D., Ulici, Ghe. (2003), *Evaluarea şi educarea psihomotricităţii,* Bucureşti, Editura Fundaţiei Humanitas
Sava, F., (2004), *Analiza datelor în cercetarea psihologică. Metode statistice complementare,* Cluj-Napoca, Editura ASCIR
Urzeală, C**.,** (2005), *Jocul de mişcare*, Bucureşti, Editura Cartea Universitară
Vlad, E., (2000), *Evaluarea în actul educaţional-terapeutic,* Bucureşti, Editura Pro Humanitate

http://cursuriautism.ro/tulburări
https://www.scribd.ro
www.sportautism.ro

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

BUILDING NARRATIVES IN THE COUPLE RELATIONSHIP FOR GIVING UP CRIMINAL LIFE - A CASE STUDY

Constantin Todiriță
PhD Student, "Al. Ioan Cuza" University of Iași

Abstract: Narrative research has become in the last three decades a method more and more used by qualitative researchers in different fields of science in which they study the ways that people experience world in multiple life situations. In the case of people who committed a crime in a moment of their life, narrative criminology aims to identify the role that narrative story plays in appearance and maintaining criminal behaviour, but also the role in supporting and desistance of criminal behaviour, narration stories of transforming concerning the identity of the delinquent through which they replace the old past criminal self, with a new non-criminal self, the transformation narrative stories being the field of interest of this study. Mirel, a man who had sad experiences during his childhood and who experienced a lot of situations of deprivation of liberty is now involved in a relationship. In this case I caught the role of an ALLY of Mirel's partner in assuming the identity of person changed, the signification of their relationship regarding their belongings being expressed mainly through trust and solidarity.

Keywords: narrative research, narrative criminology, case study, in-depth interview, couple relationship

Introducere

O scurtă incursiune în literatura privind cercetarea narativă ne conduce spre o primă constatare, aceea că studiază narațiunile individuale ale unor persoane prin analiza povestirilor vieții și explorarea semnificației învățate a acestor experiențe individuale. Squire, Andrews și Tamboukou (2013: 5-6) de la Centrul de Cercetare Narativă (CNR) din cadrul Universității din East London arată că „ceea ce este împărtășit în întreaga cercetare narativă atât centrată pe eveniment, cât și pe experiență este că se presupune a fi reprezentări individuale, interne ale unor fenomene, evenimente, gânduri și sentimente, cărora narațiunea le dă *expresie* externă". Apreciind asupra criticilor și limitărilor cercetării narative, autoarele menționate (*op.cit.*: 13) concluzionează că cercetarea narativă este un „domeniu pe mai multe niveluri, interdisciplinar și orice încercare de a simplifica complexitatea ei ar nedreptăți bogăția abordărilor, înțelegerilor teoretice și descoperirilor neașteptate pe care le-a oferit".

O a doua constatare este aceea că se bazează pe povestirilor *spuse* de oameni, dar pot fi și povestiri *scrise* sau autobiografii; de asemenea, mai pot fi analizate documente sau imagini.

O a treia constatare este că deși are limitări date de subiectivitatea intervievatului și/sau cercetătorului în lipsa unor proceduri clare, cercetarea narativă este o metodă de cercetare calitativă care nu este interesată de exactitatea povestirii, ci de experiența trăită de persoană în lumea sa reală.

Catherine Kohler Riessman (2002: 695) a înțeles decalajul dintre practica standard de intervievare în cercetarea socială și lumea relațiilor umane și a înțeles că participanții au fost rezistenți la eforturile cercetătorilor de a fragmenta experiența trăită în categorii tematice (codificabile) și au încercat să controleze sensul experienței. Cercetarea narativă cunoscută și ca analiza narativă („narrative analysis") este definită de Riessman în dicționarul metodelor de cercetare socială coordonat de Jupp (2010: 43) în următoarea manieră: „analiza narativă în științele umane se referă la o familie de abordări a unor tipuri diverse de texte, care au în comun o formă povestită", fie că este vorba de narațiuni preferate despre istorie construite de națiuni și guverne, fie

narațiuni construite de organizații, oameni de știință, alți profesioniști, grupuri etnice / rasiale ori narațiuni ale experienței individuale. Autoarea (*ibidem*: 46) arată că: a) analiza narativă nu mai face parte doar din sfera studiului literar și a pătruns în toate științele umane și practicarea profesiilor, b) abordările narative nu sunt adecvate pentru studii cu un număr mare de subiecți, fără nume și fără chip și c) narațiunile sunt utile în cercetare tocmai pentru că povestitorii interpretează trecutul, mai degrabă decât să îl reproducă așa cum era, astfel că analiza narativă poate crea legături între trecut, prezent și viitor, precum și legături între biografia personală și structura socială, cea personală și cea politică.

Narațiunile reprezintă o modalitate de comunicare a evenimentelor care sunt unice pentru persoana-povestitor, care în același timp constituie resurse pentru schimbarea sa personală și socială. Cercetarea narativă nu caută răspunsuri categorice, fiind mai degrabă o cale de cunoaștere focalizată prin lentila experienței povestitorului, a modului în care acesta dă un sens personal lumii trăite.

Criminologia narativă

Studiul narațiunilor infractorilor îmbracă forma unei noi paradigme de cercetare pe care Presser și Sandberg (2015: 1) o numesc criminologie narativă despre care spun că este „orice anchetă bazată pe vizualizarea poveștilor ca provocând, susținând sau efectuând desistarea de la o acțiune dăunătoare", iar criminologii narativi studiază (*idem*) „modul în care narațiunile inspiră și motivează acțiunea dăunătoare, precum și modul în care acestea sunt folosite pentru a da sa sens acțiunilor dăunătoare".

Termenul de criminologie narativă propus de Presser în anul 2009 a fost adoptat rapid și utilizat de către oameni de știință din diferite părți ale lumii. Presser (2013) arată că în criminologia narativă abordarea relației dintre narațiuni și infracțiune, cauza imediată a infracționalității este considerată a fi narațiunea în sine, mai mult decât evenimentele și împrejurările relatate în narațiune.

În anul 2015 Presser și Sandberg au pus bazele fundației metodologice pentru criminologia narativă. Câmpul criminologiei narative a inclus inițial ca povestitori infractorii, „usual suspects" cum îi numește Ugelvik (2016: 216) iar analiza povestirilor infractorilor a urmărit identificarea rolului pe care îl joacă narațiunile în comiterea, susținerea și realizarea abținerii de la comiterea de infracțiuni. De dată mai recentă interesul narativ s-a manifestat și pe alți povestitori, de exemplu, Van Hulst (2013) care a studiat povestirile polițiștilor din secția de poliție, Berger (2015) preocupat de modul în care a fost utilizat în auto-narațiunile practicienilor diagnosticul ADHD, Ugelvik (2016) care a cercetat povestirile de construire a auto-legitimității profesionale de către ofițerii centrului de detenție pentru imigranți din Norvegia.

Studiile menționate relevă faptul că actul povestirii în sine are posibilitatea de a genera efecte asupra naratorului și asupra identității sale sociale ori profesionale. Rolul narațiunilor infractorilor în susținerea și realizarea renunțării la viața infracțională reprezintă domeniul de interes al studiului de față prin focalizarea asupra experiențelor de viață ale infractorilor în cadrul cuplului care favorizează o schimbare în identitatea infractorilor de la sinele vechi, infracțional, la un sine nou, non-infracțional.

Metodologie

Orientările criminologice ale ultimelor trei decenii sunt focalizate pe identificarea factorilor care favorizează abandonarea vieții infracționale și studiul experiențelor de viață ale infractorilor, care folosesc preponderent metodele de cercetare calitative.

Tewksbury (2009: 3-39) subliniază superioritatea cercetării calitative care „se concentrează pe sensurile, trăsăturile și caracteristicile definitorii ale unor evenimente, oameni, interacțiuni, cadre/culturi și experiență". În continuare, Tewksbury (*ibidem:* 43) arată că datele care sunt utilizate în cercetarea calitativă provin din interviuri individuale, interviuri de grup (focus grupuri), observații și analize de conținut calitative.

Metoda studiului de caz („case study" în literatura anglo-saxonă) este o abordare cu un important potențial în cercetarea criminologică după cum observa Newburn (2007: 911). Metoda studiilor de caz se bazează potrivit lui Bryman *apud* Newburn (*idem)* „pe un singur caz sau un număr mic de cazuri și se caracterizează prin investigare intensivă a situației" și precizează în continuare Newburn că aceste cazuri pot fi o persoană individuală, un anumit grup de oameni, un cartier sau o comunitate, un eveniment, o zonă sau chiar o țară.

După cum observa Yin (2005: 29), până în urmă cu 35 de ani, studiul de caz ca metodă formală de cercetare nu a fost deloc luat în considerare în majoritatea lucrărilor din domeniul științelor sociale, studiile de caz fiind confundate cu tehnici de colectare a datelor cum sunt etnografiile sau cu observația participativă. Yin (*ibidem:* 109) identifică șase surse majore de dovezi pentru studiile de caz: documentele, arhivele, interviurile, observația directă, observația participativă și artefactele fizice, pentru fiecare din aceste surse de dovezi prezentând puncte forte și puncte slabe ceea ce îi permite să observe că nicio sursă de dovezi nu are un avantaj covârșitor asupra celorlalte și apreciază totodată că un bun studiu de caz folosește cât mai multe surse de dovezi posibil.

În studiul nostru am utilizat ca surse de dovezi *analiza documentelelor, interviurile în profunzime* cu membrii cuplului, *observaţia participativă* și *interviurile individuale* cu consilierii de probațiune manager de caz pentru a culege informaţiile relevante privind unitatea de analiză selectată, care în cazul nostru o constituie cuplurile.

Alegerea interviului în profunzime ca modalitate de culegere a informațiilor este în strânsă legătură cu natura problemei de cercetare – cunoașterea aprofundată a narațiunilor desistării în relația de cuplu, în cadrul unei interacțiuni în care participanții au posibilitatea să își restructureze experienţa personală într-un discurs prin care încearcă să dea semnificaţie evenimentelor şi experienţei trăite. Este esențial ca această interacțiune să aibă loc într-un climat de siguranță și încredere care pot fi asigurate prin deschidere, autenticitatea, onestitatea și integritatea cercetătorului, iar pentru susținerea interviurilor este importantă relația cercetătorului ca membru la cunoștințele și experiența trăită de participanții la interviu.

Interviul în profunzime, ceea ce în literatura anglo-saxonă se numește „in-depth interview", este una din cele șase forme ale interviurilor clasificate de Grawitz (1972, apud Chelcea 2007: 304). Johnson (2002: 103) menționează câteva particularități ale interviurilor în profunzime: au tendința de a avea o durată mai lungă, implică în mod obișnuit interacțiunea față-în-față între un intervievator și un intervievat și încearcă să construiască un fel de intimitate, care este comună pentru auto-dezvăluirea reciprocă. Johnson (*ibidem:* 104) precizează că interviul în profunzime are scopul de a colecta anumite date, iar cercetătorul care utilizează intervievarea în profunzimeeste cel care „în mod obișnuit caută «profund» informația și cunoștințele, de obicei, caută mai adânc informații și cunoștințe decât este căutat în sondaje, interviuri informale sau focus grupuri, de exemplu". Specificitatea datelor colectate prin intervievarea în profunzime este aceea că informațiile sunt (*idem*) „foarte personale, cum ar fi sinele individual, experiența trăită, valorile și deciziile, ideologia profesională, cunoașterea culturală sau perspective".

Participanții la studiu

Cuplul format din Mirel și Laura face parte dintr-un grup al cercetării format din două subgrupuri, cel al persoanelor supravegheate (din evidența Serviciului de Probațiune Brașov) și cel al partenerilor de cuplu a celor din primul subgrup. Datorită specificul temei abordate numai participanţii din primul subgrup au fost selectaţi prin *metoda eşantionării intenţionale*, constituirea celui de al doilea subgrup realizându-se pe baza componenței primului subgrup.

În cadrul acestei cercetări am ales să folosim *metoda eşantionării intenţionale*, ca metodă de eșantionare calitativă, non-probabilistică, prin care am inclus în cercetare persoane care au corespuns criteriilor de selecţie a participanţilor: persoana a avut o carieră penală în copilăria târzie, adolescență sau ca adult tânăr; vârsta minim 21 ani; persoana mai are cel puţin 2 ani de supraveghere; relaţia de cuplu are o durată de cel puţin 1 an de zile.

Criteriul de selecție al participanților din al doilea subgrup a fost formulat pe baza informațiilor din literatura criminologică privind renunțarea la comiterea de infracțiuni (Wyse, Harding și Morenoff 2014), potrivit căreia partenerul poate susține abandonarea vieții infracționale dacă la rândul său nu a comis infracţiuni şi nu consumă droguri.

Procedura derulării interviului în profunzime individual

Anterior obținerii acordului pentru participarea la interviu fiecare persoană intervievată a primit un formular de recrutare prin care a fost informată cu privire la scopul și implicațiile cercetării și a fost invitată să participe la interviu. În etapa următoare a fost obținut consimțământul informat scris pentru participarea la cercetare și acordul pentru înregistrarea interviului, prin înregistrare audio cu reportofonul. Interviurile cu Mirel și Laura au avut fiecare durata de 60 de minute. Ambele interviuri au fost realizate la sediul serviciului de probațiune pe baza opțiunii liber exprimate de persoanele intervievate, care au ales din cele trei posibilități precizate în formularul de recrutare, la sediul serviciului de probațiune, acasă la persoană ori într-un spațiu public liniștit, într-un loc confortabil și la un moment convenabil pentru persoană, în cursul săptămânii sau în week-end.

Rezultate obținute

Studiul de caz al cuplului format din Mirel și Laura (pseudonimul este ales de respondenți la solicitarea cercetătorului pentru a li se proteja identitatea)

Surse de informații: interviul individual în profunzime cu membrii cuplului, observația directă, analiza dosarului de probațiune.

Tipul cuplului: uniune consensuală.

Partenerii cuplului

La data intervievării Mirel și Laura formau un cuplu de un an de zile; ei au început o relație romantică prin discuții purtate în spațiul virtual, Laura fiind îndemnată de copiii ei în această direcție. Anterior relației, Mirel locuia în București și a luat decizia de a se muta în Brașov, unde ei locuiesc acum într-un apartament închiriat.

Laura are 48 de ani și lucrează ca asistentă medicală, specializarea psihiatrie. Este mama a doi copii, un băiat de 13 ani și o fată de 10 ani, proveniți din căsătoria pe care a finalizat-o prin divorț ca urmare a consumului de alcool al soțului (fără a fi asociat cu violența domestică) și a slabei implicări a acestuia în viața de familie; cei doi copii locuiesc cu Laura și Mirel.

Mirel are 46 de ani. S-a căsătorit prima dată la vârsta de 23 de ani, dar s-a despărțit în fapt după două zile de la legalizarea relației și a divorțat după 3 luni de zile. A încheiat a doua căsătorie la 44 de ani și a divorțat după un an și jumătate de mariaj. A mai avut anterior alte patru, cinci relații neoficializate, cea mai lungă cu durata de 5 ani; nu are copii.

Biografia individuală a lui Mirel consemnează numeroase experiențe de pierdere: a fost adoptat la vârsta de un an și jumătate, nu și-a cunoscut părinții biologici, părinții adoptivi s-au

despărțit și i-a pierdut pe ambii părinți adoptivi în pragul vieții de adult, la 18 ani, în anul 1989. Rememorând etapele copilăriei și a preadolescenței Mirel aduce la lumină lipsa securității afective în mediul familial:

„Sincer, nu am prea multe amintiri cu familia cu care am crescut, pentru că ei s-au despărţit de când eu eram încă copil şi eu am crescut mai mult printre străini ... aveam 14, aproape 15 ani ... am fost crescut de ei de la un an şi jumătate, dar ea era tot tot timpul plecată, el la muncă, ea la muncă şi ne întâlneam doar seara şi atunci puţin timp, evenimente de care să-mi aduc aminte, bune nu, rele ... [face trimitere la infidelitățile mamei adoptive].

În schimb, în acea perioadă Mirel a reușit să dezvolte importante legături cu membri ai grupului de egali care s-au întins apoi de-a lungul întregii sale vieți, până în prezent. El relatează despre o relaţie de prietenie de lungă durată, un prieten convențional (căsătorit, profesează ca medic veterinar), relație care a început de la grădiniță, au fost colegi în ciclul de învăţământ primar, gimnazial şi inclusiv pe durata liceului, apoi au ţinut constant legătura, Mirel și-a vizitat prietenul în timp ce efectua stagiul militar, apoi îl vizita prietenul său când acesta era la facultate în București, apoi când Mirel a fost internat în spital în urma unui accident rutier în anul 2013, prietenul său a venit la el la spital.

Pierderea tatălui adoptiv de care a fost atașat este percepută de Mirel (în relatarea sa , Mirel utilizează termenul „tată", dar niciodată termenul „mamă") ca fiind momentul în care *a luat-o razna*, cu referire la apariția comportamentelor antisociale, infracționale și persistența în conduita infracțională care a dus la privarea sa de libertate:

„Primul [contact cu legea penală] cred că în 1993 la 23-24 de ani, fiind singur, bani nefiind, nemuncind, de atunci am cam ţinut-o lanţ, dosare nu-mi amintesc câte ... într-un dosar au fost 50 de fapte, furt, numai biciclete, tot ceea ce am făcut am făcut numai printre străini ... a murit cine ne-a fost rudă, pe la noi să nu mai vii [cu referire la excluderea din familia lărgită a părinților adoptivi]. La 24 de ani am ajuns în inchisoare. Din 1993 – 1994 le-am ţinut lanţ până prin 2004 cred. Pe parcurs am început să mă consum pentru că vedeam că la ăla vine, la ăla vine, la mine nu venea nimeni şi acolo te descurcai foarte greu. Bine, făceam tatuaje, mă descurcam, efectiv uitai că trece timpul ... În lipsa suportului familial cel mai bine e să-ţi vezi de treaba ta, nu-ți vezi de treaba ta se complică lucrurile".

Mirel are o bogată istorie de recidive, cu infracțiuni patrimoniale și infracțiuni privind circulația pe drumurile publice și a fost custodiat în cinci unități penitenciare din România. În timp, el a înregistrat schimbări în comiterea de infracțiuni prin diminuarea nevoii de a se angaja în comiterea de infracţiuni de achiziție:

I: În prezent ce vă ajută să staţi departe de comiterea de infracțiuni?

R: Hmm ... chestia asta s-a dobândit pe parcurs şi am zis mai bine mănânc după 2-3 zile, dar decât să iei un casetofon auto sau să spargi un apartament să iei cine ştie ce de p-acolo, nevaloros, că nu poți să le zici că au valoare cine ştie şi pentru câțiva bani care se cheltuie, să zic ... zici că iei zece milioane pe ceva, zece milioane poți să-i cheltui într-o zi ... o oră, o zi, o săptămână, depinde cât ţii le ei şi poate că nici nu apuci să-i cheltui că te depistează şi te prinde şi atunci n-ai realizat nimic. Pentru ce? Mai bine mănânci după două zile, ai ce".

Astfel, faptele comise după ultima liberare din penitenciar (2011) sunt încălcări ale normelor de circulație pe drumurile publice, iar abținerea temporară de la infracțiunile patrimoniale i-a permis să se implice în al doilea mariaj (2014 - 2015).

Mirel se află în evidența serviciului de probațiune pentru săvârșirea infracțiunii de ucidere din culpă pentru care instanța de judecată a dispus suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei de 2 ani de închisoare pe durata unui termen de încercare de 5 ani.

Contactul cu partenerii cuplului

Mirel a manifestat deschidere cu privire la participarea la interviu; inițial, Laura a fost reticentă privind participarea, totuși la data programată pentru intervievarea lui Mirel l-a însoțit pe acesta și a arătat că dorește să participe la interviu; ea a explicat că nu își dorea să fie în vizorul unei instituții: *„ … chiar asta a fost discuția … că zic n-aș vrea să vin pentru interviul ăsta, știu eu, să rămân într-un dosar sau într-un ceva, un nume … ”* (în cadrul interviului a urmat reasigurarea participantei privind confidențialitatea).

Mirel s-a dezvăluit pe parcursul intervievării ca fire comunicativă, persoană implicată, el împărtășind intervievatorului la finalizarea interviului ideea că participanții ar trebui să fie informați cu mai multă claritate, în prealabil, că interviurile vor fi individuale întrucât e posibil să apară temeri și rețineri pentru participarea la interviu dacă sunt prezenți ambii parteneri.

Dimensiunea sprijinului material în relația de cuplu

Sprijinul material din partea partenerei nu constituie pentru Mirel un aspect crucial pentru susținerea proceselor de renunțare la infracțiuni. El este integrat profesional, iar faptul că merge la muncă îi aduce satisfacție. El lucrează pe postul de îngrijitor clădiri și realizează venituri stabile cu care contribuie la cheltuielile casei și la cele implicate de creșterea celor doi copii ai Laurei, ambii elevi și practicând sporturi de performanță. Totuși, veniturile sale salariale sunt mai mici decât ale partenerei, dar el compensează cu succes această diferență prin implicarea în activitățile copiilor și în activitățile casnice. În plus, Laura deține un teren în extravilan pe care Mirel a avut inițiativa de a-l cultiva cu legume și astfel că ei au produse proaspete, obținute prin munca lor. Mirel dă dovadă de spirit întreprinzător, la data interviului cumpărase bulbi de zambile pentru a-i cultiva în primăvară și ulterior să vândă florile, este preocupat de fertilizarea solului cu îngrășământ natural pentru aceasta având în plan să achiziționeze o remorcă. De asemenea, Mirel și Laura sunt antrenați într-un proiect de a construi împreună o locuință pe acel teren și iau în clacul posibilitatea ca Mirel să lucreze în străinătate timp de jumătate de an pentru a micșora suma pe care trebuie să o împrumute de la bancă.

În perioadele de detenție Mirel a dobândit abilități de lucru în construcții și agricultură și zootehnie, a devenit priceput în confecționarea de obiecte din lemn, căsuţe din lemn, obiecte decorative și a învățat să sculpteze în săpun, priceperi care au fost o sursă de câștig sau l-au ajutat și după liberare:

„De exemplu un prieten de-al meu din copilărie a făcut cununia civilă, mă liberasem proaspăt de vreo două-trei săptamani și eram cu buzunarele goale și prietenii mei tot din copilărie unul mi-a dat o încălțăminte, un pantof, unul o cămașă ... i-am făcut o vază la cununia civilă, din săpun”.

În viața de adult în libertate Mirel a acumulat o bogată experiență de muncă în domeniul construcțiilor și a amenajării spațiilor verzi (i) în țară și în străinătate (Italia, Ungaria, Cehia, Franța, Germania, Spania, Portugalia).

În relația de cuplu din prezent semnificația muncii sale este în legătură cu angajarea în planuri de viitor pentru asigurarea unei locuințe stabile, care îi dă un țel pe care crede că îl poate atinge împreună cu Laura, relocarea din București în Brașov fiind percepută ca un nou început.

Dimensiunea controlului în relația de cuplu

Experiența de supraveghere și de monitorizare în cadrul relației este una puțin conturată de cei doi parteneri. Ei se văd pe picior de egalitate, ca doi adulți responsabili, care trăiesc o relație în care petrec perioade de timp împreună (la cumpărături, ieșiri în natură, în doi sau împreună cu copiii), dar există și timp al fiecăruia, situații în care *„ne vedem doar noi fetele”* cum spune Laura, relația fiind bazată pe comunicare, negociere și încredere. Există o dimensiune a controlului relatată de Laura care se referă la verificarea modului lui Mirel de a se comporta cu copiii, dar răspunsurile

copiilor au fost pozitive. Laura arată că nu are temeri pentru că a vorbit cu Mirel *„ … tu ai trăit altfel, ai avut prieteni cu care, știu, ai lucrat, ai prieteni cu care ai crescut, cu care ați făcut diverse lucruri, eu încerc să trăiesc altfel”* și mai departe Laura arată că l-a invitat să i se alăture în stilul de viață trăit de ea.

Dimensiunea sprijinului emoțional în relația de cuplu

Sprijinul emoțional reciproc este o trăsătură esențială a acestui cuplu, Laura are așteptarea de a avea *„o zonă de confort la noi în casă, să ne simțim bine unii cu ceilalți și să ne acceptăm cu bune și cu rele”*. Încă de la prima întâlnire față în față Mirel i-a împărtășit Laurei faptul că are un proces penal în derulare, iar sinceritatea a fost o valoare apreciată de Laura, alături de alte calități ale lui Mirel pe care le menționează, precum hărnicia, deschiderea pentru a discuta și acceptarea schimbării, folosirea comunicării ca modalitate de a evita suspiciunile în cuplu. Laura se simte împlinită în această relație *„două zile dacă le trăiești, merită să le trăiești frumos”* și crede că *„poți primi foarte mult, dacă știi și tu să oferi”*. Laura crede că *„eu cu copii i-am oferit zona de confort pe care ar fi căutat-o … și de stabilitate ca să zic așa”* și mai arată că respectul copiilor și afectivitatea lor îl feresc de singurătate și îl fac pe Mirel să simtă împlinit *„noi ne avem unul pe celălalt, noi ne avem unii pe alții”*.

Relația de cuplu este integrată de cei doi în familia extinsă a fiecăruia, împreună cu copiii Laurei, partenerii cuplului au vizitat singurele rude de sânge în viață ale lui Mirel, nașii lui botez, și s-au cunoscut de asemenea, cu fratele biologic al lui Mirel aflat în Italia, la rândul său Mirel a fost prezentat familiei fratelui Laurei.

Relația cu serviciul de probațiune

La data intervievării Mirel se afla de o scurtă perioadă de timp în supravegherea serviciului de probațiune (participase la două întrevederi), la prima întrevedere *„eram așa, nu știu, nu că speriat, nu știam cum se va desfășura, era un ghimpe”* și apreciază că în relația cu serviciul de probațiune ai libertatea să discuți aspecte pe care nu le poți discuta cu familia acasă și consideră că are ce învăța din relația cu consilierul de probațiune, subliniind diferența între experiența sa de relaționare cu poliția și cea cu serviciul de probațiune privind comunicarea și sprijinul.

Limitări

Există câteva limitări ale cercetării din care am prezentat acest studiu de caz. O astfel de limitare o constituie faptul că acest studiu calitativ a fost desfășurat la scară mică, ca urmare a resurselor limitate ale unui singur cercetător, prin realizarea unei anchete pe bază de chestionar în rândul consilierilor de probațiune și prezentarea a cinci studii de caz realizate pe baza informațiilor obținute din interviuri în profunzime cu cinci bărbați aflați într-o perioadă a vieții lor liberă de infracțiuni și cu partenera de viață a patru dintre aceștia, precum și din patru interviuri cu consilieri de probațiune. O altă limitare este faptul că rezultatele cercetării calitative nu pot fi generalizate.

Analiza calitativă a fost focalizată asupra dezvăluirii în profunzime și a îmbunătățirii înțelegerii experienței trăite de bărbați în cupluri în eforturile lor de a se menține departe de infracțiuni, dar în egală măsură s-a concentrat pe narațiunea femeilor din cupluri, pe cum relatează aceste „voci”, mai puțin auzite în cercetările de până în prezent pe această temă, semnificaţia evenimentelor şi a experienţei trăite alături de un partener care își construiește o identitate non-infracțională.

Concluzii

Relația de cuplu Laura-Mirel are o durată de un an de zile, fiind cea mai scurtă relație dintre cele cinci analizate în acest studiu. Mirel a a ajuns într-un moment al existenței sale în care a făcut o schimbare cognitivă odată cu ultima liberare din penitenciar cu referire la calitatea scăzută a vieții trăite dincolo de gratii, prin aceasta înțelegând că nu mai merită să comită infracțiuni. El este centrat

acum pe a trăi o viață liniștită și își asumă o identitate nouă, de bărbat familist în relația cu Laura, cei doi copii ai Laurei locuind cu cuplul. Relația de cuplu Laura-Mirel este o relație pe picior de egalitate, construită pe principiul reciprocității. Laura își exprimă speranța că implicarea și satisfacția partenerului în viața de familie va aduce pe termen lung și fără eforturi suplimentare la îndepărtarea lui Mirel de comiterea de infracțiuni prin aceasta Laura jucând în această etapă a relației rolul de *aliat* în asumarea de către partener a identității de persoană schimbată, semnificația relației în termen de bunuri fiind exprimată în principal prin încredere și solidaritate. Partenerii acestui cuplu privesc suportul emoțional al relaţiei ca fiind cel mai important pentru viaţa lor, dimensiunea supravegherii între parteneri fiind cvasiabsentă, iar dimensiunea suportului material fiind valoroasă prin antrenarea într-un proiect comun al celor doi parteneri.

BIBLIOGRAPHY

1. Chelcea, S. (2007). *Metodologia cercetării sociologice.* Ediția a treia. București: Editura Economică.
2. Johnson, J.M. (2002). „In-depth interviewing". In *Handbook of Interview Research Context and Method Contents,* Gubrium, J.F. and Holstein, J.A. (eds.), 2002. London: Sage Publications.
3. Newburn, T. (2007). *Criminology.* Cullompton, Devon UK: Willan Publishing.
4. Presser, L. (2013). *Narrative Criminology*. Accesibil la adresa: https://www.oxfordbibliographies.com (consultat la data de 17.10.2015).
5. Presser, L. and Sandberg, S. (2015). „What Is the Story?" In *Narrative Criminology: understanding stories of crime,* Presser, L. and Sandberg, S. (eds.), 2015. New York: New York University Press.
6. Riessman, C.K. (2002). „Analysis Of Personal Narratives". In *Handbook of Interview Research Context and Method Contents,* Gubrium, J.F. and Holstein, J.A. (eds.), 2002. London: SAGE Publications.
7. Riessman, C.K. (2010) în *Dicționar al metodelor de cercetare socială,* Jupp, V. (coord.), 2010. Iași: Polirom.
8. Squire, C, Andrews, M. and Tamboukou, M. (2013). „What is narrative research?". In *Doing Narrative Research.* Second Edition. Squire, C, Andrews, M. and Tamboukou, M. (eds.). 2013. London: SAGE Publications.
9. Tewksbury, R. (2009). „Qualitative versus Quantitative Methods: Understanding Why Qualitative Methods are Superior for Criminology and Criminal Justice". In *Journal of Theoretical and Philosophical Criminology*, Vol. 1 (1) 2009, pp. 38-58.
10. Ulgevik, T. (2016). „Techniques of legitimation: The narrative construction of legitimacy among immigration detention officers". In *Crime, Media, Culture* 2016, Vol. 12(2) 215-232. Accesibil la adresa: journals.sagepub.com/loi/cmc (consultat la 01.03.2017).
11. Wyse, J.J.B., Harding, D.J. and Morenoff, J.D. (2014). „Romantic Relationships and Criminal Desistance: Pathways and Processes". In *Sociological Forum Volume* 29, Issue 2, pages 365–385, June 2014. Accesibil la adresa: http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/.../ (consultat la 10.03.2016).
12. Yin, R. K. (2005). *Studiul de caz: designul, analiza și colectarea datelor.* Iași: Polirom.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

THE MUSLIM WOMAN IN CONTEMPORARY SOCIETY

Nicolae Mădălin Țugui
PhD Student, University of Bucharest

Abstract:I followed the evolution of Islamic reflection regarding the way out of the woman from the private space of the family and its access to the public by analyzing the situation of the Muslim woman in contemporary society based on studies and specialized books.
This study provides a view of the Muslim woman image in society, taking into account the problems and challenges that she faces in terms of education, marriage, the opportunity to work and her emancipation.
The results of this research show that the Muslim woman is still submissive to Sharia laws, which often merge with civil laws, and the lack of a solid education for Muslim girls has long-term repercussions, perpetuating the same vicious circle when it comes to contact with modernity. Feminist movements have succeeded in offering new opportunities to the Muslim woman through the reinterpretation of the Qur'anic and Hadisurian texts, but it has not come yet to a common point to join the universal promotion of the Muslim women's rights, because of the differences in conceptions from one country to other. Today, the position of the Muslim woman in society is increasingly privileged especially in the US and Europe, where it enjoys many rights compared to Muslim countries. The most conservative on women's rights have remained Saudi Arabia and Iran, whereas in Africa the problem is also aggravated by material shortcomings. There are several factors that lead to the constraint of women's freedom: cultural, political, economic and social.

Keywords: Sharia, education, marriage, polygamy and feminism.

Introducere

În tradiția musulmană este promovată valoarea pozitivă a sexualității, de unde și lipsa unei caste distincte de credincioase celibatare ca în creștinism. Sentimentul că ordinea socială stă în strânsă legătură cu reglementarea sexualității feminine, a dus la izolarea femeilor, de teama ca forța feminină să nu iasă la iveală ca zeițele din vechime.[1] Atât în Coran cât și în Sharia se fac referiri clare cu privire la statul femeii în islam, dar din cauza unor prescripții severe și a interpretării patriarhale a legii islamice s-au făcut și se fac încă abuzuri asupra femeii. Odată cu căsătoria și chiar cu pubertatea viața unei fete musulmane se schimbă radical. Dacă până atunci ea se putea bucura de privilegiile spațiului public în care socializa cu ceilalți, începând cu pubertatea, familia îi pune văl și de aici înainte totul se restrânge la spațiul privat al gospodăriei.

Mișcarea de emancipare a femeii musulmane face parte din mișcarea de modernizare a țărilor de tradiție islamică. Egipteanul Qasim Amin vorbea despre eliberarea femeii, ca punct de plecare pentru eliberarea întregii societăți. Din punctul lui de vedere, nu religia este de vină pentru situația femeii musulmane, ci regimurile despotice din Orient. Cea care poate pune capăt acestei situații este educația. Musulmanii ultranaționaliști văd în femeile occidentale „stoluri de ființe asexuate care ies din fabrici după ceasuri lungi de muncă istovitoare."[2]

Din nefericire, principala problemă este lipsa de educație și îngrădirea cunoașterii. Este cunoscut faptul că din cauza căsătoriei la vârste fragede, femeile nu mai apucă să-și termine studiile, deoarece trebuie să se îngrijească de copii. Majoritatea feministelor insistă ca Sharia și

[1] Malise Ruthven, *Islamul. Foarte scurtă introducere*, ed. Allfa, București, 1997, p. 123.
[2] Nadia Angelescu, , *Introducere în islam*, ed. Enciclopedică, București, 1993, p. 109.

Coranul trebuie să fie reinterpretate din perspectivă contemporană, deoarece perioada în care a fost scris Coranul a fost una tribală, iar legea islamică a împrumutat multe din obiceiurile tribale, care nu au nici o legătură cu ceea ce a fost revelat profetului, cum ar fi circumcizia fetelor și celelate probleme legate mai ales de sexualitate. Până la sfârșitul secolului al XIX-lea, începutul sec. XX, lumea musulmană nu și-a pus problema condiției femeii, prescripțiile coranice și Sharia rămânând normele de bază.

Astăzi femeia musulmană se luptă din răsputeri să-și dobândească dreptul de a merge liberă în spațiul public, dar totodată dorește să-și ofere ajutorul prin ocuparea unui loc de muncă. Datorită mișcărilor feministe, lumea musulmană începe să fie mai receptivă la doleanțele femeilor, înțelegând că educația acesteia este absolut necesară și că rolul ei în societate este deosebit de important, alături de cel din propria familie.

1. Impactul prescripțiilor coranice în viața socială a femeilor musulmane

Coranul nu atribuie roluri sociale separate pentru bărbați și femei, ci scoate în evidență faptul că soții trebuie să se ajute și să se protejeze reciproc. Atribuirea de roluri specifice, diferențele sociale bazate pe diferențele biologice și trasarea de spații publice și private specifice unui anumit gen, sunt o construcție socială realizată într-un anumit timp și loc, nicidecum prescripții coranice.[3] Benazir Bhutto consideră că problema principală în lumea musulmană nu este lupta dintre suniți și șiiți pentru moștenirea profetului, ci faptul că ei trebuie să treacă mai departe, peste interpretările tradiționale ale secolului al XVI-lea și să nu se mai împotrivească dogmatic modernității.[4] Este de apreciat că islamul în secolul al VII-lea a susținut egalitatea religioasă a sexelor, dar din păcate acest mesaj al emancipării femeilor transmis de secole, este aproape inexistent în multe țări musulmane astăzi.

Pentru a înțelege mai bine islamul este nevoie de analiza originilor sociale ale acestei religii din punct de vedere sociologic. În acest sens, Lewis Pryce Jones observă că identitatea religios-culturală a musulmanilor este caracterizată prin mentalitate autoritarist-ierarhică (unul conduce și ceilalți se supun), identitatea de grup are prioritate față de individ, prin mentalitate patriarhală și cultură a vinovăției (femeia are doar funcție de reproducere și trebuie să se supună bărbaților).[5]

Hadisurile referitoare la crearea femeii dintr-o coastă, sau compararea acesteia cu o coastă sunt hadisuri misogine. Primii oameni sunt acuzați de neascultarea poruncii divine împreună, nu doar femeia poartă păcatul originar (Sura 20, 121-122). În plus, cuvintele„ femeie" și „bărbat" sunt menționate în mod egal de 24 de ori pentru fiecare sex, în Coran.[6] Deși indicațiile coranice sunt într-adevăr progresiste pentru perioada în care a apărut, în societatea contemporană femeia nu se bucură de drepturi egale, deși se pretinde că societatea musulmană este clădită pe învățătura profetului.

---

[3] Margot Badran, „Le féminisme islamique en mouvement", în ***, „Existe–t–il un féminisme musulman ?", în colecția *Islam & laïcité.org*, ed. L'Harmattan, Paris, 2007, p. 60. Cf. Alina Isac Alak, *Statutul femeilor în islam. Perspective actuale*, ed. Polirom, București, 2016, p. 99. John Esposito afirmă că superioritatea socială, funcțională, a fost acordată bărbatului din pricina contextului social, nu a naturii feminine defectuase. Coranul prezintă doar situația socială ale acelor timpuri, nu o impune prin norme.

[4] Benazir Bhutto, *Reconcilierea. Islamul, Democrația și Occidentul,* trad. din limba enleză de Petru Iamandi, ed. Rao, București, 2009, p. 272.

[5] Ayaan Hirsi Ali, *Fecioara încătușată. O proclamație pentru emanciparea femeii și a islamului,* trad. Cristina Tache, ed. Minerva, București, 2008, p. 80.

[6] *Ibidem,* p. 66.

Gândirea juridică islamică tratează problemele legate de gen, în funcție de rolurile sociale distincte pe care le au bărbații și femeile. Coranul tratează în general în mod egal pe femei și bărbați, dar are câteva versete care au dus la construirea unor ierarhii de gen, discriminând partea feminină. Astfel dintr-un total de 6660 de versete, doar 6 stabilesc un fel de autoritate a bărbatului.(2:221, 2:228, 2:282, 4:3, 4:34, 24:30).[7]

Analizând Sura 30, 21 „Dintre semnele sale: El v-a creat vouă din voi înșivă soții, lângă ele să vă odihniți!", tradiționaliștii văd prin prisma acestui verset în femei doar un mijloc de a oferi liniște bărbaților, iar cei progresiști afirmă că femeia a fost creată din umanitate, din rasa umană ajutătoare.[8] Juliane Hammer vede Sura 4, 34 „Bărbații sunt proteguitori ai muierilor, datorită calităților deosebite cu care i-a dăruit Allah și datorită cheltuielilor pe care le fac din bunurile lor. Iar cele evlavioase sunt ascultătoare și păzitoare (ale celor care trebuiesc păzite) în absența (soților lor), pe care și Allah le păzește. Pe acelea de a căror neascultare vă temeți, povățuiți-le, părăsiți-le în paturi și loviți-le! Dar dacă ele (revin și) ascultă de voi, atunci nu mai căutați pricină împotriva lor. Allah este Cel mai Înalt, Măreț.", ca unul dintre cele mai controversate, cu foarte multe interpretări, dar ea pledează pentru cele cu nonviolență.[9] Acest verset, prin care se conferă autoritate și posibilitate de aplicare a pedepselor corporale asupra femeilor, a fost interpretat diferit de juriștii musulmani. Astfel, hanefiții i-au garantat soțului autoritate maximă în căsătorie, fiind liber să-și disciplineze soția, malikiții se situează la polul opus și nu sunt de acord cu violența fizică, șafiiții recomandă practica profetică a nonviolenței, dar sprijină autoritatea bărbatului, iar hanbaliții nu sunt de acord cu soții violenți.[10] Violența domestică împotriva femeilor musulmane este o realitate, care se perpetuează din generație în generație, mai ales că sunt și prescripții coranice pentru disciplinarea fizică a soției atunci când este cazul, neluând în seamă și interpretările alternative.

2. Femeia musulmană-captivă în propria familie

Credința în islam este una la nivel personal, dar nu privată. Tot așa căsătoria și familia se află la interferența dintre public și privat. Domeniul public este definit ca sferă de libertate, politică, cultură și asocieri cu bărbații. Spațiul privat este definit în termeni de lipsă, ca domeniu de necesitate, nu de libertate, de natură, nu de cultură, de familie, nu de politică. Mergând pe aceste două domenii, sfera privată este asociată femeilor, iar cea publică bărbaților. Mai mult decât atât, bărbații au posibilitatea să se deplaseze liber în ambele sfere, în timp ce femeile trebuie să se

[7] Shaheen Sardar Ali, *Gender and Human Rights in Islam and International Law: Equal before Allah, Unequal before Man?* (The Hague:Kluwer Law International, 2000), 43, apud Judith E. Tucker, Women, *Family and Gender in Islamic Law*, ed. Cambridge University Press, New York, 2008, p. 24.

[8] Benazir Bhutto, „Politics and the Muslim Woman", în Kurzman, Charles (ed.), *Liberal Islam. A Sourcebook,* Oxford University press, Oxford, 1998, p. 109, apud Alina Isac Alak, *op. cit.,* p. 67.

[9] Juliane Hammer, „Roundtable on Normativity in Islamic Studies. To Work for Change: Normativity, Feminism, and Islam", în *Journal of the American Academy of Religion*, March 2016, Vol. 84, No. 1, ed. Oxford University Press, Oxford, p. 105. Cf. Talbi, M. (1998). *Plaidoyer pour un islam moderne* . Tunis: Cérès Editions, p. 138, apud Terence Lovat, *Women in Islam. Reflections on Historical and Contemporary Research,* ed. Springer Science+Business Media Dordrecht, New York, 2012, p. 20. Mohamed Talbi, un important istoric musulman, specializat în interpretarea coranică, se folosește de cunoștințele sale pentru a combate radicalismul islamic, propunând întoarcerea la islamul timpuriu din timpul profetului. Acesta se folosește de aceeași metodă istorică, prin care a demonstrat că versetul 34 din sura 4 nu permite lovirea femeii și încearcă să aducă argumente pentru combatere poligamiei. Pe de o parte, argumentează legitimitatea poligamiei, dar demonstrează că în Coran se recomandă monogamia, deoarece astfel se protejează mult mai bine egalitatea dintre sexe.

[10] Alina Isac Alak, *op. cit.,* pp. 126-127.

limiteze la spațiul privat. Căsătoria și familia musulmană tind să aparțină în mare măsură de sfera privată, apolitică, unde se promovează inegalitatea sexuală.[11]

a. Căsătoria și accesul la viața publică

Problemele legate de capacitatea unei femeii și de consimțământul acesteia cu privire la căsătorie, au atras atenția în ultimul timp, fiind o adevărată provocare la afirmarea unei norme legale, pentru practicile existente în sharia. Convenția drepturilor copilului din statele arabe nu este unitară în ceea ce privește o vârstă minimă de căsătorie, dar intervalul de protecție pentru minori se aplică până la limita superioară de 18 ani și la cea inferioară de 15 ani. Deși, din punct de vedere legal căsătoriile la pubertate sunt interzise, deoarece persoanele în cauză sunt considerate încă minore, totuși în multe regiuni se practică căsătoria între minori, contestându-se legea și de cele mai multe ori drepturile femeii.[12] Pentru mulți musulmani moralitatea se exprimă printr-o obsesie legată de virginitatea femeilor. Fetele musulmane care și-au pierdut virginitatea sunt considerate „obiecte uzate", care-și pierd valoarea pentru totdeauna. O astfel de fată este condamnată să-și petreacă restul zilelor în casa părinților, iar această greșeală a fetei duce la pierderea onoarei familiei ei până la cele mai îndepărtate rude. În plus, aceasta va fi pedepsită prin insulte, expulzare, sau încarcerare și chiar până la o căsătorie forțată cu cel care a deflorat-o, sau cu altul care vrea să șteargă această pată, dar de obicei aceștia sunt bătrâni, sau cu alte proleme, cum ar fi sărăcie, impotență, naivitate. În cel mai rău caz, aceste fete ajung să fie omorâte, un raport al Națiunilor Unite arătând că aproximativ 5000 de tinere sunt ucise anual din această cauză, în țările musulmane, inclusiv în Iordania, care se pretinde a fi o țară liberală.[13]

În proporție de 98,8% virginitatea reprezintă o obligație socială a fetelor, pe care trebuie să o păzească cu sfințenie. Sexul înainte de căsătorie este strict interzis, dar nici o casta a femeilor virgine nu este permisă, doar 15, 9 % dintre femei neavînd niciodată raporturi sexuale, iar educația sexuală este văzută ca ceva negativ, în 31,5% din cazuri. 9,2% din femeile musulmane din Maroc au fost victime ale violenței sexuale în timpul copilăriei și al adolescenței, efecte care se răsfrâng până la maturitate. [14] În ceea ce privește comportamentul sexual al marocanilor se observă că sunt foarte mult influențați de tradiție și mai puțin de religie.

Excluderea femeilor din domeniul public a dus inevitabil și la marginalizarea lor în cel religios. Cel mai adesea femeia musulmană este condamnată la „arest la domicilu", mai ales fetele, pentru a li se proteja virginitatea. Atunci când sunt nevoite să iasă afară sunt însoțite de un bărbat cu care nu se pot căsători și îmbrăcate în așa fel încât să fie acoperite integral, ceea ce arată că nu sunt disponibile. Cea mai cruntă metodă de păstrare a virginității este circumcizia feminină, care implică excizia clitorisului fetei, a labiilor și raclarea pereților vaginali cu un obiect ascuțit, ciob lamă de

[11] Linda Nicholson, *Gender and History: The Limits of Social Theory in the Age of the Family* (NewYork: ColumbiaUniversity Press, 1986), apud Asma Barlas *„Believing Women" in Islam: Unreading Patriarchal Interpretations of the Qur'An,* University of Texas Press, 2002, p. 171.
[12] UNICEF 2001, 2005, and Somerset 2000, apud Lynn Welchman, *Women and Muslim Family Laws in Arab States: a Comparative Overview of Textual Development and Advocacy*, ed. Amsterdam University Press, Amsterdam, 2007, p. 61.
[13] Ayaan Hirsi Ali, *op. cit.,* p. 45.
[14] N. Kadri, K. Mchichi Alami, S. Berrada, *La sexualité au Maroc : point de vue de sexologues femmes*, ed. Elsevier Masson SAS, 2009, col. II, pp. 54-56. Cf. Nadia Angelescu*, op. cit*, p. 112. O femeie care nu este măritată este inutilă pe plan social, dar pentru unii o fată care ajunge să învețe și la universitate, apare singura soluție pentru a-i asigura o viață mai bună. În viziunea multor musulmani doar fetele urâte merg la școală, dincolo de ciclul primar, iar celelalte se mărită cât mai repede pentru a scăpa de griji ele și familiile lor.

ras, sau cuțit și apoi se leagă coapsele fetei pentru ca pereții vaginului să se sudeze. Circumcizia feminină este practicată cu precădere în Egipt, Somalia și Sudan și deși nu este stipulată în Coran, fiind o practică tribală, se apelează în continuare la ea.[15]

În ultimul timp, se vorbește tot mai mult despre drepturile sexuale ale soților, dar se minimalizează discuțiile despre ascultarea soției musulmane și despre ce presupune autoritatea masculină în familie. Deși Sura 4, 34 se referă strict la situația din sânul familiei, acesta are repercursiuni și în viața civilă, deoarece soția depinde financiar de soț și în plus ea trebuie să se supună poftelor acestuia.[16] Chiar și în cazul divorțului tot soția este cea care suportă consecințele, mai ales în ceea ce privește perioada *idda*, unde singura superioritate a bărbaților nu este una socială, ci biologică, aceasta fiind o perioadă de așteptare pentru a se putea pronunța divorțul, pentru ca femeile să poată ști dacă sunt sau nu însărcinate. În această perioadă de trei luni femeia nu se poate recăsători, dar bărbatul o poate face.[17]

Femeile tunisiene depind financiar de soții lor, deoarece nu li se permite să participe la susținerea financiară a familiei. [18] Încă predomină vechile concepții potrivit cărora femeia trebuie să se ocupe de gospodărie, nedorindu-se modelul femeii occidentale.

În Pakistan femeile aveau locuri speciale unde se puteau întâlni din când în când, așa cum era locul de pe munte de la Spal Bandi, doar pentru ele.[19] Din cauza sărăciei, în Pakistan, femeile au ajuns să-și vândă bijuteriile de la nuntă, care simbolizează legătura de cuplu, pentru a-și ajuta soții în afaceri sau le plătească din datorii, sau pentru a-și întreține copiii în școală.[20] Iată că se poate întâmpla și opusul normalității coranice, ca femeia să ajute bărbatul financiar. Din păcate religia este folosită ca paravan pentru impunerea unei viziuni patriarhale, care nu mai ține cont și de drepturile femeii revelate profetului.

b. Poligamia-cale de acces în viața publică?

Pe plan social se observă o evoluție în țările musulmane în ceea ce privește condamnarea poligamiei și a repudierii, precum și adoptarea unui regim economic, care să le ajute să nu mai fie considerate țări subdezvoltate.[21] Dacă majoritatea femeilor arabe intervievate susțin că ar fi fost mai atente înainte de a se angaja într-o căsătorie poligamă și că ar fi preferat monogamia, bărbații o susțin. Motivele acceptării poligamiei din partea bărbaților sunt: dinamizarea imaginii unui om viril, bunăstare financiară, schimbarea mediului social cu cel al noii soții și nevoia de nou. Femeile care lucrează văd în poligamie, modalitatea prin care își pot păstra locul de muncă, nefiind nevoite să stea tot timpul acasă și să se ocupe de familie. [22] Totodată, teama de a nu fi blamate de societate sau

[15] Ayaan Hirsi Ali, *op. cit.,* pp. 48-49.
[16] Judith E. Tucker, *op. cit.,* p. 25. Cf. Anne–Marie Delcambre, *Inside Islam,* ed. Marquette University Press, Milwaukee, 2005, pp. 33-34. Bărbatul are întâietate asupra femeii și o poate forța să-l asculte și chiar să o bată, în calitate de cap al familiei, având însă responsabilitatea să o întrețină financiar, iar dacă nu este supusă poate fi repudiată de soț oricând. Femeia este lipsită de valoare, dacă nu are copii, deoarece în islam doar mama este apreciată.
[17] Alina Isac Alak, *op. cit.,* pp. 101-102.
[18] Ronak Husni and Daniel L. Newman, *Muslim Women in Law and Society,* Annotated translation of al-Tahir al-Haddad's Imra'tuna fi'l-sharica wa'l-mujtamac, with an introduction, ed. Routledge Taylor & Francis Group, New York, 2007, p. 144.
[19] Malala Yousafzai și Christina Lamb, *Eu sunt Malala,* trad. din limba engleză de Ioana Georgescu, ed. Polirom, București, 2014, *op. cit.,* p. 48.
[20] *Ibidem*, p. 57.
[21] Dominique Sourdel, *Islamul*, trad. de Liliana Saraiev, ed. Humanitas, București, 1993, p. 154.
[22] Ruth Roded, „Polygamy and Law in Contemporary Saudi Arabia Gender and Violence", in the Middle East Feminism in Islam: Secular and Religious Convergences", in *Middle Eastern Studies* 47:1, 20, ed. Routledge, 2011,

de familie, îndemnul de a deveni mame și ferirea de zina sunt motive puternice care stau la baza acestui tip de căsătorie.

Femeia musulmană pakistaneză este mai mult obiect decât subiect, mai ales în ceea ce privește căsătoria. Fetele sunt date de multe ori pe bani, așa cum a fost cazul unei fete de 10 ani, Shahida, care a fost dată unui bătrân ce mai avea o soție, dar dorea încă una mai tânără. [23]
De multe ori, familia fetei pedepsește aspru pe cele care nu vor să se căsătorească cu cei aleși, ajungând chiar să le ucidă, mai ales dacă fug cu băieți de acasă.

Paradoxal, în Malaezia, unde femeile au drepturi egale cu bărbații, căsătoriile poligame s-au înmulțit. Miriam Zeitzen a constatat că mulți bărbați și-au luat soții ca și „trofee", după ce s-au îmbogățit.[24] În ciuda acestor noi modificări survenite în urma islamizării femeile musulmane din Malaezia par să se bucure de statut egal cu bărbații în sfera publică, au drept de vot, dreptul la educație, iar în momentul de față sunt mai multe femeii care frecventează cursurile unei universități decât bărbați. Doar în câmpul muncii ocupă o pondere mai mică- aproximativ 48%, dar au de obicei multe funcții importante ocupate, cum ar fi șeful băncii centrale sau șeful securității.[25]

În Maroc mișcările feministe au influențat modificarea dreptului familiei marocan, Mudawana, susținând un model de familie bazat pe egalitatea de gen , în sensul că ambii sunt proprietarii gospodăriei. [26] În acest context femeia poate divorța și aproape se elimină poligamia.

Poligamia imigranților pe lângă practicile tradiționale din țările lor de origine cuprinde noi structuri specifice migrației transnaționale. Aspirații duble conjugale au loc frecvent la imigranții din Europa, deoarece doresc să-și mulțumească familiile, mai ales în cazul pakistanezilor, dar totodată își aleg și o a doua soție pentru a-și satisface nevoile sentimentale.[27]

Căsătoriile imigranților care provin din țări care recunosc poligamia, sunt considerați potențial poligami și de aceea aceste relații nu sunt recunoscute în vederea facilitării permisului de ședere sau în alte scopuri urmărite, cum ar fi aducerea familiei în țara gazdă după un eventual divorț. Se estimează că aproximativ 70%-75% dintre căsătoriile musulmanilor din Marea Britanie nu sunt înregistrate la organele civile deși moscheile au acset drept, numai una din 10 au făcut acest lucru. Creștinii și evreii își înregistreaza căsătoriile în mod automat. Atunci când căsătoria nu este înregistrată, soția nu are nici un drept civil, sau sprijin pentru copii, în caz de divorț, sau decesul

p. 203. Cf. Jemima Khan, „Happy ever after with a part-time husband: the rise of polygamy in Muslim Britain", în *Sunday Times*, Apr 21, 2013, ed. News International Trading Limited, London, pp.1-2. Femeile musulmane peste 30 de ani și care sunt divorțate se arată tot mai dispuse să contracteze o căsătorie poligamă, chiar dacă se află în Anglia. În afara motivelor financiare și de întreținere a copiilor, mai ales în cazul divorțului, acestea mărturisesc că li se pare în ordine ca 2-3 zile pe săptămână să vină soțul la ele, iar restul timpului și-l pot dedica altor plăceri sau probleme. Se observă faptul că multe femei acceptă să fie soții „part-time", pentru că au mai mult timp pentru ele și în plus majoritatea nu stau împreună cu celelate soții, ci separat. În acest sens, matrimonialele pe internet în rândul musulmanilor câștigă teren.

[23] Malala Yousafzai și Christina Lamb, *op. cit.*, pp. 69-70.

[24] Zeitzen, Miriam. 2001. "Polygamy in Urban Malaysia: Gender, Islam and the Production of Elites." PhD diss., University of Cambridge, apud Bob Olivier, „The Malaysian Islamization Phenomenon: The Underlying Dynamics and Their Impact on Muslim Women", în *Islam and Christian–Muslim Relations*, ed. Routledge Taylor & Francis Group, New York, vol. 27, nr. 3, 2016, p. 275.

[25] *Ibidem*, p. 275.

[26] Margot Badran, *op. cit.*, pp. 63-65.

[27] Katharine Charsley, Anika Liversage, „Transforming polygamy: migration, transnationalism and multiple marriages among Muslim minorities", în *Global Networks* 13, 1 (2013), ed. Blackwell Publishing Ltd & Global Networks Partnership, pp. 67-68.

soțului. Potrivit sondajului *singlemuslim.com*, 61% dintre bărbați musulmani și 28% dintre femeile musulmane doresc ca legea britanică să legifereze poligamia.[28]

3. Realizări ale mișcărilor feministe în societatea musulmană

Roadele mișcărilor feministe încep să se vadă, datorită implicăriii lor sociale și politice. Femeile musulmane din Malaezia și Nigeria deja se bucură de noi legi favorabile drepturilor femeii, iar în Iran feministele și-au unit forțele cu laicii în campanie pentru egalitatea de gen. Datorită studiului aprofundat feministele reușesc să-și construiască coaliții cu diferite grupuri sociale, cu ajutorul cărora pot influența factorii decizionali la nivel politic.[29]

După evenimentele din 2001 femeile și-au făcut propriile organizații religioase pentru a facilita un dialog interreligios cu celelalte comunități creștine pentru a stopa ura față de musulmani și pentru a le arăta adevărata față a islamului.

Autoarea și feminista Margot Badran, prin scrierile sale a contribuit la reforma codului familiei din Maroc, în anul 2004, care nu mai fuseseră schimbat din anul 1957, fiind de fapt un răspuns la cerințele feministelor, de a se respecta principiile și drepturile universale ale omului. Feministele musulmane au cerut pentru femei două drepturi esențiale, egalitate de gen și posturi în funcții publice privind autoritatea religioasă.[30]

Până și Arabia Saudită, care este considerată cea mai conservatoare și mai strictă în ceea ce privește Sharia, a fost martora unei demonstrații publice a femeilor care au ieșit să ceară dreptul de a conduce autovehicule. Femeile din clasa de mijloc au început să preia frâiele conducerii gospodăriilor, iar universitățile să aibă mai multe absolvente. În plus, ele au constituit factorul decisiv care l-a ajutat pe Muhammad Khatami să obțină președinția Iranului în 1997, pe baza unei platforme electorale care promitea o mai largă participare feminină în economie și politică.[31] În anul 2004, la o moschee din New York feminista Amina Wadud a condus o rugăciune, ceea ce a provocat discuții aprinse, femeile musulmane din America cerând acces în spațiul principal, destinat bărbaților, motivând că la Kaaba nu se ține cont de gen. Reacțiile nu întârzie să apară și Arabia Saudită a anunțat că va face un spațiu separat pentru femei mai departe, din cauza aglomerației. Din pricina petițiilor strânse împotrivă, la mai puțin de 2 luni s-a renunțat la acest proiect.[32]

În ochii lumii musulmane și occidentale Malaezia este un exemplu pentru țările islamice, deoarece și-a păstrat identitatea religioasă, dar a acceptat și modernitatea, păstrându-și diversitatea culturală și religioasă. În această țară va lua ființă în anul 1988, în mod neoficial, SIS - Surori în Islam, iar din 1993, va fi recunoscută ca și ONG, care luptă împotriva nedreptăților și discriminărilor, suferite de către femeile musulmane, din cauza Shariei.[33]

---

[28] Jemima Khan, *op. cit.*, p. 3.
[29] Dr Valentine M. Moghadam, „Qu'est-ce que le feminism musulman? Pour la promotion d'un changement culturel en faveur de l'égalité des genres", în ***, „Existe–t–il un féminisme musulman ?", în colecția *Islam & laïcité.org*, ed. L'Harmattan, Paris, 2007, p. 47.
[30] Souad Eddouada, Renata Pepicelli, Morocco: Towards an „Islamic State Feminism", în Sciences Po, CERI CNRS de pe *http://www.sciences-po.fr/ceri*, 06. 06. 2016, 18:39, pp.1-2.
[31] Malise Ruthven, *op. cit.,* pp. 136-137.
[32] Margot Badran, *op.cit*., pp. 67-68. Cf. „Amina Wadud", *http://fr.wikipedia.org/wiki/Amina_Wadud,* 02-06-2016, 12:27. Cu precizarea că aici Amina Wadud, profesor de studii islamice la Universitatea din Commonwealth din Virginia, Richmond, Statele Unite, a decis, în martie 2005, nu 2004 să conducă ea însăși un serviciu de rugăciune mixtă în New York, spre disperarea multora dintre coreligionari. După cum observăm diferă anul. Probabil a făcut același lucru și în 2005.
[33] Norhayati KAPRAWI, *op. cit.,* pp. 83-84.

În Turcia, *Centrul de Susținere a Drepturilor Femeilor din Baroul din Istambul* se luptă pentru drepturile femeilor, *Adăpostul și Fundația Femeilor Acoperișul Purpuriu* conduce adăposturi și centre de consiliere pentru femei, iar *Fundația Centrului de Informare și a Bibliotecii Femeilor* se luptă pentru accesul la cultură.[34] În Pakistan, deși au trecut mulți ani de la regimul generalului Zia, încă se văd repercursiunile în cotidian. Treptat partidele seculare au început să câștige alegerile și s-au dat legi împotriva crimelor de onoare și a hărțuirii sexuale. [35] Totodată trebuie menționat că toate aceste mișcări feministe au dus la apariția unor grupuri de femei conservatoare.

S-au creat stereotipuri în privința musulmanilor, după atacurile teroriste din 2001 din SUA și bombardamentele din Anglia din anul 2005, iar aceste fapte au dus la discriminarea musulmanilor la locul de muncă, mult mai accentuată decât la alte grupuri minoritare. În plus femeile musulmane ocupă un loc fruntaș în șomajul din rândul femeilor din Regatul Unit: 9,8%, iar femeile albe britanice 4,5%.[36] În Franța se observă o creștere a numărului de fete care obțin o diplomă universitară, cu un procent de 33%, față de băieți, care au un procent de 25% . Doar comunitățile turce păstrează tiparele părinților lor.[37]

Reprezentantele feminismului modern cum ar fi Fatima Mernissi din Maroc, Amina Wadud în SUA, pachistaneza Riffat Hassan, jurnalista iraniană Shala Sherkat, scriitoarea marocană Asma Lamrabet, sau canadiana Irshat Manji, anunță oficial că unirea lor la aceeași mișcare feministă nu a sosit încă, din cauza faptului că viziunea lor cu privire la probleme fundamentale ca libertatea individuală, problema vălului islamic, sau instituția familiei, nu este încă unitară.[38] În ultimul timp mișcările feministe au reușit să aducă multe schimbări legislative pentru îmbunătățirea vieții sociale a femeii, din care cele mai multe sunt legate de educație, căsătorie și libertate de

[34] Benazir Bhutto, *op. cit.,* pp. 290-291.Cf. Semiha Topal, „Female Muslim subjectivity in the secular public sphere: Hijab and ritual prayer as 'technologies of the self'", în *Social Compass,* Vol. 64(4), ed. Sage Publications, Thousand Oaks, California, Statele Unite, 2017, pp. 592-595. Femeile musulmane care lucrează în lumea secuarizată a Turciei caută să-și facă cele 5 rugăciuni zilnice, deși nu li se permite acest lucru. Astfel unele se roagă în camera de alăptat, acolo unde există, altele se roagă în gând fără să facă și alte gesturi religioase, acolo unde lucrează, deși toate femeile interogate confirmă că se simt mult mai aproape de Alah în rugăciune atunci când fac și gesturile ritualice și când poartă hijabul. Pentru clasa de mijloc a femeilor educate hijabul și practicile fizice ale rugăciunii zilnice nu reprezintă opresiune și privarea libertății așa cum se promovează în societatea secularizată, ci cultivarea unui sine pios, acestea dorind un echilibru armonios dintre trup și suflet.

[35] Filomena Critelli, „A World Beyond the Veil: Pursuing Gender Equality in Pakistan", în ***, *Gender, Religion and Education in a Chaotic Postmodern World,* ed. Springer, London, 2013, p. 337.

[36] Delebarre, J. (2016). Unemployment by ethnic background. In House of commons. Retrieved from www.parliament.uk/briefingpapers/sn06385.pdf. apud Memoona Tariq, Jawad Syed, „Intersectionality at Work: South Asian Muslim Women's Experiences of Employment and Leadership in the United Kingdom", în *Sex Roles. A Journal of Research, vol.* 77, ed. Springer Science+Business Media, New York, 2017, col. II, p. 511. Cf. Danièle Joly, Khursheed Wadia, *Muslim Women and Power. Political and Civic Engagement in West European Societies,* ed. Palgrave Macmillan, London, 2017, p. 228. În Marea Britanie se observă o îmbunătățire a situației femeii musulmane în ceea ce privește oportunitatea de a lucra, de a studia și de a se angaja în politică, dar încă predomină anumite prejudecăți legate de la faptul că aestea sunt supuse și pasive. În urma războaielor britanice din Afganistan și Irak femeile musulmane au făcut diferite mișcări anti război. În Franța cronologia este oarecum inversă în sensul că prin anii "80 femeile musulmane se bucurau de mai multe drepturi și implicare în viața pupblică decât în prezent, tot acest regres fiind provocat mai ales de codul vestimentar, care a fost și este dezbătut atât în politică cât și în mass-media.

[37] Beauchemin, C., Hamel, C., & Simon, P. (Eds.) (2010). *Trajectoires et origines:enquête sur la diversité des populations en France* (Collection Documents du travail). Paris: INSEE/INED. Retrieved May 20, 2015, from https://www.ined.fr/fichier/s_rubrique/19558/dt168_teo.fr.pdf, p. 44, apud Danièle Joly, *op.cit.,* p.116.

[38] Asma Lamrabet, „ Le feminisme musulman s'afirme", *http://www.asma-lamrabet.com/articles/le-feminisme-musulman-s-affirme/,* 10-06-2016, 15:27.

exprimare. Este drept faptul că răsunetul acestor legi civile rămâne încă departe de ideal, Sharia fiind legea după care încă se ghidează cei mai mulți musulmani.

Concluzii

Femeia musulmană, în societatea contemporană se luptă să-și câștige drepturile elementare la educație și accesul în viața publică. Disciplina purdah nu permite femeii să iasă din gospodărie în societate, fără să fie însoțită de un bărbat, fie el și doar de 5 ani, dar este important ca acesta să nu se poată căsători cu ea. În caz contrar, femeia este acuzată de adulter și pedepsită chiar și în secolul XXI prin biciuire în spațiul public. Pe lângă acest bărbat însoțitor, femeia trebuie să iasă acoperită cu vălul islamic, sau cu burqa în funcție de țară. Toate aceste restricții privind viața publică a femeii musulmane sunt impuse din cauza interpretărilor abuzive și patriarhale ale Coranului în mod diferit în funcție de țară. Deși islamul a venit ca o religie cu ideii mărețe în care femeia este respectată și eliberată de jugul concepțiilor tribale, totuși aceste privilegii se vor pierde treptat după moartea profetului Mahomed, din cauza interpretărilor de sorginte patriarhală și misogină a Coranului.

Exagerările legilor islamice religioase au cuprins și legislația civilă și în multe cazuri încă se contopesc. Din această cauză drepturile femeii nu se pot apăra nici măcar civil. Femeia în societatea musulmană este căsătorită de tânără, de cele mai multe ori împotriva voinței ei și ceea ce este interesant este faptul că acest cerc vicios al ignoranței libertății femeii se perpetuează chiar de către femeile, care acum sunt mame și care au trecut prin aceleași situații. Poligamia este încă practicată în lumea musulmană, foarte multe fete tinere fiind date de soții unor bărbați mult mai în vârstă, dar bogați. Este drept că fenomenul căsătoriilor poligame a scăzut semnificativ, dar acest procent încă este mare în țările din Africa și în Arabia Saudită, unde chiar se încearcă o reînviere a acestei practici, prin școli, copiii fiind îndemnați să se angajeze în căsătoriile poligame.

În ceea ce privește educația femeii musulmane, acesta este unul din marile minusuri ale societăților islamice, gradul de școlarizare pentru fete fiind destul de redus. Majoritatea părinților perpetuează acest cerc vicios al ignoranței educației fetelor, deoarece în concepția lor școala nu-i folosește unei fete, știind că viața ei se limitează la spațiul privat din cadrul familiei, neînțelegând că educația mamelor ridică nivelul de educație al copiiilor lor și cu acesta pe cel al societății. O femeie care are studii și calificare profesională, poate intra ușor în câmpul muncii și să aducă un venit financiar în plus pentru familia ei alături de cel al bărbatului.

Contactul musulmanilor cu Occidentul, mai întâi prin coloniști și apoi prin emigranții care au venit și s-au stabilit în Vest, a dus ciocnirea acestor 2 mari culturi, democrația din Occident răspândindu-se ușor și în Orient. Un rol deosebit în acest sens de promovare a drepturilor omului l-au avut mișcările feministe. Sistematizând problemele femeii musulmane în societatea contemporană, am putea spune că sunt în princpiu 3: viziunea occidentală asupra codului vestimentar, actele teroriste comise de unii dintre musulmani și problemele socio-economice. Cu privire la codul vestimentar am observat că ele nu-l consideră ca fiind opresiv. Din actele teroriste femeile au învățat să se unească și să-și apere valorile tradiționale, oraganizându-se în mișcări feministe. Cu privire la problemele socio-economice, putem spune că educația le-a ajutat să-și câștige singure existența și să fie independente financiar de soții lor, iar violența domestică este combătută prin diverse organizații, dar încă mai este mult de lucrat la acest capitol.

BIBLIOGRAPHY

- **Izvoare**

1. ***CORANUL***, trad. George Grigore, editura Kriterion, Bucureşti, 2000.

- **Dictionare, volume colective și enciclopedii**

2. **Badran,** Margot**,** „Le féminisme islamique en mouvement”, în ***, „Existe–t–il un féminisme musulman ?”, în colecția *Islam & laïcité.org*, ed. L'Harmattan, Paris, 2007, pp. 49-69.
3. **Charsley**, Katharine, **Liversage**, Anika, „Transforming polygamy: migration, transnationalism and multiple marriages among Muslim minorities”, în *Global Networks* 13, 1 (2013), ed. Blackwell Publishing Ltd & Global Networks Partnership, pp. 60–78.
4. **Critelli,** Filomena, „A World Beyond the Veil: Pursuing Gender Equality in Pakistan”, în ***, *Gender, Religion and Education in a Chaotic Postmodern World,* ed. Springer, London, 2013, pp. 331-338.
5. **Hammer**, Juliane, „Roundtable on Normativity in Islamic Studies. To Work for Change: Normativity, Feminism, and Islam”, în *Journal of the American Academy of Religion*, March 2016, Vol. 84, No. 1, ed. Oxford University Press, Oxford, pp. 98–112.
6. **Moghadam**, Dr Valentine M., „Qu’est-ce que le feminism musulman? Pour la promotion d’un changement culturel en faveur de l’égalité des genres”, în ***, „Existe–t–il un féminisme musulman ?”, în colecția *Islam & laïcité.org*, ed. L'Harmattan, Paris, 2007, pp. 43-47.
7. **Olivier,** Bob, „The Malaysian Islamization Phenomenon: The Underlying Dynamics and Their Impact on Muslim Women”, în *Islam and Christian–Muslim Relations*, ed. Routledge Taylor & Francis Group, New York, vol. 27, nr. 3, 2016, pp. 267-282.
8. **Roded,** Ruth, „Polygamy and Law in Contemporary Saudi Arabia Gender and Violence”, in the Middle East Feminism in Islam: Secular and Religious Convergences”, in *Middle Eastern Studies* 47:1, ed. Routledge, 2011, pp. 202-206.
9. **Tariq**, Memoona, **Syed,** Jawad, „Intersectionality at Work: South Asian Muslim Women’s Experiences of Employment and Leadership in the United Kingdom”, în *Sex Roles. A Journal of Research, vol.* 77, ed. Springer Science+Business Media, New York, 2017, pp. 510–522.
10. **Topal,** Semiha, „Female Muslim subjectivity in the secular public sphere: Hijab and ritual prayer as ‘technologies of the self’”, în *Social Compass,* Vol. 64(4), ed. Sage Publications, Thousand Oaks, California, Statele Unite, 2017, pp. 582–596.

- **Cărți, articole, studii**

11. **Alak**, Alina Isac, *Statutul femeilor în islam. Perspective actuale*, ed. Polirom, București, 2016.
12. **Ali,** Ayaan Hirsi, *Fecioara încătușată. O proclamație pentru emanciparea femeii și a islamului,* trad. Cristina Tache, ed. Minerva, București, 2008.
13. **Ali**, Kecia, *Sexual Ethics and Islam. Feminist Reflections on Qur’an, Hadith and Jurisprudence*, ed. Oneworld Publications, oxford, London, 2006.
14. **Angelescu**, Nadia, *Introducere în islam*, ed. Enciclopedică, București, 1993.
15. **Barlas**, Asma, *„Believing Women" in Islam: Unreading Patriarchal Interpretations of the Qur'An,* University of Texas Press, 2002.
16. **Bhutto**, Benazir, *Reconcilierea. Islamul, Democrația și Occidentul,* trad. din limba enleză de Petru Iamandi, ed. Rao, București, 2009.

17. **Delcambre,** Anne–Marie, *Inside Islam,* ed. Marquette University Press, Milwaukee, 2005.
18. **Husni**, Ronak, **Newman**, Daniel L., *Muslim Women in Law and Society,* Annotated translation of al-Tahir al-Haddad's Imra'tuna fi'l-sharica wa'l-mujtamac, with an introduction, ed. Routledge Taylor & Francis Group, New York, 2007.
19. **Joly**, Danièle, Khursheed Wadia, *Muslim Women and Power. Political and Civic Engagement in West European Societies,* ed. Palgrave Macmillan, London, 2017.
20. **Kadri**, N., **Alami**, K. Mchichi, **Berrada**, S., *La sexualité au Maroc : point de vue de sexologues femmes*, ed. Elsevier Masson SAS, 2009.
21. **Khan,** Jemima, „Happy ever after with a part-time husband: the rise of polygamy in Muslim Britain", în *Sunday Times*, Apr 21, 2013, ed. News International Trading Limited, London.
22. **Lovat**, Terence, *Women in Islam. Reflections on Historical and Contemporary Research,* ed. Springer Science+Business Media Dordrecht, New York, 2012
23. **Ruthven**, Malise, *Islamul. Foarte scurtă introducere*, ed. Allfa, București, 1997.
24. **Sourdel**, Dominique, *Islamul*, trad. de Liliana Saraiev, ed. Humanitas, București, 1993.
25. **Tucker,** Judith E., Women, *Family and Gender in Islamic Law*, ed. Cambridge University Press, New York, 2008.
26. **Wadud**, Amina, *Qur'an and Woman : reading of the sacred text from a woman's perspective,* New York, Oxford University Press, 1999.
27. **Welchman**, Lynn, *Women and Muslim Family Laws in Arab States: a Comparative Overview of Textual Development and Advocacy*, ed. Amsterdam University Press, Amsterdam, 2007.
28. **Yousafzai**, Malala, **Lamb,** Christina, *Eu sunt Malala,* trad. din limba engleză de Ioana Georgescu, ed. Polirom, București, 2014.

- **Surse media**

29. **Amina Wadud",** *http://fr.wikipedia.org/wiki/Amina_Wadud,* 02-06-2016, 12:27.
30. **Eddouada**, Souad, **Pepicelli**, Renata, „Morocco: Towards an „Islamic State Feminism", în SciencesPo,CERI CNRS de pe *http://www.sciences-po.fr/ceri*, 06. 06. 2016, 18:39.
31. **Lamrabet**, Asma, „ Le feminisme musulman s'afirme", *http://www.asma-lamrabet.com/articles/le-feminisme-musulman-s-affirme/,* 10-06-2016, 15:27.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

POLITICAL CORRECTENSS IN SOCIAL MEDIA. THEORETICAL ASPECTS

Octavia Cristina Borş
PhD Student, "Babeş-Bolyai" University of Cluj-Napoca

Abstract: The online environment and online communication has grown in importance in the past years, particularly in regards to political life in Romania, to the promotion of political ideas, of candidates and of political parties. However, Internet promotion is a new practice, and the strong impact that online campaigns have is relatively recent.
Online campaigns have evolved over the years, having as source of inspiration the electoral campaigns of other democratic states in Europe. Once these kind of practices have appeared , politicians' presence in online media, written press, specialty sites, blogs, and socializing profiles, demonstrates the usefulness of the internet in the fast and effective transmission of political messages to a wide range of readers and implicitly to citizens, considering that lately the press has lost its edge and consumers are getting fewer.
The subject of this paper it represent exactly this important aspect of people's lives, communication through electronic resources, but especially the way in which politicians started to justify themselves in the online environment. At the same time, this research will help practitioners in the field of political communication to understand the importance of Social Media in enhancing online political participation, the way in which social network users can be used as important communication vectors in online elections and political campaigns and mechanisms of the Social Media, through which the political message will be disseminated and debated in social groups through interpersonal communication.

Keywords: Political communication, social media, political correctness, ethics, community.

Internetul joacă un rol din ce în ce mai important în mediatizarea procesului de guvernare, în campaniile politice și în activismul politic, apărând o importantă problemă în ceea ce privește impactul pe care acesta îl are asupra politicii și modul în care media digitală influențează politica. Internetul poate duce la polarizare politică, și la tendința indivizilor care au aceeași viziuni politici și opinii politice să se grupeze.[1]

În ultima perioadă o problemă tot mai stringentă, și anume fragmentarea socială, a dat naștere unor situatii în care politica personalizată este la ordinea zilei, în care fiecare individ își personalizează acțiunile, iar indivizii sunt mobilizați în jurul unui stil politic personalizat, în care valorile politicianului în cauză atrag un anumit public. "Având în vedere că pe scena politică din România se întâlnesc diverse partide cu ideologii diferite, conflictul de idei este inevitabil. Astfel se relevă caracterul polemic al discursului politic."[2]

Corectitudinea politică văzută ca „Political Correctness''.

Această expresie are la bază ideea că oamenii ar trebui să aibă grijă să nu se exprime sau să acționeze într-un fel în care ar putea să ofenseze, excludă sau marginalizeze un anumit grup de oameni dezavantajați sau discriminați social.

Preluat din limba engleză ca Political Correctness (prescurtat PC) este o expresie utilizată pentru a descrie strategiile instituționale de înlocuire a expresiilor și a termenilor din limba curentă

[1] Eric Lawrence, *Self-Segregation or Deliberation? Blog Readership, Participation, and Polatization*. Washington, 2009, Department of Political Science George Washington University, p. 11.
[2] Salcudeanu Tudor, *Bloguri, facebook si politica*. Editura Tritonic, București, 2009, p. 45.

care pot jigni minorități etnice, de gen, orientare sexuală, religioase, persoanele cu handicap fizic sau psihic, în vârstă, de altă rasă etc.

În Statele Unite, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, termenul Political Correctness avea menirea de a evalua corectitudinea (gramaticală, morală și juridică) a limbajului judiciar, administrativ și politic, privind dreptul constituțional sau civil. Mobilul era onorabil, considerându-se că anumite minorități discriminate trebuiau menajate, protejate și chiar avantajate activ, nu numai pe plan verbal: femeile (de fapt majoritare, dar oprimate de „sexul tare", afro-americanii, persoane cu defecte de vorbire, persoane cocoșate, persoane cu defecte de mers, persoane de alte rase și alte minorități.''3

În Europa, conceptul de „corectitudine politică" și-a avut originea în leninismul de stânga, pentru a desemna pe cineva care aplică cu multă fermitate linia partidului. Cu timpul conceptul a evoluat spre un sens ironic, pentru a desemna pe cei care, exagerând în fermitatea aplicării liniei partidului, deveneau insuportabili. Acest concept are la bază lucrările teoreticienilor școlii de la Frankfurt în frunte cu Theodor Adorno, Erich Fromm și Herbert Marcuse.

Corectitudinea politică porneşte de la două idei de bază:

În primul rând este un clişeu care desemnează acea tendinţă socială recentă de a evita în exprimare discriminarea minorităţilor. Limbajul curent conţine numeroşi termeni care sunt consideraţi ofensatori pentru persoanele care aparţin unor minorităţi, etc. Folosirea acestor termeni jignitori ("ţigani", de exemplu) perpetuează o situaţie de discriminare. În viziunea partizanilor corectitudinii politice, înlocuirea acestor termeni jignitori cu alţii, neutri, ar reduce discriminarea şi ar putea crea o bază pentru o mai bună coabitare. Incorectitudinea politică este echivalentă cu lezarea unei norme prin încălcarea unui tabu.

Al doilea context se referă la atitudinea de respingere a unei constrângeri sociale impuse arbitrar. În acest sens, corectitudinea politică este percepută ca o formă de cenzură care aduce prejudicii libertăţii de gândire prin falsificarea adevărului (ceea ce face din această etichetă o veritabilă armă în polemică politică). Corectitudinea politică este o văzută ca reprezentând o ipocrizie. În fapt, discriminarea etnică, rasială, a homosexualilor şi a femeilor este în primul rând un fenomen social şi comportamental. Simpla schimbare a cuvintelor (rrom în loc de ţigan) nu va îmbunătăţi relaţiile cu minorităţile discriminate. Pentru un comportament verbal corect, care să respecte pe ceilalţi, nu e nevoie de corectitudine politică, ci de condescendenţă şi toleranţă.

Corectitudinea politică poate fi abordată şi ca o problemă care ţine de domeniul comunicării, cât timp terenul ei de manifestare este spaţiul public, iar mass-media este vehiculul principal de promovare și impunere a acestui curent. Una dintre trăsăturile corectitudinii politice este pervertirea limbajului.[4]

Corectitudinea politică văzută ca „etică politică''.

În această lucrare o să asimilez sintagma „corectitudine politică'' cu „etică politică'', întrucât termenul de „corectitudine politică'' mai este folosit şi într-un alt context diferit de cel pe care îl vreau eu atins în această cercetare. Aşadar, corectitudinea politică se referă în accepţiunea ei cea mai generală, la exprimarea unor judecaţi morale asupra acţiunilor politice, fără a se presupune că s-ar putea elimina cu totul conflictul dintre etică şi politică. Prin această sintagmă se înţelege, în genere, faptul că politica propriu-zisă, aşa cum se face şi se defineşte ea, nu este judecată numai

[3] http://revista22online.ro/40169/.html, accesat la data de 12.04.2018.

[4] http://www.upm.ro/ldmd/LDMD-02/Cpr/Cpr%2002%2005.pdf, Mirela Ioniţă, Doina Asan, "Carol I" National Defense University of Bucharest, *Political Correctness And The Right To Freedom Of* Speech, în *„Identities in metamorphosis. Literature, discourse and multicultural dialogue''*, Bucureşti, Editura ARHIPELAG XXI PRESS,2014, p. 38, accesat la data de 13.04.2018.

după propriile norme (de putere, de raţionalitate, de eficienţă etc.), ci ea este judecată şi prin intermediul unor principii, norme şi valori morale. Mai exact, în acest caz este vorba de felul în care oamenii implicaţi în politică respectă sau nu norme şi imperative de genul: ,,Să nu furi'', ,,Să fii cinstit'', ,,Să nu minti'' etc.

Corectitudinea politică se bazează pe funcţionarea drepturilor şi obligaţiilor morale în sfera politică şi pe distribuirea acestora intre cetăţeni şi politicieni. De foarte multe ori este negată posibilitatea aplicării unor norme etice în viaţa politică. Se pretinde că acesta este un domeniu al unor lupte de interese între mai multe grupuri, aşadar se consideră că fiecare îşi urmăreşte interesul, îşi doreşte să obţină puterea, aparându-şi cu orice preţ scopul. Apare chiar afirmaţia ,,Totul este permis'' în conflicte sociale sau politice, în război etc.

A susţine că etica/corectitudinea nu are sens în sfera politică (pentru că aici se produc foarte des încălcări sau ignorări ale normelor) ar fi similar cu a susţine că justiţia nu are sens deoarece oricum există numeroase infracţiuni. De fapt, pe măsură ce o comunitate se civilizează, considerentele morale tind să joace un rol din ce în ce mai mare. Asta însă nu înseamnă că orice comunitate civilizată intelectual şi tehnic este intens morală. [5]

Pentru a înţelege importanţa corectitudinii politice, consider a fi necesar de menţionat faptul că cele mai mari tragedii umane ale secolului XX au fost caracterizate tocmai de abolirea eticii şi de instalarea decizionismului. Decizionismul este o atitudine şi o politică de impunere, sub diferite pretexte religioase, teoretice, politice, a unor decizii arbitrare din punct de vedere raţional însă acestea se impun indiferent ori mai presus de recomandările eticii.

Tocmai de aici ne punem următoarea întrebare: Se poate vorbi despre aplicarea unor norme etice în politică? De cele mai multe ori, există două răspunsuri la această întrebare. Unul este afirmaţia conform căreia politica trebuie să constituie în sine aplicarea principiilor etice, iar abaterea de la poziţii exemplare morale este absolut exclusă. Celălalt răspuns este afirmaţia conform căreia politicul şi eticul se exclud.

În realitate, în politica românească se tinde spre acceptarea celei de-a doua opţiuni, şi anume că în politică nu îşi prea are locul corectitudinea, deoarece politica presupune prin definiţie acumularea de putere, comportamentul agresiv şi dominarea altor agenţi. Se porneşte totodată şi de la faptul că politica a însemnat mereu un domeniu al luptei, al abuzului de putere şi a urii între rivali.

De foarte multe ori se spune că politica este domeniul ,,mâinilor murdare'', adică al acţiunilor de putere, de dominare, influenţare sau dirijare care nu respectă şi nici nu pot respecta prescripţiile etice, adică nu pot fi corecte.

,,Odată cu ascendenţa şi maturizarea regimurilor democratice, se consideră că puterea politică trebuie să fie deschisă şi receptivă la voinţa socială generală. O putere deschisă presupune o societate deschisă, adică acea societate în care sistemul de relaţii dintre guvernanţi şi guvernaţi să fie compatibil cu principiul conform căruia statul este în serviciul cetăţeanului. Unul dintre mijloacele pe care cetăţenii le pot folosi pentru a se implica în acţiunile politice este etica. Aşadar, cetăţenii au putinţă de a-i critica pe politicieni pentru încălcarea unor principii morale. De asemenea, chiar politicienii se critică unii pe alţii, având în vedere încălcarea unor norme, iar şi unii şi alţii se apără şi îşi legitimează propriile acţiuni prin apel la principii morale, nu doar invocând propria opinie. Apelul la corectitudine în politică este de cele mai multe ori un apel la standarde de conduită, la o judecată imparţială şi refuzul implicit sau explicit al bunului plac sau al judecăţii de gust.''6

[5] Adrian Paul Iliescu, *Etica socială şi politică*, Ars Docendi, Bucureşti, 2007, p.14.
[6] Vasile Morar, *Etica în afaceri şi politică*, Editura Universităţii din Bucureşti, Bucureşti, 2006, p. 304.

În orice caz, conflictul dintre etică şi politică se exprimă cel mai bine ca fiind un conflict între diferite exigențe pe care etica le impune în politică. Principiile morale care au o valabilitate generală se aplică şi în politică, doar că, în acest caz, ele se lovesc de modul în care însăşi practica politică este concepută, adeseori ca fiind „dincolo de etică", „paralelă cu morala" sau pur şi simplu lipsită total de morală. Aceasta pe de o parte. Pe de altă parte, chiar atunci când se acceptă ideea că întreaga activitate politică trebuie să se subordoneze unor exigențe de ordin moral, se constată că nu pot fi evitate conflictele şi dilemele morale.

În spiritul clasic al paradoxurilor carpato-danubiano-pontice, trăim într-o ţară în care preocupările faţă de morală sunt minime, dar lupii moralişti sunt pretutindeni. Toată lumea ştie legile, nimeni nu le aplică. Nimeni nu ştie etică, toată lumea o revendică. Andrei Pleşu, în lucrarea lui celebră numită „Minima moralia'' abordează acest subiect. În debutul cărţii el face distincţia dintre etică şi „competenţă morală", singura pe care conştiinţa individuală nu şi-o contestă niciodată. „Competenţa" se capătă cu adevărat atunci cand individul este pe cale de a o pierde, omul iresponsabil fiind irelevant din punct de vedere moral. Legea morală se instituie ca un pact (opus celui faustic), ca o „negociere" între umanitate şi absolut – „o colaborare a maximei aspiraţii umane cu maximă îngăduinţă a absolutului".7 Tot el afirmă că ipocrizia morală este considerată maladia cea mai răspândită; un fel de gripă de care nu se moare, dar de care nu se scapă. Ipocritul confundă morala cu discreţia, el salvează aparenţele, nu-şi regretă relele, îşi confecţionează o poză adecvată pentru fiecare ocazie. La fel se întâmplă cu spontaneitatea morală.

În ce mod, în ce măsură şi cu ce intensitate este exercitată corectitudinea politică, rezultă din priorităţile stabilite politic şi din premisele strategice. Ea poate rămâne discretă şi subtilă, cu inflexiuni culturale, sau se poate manifesta cu accente politice dure, totalitare. Întotdeauna corectitudinea politică îşi legitimează intervenţiile prin misiunea ideologică de apărare a drepturilor omului. Dând mesajelor sale acea aparenţă de moralitate, corectitudinea politică derapează înspre violenţă spirituală, în numele unei pretinse "toleranţe" şi a unor valori democratice.

Reţelele de socializare în politică

Conceptul de structură socială porneşte de la faptul că ansamblul social al vieţii noastre nu constă doar din însuşiri întâmplătoare, ci din evenimente şi acţiuni structurate. În studiul acţiunii umane se face o distincţie între scopul comportamentului – ceea ce intenţionăm să facem, să se întâmple - şi consecinţele neintenţionale. Uneori acţiunile întreprinse cu un anumit scop au consecinţe fără legătură sau care chiar împiedică îndeplinirea acelui scop. Sarcina sociologiei e de a studia echilibrul rezultat dintre reproducerea socială şi transformarea socială la schimbările prin care trece aceasta.

Reţelele sociale virtuale sunt bazate pe conceptul de utilizatori cu interese şi nevoi comune. Oamenii simt nevoia să lărgească relaţiile şi în spaţiul delimitat geografic. Individul are nevoi de afiliere, de dezvoltare personală, nevoia de a împărtăşi experienţa trăită în spaţiul comun.

Cea mai importantă rețea de socializare care are un impact din ce în ce mai mare și mai puternic este Facebook. Aproximativ 9.600.000 de români utilizează rețeaua de socializare Facebook pentru a-și posta gândurile referitoare la probleme politice sau civice, reacționează la postările altora, apreciază ceea ce se scrie și formează adevărate grupuri de susținere pe site-urile de socializare. O statistică realizată la începutul anului 2016[8], arată că 44.4% din populația țării utilizează această rețea de socializare, adică 85,44% dintre utilizatorii internetului.

[7] Andrei Pleşu, *Minima moralia. Elemente pentru o etică a intervalului*, Humanitas, Bucureşti, 1994, p. 16.
[8] *http://www.facebrands.ro/demografice.html,* accesat la data de 12.04.2018.

Fig. 1. Evoluţia numărului de utilizatori Facebook în România.[9]

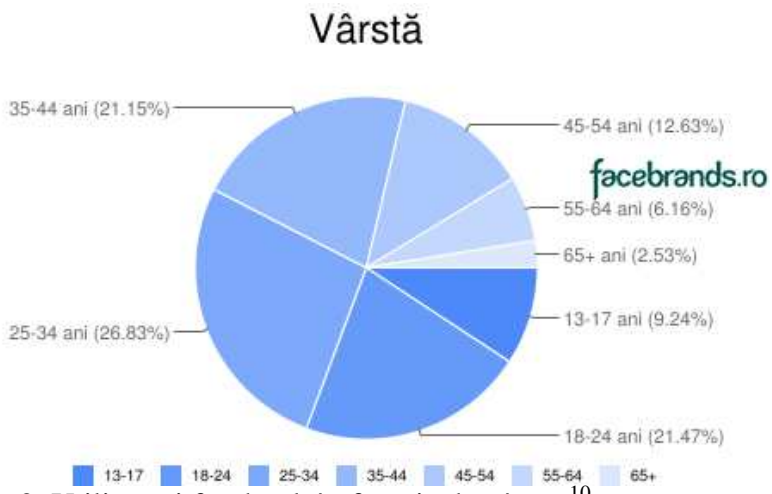

Fig. 2. Utilizatori facebook în funcţie de vârstă.[10]

Aceste date evidențiază impactul pe care rețeaua de socializare l-a avut asupra utilizatorilor în ultimii ani. „S-au creat premisele pentru a afirma că prezența unui candidat în mediul online prin intermediul unui site personal, într-o campanie electorală nu mai este suficientă pentru a-i asigura succesul. El trebuie să fie prezent și pe rețelele de socializare pentru a atrage susținători și pentru a se asigura că mesajele sale vor beneficia de o diseminare adecvată.”[11]

Prin intermediul rețelelor de socializare candidații se pot apropia de electorat mult mai ușor, uzitând de o modalitate de comunicare mult mai liberă, nefiindu-le impuse rigorile mijloacelor tradiționale de comunicare.

Apelul la noile media permite transformarea audienței în public activ, datorită oferirii posibilității utilizatorilor de a genera conținut și de a furniza informații noi.[12]

Am văzut că astăzi, datorită creşterii exponenţiale a utilizatorilor de internet, în special internet mobil, cuvintele de ordine în mediul online sunt: interconectivitate, flexibilitate,

[9] *Ibidem*, accesat la data de 12.04.2018.
[10] *Ibidem.*, accesat la data de 12.04.2018.
[11] Sălcudeanu Tudor, *Bloguri, Facebook şi Politică*, Editura Tritonic, Bucureşti, 2009, p. 58.
[12] Dorina Guțu, *New Media*, Editura Tritonic, Bucureşti, 2007, p. 113.

interactivitate, disponibilitate şi accesibilitate. Dacă la începutul anului 2013, 1,7 miliarde de persoane, din întreaga lume, accesau internetul de pe telefonul mobil, estimările arată ca în anul 2016, numărul celor care folosesc dispozitive mobile pentru a se conecta la internet, a ajuns la peste 2,5 miliarde de oameni.[13]

De câţiva ani buni, suntem martorii rolului uriaş pe care mediul online îl joacă în desfăşurarea unor fenomene politico-sociale de anvergură, cunoscute pe întreg mapamondul, despre care s-au scris nu doar studii sau articole, ci şi cărţi. Campania Web 2.0 a lui Obama[14], Revoluţia Twitter[15] sau Primăvara Arabă[16], sunt doar câteva din cele mai cunoscute exemple în care solidaritatea, ca atitudine conştientă şi voluntară, a fost întreţinută şi amplificată de New Media.

Odată cu dezvoltarea internetului şi a comunicării online, descentralizarea comunicării politice s-a acutizat, devenind o unealtă puternică de mobilizare. Datorită deschiderii, structurii interactive şi flexibilităţii sale, internetul a schimbat radical poziţia publicului de la simplii consumatori finali ai comunicării politice, la cetăţeni activi, creativi şi vocali. Ţinând cont de acest context, Kees Brants şi Katrin Voltmer[17] au prezumat ca informarea şi comunicarea online ar putea accelera marginalizarea politicii instituţionalizate. Astfel, a putut fi posibilă crearea unui nou model de comunicare politică mediatizată, ,,comunicarea de jos în sus'', total opus faţă de mecanismul în care elitele comunicării mediatice – instituţiile de presă şi actorii politici- transmiteau, de sus în jos, unidirecţional, mesajul către publicul consumator.

Chiar şi cetăţenii joacă un rol extrem de important în acest mecanism de comunicare. Aceştia au puterea de a pune la îndoială legitimitatea şi credibilitatea politicii instituționalizate şi a instituţiilor media tradiţionale şi pot influenţa procesul comunicării dinspre subiecte importante din perspectiva oamenilor politici sau instituţiilor de presă către subiecte alternative, chiar şi din afara sferei politice.

În contextul în care omul politic înţelege psihologia utilizatorului unei reţele sociale şi se comportă în consecinţă, prezenţă activă într-o reţea socială îl poate ajuta în procesul de influenţă asupra publicului, deoarece o reţea socială poate fi un canal foarte bun de propagare a unor mesaje, iar prin ea se poate interacţiona mult mai eficient cu liderii de opinie ai unor comunităţi online.[18] Totuşi, aceste avantaje vin doar dacă respectivul candidat se implică personal în reţea, fără mesaje artificiale scrise de către organizatorii campaniei.

Mesajul politic transmis prin intermediul reţelelor sociale în general, prin Facebook în particular, este construit după un anumit tipar, mult diferit de tiparul oficial al discursului politic pe care îl vedem la televizor sau îl citim în presa scrisă. În primul rând, limbajul mesajului politic transmis prin intermediul Facebook este unul informal, chiar colocvial pe alocuri, iar orice tentativă a unui actor politic de a transmite mesaje politice cu un limbaj formal este sortită din start eşecului din punct de vedere al feedback-ului primit.

---

[13] http://www.emarketer.com/Article/How-Smartphone-PC-Internet-Users-Different/1009589, accesat la data de 14.04.2018.

[14] Robert E. Denton, Jr. Allen Hendrick, *Communicator-in-Chief: How Barack Obama used New Media Technology to win the White House,* Ed. Lexington Books, 2010.

[15] Jason Gordon, Moldova's Twitter Revolution. A study of language, Identity and Social Media, http://www.scribd.com/doc/58163598/Moldova-Twitter-Revolution , accesat la data de 05.04.2018.

[16] Rikia Saddy, *Social Media Revolutions, Journal of Proffesional Communication*, 1, 2011, pp. 31-33, disponibil la: http://escarpmentpress.org/jpc/article/view/83 , accesat la data de 12.04.2018.

[17] Kees Brants, Katrin Voltmer, *Political communication in Postmodern Democracy. Challenging the Primacy of Politics*, Editura Palgrave Macmillan, 2011, p.9.

[18] Nicoleta Ciacu, *Old and new techniques in political communication*, Sibiu Alma Mater University Journals, Series C Social Sciences, vol. 2, no. 1/2009, p. 41-47.

Ţinta actorilor politici pe Facebook în relaţie cu electoratul şi potenţialii noi votanţi este de a se face cât mai plăcut. Printr-o strategie social media foarte bine pusă la punct, un actor politic poate deveni extrem de rapid un personaj dezirabil dintr-unul indezirabil. În toată această ecuaţie, dialogul sau interacţiunea este un indicator de bază. După cum spune şi Horia Mihai Bădău, ,,în urma schimburilor şi a interacţiunilor repetate, vizitatorii accidentali se pot transforma în vizitatori fideli şi apoi în vectori de comunicare foarte valoroşi.''[19]

În regimurile democratice, cetăţenii se implică pe social media în discuţii cu caracter politic, în share-uirea şi vizionarea de conţinut electoral, în organizarea de evenimente de stradă sau de campanie. Mai multă transparență personală şi politică pe social networks înseamnă mai puţină minciună şi manipulare. În era digitală, nu numai jurnaliştii sau politicienii stabilesc agenda publică. Observaţiile, criticile, conţinutul pe care cetăţenii din societăţile libere îl generează şi îl share-uiesc pe internet influenţează agenda publică, agenda media şi agenda politicienilor. Cetăţenii par a avea mai multă autonomie ca actori politici. Oamenii obişnuiţi îi influenţează pe alţii şi sunt influenţaţi de conversaţiile politice în care se angajează pe Facebook. Exprimarea frustrărilor şi a nemulţumirilor, complementare cu lipsa de reacţie sau de transparentă a autorităţilor, declanşează mobilizarea online, pe orizontală a cetăţenilor şi organizarea de proteste în stradă şi aplificarea unor noi mişcări sociale.

Utilizând mediul online, omul politic poate spori gradul de vizibilitate al mesajelor-țintă. Acestea pot fi însoţite de argumente suplimentare şi iau forme noi, interactivitatea, narativizarea şi practica conversaţională ocupând un loc primordial în acest sens. În noul context generat de relaţia dintre politician, media şi electorat, Internetul, prin funcţiile pe care le îndeplineşte, generează un tip special de ,,management al comunicării politice''. ,,Internetul contribuie la aşa numitul ,,management al comunicării politice'', în sensul că politicianul interacţionează aparent mai eficient cu alegătorul, dincolo de rigorile instituţionale şi birocratice.''[20]

Reţeaua socială Facebook a devenit o platformă nu numai pentru socializare între diferiţi indivizi, dar şi una extrem de importantă pentru promovarea imaginii actorilor politici. În fapt, concepte precum construirea, menţinerea şi repararea imaginii sau creşterea capitalului de imagine socială sunt aplicate acum şi în Social Media şi au fost înlocuite cu conceptul de ,,managementul reputatiei''.[21] Astfel, termenul de imagine se transformă în reputaţie, care reprezintă partea mai vizibilă, mai palpabilă a imaginii, ,,în ipostaza în care publicurile nu mai receptează imaginea pe dimensiunile ei multiple, ci receptează numai aspectele cheie şi cele mai vizibile''[22]. Spre exemplu, pe Facebook nu poţi cuantifica toate dimensiunile imaginii actorilor politici, însă în urma dezbaterilor, a comentariilor primate de la alţi utilizatori sau chiar distribuirea şi vizualizarea fotografiilor, politicienii rămân în mentalul acelor utilizatori sau chiar grupuri de utilizatori cu aspectele cheie şi cele mai vizibile ale imaginii, adică reputaţia.

Mai mult decât atât, managementul reputaţiei se concentrează în primul rând pe ideea conform căreia, indiferent că mediul real este cel în care au loc acţiunile unui personaj public, ,,mediul online este cel care consemnează, filtrează şi traduce în efecte la nivel de imagine aceste acţiuni.[23]''

Noutatea managementului reputaţiei este dată de faptul că se pot gestiona toate canalele de comunicare şi se poate crea o imagine dintr-o singură perspectivă, şi nu din mai multe, aşa cum se

[19] Mihai Horea Bădău, *Tehnici de comunicare în Social Media*, Editura Polirom, Iași, 2011, p. 155.
[20] Camelia Beciu, *Sociologia comunicarii și a spatiului public*, Editura Polirom, Iași, 2011, p. 282.
[21] Tasențe Tănase, *Comunicare politică prin Social Media și reacțiile publicului online*, București, Editura Universitară, 2014, p. 149.
[22] Diana Maria Cișmaru, *Social Media și managementul reputației*, Editura Tritonic, București, 2012, p. 83.
[23] *Ibidem*, p. 94.

întâmplă în cazul strategiilor şi tehnicilor clasice de creare de imagine. Prin această singură perspectivă, se obţin două beneficii: „ o construire mai rapidă a imaginii şi o claritate mai mare a acesteia.[24]''

Principalul instrument folosit pentru a crea o imagine de politician corect şi integru, îl constituie realizarea unui mijloc de comunicare care va putea fi controlat 100% de către cel care îşi gestionează reputaţia. Rezultatul final al acestui program este construirea încrederii, care se fundamentează pe integritatea personajului : orientarea necondiţionată spre binele public, congruența dintre comunicarea internă şi cea externă şi transparența.

BIBLIOGRAPHY

1. Adrian Paul Iliescu, *Etica socială şi politică*, Ars Docendi, Bucureşti, 2007.
2. Andrei Pleşu, *Minimă moralia. Elemente pentru o etică a intervalului,* Humanitas, Bucureşti, 1994.
3. Camelia Beciu, *Sociologia comunicării şi a spaţiului public*, Editura Polirom, Iaşi, 2011
4. Diana Maria Cismaru, *Social Media şi managementul reputaţiei*, Editura Tritonic, Bucureşti, 2012
5. Dorina Guțu. *New Media*, Editura Tritonic. Bucureşti, 2007.
6. Eric Lawrence. *Self-Segregation or Deliberation? Blog Readership, Participation, and Polatization.* Washington, 2009, Department of Political Science George Washington University
7. Kees Brants, Katrin Voltmer, *Political communication în Postmodern Democracy. Challenging the Primacy of Politics*, Editura Palgrave Macmillan, 2011.
8. Mihai Horea Badau, *Tehnici de comunicare în Social Media*, Editura Polirom, Iaşi, 2011
9. Nicoleta Ciacu, *Old and new techniques în political communication*, Sibiu Alma Mater University Journals, Series C Social Sciences, vol. 2, no. 1/2009
10. Robert E. Denton, Jr. Allen Hendrick, *Communicator-in-Chief: How Barack Obama used New Media Technology to win the White House*, Ed. Lexington Books, 2010.
11. Tasente Tănase, *Comunicare politică prin Social Media şi reacţiile publicului online*, Bucureşti, Editura Universitară, 2014
12. Tudor Salcudeanu, Aparaschivei Paul, Toader, Florența, *Bloguri, Facebook şi politică*, Ed. Tritonic, Bucureşti, 2009.
13. Vasile Morar, *Etica în afaceri şi politică*, Editura Universităţii din Bucureşti, Bucureşti, 2006.
14. http://escarpmentpress.org/jpc/article/view/83, accesat la data de 12.04.2018.
15. http://revista22online.ro/40169/.html, accesat la data de 12.04.2018
16. http://www.emarketer.com/Article/How-Smartphone-PC-Internet-Users-Different/1009589, accesat la data de 14.04.2018.
17. http://www.facebrands.ro/demografice.html, accesat la data de 12.04.2018.
18. http://www.scribd.com/doc/58163598/Moldova-Twitter-Revolution, accesat la data de 05.04.2018.
19. http://www.upm.ro/ldmd/LDMD-02/Cpr/Cpr%2002%2005.pdf, accesat la data de 13.04.2018.

[24] *Ibidem*, p. 94.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda, Cornel Sigmirean (Editors)
MEDIATING GLOBALIZATION: Identities in Dialogue
Arhipelag XXI Press, 2018

FEMALE TYPOLOGIES IN THE MEDIA. BUILDING THE FEMALE MEDIA CHARACTER. EVOLUTION AND METHODS

Oana Andreea Nae
Lecturer, PhD, "Dunărea de Jos" University of Galaţi

Abstract : In addition to the function of watchdog of democracy, the media has the power to create, defend or destroy people and personalities on their way of conquering their personal or professional dreams. Women, either seen as muses or as a disadvantaged category, are often valuable media subjects, capable of generating rich journalistic content, often sympathetic, intriguing, moralizing or educative. In recent years, the presence of women in televised talk-shows has grown beyond that of men, the number of women's senior management positions has also increased, as well as interviews with women as experts. Instead, in films and television commercials, the presence of women has fallen, and that of men has fulminantly increased.
In the present paper, we shall analyze and exemplify the way of building and the perception on certain typologies of female media character, such as the heroine woman, the goddess woman, the courtesan woman, the cultured woman, the wife woman wife, the mother woman or the contemporary woman

Keywords : media character, mass-media, the heroine woman, the goddess woman, methods, typologies

Mass-media is the right place to create celebrities, personalities, and to change or shape people's lives. Together with the development of worldwide media, the readers, viewers' appetite for the closest knowledge of people's lives, for their personal and professional life details has grown. This appetite for voyeurism has also developed the shapping of models borrowed from the media. In this paper we'll talk about how the media builds the media characters, especially the feminine ones, and we'll identify different typologies. We chose to look at media figures such as the heroine woman, the goddess woman, the courtesan woman, the myth woman, the cultured woman, the wife woman, the mother woman or the contemporary woman. We'll take as an analytical environment both the Romanian and the international areas.

The press, like also advertising, works with symbols. Typologies, traits, framing, are based on world culture, on the popularization of literary works or famous characters. The heroine woman is an old concept, well-rooted in many cultures. It is the woman who sacrifices herself for a dream, for an ideal and chooses to face fate with dignity, in order to achieve a noble goal. The Communist period was the best time to promote the woman as the heroine, born out of the necessity of that society: "The consolidation of the communist regime in Romania implied concerted efforts to promote women and settle in the forefront, according to the Soviet model, of perfecting the identity of the beautiful sex, both socially and politically. The traditional role of mother and wife is now doubled by the right and responsibility to take up a job and to exercise its new political attributions. Propaganda, mainly maintained by the press, portrays the woman's portrayal of communism as a heroine, reuniting fantastic powers of devoted mother, zealous worker and fierce warrior in the

name of socialism."[1] It is practically required the masculinizing of the woman, and, also, to overcome the natural threshold of mother and wife in order to approach the man's capabilities and activities. At the same time, this alleged equality is highly controversial: "The new identity of a woman consists of a double polarization process: on the one hand, the woman is defeminised in the public space, becoming equal on the labor market with the man, but on the other hand, she becomes a heavily sexed subject in the domestic space."[2]

The heroine woman of the Communist era was Elena Ceausescu, who fulfilled all the criteria stated above: "On this occasion, the women of the country will pay a special homage to comrade academician engineer Elena Ceausescu, member of the Political Executive Committee of the Communist Party, Minister of the Government, President of the National Council of Science and Education, eminent revolutionary militant, highly scientific scientist."[3] Today, the heroine woman is the one who, besides the roles of mother and wife, also deals with the development of a career or a business.

But the heroine woman we chose to present in this work is Ecaterina Teodoroiu, who marked the history of Romania and who was even decorated as the heroine of her generation. She participated in the First World War, where she first went as a nurse. After the death of her brother, on the front, she decided to join the army, as a soldier, to replace him and continue his struggle. She wanted to fight in her brother's memory and take further his ideal. He died on the front, shot in his chest, where his heart beat for his country. Ecaterina Teodoroiu's motivation was so strong that the risks were secondary. She sacrificed the security, the peace that a family would give her, to defend the honor of the brother killed and to save the country.

The goddess woman is another typology, commonly found in the press and literature of all time. About goddesses we know stories since antiquity, myths are being built, roles are assigned, temple buildings are built, and offerings are dedicated. The goddesses are the ones that protect, guide and help in fulfilling dreams. Located above the earth, they are omnipotent and ubiquitous, they are models to follow and represent the dream of becoming of many women. For men, the goddesses are the supreme partners, the most beautiful women, the most wise, brave, balanced and worthy to lead the world with them. In Greek mythology, we meet "besides mother woman (Hera), the infernal woman (Persephone) and virgin women (Artemis and Athens)."[4] Mythology "also proposes the category of women as a symbol of beauty, pleasure and love, personified, of course, by Aphrodite."[5] Among the goddesses who lived on this earth was Cleopatra. She became the Queen of Egypt after using her personal charms to conquer Caesar and, along with him, all of Egypt. About this queen of Egypt there are a lot of writings, even today, screenings are made and a long time and space is devoted for: "Since the first decade of the twentieth century, periodic adaptations of the famous pieces signed by Shakespeare and G.B. Shaw are played, but no satire is missing. The 20s-30s abound in various approaches of the character, especially during the interwar period. In the era of glory of the epic film, the most notable productions are running. Shortly before the end of the

[1] Șerban, Alexandra, *Communist woman: heroine mother, worker, activist,* https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/femeia-comunista-mama-eroina-muncitoare-activista, available at 07.05.2018.
[2] *Ibidem.*
[3] Sofronie, Madalin*, Women in Romania during communism: protective mothers and skillful workers,* http://adevarul.ro/locale/slobozia/femeile-romania-timpul-comunismului-mame-protectoare-muncitoare-iscusite-1_54fc09f6448e03c0fd5857a9/index.html, available at 07.05.2018.
[4] *The woman in mythology,* https://istoriiregasite.wordpress.com/2012/10/30/femeia-in-mitologie/, available at 07.05.2018.
[5] *Ibidem.*

war, came up the British production *Caesar and Cleopatra* (1945), an adaptation of Shaw."[6] The way this goddess is presented to the public is "an extrapolation of the new woman ideal of the 20s-30s, which begins to benefit from more political, economic and personal freedoms."[7]

Today, the goddess woman is an exalted beauty, an image often used in advertising: "She does not only promote a product exclusively for her, but she can promote men's products (perfumes, cars), relying on the attraction she exerts on the man: he will certainly look at a woman's ad (even more if nudity is appreciated) and will involuntarily access the message."[8] A contemporary example for the embodiment of the goddess woman is given by Mihaela Radulescu, the television star. The press sees her as a professional woman, a mother, a lover, who successfully manages to combine all these aspects and, in addition, to maintain herself in the top of the most beautiful and appealing women in Romania. Television appearances are based on sensuality, seduction, and on the promotion of love. At a simple search of her name on Google, we find 239,000 results. Most of the article's titles mention either the appealing physical appearance or details of her lifestyle: "Mihaela Rădulescu SHOKS again! How she appeared in the break from the Romanians have Talent. The fans have seen ALL", "PHOTO | How posed Mihaela Rădulescu in the backstage of "Romanians have talent". With this picture, fans have gone mad", the personal site "www.mihaelaradulescu.ro/," "Felix Baumgartner has changed his mind and still wants a child? Mihaela Radulescu is ready to become a mother again." The media character goddess woman has evolved, according to social transformations, but the basic characteristics remained the same.

The courtesan woman is a media character detached from stories with sovereigns. In its definition, the courtesan was a woman of free habits, yet elegant, of spiritual nature, living in the courts of the sovereigns. The courtesans were women trained to lure men and give them affection, manifested in all its forms. They were learned notions of general culture, the code of good manners, the art of speech, the notions of clothing and personal care. The courtesans knew how to attract love and how to enter into the minds of the sovereigns. One of the most famous courtesans of a secluded epoch was Agustina Otero: "Born Agustina Otero Iglesias, in her youth everyone knew her as "La Belle Otero". Many years before, before the two world wars, she had been known as the best courtesan in Europe - perhaps the last great courtesan of La Belle Epoque. She had known, among others, Albert I of Monaco, Edward VII of Great Britain and the great dukes of Russia, and had been the target of the envy of many women."[9] She was called Nina and she was dancing in theaters. She conquered the public in Paris and after that, the one in New York. She had a relationship with Grand Duke Petru Nikolaevich, Tsar Nicholas I's nephew. She would later know Edward, the Prince of Wales, the heir of Queen Victoria, and also the Emperor Wilhelm II. These facts have made her the most famous, but also the most envied woman in Europe. She charmed famous men who did everything for her. She led a scandalous life, based on seduction and debauchery. The media character of the courtesan woman is represented nowadays by the easy women, the mistresses, the women of mild morals. These media characters appear, as a rule, in the tabloid press as young, sophisticated women, who sometimes work as models or television assistants. The statements of the

[6] Manea, Irina-Maria, *Cleopatra, from queen to sex symbol*, https://www.historia.ro/sectiune/portret/articol/cleopatra-de-la-regina-la-sex-simbol, available at 07.05.2018.
[7] *Ibidem.*
[8] Deleanu, Cristina, *The woman's image in advertising*, https://romaniancopywriter.ro/imaginea-femeii-in-publicitate/, available at 07.05.2018.
[9] *La Belle Otero, the last great courtesan of Europe,* https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/la-belle-otero-ultima-mare-curtezana-a-europei, available at 07.05.2018.

press have a pejorative tone. Even if it promotes their image, on the merchantability criteria, the tone is condemning and reproaching.

The media character woman as myth is found in television, commercials or in movies. We meet idolized women, who have built an untouchable image, an undeniable one. The myth woman is a muse, a symbol-personality, who remained alive, although she is not: "The myth of the deadly diva is as old as the hills. From biblical temptresses to blood-sucking vampires, from the sirens of Greek mythology (whose seductive singing lured many a sailor to his death) to the succubi who appear in men's dreams, women have been portrayed as man-hungry predators throughout the history of literature."[10] She is notorious and is a good model for many brand promotion campaigns. In addition to celebrity and physically pleasant look, she has qualities such as: "Intelligence, intuition, cunning, courage, seductive power, trust and self-esteem, education, virtue, integrity fit into the character of a successful woman."[11] These qualities will be induced, and then, learned, by the women who look at the commercials: "The image of the famous woman in the spots carries out in the mind of the consumer curiosity, confidence in the product and a positive attitude towards the promoted brand. The advertising pioneer, the famous woman, can promote a product as an explanation of success in the targeted field, determining a worthy model or, simply, guarantees the success of advertising and, implicitly, the sales of the promoted product, based on its notoriety and sympathy".[12]

The press and the advertising industry preferred, as most of the times, to choose Marilyn Monroe to represent the myth woman. She was actress, model, singer, sex symbol and pop diva: "The iconic actress Marilyn Monroe remains a contemporary role model even decades after her death."[13] At a simple search of her name on Google, we have 28,100,000 results. All articles talk about the turbulent life of the diva, about her lost love affairs or quotes from her statements. In the photographs, Marilyn Monroe appears provocatively dressed, seductive, while singing or playing in movies.

The woman of culture is the embodiment of the woman who possesses vast knowledge from different fields. She has a high intellectual level, based on universal knowledge. She is the opposite of the media character the plastic woman or the inflatable woman. She has emotional intelligence, dignity and respect for work and devotion. And she acquires them and practices them every day. She promotes culture through every gesture she does and often works as a teacher or as a mentor. The media character the woman of culture is embedded in our society by women like Herta Muller or Ileana Vulpescu. As far as Ileana Vulpescu is concerned, she has 1,120,000 searches on Google, which illustrates people's lower appetite for culture, compared to scandal, love stories and drama. She is presented as a philologist, lexicographer, prose writer, novelist and Romanian translator. The press talks about her lifestyle, the love story between her and her husband, about the books she has written. There is no scandal in the articles, and the media character is treated with respect. The photos embody her with her family or at her work desk.

The media character wife woman meets the criteria set by society for what the ideal wife is. There is a wide range of media articles that define and explain what qualities the ideal wife must

[10] Heymont, George, *The Myth of the Deadly Diva*, https://www.huffingtonpost.com/george-heymont/the-myth-of-the-deadly-di_b_1208158.html, available at 08.05.2018.
[11] Deleanu, Cristina, Imaginea femeii in campaniile de publicitate, https://romaniancopywriter.ro/imaginea-femeii-in-publicitate/, available at 08.05.2018.
[12] *Ibidem.*
[13] Marilyn Monroe: The myth, the muse, the legend, http://www.dw.com/en/marilyn-monroe-the-myth-the-muse-the-legend/a-19295592, available at 08.05.2018.

have. Among these are: "Learn to prepare his favorite food", "Write to him what you feel for him", "Take care of him", "Help him", "Let him help you with the house chores", "Do not lose your playful spirit", "Surprise him"[14]. And this is not all. The press is abounding in details such as: "The ideal wife must look like everyone thinks she is a mistress!", "Can we talk about the ideal husband or the ideal wife after marriage?", "7 qualities that a perfect wife must have", "How to be a perfect wife." The ideal wife is presented as omnipotent, all-knowing, devoted, good housewife, attentive to the needs of her husband. Numerous books have been written, movies and series have been produced, wives' behaviors from around the world have been analyzed. It has come to the conclusion that this ideal is different from one society to another, from one individual to another, depending on the education, culture and traditions of each area.

The media character the mother woman embodies, in fact, the perfect, devoted mother, sacrificed for raising and educating her children: "The mother is always near you. She is the guardian angel of each. You can find her in the adherence of the leaves you pass by, in the smell of the foods you remember from childhood. She's in the flowers you choose to give, she's in all your everyday smiles. You find her in the hand that touches your forehead when you have fever, in the silence of the rainy days when you feel melancholy, she is in the colors of the rainbow and in the heat you feel on Christmas mornings. The mother bears the world on her shoulders. She is the beginning of all the beginnings, the teacher of the teachers and the book of the books."[15] The mother is the only magical woman and the source of human development. From her are starting to be built the foundations of society and the consequences of children's behaviors are also coming back to her. In all societies, the mother is respected and loved, regardless of country and age. In the Romanian press, different women are presented as being suitable to fit into this category. We will take Anca Serea as an example. She was a model and a news presenter. She is mother of five children. The newspaper titles that sets her in the mother category are as follows: "Chicken pox home to Anca Serea! The star with five children is going through a hard time!", "Anca Serea, mother for the sixth time? We are young and have energy!" Searching on the Google engine, her name gives 306,000 results. Most of the photos that show up place her the midst of her children. In the shows she is attending is asked about children and their growth. She is the promoter of conferences on children's issues, as well as on humanitarian causes concerning children.

The contemporary woman is an extended media character to several types of women. However, the characteristic of all is the independence. Contemporary women succeed in combining career, education, and family activities. There are those modern women who have financial results, regardless of husband or parents, who continue their education, independent of marriage or the birth of children, who build their careers in the fields they like to work, regardless of the financial situation at home. However, the contemporary woman postpones the marriage and the birth of children, to the detriment of professional and financial growth. In the book of *Philosophical Meditations*, Ernest Bernea is extremely tough and confesses: "The great social and moral transformations of the modern world have given the woman the freedom to manifest in full what the old traditions were stopping to manifest, meaning the sensual and peripheral data of human nature. The woman today escapes from the home, runs away from chastity, escapes from maternity, all the defining elements of her nature. Her soul life is too much engaged in sensation and pleasure and too

[14] How to be a perfect wife. 7 Tricks You Need to Know About Lasting Marriage!, https://www.ele.ro/relatii/dragoste/cum-sa-fii-o-sotie-perfecta-7-trucuri-pe-care-trebuie-sa-le-stii-pentru-o-casnicie-de-durata--39738, available at 08.05.2018

[15] Mother is like a liturgy, is sacrificing by sacrifying,, https://nobleteafemeii.wordpress.com/category/femeia-mama/, available at 08.05.2018.

broken of an activity of the spirit, where in the past she excelled."[16] The magazine *The Woman* considered that: "Contemporary woman is only frightened by the word "mediocrity", so she will work until exhaustion, hoping that at the end of the day her work will be significant."[17] You can find the contemporary woman working in corporations, occupying important positions, negotiating with men at the same level. The press presents her with admiration and sustains her work and progress: "Prejudices about Women in Contemporary Society", "Evolution of Women in Society".

The woman, as a media character, is subject to both praise and discredit. The press has an important contribution in building the female media character, who is more common in the media than the masculine character. Through articles, television broadcasts, advertising, photographs, the media has the power to grow or destroy the media characters. It creates them a public profile, a psychological profile and a personal profile. The female media characters are often subject to media lynching, and the image of women, their progress in life, are often in full accord with their representation in the mass-media.

BIBLIOGRAPHY:

1. Bernea, Ernest, *Philosophical Meditations*, Predania Publishing House, Bucharest, 2010.
2. Comănescu, Iulian, *How to Become a Nobody - The Mechanisms of Notoriety, Personal Brands, and the Media Market in Romania*, Humanitas Publishing House, Bucharest, 2009.
3. Dobrescu, Paul, Bărgaoanu, Alina, *Mass media and society,* Comunicare.ro Publishing House, Bucharest, 2004.
4. Zimmerman, Jan, Ng, Deborah, *Social Media Marketing All-In-One for Dummies, Paperback*, John Wiley&Sons, Inc., New Jersey, 2013.

i. Electronic resources:

5. How to be a perfect wife. 7 Tricks You Need to Know About Lasting Marriage!, https://www.ele.ro/relatii/dragoste/cum-sa-fii-o-sotie-perfecta-7-trucuri-pe-care-trebuie-sa-le-stii-pentru-o-casnicie-de-durata--39738, available at 08.05.2018
6. Deleanu, Cristina, *The woman's image in advertising*, https://romaniancopywriter.ro/imaginea-femeii-in-publicitate/, available at 07.05.2018.
7. *The contemporary woman and her challenges,* https://thewoman.ro/femeia-contemporana/, available at 08.05.2018
8. *The woman in mythology,* https://istoriiregasite.wordpress.com/2012/10/30/femeia-in-mitologie/, available at 07.05.2018.
9. Heymont, George, *The Myth of the Deadly Diva*, https://www.huffingtonpost.com/george-heymont/the-myth-of-the-deadly-di_b_1208158.html, available at 08.05.2018.
10. https://irinamonica.wordpress.com/2010/09/11/ernest-bernea-%E2%80%93-meditatii-filozofice/, available at 08.05.2018 apud. Bernea, Ernest, *Philosophical Meditations*, Ed. Predania, București, 2010, fragments.
11. *La Belle Otero, the last great courtesan of Europe,* https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/la-belle-otero-ultima-mare-curtezana-a-europei, available at 07.05.2018.

[16] https://irinamonica.wordpress.com/2010/09/11/ernest-bernea-%E2%80%93-meditatii-filozofice/, available at 08.05.2018 apud. Bernea, Ernest, *Philosophical Meditations*, Ed. Predania, București, 2010, fragments.
[17] *The contemporary woman and her challenges*, https://thewoman.ro/femeia-contemporana/, available at 08.05.2018.

12. *Mother is like a liturgy, is sacrificing by sacrifying,* https://nobleteafemeii.wordpress.com/category/femeia-mama/, available at 08.05.2018.
13. Manea, Irina-Maria, *Cleopatra, from queen to sex symbol,* https://www.historia.ro/sectiune/portret/articol/cleopatra-de-la-regina-la-sex-simbol, available at 07.05.2018.
14. Marilyn Monroe: The myth, the muse, the legend, http://www.dw.com/en/marilyn-monroe-the-myth-the-muse-the-legend/a-19295592, available at 08.05.2018.
15. Șerban, Alexandra, *Communist woman: heroine mother, worker, activist*, https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/femeia-comunista-mama-eroina-muncitoare-activista, available at 07.05.2018.
16. Sofronie, Madalin, *Women in Romania during communism: protective mothers and skillful workers*, http://adevarul.ro/locale/slobozia/femeile-romania-timpul-comunismului-mame-protectoare-muncitoare-iscusite-1_54fc09f6448e03c0fd5857a9/index.html, available at 07.05.2018.